

СКОТ ТЪРОУ ОБРАТИМИ ГРЕШКИ

Част 6 от „Окръг Киндъл“

Превод от английски: Иван Златарски, 2003

chitanka.info

На Джонатан Галаси

Обратима грешка — процесуална грешка, извършена от първоинстанционен съд, която е толкова значителна, че апелативният съд, извършващ преглед по реда на надзора, трябва да спре изпълнението на постановената присъда. На първоинстанционния съд се препоръчва да отмени присъдата, да преразгледа делото или да промени предишното си решение.

БЕЛЕЖКА

Както обикновено, справих се с малко помощ от приятелите. Техническите съвети от Колийн Бърк и Джо Томиано за системата за издаване на самолетни билети, от Джереми Марголис за огнестрелните оръжия, от Джей Райх за Унгария и от доктор Майкъл Кауфман и доктор Карл Бойар за съдебната патологоанатомия бяха критично важни. Възползвах се още от коментарите на няколко критично четящи читатели, сред които най-напред искам да спомена Анет и Рейчъл, а после Дженифър Ара, Деби и Марк Бари, Лий Биенен, Ели Ликас, Джим Макманъс, Хауард Ригсби и удивителната Мери Цимерман. Дълбоко съм задължен на всеки от тях. Джон Каласи и Гейл Хочман, както досега, са луната и звездите на литературния ми живот, а Лори Браун ще си остане завинаги нещо много специално за мен. Помощниците ми Кати Конуей и Маргарет Фигероа бяха незаменими. На всички: благодаря, приятели.

ПЪРВА ЧАСТ

СЛЕДСТВИЕТО

1.

20 април 2001

Адвокат и клиент

Клиентът, както повечето клиенти, беше заявил, че е невинен. Смъртната му присъда трябваше да бъде приведена в изпълнение след трийсет и три дни.

Артър Рейвън, неговият адвокат, бе решил да не се безпокои. В крайна сметка, мислеше си Артър, той дори беше доброволец. Вместо това, след десет години съдебна процедура, федералният апелативен съд бе избрал него, за да се увери, че не са останали значими аргументи, позволяващи спасяването на живота на Роми Гандолф. Така че всякакви безпокойства просто биха били непрофесионални.

Само че той се безпокоеше.

— Извинявай, не те чух — обади се от седалката до него Памела Таунс, младшата му помощничка. Защото, без сам да съзнава това, Артър бе издал страдалчески стон след поредния сблъсък със съвестта си.

— Няма нищо — отговори Артър. — Просто мразя ролята на губещия.

— Ами тогава да не губим. — На руменото, достойно да бъде показвано по телевизията лице на Памела разцъфна широка жизнерадостна усмивка.

Вече се бяха отдалечили от града и се носеха със сто и трийсет километра в час на включен круиз контрол в новата немска лимузина на Артър. По тези места пътят беше толкова равен и прав, че дори не му се налагаше да държи волана. Край тях се бяха ширнали ниви, осеяни с буци чернозем и набодени със стърчащи царевични стебла, притихнали и вечни под мъждивото утринно слънце. Бяха тръгнали от центъра още в седем заранта, за да избегнат сутрешното задръстване. Артър таеше надежди да се запознае набързо с новия им клиент Роми Гандолф и да се прибере в офиса не по-късно от два или най-много три следобед, за да събере кураж да рискува да покани Памела на вечеря. По никакъв начин не можеше да извади от съзнанието си младата жена

до себе си: светлокестенявата ѝ коса, падаща меко по раменете ѝ, и ръката ѝ, прокрадваща се през няколко мили да придърпа върху коленете набиращата се нагоре карирана пола.

Макар да бе готов да ѝ се притече на помощ за това, в случая Артър можеше да ѝ предложи само малко утеха.

— На тази фаза — каза той, — съгласно закона, единственото, което може да доведе до обратима грешка, е евентуално ново доказателство за невинност по същество. Кое то просто няма откъде да го изровим.

— Откъде знаеш? — попита Памела.

— Откъде знам ли? Знам, просто защото този човек си е признал вината пред всеки с изключение репортерите на „Дейли Планет“. — Преди десет години Гандолф бе задържан от полицията, бе дал на прокурора Мюриъл Уин саморъчно написано признание и на всичко отгоре бе повторил признанието си пред видеокамера. И в двата случая бе потвърдил, че е застрелял двама мъже и една жена и ги е оставил в хладилната камера на един ресторант. Благодарение на склонната към използване на „сдържан“ речник преса, случаят бе станал известен под името „Клането от 4 юли“.

— Добре, само че той не спря да ни повтаря по телефона, че е невинен — напомни Памела. — Значи е възможно, нали така?

За Артър, който бе минал през поста заместник главен прокурор, преди да постъпи в „О’Грейди, Стейнбърг, Маркони и Хорган“, такава възможност не съществуваше. Но за Памела, която бе на дваайсет и пет или шест, това бе самото начало на адвокатската ѝ практика. Нямаше никакво съмнение, че спасяването на невинно дете бе именно онова приключение, за което си бе фантазирала по време на следването, носейки се в мечтите си като някаква Жана д’Арк към сияйната Справедливост. Вместо това се беше примирила с работата в голяма правна кантора и заплата от сто и дваайсет хиляди годишно. Само че... защо да няма и едното, и другото? Е, не можеш да виниш хората за фантазиите им. Бог беше свидетел, че Артър Рейвън отлично съзнаваше това.

— Чуй какво открих в досието на Роми във връзка с условното му освобождаване — продължи Памела. — На пети юли деветдесет и първа той е бил осъден на фактическо излежаване на присъдата, заради нарушаване условията на условното му освобождаване.

Убийствата са станали на четвърти юли, нали така? Значи думите „фактическо излежаване“ би следвало да означават, че вече е бил в затвора, нали?

— Означават, че в един момент са го прибрали, да. Но не непременно на четвърти юли. Пише ли в досието, че е бил в затвора на четвърти юли?

— Не... Но все пак това е някаква отправна точка. Или бъркам?

Би било нещо заслужаващо разследване преди десет години, когато е имало шанс да се намерят документи, които да го опровергаят. И все пак... все пак... това обстоятелство можеше да даде на федералния апелативен съд основание да отложи за кратко изпълнението на екзекуцията на Гандолф, през което време Артър и Памела да си скъсат задниците в потвърждение на предварително обречената теория.

Подразнен от перспективата да прахоса повече от нужното време, Артър побутна с пръст нагоре лостчето на круиз контрола и с мрачно задоволство усети мигновената реакция на мощната си кола. Беше я купил само преди два месеца, донякъде като трофей, когато го бяха избрали за пълноправен съдружник в кантората. Беше един от малкото луксове, които си бе позволявал, но още с първото завъртане на ключа на запалването бе почувствал, че предава паметта на неотдавна починалия си баща — мил човек, една, от чиито много ексцентричности беше безкомпромисното скъперничество.

— И още нещо... — продължаваше неуморната Памела. Бе извадила от дебелата папка в скута си криминалното досие на Роми Гандолф и четеше избрани пасажии. Гандолф бе крадец и пласьор на крадени вещи. Имаше зад гърба си половин дузина присъди: за взлом, за кражба и няколко пъти за притежание на крадени вещи. Думата „оръжие“ не се споменава нито веднъж — подчерта Памела. — Нито прояви на насилие. Нито има жена сред потърпевшите. Как така този човек изведнъж се превръща в изнасилвач и убиец?

— Опит, опит, опит — отговори изразително Артър.

Видя с периферното си зрение, че ъгълчетата на пълните устни на Памела обезсърчено се извиват надолу. Разбра, че проиграла шансовете си. Впрочем... както винаги. Артър нямаше ясна представа в какво точно бърка с жените, за да продължава да е самотен на трийсет и осем. Съзнаваше, че едно от обясненията е външният му

вид. Само че още от юношеска възраст изглеждаше унил и болнаво бледен. По време на следването бе имал кратък и болезнен брак с Маря, румънска емигрантка. След това бе последвал период, през който не бе имал нито желанието, а още по-малко времето да започне отново. Да, беше дал на правото толкова много... във всяко свое дело бе влагал толкова страст и ярост, бе прекарал толкова много нощи и уикенди в концентрация — концентрация, донесла му огромно удовлетворение. Към всичко това следваше да се прибавят влошаващото се здраве на баща му и терзанията какво ще стане със сестра му — все отвличащи вниманието и изцеждащи силите му фактори с по-висок приоритет. Но сега, докато търсеше с надежда признаците на някакъв интерес към особата си у Памела, той се почувства унижен от собствената си глупост. Защото надеждите му по отношение на нея имаха толкова шанс, колкото и нейните по отношение на случая Гандолф. Почувства, че се налага да обуздае и двете.

— Виж — обади се Артър, — нашият клиент Гандолф... как беше... Роми... мм... Роми не само си е признал още в началото и го е потвърждавал при всяка възможност, но даже когато се е изправил в съда, тезата на защитата му е била „лудост“. Това, разбира се, е наложило адвокатът му да признае, че Роми е извършил престъплението. Последвали десет години обжалвания, безчислен брой молби за преразглеждане, съдебни проверки на правомерността на задържането му, два пъти смяна на адвокатите и забележи — нито веднъж негов адвокат не е споменавал, че Роми е невинен. В това число и самият Роми, който внезапно си спомня, че не го е направил, когато остават четиридесет и пет дни до инжекцията. Слез на земята, Памела! Допускаш ли да е споменавал пред предишните си адвокати, че е невинен? Всеки мошеник познава добре правилата на играта: нови адвокати, нова история.

Артър се усмихна. Стараеше се да изглежда опитен и препатил, но истината бе, че така и не бе успял да се почувства комфортно с номерата, практикувани от криминалните адвокати. След като напусна прокуратурата, бе приемал да бъде защитник по наказателни дела само в случаите, когато фирмен клиент на кантората или неин бос се забъркваше във финансови машинации. Законът в ежедневието му на адвокат по гражданско право бе по-прибран, по-щастлив, това бе закон,

при който и двете страни маневрираха енергично, а повдиганите съображения касаеха микроскопични нюанси на икономическата политика. Обратно, прокурорските години днес му се струваха време, когато ден след ден му се бе падало да почиства наводнено мазе, в което бактерии и канални води предизвикват гниенето на всичко потопено. Властта развъртавала. Но това се отнасяше в равна мяра и до злото. И злото развъртаваше. Една-единствена перверзия, един-единствен акт на психопатология, излизащ извън границите на онова, което обикновените хора можеха да си представят — откачен баща, изхвърлил детето си през прозореца от десетия етаж, смахнат ученик, насила излял луга в гърлото на учителката, най-сетне психар като клиента на Артър, който не само бе убил, но и бе изучава единия от труповете — самото докосване до подобни деяния омърсяваше хората, имали нещастieto да влязат в някакво съприкосновение с тях. Полицаи... прокурори... защитници... съдии. Никой, изправен през тези ужаси, не бе способен да реагира с изискваната от закона безпристрастност. Единствената поука бе: всичко се разпада. И Артър не бе изпитвал дори и мимолетно желание да се върне в този свят на предопределен хаос.

След петнайсет минути вече бяха пристигнали. Ръдърд бе малко градче, подобно на много други в Средния запад. В сърцето на града се намираха няколко тъмни сгради със стени, потъмнели от въглищни сажди, и няколко ламаринени хангара с прогнили пластмасови покриви, в които се помещаваха фирми със спомагателна фермерска дейност. В покрайнините се разгръщаше подобие на мини урбанизация, свеждаща се до изграждането на няколко пазарни комплекса и изолирани на големи разстояния един от друг домове — резултат от икономическата сигурност, предлагана от основната, макар и необичайна индустрия в града: затвора.

След като взеха последния завой в квартал, напомнящ с кленовете си и спретнатите си къщурки на декор от холивудски филм, в края на пряката срещу тях се изправи комплексът на затвора, подобно на изскочило от дрешника чудовище в евтин филм на ужасите: половин миля безразборно свързани една с друга сгради от жълти тухли, забележителни единствено с малкото на брой тесни прозорци. Сградите на свой ред обграждаха монументална каменна постройка, достатъчно масивна, за да изглежда останка от

Средновековието. Периметърът бе очертан не само от триметрова тухлена стена, но и от посипан с чакъл ров, от дъното на който стърчаха гъсто набодени метални шипове, а по външната стена на рова се издигаше последната бариера — ограда от бодлива тел, блестяща под слънцето спирала с диаметър метър и половина.

Отбиха се в караулката на портала, разписаха се в книгата и послушно седнаха, както им бе наредено, на изтърканата скамейка за посетители да чакат да доведат затворника. Артър използва времето, за да прегледа още веднъж писмото на Роми, получено по сложна мрежа от посредници в Апелативния съд. Самото писмо представляваше комбинация от заврънкулки, многоцветен текст и ред други характеристики, прекалено необичайни, за да бъдат наречени детински. Един поглед върху писмото стигаше, за да се разбере, че Роми е едновременно отчаян и побъркан.

„Уважаеми Съдия,

Очаквам СМЪРТНА ПРИСЪДА за ПРЕСТЪПЛЕНИЕ, което не съм ИЗвършил. Казаха Ми че съм изчерпал жалбите си и че това е края за мен ВЪПРЕКИ че съм НЕВИНЕН, адвокатите дето държат папката ми казват че вече не могат да ме защитават поради ФеДералните ЗАКОНИ. какво да прая сега? деня когато ще ме екзекутират е 23 май!!! не мога да напрая нищо без хабеас^[1], само че няма адвокат. Какво да прая сега? не може ли някой там да ми помогне? Ще ме убият а аз никога не съм сторил на никой нищо лошо нито в този случай нито друг път доколкото си спомням Точно сегА. ПОМОГНЕТЕ МИ. НЕ СЪМ УБИВАЛ НИКОЙ никога!!!!“

Апелативният съд на Съединените щати бе постановил със заповед писмото на Роми Гандолф да се разглежда като поредна молба до отмяна на присъдата съгласно статута за habeas corpus и във връзка с това му бе назначил служебно адвокат — Артър. Съдиите имат навика да махнат с магическата си пръчка по случаен начин и да превръщат несъгласната жаба — затрупан с дела адвокат — в pro

бопо^[2] принц, по-точно в слуга на възискателен и неспособен да плати клиент. Правилата на съда правеха невъзможно отклоняването на подобно назначение. Някои хора бяха склонни да гледат на това като на комплимент: виждате ли, Съдът моли уважаван бивш щатски прокурор да даде, така да се каже, правния еквивалент на „последно причастие“. Истината бе, че това си беше чиста проба обременителна прибавка към едно претоварено с други задължения ежедневие.

Най-сетне чуха по уредбата името на Роми. Провериха и двамата без особени формалности дали не внасят скрити предмети, после първото от няколкото очакващи ги електронно задействани релета щракна и пред тях се разтвори врата от непроницаемо за куршуми стъкло, монтирано зад стоманена решетка. Минаха през нея, тя се захлопна зад гърба им със свиващ сърцето звук, и те последваха водещия ги надзирател. Много години бяха изтекли от последното посещение на Артър в затвора, но Ръдърд сякаш се намираше извън времето. Не и процедурите. Процедурите — онези, които помнеше — се сменяха едва ли не ежедневно. Властите — щатската магистратура, губернаторът, администрацията на затвора — бяха в непрестанен стремеж да подобрят дисциплината, да спрат контрабандата, да запазят контрол над бандите и да удържат затворниците — закоравели мошеници по природа — от мошеничества. Вечно се измисляха нови формуляри за попълване и нови места за оставяне на парите, ключовете и клетъчните телефони — най-забранените за внасяне предмети. Броят на вратите, през които трябваше да се мине, също винаги беше различен. Да не говорим за претърсването при влизане — то ставаше все по-подробно, а местата, където опипваха — все по-интимни.

Но настроението, атмосферата, хората — те бяха вечни. Боята по стените беше прясна, подовите лъщяха от чистота. Не че това помагаше. Управата можеше да нареди да ги мият и лъскат, колкото пожелаеше. Но при толкова много хора, затворени в толкова ограничено пространство, и при наличието на отворените тоалетни във всяка килия, беше неизбежно във въздуха да се носи миризма на изпражнения и еманацията на зловонни изпарения, от която на Артър му призля, както и преди години — още с първото вдъхване. В края на ниския тухлен коридор имаше врата, блиндирана с плоча от боядисан в зелено метал. На нея с шаблон бе нанесена единствена дума:

„Смъртни“. Съпроводиха ги до адвокатската стая, която на практика беше не една, а две отделни стаи, широки не повече от метър и половина, разделени от стена, която в горната си половина представляваше нещо подобно на гише в банка: стъклена плоскост, стигаща до вдлъбнатина, през която можеха да се промушват документи. И макар това да нарушаваше всички принципи на конфиденциалността на разговора между адвокат и клиент, управлението на затворите си бе издействало правото да държи на пост надзирател в ъгъла на онази половина, в която се намираще затворникът.

Зад прозореца седеше Роми Гандолф — човешко привидение с кафява кожа и щръкнала във всички посоки коса, потънало в една от гънките на жълтия гащеризон, носен единствено от осъдените на смърт. Китките му бяха в окови и поради тази причина се наложи да протегне и двете си ръце, за да вземе телефонната слушалка, благодарение на която щеше да може да разговаря с адвокатите си. От другата страна Артър вдигна на свой ред единствената слушалка и я приближи на еднакво разстояние между себе си и Памела, за да могат да слушат и двамата. След това се представиха.

— Вие сте първите ми истински адвокати — започна Роми. — Останалите бяха щатски. Май вече имам шанс... — И Роми се наведе възбудено към стъклената преграда, за да обясни затрудненията си: — Аз съм следващият жълт, дето ще мине по коридора, нали разбирате? Сега всички гледат само мен. Сякаш съм по-различен, щом скоро ще съм мъртъв. — Памела се наведе над дупката за предаване на документи и каза няколко окуражителни думи. Обеща му, че още днес ще поискат отлагане на екзекуцията. — Да — съгласи се Роми, — щото съм невинен. Никой не съм убивал. Искам онзи ДМК тест, да видим тогава какво ще открият. — ДНК тестът, първата надежда за спасение в наши дни, беше безполезен в случая на Роми, понеже обвинението изобщо не бе твърдяло, че той е оставил на местопрестъплението някакъв идентифицируем генетичен материал — кръв, сперма, косми, люспици кожа или поне слюнка. Без никакво предупреждение Гандолф вдигна пръст пред очите на Памела. — Ти си толкова красива, колкото си мислех, като те чух по телефона — съобщи ѝ той. — Мисля, че трябва да се оженим. — Появилата се за миг на устните на Памела усмивка помръкна, когато тя осъзна, че Роми говори съвсем сериозно.

— Човек трябва да се ожени, преди да умре, нали? — осведоми се Роми. — Нали? — „Чудесно — помисли си Артър. — Вече имам конкуренция.“ — Ще можем и да си легнем — обеща й Роми. — Ще искам разрешение за свиждане. — Ако се съдеше по вдървената поза на Памела, тази перспектива не беше част от представата й за успешна кариера. Артър, който нямаше ни най-малка представа как да проведе предстоящия разговор, побърза да извади от папката присъдата на съдия Джилиан Съливан от 1992 и я зачете на глас. — Кой? — спря го Роми Гандолф.

— Огъстас Леонидис — повтори Артър.

— Познавам ли го? — поинтересува се Роми. Клепачите над притворените му очи потрепваха и издаваха усилието му да си спомни това име.

— Той е един от тримата — тихо му напомни Артър.

— Кои трима?

— Тримата, които според държавата^[3] си убил. — „Признал си, че си убил“, помисли си Артър. Но прецени, че моментът не е подходящ за подобни уточнения.

— Ммм... — проточи Роми. — Май не го познавам. — И поклати глава като човек, съжаляващ, че не може да приеме покана за гости. Гандолф гонеше четиридесетте. В очите му имаше нещо жълтеникаво, а външният му вид издаваше, че предците му са живели на един от двата американски континента: беше си чернокож, но във вените му течеше и кръв на бели, индианци и латино. Косата му бе сплъстена, мръсна и неподстригана, липсваха му няколко зъба, но не беше грозен. Изглежда лудостта бе изяла същността му.

Докато наблюдаваше как погледът му се стрелка като буболечка под светлината на силна лампа, Артър разбра защо предишните му адвокати бяха съсредоточили усилията си върху психиатричните аспекти. Роми несъмнено отговаряше на онова, което хората влагат в думата „луд“. Но не беше достатъчно луд. По-скоро бе социопат. Със сигурност бе на ръба на разстройствата на личността, може би бе откровено шизоиден. Но разумът му не бе потънал безвъзвратно в забравата, беше му останал онзи морален компас, позволяващ да разграничава доброто от злото, и това бе послужило на съда като мотив да не го оправдава поради невменяемост.

— Не съм от тези, дето убиват — наруши паузата Роми, сякаш отговаряше на мислите на Артър.

— Ами... осъден си за убийството на трима души: Огъстас Леонидис, Пол Джъдсън и Луиза Ремарди. Казват, че си ги застрелял и си заключил телата им в хладилна камера. — Обвинението твърдеше още, че е извършил содомистичен полов акт с Луиза след смъртта ѝ, макар Роми, най-вероятно от срам, да бе отрекъл това. Съдия Съливан обаче, която бе провела процеса самостоятелно, без съдебно жури, го бе намерила за виновен и по това обвинение.

— Не знам такова нещо — измънка Роми и отмести поглед, сякаш очакваше заявлението му да сложи край на темата. Артър, чиято сестра Сюзан бе по-ненормална и от Роми, почука по стъклото, за да привлече вниманието му. Хора като Роми — като Сюзан, — понякога трябваше да те гледат в очите, та смисълът на думите ти да стигне в съзнанието им.

— Чий почерк е това? — с мек глас попита Артър и пробута саморъчно написаното признание на Роми в процепа под стъклото. Надзирателят скочи от стола си и поиска да прегледа всяка страница, отпред и отзад, за да се увери, че няма нищо скрито. Роми разглежда документа дълго време.

— Какво мислиш за акциите? — попита накрая. — Имал ли си някога акции? И какво са те? — Възцари се продължителна пауза. Накрая Памела започна да обяснява как работи фондовата борса. — Нее, исках да кажа, какво значи да кажеш, че имаш акции? Какво е това и така нататък? Вижте, ако някога изляза от тук, искам да си купя няколко акции. И тогава ще започна да слушам онези неща по телевизията... „повишение с една четвърт“... „Дау Джонс“. И ще започна да разбирам какво казват.

Памела продължи с опит да очертае механизмите на притежаване на дял в компании и Роми послушно кимаше след всяко нейно изречение, но след малко вниманието му се отклони. Артър отново почука по стъклото.

— Обвинението казва, че сам си написал това.

Роми отмести тъмните си очи.

— Ами... и аз това си мислех — призна неохотно той. — Като го гледам, май съм аз.

— Добре, но документът казва, че си убил и тримата.

Роми прелисти обратно до първа страница.

— Това тук... — каза той — нещо не мога да го разбера.

— Не е ли истина?

— А бе беше толкова отдавна... Кога се случи? — Артър му припомни и Роми се облегна на стола си. — Толкова ли време съм в пандиза?

— Ти ли написа това самопризнание пред полицията? — попита го Артър.

— Знаех, че съм написал нещо в онзи участък. Само че никой не ми каза, че е за пред съда. — Сред документите, разбира се, имаше и такъв, съгласно който Роми бе уведомен, че всичко казано от него може да се използва пред съда. — Обаче никой не ми каза, че ме чака иглата — каза той. — Това е сигурно. Имаше един полицаи, дето ми каза разни неща, и аз ги написах. Но не си спомням да съм писал това. И никой не съм убил.

— А защо написа каквото ти е диктувал полицаят? — поинтересува се Артър.

— Щото... щото... се насрах.

Едно от най-противоречивите доказателства по делото бе, че Роми буквално се бе изпуснал в гащите, когато разследващият детектив Лари Старчек бе започнал да го разпитва. По време на слушането на прокуратурата бе разрешено да представи като доказателство за вината на Роми оплесканите му гащи. Това на свой ред се бе превърнало в едно от най-важните съображения в многобройните обжалвания на Роми, обсъждано впоследствие с откровена погнуса от всички по-висши инстанции.

Артър попита дали Лари, детективът, го е бил, или е отказвал да му даде храна или вода, възпрепятствал ли го е да се свърже с адвокат. Макар да не отговори пряко на нито един от тези въпроси, Роми не се оплака в нарушаване на нито едно от тези му права. Единственото му оплакване бе, че е написал пространно самопризнание, което е абсолютна лъжа.

— Помниш ли случайно къде си бил на трети юли деветдесет и първа? — попита Памела. Роми разтвори очи в пълно неразбиране на въпроса и тя му обясни, че се интересуват дали вече не е бил в затвора.

— Никога не съм лежал сериозно преди това — отговори Роми. Явно мислеше, че става дума за това що за човек е.

— Знаем — успокои го Артър. — Интересуваше ни възможно ли е да си бил зад решетките, когато са извършени убийствата.

— Някой мисли така ли? — Роми се наведе напред с надежда. После постепенно смисълът на въпроса проникна в съзнанието му и той се засмя: — Аха... това ще е голям номер, а? — Идеята явно беше нова за него. Той им каза, че по онова време имал чести срещи с полицията и думите му дадоха искрица на надежда за Памела.

Макар по време на целия разговор да не можеше да предложи никакви аргументи в своя защита, Роми по същество отрече всички обвинения в акта на прокуратурата. Арестувалите го полицаи бяха заявили, че са намерили в джоба му огърлица, принадлежала на убитата жена, Луиза Ремарди. Според Роми и това беше лъжа.

— Тя вече си беше у тях. Няма начин да е била в мен, когато ме хванаха.

Артър даде телефонната слушалка на Памела за останалите въпроси. Роми разказа ексцентричната си версия на тъжната история на своя живот, разкривана от документите в папката. Бил незаконороден. Майка му го родила на четиринайсетгодишна възраст и не изтрезняла нито за миг по време на бременността. Не й пукало за малкия и го изпратила в Дюсейбъл при родителите на мъжа си — фундаменталисти, за които наказанието било важна част от религията. Роми не бил непокорен, но се държал странно. Бил бавноразвиващ се и изоставал в училище. Започнал да буйства. Крадял от малък. Вземал наркотици. Сдружил се с други пройдохи. Ръждард беше пълен с такива като Роми — бели, черни и кафяви.

Когато изтече един час, Артър стана и обеща, че двамата с Памела ще положат всички усилия.

— Като дойдеш пак — обърна се Роми към Памела, — си донеси венчалната рокля. Тук има добър поп, ще ни спретне страшна сватба. — В мига, в който Роми също стана, надзирателят скочи и придърпа веригата, която обхващаше Роми през кръста и минаваше през белезниците на ръцете му и оковите на глезените му. Дори през дебелото стъкло се чу как Роми не спира да дудне: това са то истинските адвокати, момичето ще се омъжи за мен, ще ме извадят от тук, щото съм невинен. Надзирателят, който, изглежда, харесваше Роми, се усмихваше и кимаше. Дори се съгласи, когато Роми поиска разрешение да се обърне. Гандолф притисна окованите си ръце с

дланите в стъклото и каза достатъчно високо, за да го чуят: — Благодаря, че дойдохте, и за всичко, което правите за мен... наистина.

Артър и Памела не казаха нищо. Когато излязоха на чист въздух, Памела облекчено разкърши рамене. Тръгнаха към колата. Както можеше да се очаква, мислите на Памела бяха съсредоточени върху възможната защита на Роми.

— Прилича ли ти на убиец? — попита тя. — Да, странен е. Но така ли изглеждат убийците?

„Добра е — помисли си Артър, — добър адвокат ще стане от нея.“ Когато Памела сама се бе обърнала с предложение да помогне по случая, той си помисли, че е прекалено нова, за да му бъде наистина от помощ. Беше приел само заради вроденото си нежелание да разочарова хората, не че имаше нещо против да е по-близко до една грациозна и необвързана с друг мъж млада жена. Откритието, че в добавка е и талантива, в никакъв случай не бе намалило привлекателността ѝ.

— Ще ти кажа едно превъплъщение, в което не си го представям... — отговори Артър. — Като твой съпруг.

— Аа, това беше голяма работа! — засмя се Памела. Беше достатъчно красива, за да не се засяга от подобни предложения. В този миг Артър осъзна, че мъжете около нея сигурно често изпадат в неловки ситуации. Размениха си една-две шегички в същия дух и докато още се задяваха, Памела каза: — Напоследък не съм срещала свестен мъж, но това... — тя неопределено махна към далечната магистрала, — това ми се струва доста дълго пътешествие, за да се съглася да го правя всяка събота вечер.

Стоеше до вратата от другата страна на колата. Вятърът си играеше с косата ѝ. Тя отново се засмя и Артър усети как сърцето му почва да бие по-силно. Даже на трийсет и осем години той все още вярваше, че вътре в него има един друг, живеещ в сянка Артър, който е по-висок, по-слаб, по-добре изглеждащ, човек с ласкав глас и безгрижни маниери, който би могъл да се възползва от подмятането на Памела за „сушавия сезон с мъжете“, за да го превърне невинна покана за вечеря — или защо не многозначителна покана за нещо „по-така“? Но стигнал до вкаменяващата граница, където фантазиите му се сблъскваха с реалностите на живота, Артър осъзна, че както обикновено не е способен да направи последната крачка. Естествено, че се страхуваше от унижението на отказа, но ако отправеше поканата

„между другото“, тя също така невинно можеше — не можеше, а сигурно непременно щеше — да му откаже. Решаващото съображение обаче бе отрезвяващата мисъл, че всеки опит за свалка ще е недопустим. В крайна сметка Памела бе подчинена, несъмнено загрижена за служебното си израстване, докато той бе съдружник. Нямаше никакъв начин да забрави за неравностойното им положение, от което той не искаше да се възползва, защото бе от онези хора, за които душевният комфорт е мислим единствено когато знаеш, че си останал почтен. Но макар да разбираше тази логика на разсъждения, той съзнаваше, че в отношенията с жените непрестанно възникват едни или други препятствия, от което желанието му не намаляваше.

Той бръкна в джоба си и отключи вратата на Памела с дистанционното. Тя седна в лимузината, а той остана в прашния вихър, извил се на паркинга. Смъртта на надеждите му, колкото и неправдоподобни да бяха изглеждали, винаги му причиняваше болка. В този миг вятърът се обърна и нов повей откъм прерията изчисти въздуха и над земята отново се понесе ароматът на прясно изорана нива и дъхът на пролетта. Любовта — удивително сладката възможност за нея — се заби в гърдите му като нота с перфектна хармония. Любовта! По някакъв необясним начин Артър изпитваше сладостна възбуда от шанса, който бе опропастил. В същия този миг той за пръв път се запита за Роми Гандолф. Ами ако той наистина беше невинен? Тази възможност бе не по-малко сладко въодушевяваща от любовта. Ами ако Роми беше невинен!?

И тогава отново осъзна, че не е. Смазващата тежест на живота му се стовари отново върху него и в съзнанието му за пореден път изплуваха няколкото характеризиращи го категории: беше съдружник, нямаше кого да обича, баща му вече го нямаше, Сюзан още я имаше. Обмисли списъка, отново установи, че сумата е много по-малка, отколкото се бе надявал, или — още по-зле — от онова, което му се полагаше, след това отвори вратата от своята страна, качи се в колата и я подкара, за да се върне там, откъдето бе дошъл.

[1] Habeas corpus (лат.) — нареждане да се доведе затворник пред съда (особено, за да се установи дали е правилно задържан). — Б.пр. ↑

[2] Pro bono (лат. — вероятно от pro bono publico — „За доброто на обществото“) — възлагана от съда правна услуга (обикновено

защита), извършвана безплатно (напр. в полза на клиент с ниски доходи); използва се също за обозначаване на адвокати, извършващи такава услуга. — Б.пр. ↑

[3] Юридически термин (напр. за идентифициране на даден процес, примерно „Държавата срещу Смит“ или „Народът срещу Джонс“), отъждествяван с обвинението (предявявано от прокуратурата) при наказателни дела, когато няма частен обвинител. — Б.пр. ↑

2.

5 юли 1991

Детективът

Лари Старчек чу за убийството на Гъс Леонидис, докато бе в леглото с прокурорката Мюриъл Уин, която току-що му бе признала, че връзката ѝ с някакъв друг започвала да става сериозна.

— Тъп е като вицепрезидента Дан Куейл — отговори тя на въпроса му какво му е толкова на тоя тип.

Раздразнен, Лари разрови с палеца на крака си купа дрехи на пода на хотелската стая — търсеше слиповете си. Когато палецът му докосна бийпъра, той още вибрираше.

— Лоша работа — каза той на Мюриъл, след като свърши телефонния разговор. — Гъс току-що гушнал букета. Намерили го във фризера му — застрелян — заедно с двама от клиентите. — Той най-после изрови гащетата си и ѝ каза, че се налага да тръгва, понеже началникът искал да разполага с всичките си хора.

Дребничката мургава Мюриъл седеше на колосаните хотелски чаршафи чисто гола, както майка я е родила.

— Има ли вече назначен прокурор?

Лари нямаше представа, но знаеше каква е процедурата. Ако се появеше тя, щяха да помислят, че я е изпратил някой отгоре. Това бе другото, което харесваше у нея — освен нея. Тази жена обичаше улицата така, както я обичаше той.

Отново я попита кой е другият.

— Искан да ти кажа, че търся развитие — уклончиво му отговори Мюриъл. — С него... с него мисля, че ще стигна донякъде. Кой знае, може дори да се омъжа.

— Да се омъжиш?

— По дяволите, Лари, това не е болест. И ти си женен, нали?

— А бе... — Той се запъна. Преди пет години се бе оженил за втори път, просто защото му се струваше, че така трябва. Нанси Марини, медицинска сестра и добра душа, радост за очите, беше мила и обичаше децата му. Но, както Нанси бе отбелязала вече няколко пъти

напоследък, той така и не се бе сбoguвал с нещата, довели до провала на първия му брак — с жените и с факта, че най-сериозните му отношения не бяха с хората, а с трупoвете, които изстъргваше от паважа. Така че брак номер две също вървеше към категорията „минало време“, но дори когато бе с Мюриъл, Лари предпочиташе да не споделя проблемите си. — Нали винаги казваш, че бракът е катастрофа — напомни ѝ той.

Беше уикендът на Четвърти юли и в ранния следобед хотел „Грешам“ бе странно притихнал. Мениджърът беше задължен на Лари за няколко ситуации, в които той се бе намесил — гости, които отказваха да се изнесат, професионален крадец, който си бе харесал фоайето. Когато Мюриъл мина покрай Лари на път за огледалото, той я хвана изотзад, отърка се в задника ѝ и приближи устни до къдравите черни косъмчета зад ухото ѝ:

— Дали твоят нов любимец е толкова забавен, колкото съм аз?

— Лари, това не е национален конкурс по чукане, на който току-що са те елиминирали. Двамата с теб винаги сме си прекарвали добре.

Срещите им приличаха на дуели. И това му доставяше може би по-голямо удоволствие от секса. Познаваха се от правния факултет, което означаваше вече от седем години, където и двамата бяха започнали вечерно. Мюриъл беше станала звезда и се бе прехвърлила в редовното. Лари пък реши да се откаже още преди да му бяха дали родителските права над синовете, защото прецени, че няма основания да е там. След развода се опитваше да повдигне духа си, да зареже кръчмите, дори да промени мнението на родителите и братята си, които смятаха, че полицейската работа е под достойнството му. В крайна сметка Мюриъл и епизодичните им срещи бяха може би най-доброто, което се бе получило от авантюрата със следването му. В живота му имаше жени, даже прекалено много, но макар да ги бе пожелавал, никога не бе изпитвал удовлетворение. Да, след всяко преспиване следваше неизбежният разговор колкото страхотно е било всичко, но искрената рекапитулация на случилото се по правило бе тъжна. Случаят с Мюриъл беше съвсем различен. С междините между зъбите си и с топчестия си нос Мюриъл едва ли щеше да попадне на страниците на някое списание. Но след като се бе оженил два пъти заради външния вид, Лари понякога усещаше някакво стягане около

гърлото, когато бе насаме с нея, не за друго, а защото осъзнаваше колко слабо познава самия себе си.

Докато Мюриъл пудреше луничките си, Лари включи радиото. Новинарските станции вече бяха надушили събитието, но Гриър — началникът му — бе наложил вето върху подробностите.

— Наистина ми се ще да взема този случай — обади се Мюриъл. Имаше вече три и половина години стаж като прокурор и дори не се бе приближавала до убийство, та макар и като втори или поне трети помощник. Но не бе от онези, които биха приели съвет да не бързат. Малките ѝ очи го откриха в огледалото. — Обичам историята — въздъхна тя. — Великите събития. Нещата с последици. Когато бях малка, мама винаги ми казваше: „Бъди част от историята“.

Той кимна. Случаят обещавахе да е голям.

— Да пречукат Гъс — въздъхна Лари. — Някой яко ще го отнесе, не мислиш ли?

Капакът на несесера щракна и Мюриъл се съгласи с тъжна усмивка:

— Всички обичаха Гъс.

Огъстас Леонидис над трийсет години държеше ресторанта „Парадайз“. Скоро след като го бе отворил, кварталът Норт Енд, където се намираше, бе западнал до пълна разруха, защото единственото препятствие пред упадъка — малкото градско летище „Дюсейбъл Фийлд“ — бе изоставено от основните авиокомпании в началото на шейсетте, понеже пистите му бяха прекалено къси за кацане на големите самолети. Въпреки това Гъс, пълен с упорит емигрантски оптимизъм, бе отказал да се премести. Просто си беше патриот от вече изчезнал тип: може ли един квартал да бъде „лош“, щом се намира в Америка?

Въпреки обкръжението бизнесът на Гъс все пак бе преуспял благодарение на изхода за източното направление на шосе 843, който съдбата бе решила да постави срещу входа на заведението му в добавка към легендарните му закуски, при които основното блюдо бе печен омлет с размера на балон. „Парадайз“ бе знаменито сборище на околия Киндъл, където всеки посетител биваше лично приветстван от досадно словоохотливия собственик. Известен бе като Гъс Готиния от

толкова отдавна, че вече никой не помнеше защо: дали заради безплатните ястия, които сервираше на изпадналите в беда, заради обществената му дейност или заради прочувствения му, възвишен стил на говорене. Каквато и да бе причината, името му неизменно присъстваше в годишната анкета на „Трибюн“ за най-популярните граждани.

Когато Лари пристигна, патрулните полицаи вече бяха направили нужното, за да покажат колко са важни — бяха спрели колите си в черно и бяло напреки на платното с включена светлинна сигнализация. Това естествено бе привлякло вниманието на доста скитници и почтени граждани. Беше юли и всички бяха леко облечени, понеже старите жилищни блокове наоколо нямаха електрическа инсталация, способна да издържи включването и на климатици. Бедни момичета с прически в стил „аз съм бедно момиче“ — подобна на таралеж корона от изправена коса, фиксирана с лак — стояха от другата страна на улицата с бебета на ръце. Вече пристигналите бусове на няколко телевизионни програми разпъваха подобните си на футуристично кухненско обзавеждане антени в подготовка за предаване на живо.

Мюриъл беше дошла отделно и сега се въртеше пред витрината на ресторанта — очакваше Лари да я привика за участие в следствието. Той се приближи до входа, престори се, че я забелязва едва сега, симулира, че смътно се досеща коя е, и я повика с едно късо „Ей“. Макар и облечена неофициално, Мюриъл беше на висок ток. Обичаше да се прави на по-висока и не пропускаше възможността да изложи на показ стегнатото си дупе, което наистина бе привлекателно. Общо взето, Мюриъл гледаше да използва всичко, дадено ѝ от природата. Докато наблюдаваше развяващите се от вятъра сини панталонки, Лари изпита сладка тръпка от спомена за плътта, скрита в момента от погледите на останалите.

Показа значката си на двамата униформени, охраняващи главния вход. Вътре, отляво на пътеката, трима цивилни седяха на скамейка в едно от сепаретата: чернокож с престилка, измъчено изглеждаща жена с бежова домашна рокля и младеж с яки рамене и обеца, достатъчно голяма, та Лари да я види от десет метра. Правеха впечатление на живеещи в собствена вселена, изолирана от трескавата полицейска активност, развиваща се на само метри от тях. Служители или семейство, прецени Лари, очакващи или да бъдат разпитани, или да

зададат някому въпросите си. Направи знак на Мюриъл и тя седна недалеч от тях, в съседство с монтираните на въртяща се стойка кранове за сода, разположени така, че да са леснодостъпни за сервитьорите.

Сцената на местопрестъплението вече се обработваше от десетки хора — поне шестима криминолози, разпознаваеми по униформените ризи в цвят каки, снемаха отпечатъци, — но като цяло цареше потисната атмосфера. При струпване на толкова много хора на едно място можеше да се очаква суетня, груб хумор и много оживление. Но днес хората бяха привикани извънредно по средата на четиридневната почивка — нали беше празник, — което обясняваше лошото им настроение, а може би просто още не се бяха разсънили. На всичко отгоре и самият началник бе сметнал за уместно да присъства лично. А той си беше мрачен по натура. Пък и престъплението си бе тежко.

Началникът на детективите Харолд Гриър си бе харесал малкия офис на Гъс зад кухнята и събираше за оперативка хората си там. Малко неочаквано за човек като Гъс, вътре бе подредено. На стената над бюрото имаше кръст, календар с красиви момичета от доставчик на хранителни продукти и семейни снимки, за които Лари реши, че са направени по време на екскурзия до Гърция. Снимките, на които бяха запечатани: съпругата, две дъщери и син, изглеждаха поне на петнайсетина години, но пък това бе времето — Лари го знаеше от опит, — което Гъс предпочиташе да си спомня — прохождането в бизнеса, борбата за оцеляване, създаването на семейство. Съпругата, усмихната и нелишена от предизвикателност в набран бански костюм — вероятно съгласно модата от онези години — бе същата измъчена жена, която бе зърнал на влизане.

Гриър вече беше превзел телефона и запушил едното си ухо с пръст, обясняваше ситуацията на някой в кметството, а наобиколилите го детективи го гледаха в устата. Лари застана до Дан Липранзер, за да научи повече. Лип, с неизменния си зализан вид на малолетен престъпник от петдесетте, както винаги стоеше в един от ъглите. Изглеждаше като че ли вечно му е студено, дори през юли, и приличаше на птица с окапала перушина. Както се оказа, той бе първият пристигнал тук детектив и вече бе успял да разпита управителя на нощната смяна, Рафаел.

„Парадайз“ не работеше само два дни в годината — Коледа по източноправославния календар и Четвърти юли: рождените дни на Бог и Америка, двете неща, в които Гъс се кълнеше. През всеки друг ден на входа имаше опашка от пет сутринта до обяд. Навалицата изчезваше през останалото време, когато основната клиентела се състоеше предимно от полицаи, таксиметрови шофьори и всевъзможни пасажери на авиолиниите, идващи или отиващи към летище „Дюсейбъл Фийлд“, което се бе съживило, след като „Транснешънал Еър“ преди няколко години бе възобновила обслужването на района.

От думите на нощния управител излизаше, че Гъс дошъл да прибере оборота и да изпрати служителите си в почивка малко преди полунощ, сряда, трети юли. Всеки служител бе получил по сто долара направо от касата. Тъкмо се готвели да окачат табелата „Затворено“, когато в заведението влязла Луиза Ремарди, продавачка на билети в офиса на „Транснешънал Еър“ на летището. Била от редовните посетителки. Понеже Гъс имал слабост към женската половина от клиентелата, освободил Рафаел — готвача на грила — и общия помощник и поел кухнята сам. По някое време през следващия час или два Гъс, Луиза и третото лице били убити. Последната жертва бил бял, малко под четиридесетте и засега — на основата на проверката на регистрационните табели на една от колите, все още под изгарящото юлско слънце на паркинга на Гъс и благодарение на молбата за издирване, заведена вчера от жена му — бил идентифициран като някой си Пол Джъдсън. Госпожа Джъдсън казала, че Пол трябвало да кацне по разписание на летище „Дюсейбъл“ на четвърти юли в нула часа и десет минути.

В четири и половина сутринта Рафаел се върнал, за да отвори заведението. Безпорядъкът не му направил особено впечатление, защото сметнал, че след като изпратил клиентите си, Гъс просто заключил и си тръгнал веднага, за да не се налага да отказва на следващи навлеци. Към пет заранта госпожа Атина Леонидис се обадила обезпокоена, защото Гъс така и не пристигнал вечерта в бунгалото им край Скейджиън. Докато се оглеждал за някакво обяснение, Рафаел забелязал, че кадилакът на Гъс още е на паркинга, и едва тогава започнал да си мисли, че кървавата следа край касата може да не е от размразено месо, занесено от Гъс от фризера до кухнята на

втория етаж. Когато на работа дошъл и готвачът, двамата взели решение да повикат полицията и след известно двоумене отворили вратата на фризера с надеждата да намерят вътре някой жив. Нищо подобно.

Когато Гриър най-после затвори телефона и обяви пред събралите се дванайсет детективи, че е време да започват, приближаваше три и половина следобед. Въпреки горещината — беше над трийсет градуса — Гриър бе с вълнено спортно сако и с вратовръзка: явно бе преценил, че няма начин да не го покажат по телевизията. Беше си приготвил бележник с щипка и започна да разпределя задачите, така че всеки полицай да знае задълженията си, докато оглежда сцената на местопрестъплението, Харолд възнамеряваше да ръководи операцията по военному и разпреди да се докладва лично на него. Това несъмнено щеше да впечатли репортерите, но Лари знаеше какъв щеше да е крайният резултат: шест детективски екипа щяха да се бутат един в друг, да си пречат, да разследват едно и също нещо и да пропуснат друго. След седмица Гриър щеше да забрави за добрите си намерения, защото на бюрото му щеше да се натрупа купчина необработени документи, и тогава детективите, като котки, щяха да тръгнат кой накъдето му скимне.

Лари се опита да не се намръщи, когато Гриър обяви, че е в екип с Уилма Еймъс. Уилма беше олицетворение на отношението „Слушам, сър“ и вероятно най-добрият начин, по който можеше да бъде използвана, бе като закачалка за шапки. По-лошото бе, че Лари отиваше в маловажните направления на разследването, далеч от назначенията, изискващи инициатива и предполагащи ръководна роля — той веднага разбра това, когато чу, че двамата с Уилма трябва да проучат миналото на жертвата Луиза Ремарди.

— А сега обиколка с екскурзовод — съобщи Гриър и излезе от офиса.

Харолд Гриър беше способен да впечатли доста хора: с добра осанка, изискана за чернокож реч, спокоен и организиран. Лари нямаше нищо против него, защото шефът не се правеше на политик като повечето висши офицери в полицията: беше способен и бе един от малцината, за които Лари смяташе, че са умни поне колкото него.

Техниците вече бяха оградили пътека за минаване и Харолд инструктира детективите да го следват в колона по един с ръце в

джобовете. Човек с научна степен в сферата на криминологията би казал, че Харолд е ненормален да води повече от десет души през сцената на местопрестъплението. Това несъмнено бе свързано с риск от увреждане на възможни улики и макар всички да бяха обули найлонови калцуни, всеки адвокат на защитата щеше да представи огледа като похода на Ханибал със слоновете през Алпите. Харолд обаче знаеше, че никой следовател не може да се почувства част от следствения екип, без да е огледал местопроизшествието. Дори хрътките имат нужда от истинската миризма.

— Работни хипотези — започна Харолд. Стоеше зад касата, поставена върху остъклен шкаф, в който на монтирани под наклон лавици бяха подредени пури и опаковани сладкиши. По повърхността на шкафа ясно личаха алени петна, оставени от екипа, свалящ отпечатъците. — Хипотеза номер едно, която е доста правдоподобна: въоръжен грабеж, развил се не по плана. Касата е празна, торбичката за инкасото я няма, трите жертви са без часовници, портфейли и бижута... Хипотеза номер две: днес ще кажа „единствен извършител“. Това е доста предпазливо предположение — уточни той, — но ми допада все повече. Куршумите, които открихме, като че ли до един са 38-и калибър и поне на пръв поглед изглеждат изстреляни от едно и също оръжие. Почти сигурно става дума за единствен стрелец. Може да има съучастници, но това не е типичният начин на действие... Гъс е бил убит точно тук, докато е стоял зад касата, и доколкото може да се прецени, се е опитвал да вдигне телефонната слушалка. Един изстрел в лявата част на черепа. На база предварителния оглед Пейнлес казва, че дистанцията е била между един и два метра, което означава, че стрелецът също е бил непосредствено до касата. Въоръжен обир, развил се не по плана — повтори Гриър, извади от вътрешния си джоб тънка сребърна химикалка и посочи с нея кръвта: изсъхналата на линолеума локвичка и капките, опръскали телефона върху зелената стена. След това продължи: — След като застрелва Гъс, убиецът се изправя пред сериозен проблем, тъй като в ресторанта има още двама души. Това е моментът, когато обикновеното углавно престъпление се превръща в брутално гнусно убийство. — Думите не бяха случайно употребени, защото охарактеризирането на едно убийство като „брутално“ и „гнусно“ в този щат автоматично водеше до искане на смъртна присъда. — Вместо да побегне към вратата като всеки

нормален пънк, нашият човек решава да се справи със свидетелите. Госпожица Ремарди е убита тук, с един изстрел в корема. — Харолд бе извървял двайсетина крачки до сепарето срещу входната врата в първоначалната част на ресторанта. Когато Гъс бе закупил заведението, много преди да се разшири в складовете на изток и на запад, бе оставил стария интериор — две редици сепарета с прегради от здрави и вече потъмнели от времето дъски, тапицирани с листов еуретан, се събираха в централната част. В двата ъгъла като военни кули се издигаха четвъртити закачалки за дрехи. — Има признаци, които ни карат да предполагаме, че госпожица Ремарди се е опитала да отнеме пистолета. По ръцете ѝ има охлузвания, един от пръстите ѝ е счупен. Не е успяла. Платът около раната е обгорял, а около самата рана се забелязват набити изгорели барутни частици, следователно изстрелът е бил от упор. Ако се съди по изходната рана, Пейнлес смята — това подлежи на уточнение, — че куршумът е минал през черния дроб и аортата, така че тя е умряла за минути. — Техниците бяха извадили куршума от мястото в централния панел, където се бе забил. Не бяха имали проблем с откриването му: неравен кръг от засъхнала кръв очертаваше дупката, около която ламперията се бе напукала и през пукнатините се виждаше чамовата дървесина. Това означаваше, че Луиза бе умряла седнала. Чаша за кафе, по ръба на която се виждаше полумесец, оставен от червилото ѝ, още стоеше на масата до пълен с фасове пепелник. — Ако е била изправена пред съучастник на убиеца, няма логика, че се е съпротивлявала. Това е още една причина да смятаме, че става дума за дело на един човек. — Харолд посочи една от масите, под която се виждаше изцапана със сос чиния, счупена явно по време на борба. Сред парчетата имаше остатък от дебела говежда пържола, полупразна кутия цигари и запалка-еднодневка. — Господин Джъдсън се е хранил в ъгъла до прозореца. Тази сутрин Рафаел е прибрал оттам чиния, чаша и кутия „Севън ъп“. Дясната страна на костюма на господин Джъдсън е изцапана с прах, което подсказва, че той вероятно се е пхнал под масата. Може би просто е искал да се скрие. Но убиецът го е намерил... От отпечатъците от подметка в кръвта, посоката на провлачването и разпределението на трупните синини при Гъс и Луиза може да се заключи, че господин Джъдсън е бил принуден под заплахата да бъде застрелян да пренесе двете тела във фризера в мазето. — Харолд поведе детективите като първолаци

покрай касата и покрай чакащата Мюриъл. Минаха под тясна арка, излязоха на осветеното от единствена лампа стълбище и се спуснаха по дъсчените стъпала. Озоваха се в иззидана с тухли изба, където имаше и други хора. Три носилки на колела чакаха телата, които още не бяха извадени, понеже бяха дълбоко замразени. Полицейският патолог Пейнлес Кумагаи трябваше да направи доста изследвания, преди да остави трупове да се размразят. Когато приближиха, Лари чу Пейнлес да заповядва рязко на помощниците си. Харолд предупреди всички да внимават за преплетените по пода електрически кабели, отиващи до мощните халогенни лампи, докарани от хората на Пейнлес, за да направят снимки. Като използва химикалката си, Харолд отвори вратата на фризера по-широко. Най-близо до входа бе тялото на Джъдсън — единият му крак беше почти върху прага. Харолд посочи обувките му и обърна внимание на подметките, които бяха кафяви от кръв. Шарката по тях съответстваше на отпечатъците горе.

Пейнлес и екипът му работеха в най-вътрешната част на фризера — с гумени ръкавици.

— След като Джъдсън завлича телата във фризера, той е завързан с електрически кабел, устата му е запушена с кърпа за подсушаване на измитите съдове и накрая е застрелян в тила, в стил екзекуция. — Сребристата химикалка на Харолд плуваше из въздуха и посочваше ключовите моменти на уликите. Виждаше се, че силата на изстрела е отхвърлила Джъдсън настрани. — И тогава, предполагам, за да отпразнува успеха, нашият герой се гаври с трупа на госпожица Ремарди. — Единият от патолозите се отмести встрани, за да видят трупа на Луиза Ремарди. След предварителния оглед я бяха нагласили в положението, в което я бяха намерили, а именно по очи върху двайсеткилограмови чували със замразен чипс. От кръста нагоре все още беше облечена в ръждивочервената униформа на „Транснешънал“. Изходната рана бе оставила съвсем малка дупка в плата, сякаш беше скъсала сакото си на нещо остро, но около него се виждаше копие на кръгавия червен кръг от сепарето горе. Полата — в същия цвят — и червените й бикини бяха смъкнати до глезените и под колосаната й бяла блузка стърчаха заоблените очертания на задните й бузи, някак изтикани нагоре и застинали в това положение. В средата се виждаше тъмната елипса на сфинктера й, разтеглен след смъртта. Някой я бе

„работил“ веднага след като я бе убил, което личеше от запазената червенина — последна автоматична реакция на вече умиращия организъм. — Тестът за изнасилване е отрицателен, но ще забележите разкъсаната опаковка на презерватив в гънките на свалените й гащи, както и следи от лубрикант около ануса.

— По знак на Гриър един млад патолог освети задника на убитата с фенерчето си. Поради студа гелът не бе успял да се изпари. От десетина години изнасилвачите се плашеха от СПИН и дори бяха чували за ДНК. „Няма никакъв съучастник — помисли си Лари. — Ако, разбира се, това е истинската история. Никакъв некрофил или обирджия няма да прави подобно нещо пред публика. Дори изродите имат чувство за срам.“

Харолд даде няколко последни инструкции относно спазването на процедурата и тръгна нагоре. Лари се задържа във фризера и поиска разрешение от Пейнлес да поразгледа.

— Не пипай — нареди му Пейнлес. Работеше в полицията вече от двайсет години и знаеше, че всяка следваща година на служба постъпват все по-тъпи полицаи.

Лари усещаше присъствието на някаква свръхестествена сила, имаща пръст в процедурата на разследването, и знаеше, че не е единственият, който мисли така. Поне половината занимаващи се с убийства детективи, които познаваше, след едно-две уискита неохотно признаваха, че са усещали водещата роля на призраци. Не можеше да го разбере, но изглежда, злото в такъв мащаб предизвикваше някакъв космичен дисбаланс. Така че независимо дали имаше полза, или само си го внушаваше, той обичаше да започва с момент на единение с жертвите.

Остана изправен над Гъс за известно време. Ако изключеше гангстерите — един ден ги привличаха като заподозрени, а на следващия ги намираха убити, — за Лари бе изключение да познава жертвата. Всъщност и Гъс не познаваше чак толкова добре — беше го слушал да разказва за емигрантските си изпълнения и се бе наслаждавал на прословутия му омлет, винаги за сметка на заведението. Но Гъс имаше — досущ учител или проповедник — дарбата да осъществява контакт. Беше невъзможно да разговаряш с него и да не я усетиш.

„Аз съм с теб, приятелю“, помисли си Лари.

Раната бе в тила на Гъс и куршумът бе пръснал тъкан и кости. Оставен както го бяха намерили, Гъс лежеше с лице в опаковка от говежди хамбургери... с отворена уста. Мъртва риба. Всички покойници изглеждаха като умрели риби.

Както винаги, в подобен момент Лари имаше чувство за изострено самосъзнание. Това беше професията му. Убийства. Както всеки друг човек и той си мислеше дали не е време да си купи нов градински маркуч, как ще завърши утрешният хокееен мач и има ли начин да отиде на двете футболните срещи с участието на синовете му. Но за разлика от другите хора, всеки ден идваше един момент, когато му се налагаше да влезе в пещерата на убийствата и да се потопи в сладостната тъмнина на витаещата идея.

Нямаше за какво да се извинява никому. Убийствата бяха част от човешката природа. И обществото съществуваше, за да ги възпира. За Лари единственото по-важно нещо на света от работата му беше майка му. Вземи прочети малко антропология, съветваше той всеки поинтересувал се цивилен. Чувал ли си за скелетите, изровени със забита в тях каменна брадва? Защо си мислиш, че това е белег на нашето време? Всеки носи убийството в себе си. И Лари беше убивал. Във Виетнам. Бог знае колко хора бе убил, като стреляше напосоки в тъмнината. Истината бе, че познаваше много по-добре мъртвите откъм своята страна. Но един ден — беше излязъл да патрулира — хвърли граната в един тунел и с удивление видя как земята се надига и от нея, сред фонтан от пръст и кръв, излитат тела. Първото беше на парчета — трупът беше само с една ръка, а краката излетяха отделно. Но другите двама изхвъркнаха от дупката цели. Лари все още помнеше хвърчащите във въздуха тела — единият продължаваше да крещи, а другият бе застинал със загадъчно изражение на лицето. Така значи ставало, сигурно си мислеше вторият, и това беше толкова ясно, че можеше направо да вдигне табела с този надпис. Много години бяха изтекли оттогава, но Лари все още помнеше това изражение. Виждаше го и сега върху лицето на Гъс — най-голямото нещо в живота, смъртта.

Такъв беше краят за жертвите, моментът на предаването, на отказа от живота. Макар че не всички умираха доброволно. Пред лицето на предстоящата, непредотвратима и неочаквано дошла смърт всяко човешко същество изпадаше в ужас и желание... в неистовото желание да продължиш да живееш и в неописуемото страдание, че

това няма да стане. Никой — Лари беше абсолютно убеден в това — не би бил в състояние да умре с достойнство при тези обстоятелства. Пол Джъдсън, свлякъл се до прага, определено не бе успял. Беше представител на възможно най-обикновен жител от предградията — кротък наглед, започващ да оплешивява, ако се съдеше по оредялата му, фина като царевични ресни коса. Със сигурност от онези, които са неспособни на силни емоции. Но този път бе намерил начин да ги изрази. Лари коленичи и можа да види засъхнали солни следи, тръгващи от тъгълчетата на очите му: Пол бе умрял, молейки се със сълзи за живота си.

Последната, която отиде да види, бе Луиза Ремарди. Тя влизаше в преките му задължения и следователно заслужаваше най-голямо внимание. Кръвта ѝ бе изцапала големите чували, върху които бе просната, но беше умряла още горе. Разкъсани от куршума като сграда, в която е взривена бомба, артериите и органите ѝ бяха изхвърляли кръвта, изпомпвана от глупавото ѝ сърце. Със сигурност можеше да се каже, че на Луиза в началото ѝ се е приспало, а след това, с намаляване на оросяването на мозъка, са започнали халюцинациите, вероятно ужасни, докато накрая сънищата ѝ са се разтворили в ослепителна бездънна светлина.

Когато патолозите му разрешиха, той се качи на чувалите, за да разгледа лицето ѝ отблизо. Луиза беше красива. Плътта под брадичката ѝ може и да бе поувиснала, но имаше високи, добре оформени скули. Беше боядисала косата си на светли кичури и макар да работеше нощна смяна, беше положила с много грижа голямо количество грим около големите си кафяви очи. На гърлото ѝ можеше да се забележи границата, където свършване фон-дьо-тенът и започваше естествената ѝ бледност. Беше от онези италиански красавици — Лари познаваше доста такива, — които започваха да се поразширяват в ханша в началото на трийсетте, но все още се мислеха за знойни мацета.

„Луиза, сега ти си моето момиче. И аз ще се погрижа за теб.“

Лари се качи горе и тръгна да търси Гриър, за да види дали ще може да го убеди да включи Мюриъл в случая. Докато обикаляше из заведението, спря до масичката, на която едно момче от криминолозите, още хлапе, казваше се Браун, подреждаше съдържанието на чантичката на Луиза.

— Нещо интересно? — попита той.

— Адресната ѝ книжка — отговори късо Браун и запрелиства с латексовите ръкавици страничните, за да даде на Лари възможност да разгледа.

— Красив почерк — отбеляза Лари. Останалото бе обичайната бъркотия: ключове, касови бележки, ментови бонбонки. Под корицата на чековата ѝ книжка Браун посочи два презерватива с вазелин, в същата червена опаковка, каквато бяха намерили в гънките на бикините ѝ. „Какво, по дяволите, може да означава това — запита се Лари, — освен че Луиза е обичала да се чука? А може убиецът да ги е намерил, докато е ровил из чантичката ѝ, и това да му е дало идеята, без да е имал това намерение преди.“

Едва ли щяха да реконструират всичко до най-дребните подробности. Лари беше научил този урок. Миналото си бе минало и винаги убягваше както на паметта, така и на най-прецизните технологии на криминолозите. А освен това нямаше значение. Съществената информация бе достигнала до настоящето: трима души бяха убити. Без достойнство. В ужас. И някакъв жесток изрод бе изпитвал удоволствие при всяко натискане на спусъка.

Застанал точно там, където бе убита Луиза, Лари затвори очи, за да се пропие с атмосферата на това място. Беше сигурен, че някъде, със сигурност недалеч от тук, в същия този миг един човек е усетил мигновено пробуждане в сърцето.

„Ще те намеря, мръснико“, обеща му Лари.

3.

4 май 2001

Бивш съдия

Джилиан Съливан, четиридесет и седем годишна, неотдавна освободена от Федералния затворнически лагер за жени в Алдерсън, Западна Вирджиния, седеше с цигара в устата в едно малко кафе в Сентър Сити — така наричаха централната част на града — и чакаше идването на Артър Рейвън. По време на разговора им по телефона Рейвън — тя го познаваше отпреди повече от десет години — специално бе отбелязал, че иска да говори с нея по делови въпроси. Също като другите, той очевидно не искаше тя да остава с впечатлението, че ще я утешава или ще ѝ обещава морална подкрепа. Вече съжаляваше — и това не ѝ бе за пръв път, — че се е съгласила на срещата, когато видя Артър да нахлува през стъклената врата на ресторанчето, стиснал под мишница кожена чанта.

— Съдия — каза той и подаде ръка. Още първата му дума ѝ прозвуча фалшиво. Дори преди изпадането ѝ в немилост той едва ли щеше да се обърне към нея по този начин, когато бяха насаме.

— Забрави ли, че съм Джилиан, Артър?

— Извинявай.

— Толкова е неловко... — Тя загаси цигарата си, понеже се сети, че димът може да го дразни. „Вътре“ никой не се оплакваше от дима. Там това бе привилегия.

В годините на своята кариера Джилиан бе извървяла пътя от прокурор през съдия до адвокат по наказателни дела. Примерът беше краен, но дори нейната странно развила се кариера отразяваше същността на работата като защитник в областта на наказателното право, където ежедневието можеше да се оприличи на театър с постоянен актьорски състав и променлив репертоар, защото всеки адвокат имаше възможност да изиграе всяка роля. Прокурорът, срещу когото се налагаше да защитава в съдебната зала, при следващата ви среща сядаше на свой ред на скамейката, а десет години по-късно вече имаше частна адвокатска практика и най-безсрамно отмъкваше

клиентите ти. Беше си истинско шоу, по време на което се създаваха приятелства — те или укрепваха, или се забравяха с годините, но всеки шумен провал, както и всеки голям успех, оставаше навеки в колективната памет на братството.

Макар добре да разбираше всичко това, Джилиан все пак трудно можеше да разбере защо съдбата бе решила да я събере с малкия и тъжен, но целеустремен Артър Рейвън. Преди тринайсет години, след като бе изкарала двайсет месеца на скамейката, Джилиан най-сетне бе получила първото си назначение: започна съдийството със случаи за дребно хулиганство и установяване на злоумисъл. По онова време Артър Рейвън беше заместник-прокурор, разпределен към нейния съдебен състав. И двамата бяха нови на длъжностите си, но тогава тя бе смятала, че нейните перспективи са много по-светли от неговите. В съдебната практика участието в заседания предполагаше, че с времето хората шлифоват уменията да се представят откъм най-привлекателната си страна и стават истински актьори, когато опре до жестикулация или смирение, макар под тях да се криеше вулканично ядро на егоцентричност и амбиция. При Артър онова, което бе на повърхността, не се различаваше от истинската му същност: неумолима енергичност и граничещо с отчаянието желание да спечели на всяка цена. Поне в половината от случаите, когато се бе явявал пред нея, тя бе сдържала желанието да го посъветва да пие нещо успокоително. Всъщност не беше сигурна дали не го е изтърсила някога, защото не бе гледала на себе си като не особено внимателен или търпелив съдия. Но смееше ли някой да я обвини в това? Изглежда, дълбоко в себе си Артър смяташе, че в крайна сметка победата се усмихва на онзи, който я желае по-силно.

Без да съзнава неуместната двусмисленост на въпроса си, Артър невинно попита:

— Е, как си?

— Горе-долу — отговори му тя. Истината бе, че след няколко години, през които би следвало да се е примирила с новото си положение, изобщо не бе успяла да свикне с него. Имаше моменти — доста често сега, но непрестанно преди години, — когато абсолютният позор на ситуацията, в която сама се бе поставила, я оставяше безсилна в яростта ѝ, ярост толкова всеобхватна, че всяка мисъл в главата ѝ се изкривяваше от нея и подскачаше като кола по черен път.

— Изглеждаш страхотно — измънка той.

Джилиан знаеше от опит, че няма чисти мотиви, с които един мъж би направил комплимент на една жена и че в повечето случаи мъжете гледат на това като на стъпалце, ако не за последващ секс, то най-малкото за някаква манипулация. За да пресече всякакви надежди из корен, тя попита направо за какво става дума.

— Ами... — започна той — ще използвам твоите думи: получи се малко неловко. Апелативният съд на Съединените щати ме назначи като защитник по дело. Втори habeas. Роми Гандолф. Помниш ли това име?

Естествено, че го помнеше. По времето, когато се занимаваше с углавните престъпления, бе издала смъртна присъда само в два случая. В другия смъртното наказание бе предопределено от решението на съдебното жури. При Роми Гандолф обаче тя носеше лична отговорност. Процесът бе решен от стола, с други думи от съдията. Никакво жури — слушане само от съдията и вземане на присъда само от съдията. Беше ѝ се удала възможност да си припомни онези събития преди два месеца, когато бе получила писмо от Ръдърд с типичните налудничави твърдения на затворник, който десет години след убийствата изведнъж си спомня, че разполага с изключително важна информация, която непременно трябва да сподели с нея. Тогава реши, че става дума за някой, когото е пратила зад решетките и който сега иска по някакъв начин да я примами да го посети, за да има удоволствието да ѝ се изплъне в лицето. Като разрови паметта си за подробностите по делото Гандолф, установи, че все още помни снимките на труповете във фризера на ресторанта. По време на процеса един от полицаите бе обяснил, че фризерът бил толкова голям заради огромното меню, което предлагали в „Парадайз“.

— Точно така — потвърди Рейвън, когато тя очерта основните моменти на случая. — Гъс Готиния. Но ти знаеш правилата на играта. Сега ми се налага да изора отново всяка бразда. Ще ти кажа честно, че има моменти, когато нещо ме прихваща и започвам да си мисля, че той може да е невинен. Имам една помощничка — поясни той, — която разрови всичко и извади на бял свят изумителни неща. Ето, виж например това...

Рейвън отвори дебелия папка и ѝ подаде първите няколко листа. От тях излизаше, че се опитва да разработи хипотезата, че по време на

убийствата Гандолф е бил в затвора, заради нарушение на условията на условното му пускане на свобода. Истината бе, че документацията бе оскъдна, а и полицейското досие на Гандолф не предлагаше никакво потвърждение. Но буквално през последните няколко дни Артър бе намерил заповед за прехвърляне, от която излизаше, че на 5 юли 1991 сутринта клиентът му е бил транспортиран от затвора до съда.

— И как Мюриъл обясни това? — попита Джилиан. Мюриъл Уин, младши прокурор по случая преди десет години, сега беше първи заместник-прокурор и основен фаворит за мястото на Нед Хал си на изборите догодина. Джилиан никога не бе изпитвала особена симпатия към Мюриъл, защото виждаше в тази коравосърдечна жена продукт на съвременната съдебна система особено в областта на углавните престъпления. В интерес на истината обаче цялата симпатия на Джилиан по отношение на прокурорското тяло — ако изобщо бе имала такива — се бе изпарила без остатък след изживяното от нея през последните няколко години.

— Тя смята, че контролиращият инспектор е прибрал Роми същата сутрин, та той да не „забрави“ да се яви в съда — обясни Артър. — Но на мен не ми се вярва това да се случи в петъчен ден, при това след национален празник, когато малцина изгарят от желание да работят. Освен това според Мюриъл било нелепо да се вярва, че и клиентът, и неговият защитник са могли да пропуснат факта, че Роми е бил в затвора точно когато са били извършени убийствата. Проблемът обаче е там, че Роми е бил арестуван цели четири месеца след престъплението, а за човек като него днешният ден е неотличим от утрешния. — Ако трябваше да залага, Джилиан би приела тезата на Мюриъл за по-правдоподобна. Но не изпитваше желание да взема страна в спора. В присъствието на Артър изпита странен порив към безпристрастност — нещо, на което бе мислила, че вече не е способна. Въпреки усилията ѝ да запази неутралност, той, изглежда, долови скептицизма ѝ: — Има много улики — продължи той. — Знам го отлично. Роми си е признавал поне дващест пъти. Дори Христос да слезе на земята, за да свидетелства в негова полза, пак ще изгубя. Но този човек няма история на насилие, той никога не е нападал друг и никога не е бил обвиняван във въоръжен грабеж. На това Молто и Мюриъл контрират, че моят човек е бил надрусан, само че последните изследвания по въпроса отричат съществуването на връзка между

наркотичното опиянение и насилието. Така че, както разбираш, има над какво да се замисли човек.

— Как се случи така, че Апелативният съд назначи теб, Артър?

— Убий ме, не знам. Според мен там смятат, че големите адвокатски кантори разполагат със свободен ресурс. А може и някой да се е сетил, че имам опит в смъртното наказание от случая Франческо Фортунато, когато бях обвинител.

— Онзи, който отрови семейството си?

— Цели три поколения, от дядовците и бабите, та до децата. И избухваше в смях в залата при споменаването на всяко име. Както и да е, истината е, че едва не припаднах, когато журито определи смъртна присъда. Веднага след това се преместих във „Финансови престъпления“. Честно казано, макар да знам, че бих умрял, ако ми се наложи да натисна бутона в камерата за екзекуции, продължавам да вярвам, че смъртното наказание е необходимост.

Джилиан обаче не вярваше — нито сега, нито някога. Трудно ѝ беше да формулира защо, но просто смяташе, че създава прекалено много проблеми. Преди десет години, след като делото срещу Роми Гандолф бе приключило, неговият защитник Ед Мъркоуски ѝ бе признал, че е приел слушане без жури, защото някой му подшушнал за възгледите ѝ по този въпрос. Само че тя не бе отишла в съдебната зала като законодател. А и ако някога бе имало престъпление, заслужаващо смъртно наказание, това се отнасяше в пълна степен до Гандолф.

— И какво искаш да научиш от мен, Артър? Дали не съжалявам?

— След толкова години едва ли някой се интересуваше от личното ѝ мнение. Освен това тя нямаше никакви съмнения във вината на Гандолф — вече си бе отговорила на този въпрос преди месеци, когато бе получила писмото му от Ръдърд. Още си спомняше нещо друго, което Мъркоуски бе казал след изслушване на присъдата, когато всички, включително прокурорите, се бяха събрали в офиса ѝ за малко, минути след изричане на ужасните думи. Джилиан бе коментирала сухо опита на защитата да спаси Гандолф чрез представянето му за невменяем, на което Ед бе отговорил: „Това беше много по-добре от историята, която иначе би трябвало да разкаже, ваша чест. Защото другата история бе просто бавно признание във виновност“.

Докато обмисляше дали да не му разкаже това, Артър заби поглед в пепелника пред нея и почна да изучава съдържанието му,

сякаш се надяваше да види там бъдещето. В този момент тя почувства, че Артър се готви да пристъпи към същността на онова, за което бе помолил да я види.

— Апелативният съд е решил да ме умори, като угажда на желанията ми — каза той, — може би защото те са ме назначили. Подадох молба да разследвам отново случая и те я препратиха в Областния съд до трийсети юни, преди да решат дали да разрешат на Гандолф да поиска втори habeas. Така че сега търся сламка, за която да се хвана. — Той изостави старанията си да не я поглежда: — Виж, няма как, налага се да те попитам. Когато започна да се занимаваш с углавните дела, правеше ли вече онова, което ти донесе неприятности по-късно, когато премина в посегателства срещу личността?

Разговорът не ѝ бе допаднал още от самото начало, но сега, когато усети посоката, в която отива, я обхвана познатото чувство на изтръпване.

— Такъв ли е слухът?

— Джилиан, остави игрите! И не се засягай, моля те. Правя онова, което трябва да направя.

— Не, Артър, не съм приемала пари, когато бях съдия. И никой не ме е подкупвал по случая Роми Гандолф... или по който и да било случай от онова време. Това започна в „Жалби от общ характер“, където го правеха всички. — Тя поклати глава, учудена на налудничавостта на признанието и на това, че то прозвуча донякъде като извинение.

— Добре — каза той, но беше очевидно, че прилага към отговора ѝ адвокатските си критерии за истинност. Докато го наблюдаваше да пресмята, тя установи, че не изглежда особено добре. Беше нисък и никога не бе изглеждал в добра физическа форма, но сега ѝ се стори преждевременно състарен. Тъмните му очи бяха някак хлътнали в очните кухини, а плътта около тях изглеждаше ожулена, което подсказваше лошо хранене и претоварване с работа. Освен това беше започнал да оплешивява. Най-лошо от всичко бе впечатлението, което създаваше за себе си — сякаш е куче и езикът му всеки момент ще увисне от устата му. Спомни си, че Артър имаше някакви семейни проблеми... някой от близките му бе хронично болен. Може би това го ядеше отвътре.

— А пиенето, съдия?

— Пиенето?

— Имаше ли проблем с алкохола, когато слушаше делото Роми Гандолф?

— Не.

— Не си пила изобщо?

Въпросът прозвуча скептично, но той имаше основания да го зададе.

— Какво казват другите по въпроса, Артър?

— Няма особено значение какво казват хората, ако ще трябва да отговориш под клетва, че не си злоупотребявала с алкохола по онова време.

— Пиех, Артър. Но не съм злоупотребявала.

— Не и тогава?

Воден от битуващото съмнение, той бе пропуснал да формулира въпроса си коректно. Можеше да го поправи, но можеше да отговори простичко: „Никога“ и да види дали Артър ще се усети, но си спомни инструкциите, които всеки опитен адвокат даваше на своя свидетел, подготвяйки го за явяване пред съда: „Отговаряй само на зададения въпрос. Възможно най-кратко. Не импровизирай и не съобщавай повече“.

— Не и тогава. — Тя прибра цигарите във велурената си чантичка с дълга презрамка и автоматично щракна закопчалката ѝ. Беше готова да тръгва и попита Артър дали е свършил. Преди да ѝ отговори, той замислено прекара пръст по ръба на чашата си.

— Имам личен въпрос към теб — каза след дълга пауза. — Ако не възразяваш. — Вероятно се готвеше да я попита онова, което вълнуваше всички. Защо? Защо бе допуснала един живот, пълен с перспективи, да се срина в пристрастеност и в крайна сметка да стигне до престъпление? Непохватността му в отношенията между хората го караше да се колебае да я попита направо и тя почувства познатата неприязън от вмешателството на чужди хора в живота ѝ. Защо не искаха да разберат, че тя нямаше ни най-малка представа как се бе получило? Възможно ли бе някой като нея, който така слабо се познаваше, да падне толкова ниско? Оказа се, че безпокойствата на Рейвън са по-прозаични: — Питам се, защо се върна тук? Искам да кажа... ами ти си като мен, нали така? Сама... Без деца...

Рейвън ѝ изглеждаше притеснен до степен да скочи и да избяга. Джилиан не искаше да се сравнява с него. Вярно, беше сама, но това бе личният ѝ избор и освен това тя винаги бе гледала на това като на временно положение. Беше на трийсет и девет в нощта, когато на вратата ѝ бяха почукали федералните агенти, но бракът и семейството не бяха изчезвали от картината на бъдещия живот, който си бе представяла.

— Майка ми умираше. И Управлението на затворите реши, че може да ми окаже доверие и да ме пусне да се грижа за нея. Така че в известен смисъл това бе избор на Управлението. — Подобно на другите отговори, които бе дала на Рейвън, и този казваше само удобната за нея част от истината. Беше излязла от затвора финансово разорена — държавата и адвокатите ѝ бяха прибрали всичко, което бе имала. А Дъфи Мълдоър, нейният „спонсор“ съгласно терминологията на програмата от дванайсет стъпки, ѝ бе предложил място, където да живее. Но дори и при това положение тя понякога сама се питаше защо всъщност се бе върнала към онова, което, технически погледнато, в нейния случай играеше ролята на „сцена на местопрестъплението“. — Когато изтече срокът, за който съм пусната при тези условия, вероятно ще поискам разрешение да се преместя.

— А майка ти?

— Преди четири месеца почина.

— Моите съболезнования.

Джилиан сви рамене. Още не бе решила за себе си какво чувства след смъртта на двамата си родители... макар да бе смятала, че една от силните ѝ черти е именно способността да не разсъждава върху подобни неща. Беше имала дом и детство, които смяташе за средно добри. Бяха шест деца и двама алкохолизирани родители, съжителстващи в атмосфера на вечно съперничество и вражда между всички. За Джилиан целият смисъл на детството ѝ бе в това, че то я бе подтикнало да гледа само напред. Всъщност беше като Помпей — димящите руини и отровената атмосфера бяха нещо, от което можеш само да бягаш. Цивилизацията щеше да бъде измислена наново на друго място. Бе заложила цялата си вяра върху две неща: интелигентност и красота. Защото несъмнено беше красива и едновременно с това умна и с подобен капитал в ръцете бе недопустимо да се остави да бъде върната в калта от онова, което така

леко бе загърбила. Родената в онзи дом Джил Съливан се бе превърнала по нейна воля в Джилиан. Която пак тя по-късно бе унищожила.

— Баща ми почина преди три месеца и още съм съсипан — каза Артър. Беше сбърчил чело от болка. — До последния си дъх този човек ме правеше на луд. Мисля, че бе най-нервното същество, живяло на тази земя. Нямам обяснение как доживя до тези години след толкова безпокойство за всичко. Но знаеш ли, при всички тези тревоги какво и как ще се случи... мисля, винаги съм чувствал, че той страшно държи на мен. — Рейвън вдигна поглед към нея: безмълвно признание колко редки са тези хора в живота му. Заприлича ѝ на малко кученце, което доверчиво навира влажната си муцунка в ръката ѝ. В следващия миг той се притесни, но не беше ясно дали от моментната слабост, която неволно беше разкрил пред нея, или заради неловкото положение, в което я бе поставил. — Защо ли ти разказвам това?

— Вероятно защото мислиш, че такава като мен няма по-добър начин да си прекарва времето — отговори тя.

Каза го хладно и отначало ѝ се стори, че думите изразяват нещо по-различно, отколкото изглеждаше на пръв поглед. Но не беше така. За един кратък миг грубостта на подмятането остави и двамата без думи. После по отпуснатото лице на Рейвън мина конвулсивна тръпка и той нервно закопча едно от копчетата на сакото си.

— Съжалявам, че те обезпокоих. Допуснах грешката да помисля, че има нещо, което ни свързва.

Джалиан автоматично напипа цигарите в чантичката си, извади ги и запали. Ръката ѝ с клечката трепереше. Проклинаше се, че е допуснала чувството за вина да я разтърси толкова силно. Ако продължеше така, никога нямаше да изплува на повърхността. Гледаше как огънчето на цигарата бавно пълзи нагоре и оставя след себе си сива пепел. Чу, без да вижда, ципа на чантата на Рейвън.

— Може да се наложи да те призова за даване на показания под клетва — каза той. „Само това ми липсва — помисли си тя. — И да ме разпънеш на кръст, разбира се, ако ти се удаде възможност. Не че няма да съм го заслужила.“ — Съгласна ли си да ти изпратя призовката по пощата? — Питаше я как да я намери, без да се обръща към Федералната служба за условно освободените затворници, и тя му каза, че живее в мазето на къщата на Дъфи Мълдоър. Дъфи, бивш

пастор на римокатолическата църква, преди години беше главен щатски защитник към съдебния състав на Джилиан и в резултат основен постоянен опонент на Рейвън. Но Артър не зададе дори от куртоазия въпрос как е Дъфи. Вместо това, без да я поглежда, записа адреса в електронния си органайзер — чудо на чудесата, всеки нов подобър от предишния и по-голям от него, станало задължителна за всеки американец вещ през четирите и половина години, които бе прекарала зад решетките. Сини струйки дим се извиваха между двамата. Един сервитър се поинтересува не искат ли още кафе. Джилиан си поръча в чаша за навън и зачака да ѝ я донесат.

— Не исках да се държа грубо, Артър.

— Няма нищо, Джилиан. Знам, че винаги си ме смятала за голям досадник.

Думите му я накараха горчиво да се усмихне. Но все пак имаше нещо, за което му се възхищаваше. Беше пораснал. Беше добил способността да се държи небрежно. И освен това беше улучил в целта със забележката си. Въпреки това тя опита още веднъж:

— В момента не съм особено щастлива, Артър. И предполагам, настроението ми не се подобрява от това, че този факт е известен на познатите ми от едно време. Това за мен е болезнено напомняне.

Което беше глупаво, разбира се. Защото кой, в крайна сметка, бе щастлив? Определено не Артър Рейвън — непохватен, грозноват, сам със семейните си тревоги... за които сега се сецаше, че бяха свързани със сестра му, която имаше психически проблеми. И всъщност никой вече не се интересуваше от емоционалното състояние на Джилиан. Не че някой се съмняваше, че е нещастна и страда. Но хората по-скоро вярваха, че сама си го е заслужила.

Без да отговори, Артър стана, заяви, че ще ѝ се обади, и тръгна към вратата. Докато го наблюдаваше да излиза, тя улови отражението си в евтините огледала в позлатени рамки, които скриваха носещите колони на покривната конструкция. За пореден път образът ѝ я изненада, понеже установи, че изглежда много по-добре, отколкото се чувстваше. Имаше нещо многозначително във факта, че външният ѝ вид не бе повлиян и в най-малка степен от преживените страдания. Беше висока и все още стройна, а изминалите години не бяха оставили отпечатъка си върху красивите ѝ скули. Да, беше позагубила от свежестта си. Някога червеникаворусата ѝ коса беше избледняла и на

път да посивее. Освен това нещо, което открай време бе знаела, че се отнася до хората със светла кожа — всички бръчки, дори най-малките, ѝ личаха като върху порцелан. Все пак грижливо подбраният тоалет: модният костюм, перлената огърлица, късата оформена с гел прическа — всичко това подпомагаше излъчването на съдържано достойнство, което се бе стремяла да постигне. Имаше това излъчване още от младини и макар тогава зад него да не се криеше нищо, тя стриктно се бе придържала към точно този си външен вид на жена с властна натура и вътрешна страст.

Да, определено бе заблудила Артър. Беше му отговорила по подвеждащ начин, а след това го бе нагрубила, за да не допусне той да се задържи достатъчно дълго и да научи или да се досети за истината. Рейвън се бе подвел по слуха, по злобните клюки за нея, плъзнали горе-долу по времето, когато животът ѝ бе рухнал. Говореха за нея, че е пияница, но това не бе истина. Разправяха, че се напивала още на обяд и на следобедните заседания направо заспивала. Истината бе, че бе заспивала по време на слушания, и това не бе моментна дрямка, а просто бе отпускала глава на писалището и бе заспивала толкова дълбоко, че след като приставът я събудеше, виждаше в огледалото отпечатъка на кожения бележник върху бузата си. Майтапеха се с неразбираемостта ѝ на пианско фъфлене и с грубите обръщения, на които беше способна. Скърбяха за погубения интелект, донесъл ѝ назначението за съдия само на трийсет и две години, за дарбите, показани по време на следването в юридическия факултет на Харвардския университет. Цъкаха с език на неспособността ѝ да се вслуша в предупрежденията да спре пиенето. И през цялото това време тя бе крила тайната си. Джилиан Съливан не беше пияница, както всички смятаха, нито злоупотребяваше с хапчета, както бяха решили някои служители на съда, озадачени от факта, че от нея никога не бе лъхало на алкохол. Не, Джилиан Съливан, бивш заместник областен прокурор, а след това съдия от системата на Върховния съд, беше най-обикновена, пристрастена към хероина наркоманка.

Не се „боцкаше“ — само това не, никога! Като човек, който държи на външния си вид, дори в моментите на пълно падение тя не допускаше мисълта, че може сама да се обезобрази. Вместо това пушеше хероин — „гонеше дракона“, както бе жаргонът. Пафкаше. С тръбичка от алуминиево фолио всмукваше дима, в който се

превръщаше прахът, след като станеше на кипяща кафява каша. Този метод бе по-бавен — разтапящата наслада настъпваше след минути вместо след секунди, но Джилиан никога не бе бързала в живота, така че дори тази форма на изтънчена пристрастеност отговаряше на имиджа ѝ: по-чиста, по-трудно откриваема, без откровената шарка по ръцете и без издайническите кръвотечения от носа — неизбежен резултат на смъркането.

В началото бе един мъж. Но не започват ли така много неща в живота? Тоби Илайас беше чудесен кавалер, красавец, и едновременно с това извратено създание, помощник към кабинета на областния прокурор, за когото Джилиан бе хранела надежди да се омъжи. Една нощ той се прибра с хероин, взет от задържан, когото бяха уличили в притежание. Беше мостра, зарибяване — няколко дози, давани от един наркоман на друг, като прелюдия към продажбата на по-голямо количество. Иззетото количество бе представено като доказателство по време на делото, а след присъдата така и не го бяха върнали. „Защо пък не?“, бе казал той. Тоби имаше дарбата да представя перверзното за стилно. Ироничното му нежелание да следва правилата — те, разбира се, бяха за другите — я бе подлъгало. Онази първа нощ смъркаха и постепенно намаляваха количеството. В телата им се възцаряваше неземно спокойствие и нищо не подсказваше, че имат желание за още.

Месец по-късно Тоби застана на пътя на един тир. Така и не се разбра злополука ли е било. Не загина на място. Лежа няколко месеца в болницата напълно обездвижен, изписаха го като развалина в инвалидна количка, закачен към системи. Тогава тя го изостави. Не се омъжи за него. Не можеше да му отдаде живота си, след като той бе неспособен да ѝ обещае своя.

Сега вече знаеше, че това е било тъжната повратна точка. Както Тоби не успя да се възстанови, така не можа и тя. Три или четири месеца след случилото се за пръв път сама открадна доза. По време на дело, което водеше, позволи на доведения като свидетел на защитата аптекар да разпечати запечатаната от полицията торбичка с хероин, за да претегли иззетото количество. Номерът ѝ достави голямо удоволствие. Оттам нататък започна да се възползва от всяка открива се възможност: измисляше ненужни изследвания, окуражаваше прокурорите да оставят на съхранение при нея веществените доказателства, вместо да ги връщат в службата на областния прокурор.

Веднъж се разкри, че в уликите е бъркано, но заподозряха като извършител един от заместник-съдиите го изпратиха на заточение в забравен от бога окръг. След това вече трябваше да си купува на улицата. Само че ѝ трябваха пари.

Към онзи момент вече я бяха набедили, че има слабост към чашката. Като предупреждение я бяха прехвърлили от отдел „Углавни престъпления“ в „Жалби от общ характер“, където се занимаваха с дребни закононарушения и където слушаше дела по посегателства срещу личността. И там се разбра. Един от наркоманите, които бе осъдила, позна в нея красивата бяла дама, която се навърташе край порутените блокове на по-малко от миля от съда. И разказа на арестувалия го полицаи. От ухо на ухо слухът стигна до главния съдия на отдел „Жалби от общ характер“, злодея по душа Брендан Туохей и неговия довереник Роло Косич. Косич я посети, за да я извести, че се знае, но не предложи решение. Само пари. И искането да се вслушва в съвета му за присъдата по някои дела. Пари щяло да има.

И тя се подчиняваше, всеки път със съжаление, но животът за нея се бе превърнал в съществуване между две дози. Докато една нощ на вратата ѝ не се почука, досущ като в сцена от „1984“. На прага стояха федерален прокурор и агенти на ФБР. Бяха я заловили — за подкуп, не за наркомания. Нямаше никога да забрави кризата, която изживя, след като си тръгнаха.

След онази нощ се обърна за помощ към Дъфи — сегашният ѝ хазяин, възстановил се бивш алкохолик с дълъг опит на човек, даващ съвети, от дните си на пастор. Когато я осъдиха, беше „чиста“ и оттогава досега навикът ѝ бе останал единствената оцеляла тайна от времето, когато ѝ се бе струвало, че са я съблекли чисто гола и са я прекарвали окована по Маршал Авеню. Така че нямаше ни най-малко желание сега да събужда всички тези болезнени спомени заради Артър Рейвън, а още по-малко заради някакъв убиец, достатъчно откачен, за да изнасили труп.

Но неочакваната злоба, с която бе реагирала на забележката на Артър, я бе потресла все едно, че бе видяла пропаст пред краката си. За да си спести припомнянето на срамното минало, тя бе направила нещо дори по-лошо. Сигурно часове, дни дори нямаше да може да извади от главата си спомена за безмълвното „О“, оформило се на

устните на смаяния Артър в секундите след забележката ѝ. Тази вечер щеше да поговори с Дъфи, за да избегне затыването.

Взела това решение, тя стана иззад малката масичка и отново видя отражението си в огледалата. На пръв поглед виждаше стройна елегантна жена, положила усилия, за да изглежда добре. Но знаеше, че вътре в нея се таи най-лошият ѝ враг, демонът в нея, който въпреки затвора и безчестието оставаше незадоволен, необуздан и — ако се изключеше желанието му да я види как страда — невидим.

4.

5 юли 1991

Прокурорът

Вопъл, толкова силен, че сърцето на Мюриъл спря, се разнесе от отсрещното сепаре.

Чернокожият с престилката до глезените, вероятно готвачът, бе станал и това сякаш бе вдъхнало нови сили в мъката на жената. Мургава и слаба, тя се бе вкопчила в него. По-младият мъж, с блестящата обеща на ухото, се въртеше безпомощно зад двамата.

— Вдовицата — прошепна един от техниците — криминолози, който в момента обработваше с четка и фин прах плоскостите под касата. — Не иска да се прибере.

Готвачът предаде жената на младежа, който неохотно сложи ръка върху раменете ѝ. Госпожа Леонидис продължаваше да плаче неутешимо. В един от онези вледеняващи съзнанието мигове на кристална яснота на мисълта, създали слава на Мюриъл в областната прокуратура, тя внезапно разбра, че вдовицата на Гъс просто играе ролята на скърбяща жена, така, както я разбира. Риданията и воплите бяха роля, задължение. Истинското чувство, естествената реакция на смъртта на съпруга ѝ, тихата скръб, а може би и облекчението, щяха да дойдат много по-късно и тях тя щеше да изживее насаме.

Още от първия си ден като прокурор Мюриъл беше развила инстинктивно чувство към оцелелите жертви на насилие. Не беше сигурно колко силно е била привързана към родителите си, а и вече не знаеше дали който и да било мъж, включително нейният покоен съпруг, някога е имал значение за нея. Но изпитваше състрадание към тези жертви, състрадание с изпепеляващата сила на слънцето. Не ѝ трябваше дълго, за да осъзнае, че тяхната мъка произтича не само от загубата, но и от неспособността да разберат смисъла ѝ. Болката им не се дължеше на някакво фатално бедствие като тайфун и за нея не бе виновен неуловим и лишен от логика враг като неизлечима болест например, а на човешки фактор, на прищявката на откачен нападател и на неспособността на една основана на здрав разум и правила система

да го спре. Тези жертви имаха всички основания да смятат, че това не е трябвало да се случва, защото съгласно закона то наистина не трябваше да се случва.

Когато успяха някак да утешат госпожа Леонидис, тя мина покрай Мюриъл на път за женската тоалетна. Младежът я придружи и когато вратата на тоалетната се затвори, погледна Мюриъл с видимо притеснение и каза:

— Не мога да се оправя с нея. Сестрите ми са на път за тук. Не живеят в града. Ще я вземат при тях. Никой не иска да ме слуша. — Деликатен на външен вид, някак плашлив, младежът вече бе започнал да оплешивява и сигурно поради тази причина беше късо подстриган като военен. Сега, отблизо, Мюриъл видя, че носът и очите му са подпухнали. Попита го каква е връзката му с Гъс. — Аз съм синът — отговори той с мрачно натъртване. — Гръцкият син. — Изглежда, виждаше някакъв черен хумор в това определение. Представи се като Джон Леонидис и подаде потната си ръка. Когато Мюриъл му каза името и длъжността си, лицето на Джон просветна. — Слава богу! Майка ми чакаше точно това — да говори с прокурор. — Той опипа джобовете си и едва тогава осъзна, че вече държи пакет „Куулс“. — Мога ли да ви попитам нещо? — погледна я той и седна до нея на скамейката. — Заподозрян ли съм?

— Заподозрян? Защо?

— Просто не знам. В главата ми се въртят какви ли не неща. Единственият човек, за когото се сещам, че би могъл да желае смъртта на баща ми, съм аз.

— Така ли? — вметна Мюриъл, колкото да поддържа разговора.

Джон Леонидис се загледа в огънчето на цигарата си. Ноктите му бяха изгризани до живо месо.

— Никога не съм имал кураж за нищо — обясни той. — Но знаете ли... тази история с Готиния Гъс... това си беше чиста проба реклама. Когато се прибереше у дома, той ставаше непоносим. Караше например мама да му реже ноктите на краката! Представете ли си? През лятото седеше като султан на задната веранда, печеше се на слънце, а тя превиваше гръб да му реже ноктите на краката. Отвратителна гледка! Идеше ми да повърна...

Джон горчиво поклати глава и съвсем неочаквано се разплака. Когато баща ѝ бе починал преди две години, Мюриъл вече бе в

развалени отношения с него и затова много добре си представяше бурята от емоции в душата на Джон. Том Уин бе председател на местния синдикат на американските работници към завода на „Форд“ в покрайнините на Форт Хил и бе човек, който можеше да говори за братство в завода и да излъчва жлъч у дома. Скоро след смъртта му, при това доста скоро, майка ѝ се омъжи за директора на училището, където преподаваше, и намери в любовта щастие, още непознато на Мюриъл. Също като Джон, Мюриъл бе трябвало да се бори с мъртвородените емоции, съпровождащи всичко незавършено. И докато Джон се мъчеше да се овладее, затиснал с ръка носа и устата си, Мюриъл постави ръката си върху другата му ръка, която лежеше безволно отпусната на масичката.

Когато майката на Джон излезе от тоалетната, Джон вече се бе поуспокоил. Както бе казал, в мига, в който представи Мюриъл като „прокурор“, Атина Леонидис премина от фазата на смазана от скръб вдовица към жадуваща за отмъщение жертва.

— Те трябва да умрат, искам да ги видя в гроба — заяви тя. — Искам смърт за гадовете, които погубиха Гъс. Които го убиха. Държа да го видя с очите си. Няма да мога да заспя, докато това не стане... — В този миг твърдостта я изостави и тя се отпусна в ръцете на сина си, който погледна безпомощно Мюриъл над рамото ѝ.

Но тя разбираше емоциите на госпожа Леонидис. Мюриъл също вярваше в наказанието. Майка ѝ, учителката, бе от мекушавия тип жени, винаги готови да подложат и другата си буза, но Мюриъл споделяше кредото на баща си, който защитаваше суровите житейски реалности в синдиката и твърдеше, че оставени на себе си, хората не стават за нищо, затова трябва да бъдат окуражавани за едно или друго. Че в идеалния живот всеки живял примерно заслужава медал. В реалния живот обаче няма нито материал за толкова медали, нито време да се връчат. Следователно трябва да се постъпва по друг начин, но добрите все пак да получават нещо за усилията си. Това „нещо“ е да се причини болка на лошите. Не защото някой би могъл да изпита наслада от страданията им. А защото във всяко добро дело има болка: болката на отказа, болката от въздържането. И добрите заслужават своя справедлив дял. Убийството заслужава смърт. Това, казваше той, е част от заложената в законите фундаментална реципрочност.

Появи се началникът на детективите Харолд Гриър. Одобрите идеята госпожа Леонидис да се прибере, но всъщност бе дошъл да говори с Мюриъл и когато влязоха в малкия офис на Гъс, изпъшка:

— Вече два часа чакам да се появи някой от кабинета на прокурора. Томи Молто се е запилял някъде. — Молто, шефът на отдел „Убийства“, съвсем наскоро бе възстановен на длъжност от съда, след като го бяха уволнили заради така и останали недоказани съмнения, че е натопил заподозрян. Така че все още никой не знаеше как да се държи с Томи. — Лари казва, че си умна.

Мюриъл помръдна неопределено с рамо.

— Ами доверете се на източника...

Макар да бе мрачен по натура, Гриър гръмко се изсмя. През целия си трудов стаж Лари не бе имал началник, когото да не е успял да настрои срещу себе си.

— Добре тогава... ако се окажеш достатъчно съобразителна да получиш заповед за претърсване през празниците, за мен това ще е достатъчно доказателство — каза Гриър.

Резултатът от разговора бе, че Мюриъл започна да си записва на гърба на кочан листчета за вземане на поръчка онова, от което Харолд имаше нужда, а той искаше заповеди за претърсване на всички коли на паркинга и — просто за всеки случай — за къщите на хората от персонала в ресторанта на Гъс. Преди да се разделят, Мюриъл се почувства задължена да повтори думите на Джон Леонидис за баща му.

— По дяволите — промърмори Харолд и се намръщи. Никой не обичаше да стоварва силата на закона върху опечалените.

— Мисля, че е само резултат от шока — позволи си мнение Мюриъл. — Знаете как е.

— Знам — изсумтя Гриър. И той имаше семейство. — Виж какво, извади тези заповеди, а? И ми дай телефонните си номера в случай, че ми потрябва още нещо.

Мюриъл нямаше никаква представа откъде да изрови съдия, готов да подпише заповед в четири следобед, петък, преди още два дни празници. Харолд си тръгна, а тя остана в малкия офис, потисната от близостта на личните вещи на покойника. Започна да звъни по домовете на познатите ѝ съдии, занимаващи се с углавни дела. Джилиан Съливан бе последната в списъка. Както обикновено гласът ѝ звучеше добре смазан и леко сънен, но тя каза, че е на разположение.

Мюриъл отиде в кабинета си в кметството, защото трябваше сама да напечата всички заповеди.

Беше радостно възбудена. В прокуратурата имаше желязно правило: докоснеш ли се до случай, твой е. Тази максима, от една страна, възпрепятстваше заместниците да се отърват от привидно неизгодни случаи, както и караше имащите политически амбиции да се добират благодарение на връзките си до „сладките дела“. Дори и така, най-доброто, на което можеше да разчита, бе да стане заместник на заместника, защото все пак това със сигурност щеше да е случай, за който щеше да се иска смъртно наказание. Единствено в случай, че Джон и Атина кажеха „стига убийства“, прокуратурата щеше да се откаже да иска екзекуция, но семейство Леонидис определено не изглеждаха настроени да махнат с ръка. Следователно делото щеше да се слуша — в крайна сметка никой не се признава за виновен по обвинение, за което се иска смърт — и процесът се оформяше голям. Много преди всичко да приключи, Мюриъл щеше да види името си на първа страница на „Трибюн“. От тази перспектива нервите в тялото ѝ буквално светеха.

Като малка дълго се бе страхувала от смъртта. Лежеше в леглото и трепереше, осъзнала, че цялото това дълго пътуване към зрялата възраст само ще я доведе още по-близо до ужасяващата тъмнина в края на пътя. В края на краищата послуша думите на майка си: изходът е единствен — да оставиш следа, да оставиш след себе си знак, който вечността да не може да изтрие. Искаше ѝ се и след сто години някой да вдигне поглед и да каже „Аа... Мюриъл Уин, да, тя извърши добри дела, благодарение на нея сега живеем по-добре“. Никога не бе мислила, че това може да е лесно. Картина като тази, която рисуваше въображението ѝ, изискваше къртовска работа и поемане на рискове. Но извоюването на правосъдие за Гъс и за неговите близки ѝ се струваше важно, част от вечната задача да подпреш с рамо стената и да възпреш злите импулси, които иначе биха погълнали света.

На излизане видя Лари пред входа на ресторанта — опитваше се да избегне разговора със Стенли Розенбърг, разследващият репортер на Канал 5. Стенли имаше остро като на гризач лице, бе страшно настойчив и въпреки увъртанията на Лари и опитите му да го препрати към Гриър, не мирясваше, така че накрая Старчек, който и без това не

виждаше никаква лична полза от журналистите, просто се обърна и си тръгна.

— Шибан лешояд — каза той на минаващата покрай него Мюриъл. Колите им бяха в една посока. Тя все още чувстваше мрачната атмосфера, която бяха оставили зад гърба си — беше полепнала по тях като неприятна миризма, пропила се в дрехите им.

— Значи Харолд те прие?

— Беше го подготвил добре — отговори тя. Стигнаха при хондата ѝ, тя благодари на Лари с няколко думи и подметна неангажиращото „Чао“, но той я спря: хвана я за ръката.

— Кой е онзи?

Когато разбра въпроса му, тя му каза да забрави.

— Да не мислиш, че няма да разбере?

Размениха още няколко фрази в същия дух и накрая тя се предаде:

— Талмадж.

— Талмадж Лорман?

— За бога, Лари! Колко души с името Талмадж познаваш?

Талмадж, бивш конгресмен, а сега лобист и виден адвокат, занимаващ се с корпоративно право, беше преподавателят им по „Договори“ от времето, когато Лари и Мюриъл се запознаха в юридическия факултет. Преди три години съпругата на Талмадж бе починала на четиридесет и една от рак на гърдата и изказването на съболезнованията по повод преждевременната загуба бе сближило Мюриъл с него. Връзката им бе започнала с плам, но после бе продължила на приливи и отливи — нещо характерно за отношенията на Мюриъл с мъжете. В последно време обаче нещата явно се развиваха по-бурно от обичайното и набираха скорост. Изпратил и двете си дъщери в колеж, Талмадж се чувстваше самотен. А Мюриъл се наслаждаваше на силовото поле около този човек, излъчващ усещане за власт — тези, които се въртяха около Талмадж, по правило ставаха участници в епични събития.

— Наистина ли ще се омъжиш за Талмадж?

— Не сме тръгнали да се женим. Казах ти — имам чувството, че това може, би могло, не е изключено, възможно е да доведе до нещо сериозно. До което още изобщо не сме стигнали. Искях просто да ти

намекна, че имам причина, поради която няма да мога да припкам при теб всеки път, когато ми подсвирнеш.

— Да ти подсвирна?!

Може би заради съдържанието на разговора — репликите и на двамата изглеждаха достатъчно странни — я обзе странно състояние: съзнанието сякаш се отдели от тялото ѝ и тя се почувства, сякаш се рее над сцена. През последните няколко години това ѝ се бе случвало често и в подобни моменти имаше усещането, че реалната, истинската Мюриъл е там, но някак незабележима и съществува под формата на малко, невидимо за останалите ядро. Като малка беше типичната трудно поносима тийнейджърка, която възприема целия свят като тотална измама, и в известен смисъл така и не надрасна това отношение. Знаеше със сигурност, че всеки на този свят се грижи за собствения си интерес. И точно това я бе привлякло към правото — тя обожаваше дадената от обществото на адвоката роля, позволяваща му да демаскира позата на всекиго. Само че присъдите правеха страшно трудно да преодолее различията между себе си и околните.

И точно това периодично качваше Лари на старата въртележка — тя го познаваше. Беше умен — по-умен, отколкото мил — и язвителният му хумор ѝ допаднаше, както и фактът, че я възприема такава, каквато е. Беше едър мъж — в жилите му течеше по малко полска и германска кръв, — имаше невинни сини очи, голямо кръгло лице и русолява коса, която малко по малко бе започнал да губи. Поскоро мъжествен, отколкото по мъжки красив, но пълен с първична сила, която привличаше. Да го разиграва ѝ напомняше донякъде за момичешките ѝ години, когато бе смятала, че колкото е по-дива, толкова по-ясно изказва презрението си към света на възрастните. Но беше женен... и бе полицаи до мозъка на костите си. Тя отново си повтори онова, което вече му бе казала — време е да вървя напред.

Погледна по улицата, за да се увери, че не е наблюдавана тайно, после хвана едно от копчетата на ризата му — най-обикновена риза от изкуствена материя, която носеше под поплиненото си спортно сако. Дръпна го, както беше свикнала — така, както правеше, когато бяха насаме. После завъртя ключа на запалването. Двигателят изръмжа, тя си спомни за случая и сърцето ѝ заби силно.

5.

3 октомври 1991

Разследване

На път за летище „Дюсейбъл“, където искаше да разпита за Луиза Ремарди, Лари се отби в Пойнт, за да види една къща. Преди десетина години, веднага след като бе приключил разследването на убийството на агент на недвижима собственост, Лари се бе захванал с ремонта на къщи и сега на всяка година и половина продаваше с добра печалба напълно обновен дом. Още на младини бе гледал на полицейската работа като на временно занимание. Обичаше да се труди, но преди да зареже следването и да приеме полицията като съдба, си беше фантазирал, че е роден за по-висша роля сред политическия елит. Това беше тогава, а сега всичките му планове за някакво бъдеще бяха свързани с недвижимата собственост.

Беше мек есенен ден и Лари замислено обиколи къщата, за която един брокер му бе казал под секрет, че ще бъде обявена за продан тази седмица. Пойнт, открай време убежище за по-скромно живеещите афроамериканци, представители на средната класа в околия Киндъл, напоследък бе започнал да привлича вниманието на несемейни и млади семейства от всички раси, търсещи добри цени на имоти в близост до Сентър Сити. Тази голяма викторианска къща бе истински магнит за юпитата. Бе разпределена на апартаменти, но значителна част от оригиналната ѝ конструкция беше запазена, включително тясната тераса, опасваща четвъртитите наблюдателници в двата края — наричаха я „пътеката на вдовицата“ — и чугунената ограда с остри като копия върхове, под която се бяха събрали окапали жълти листа.

А отпред имаше голям слънчев ъгъл, в който можеха да се оформят лехи с цинии, латинки, далии, гладиоли, невен и още нещо, с идеята да има цъфнали цветя от май до октомври. С времето Лари бе установил, че вложените в растения пари се връщат поне трикратно, заради подобрения външен вид. Съвсем неочаквано дори и за него самия градинарството се бе превърнало в най-приятната част от цялото начинание. Баща му беше полски земеделец — и ето че Лари се

върщаше към корените си. Най-много му харесваше това, че започваше да се замисля за неща, които преди не бяха означавали нищо за него. Така например посред зима се улавяше, че се тревожи за замръзването на почвата, за умиращите в нея микроби и за консервиращите свойства на снега. Следеше наклона на пътя на слънцето и всеки ден сменяше мнението си дали иска дъжд, или това няма да е добре. Под асфалта има земя — така възприемаше той нещата около себе си.

Когато наближи летището, вече минаваше четири. Сформираната от Харолд Гриър в „Парадайз“ работна група бе атакувала обединените три града — Триградието — цели пет седмици, но както Лари бе предсказал още в началото, Гриър нямаше никакъв шанс да доведе до успешен край едно следствие, при което ръководеше всичко от полицейското управление в голямата каменна сграда, известна под името Макграт Хол. Макграт Хол приличаше на средновековен палат и беше пълен с клюки кой кого чука и кой е поредният тъп педераст, когото шефът и началниците са избрали да фаворизират. Там не можеше да се върши никаква полицейска работа, с изключение на любимото на всички полицаи занимание да умуват и да се оплакват.

През август ФБР бе решило, че са заловили издирвания убиец в Айова. После се разбра, че не е вярно, но голяма част от детективите вече се бяха върнали към старите си задължения. Доколкото му бе известно, Лари оставеше единственото ченге, продължаващо да генерира писмени отчети по-често от веднъж на две седмици.

Истината бе, че Луиза се бе оказала достатъчно загадъчна личност, за да поддържа интереса му. Даже аутопсията, вместо да отговори, бе повдигнала въпроси относно истинските обстоятелства около смъртта ѝ. Например около ануса ѝ Пейнлес бе открил известен брой повърхностни разкъсвания, маркирани от едва забележими следи от кръв. Само че мъртвите не кървят. Поредната теория на Лари бе, че първия път тя се е съгласила, като се надявала по този начин да спаси живота си. Но какво бе правил Джъдсън — третата жертва, за когото се смяташе, че е последният останал жив, защото е завлякъл тялото ѝ долу, — докато Луиза е била насилвана един или повече пъти? Имало ли е наистина съучастник, който през това време го е държал на мушка?

Лари паркира пред огромния административен център, завършен съвсем наскоро. С появата на новото поколение реактивни пътнически

самолети, изискващи не чак толкова дълги писти, „Транснешънал“ бяха подновили полетите си до „Дюсейбъл“, като се бяха наместили в една тясна, но съществуваща пазарна ниша: обслужването на бизнесмени и любители на хазарта. Авиокомпанията предлагаше полети без луксозни превземки до другите градове на Средния запад, както и до Лас Вегас и Атлантик Сити — места, до които се летеше по двайсет и четири часа в денонощието. Начинанието се бе оказало изненадващо успешно. Други три национални превозвача бяха закупили терминали и окръжната управа на летищата бе разрешила огромно разширение на капацитета, като единствен шанс да се справи с денонощния хаос на основното летище на Триградието^[1]. В резултат се появиха големите хотелски и ресторантски вериги и с много рекламен шум и фанфари Ти Ен бяха открили новия Административен център на място, което допреди пет години бе отделено за вече потънал в забрава проект за нов жилищен квартал. Бетонната конструкция на центъра имаше стъклен атриум, залепен за фасадата подобно на изправена към небето точилка. Архитектурният план бе типичен за новото време: тънки стени и ярки светлини. Лари не си падаше много по модернизма.

Беше поискал от отдела за сигурност на Ти Ен да му дадат възможност за нов разпит на Женевиер Кариер, пътнически агент или по-прозаично казано, продавачка на билети, смятана от всички за най-добрата приятелка на Луиза. Нанси Диас, бивш полицаи към Управлението за околния Киндъл — впрочем такива бяха повечето служители на отдела — бе привикала Женевиер в офиса си и когато Лари пристигна, Нанси тактично се изниза да свърши нещо друго и ги остави сами.

— Когато свършиш, Ерно иска да говори с теб — каза му тя от вратата. Ерно Ердай бе заместник-началник на отдел „Сигурност“ към летището и на практика човекът, който движеше нещата тук. Лари го познаваше от години — двамата бяха започнали в Академията едновременно, — но Ерно бе сметнал за излишно да го поздрави първите няколко пъти, когато Лари бе дошъл да се ориентира в обстановката. Винаги бе искал да покаже на Лари колко много се е издигнал.

В офиса на Нанси имаше бюро с красив имитиращ скъпо дърво ламинат и ярко флуоресцентно осветление, замислено да компенсира

отсъствието на прозорци. Облечена в тъмно-виолетовата си униформа, Женевиев седеше кръстосала глезени в позата на скромна учителка, позната ѝ от личен опит. В момента издържаше съпруга си, който следваше медицина, и бе намерила за най-удобно и най-добре платено да поеме нощната смяна, така че да има възможност да остава през деня вкъщи и да гледа едногодишния си син. Възпълничка, с малък сребърен кръст на шията, Женевиев имаше кръгли бузи и голяма уста. Беше възпитана да вдига брадичка и да гледа в очите хората, с които разговаря, но на Лари му се бе сторило, че по време на разговора им отпреди два месеца и половина е доловил нещо недоизказано.

Размениха няколко приказки за малкия. Миналия път Лари я бе разпитал на работното ѝ място, където не можеше да не забележи разтворения албум със снимки на бебето. Днес, още в началото на разговора, я предупреди, че иска да говорят за пари.

— За пари? — изненада се Женевиев. — Тук не работим много с пари. Би ми се искало да знаем повече.

— Не — уточни Лари. — Имам предвид парите на Луиза.

Това обърка Женевиев още повече. Тя каза, че Кармин, бившият съпруг на Луиза, не плащал издръжката доста често и Луиза винаги имала финансови проблеми. Луиза бе живяла с възрастната си майка и двете си дъщери. Преди пет години дошла в „Дюсейбъл“ и редувала смени с Женевиев — от осем вечерта до шест сутринта единия ден и от шест вечерта до полунощ на следващия, — като по този начин била единствената дежурна по време на полетите за Лас Вегас и в двете посоки. Този график на смените ѝ давал възможност да откарва момичетата си на училище сутринта и да ги вижда, когато се приберат, а дори и да си е у дома през ден, за да вечерят заедно. Спяла през деня.

От записките на Лари излизаше, че Луиза е издръжливо градско чедо с типична за такива като нея нещастна съдба. Беше родила на Кармин деца, за да бъде изоставена... е, може да бе сложила някой килограм в повече, а може и да бе започнала да напомня на Кармин майка му или пък като бе почнал да я сравнява с нейната, бе видял в какво ще се превърне на старини. Каквото и да бе, след като се бе изнесъл, Луиза бе останала с огромната ипотека за красива къща с четири спални на Уест Бенк, но бе решила да не допусне дъщерите ѝ да страдат заради глупостта на баща им. Резултатът бе голям дълг. Наистина голям. Лари бе открил трийсет хиляди непогасен кредит по

картата ѝ — висеше отпреди година. А след това Луиза бе започнала да изпраща в банката чека с цялата си заплата. При това положение беше интересно с какво е купувала храна, учебници и така нататък. Оказа се, че го бе правила с налични. Луиза бе плащала в брой, когато и където ѝ се бе налагало.

Дори да имаше друг детектив от отдел „Убийства“, способен да разнищи финансовото положение на даден човек, Лари не го познаваше, така че изпита законно чувство на гордост, когато разстла на бюрото пред Женевиер документите, които бе събирал от най-различни банки месеци наред. За Женевиер Луиза бе всичко онова, което тя самата никога не бе посмяла да бъде: по-остър език, повече нощи в клубовете и повече мъже в леглото, отколкото тя би могла дори да мечтае. Така че Лари очакваше, че Женевиер е чула доста неща, но тя само удивено поклати глава.

— Нищо такова не ми е казвала. Кълна се.

При толкова много банкноти в портмонето нямаше как човек да не си помисли, че става дума за нещо съмнително, и Лари бе пуснал имената от адресната книжка на Луиза през националната база данни на ФБР, но без успех. Затова реши да пробва пред Женевиер не така скандално обяснение за произхода на парите на Луиза. Имало ли е възрастни мъже в живота ѝ?

— И да е имало — предпазливо отговори Женевиер, — аз не съм чувала за тях. Всъщност Луиза не си падаше много по мъжете. Особено след Кармин. Думата „връзка“ не я вълнуваше изобщо. Е, ходеше на купони събота вечер, но не ми е споменавала за богати старци.

— А занимавала ли се е с нещо друго и навъртали ли са се около нея хора, с които биха могли да се обяснят парите в брой?

— Например?

— Наркотици? — Лари внимателно проследи реакцията ѝ на подхвърлената дума, но Женевиер съвсем искрено бе озадачена. — Защото намерихме нещо интересно в самото на униформата ѝ — обясни той. В името на безопасността на полетите всички служители на Ти Ен трябваше да дават веднъж на три месеца урина за изследване. Два месеца преди смъртта и пробата на Луиза бе дала положителен резултат. Докато отделът за сигурност на Ти Ен водеше разследване, някой бе изпратил анонимен сигнал, че тя продава наркотици на

местоработата си. Бяха повикали представител на профсъюза и отдел „Сигурност“ бе поискал личен обиск. Луиза се бе съгласила само след възможно най-енергичен протест. Обискът се бе оказал безрезултатен, а повторната проба урина, дадена от нея, бе опровергала първоначалното съмнение. Но когато бе научил, че е разполагала с много пари в наличност, Лари бе започнал да мисли, че в цялата тази история все пак е имало нещо. В края на краищата един служител на летище разполага с уникални възможности да внася наркотици.

Женевиев обаче имаше друга теория.

— Тогава я натописа — каза тя. — Знам всичко. Лу беше бясна. Цели десет години не бе дала на авиокомпанията дори една съмнителна капка урина. И изведнъж я обискират! Как ви се струва това?

— Кофти. Само че кой я е натопил?

— Луиза имаше голяма уста. Знаете как е. Ядосала е някого...

— Някакви предположения кой би могъл да е?

Женевиев го погледна като човек, който би могъл да спомене едно-две имена, но няма да направи грешката на Луиза да говори, без да се налага. Той опита няколко пъти да я провокира да изплюе камъчето, но тя запази приятната малка усмивчица на лицето си и на всеки пореден въпрос само театрално извъръщаше очи към тавана. Времето напредваше. Лари не искаше да изпусне Ерно, затова освободи Женевиев, но я предупреди, че може да се наложи да говорят пак. Тази перспектива не я въодушеви. Лари съжаляваше, че работата му понякога изисква да се конфронтира с хора като Женевиев, в които и той самият е уверен, че са чисти. Знае ли Женевиев откъде са парите на Луиза? Седемдесет и три процента от анкетираните американци казаха „да“. Но тя явно бе убедена, че това няма отношение към убийството. Женевиев вероятно бе решила, че трябва да опази чиста паметта на приятелката си, и несъмнено Луиза я бе харесвала именно защото бе такава. Може би ѝ бе помогнал някой чичо мафиот. Може би майка ѝ, емигрантка от Стария свят, бе залагала нелегално в стария си квартал, а може и да бе решила да помогне на единствената си дъщеря със спестеното за черни дни, скрито в дюшека.

Наложил се да изчака няколко минути пред кабинета на Ерно — обикаляше в кръг засаденото в голяма саксия декоративно растение. Накрая секретарката го повика.

Директорът на отдел „Сигурност“ към Ти Ен имаше кабинет на голямото летище и това развързваше ръцете на Ерно — той разполагаше с офис, прекалено голям за мебелите, които му се полагаха. Светлината от огромните прозорци се плъзваше по писалището, на което нямаше нищо, дори прах.

— Ще ти кажа само едно — започна направо Ерно, когато двамата се настаниха. — Костюмарите в Сентър Сити държат да им съобщаваме, че някой тук е сгазил лука, преди да им се наложи да го прочетат във вестниците.

Ерно бе изведен нелегално от Унгария през 1956, веднага след като руснаците бяха окачили баща му на стълба на уличното осветление пред дома им. В резултат в речта му се долавяше съвсем слаб акцент, нещо като музика във фона, някакво удължаване на някои гласни и прекалено гърленото изговаряне на други звуци. В характера на Ерно обаче бе да се държи така, сякаш никой не може да забележи нищо. Той бе от онези хора, които се държат, като че ли знаят нещо, за които другите само могат да се досецат, и точно това обясняваше защо държи да разбере причината за идването на Лари, както и какво е научил от Женевиер. Само че това нескривано любопитство даваше на Лари предимство. Вместо да отговори направо, Лари отвори големия си бележник със спирала и каза, че не е успял да научи нищо съществено относно съмненията за вземане на наркотици, вписани в личното служебно досие на Луиза. Докато обмисляше цената на информацията, която се искаше от него, Ерно повъртя устни във всички посоки и накрая се наведе напред и опря лакти на бюрото.

— Не бих искал да записваш това — започна той, — защото ще призная, че тогава момчетата ми се престараха. От онова, което съм чул за нея — говоря за онази млада дама, Луиза — тя била една голяма болка отзад, ако ме разбираш. Прочел си какво пише в досието ѝ. Ще го допълня с една многозначителна дума: „Неподчинение“. Според мен тя просто се разкроя, когато даде съмнителната проба, само че това не е най-добрият начин да притъпиш подозрителността у другите.

Последното го каза с крива усмивка. Според Лари Ерно се опитваше да подсказе, че момчетата му са измислили „сигнала“ като оправдание за претърсването. За Лари този подход бе всичко друго, освен новост. Изглежда, Женевиер щеше да се окаже права: с голямата си уста Луиза просто си бе навлякла неприятностите.

— Значи тук няма нищо?

— Дупката е празна — авторитетно заяви Ерно, бръкна в едно от чекмеджетата на бюрото си, извади клечка за зъби и я захапа. Беше неспокоен и слаб. Имаше тясно лице, дълъг тънък нос и вежди толкова бледи, че човек можеше и да не ги забележи. Лари открай време не го харесваше. Ерно винаги ходеше настръхнал, с леко гнуслива усмивка, сякаш носът му долавя неприятна миризма, която според него би могла да идва и от теб. От него вероятно щеше да излезе добър, достатъчно умен и съвестен полицаи, но той така и не бе стигнал толкова далеч. Още по време на следването в Академията Ерно се бе забъркал в някаква домашна история, при която бе стрелял и беше убил тъща си. На предварителното следствие съпругата му даде показания, потвърждаващи, че майка ѝ се е нахвърлила върху него с нож. Шефовете в полицията обаче не пожелаха да назначат човек, стрелял и убил със служебния си пистолет още преди да има значка.

По една странна прищявка на съдбата този развой на събитията се бе оказал възможно най-добрият за Ерно. Преподаватели — полицаи в Академията го бяха свързали с отдел „Сигурност“ на Ти Ен. В резултат Ерно се бе захванал да пази реда, да помага на митническата служба да лови контрабандно внасяни наркотици и да пречи на мераклиите да се качат на самолет без билет. Ходеше на работа с костюм и вратовръзка, вече разполагаше с хубава къща в предградията, пенсионната му осигуровка бе за завиждане, притежаваше акции на авиокомпанията и ръководеше голям отряд бивши полицаи. Беше успял в живота. Но години наред мечтите му бяха останали неосъществени и той се навърташе в „При Айк“ — най-известния полицейски бар на Триградието. Просто бленуваше да държи пистолет, да показва значка и да се прави на корав пич. С часове смучеше бирата си и попиваше разказите на полицаите с тъжно изражение, подсказващо, че би дал всичко, за да има онова, което те — дори Лари — демонстрираха на този етап от живота си.

— Любопитен съм от какъв тъгл ви интересуват наркотиците все пак — продължи Ерно. — Според Гриър тя е станала случайна жертва — както казваме, „на лошо място в лош момент“.

— Вероятно. Само че Луиза по някакъв начин е имала постоянен източник на пари в наличност.

Ерно живна. Доколкото Лари знаеше, той бе от хората, които имат жив интерес към парите, особено към собствените си. Не че се хвалеше: когато споменаваеше за опциите си в акции, по-скоро приличаше на човек, който уведомява останалите за ниския си холестерин. Не съм ли късметлия? Напомняше на Лари по нещо за някои сред възрастните му полски роднини, които можеха да разкажат историята на всеки спечелен от тях долар. Това, разбира се, беше отношението на емигранта — парите означават сигурност. Само че работата в отдел „Убийства“ го бе научила на две неща: първо, хората умират за пари и единственото друго нещо, заради което умират повече на брой, е любовта, и, второ, позвъни ли на вратата ти онази с косата, никакви пари вече не могат да те спасят.

— Откъде е вземала пари? — попита Ерно.

— Ами точно това исках да попитам. Крадяла ли е нещо?

Ерно се обърна към прозореца и се замисли. На пистата север — юг една 737-ца се спускаше за кацане като патица над езеро. Самолетът, чудо на техниката от нитове и алуминий, се снижаваше малко встрани от осовата линия, но без проблеми коригира и кацна. Лари прецени, че стъклопакетът в прозорците на Ерно сигурно е от три стъкла, защото не се чу никакъв шум.

— Не е краля билети, ако си мислиш това — отговори Ердай.

— По-скоро се питах дали не е бъркала в касата.

— Никакъв шанс. Нямах представа какво счетоводство се води, когато опре до наличност.

— А защо да не е вземала билети?

— Билети ли? Да, тук това е най-доброто нещо за крадене. Една хартийка може да струва на улицата хилядарка. Но няма начин да не те хванат. — И Ерно описа процедурата. Пътническите агенти издаваха билети, обикновено на компютър, по изключение ръчно. Билетът не беше валиден до идентифицирането на издаващия агент, което ставаше или чрез въвеждане на личен компютърен код, или, в случая с ръчно написаните билети, с помощта на лична карта или ключ — метална пластинка, която пасваше в машината по същия начин, по който в миналото се снемаше отпечатък от кредитна карта, и така се удостоверяваше валидността на ръчно издадения билет. — Винаги когато някой някъде представя билет, в счетоводството сравняват купона за полета със записа за извършеното заплащане. Няма ли

разплащане, телефонът на бюрото ми иззвънява. И първият, при когото отивам, е издалият билета агент.

— Е... Искам да кажа, звъни ли телефонът ти?

— Един-два билета досега. Абсолютно нищо, което би донесло хиляди някому, ако говорим за такава възможност. И няма липсваща лична карта — това вече би било повод за сериозна тревога. Авиокомпанията е много чувствителна на тази тема. Ще те арестуват и ще те съдят, без да се интересуват дали си злоупотребил с един бон или с долар и деветдесет и пет. И точно това отношение държи всички изкъсо. Кажи сега как мина разговорът ти с Женевиев. Тя има ли някаква представа откъде Луиза е взимала парите?

— Нали знаеш за трите маймуни — изсумтя недоволно Лари. — Не съм видяла, не съм чула, не казвам.

— Така ли? — Ерно направи разочарована гримаса.

— Така. Някакъв шанс двете да са разработили някаква схема?

— Едва ли. Всъщност не знам. Тя е прекалено съвестна. Стриктно спазва всички правила... Защо не ѝ пратите призовка? Такава като нея под клетва ще си каже всичко. Обзалагам се, че ако я притиснете, ще научите и какво е правила Луиза.

Идеята не беше лоша и Лари си я записа, но знаеше, че Мюриъл и Молто няма да се съгласят. Голямото жури^[2] означаваше адвокати на защитата, които ще нададат вой до луната, че полицията прибира съвестни бели граждани единствено на базата на предположения.

Ерно попита Лари какво друго мисли.

— Ами... то много не остана, нали така? — оплака се Лари. — Не си представям Луиза да си е водела дневник, особено като се има предвид, че половината минаващи от тук са хора на път за Лае Вегас. — Ерно се съгласи, че подобна надежда е напразна. — Кажи сега ти с какви проблеми се сблъскваш — поинтересува се Лари.

— Сега-засега сме малък град. Най-големият ни проблем са бездомниците през зимата. Нали разбираш, онези, които обикалят улиците и търсят топло местенце, където да се скрият. Намираме ги навсякъде — от тоалетните до най-малките ъгълчета около лентите за багаж. Крадат, стряскат хората и повръщат, където заварят.

— Проститутки? — попита Лари и научи, че имало голям брой пътуващи, които просто си търсели компания. Млада дама като Луиза, в спретнатата си униформа, можело да бъде сметната от всекиго за

стюардеса, а след това... обяд, кафе или малките часове на нощта, когато и без това нищо особено не се случва. Но Ерно напомни, че наблизко нямало достатъчно хотели, където жена с този бизнес да разгърне дейността си. — Е, не мога да кажа, че страшно ми помогна — въздъхна Лари след това обяснение.

Ерно мушна език под бузата си, което при него минаваше за усмивка.

— Всъщност — каза той и размаха клечката за зъби, — може би имам нещо за теб. Даже не съм сигурен дали би трябвало да го споменавам. Има едно хлапе... е, не е точно хлапе — един човек, когото познавам. Даже не точно човек... искам да кажа не кой да е човек. Казано направо, Лари, това е моят шибан племенник. Пояснявам това, защото като го видиш, може и да не се сетиш.

— Не е така... представителен?

— Не че изобщо не хваща око. Баща му беше красив жребец и той самият е красив жребец. Но породата му е по-различна от моята и твоята.

— Аха... — неопределено проточи Лари.

— Сестра ми, нали се сещаш... когато още бях малък в Саут Енд, възрастните имаха една-единствена цел — да изгонят нубийците от града. Знаеш как беше — били ни се качили на главите и ние не сме ги искали тия кафяви копеленца с техните наркотици и проституция. Обаче, нали, имаше девойки, които на определена възраст казваха: „Да ви го начукам, мамо и татко, на вас и на всичките ви католически простотии“. Идеята им да живеят опасно беше да разтворят максимално бързо крака под първия чернокож, който им кажеше „Здрасти“. Та и моята сестра, Илона, беше едно от тези разкрепостени момичета, дето не можеха да натъпчат достатъчно черно месо в оная работа... Така на бял свят се пръкна племенникът ми. Родителите ми... а бе... честно казано, се видяха в чудо кого да убият първи, сестра ми или себе си, така че още от самото начало голямото братче, разбирай долуподписания, трябваше да подаде ръка за помощ. И това вече е сапунка с шестстотин серии. Имаш ли време за съкратената версия? Би могла да ти помогне да се ориентираш в останалото...

— Давай, ще си го пиша като извънреден труд — каза Лари.

— Та значи хлапето е кафяво копеле, за да не се изразявам в потъмни краски. Старият квартал му беше тесен — не че той имаше

какво да му предложи. Сестра ми искаше всичко да е по възможно най-добрия начин, но така само направи нещата по-лоши. За да не бъде единственото чернокожо дете в класа, взе че го изпрати в обикновено училище вместо в „Сейнт Джером“ и ето на, съвсем скоро той си беше точно чернокожо хлапе: с техния речник, техните наркотици и техните банди. А аз през цялото време съм с една ръка в огъня, за да го спасявам от какво ли не. Първото му обвинение беше за „Т енд блус“ — обезболяващо по рецепта и сироп за кашлица, евтин стимулант през осемдесетте преди появата на крека^[3], — тогава ми се наложи да лъжа и мажа, само и само да го отърва... Но знаеш ли, струва ми се, че при тези хора това идва по наследство, наистина. Защото него все си го хващаха и хващаха. Все с наркотици, разбира се. Опитал ги е вече всичките. А потенциалът? Умен. Само че на черните едно им пречи — расовото самосъзнание. И него го ядеше отвътре. Мразеше майка си, презираше и мен. Не сме имали правото да му казваме какво да прави, защото сме нямали представа какво е да си чернокож в Бяла Америка. О, той може да ти изпее всяка тъпанарска реч, която си чувал някога. Когато отворихме тук, уредих да го взема на работа, само че на него това му се видя малко, защото искаше да е мениджър, а не някаква печка, застанала на детектора. Освен това обича да пътува. И познай какво следва? Правилно, армията. Изхвърлиха го оттам само след осем месеца — за наркотици естествено — и тогава го пратихме в старата родина. Ама това не са моите корени, кресна ни той и запраши за Африка. Само че Африка... Хм, оказа се, че там никой не играел баскетбол. Та върна се един ден нашият човек и заяви, че вече бил узрял да бъде възрастен. Реши, че все пак иска да работи в бранша.

— В бранша?

— Във въздушните полети. Да види света и да му плащат за това. Беше си направо да умреш от смях, защото всички авиокомпании се скъсват да проверяват за наркотици и по-скоро биха наели орангутан, отколкото хлапак с присъда за наркотици. Все пак, след толкова време в този бизнес, познавах повечето големи пътнически агенции. Та протривам си коленете значи, но го назначиха в „Тайм ту травъл“ и да пукна, ако не се справяше добре. Колинс — забравих да ти кажа, че се казва Колинс — получи диплома, а след това и лиценз за пътнически агент. Харесва му да носи сако и вратовръзка. Харесва му да разговаря с хора. Добър е с компютрите. Скоро от момче за всичко го направиха

пълноправен агент. И ще ти призная, че имаше едни пет минути, през които си казах: „Ей, тази работа май ще стане, момчето, изглежда, ще си стъпи на краката“. Само че, разбира се, последва издънка с наркотици и този път го хванаха да продава. Кое то му беше за трети път. При това положение трябва да излежи първата си присъда, нали? Изкара на топло година и половина. А в този щат това автоматично означава загуба на лиценза... Като излезе и научи, това го ядоса повече от времето зад решетките. Казах му да се махне от тук, да избяга от лошата среда. Има цели трийсет и шест щата, в които все още е легално лицензиран като агент. Предполагам вече се досещаш за края на историята. Миналата седмица ми се обади. От Окръжния.

— Хотел или затвор?

— Мотела със здравите прозорци.

— За?

— Купуване.

— На колко?

— Шест унции.

— Лошо...

— Лошо е меко казано. За него това е троен хикс. — „Троен хикс“ или три углавни присъди за наркотици означаваше доживотен затвор, без право на условно излежаване, освен ако племенникът на Ерно не предложеше нещо на прокурорите. Лари все още не схващаше накъде води този разговор. Ерно познаваше достатъчно момчета от отдел „Наркотици“, чийто пръстен можеше да целуне.

— Ще му се наложи да си поотвори устата — каза Лари.

— Да... само че онези бандити, с които е въртял бизнеса си... ами те ще го направят на решето, ако отвори уста макар и на шега. Работата е там, че той разполага с нещо друго. Вече знаеш, обажда ми се винаги, когато трябва да го отървавам. Казвам си, че повече няма да вдигам телефона, ама как да го направя? Та значи вчера ми звъни... плаче... със сълзи, но по средата на цялото лигавене дойде на себе си достатъчно, за да ми каже, че е видял или чул нещо, свързано с твоя случай.

— С моя случай?

— Така ми каза. Съобщи ми, че видял човек с някакво бижу. И мисли, че това бижу е било собственост на една от твоите жертви.

— На коя по-точно?

— Не го попитах. Знаех, че ще идваш насам. Обещах му да ти кажа. Работата е там, че доколкото си познавам Колинс, най-вероятно става дума за някакви затворнически клюки — Руди казал на Трудис, а тя на Джуди. Но ако наистина е нещо, Лари, и ако той ти даде истинска полезна информация, искам да го извадиш оттам.

— Това не е проблем — обеща Лари. — Стига да улучи в десетката.

— Съгласен съм.

Лари взе името — Колинс Фаруел. Когато напусна сградата, вече се стъмваше. От другата страна на улицата самолет със зигзагообразното лого на „ТН Еър“ се издигаше в небесата с раздиращи ушите тътен. Лари беше щастлив. Зачуди се това пък от къде на къде и после изведнъж се сети: с тази информация имаше повод да се обади на Мюриъл.

[1] Авторът развива действието на измислено място (не съществува нито околия Киндъл, нито Ръдърд), но понеже говори за Средния запад, може да се предположи, че от няколкото съществуващи триградия става дума за това в Тенеси: Джонсън Сити — Кингспорт — Бристол. — Б.пр. ↑

[2] Съдебни заседатели, които трябва да се произнесат по валидността на обвиненията, преди да се премине към процес (прилага се по случаи с голям обществен интерес). — Б.пр. ↑

[3] Пречистен (и изключително пристрастяващ) кокаин. — Б.пр. ↑

6.

15 май 2001

Писмото до Джилиан

Джилиан Съливан се стори на Артър Рейвън същата, каквато я бе виждал винаги — съсредоточена и неземно красива. Тя изтръска чадъра си в огромната рецепция на „О’Съливан, Стейнбърг, Маркони и Хорган“ и подаде изящния си дъждобран от синтетична материя. Късата ѝ, оформена в щръкнала прическа коса, се бе малко слегнала от влажния въздух, но към тъмния ѝ добре скроен костюм не можеха да се отправят никакви забележки.

Артър я поведе към заседателната зала, в която основната мебелировка бе голяма маса от зелен гранит с бели жилки. През стоманените рамки на прозорците в сградата на Ай Би Ем, някак в умален мащаб заради вече спускащия се здрач, и трийсет и шест етаж под тях се виждаше Киндъл Ривър. Джилиан се бе обадила по телефона вчера, без много приказки бе споменала, че има нещо, което трябва да се обсъди, и бе завършила разговора с още едно извинение за грубия начин, по който се бе държала при предишната им среща. Артър ѝ бе казал, че няма нищо. Вече си бе създал навика да не обръща внимание на болката, причинявана му от общуването с жени, и в този случай, както и в много други, беше дори склонен да поеме върху себе си вината за острата ѝ реакция. В крайна сметка не е естествено да очакваш от някого да е вежлив, когато си намекнал, че е бил достатъчно пиян или продажен, за да се вълнува за живота на друг човек.

Той вдигна слушалката, за да повика Памела, и докато чакаха, попита Джилиан дали работи.

— Продавам козметика в „Мортън“.

— В смисъл?

— Прекарвам деня си в правене на не съвсем искрени комплименти. На всеки две седмици получавам чек, по-голямата част от който, честно казано, отива за попълване на гардероба ми. Но се

чувствам компетентна. Гримът и облеклото вероятно са единствените неща извън правото, които познавам добре.

— Ти винаги си излъчвала очарование.

— Никога не съм се чувствала очарователна.

— О... ти просто беше царствена. Наистина. Честно ти казвам. Тайничко бях увлечен по теб — призна си Артър. Чувстваше се като ученик, застанал мирно до ъгъла на бюрото на учителя, но притеснението му я накара да се усмихне. Разбира се, „увлечен“ не беше точната дума. Защото, когато Артър беше увлечен по някого, това чувство бе далеч от невинността. Фантазиите му бяха живи, страстни и емоционално изцеждащи. На всеки шест месеца от дванайсетгодишна възраст той се влюбваше безнадеждно в поредната бляскава и недостъпна жена и образът ѝ витаеше из съзнанието му като мираж. Джилиан Съливан, красавицата на съдебните коридори, физически привлекателна и интелектуално потискаща, бе естествената кандидатка за тази роля, и нямаше нищо неестествено в това, че се бе „увлякъл“ по нея още когато го бяха назначили към нейния съдебен състав. Много често, когато тя го извикваше, за да получи разяснение за нещо, което съдебните заседатели не биваше да чуят, или когато инструктиреше двете страни преди заседание — с други думи, в случаите, когато му се удаваше възможност да бъде близко до безукорно облечената и силно напарфюмирана съдийка, — му се бе налагало да използва жълтия си адвокатски бележник, за да прикрие притеснителната си ерекция. Артър в никакъв случай не бе единственият сред помощник-прокурорите, който улавяше сексуалното излъчване на Джилиан. Веднъж, докато пиеха в заведение близо до сградата на съда, Мик Гоя бе проследил минаващата покрай тях студена и елегантна Джилиан. „Бих изучава и стена — каза тогава той, — стига да знам, че зад нея стои тя“.

Добре след дългото си изчезване Джилиан продължаваше да привлича Артър. Заради налегналите я грижи беше отслабнала, но все пак изглеждаше много по-добре от последния път, когато я бе видял: бледа и под въздействието на алкохола. Верен на себе си, той бе възбуден от мисълта за идването ѝ в кантората.

Появи се Памела и се ръкува с Джилиан, без да се усмихне. Дори само фактът, че е осъдила Роми на смърт, бе достатъчен Джилиан да спечели челното място в списъка на личните врагове на Памела, но

когато Артър разказа на помощничката си за съдбата ѝ, младата жена бе потресена. Съдия да взема подкуп! Ако се съдеше по ледените маниери на Памела, Джилиан вероятно често събуждаше подобни реакции. Но пък доброволното ѝ идване тук бе проява на смелост.

Тримата седнаха в края на гранитната маса — там, където проникваха медните лъчи на залязващото слънце. Артър бе казал на Памела, че според него срещата му с Джилиан преди десет дни е събудила някакъв забравен спомен. Вместо да заговори направо, Джилиан отвори страничната преграда на чантичката си и каза:

— Имам нещо, което смятам, че трябва да видите. — И извади бял плик. Още преди да го плъзне по масата към Артър, той позна надписа: в горния ляв ъгъл бе отпечатан обратният адрес на затвора в Ръдърд, под който на ръка бе изписан номерът на затворника.

В плика имаше писмо с дата от март тази година, написано с грижлив почерк върху два жълти листа. Артър започна да го чете. Памела стоеше зад рамото му.

„Уважаеми съдия,

Казвам се Ерно Ердай. Затворник съм в отделението с тежък режим на Ръдърд и излеждам десетгодишна присъда за прострелване на човек при самоотбрана, но с утежняващи вината ми обстоятелства. Датата на освобождаването ми е април 2002, но не очаквам да я доживея, понеже съм болен от рак и здравето ми е разклатено. Едва ли ще си спомните това, но аз бях заместник-началник на служба «Сигурност» към «ТН Еър» на летище «Дюсейбъл» и съм се явявал няколко пъти в съдебната зала, когато се е налагало да отправим обвинения срещу пътници, създаващи проблеми. Както и да е, не бих желал да се връщам в миналото, макар точно в момента да разполагам с предостатъчно време за това, ако би ми се приискало да го направя (това е шега, разбира се).

Пиша Ви, понеже разполагам с информация по дело, гледано от Вас, когато осъдихте на смърт един човек. Този човек сега излежава последните си дни тук, в крилото на смъртниците, и всъщност е следващият планиран за

екзекуция, така че донякъде става дума за нещо, което изисква спешна реакция, понеже онова, което имам да кажа, ще окаже голямо влияние върху развоя на събитията.

Информацията, за която говоря, не е от онзи вид, който бих споделил с когото и да било, но честно казано, изпитвам затруднения в желанието си да накарам да ме изслушат правилните хора. Преди две годни например писах на разследващия детектив Лари Старчек, но той вече не се интересува от мен сега, когато не бих могъл да му бъда полезен с нищо. Писах също и в службата за обществена защита, но тези хора не отговарят на писмата на клиентите си, да не говорим за такива, изпратени им от лица, за които не са и чували. Може би казвам това, защото съм изживял последните години от живота си като полу полицай, но заявявам, че досега не съм виждал защитник, когото да съм харесал или комуто да съм изпитал желание да се доверя. Вашият опит в това отношение може да е различен. Но аз се отклоних от темата.

Ако не бяхте имали своите си проблеми, вероятно щях да се свържа с вас много по-рано. Както и да е, научих, че скоро сте излезли, и по моята логика сега вероятно е даже по-добре да се свържа с вас. Излежаващите не съдят. Надявам се да имате желанието да си направите труда да поправите нещо, за което сте отговорна, макар тогава да не сте разполагали с цялата информация. Пощата, която изпращам от тук, се цензурира — не се съмнявам, че знаете това сама — така че ще се въздържа да излагам подробностите. Човек не може да знае предварително как биха реагирали хората около него, когато научат едно или друго. Знам, че това означава пътуване, но очаквам от Вас да дойдете тук и да чуете каквото имам да Ви кажа. Защото съм уверен, че като ме гледате в очите, ще разберете, че говоря съвсем сериозно.

Искрено ваш, Ерно Ердай.“

Памела бе стиснала с всичка сила рамото на Артър — вероятно го бе направила, когато бе стигнала реда, в който затворникът обясняваше, че разполага с информация, която би спряла следващата екзекуция — и Артър усети, че пак ще се наложи да я предупреди да се отнася по-критично. Писмото дори не споменаваше Роми. А забравените от света затворници — някои буквално сред най-лошите хора на света — бяха способни на всякакви номера, за да привлекат внимание към себе си.

Джилиан очакваше реакцията им. Артър се поинтересува помни ли Ерно Ердай, но тя само поклати глава.

— И защо си сигурна, че той има предвид моя клиент? — попита я той.

— Аз съм издала само две смъртни присъди, Артър, и още преди много време в Тексас екзекутираха другия — Уинго Маккесон. Освен това Старчек не беше разследващ детектив по онзи случай.

Той се обърна към Памела — очакваше да види ликуване, но тя разглеждаше плика, в който бе изпратено писмото на Ердай, съсредоточила вниманието си върху пощенското клеймо.

— Значи сте получили това през март? — Тя погледна Джилиан. — И сте стояли просто така цели два месеца? — Враждебността в гласа ѝ изненада Артър. Обикновено Памела се държеше по характерния за нейното поколение начин, а именно с неопределена дружелюбност, подсказваща, че нищо в живота не заслужава напрежението на конфронтацията.

— Мисля, че вече всичко е наред — обади се Артър. Все пак не можеше да не признае, че Памела има право. Не можеше да се каже, че Джилиан е бързала да реши как да постъпи и да прави ли нещо изобщо.

— След срещата ни се замислих по-сериозно — призна Джилиан. Гледаше Артър.

Това обаче не бе достатъчно за Памела.

— Но все още не сте отишли да се видите с този човек, нали?

Джилиан се намръщи.

— Това не е моя работа, госпожице.

— А да гледате как ще екзекутират невинен... това ваша работа ли е?

— О, за бога! — Артър вдигна ръка срещу Памела като пътен полицай. Тя млъкна, но не спря да гледа враждебно Джилиан. Той попита бившата съдийка може ли Памела да копира писмото и Джилиан, сложила обсипана с лунички ръка пред лицето си, кимна мълчаливо. Памела гневно сграбчи листа и в този момент Артър почувства, че Джилиан се пита защо си е правила труда да идва тук.

През цялото време, през което бе част от правораздавателната система, първо като прокурор, а после и като съдия, Джилиан бе вярвала с почти религиозна убеденост, че никога не бива да губи присъствие на духа. Без значение колко голям мошеник бе обвиняемият или неговият защитник, тя нямаше да им достави удоволствието да видят у нея емоционална реакция. Този път, докато младата помощничка на Артър — с високи над глезена боти и къса кожена пола — излизаше, Джилиан едва се сдържа да не ѝ даде съвет. Овладей се, бе готова да ѝ каже. На което Памела, разбира се, щеше, при това съвсем оправдано, да отговори, че не желае да прилича по нищо на нея.

— Какво ѝ даваш, Артър? — попита тя, след като вратата се затръшна. — Високооктанов бензин?

— Един ден тя ще стане голям адвокат — отговори той. Тонът му подсказваше, че не е възприел риторичния въпрос като комплимент.

— Продължават да ме засипват писма на затворници, Артър. Честно казано, нямам представа откъде научават адреса ми. И цялата тази поща е абсолютно налудничава, за да не кажа нещо по-силно. — Част от писмата съвсем предсказуемо бяха с откровено порнографско съдържание, несъмнено вдъхновено от спомена за привлекателно изглеждащата облечена във власт жена, но имаше и такива, напомнящи писмото на Ердай, изпратени до нея с абсурдната надежда, че сега, след като вече е стояла в „кафеза“, тя ще е по-склонна да премисли някои ситуации и да промени с нещо съдбата на осъдените. — Не мога да си позволя лукса да приемам тези писма сериозно — поясни Джилиан. — Мисля, че знаещ какво представлява това писмо, Артър. Сигурна съм. Водачите на банди вътре са вечно готови да измислят нещо.

— „Ерно Ердай“? Звучи ми като име на бял. Роми е чернокож. И прекалено странен, та някоя банда да се загрижи за него. Освен това в досието му няма и дума за връзка с банди.

— Там се оформят най-невероятни взаимоотношения, Артър. Смятай, че е като войната на Червената и Бялата роза.

Артър сви рамене и каза, че единственият начин да се разбере, е да говорят с Ердай.

— И аз мисля, че трябва да го направиш — съгласи се тя. — Точно затова ти донесох това писмо.

— В него обаче се казва, че той иска да разговаря с теб.

— Ооо... моля те — каза Джилиан. После бръкна в чантичката си. — Мога ли да запала тук? — Рейвън обясни, че пушенето в цялата сграда е забранено. Спомена, че имало едно фоайе, определено за тази цел, но въздухът в него бил такъв, че можела направо да диша пепел. Джилиан затвори чантичката си, примирена, че се налага да изтърпи, и допълни: — Мисля, че даже не е редно да се появявам там.

Артър направи физиономия, за да маскира усмивката си, и тя веднага разбра. Вече нямаше кой да я накаже за пропуск от морално-етичен характер, нямаше кой да ѝ забрани да сяде на стола на съдията, и най-сетне нямаше кой да ѝ отнеме лиценза на правоспособен юрист. Всичко това вече беше направено. Така че можеше да си позволи да прави всичко, стига това да не я вкараше обратно в затвора.

— Джилиан, никой няма да ме критикува... впрочем няма кой да критикува и теб, че сме решили да предприемем стъпки, за да изслушаме този човек. Който достатъчно ясно е изказал мнението си за защитниците.

— Защо мислиш, че няма да се съгласи да говори направо с теб?

— По-скоро имам основания да очаквам да ме мрази и да откаже да разговаря с нас двамата. Джилиан, имам шест седмици преди Апелативният съд да реши дали да пусне екзекуцията. На тази фаза просто не мога да си позволя никакви рискове.

— Не мога да отида в Ръдърд, Артър. — Коремът ѝ се свиваше при самата мисъл за това. Не искаше отново да вдишва онзи гаден въздух, а още по-малко желаше отново да влиза в контакт с извратената реалност на затворените престъпници. По-голямата част от присъдата си бе излежала в единична килия, защото Управлението на затворите се бе видяло в невъзможност да прецени коя от другите

затворнички би могла да се окаже дъщеря, сестра или някаква друга роднина на осъдена от нея и би могла да реши, че моментът за отмъщение е прекалено удобен, за да се изпусне. И добре, че бяха решили така. На няколко пъти ѝ се бе налагало да споделя килията, но не се бе чувствала комфортно нито за секунда в компанията на съкафезничка — обикновено бременна в първите дни от излежаване на присъдата или някоя наказана за едно или друго нарушение на вътрешния ред. Това бяха престъпнички до мозъка на костите. Повечето бяха без грам умствен багаж и се сриваха психически още в началото. Някои бяха умни. Имаше и такива, които се радваха на компанията. Трябваша ѝ само няколко дни, за да ги опознае, и тогава се сблъскваше с характери, непохватни като Гибралтар: непоправими лъжкини, избухливи с темперамент като Везувий, нещастнички с представа за света, толкова далеч от реалността, че даже нямаха понятие за някои най-нормални аспекти на живота отвън. Джилиан се държеше дистанцирано, не отказваше правни консултации и въпреки опитите си да прекъсне тази практика, така и не успя да им попречи да я наричат „Съдийката“. Изглежда, на всички там — както затворници, така и надзиратели, — бе приятно, че един от силните на деня е паднал толкова ниско.

Рейвън обаче не мислеше да се отказва.

— Виж — настоя той, — не бих искал да проповядвам, но този Ердай в известен смисъл е прав, не мислиш ли? Все пак решението е твое. Ти си го намерила за виновен и ти си определила присъдата. Не смяташ ли, че поне донякъде си отговорна, ако се окаже, че моят човек не заслужава всичко това?

— Артър, ще ти кажа съвсем направо, че според мен вече съм направила каквото трябва. — Истината бе, че се бе борила със себе си, докато вземе решението да донесе писмото. Защото отлично знаеше, че е глупаво да рискува нов контакт с Рейвън, който можеше да налучка правилните въпроси относно нейното минало. А и тя вече не се чувстваше задължена пред закона, който, от една страна, ѝ бе доставял удоволствие с поставянето на проблеми, изискващи интелект, но от друга, я бе изхвърлил от царството си. Проблемът ѝ бе, че все още изпитваше угризения за онова жестоко подмятане пред Артър. И не законът, не правото, а собствената ѝ система от правила, изградена не без напътствията на Дъфи, нейния „спонсор“ и хазяин, бе в

основата на идването ѝ тук. Тези правила казваха: край на неразбориите, край на безучастното самоунищожение и на унищожението на други; когато е възможно, поправяй грешките си.

Пушеше ѝ се все по-силно и тя стана и се разходи до ъгъла на залата. Не беше влизала в помещение, имащо отношение към правото, през месеците, откакто бе излязла от затвора, и натруфената обстановка ѝ се виждаше смехотворна. Колко много бяха забогатели през това време. Самата идея, че обикновени хора могат да живеят в подобна обстановка — скъпа ламперия, гранит, сребърна шведска кафе машина и удобни столове на колелца с фина тапицерия от телешка кожа — ѝ се струваше нелепа. Самата тя никога не бе бленувала за такива неща. Но ѝ беше трудно да възприеме, че Артър Рейвън — способен и целеустремен, но най-вероятно не особено надарен, — се чувства така уютно в този комфорт.

Докато я наблюдаваше, Артър несъзнателно гладеше косата си, щръкнала на местата, където все още я имаше. Артър, както винаги впрочем, изглежда, се трудеше много: възелът на вратовръзката му бе отпуснат, дланта му бе изцапана с мастилени петна, петна се виждаха и по маншета на ризата му. Тя интуитивно потърси начин да го отклони от мислите му.

— Как е сестра ти, Артър? Нали... нали беше болна?

— От шизофрения. Погрижил съм се край нея винаги да има хора, които да ѝ помагат, но непрекъснато отскачам да я видя. Последните думи на баща ми бяха: „Грижи се за Сюзан“. Не че това е много изненадващо. В края на краищата той ми го повтаряше, откакто станах на дванайсет.

— Други братя или сестри имаш ли?

— Не, само двамата с нея сме.

— И кога почина майка ти?

— Майка ми е жива и в цветущо здраве. Просто си изми ръцете от всичко, свързано с нас, още когато Сюзан се разболя. Замина за дълго в Мексико, после се върна и не се е обаждала. Гледа на себе си като на волна душа. Двамата с баща ми бяха странна двойка. Както и да е... сега живее в малък апартамент в Сентър Сити и се издържа, като позира на студенти в колежа за Музейно изкуство.

— Гол модел?

— О, естествено. „Човешкото тяло е красиво на всяка възраст, Артър“. Предполагам, че е голямо предизвикателство да се рисуват бръчки. Наистина не зная. — Рейвън се усмихна неуверено, явно озадачен защо разказва тези неща.

— Виждаш ли я?

— От време на време. Чувствам се, сякаш отивам на гости на далечна леля. В гимназията имах двама приятели, чернокожи, ако това има някакво значение, които бяха отгледани от бабите си. Та те познавах майките си по моя начин — като много по-възрастен другар. Така съм израсъл. Какво още искаш да научиш? — Той продължаваше да се усмихва все така смутено. Госпожа Рейвън, изглежда, бе полярно противоположна на Мей Съливан, която бе искала всички членове на фамилията да се отнасят към нея със страхопочитание. Беше изключително умна и ехидно остроумна, но всеки следобед, когато Джилиан се прибираше от „Сейнт Маргарет“, на кухненския плот имаше отворена бутилка „Трипъл сек“. Вечерта по правило се развиваше в тягостно очакване какво ще скимне на мама. Дали само ще крещи, или, както често ставаше по време на караниците с баща им, ще прибегне до насилие. Яростните ѝ изблици водеха до часове на мрачно мълчание, през които никой от десетимата обитатели на къщата нито смееше, нито имаше желание да говори... Артър, който, изглежда, нямаше нищо против интереса на Джилиан към него, все пак се върна към усилията си да я убеди да посети Ердай. Дисциплината открай време беше сред професионалните му достойнства. — Не знам как да те уговоря да се съ согласиш — продължи той. — Мога само да ти кажа, че няма да искам много. Само да започнеш разговора с този човек. — Обещай да не иска от нея да изслушва историята му, ако не желае, както и че лично ще я закара дотам и ще я върне с колата си, за да е сигурен, че всичко ще приключи за един ден. — Виж, Джилиан, повярвай ми, не съм искал да ми възлагат този случай. Съдът просто ми го натресе... и ето, четвърта седмица не знам какво е почивен ден. Но... как да ти кажа, изпълнявам дълга си. И нямам избор — трябва да те помоля за помощ.

Откровено умоляващ и обезоръжаващо смирен, той протегна към нея късичките си ръце. И ѝ се усмихна точно по същия начин, както когато ѝ разказваше за майка си, сякаш казваше: „Това е всичко, което знам, нямаш друг избор, освен да го приемеш“. Джилиан осъзна, че е

свестен човек. Беше израсъл като свестен човек, като такъв, който е научил за себе си повече неща, отколкото тя би повярвала, че е възможно. Той знаеше, че е усърден, че прави всичко както трябва, и се ужасяваше от мисълта, че може да постъпи неправилно, и знаеше — нали сам ѝ го бе казал последния път, — че има хора като нея например, които смятат подобните на него за досадници. Кое то — тя изведнъж осъзна това — беше грешка. Не единствената ѝ грешка. Една от многото. Разбра, че дължи на Артър и на другите като него повече уважение. Много повече. Почувства, че това е стъпка към реабилитацията, която търсеше. Защото изведнъж прозря, че именно тази реабилитация е нейният подсъзнателно изпълняван план. Дълбоко в себе си тя бе таяла надеждата, бе имала намерението да стане друг човек и да изпълни със сила бездънния кратер, който сама бе издълбала в душата си.

— Ще отида — обеща тя. Изрече думите и ѝ се сториха като скъпоценен порцелан, паднал от полицата. Видя ги да падат и да се разбиват — това бе светлината, разляла се по лицето на Рейвън — и заподозря, че прави ужасна грешка. Единственото, което бе искала, бе живот без опасности и болка. Досега бе имала дневен стереотип: хапчето антидепресант и минимален контакт с всичко, което би могло да има връзка с миналото. И затова сега изпитваше напълно естествената паника на бивш наркоман, че решимостта му е пречупена.

Докато я изпращаше до рецепцията, Рейвън направи няколко несполучливи опита да изрази благодарността си. Накрая донесе лично още влажния ѝ чадър и дъждобрана. Огромен светъл килим, чийто десен издаваше ръката на модернист, прехвърлил се наскоро от изобразителното изкуство в текстила, покриваше лакирания паркет и все още раздрусана от случилото се, Джилиан стоеше загледала в абстрактните фигури. За две седмици се бе видяла два пъти с Артър Рейвън и някакъв дух, някакъв скрил се в короната на невидимо дърво елф, бе изрекъл през устата ѝ думи, които тя не бе искала да каже.

Джилиан се сбогува набързо, спусна се със скоростния асансьор, смаяна от себе си и най-вече от онзи непознат трепет в гръдния кош, който усещаше като малко пламъче в ъгъла на клетка. Едва ли щеше да продължи дълго, така че нямаше да се налага да решава дали става дума за надежда, или за нещо друго.

7.

4 октомври 1991

Затворът

Повечето от излежаващите присъди затворници имат по няколко имена. Ако Законът установи, че имаш досие, шансовете ти да те пуснат условно намаляват драстично. Така че приберат ли някого зад решетките, извършителят често забравя как му е казвала мама. Случваше се да минат седмици, докато отделът за идентификация към Макграт Хол сравни сметите при задържането отпечатьци с намиращите се в базата данни и установи по този начин кой кой е.

За нещастие на Колинс Фаруел, неговата истинска самоличност бе разкрита бързо. Макар да го бяха прибрали на топло под името Конго Фенон, към момента, когато Лари се обади на Мюриъл, в затвора вече разполагаха с истинското му име. Позвъняването завари Мюриъл по време на слушане на дело за банков обир и тя се съгласи да се срещне с Лари в затвора след заседанието. Когато пристигна, той я чакаше седнал на един от служещите за пейки гранитни блокове във фоайето. Сините му очи не се откъсваха от тялото ѝ, докато тя се приближаваше към него.

— Днес си много изтупана — отбеляза Лари.

Всъщност тя бе облякла заради делото официалното си червено костюмче и беше сложила значително повече грим, отколкото когато местеше папки в офиса си. Както обикновено без чувство за мярка, Лари фамилиарно докосна една от големите халки на обеците ѝ.

— Африкански?

— Да, представи си.

— Хубави са.

Попита го какво има и Лари ѝ предаде подробната версия на разговора си с Ерно Ердай. Вече ѝ бе обяснил с няколко думи същността, когато ѝ се беше обадил. Беше пет следобед и затворниците бяха по килиите си за вечерната проверка, което означаваше, че ще се наложи да изчакат, преди да могат да разпитат Колинс.

— Искаш ли да видиш що за птица е? — предложи Лари.

Регистрираха се, влязоха, качиха се на решетката на пешеходната пътека. От едната им страна бяха килиите. Мюриъл изостана. Не бе имала възможност да смени обувките си и сега токчетата ѝ се заклещваха в междините на решетката. Спъването тук можеше да доведе до нещо по-лошо от излагане. Още на влизане посетителите биваха съветвани да се държат максимално далеч от клетките. Имаше случаи, когато мъже едва не биваха удушавани с вратовръзките си като с гарота. А онова, което се бе случвало на някои жени, бе още по-неприятно. Изпълняващите ролята на надзиратели заместник-шерифи поддържаха негласно споразумение със затворниците за минимална интервенция в начина им на живот и по принцип не бързаха да се намесват в такива случаи.

Гледката бе типична за затвор: тъмни лица, лоша миризма, обидни подмятания, цинични намеци, изричани зад гърбовете им. В някои клетки хората бяха опънали въжета за простирание, които допълнително ограничаваха тясното пространство. На много места се виждаха закрепени от вътрешната страна на решетките снимки — семейни или на разголени гърли от списанията. Докато бяха заключени, мъжете се излежаваха или спяха, слушаха радио или разговаряха от дистанция, използвайки гангстерски код. Двамата се движеха, съпровождани от униформен служител — едър чернокож, явно нервиран, че му е възложено да се занимава с тях. Той удари два пъти с палката си по решетките, за да покаже, че са стигнали килията на Колинс, и се отдалечи, без да я сваля — тракаше, за да покаже на затворниците, че е на етажа.

— Кой е Колинс? — обърна се Лари към двамата в килията. Единият беше седнал на тоалетната чиния, а другият играеше през решетката на карти със съкафезника си от съседната килия.

— Ей, пич, нямам ли право на малко уединение? — попита седналият на чинията, като демонстративно продължи да се напъва.

Отдръпнаха се за кратко. Когато се върнаха, Колинс вдигаше ципа на оранжевия си гащеризон.

— Ти от наркотиците ли си? — попита той, когато Лари му показва значката си. Беше умерено черен, със светли очи и идеално оформена афроприческа. Едър и мъжествено красив. Очите му бяха почти оранжеви и светеха като на котка. Повече от ясно бе, че е наясно

с привлекателността си. Без да откъсва поглед от Мюриъл, Колинс намести гащеризона по раменете си — показваше, че едва му става.

— Убийства — отговори Лари.

— Че аз никого не съм убивал. Не става дума за мен, човече, сигурно си дошъл за някой друг. „Не съм убиец. Аз съм любовник“ — Колинс изпя няколко такта от песента на Отис Рединг, за да докаже твърдението си, с което развесели съседите си в близките килии. После смъкна ципа си и бавно се върна при тоалетната чиния. Погледна изразително Мюриъл, но тя търпеливо го изчака в продължение на близо минута.

— Какво ще кажеш? — попита я Лари по обратния път.

— Много впечатляваща външност — отговори Мюриъл. Младежът приличаше на Хари Белафонте, любимеца на майка ѝ.

— Ще видя дали ще мога да организирам да ти го снимат. Но повече ме интересува дали не си губим времето. — Тя го попита какво иска да каже. — Според мен това си е възможно най-типичният затворнически боклук — обясни Лари. — Но ако държиш, мога да му отделя един час... максимум.

След вечеря можеха да им го доведат без много шум в стаята за разпит. Лари помоли дежурния надзирател да го направи, като обясни, че им се налага да разпитат Фаруел във връзка с убийство. Половината от персонала беше свързана по един или друг начин със затворническите банди и ако някой се усъмнеше, че Колинс сътрудничи, слухът за това щеше да се разпространи моментално. Дежурният ги отведе в малка стаичка с трапецовидна форма, по чиито стени се виждаха следи от подметки. Двамата седнаха на въртящи се пластмасови столове, които, също като масата между тях, бяха фиксирани за пода със здрави винтове.

— Е, как е Талмадж? — поинтересува се Лари и веднага отмести поглед, сякаш съжаляваше за подмятането. Вече доста хора споменаваха пред нея това име. Миналата седмица в местния вестник бяха публикували снимката му, направена по време на среща за набиране на средства за изборителната му кампания. Все пак поне до момента тази тема не бе сред обсъжданите с Лари.

— Знаеш ли, Лари... никога не съм допускала, че можеш да се окажеш ревнивец.

— Просто се поинтересувах — възрази той. — Нали разбираш... като за времето. „Как си със здравето, как е семейството?“.

— Ясно.

— И?

— Стига, Лари. Виждаме се. Прекарваме добре.

— С мен вече не се виждаш.

— Лари, не си спомням някога да сме се виждали особено често. Честно казано, според мен ти изобщо не се сещаш за мен, докато не ти се прииска силно.

— Че какво лошо има в това? — невинно попита Лари. Видя я, че се хваща, и продължи: — Вече ще започна да ти пращам всеки ден цветя и *billets-doux*^[1].

— *Billets-doux*? — Лари винаги можеше да те изненада. Мюриъл го изглежда.

— Давам ти жизнено пространство — обясни той. — Мислех, че държиш на това.

— Наистина искам пространство, Лари. — Тя затвори очи и миглите ѝ се залепиха от грима. По някакъв начин Лари, който живееше съгласно инстинктите си, бе усетил, че нещо става. Преди две нощи, на тръгване от дома ѝ, Талмадж бе притиснал главата ѝ до гърдите си и бе казал: „Може би трябва да се замислим да направим връзката ни по-трайна“. Тя естествено бе усещала накъде отиват нещата, но изричането на тези думи я парализира. След онази нощ се бе опитала да не мисли за тях, а това означаваше, че не можеше да мисли за нищо друго.

Усещаше се, сякаш гледа в пропастта на Големия каньон. И вижда по някакъв начин в опасната дълбочина под себе си своя предишен брак, за който просто бе престанала да се сеща. Беше се омъжила на деветнайсет — възраст, на която хората правят предимно глупости, — с усещането, че е спечелила голямата награда. Род, гимназиалният ѝ учител по английски, бе язвителен, гениален и все още неженен, макар и на четиридесет и две... Не ѝ бе хрумвало да се запита за причината. През лятото, когато бе завършила, го беше засякла съвсем случайно на един ъгъл и бе подхванала смел флирт, защото вече бе установила, че сексуалната прямота върши чудеса за момиче, чийто външен вид е неспособен да спре движението по улицата. Беше го преследвала, беше го уговаряла да излязат на вечеря

или да отидат на кино. И винаги тайно. Родителите ѝ се бяха ужасили, когато им бе казала за годежа си. Но тя се хвана да работи, завърши за пет години колеж и се записа да следва право вечерно.

Междувременно чарът на Род бе започнал да поувяхва. Не, това не беше справедливо: Род си оставаше един от най-забавните мъже, които бе срещала: пияният умник в края на бара, който винаги се сеца за най-убийствените реплики в английските комедии. За съжаление обаче се беше оказал нереализирало се човешко същество. Беше умно момче, вързано за ръцете и краката от собственото си нещастие, и съзнаваше това, защото твърдеше, че фундаменталният му проблем е невъзможността да се държат с една ръка чаша със „Столичная“, цигара и дистанционното на телевизора. Може би беше гей, но достатъчно страхлив, за да не го приеме. При всички положения сексуалният му интерес към нея не бе продължил дълго след годежа. Към третата година на брака им индиферентността му я тласна към други мъже. Род знаеше и това не го развълнува. Но самото споменаване на думата „развод“ го раздрусваше по необяснимо дълбок начин. Изглежда, не можеше да причини това на майка си. Тя бе строга, безжалостна, аристократична жена, на която той би трябвало да каже да върви по дяволите още преди години. Вместо това я беше оставил да преценява вместо него. До деня, в който умря. Причината бе инфаркт, донякъде предопределен от ранната смърт на баща му и дядо му. Въпреки всичките предупреждения, Род така и не бе пожелал да спортува и ходеше на доктор само заради възможността да се погаври с него. Но за Мюриъл загубата се оказа непрежалима, не толкова заради самия Род, колкото заради онова, което този човек бе представлявал за нея, когато бе на деветнайсет години.

Да си омъжена за човек, достатъчно възрастен, за да ти е баща, е достатъчно основание да се обърнеш към миналото си и да кажеш: „Да, имах проблеми“. Но дори ретроспективно погледнато, главният ѝ мотив бе ясен и звучеше познато: да, тя просто бе искала да постигне нещо в живота си. Род — безотговорен и пияница — и Талмадж — излъчващ огромна сила — имаха по-малко общо от камък и растение. А и петнайсетте години след първия ѝ брак вече започваха да ѝ се струват истинска вечност. Но злокобният спомен колко дълбоко може да сгреша и колко невидима може да се чувства, продължаваше да я

преследва. Но поне по отношение на Лари бе взела решение да се държи твърдо.

— Не мога да повярвам, че Талмадж означава толкова много за теб — каза тя.

— Не знам — замислено отговори той. — Ударил съм го на живот. — И й каза, че се развежда, този път вече наистина. Двамата с Нанси бяха ходили при адвокат — жена, чийто първи ход бил да ги убеди да размислят. Имуществени проблеми нямало. Всъщност имаше един-единствен — неговите момчета. Нанси вече се била привързала към тях и предложила да поеме попечителството, на което той решително се възпротивил. За момента ситуацията била патова, но с времето все щяло да се намери някакво решение. Защото и двамата искали да прекратят брака си. — Тъжно е — каза накрая Лари. Изглеждаше искрен. Дори не я погледна. Едно нещо трябваше да му се признае: Лари не обичаше евтиното съчувствие.

Зад вратата се разнесе познатата затворническа мелодия на дрънкащи окови и надзирателят вкара Колинс, окован с верига през кръста, ръцете и краката. Побутна го да седне на съседната масичка и вкара веригата през глезените му в здрава халка, циментирана в пода.

— Искam съкращаване на присъдата — заяви Колинс в мига, в който надзирателят излезе.

— Охо... — обади се Лари. — Я върни няколко крачки назад, приятел. Дали да не започнем по-цивилизовано със „Здрасти“?

— Казах, искам съкращаване — настоя Колинс. Тук, извън погледите на съкафезниците, акцентът му бе чувствително „побелял“. Говореше на Мюриъл — явно усещаше, че тя е прокурорът, овластен да взема решения.

— С колко наркотик те хванаха? — попита тя.

Колинс разтри лицето си, по което бе набола няколкодневна брада, изглежда, в резултат на някаква затворническа мода. В момента не можеше да бъде разпитван без нова „Миранда“ — предупреждение, което поне досега не му бяха направили. Така че съгласно изкривената логика на закона нищо, което кажеше тук, не можеше да бъде използвано срещу него. Мюриъл му обясни това, но Колинс вече имаше достатъчен стаж зад решетките, за да е наясно. Той, изглежда, просто размисляше каква тактика да предприеме.

— Половин фунт — каза той накрая, — преди ченгетата да щипнат своя дял. Оставиха ми шест унции... колкото да ми лепнат хикса. — И се изсмя горчиво на покварата в полицията. Ченгетата щяха да продадат две унции на улицата или щяха да ги оставят за себе си. А той автоматично получаваше доживотна без право на условно освобождаване.

— Е, защо не ни кажеш с какво разполагаш — подсети го Мюриъл.

— А ти защо не ми кажеш колко ще ми свалите от присъдата? И хайде да престанем да се преструваме, че съм надупила се пред полицията тъпа чернилка в затвора.

Лари стана. Разкърши рамене, но това беше само претекст да се разходи зад гърба на Колинс. Озовал се там, той се наведе, хвана веригата и я дръпна така, че да се забие в чатала му. Мюриъл го погледна предупредително, но Лари отлично знаеше с каква сила да дърпа. После сложи ръка на рамото на Колинс и каза:

— Държиш се много лошо, приятел. Виж, не е нужно да говориш с нас. Наистина не се налага. Ние можем да се отидем, а ти ще си останеш тук за цял живот. Но ако държиш да изпълзиш от гроба, трябва да започнеш да се държиш малко по-прилично. Защото, честно казано, не забелязах пред вратата опашка от прокурори, боричкащи се да ти дадат по-добра присъда.

После пусна веригата. Колинс дръзко го погледна през рамо и отново се обърна към Мюриъл. Въпреки че не правеше нищо, за да ѝ се хареса, младежът я привличаше с нещо. Истината бе, че дори самият Колинс нямаше представа каква отрепка е. Тя направи знак на Лари и двамата излязоха отвън. Надзирателят влезе да пази Колинс.

— Мразя да се пазаря с наркопласъори — изсумтя Лари. — Те винаги го правят много по-добре от мен. — Мюриъл се изсмя високо. Лари сам си беше виновен. Впрочем това беше нещо, което Талмадж никога нямаше да научи. Лари беше с връхната си дреха — черно кожено палто до средата на бедрата — и докато си шепнеше с него в тясното пространство на затворническия коридор, тя усещаше животинската топлина, излъчвана от якото му тяло.

— Не мога да преценя дали това недоразумение на природата се опитва да ни изработи — призна той, — или държи ключовете на царството.

— Има само един начин да разберем — каза тя. — Това тук не е като да гледаш по витрините, без да купуваш. Той трябва да сложи на масата каквото има. Изпее ли го, ни остава да проверим дали се връзва. Но ако ни предаде убиеца и се съгласи да свидетелства, момчетата от „Наркотици“ ще трябва да намалят количеството на под шест унции, което за него означава десет до дванайсет години. Самата аз обаче не мога да му обещавам нищо твърдо.

Лари кимна. Това все пак беше план. Преди да влязат, Мюриъл го хвана за ръката.

— Остави говоренето на мен. Ти вече изигра ролята на лошото ченге.

Влязоха и Мюриъл обясни правилата на играта. Междувременно Колинс бе преосмислил поведението си, но макар тонът му вече да не бе така агресивен, той поклати глава:

— Никога не съм казвал, че ще свидетелствам. Все пак ми предстои да изкарам известно време в кафеза, нали така? Каквото и да кажа, оставам вътре, нали? — Мюриъл кимна и той продължи: — Пропея ли, ще ми се стъжни. Ще се погрижат да не излезе никога.

— Виж — каза Мюриъл, — и ние не сме мечтали цял живот да се срещнем точно с теб. Не си мисли, че „троен хикс“, излежаващ доживотна, се възприема от журито по същия начин като монахиня. Но ако не подкрепиш онова, което смяташ да ни кажеш, ползата от него е никаква.

— Не мога да свидетелствам — отсече Колинс. — Сложете ме на детектора, няма проблем, но не се заблуждавайте, че ще застана там. Аз съм таен информатор и толкова!

Попазариха се още няколко минути. Мюриъл вече беше готова да се откаже от свидетелските му показания. Вярваше, че информацията му ще се потвърди, но от друга страна, процес, чийто изход зависеше от показанията на „троен хикс“, изобщо не би трябвало да се започва. Накрая обеща да предложи в прокуратурата намаляване на присъдата му, но само ако показанията му доведат до осъждане. И при условие, че чуят още сега онова, което има да им каже.

— А ако ме изиграете? Арестувате онзи тип и ме зарязвате тук? Какво става тогава? — Светлите кехлибарени очи на Колинс се спряха върху лицето на Лари, сякаш наистина се интересуваше дали не смятат да го прекарат.

— Мисля, че вуйчо ти ти е казал, че може да ми се вярва —
напомни Лари.

— Ха, вуйчо ми! — Колинс се изсмя пренебрежително. —
Писнало ми е от него.

Лари се стегна. Мюриъл го докосна по ръката, за да го успокои, и
каза на Колинс, че не може да му предложи подобри условия от тези,
така че трябва да реши приема ли ги, или не.

— Бях в една таверна — започна Колинс, — казва се
„Лемплайт“.

— Кога? — попита тя.

— Седмица преди да ме гепят. Във вторник. И видях един пич,
дето се навърта там. Одърпан бездомник, нали знаете.

— Име?

— Викат му Катерицата. Не знам защо. Побъркан... — Колинс
направи кратка пауза и продължи: — Както и да е, с няколко момчета
се черпехме, а Катерицата, той все се прокрадва, продаваше стока.

— Каква точно? — поиска да уточни Лари.

— Тоя път беше злато. Верижки. Започна да ги вади от
джобовете си и на една висеше такова де...

— Медальон? — предположи Мюриъл.

Той щракна с дългите си пръсти.

— Точно така. И значи едно приятелче на бара поиска да го види
и Катерицата му го показва, обаче започна да се дърпа, нали разбирате.
„Не, пич, това не се продава“. Обаче го отвори и там имаше две малки
снимки... на бебета. „Роднините ще ми дадат сума ти пари за това,
пич“. Роднини, викам си. Нещо не ми беше ясно. И след малко значи
отивам до кенефа, засякох го там, почваме да си дрънкаме и го питам
значи: „А бе, пич, за какви роднини говориш?“. „Слушай — казва ми
той, — на женската ѝ се случи случка и сега е на два метра под земята.
Похарчих я“. Обаче тоя тип не е от хората, дето ще похарчат някого,
нали? Така че му казвам: „А бе ти с всичкия ли си?“. А той: „Ха,
опушках я и нея, че и още двама пича на Четвърти юли. Не помниш ли,
показвах я по телевизията, станах известен. Свих маса неща, само че
повечето вече отиде, с изключение на това, което чакам роднините ѝ да
ми платят. Ще го изиграя като откуп, нали се сещаш, нека само
работата малко поутихне. Трябват ми пари, за да се покрия“. — Колинс
сви рамене. Изглежда, сам не беше сигурен какво да мисли.

Лари поиска описание на медальона. Много от нещата, взети от жертвите, вече бяха споменавани по един или друг повод във вестниците, но той имаше нужда от подробности.

— Още нещо? — попита Мюриъл, след като Колинс отговори на Лари.

— Мммм... — измърмори Колинс.

— И не му знаеш името, така ли? — обади се Лари.

— Нямам представа, пич. Но някой май му викаше Роми.

— Ти обаче смяташ, че се е хвалел, че е пречукал онези тримата? Колинс ги изглежда поред. Беше приключил с позирането.

— Възможно е — каза той. — Много ми се иска да е казал истината, но нали знаете, на някои им стига малко да ги бъзикнеш и после не можеш им затвори устата. Но се фукаше, това е сигурно.

„Колинс се държи добре — помисли си Мюриъл. — Не преиграва.“ Дори ако Катерицата не се окажеше онзи, когото търсеха, тя пак беше готова да каже една-две добри думи за него.

Лари зададе още няколко въпроса, на които Колинс нямаше отговор, и после го върнаха в килията му. Не проговориха нито дума, преди да излязат пред затвора.

— Честен ли е? — попита тя Лари.

— Може би. Ако е измислена история, можеше да я украси повече.

Мюриъл беше съгласна с тази оценка.

— Някакъв шанс той самият да е замесен?

— Ако е бил и Катерицата го издаде, с него е свършено. Колинс не е глупав — поне това го разбира. Следователно, поне според мен, не е. — Мюриъл, която гледаше на нещата по същия начин, се поинтересува колко от онова, което им бе казал Колинс за медальона, се е появявало из вестниците. — Не сме споменавали за медальона — каза Лари. — Снимките, за които спомена, са от кръщенето на дъщеричките й. И още нещо важно — онова, дето ни го разправяше за парите, които онзи щял да вземе, е истина. Това е семейно бижу, донесено от Италия. Майката го подарява на дъщеря си и така нататък. Този боклук... Катерицата или както там му казват, със сигурност знае нещо.

— Ще се обадиш ли на Харолд?

— Първо искам да видя Катерицата. — Това означаваше, че Лари се страхува да не би шефът да възложи откриването на Катерицата на други детективи. Полицаяте се грижеха за статистическите показатели за работата си, сякаш някой ги излагаше на почетно табло в Макграт Хол. Лари, както всички, обичаше зад големите случаи да стои неговото име.

— Тогава и аз няма да кажа нищо на Молто — обеща Мюриъл.

Стояха до колата в настъпващия вечерен хлад, привлечени един към друг от бързината, с която се бяха споразумели. Дъхът им се извиваше на пара във въздуха, в който още се долавяха следи от отиващата си есен. Покрай едната стена на затвора имаше опашка от посетители за вечерното свиждане. Повечето бяха жени, някои с деца. Някои от децата плачеха.

Лари се обърна към нея в здрача и каза:

— Да пием по сода.

Тя го погледна и примижа.

— Звучи ми малко опасно.

— Е, ти обичаш опасностите.

Това беше истина. Винаги бе обичала опасността. А Лари бе част от нея. Но беше решила, че е време да порасне.

— Ответникът по моето дело утре дава показания. Трябва да се подготвя за кръстосания разпит. — И тя сдържано се усмихна с идеята да покаже колко съжалява.

— Мюриъл... — започна Лари. Тя се обърна. Той беше бръкнал в джобовете на дългото си яке и се пляскаше по бедрата с полите му. Устата му помръдна, но беше ясно, че няма представа какво да каже по-нататък. Стояха така в спускащата се нощ, лице в лице, и нейното име остана последната изречена дума.

[1] Любовни писма (фр.). — Б.пр. ↑

8.

8 октомври 1991

Катерицата

— Катерицата ли? — попита Карни Линахан. — Този малоумник не сме спирали да го гоним.

— Що за човек е? — поинтересува се Лари. — Наркоман?

Този път отговори партньорката на Линахан, Кристин Возницки:

— Той е кошът в баскетбола. — После каза истинското му име, Ромео Гандолф, и Лари прилежно си го записа. Беше малко след осем сутринта. Седяха в полицейската стая на Шести участък. Дежурният току-що бе завършил сутрешната оперативка за застъпващата смяна.

Возницки беше привлекателна, но висока и с прекалено голяма брадичка. Излъчваше някаква сухота, която извикваше в съзнанието на Лари асоциации с ремък за точене. Може и наистина да бе мъжкарана — не че това вълнуваше Лари особено. Баща ѝ бе в полицията преди петнайсет години, когато Лари бе постъпил на работа в Шести и бе служил заедно със Стан Возницки.

— Крадец — изсумтя Линахан. — И прекупвач на крадена стока. Или краде, или продава, а най-често и двете. По-лош и от циганин. Докарваме го тук поне веднъж месечно. Ед Норис си губи времето с него вчера.

— Защо?

— ВСИ. — Така казваха накратко за „все старите истории“. — Лейди Керъл има магазин за перуки на Шейсет и първа. Тя си е измислила това име — Лейди Керъл. Та Лейди Керъл, която и без това не е съвсем с всичкия си, оставила задната врата незаклучена. Това пък е специалността на нашия мошеник, задните врати — неговият номер е да влезе незабелязан, да се скрие в някой шкаф и да изчака да затворят магазина. Та вчера призори половината ѝ стока се изпарила. Само че на половината живущи на Шейсет и първа любимото занимание е купуването на нова перука. С две думи, Ед прибра Катерицата за през нощта, само че онова лайно се запъна. Както и да е,

знаем, че е бил той. Повярвай ми. Нищо, че не намерихме стоката у него — препродал я е.

Карни беше пред пенсия; личеше му, че е поне на шейсет. Всичко в него беше сиво, дори лицето му под луминесцентните лампи в участъка. Лари даваше душата си за такива полицаи. Те бяха видели всичко, бяха преживели всичко, но бяха съхранили в себе си нещо добро. Когато Лари постъпи — през 1975-а — Карни се възмущаваше, че полицията била закупила патрулни коли с климатици. Според него това поощрявало ленивците, на които и без това не им се слизало от колата.

— А нещо друго? — попита Лари. — Имам предвид дали Норис е намерил у него друга крадена стока, като го е арестувал?

Линахан хвърли поглед на Вознишки. Тя безразлично сви рамене и обясни:

— Успее ли да свие нещо, той винаги гледа бързо да се отърве от него.

Лари каза, че иска да прегледа доклада на Норис, и когато подпита дали Катерицата има някакви връзки с Гъс, Карни се изсмя гърлено:

— Двамата са като кобра и мангуста! Гъс мислеше, че Катерицата е хвърлил око на касовия му апарат. Май го е хващал да се опитва да бръкне в него. Истината беше, че Гъс гонеше Катерицата в мига, в който го видеше да седи на бара, та макар и само на чаша кафе. — В „Парадайз“ всички, които си плащаха сметките, бяха равни. Гангстерски босове седяха до политици и евтини проститутки. Станеше ли нещо необичайно — младежка свата, наместване на скитници в празно сепаре или дори появата на тъпак като Катерицата — Гъс предпочиташе да реши проблема сам, макар заведението му да беше пълно с полицаи. — Веднъж видях да го гони с месарски нож — обясни Линахан. — Недей си мисли, че са си писали любовни писма.

Лари почувства през тялото му да преминава тръпка. Катерицата беше...

— А наркотици? — за всеки случай попита той. — Вземеше ли?

Този път му отговори Вознишки:

— Няма предпочитания. Друса се като всички. Дълго време дишаше боя — имаше предвид толуен — и това може да е било част от проблема му. Парите никога не са му стигали и той живееше ден за

ден. Основната му грижа бе да открадне нещо, за да се надрусва, преди да е заспал и така да забрави що за отрепка е. Елементарен донемайкъде.

— Оръжие? — поинтересува се Лари.

— Не съм забелязвала да носи. Не е корав пич, ако имаш предвид това — поясни Кристин. — Плямпало, но не си го представям да иде на война. Да не искаш да кажеш, че го подозираш за Гъс?

— Май започвам.

— И за миг не съм си представяла, че може да е способен на това. — Без да скрива изненадата си, Возниcki поклати глава. Това бе един от тъжните уроци на полицейския живот: вероятността хората да се окажат по-лоши, отколкото си си ги представял, бе по-голяма от тази да се окажат по-добри.

Линахан и Возниcki се надигнаха и излязоха на обиколка. Лари отиде в архивата и помоли служителката да изиска досието. Половин час по-късно факсът започна да бълва криминалното минало на Роми, но жената уточни, че докладът на Норис от изтеклата нощ вероятно още не е заведен. И докато се занимаваше с откриването му, Лари се обеди на Харолд Гриър.

Харолд беше на оперативка, но това се оказа дори по-добре. Лари говори с Апарисио, дясната ръка на Харолд, който бе в благодушно настроение и нямаше желание да разпитва. Така на Лари му остана само още един телефонен разговор.

— Съдебна заповед ли искаш? — попита Мюриъл. Беше в офиса си и чакаше журито да стигне до решение.

— Не още. Просто искам да си ми подръка.

— Винаги — увери го тя.

Винаги, дрън-дрън. Това пък какво ли трябваше да означава? Предната нощ, докато бе гледал облечената в съдебна тога Мюриъл, качена на високите си токчета, изведнъж бе почувствал, че светът е просто едно огромно празно място. И че тънката нишка на чувството, което го свързва с нея, е най-сигурното нещо на този свят. Силата на това усещане, много по-значимо от обикновено плътско привличане, го бе оставила без думи. — Винаги — измърмори той и затвори.

Час по-късно нареди на диспечера да издири Линахан и Возниcki. Оказаха се само на няколко преки от участъка и той ги

изчака в задния паркинг. Минаваше обяд и паркингът бе оживен като пазарен комплекс.

— К'во става? — Возници подаде глава от прозореца на колата.
— Още ли търсиш онзи доклад?

— Общо взето...

— Преди малко се обадох на Норис.

— Това е добре, но в момента по-скоро ми трябва помощ, за да прибера Катерицата. Къде мога да го намеря?

— Обикновено се шляе по улицата — осведоми го Линахан.

— Още не е захладняло достатъчно, за да поеме към летището. Каквато и дребна сделка да е успял да завърти, не пропуска да се отбие в пицарията на Дюхейни.

— И какво прави там?

— Яде. Нямам представа дали от това му става гот, или го прави просто защото огладнява.

— Сигурно огладнява — измърмори Возници. — Скачай в колата и да идем да го намерим.

Само че този ден Катерицата, изглежда, бе решил да пропусне пицарията. След два часа тримата вече бяха в свърталището, където Колинс бе казал, че е срещнал Гандолф. Казваше се „Лемплайт“ и беше странно, че изобщо има някакво име. Защото си беше кенеф. Бърлога. Какво друго, освен неприятности могат да те очакват в място, където прозорецът е защитен с бодлива тел? До вратата имаше малък шкаф за алкохолни напитки — стоката бе заключена зад решетки. В дъното на заведението беше барът. Лари бе виждал подобни гледки хиляди пъти: работеше само част от осветлението, в това число няколко от светещите реклами на бара, и онова, което се виждаше в полумрака, бе остаряло, мръсно и изпочупено. Ламперията бе толкова стара, че бе започнала на места да се разпада като вехта дреха, тоалетната чиния в единствения клозет бе пожълтяла, седалката бе счупена по средата, казанчето течеше и винаги бе текло. Още от прага на външната врата миришеше на гнило и изтичащ газ. Което, изглежда, не пречеше ни най-малко на посетителите, защото такива се навъртаха през целия ден — малки групички младежи, говорещи за неща, на които никой не вярваше, и от време на време купувачи и продаващи дрога в някой от тъмните ъгли. Изглежда, точно последното бе довело Колинс тук.

Отвън, на тротоара до вратата, се вършеше пак същото: унили проститутки, надяващи се да запалят джойнт или да намерят доза и типове на социални осигуровки с навици, по-странни и от тези на хората вътре. Измет и паплач. При появата на тримата полицаи тълпата се разпръсна. Карни и Кристин влязоха отпред, а Лари мина отзад, та евентуално да попречи на Катерицата да се измъкне.

След минута Линахан го повика:

— Детектив Старчек, позволете да ви представя Ромео Гандолф.

Човекът, когото буташе пред себе си, бе мършав дребосък с налудничав поглед — очите му святкаха като фенерчета. Не беше необходимо да се свивка голямото жури на съдебните заседатели, за да се разбере как е получил прякора си. Карни го изблъска до патрулната кола и го претърси за оръжие. Роми на няколко пъти жалостиво попита какво е направил.

— Мамка ти — обади се Лари, — къде е медальонът? — Както и можеше да се очаква, Ромео каза, че не знае нищо за никакъв медальон. — Мамицата ти — отново каза Лари. Не му се вярваше, че Гандолф е държал бижутото цели месеци, за да го продаде точно днес. Лари описа какво търси, но Катерицата продължаваше да твърди, че не е виждал нищо такова.

Лари се сети за предупреждението на Ерно относно Колинс. Не за пръв път затворник-информатор щеше да му върже тенекия. Беше готов да пусне Катерицата да си ходи, но Линахан изненадващо сграбчи Гандолф за щръкналата прическа и го натика на задната седалка на патрулната кола. Катерицата заврещя, че ръката го боляла от предната нощ — бил я прекарал закопчан с белезници за тръба на стената.

Като се прибраха в Шести, Линахан посочи на Роми пейката — пътя до нея той си знаеше и сам, — после хвана Лари под ръка и го дръпна встрани. От неспокойния поглед, с който оглеждаше коридора в двете посоки, личеше, че има проблем.

— Няма да намериш никакъв доклад от снощи.

— Защото?

— Защото в него няма да намериш никакъв медальон.

Лари простена мъченически. Беше прекалено стар за подобни дивотии.

— Карни, знам, че не е у теб, но сега този кретен ще ми каже, че медальонът е бил у него снощи, когато сте го прибрали. Нали се сещаш? Само че какво да кажа аз на Харолд?

— Схващам — каза Карни. — Правя каквото мога. От сутринта търсим Норис. В почивка е. Приятелката му каза, че идвал насам.

Прекъсна го дежурният. Съобщи, че търсят Лари. Първата му мисъл бе, че е Мюриъл, но се оказа самият Гриър. Лари се опита да вкара в гласа си жизнерадостна нотка:

— Мисля, че сме на път да решим случая, шефе. — И разказа някои подробности.

— Кой е с теб, Лари? — Макар прекрасно да знаеше, че Харолд има предвид детективите, Лари се направи на несъобразителен и спомена имената на Линахан и Возницки.

Когато затвори, видя, че го чака едър чернокож мъжага. Беше с модно късо кожено яке и бежова риза, неспособна да прикрие големия му корем. Усмиваше се, сякаш предлагаше нещо за продан. Кое то в известен смисъл си беше истината, защото това бе Норис.

— Чух, че търсиш това — проговори той и извади медальона от джоба си. Изобщо не му беше хрумнало да го прибере в пластмасово пликче.

Лари бе оцелял толкова време в полицията, защото спазваше принципа „Живей и остави другите да живеят“. Само че, доколкото му бе известно, папата засега нямаше планове да го включи в списъка на номинираните за светци. Все пак си гледаше работата. И това може би беше най-голямата му гордост. Явяваше се всеки ден, за да си върши работата — не за да дремне в патрулката, не за да раздруса някой наркоман, още по-малко, за да се скрие на сигурно място в управлението и да крои как да го пенсионират по-рано по нетрудоспособност. Вършеше си работата като всички честни ченгета, които познаваше. Това сега обаче беше вече прекалено. Той грубо дръпна медальона от ръката на Норис. Двете снимчици от кръщенето бяха вътре — бебетата изглеждаха замаяни от жестоката екскурзия по пътя към белия свят.

— Ти да не си шибаният Дик Трейси бе? — сръза той Норис. — Прибираш човек, който носи в джоба си бижу, показвано по телевизията в продължение на цяла седмица, защото е принадлежало на жертва на убийство. И онзи, дето е в ръцете ти, по една случайност

има нещо общо с друга от жертвите. И какво ти хрумва в този момент, а? Колко можеш да прибереш, ако продадеш шибаната улика, това ли? Господи, колко ми се иска на света да няма други като теб!

— Я по-кратко. Този не е твой човек. Това е местен хахав мошеник на дребно. Нямахте желание да се държи както подобава с полицаи, затова реших да му дам урок. Какво толкова?

— Какво толкова? Ами това, че сега заради теб разполагам с „голяма улика“, не се ли сещаш? Ти изобщо чувал ли си за протокол за изземане на вещественно доказателство? Или за дневник за завеждане на събраните улики? Как сега ще докажем на прокурора, че си иззел от неговия клиент точно това?

— Стига си се заяждал бе, пич! Всички тук знаем как да даваме показания. — Лари се обърна да си ходи, но Норис извика след него: — Знаеш ли... ако наистина ги е убил, тогава ми се полага част от наградата.

Лари не се обърна. С такъв човек разговорите бяха просто губене на време.

9.

22 май 2001

Вътре

Джилиан пушеше последна цигара пред затвора за мъже с повишени мерки за сигурност в Ръдърд. Беше с гръб към комплекса, така че вместо него съзерцаваше живописната, типична за Средния запад уличка с малки дървени къщи, моравите пред които се бяха раззеленили съвсем скоро, а кленовете покрай пътя току-що бяха разцъфнали. Артър още беше в скъпата си кола и разговаряше по вградения телефон с офиса си. „Моят бандит срещу твоя бандит“, така бе характеризирал той адвокатската си практика по пътя насам, но, подобно на всички адвокати *in médias res*^[1], изглеждаше примирил се с нуждата да успокоява клиенти и да планира стратегии в ожесточената война на думи, до която се свеждаше фирменото право.

Заради Джилиан Артър бе оставил безкомпромисната си млада помощничка в сградата на Ай Би Ем. Двамата разговаряха съвсем добронамерено, докато се носеха по магистралата покрай царевични ниви, в които стъблата на младите растения надничаха от земята едва подали зелените си листа подобно на приветствено размахани ръчички. Артър й бе разказал наученото от Ерно Ердай — затворника, когото предстоеше да посетят, — а после надълго и нашироко бяха говорили за Дъфи Мълдоър, нейния хазяин, с когото Артър бе подновил тази сутрин с удоволствие познанството си, след като двамата си бяха припомнили съдебните схватки от времената, когато Артър бе заместник главен прокурор към съдебния състав на Джилиан.

В интерес на истината Дъфи така и не бе успял да се изяви като голям адвокат — бе записал юридическия факултет като допълнение към задълженията си на духовник, но бе свършил като щатски защитник в резултат от нещастна любовна връзка, сложила край на духовния му обет. И много жалко, защото истинската му дарба се оказва в първоначалното му призвание. Джилиан бе открила това през 1993-та, когато се бе записала в прословутата му програма, добила известност като „Дванайсетте стъпки“. Понеже чакаше произнасянето

на присъдата си, бе наложително да очисти организма си, само че не можеше да понася груповата терапия с нравоучителното повтаряне до затъпяване какво не бива да прави, магическите формули как да се предпази и обкръжението от загубени души, разголващи пороците си и оставащи все така загубени. Отчаяна от липсата на прогрес, се бе обадила на Дъфи, който вече ѝ бе предложил помощта си — веднага след като първите статии срещу нея бяха започнали да се появяват из пресата. Този човек се бе превърнал в единствения ѝ изповедник. Без него сигурно щеше да остане на дъното завинаги.

Докато Артър се опитваше да приключи затегналия се разговор, Джилиан смачка фасата с ток и провери външния си вид в едно от тъмните странични стъкла на колата. Беше избрала черно костюмче с панталон на Дейвид Дарт и сако в стил плетена жилетка, перли и златни обеци. Търсеният ефект бе съдържаност и желание да привлече колкото може по-малко внимание там, където отиваха. Но Артър, който, изглежда, я бе наблюдавал, докато довършваше разговора, явно не бе схванал идеята.

— Както обикновено, изглеждаш страхотно — каза той и най-сетне слезе от колата. Говореше с обичайния си ентусиазъм. Тя почувства в него същото, което долавяше у повечето мъже край себе си — намек за неугасващ сексуален апетит. Но мъжете по правило не я привличаха. Дори бе започнала да ходи на работа с пластмасова венчална халка на пръста. По някаква причина продавачките имаха същата репутация като медицинските сестри и момичетата, навъртащи се из заведенията в края на работното време, когато мъжете излизаха на обиколка. От време на време се намираше някой, който си спомняше за нея от предишния ѝ живот, и сред тази малка група мераклии винаги се намираше такъв, който — по силата на някаква неясна извратена причина — решаваше да гледа на нея или като на лесна плячка, или като на обект на някогашни несбъднати копнежи. Естествено тя отказваше безцеремонно на всички. За нея сексът така и не се бе превърнал в лесна, носеща удоволствие игра. Може би католическото възпитание от училище ѝ идваше в повече или бе нещо друго. Да, обичаше да бъде привлекателна и се наслаждаваше на властта, която ѝ носеше това. Но механиката на любовта, впрочем точно както и самата любов, така и не бяха успели да ѝ донесат удоволствие.

Тя благодари на Рейвън за комплиментата и най-сетне се обърна с лице към затвора, като събра всичкия си кураж. Десетилетия наред в моменти като този Джилиан извикваше в съзнанието си образа на сачмен лагер — гладък, блестящ, неразглобяем. Точно същият образ се въртеше в главата ѝ, докато вървяха към портала на Ръдърд.

Щом влязоха, Артър пое грижата за говоренето. Планът бе тя да посети Ердай сама — нали очакваше нея — и да се опита да го убеди да приеме и Рейвън. Не беше съвсем сигурна какво да очаква, но от полицейските доклади и други показани ѝ от Артър документи бе подразбрала, че историята на Ердай изглежда обезпокоително сходна с нейната. Той се бе издигнал по стълбицата от полицейски кадет до висш пост в Ти Ен и тогава, на върха на кариерата си, в един необясним момент, бе загубил всичко. През февруари 1997 бе отишъл веднъж в „При Айк“, добре известно предпочитано от полицаите заведение, и се бе спречкал с някой си Фароу Кол. Според писмените показания на Ердай, дадени по-късно, преди това той бил разследвал Кол за злоупотреба с билети в ущърб на авиокомпанията. Описван като чернокож към трийсетте, Кол влязъл с изваден револвер в таверната и изкрещял, че е финансово съсипан заради Ердай. Няколко от присъстващите полицаи скочили срещу Кол с извадено оръжие, в резултат на което той вдигнал ръце, като продължавал да държи револвера, макар и не за дръжката, а за цевта. Накрая, след известно убеждаване, предал оръжието си на Ердай и се съгласил да излезе с него навън, за да поговорят. Не изтекли и пет минути, когато Кол необяснимо защо нахлул обратно през вратата на заведението. На последвалото станали очевидци всички присъстващи: тичащият след него Ердай го свалил с един куршум в гърба.

Ердай, който знае защо, твърдеше, че е стрелял при самоотбрана, но това му твърдение бе намерило малко подкрепа, особено в светлината на балистичната експертиза и възстановката на случилото се. Така че го бяха обвинили в опит за убийство. След като се възстановил, Кол признал чрез своя адвокат, че бил дрогиран и се държал провокиращо, и дори не завел протест срещу молбата на Ердай за снизходителност. Но понеже навремето Ердай беше стрелял срещу тъща си и я беше убил, областната прокуратура бе проявила непреклонност с мотива, че този човек не може да се оплаче, че не му е бил предоставен втори шанс. В резултат Ердай се бе признал за

виновен в тежка телесна повреда с използване на огнестрелно оръжие и бе получил десетгодишна присъда с възможност да излезе условно на петата година, което би могло да се случи, ако междувременно не бе развил летална форма на рак на белите дробове, четвърти стадий. От канцеларията на директора на затвора бяха потвърдили пред Артър, че прогнозата за Ердай не е добра. Въпреки случилото се комисията по преглед на присъдите бе оставила без последствие молбата на Ердай за условно освобождаване или поне отпуск, за да се прости с близките си, точно както отклоняваха и другите подобни молби. Така че Ердай щеше да си умре тук и тази мисъл ужасяваше Джилиан, докато двамата с Артър чакаха на пейката.

— В съзнание ли е? — попита тя Рейвън.

— Според докторите. — В този момент произнесоха името ѝ по уредбата. — Мисля, че след малко ще можеш сама да провериш как стоят нещата.

— Сигурно — отговори тя и стана. Ердай бе последната надежда на Роми Гандолф и с наближаването на момента на истината Артър бе започнал видимо да нервничи. Той също се изправи, пожела ѝ късмет, подаде ѝ потната си ръка и после Джилиан се отдалечи, съпроводжана от дошлата да я вземе надзирателка. Когато главната врата на крилото с килиите се затръшна тежко зад гърба ѝ, сърцето ѝ се сви. Изглежда, бе издала неволно някакъв звук, понеже надзирателката се обърна и я попита има ли ѝ нещо. — Добре съм — излъга Джилиан и изтръпна.

На път към лазарета яката приказлива надзирателка се представи като Рути. Дори затворът не беше в състояние да развали настроението ѝ, а нескончаемите ѝ коментари на най-различни теми, в това число Ердай, новата строителна програма и времето, разрешиха напрежението в душата на Джилиан.

Лазаретът се оказа отделна двуетажна постройка, свързана с главната сграда. Джилиан последва Рути до нова двойна врата с решетка. Непосредствено пред вратата имаше малка стаичка, в която седеше пазач и контролираше минаването в двете посоки иззад непробиваем от куршуми прозорец. Рути повдигна висящия на врата на Джилиан пропуск за посетители и електрическата ключалка щракна, за да ги пропусне.

В затворническата болница цареше странна свобода. Атмосферата беше като в лудница. Най-големите нарушители на реда

биваха оковавани за леглата си — но само онези, които бяха създавали проблеми. Както и в двора, дори убийците можеха да се разхождат свободно. В отделението, където Рути заведе Джилиан, двама невъоръжени надзиратели седяха на сгъваеми столове в два срещуположни ъгъла на стаята, ставаха от време на време да се разтъпчат и явно умираха от скука. Когато стигнаха до средата на помещението, Рути дръпна една завеса и Джилиан видя в леглото зад нея Ерно Ердай.

В момента той се възстановяваше от втора операция, наложила се, за да отстранят част от белия му дроб. Четеше книга и леглото му бе повдигнато, за да му е по-удобно. Облечен бе в избелял болничен халат, а в лявата му ръка беше вкарана иглата на система. Ердай бе слаб и бледен, с дълъг нос. Светлите му очи се задържаха върху лицето на Джилиан и той се изкашля остро. Трябваше му известно време, докато възстанови дишането си, и едва тогава й подаде ръка.

— Ще ви оставя да си поговорите — каза Рути, но не излезе. Донесе на Джилиан пластмасова табуретка, оттегли се в другия край на стаята и демонстративно отклони поглед от тях.

— Познавах баща ви — проговори Ердай. В речта му се долавяше лек акцент или по-скоро странен ритъм, сякаш се бе родил в дом, в който английският е бил втори език. — От Академията. Беше ми инструктор. При него изучавах „Улична тактика“. Беше добър, знаеше си предмета. Казвах, че бил страхотен в практиката. — Ерно се засмя. Под бузата му имаше депресор на езика и той го дъвчеше периодично, за да намали отока. Джилиан бе чувала за баща си подобни отзиви, но й бе трудно да гледа по този начин на човека, когото бе виждала майка й да пердаши без умора. Толкова пъти отчаяно бе искала той да реагира по някакъв начин. Баща й беше висок метър и деветдесет и можеше да смачка жена си с един удар. Само че и той като останалите в семейството се страхуваше от нея. И Джилиан го мразеше за това. — Предполагам, не си спомняте за мен от съда? — Ердай я погледна въпросително. — Особено като се има предвид как изглеждам сега. — За него, изглежда, бе важно да вярва, че е направил някакво впечатление, но Джилиан не виждаше смисъл да се прави на любезна.

— Не, съжалявам.

— Е, аз пък ви помня. Впрочем, навън изглеждате много по-добре. Надявам се, мога да направя тази констатация. Не бих казал, че

ви личи да пиете още.

— Не пия.

— Нямах предвид нищо обидно — побърза да каже Ердай.

— И аз прекалявах с алкохола. Само че аз не съм като вас — веднага бих започнал отново. Ако можете да си представите какво произвеждат съкафезниците тук. Отпиваш глътка и имаш чувството, че държиш живота в ръцете си. Но аз пия винаги, когато ми се удаде възможност. — Ердай поклати глава и хвърли бегъл поглед на книгата в ръцете си. Беше история на Втората световна война. Джилиан го попита дали му харесва. — Става. Нали все трябва да се занимавам с нещо. Вие много ли четяхте, докато бяхте вътре?

— Умерено — отговори тя. — Със сигурност не толкова, колкото си мислех, че ще чета. Понякога опитвам да си спомня какво съм чела и... съзнанието ми е празно. Никакъв спомен. Според мен просто съм седяла и съм гледала страниците, без да чета.

Имаше няколко асоциативни вериги, които беше решила, че трябва да забрави. Да мисли за себе си като за съдия. Като за порядъчен гражданин. Законът, запълвал някога живота ѝ в толкова много отношения, сега беше като заличен. Доколкото можеше да прецени в момента, беше минала през залавянето, признанието във вина и първата година в затвора по онзи начин, по който хората гледат слаб филм. Телевизорът уж е включен, а в мозъка не постъпва сигнал. Рядко, късно нощем, плачеше, обикновено след като се събудеше от лош сън и изживееше шока, че не е в леглото си в очакване на поредния ден в съда, а в затвора, престъпница и наркоманка. Беше ѝ се струвало, че лети надолу и надолу по някакъв канал, който стига до центъра на земята. Споменът за онези моменти, които с удоволствие би забравила завинаги, сега се върна за миг в съзнанието ѝ и тя се стегна.

— Значи искате да чуете моята история? — попита Ердай.

Джилиан обясни за Артър. Спомена, че е дошла, защото почувствала, че това е важно за Ерно, но все пак адвокатът на защитата бил той и би било добре, ако би могъл да изслуша разказа. — Значи затова бил адвокатът — каза Ерно. — Аз пък помислих, че е дошъл с вас, за да ви съветва. Е, той сигурно ще извърти нещата по такъв начин, че най-добре да паснат на стратегията му. Нали така правят всички. Всичко в името на това да попаднат във вестниците.

— Искам да ви предупредя, че той няма да си мръдне пръста за вас. Предполагам, че го знаете. Ако това ви безпокои...

— Нищо не ме безпокои — отвърна човекът в леглото пред нея. — И какво толкова може да ми направи? Да не ми изкара смъртна присъда? — Ерно посочи с поглед краката си под завивката, сякаш те представляваха някаква емблема на неговата смъртност. — Знаете ли, притеснява ме, че е тук... Гандолф ли се казваше? Нямаме контакт със смъртниците, но знаех, че е наблизно. Тежеше ми на съвестта. Но докато живеех с мисълта, че ми предстои да изляза... питах се за какво ми трябва да усложнявам нещата. Сега... сега нещата стоят точно обратно. Той си е излежал за всичко, с което не са успели да го заловят. — Ерно премести с език пръчицата под другата си буза и се усмихна на думите си. Объркана от монолога му, Джилиан понечи да го прекъсне, но се отказа. — Е, нали така гледахме на нещата? — риторично попита Ерно. — Няма невинни, всички все някога са сгазили лука. — Тя се съмняваше, че някога е била толкова безсърдечна. Имало бе много случаи, когато не бе вярвала в невинността на някой обвиняем, но никога не ѝ бе хрумвало, че може да го изпрати зад решетките, защото вероятно е виновен в нещо друго. Моментът обаче не бе подходящ да влиза в спор с Ерно. Този човек беше безцеремонен, сигурно открай време, но Джилиан усещаше, че в гнева му има нещо ново. Беше скрито дълбоко, но ѝ бе трудно да прецени дали той се примирява с него, или това нещо го контролира. — Трябва да си призная — продължи той, — че не се надявах да видя точно вас. По-скоро ми беше интересно дали ще се намери някой по-предприемчив, който да направи нещо повече, отколкото се полага в такива случаи, за да помогне истината да възтържествува. Винаги съм мразил да съм единственият глупак. Така че не мога да не ви поздравя за идването. — Тя му каза, че просто не е била сигурна какво би могла да загуби, освен един ден. — О, има какво да загубите — мрачно я предупреди Ерно. — Почнат ли да излизат наяве процесуалните грешки по онова дело, вестниците ще съживят миналото. Включително и вашето. — Джилиан не се бе замисляла за този възможен развой на събитията. Подобна мисъл дори не ѝ бе хрумвала, може би защото нямаше ясна представа какво толкова може да разкрие Ердай. Но след неговото предупреждение в стомаха ѝ се сви ледена буца. Неизвестността бе единственото ѝ спасение в момента. Но след

секунда безпокойството ѝ изчезна. Ако по някаква причина играта загрубееше, тя просто щеше да се махне. Беше се върнала в Триградието, съзнавайки, че ако не си наложи да погледне на нещата още веднъж, вече с трезв поглед, никога няма да може да се примири със случилото се. Още не бе готова да замине. Но един ден щеше да бъде. Заминаването оставаше част от плана ѝ... Ердай я изучаваше, без да му минава през ума да се извини.

— Мислите ли, че трябва да говоря с този адвокат?

— Той е свестен човек. Според мен ще е безпристрастен.

Ерно се поинтересува за името на Артър — надяваше се, че го познава. Спомни си, че е чувал за Рейвън в прокуратурата, но не се бяха срещали.

— Очевидно — продължи Джилиан, — ако разполагате с информация, която би показала, че Гандолф не бива да бъде екзекутиран, Артър следва да я чуе.

— Да, имам информация — потвърди Ерно и се засмя. — Не го е направил той.

— Гандолф ли?

— Невинен е — отсече Ердай и я изгледа. — Само че вие не ми вярвате, нали?

Това беше най-логичният въпрос, който ѝ бе задал, но нямаше нужда да мисли много, за да му отговори.

— Не — каза Джилиан. Когато бе вътре, поне половината затворнички твърдяха, че са невинни, и с течение на времето тя бе повярвала поне на няколко от тях. В държавна институция като тази, където правосъдието вкарваше „на едро“, бройката на осъдените невинни може би беше дори още по-голяма. Но тя много бе внимавала преди години, когато случаят Роми Гандолф бе гледан от нейния състав. В онези времена хероинът все още бе начин на приятно прекарване на времето, а смисълът на термина „престъпление, водещо смъртно наказание“ ѝ бе пределно ясен. Дори в присъствието на Ерно не можеше да приеме, че тя, че всички — Молто, Мюриъл, детектив Старчек и дори Ед Мъркоуски, защитникът на обвиняемия, който неофициално бе признал, че смята Гандолф за виновен — така дълбоко са се заблудили.

— Не — повтори Ерно и светлите му очи отново се спряха върху нея. — И аз не бих вярвал. — Той задавено се закашля. Джилиан го

наблюдаваше да се клати напред-назад и чакаше да попита какво има предвид. Но когато се успокои, той пое няколко пъти въздух дълбоко и после ѝ каза: — Добре, кажете на адвоката, че съм съгласен да се видя с него. Сега имам по график изследване и ще ме отведат. Доведете го тук след около час. — И без да ѝ обръща повече внимание, вдигна книгата. Аудиенцията беше приключила, разговорът също. Когато му каза довиждане, той дори не я погледна.

[1] „В разгара на събитията“ (лат.). — Б.пр. ↑

10.

8 октомври 1991

Признанието

Във филмите по телевизията убийците обикновено се оказват зли гении със страст към смъртта. Два-три пъти в кариерата си Лари се бе натъквал на адвокат или директор на компания, замислил пъклен план, с цел да се отърве от жена си или партньора си. Но ако се изключеха гангстерите, повечето от разкритите убийци можеха да бъдат класифицирани в две категории: лоши по рождение същества, започнали да измъчват котки на шестгодишна възраст или — почетия случай — помияри, подритвани насам-натам от съдбата достатъчно дълго, за да се научат да го правят сами с други, и хора, способни да дръпнат спусъка само и само за да докажат поне веднъж в живота си, че няма да допуснат никой да се гаври с тях. Катерицата бе от вторите.

Бяха в малката съблекалня на Шести участък, която се използваше и за разпити. Седяха откъм две съседни страни на малката квадратна желязна масичка, сякаш Гандолф бе поканен на вечеря. Лари бе достатъчно опитен, за да знае, че не бива да разговаря с Катерицата насаме, но за съжаление Возницки и Линахан бяха на повикване, защото преди малко някой бе съобщил, че има сигнал за взлом. Така че идеята на Лари бе само да размени няколко общи приказки със задържания и да повика свидетел едва когато стигне до съществената част.

— Виждал ли си някога това? — попита Лари. Медальонът бе сложен на сивата масичка. Върху него на кафяв фон се виждаше фина гравюра, изобразяваща профил на жена с висока дантелена яка. Може да беше много красива, но Катерицата бе достатъчно подозрителен, за да не я докосне. Понечи да каже нещо, но думите не можеха да излязат от гърлото му.

— Не си спомням точно, пич — изтръгна се накрая от него. — Хубаво нещо. Щях да го запомня, ако го бях виждал.

— Ебаваш ли се с мен, копеленце?

— Не се ебавам, пич. Как ще се ебавам с полицията?

— Само че според мен се ебаваш. Защото аз току-що получих това от полицай, който го е намерил у теб. Лъжец ли го изкарваш?

— Не съм казал, че е лъжец. Ти го нарече така.

— Добре, лъжец ли е?

— Не знам. — Катерицата прокара палци по издрасканите по масата графити, дело на явно останал невпечатлен от обстановката тук младеж. — По-скоро мошеник — каза той с нежелание. — Някои мошеници са и лъжци. Не е ли така?

— Да не сме в час по философия? Сигурно съм пропуснал надписа на вратата. Ще те попитам пак: това тук твое ли е?

— Не... не би трябвало да е в мен.

Лари се усмихна. Този нещастник бе толкова елементарен, че започваше да му харесва.

— Знам, че не би трябвало да е в теб. Но беше, нали така?

В погледа на Катерицата проблесна диво огънче на неопределено съмнение.

— Ей, знаел си, а? — каза той. — Искам да си ходя. Нали знаеш...

— Да си ходиш?

— Да, в „При момчетата“. — Гандолф се усмихна, сякаш бе казал нещо умно. Отляво му липсваха няколко зъба. Лари забеляза, че Катерицата нетърпеливо потропва с крак.

— Знаеш ли, дай да поседим тук още малко. Харесва ми компанията ти. Освен това искам да чуя още нещо за този медальон.

— Полицията ми го открадна.

— Нищо не ти е откраднала. Аз съм полицай. Ето, връщам ти го. Нали? Вземи.

Но Катерицата продължаваше да се съпротивлява на изкушението да протегне ръка.

— Всъщност как попадна в теб? — невинно попита Лари.

— Ммм... — измуча Роми и почна да разтрива устата си.

— Мисля, че ще е по-добре за теб, ако кажеш нещо смислено. Защото тази вещ ще ти навлече сериозни неприятности. Понеже е открадната. А тази работа би трябвало да ти е добре позната, нали? Чувал ли си за ПОВ? — Това бе полицейският жаргон за „притежание на откраднати вещи“. — Мисля, че си я откраднал ти.

— Тъ... — отговори Катерицата.

— Познаваш ли Луиза Ремарди?

— Коя? — Катерицата се наведе напред, но не беше добър артист. При името на Луиза очите му се свиха и заприличаха на зрънца кафе.

— Я по-добре да ти помогна. Този медальон е на Луиза. Така че, ако не познаваш Луиза, откъде е попаднал у теб?

Тясното лице на Гандолф се сгърчи, докато той осъзнаваше проблема си.

— Взех го от друга жена — каза накрая той.

— Така ли?

— Да, даде ми го като залог, понеже ми дължеше нещо.

— Интересна работа. И какво ти дължеше тази жена?

— Бях ѝ дал нещо. Вече не си спомням какво.

— И как се казва тя?

— Ей, пич, знаех, че ще ме попиташ това: как се казва. — Катерицата се ухили.

— Да бе. Как. Как се казва. — Лари се засмя, но нямаше никаква полза да се подиграва с Катерицата. Той просто нямаше да схване майтапа. — Какво ще кажеш да направим така... Обаждам се сега по телефона, качваме се в колата, отиваме в управлението, закачаме ти жиците и заявяваш официално пред детектора за тая „Как“. Дали ще мине номерът според теб? Според мен няма шанс. Но защо не опитаме, какво толкова?

— Къф дектор? — Катерицата се усмихна тъпо с надеждата да предположи Лари. — Виж, пич, пусни ме да се изтропам. Още малко и ще се пръсна.

— Имаш ли представа как е бил откраднат този медальон?

— Хайде бе, човече! Пусни ме. Ще се насера.

Лари сграбчи Катерицата за китката и впи поглед в него.

— Посмей само да се оплескаш пред мен и ще те накарам да го изядеш. — И задържа Гандолф няколко секунди, за да му покаже, че говори сериозно. — Сега ще те попитам нещо друго. Познаваш ли Гъс Леонидис? Гъс Готиния? Среждали ли сте се?

Лигавите очи на Гандолф панически се размърдаха в орбитите си.

— Не помня да познавам човек с такова име. Лео... какъв го каза?

Лари каза и името на Пол Джъдсън. Но Катерицата отрече да познава и него.

— От онова, което са ми разказали, съм сигурен, че ако ти събуя панталоните, ще видя в задника ти дупка от обувките на Гъс, защото знам, че често те е гонил оттам с ритници.

Катерицата не се сдържа и се захили.

— Ааа... това беше добре. Дупка, а... Там. — Но веселото му настроение бързо помръкна и той отново неспокойно се размърда на стола: — Пич, ако се засмея още веднъж, ще трябва да клекна направо на пода.

— Май вече се сети кой е Готиния Гъс, а?

— Да... окей, сетих се.

— А този медальон е бил откраднат от една жена в ресторанта на Гъс.

Този път замислянето на Катерицата беше по-дълго.

— Ха, ама това е гот... да откраднеш в Гъс, а? Как го измисли?

Лари отново стисна китката на Катерицата, вече с по-голяма сила.

— Казах ти да не се ебаваш с мен! — Катерицата извърна глава и мъченически затропа с крак. — Кажи откъде взе медальона?

— От една жена бе — отговори Катерицата. Лари свали от колана си белезниците и закопча едната гривна на китката, която още държеше. — Пич, моля те, не ме вкарвай в панделата! Там... там се държат лошо с мен. Аз съм неутрал, човече. Те са лоши. — Искаше да каже, че е неутрален, че не се замесва с никакви банди и че в резултат всички се заяждат с него. — Недей бе! И дай първо да се изтропам. Моля те!

Лари закопча другата гривна за халката на едно от шкафчетата зад Катерицата и каза:

— Трябва да отида до Управлението.

И излезе от съблекалнята.

Повъртя се насам-натам, без да бърза, и се върна след двайсетина минути. Катерицата се гърчеше на стола и тревожно се клатеше напред-назад.

— Чий е медальонът?

— Чийто кажеш, пич.

— Как се озова в теб бижутото на една убита жена?

— Пусни ме бе, човече! Моля те, пусни ме! Не бива така!

— Ти си убил Гъс.

Катерицата захленчи и застена, точно както беше правил в патрулката, преструвайки се, че е на ръба да се разплаче.

— Добре де, аз го убих. Пусни ме сега. Моля ти се бе!

— Кой друг?

— А?

— Кой друг уби?

— Никой не съм убивал. Хайде бе!

Лари го остави да се мъчи още половин час. Когато се върна, вонята беше непоносима.

— Боже Господи — възкликна той и отвори прозореца. През последните дни рязко бе захладняло и зимата вече изглеждаше нещо повече от смътна идея. Въздухът беше сух и студен, а температурата шест-седем градуса. Когато излезе за пореден път, Катерицата вече съвсем откровено се разплака.

Лари се върна с найлонов плик за боклук и вестник. Накара Гандолф да се събуе — оказа се, че не носи долни гащи — и хвърли панталона в плика.

— Няма ли да дойде адвокат?

— Ще ти доведе когото искаш. Но за какво ти е адвокат? Как мислиш се оформят нещата по отношение на теб?

— Мисля, че ще ти скъса задника от ходене по съдилищата, гадняр такъв! Остави ме да се насера. Това не е правилно. Не е законно. Никакво не е.

— Господи, докъде стигнахме. Всеки лайнар, който се насере, да казва, че полицаите са лоши. А, не, така няма да стане.

Катерицата заплака още по-силно.

— Чуй ме бе, пич — захълца той, — изобщо не беше така. — Едната му обувка беше осрана и Лари му нареди да я хвърли в плика. Ридаяйки, Катерицата се подчини. — Ти си студен бе, пич. Ти си най-студеното ченге, което съм виждал. Откъде ще си намеря сега обувки, а? Тия ми бяха единствените.

Лари отговори, че ще мине доста време преди Катерицата да може да си ходи. После разстла вестника върху стола на Гандолф и

каза на голия от кръста надолу дребосък да седне. Катерицата мърмореше нещо неразбрано и не го слушаше, така че Лари стовари юмрука си върху масата.

— Какво стана с Гъс? Гъс Готиния? Какво стана с него?

— Не знам бе! — Лъжеше като дете, забил поглед в пода.

— Не знаеш ли? Ами да ти кажа, а? Мъртъв е!

— О... да — тихо каза Катерицата. — Май чух нещо такова.

— Обзалагам се, че новината ти е скъсала сърцето. Човекът, който те пердашеше, щом те види.

Колкото и да бе тъп, Катерицата усещаше накъде отиват нещата. Избърса носа си с пръсти и каза:

— Не знам. Мен ме бият все'кви. Така излиза. И полицията ме пердаши.

— Аз не съм те пердашил. Още не съм започнал даже.

— Защо се държиш така с мен бе? Заради тебе си осрах панталоните, а сега ме караш да седя като че ли съм... бебе. Съблече ме гол.

— Чуй ме сега какво ще ти кажа. Мотаеш се тук с бижутото на мъртва жена, която е била убита едновременно с човека, който те е бил всеки път, когато е зървал пъпчивата ти мутра. А ти ми казваш, че това било някакво шибано съвпадение? Това ли е, което ми твърдиш?

— Виж, тука е студено. Неам дрехи. Виж... целият съм настръхнал.

Лари отново стовари юмрук върху масичката.

— Ти си ги убил, Катерицо! Застрелял си Гъс. Застрелял си ги, застрелял си Луиза, застрелял си и Пол Джъдсън. А после си изтарашил касата, на която отдавна си хвърлил око. Ето, това е станало. След което си замъкнал бедните хора във фризера и си си натикал кочана на Луиза. Това се е случило. — Катерицата отрицателно поклати глава. Лари прецени, че моментът е подходящ за нещо друго: — Разполагаме с отпечатъците ти. От местопрестъплението. Има ги по целия касов апарат.

Гандолф застина. Ако не беше влизал в заведението или ако не се беше приближавал до касовия апарат, веднага щеше да усети, че Лари лъже. Но нямаше никакъв шанс от това да произтекат неприятни за Лари последици.

— Не съм казвал, че никога не съм бил там. Бил съм. Много хора са ме виждали. Ние с Гъс се закачахме...

— Закачали сте се? Така ли наричаш убийството?

— Виж ся, бил съм там, влизал съм, казвал съм „добър ден“ и тъй нататък, но това не е като да убиеш.

— Продължавай да отричаш. Имаме мноооого време. Ще ти призная, че не ми хрумва нищо по-умно от това да стоя тук и да слушам лъжите ти.

Лари изключи радиатора и пак излезе. След четиридесет минути влезе заедно с Уилма Еймъс, партньорката му в специалната група по разследване на убийствата, която току-що се бе прибрала от наряд. Катерицата се бе сгушил на пода до шкафчетата, вероятно с надеждата някак да се освободи от белезниците или може би да се скрие от студеното течение. Когато видя Уилма, изкрещя:

— Не вкарвай тук жена! Без гащи съм!

Лари представи Уилма, която разкърши яките си рамене, преди да хвърли оценяващ поглед на Катерицата. Той се бе извърнал от нея и се прикриваше, доколкото бе възможно, със свободната си ръка.

— Просто исках да те попитам в присъствието на детектив Еймъс. Искаш ли храна? Нещо студено за пиене?

Катерицата заяви на Лари, че е гаден полицаи и нищо повече.

— Предполагам, това означава „не“ — каза Лари на Уилма. Предварително се бяха разбрали, че в този момент тя ще излезе, но ще стои от другата страна на вратата и ще записва казаното.

— Искам гащи бе, пич. Това искам. Ще пукна от студ.

— Имаш си панталони. Можеш да си ги obuеш, ако искаш.

Катерицата пак се разплака. Беше победен.

— А бе к'во съм направил, че се държиш така лошо с мен?

— Убил си трима души. Застрелял си Гъс, Луиза и Пол. Обрал си ги. И за финал си изчукал дамата в мазето.

— Ти го казваш това.

— Защото е истина.

— Истина ли? — Катерицата го погледна въпросително и когато Лари кимна, продължи: — Ако съм направил такова нещо... да убия трима души... как така не си спомням нищо?

— Ами... аз ти помагам да си спомниш. Искам от теб само да мислиш.

Всички винаги казваха, че не могат да си спомнят. Пияният съпруг се прибира у дома. Самият Лари често бе казвал, че не може да си спомни. И не можеше. Ако не искаше. Но при разговор с извършителите станалото изплуваше. Винаги се намираше нещо критично, някакви подробности, на които полицаите не се бяха натъкнали и които се разкриваха.

— Кога е станало? — апатично се поинтересува Гандолф.

— Следобеда на Четвърти юли.

— Четвърти юли? — повтори Катерицата. — Тогава май не бях тук.

— Как не си бил? Да не си ходил на екскурзия? — Катерицата избърса нос с опакото на ръката си. Лари отново го хвана за китката: — Роми, погледни ме. Погледни ме веднага! — Смачкан и изплашен, Гандолф повдигна влажните си кафяви очи. И Лари почувства тръпката — той не можеше да му се противопостави. Държеше го в ръцете си. Негов беше. — Ти си убил тези хора. Знам, че си ги убил. А сега ми признай. Кажи ми сам. Кажи ми, ако бъркам. Казвам, че си го направил. Казвам, че си ги убил и че си изчукал жената.

— Никога не бих направил такова нещо на жена.

— Добре, ако не си ти, кой тогава? Имаше ли с тебе друг?

— Нее... — изхленчи Роми. После дойде на себе си. — Майната му, не си спомням нищо такова. Как да помня дали е имало още някой с мен? Казах само, че не бих направил такова нещо на жена, дори много да я мразя.

Лари се почеса зад ухото — отработен жест, предназначен да създаде впечатление за незаинтересованост. Всъщност беше чул нещо ново.

— Ти мразеше ли Луиза? — попита той.

— Дали съм я мразил?... „Не мрази“, нали така е казал Исус?

— Хм... — Лари продължаваше с ухото. — Та какво имаше против Луиза?

Катерицата непохватно помръдна ръце.

— Нищо... Тя просто е кучка като другите. Нали знаеш? Обещава едно, прави друго. Знаеш как става.

— Знам — съгласи се Лари. — Само че в момента съм забравил. Та откъде, казваш, се познавате?

— Е, просто готина пичка от летището.

Летището. Лари се замисли. Заслужаваше някой да го фрасне с тухла по главата. И то няколко пъти. Значи Катерицата беше познавал Луиза от летището. Нещата започваха да се напасват.

— Били ли сте някога заедно... нали се сещаш как?

— Неее... — Катерицата се разсмя и се изчерви. Беше му едновременно неудобно и приятно, че някой може да си помисли нещо подобно. — Никога не е имало такива работи. Аз, да ти кажа, не излизам с жени.

— Добре де, а защо ми каза, че била кучка? Излъгала ли те е? Нещо лошо направила ли ти е?

— Пич, как ги измисляш тези...?

— Измислям ли? Нищо не измислям. Сега ще ти кажа кое ми се струва забавно на мен. Ти каза, че не си познавал нито един от тях. А какво се оказа? Познавал си Гъс. Познавал си и Луиза.

— Не съм казвал такива неща. И не съм ги убил.

— Така както и не си ги познавал, нали? — Хванат ли те в лъжа за едно нещо, значи си лъгал за всичко — това е логиката на закона. Дори Катерицата, изглежда, добре разбираше това, защото седеше като вкаменен. — Виж, Роми. Опитвам се да ти помогна, честно. Искам да видя нещата през твоите очи. Та значи: минаваш покрай витрината на Гъс и виждаш вътре жената, дето все ти върти номера. Влизаш. Отдавна си й надървен. А Гъс те гони. Ясно ми е, че тук нещата могат да излязат от контрол. Искам да кажа, че не те виждам като убиец. Не си убиец, нали?

В крайна сметка това беше, на което не можеха да устоят: казваш им, че ги разбираш, и кимваш, когато ти кажат: „Нямах избор“.

— Не съм — чистосърдечно отговори Гандолф.

— С какво се друсаш? — Катерицата не отговори. — Роми, какво използваш? Уак с Пи Си Пи^[1]?

— А бе... Нищо не използвам. Едно време дишах лепило. Само че последния път като бях в Мантеко, там имаше един доктор и той ми каза, че не е добре за мен, каза, че не ми били останали достатъчно клетки, за да ги убивам.

— Но от време на време се друсаш, нали? — Катерицата се съгласи. — Как мислиш, дали не си се надрусал и на Четвърти юли. Сигурно затова не си спомняш, а? И ти е било криво, нали? Ако знаеш колко свестни момчета правят гадости след Пи Си Пи.

— Знам — съгласи се Катерицата. Тази част от разпита му харесваше.

— Хайде сега, разкажи ми всичко.

Катерицата се осмели за миг да го изгледа смразяващо.

— Тук жени повече няма да влизат!

— Дадено — съгласи се Лари.

— И ще затвориш този прозорец?

— Давай първо да поговорим — предложи Лари.

След петнайсет минути той стана и затвори прозореца. Междувременно Уилма бе донесла тънко армейско одеяло. Катерицата се сгуши в него, а Уилма седна в ъгъла: записваше думите на Гандолф, който потвърди основните моменти: как видял Луиза през стъклото на витрината, когато минал покрай „Парадайз“. След като бе размислил, реши, че май наистина е взел Пи Си Пи.

— Окей, значи влизаш там в колко... един през нощта? Какво се случи после?

— Пич, ама аз нищо не си спомням. Нали съм бил друсан?

— Хайде да не започваме пак! Разказвай какво се случи.

— Ама аз... Виждам значи Гъс и... И той както винаги: „Марш навън“.

— И ти махна ли се?

— А бе, човече, ако съм се махнал, как тогава съм ги застрелял?

— Добре, а откъде взе пистолет?

Роми се почеса по главата, откровено озадачен.

— Виж сега, аз никога не съм имал пистолет. Ако имах, досега щях да съм се застрелял.

Много точно казано.

— Но онази нощ си имал пистолет, нали така?

Гандолф се загледа в сивия емайл по железния крак на масата.

— Гъс май имаше пистолет. — Лари погледна Уилма. Това досега не бе споменавано. Но звучеше логично. В квартал като този на Гъс си беше нормално. — Да — оживи се Роми. — Гъс имаше пистолет. Веднъж ме заплаши с него, докато ме гонеше. Ама, пич, беше зима, навън вали, ледът се пука, аз треперя, а той ми вика: „Марш“.

— Значи си знаел къде го държи?

— Отдолу под касата. Там... под цигарите и шоколадите, в стъкления шкаф.

— И ти го взе оттам?

Катерицата се огледа.

— Пич, не може ли да пуснем малко топлото?

Лари застана до радиатора.

— Оттам ли го взе?

Катерицата кимна и Лари развъртя вентила. Типично за работата в екип. Никой не бе попитал семейството на Гъс дали е притежавал огнестрелно оръжие, вероятно защото всеки бе мислил, че някой друг вече е попитал.

Остави Уилма при Катерицата, за да се обади на Джон, сина на Гъс. Малко предпазливо, понеже не знаеше какво се крие зад въпроса, Джон потвърди, че баща му е държал револвер под тезгяха. Не можеше да си спомни подробности, с изключение на това, че го купил по настояване на Атина. После помоли Лари да изчака и след няколко минути намери разписката сред документите, останали от баща му. Преди четири години Гъс бе купил „Смит енд Уесън спешъл“, 38-и калибър, револвер с пет патрона — точно оръжието, което балистичната експертиза бе идентифицирала след анализа на намерените изстреляни куршуми. Гилзи, въпреки старанията на техниците, не бяха намерени. Но при револвер гилзите остават в гнездата на барабана.

„Те винаги знаят — тържествуващо си помисли Лари. — Убиецът винаги знае нещо очевидно, изплъзнало се от вниманието на всички останали.“ Нареди на Уилма да позвъни на Гриър, след което се обади на Мюриъл.

[1] Цигара с Phencyclidine piperidine, известен като „ангелски прах“, халюциногенен наркотик. — Б.пр. ↑

11.

22 май 2001

Доброта

За Артър перспективата да прекара няколко часа насаме с Джилиан Съливан бе достатъчна, за да го събуди още в четири сутринта. Притеснението му бе толкова голямо, че по-късно, докато пътуваха в колата, се люшкаше между периоди, през които се бе чудил какво да каже, и такива на противна бързивост. Когато я видя през мрежата на прозореца в блиндираната врата, сърцето му подскочи. Но това не бе реакция на някакви тайни възжелания. Истината бе, че всички нервни пътища в тялото му горяха от загриженост за съдбата на неговия клиент.

— Съгласи се да говори с теб — бяха първите й думи.

— Страхотно! — Артър се хвърли към куфарчето си и сърба листовите на черновата на молба за прекратяване на делото по друг случай, която се бе захванал да редактира, докато бе чакал. Върна се светкавично при Джилиан и видя, че тя усмихнато наблюдава припряността му.

— Не още, Артър. Ще влезем след около час. — И Джилиан обясни защо.

Без да скрива разочарованието си, Артър отиде да получи разрешение за посещение. Когато се бе обадил в администрацията на затвора, за да организира срещата, бе очаквал проблеми, свързани с това, че Джилиан е осъждана за углавно престъпление — категория лица, които невинаги са добре дошли като посетители на затворници. Всъщност всички въпроси се бяха фокусирали около неговата личност, понеже Ердай не бе потвърдил името му, а и не бе изяснил естеството на желанието си да разговаря с Джилиан — управата бе решила, че става дума за разпореждане с недвижимото му имущество. Накрая Артър бе получил разрешение да придружи Джилиан на база на предположението — не бе направил опит да разсее тази заблуда, — че е неин адвокат. В резултат дежурният лейтенант му каза, че може да се срещне с Ердай само ако Джилиан също присъства. Когато Артър й

обясни това, тя се намръщи. Изглежда, беше изпитала облекчение, че е приключила с визитите си в затвора.

— Мога ли поне да те поканя на обяд? — помоли я Артър, който вече умираше от глад. Джилиан се съгласи без особен ентузиазъм и запали цигара в секундата, в която излязоха навън. — Каза ли ти какво има? Ердай има предвид? — нетърпеливо попита Артър.

— Каза, че клиентът ти е невинен.

— Невинен! — Артър спря като вкопан и челюстта му увисна. — Обясни ли ти защо смята така?

Джилиан поклати отрицателно глава и издуха дима във вятъра.

— Каза само, че вярва, че твоят човек ще излезе и че е излежал достатъчно. Предполагам на теб ще каже, че някой друг е убил онези хора. Но не спомена кой. Нито откъде знае това.

— Ти повярва ли му?

— Той ме попита същото, Артър, и аз му казах: „Не“. Но не защото ми направи лошо впечатление. Този човек е умен. Това е сигурно. Но ти сам ще прецениш. Опасявам се, че мнението ми е предубедено.

Верен на себе си, Артър опита още няколко въпроса, макар да бе ясно, че Джилиан не може да отговори на тях, и накрая замълча. Отидоха при колата. Невинен. Не беше сигурен какво точно бе очаквал да чуе от Ердай. След като бе прочел писмото му до Джилиан поне десет пъти, основното му предположение се свеждаше до това, че Ердай, който бе работил на летище, „Дюсейбъл“, което на свой ред бе недалеч от „Парадайз“, е станал свидетел на престъплението или е разговарял с човек, присъствал там, и в резултат разполага с нова информация. И въпреки това, както винаги, Артър бе отказал да се подаде на опитите на Памела да му внуши, че Роми е напълно невинен. Поради тази причина в момента сърцето му се блъскаше в гърдите и за да се успокои, той съсредоточи вниманието си върху обстановката. Намираше се в Ръдърд, където довеждаха хората, защото не знаеха как да се държат — „хората“, това бяха крадци, бандити, изобщо нарушители на закона. Въпреки надеждите, разумът на Артър му подсказваше, че в крайна сметка той ще сподели заключението на Джилиан за това доколко може да се вярва на Ердай.

Търсенето на ресторант не се оказа особено продуктивно. Градчето беше малко, а посетителите на затворници обикновено не са

сред богатата прослойка и по правило са хора, по-склонни да обядват сандвич в хартиен плик, купен от закусвалня, обслужваща минаващи с коли. Ресторантът, на който се спряха, се оказа тъмен и огромен — замислен за посещения на семейства. Масите му бяха с пластмасов плот, чиято текстура трябваше да напомня дърво. Артър реши, че в миналото салонът е бил зала за боулинг.

Джилиан си поръча салата. Артър се спря на специалитета на деня, който се оказа руло „Стефани“.

— Не вярвам да е много добро — отбеляза Артър, когато сервитьорката се отдалечи с поръчката им. — В такова място? Най-вероятно ще е нещо отпреди няколко дни... притопляно неколkokратно. Сигурно ще е твърдо като гюле.

Когато им сервираха, той взе ножа и както правеше винаги, раздели храната в чинията си: граха на една купчинка отделно от картофите, а след това с острието на ножа събра соса в геометрично прецизен кръг около месото. Джилиан, която допушваше втората си цигара, го наблюдаваше с нескриван интерес.

— Въпрос на навик — обясни й той.

— Ясно. А как е рулото? Както се опасяваше?

Той дъвка първата хапка няколко секунди.

— По-зле.

— Мога ли да попитам защо си го поръча?

— Баща ми ни учеше винаги да поръчваме специалитета на деня. Вярваше, че това е най-добрата сделка, която можеш да получиш в ресторант. Поръчахме ли нещо друго, изпадаше в нервна криза. Нали ме пита онзи ден за майка ми. Ето такива неща като поръчването непременно на специалитета на деня според мен я докараха до това да ни изостани. — Той тежко преглътна поредната хапка от рулото, което изглеждаше като купчинка фураж. — Напълно я разбирам.

Джилиан се усмихна. Артър несъмнено се опитваше да е забавен, но тя знаеше, че се е докоснала до един от големите му проблеми като дете на толкова неподходящи един за друг родители.

Интересно бе, че той разбираше гледните точки и на двамата: споделяше огорчението на баща си от това, че майка му ги беше напуснала, но от друга страна, разбираше нейното възмущение да бъде вързана като с каишка за човек, винаги прехвърлящ собствените си тревоги на околните. Майка му обаче рядко бе проявявала тази си

търпимост и към Артър. Тя виждаше в сина си образ и подобие на бащата, шаблонен и прискърбно лишен от всякаква склонност към авантюризъм младеж. Той на свой ред бе намерил спасение и това да гледа на нея като на абсолютна ексцентричка и това му бе позволило да не обръща внимание на преценките ѝ, които впрочем тя рядко бе изказвала на глас. Но ето че на четиридесетгодишна възраст споменът за нея го спохождаше все по-често и тя ставаше пример на човек, разкъсал традиционните окови, за да се отдаде на мечтания начин на живот. Само че за какво мечтаеше той? Мистерията на този въпрос бе толкова голяма, че понякога застрашаваше да го погълне.

— Имам впечатлението, Артър, че много обичаш баща си. Спомняш ли си, когато се видяхме първия път в „При Дюк“? — Постара се да формулира въпроса си много внимателно.

— Да го обичам? В моя живот баща ми беше като гравитацията. Искам да кажа, че без него светът щеше да се разпадне. — Напоследък баща му се бе превърнал в любимата тема на Артър. Говоренето за него го поддържаше жив в съзнанието му, където образите само чакаха нещо да ги извика. Не че не разбираше какво прави и колко безполезно е то. Точно това му бе донесло неприятностите при онази среща с Джилиан. Но ето че сега, явно за да се реваншира за онова недоразумение, хванала цигара между два пръста с грижливо направен маникюр, тя седеше облегната на кожената тапицерия в сепарето и ясно показваше, че той разполага с цялото ѝ внимание.

Харви Рейвън бе прекарал живота си като работник в автогробницето на свой роднина — демонтираше използвани авточасти. По някакъв начин централен елемент в неговото светоусещане бе станала вярата, че трябва само някои дреболии в живота му да бъдат по-различни, за да бъде той ако не идеален, то поне спокоен. Например, ако беше завършил колеж. Или ако имаше пари. Ако беше собственик на автогробница, вместо да е наемен работник. Ако, ако — това бе станало лозунг в живота му. И кой би могъл да му каже, че бърка? Цялото време, което Артър бе прекарал в юридическата фирма, контактувайки с успелите в живота, с префинените, с родените с късмет, му бе доказало, че нямат никаква представа за проблемите на хора като него. Те не разбираха страстната жажда за благосъстояние, както и сигурността в живота, която тя носи. Нямаха представа какво е да си оставен на милостта на съдбата.

Сърцето на Артър още се късаше от спомена за опиянението върху лицето на баща му на церемонията по дипломирането му, както и когато седем години по-късно бе чул новината, че Артър напуска прокуратурата, за да постъпи на работа в адвокатска кантора с начална заплата от сто хиляди годишно.

— Хората нямат високо мнение за доблестта да живееш живота на обикновен човек — каза Артър на Джилиан. — Нали разбираш, говоря за тези, които са просто нормални хора. Но колкото повече и той, и аз остарявахме, толкова по-ясно съзнавах какъв герой е моят баща... искам да кажа, че наистина е чудо как толкова изплашен за себе си човек е намерил сили да помисли за други и да се грижи за тях. — Артър бе стигнал онази точка в цикъла, когато гърлото му се запушваше, а очите му се напълваха със сълзи, но както винаги бе неспособен да спре. — На всичко отгоре умря като смел човек. Имаше рак на черния дроб. Туморът просто го изяждате отвътре. Отиде на лекар и научи мрачната прогноза с черните ѝ подробности: шест месеца живот, по-голямата част от тях в адски болки. Но беше и докрай остана философски настроен. А аз исках да падна пред него и да прегърна коленете му през болничния халат. Господи — искаше ми се да му кажа, — цял живот си се страхувал от всичко, безпокоил си се за неща, за които друг не би се замислил и за секунда, едва не си се побъркал от тревоги, и ето какво доживя да ти се случи накрая. Колко спокоен беше той и колко всеразбиращ. И в резултат тези последни месеци бяха сред най-хубавите, които сме имали. Беше ни приятно да сме заедно, смеехме се от сърце. След като теглихме чертата, се оказа, че сме изживели прекрасен живот. Той ме обичаше. Аз го обичах. Той беше останал с нас — нещо, което не всеки изоставен съпруг би направил. Аз бях постъпвал както той желаше от мен. Знаеше, че ще продължа да се грижа за Сюзан. Разбираш ли, двамата с него бяхме изпълнени с благодарност един към друг. — В този момент от монолога си Артър вече беше загубил битката. Извърна лице, за да спести на Джилиан неудобния миг, но тя видя, че по бузите му се стичат сълзи. Той извади носната си кърпичка. Когато се посъвзе, видя, че Джилиан се е вцепенила, най-вероятно от ужас. — О, боже — простена той, — защо винаги се излагам по този начин? Какво да направя, като плача, откакто баща ми се помина? Плача, като гледам шоупрограми по телевизията. Плача дори като гледам новините.

Опитвам се да разбера логиката. Създадени сме да обичаме другите хора и животът ни става непоносим, когато ги загубим завинаги. Това логично ли е?

— Не — прошепна тя прегракнало. Беше се изчервила и ситните ѝ лунички бяха избили под грима. Очите ѝ бяха затворени. — Не — повтори тя и дълбоко пое дъх. — Артър, ти ми въздействаш по странен начин.

— Това добре ли е?

— Не мисля.

— Разбирам — посърна той, примирен с факта.

— Не, не... Вината не е в теб. Тя е в мен, Артър. — Джилиан се бореше с нещо, свела поглед към дългите си ръце. Лицето ѝ продължаваше да е поруменяло. — Благодарността, която ми описа, възхищението... аз никога не съм изпитвала това. Никога не съм го имала. Никога... — Тя се усмихна измъчено, но не събра кураж да го погледне в очите. След това попита може ли да тръгват.

По обратния път Артър не продума. След няколко часа в компанията на Джилиан Съливан започваше да добива представа колко сложни са проблемите ѝ. Бог беше свидетел, че те трябваше да бъдат очевидни, особено след начина, по който бе объркала живота си. Но външният ѝ вид дори в този момент на слабост бе толкова сдържан и издаваше такава степен на контрол, че Артър бе изненадан от непредсказуемостта в характера ѝ. Истината бе, че реакциите ѝ към него покриваха спектъра от огнено горещо до леденостудено. Свикнал вечно да угажда на жените около себе си, Артър донякъде се чувстваше както топка на конец. Струваше му се обаче, че ѝ харесва повече, отколкото бе допускал за възможно. Колкото и да си казваше, че не бива да се надява, тази мисъл му действаше сладостно възбудително.

Когато се върнаха пред затвора, Джилиан все още изглеждаше невъзстановила душевното си спокойствие. Този път обаче, изглежда, я вълнуваше мисълта, че предстои да влезе отново в това място. Тя се наведе напред в седалката, впи поглед в разпрострелия се на огромна площ комплекс сгради и поклати глава. Артър ѝ се извини, че я принуждава да влезе за втори път.

— Не е твоя вината, Артър. Отлично съзнавах какво правя, като се съгласих да дойда тук. Само че се оказа по-силно от мен. Спомените

са толкова...

— Разбирам.

Джилиан — ровеше в чантичката си за една последна цигара — спря за миг и се замисли.

— Хората имат стандартна представа за затвора, не е ли така? С всички ни е така. Всички си представят някои моменти като наистина ужасни.

— Кой например? Секса?

— Определено сексът. Да. Това е първата мисъл. Страхът да се окажеш „на сухо“. Страхът от хомосексуалното посегателство. Но знаеш ли кое е странното? Лесбийството беше по-разпространено сред персонала, отколкото при затворничките. И това е самата истина... Сексът е само едно от нещата, от които се лишаваш. Защото такава е в крайна сметка идеята: разделянето. С хората. С навиците. С храната. С живота, който си имал. Именно такава е ролята на затвора. Но точно това е иронията, разбира се. След всичко казано и сторено, след всички тревоги за ужасии, които могат да ти се случат, истинското наказание се оказва точно както е замислено. Страданието е, предполагам, като след кастрация. Преставаш да искаш. Отказваш се. Така беше с мен. На място на желанието идва скуката. Ако има нещо, което със сигурност може да те умори там, това е скуката. Мислиш си — умен човек съм, защо не взема да се интересувам от нещо? Но понеже всички около теб не правят нищо друго, освен да броят дните, като че ли всичко престава да те интересува. Знаеш, че смисълът на присъдата ти е да почувстваш тежестта на влаещото се време, и точно това усещаш. Имах моменти, когато ми се струваше, че буквално чувам часовника на китката ми да тиктака. И да усещам болезнено изнизването на всяка секунда от живота ми.

Загледан в присвитите ѝ очи — тя съзерцаваше затвора — Артър осъзна, че отново плаче, този път беззвучно; оставяше сълзите да се стичат по бузите му. Избърса брадата си с ръка и отново се извини, но тя, изглежда, започваше да свиква с неспособността му да се владее.

— Започна ли, няма спиране — каза той.

— Няма нищо. Ти си много добър човек, Артър. — Изглежда, думите ѝ я изненадаха, защото тя се сепна, погледна го право в очите и повтори: — Много добър. — След това погледна цигарата в ръката си, така и останала незапалена, и слезе от колата.

12.

9 октомври 1991

Съобщаване на новината

„Казвам се Ромео Гандолф. На 27 години съм. Пиша и чета английски. Правя това заявление без принуда и доброволно. Никой не ми е обещавал нищо, за да го направя. Разбирам, че заявлението ми ще се запише на видеокасата, докато го чета.

След полунощ на 4 юли 1991 се отбих в ресторант «Парадайз». Собственикът Гъс се готвеше да затваря. С Гъс се познавахме от дълго време. Веднъж се бях опитал да открадна пари от касовия му апарат. Той ме подгони, преследва ме на улицата, хвана ме и ме наби. След този случай винаги когато ме видеше, ми казваше да се махам от ресторанта му. Понякога го правеше на шега, в други случаи беше съвсем сериозен. Веднъж, когато влязох в ресторанта му, извади револвер изпод касата и ми заповяда да изляза.

На 4 юли 1991 случайно видях през витрината позната жена и влязох вътре. Казваше се Луиза Ремарди и я поздравявах, когато се навъртах на летището.

Когато влязох на 4 юли, Гъс ми каза, че съм искал да се помотая, да се скрия и да го изчакам да затвори, за да открадна нещо. Бях взел доза Пи Си Пи и думите на Гъс ме ядосаха. Започнахме да си крещим. Гъс тръгна към касата, за да извади револвера, но аз го изпреварих. Той продължи да ми крещи и да ме обижда, после отиде при телефона, за да повика полицията, и тогава аз го застрелях. Не мислех.

Луиза се развика, че съм бил побъркан и всякакви други неща, и не спираше. Когато отидох при нея да ѝ кажа да млъкне, тя скочи върху револвера и застрелях и нея. В ресторанта имаше още един човек, бял. Беше се скрил под

масата, но аз го видях. Насочих револвера срещу него и му казах да издърпа Гъс и Луиза долу, на студено в избата. Когато свърши, не изчаках и секунда и застрелях и него, после откраднах каквото можах от всички и си тръгнах. Отървах се от револвера. Не съм съвсем сигурен къде точно.

Бях взел голяма доза Пи Си Пи, така че не помня всичко съвсем ясно. Това е всичко, което мога да си спомня. Много съжалявам за онова, което направих.“

Мюриъл седеше срещу Катерицата в стаята за разпит. Непосредствено до тях техник-криминолог фокусираше видеокамера на триножник. Малък прожектор осветяваше с мощния си лъч Катерицата, който беше облечен с яркооранжев затворнически комбинезон. Катерицата мигаше под ослепителната светлина, позапъна се на едно-две места, докато четеше, и дори помоли Мюриъл да му напомни някои думи. Първият път бе пълен провал и още по средата се отказаха и започнаха отначало. Ръцете му трепереха, докато държеше листа, но иначе изглеждаше съвсем прилично.

— Това ли е всичко, което имате да кажете в заявлението си, господин Гандолф?

— Да, госпожо.

— Вие ли го написахте?

— Детективът ми помогна.

— Но отразява ли това заявление по най-добър начин, доколкото можете да си спомните, случилото се на Четвърти юли хиляда деветстотин деветдесет и първа година?

— Да, госпожо.

— По същия начин ли описахте случилото се пред детектива?

— Да, след като обсъдихме нещата, да.

— Бил ли ви е някой, или заплашван ли сте с насилие, за да ви принудят да направите това заявление?

— Не, не мога да си спомня.

— Добре, но щяхте ли да запомните, ако някой ви беше ударил?

— Никой не ме е удрял.

— Даваха ли ви храна и вода?

— Имам. Нещо не ми се яде много.

— Ще направите ли някакви оплаквания във връзка с отношението към вас?

— Ами, знаете ли... Оплесках се в гащите. Това не беше хубаво. Сякаш съм дете. — Катерицата осъдително тръсна чорлавата си глава. — По-добре да не говорим за тези неща сега. — Помълча и допълни: — И освен това едва не ме простудиха до смърт.

Мюриъл погледна Лари.

— Наложил се да отворя прозореца, заради вонята. — Нямаше нужда да ѝ обяснява, гадната миризма още се усещаше.

— Лайнъна история — пошегува се Лари.

Тя му отговори с изречението, което баща ѝ винаги използваше на влизане в единствената им обща баня:

— Мирише сякаш някой е умрял вътре. — По-късно напомни на Лари да включи панталоните на Гандолф като веществено доказателство, един вид признание на вина.

След това попита Роми дали има какво да добави.

— Още не мога да повярвам, че съм направил такова нещо — каза той. — Аз съм човек, който не може да убие дори муха. Никога не съм правил такива работи. — И стисна главата си с ръце.

— Край на записа. Нула часът и трийсет и две минути, девети октомври. — Мюриъл кимна и техникът изгаси прожектора.

Дежурният полицаи дойде да отведе Роми в предварителния арест до шест сутринта, когато щяха да го отведат в затвора. С оковани на гърба ръце Роми беше замаян и притихнал, точно както бе изглеждал през цялото време на разговора с Мюриъл.

— До скоро, Роми — обади се Лари.

Роми се обърна и кимна.

— Какво си му направил? — попита Мюриъл, когато Роми излезе.

— Нищо... Свърших си работата.

— Ти си просто изумителен.

Лари се усмихна като хлапе.

Междувременно бе пристигнал Гриър и ги чакаше отвън, докато свърши записът. В един през нощта Харолд бе гладко избръснат, а по колосаната му риза не можеше да се забележи нито една гънка. Гриър бе познат на Талмадж и Мюриъл бе седяла до него само преди седмица

на благотворителна вечеря за Града на надеждата, където той й беше направил впечатление като един от онези амбициозни чернокожи, които винаги смятат, че трябва да са по-добри от останалите, хора винаги нащрек, особено ако край тях се навърта бял. Само че той го правеше толкова отдавна, че беше престанал да го забелязва. С ръце на кръста, началникът на Лари се обърна към него и беше повече от ясно, че не е доволен от подчинения си. Първият му въпрос бе как е намерил Гандолф.

— По сигнал. Наркопласъор в затвора ми съобщи, че е видял медальона у него.

— И той беше у Гандолф, когато го задържахте?

— Аха. — Лари кимна утвърдително. — Ще имам грижата да получа писмено потвърждение от Линахан и Возници.

— А сексуалният момент? — продължи да се интересува Гриър.
— Май не иска да си признае?

— Не още.

— И каква е вашата теория в такъв случай? — Този въпрос се отнасяше и до двамата.

— Моята теория — започна Лари — е, че е хвърлил око на Луиза, насилил я е с оръжие в ръка и го е повторил пак, след като я е убил. Но не бих защитавал тази теория с цената на всичко в съда. Явно е, че нещо ни се губи и не си струва да действаме опипом.

Гриър погледна Мюриъл и тя обясни защо Лари бърка. Направи го с небрежен тон, за да не го ядоса. Но не премълча собственото си мнение.

— Колко ще тежи една улика, зависи единствено от обвинението — обясни тя. — Понеже става дума за убийство, бихме желали журито да чуе колкото може повече гадни подробности. Специално по този пункт уликите ни са слаби, но като цяло смятам, че можем да се преборим за присъдата. Все пак не я е изнасилил марсианец, нали? Роми е или извършителят, или е съучастник. От правна гледна точка, виновен е и в двата случая.

Погледът на Гриър не трепна, но беше ясно, че е впечатлен. Когато Мюриъл се бе излюпила от леглото сутринта, съществуваше дълъг списък от неща, в които не бе уверена изобщо: дали иска да се омъжи, или да остане свободна, кой е любимият ѝ цвят, дали някой ден ще може да понесе мисълта да гласува за републиканец, дори дали не е

сбъркала, че досега не е опитвала как е с момиче. Но сложеше ли някой папка в ръката ѝ, мисълта ѝ ставаше остра като бръснач. Проблемите се превръщаха в пъпки, които в оранжерията на аналитичната ѝ мисъл разцъфваха в решения. В юридическите среди за нея вече се разказваха легенди... казваха, че след нея оставала следа от пара.

— А имало ли е съучастник? — попита Гриър.

— Той казва, че е бил сам — отговори Лари. — Схване ли, че го чака иглата, може и да разберем. Защото може да му се размине, ако каже някое име.

Гриър се позамисли, после подаде ръка на Лари. След което беше съвсем естествено да го направи и с Мюриъл.

— Много добра работа — късо ги похвали той. Отвън чакаха репортери. Той помоли Лари и Мюриъл да застанат до него, докато направи късо изявление пред камерите. В мига, в който влязоха в старото тухлено фоайе на Шесто — репортери се допускаха максимум дотук, — светлините блеснаха в очите им. Дори по това време на денонощието различните канали имаха на разположение дежурни екипи, а освен това имаше и двама журналисти от пресата. Представителите на медиите се скупчиха около тях, а Гриър обяви ареста и съобщи името на Гандолф с някои подробности от полицейското му досие. Вече се бе разчуло за медальона на Луиза — в полицейското нямаше тайни. Гриър потвърди, че Катерицата е бил с медальона в джоба си при задържането му снощи. После съобщи, че засега това е всичко, което има да каже. Камерите бяха запечатали достатъчно материал за предстоящите информационни емисии.

Когато се разделяха, Гриър посочи с пръст Мюриъл и каза:

— Поздрави на Талмадж. — Каза го, без да влага особен смисъл, но тя усети как Лари трепва. Двамата тръгнаха заедно към паркинга. Лари беше на ръба да каже нещо глупаво, но в този миг Стю Дубински от „Трибюн“, закръглен като херувим, ги настигна със спринт и запъхтян заяви, че иска да направи материал за Лари: „Храбрият полицаи отново се проявява“. Лари отклони предложението, но беше неестествено вежлив, особено с репортер. Изглежда, знаеше, че Стю, който отразяваше и съдебната хроника, е важен за Мюриъл.

Дубински най-после се разкара и Лари и Мюриъл останаха между двете коли. Паркингът беше осветен като нива посред нощ.

Изглежда, никой не четеше статистиката за нападенията зад полицейските участъци.

— Как се представи журито ти? — попита Лари.

— Вчера следобед излязоха с решение: виновен по всички обвинения.

Той се усмихна. Беше изморен и това видимо го състаряваше. Оредяващата му коса щръкваше от поривите на вятреца, а и той имаше нежна северноевропейска кожа — като на скандинавските блондинки, — която вече бе започнала да се изсушава и да почервянява. Тя все още гледаше на Лари като на нещо от младостта си и ѝ се струваше нелепо, че времето е започнало да оставя отпечатък върху него.

Бяха се запознали уж с идеята тя да му помогне със закононарушенията, даващи право за предявяване на иск, само че вместо това се бяха озовали в леглото, при това първият път беше, когато съпругът ѝ бе в болницата със сърдечни проблеми — две години по-късно те го вкараха в гроба. Глупава постъпка наистина, но поне по младежки неразумна: просто бе опипвала границите на допустимото и докато се занимаваше с неща, които някои биха нарекли възмутителни, постепенно потъваше в света на правото и отговорността. По връзката им бе продължила. По странен начин, на приливи и отливи. След като Лари се бе оженил повторно. И след като Род бе починал. Казваха си, че го правят за последен път, после се срещаха случайно в съда и едното водеше до другото. Така че продължаваха със същото желание и готовност, което бяха имали в началото, когато никой от двамата нямаше представа какъв човек всъщност търси. За нея това време вече бе отминало и тя изпитваше странно чувство на съжаление и към него, и към себе си.

— Умирам от глад — каза Лари. — Искаш ли да хапнем нещо?

Сърце не ѝ даваше да го изостави. Той изглеждаше, сякаш го е пронизала в сърцето... онази нощ, пред затвора. И в този момент се сети за идеалното решение.

— Какво ще кажеш за „Парадайз“?

— Страхотна идея. — Лари не бе успял да научи много от Джон по телефона и му бе обещал да се свърже с него, когато има възможност. Джон би трябвало да е в ресторанта през цялата нощ.

Само че когато стигнаха там, Джон го нямаше никакъв. Оказа се, че работи в кухнята. Забеляза ги през тясното прозорче, през което

сервитьорките подаваха поръчките си и готвачите им връщаха храна, и излезе с лъжица в ръка и с престилка, омотана два пъти около тялото му. Размерът ѝ издаваше, че е била на Гъс.

— Истина ли е? — Той посочи радиото до касата. И когато потвърдиха, седна на едно от високите столчета. Заби за момент поглед в тъмното петно на тавана, после отпусна лице в шепите си и се разплака. Малко по-късно им благодареше със запъване и с много думи.

— Това ни е работата, Джон — повтори няколко пъти Мюриъл, като го тупаше по рамото, но самата тя едва се сдържаше да не заплаче. Нервите по тялото ѝ звънтяха като опънати жици. Изпитваше винаги приятното чувство на съпричастност с доброто.

— Просто не знаете колко мъчителна е мисълта, че човекът, който го е извършил, все още се разхожда на свобода — обясни Джон. — Няма миг, в който да не чувствам, че трябва да направя нещо и че ако не го сторя, това е равносилно на предателството към баща ми.

Мюриъл бе говорила няколко пъти с Джон след юли и с времето бе започнала да разбира, че след смъртта си Гъс бе станал по-близък и по-скъп на Джон отпреди. Често бе виждала това да се случва, но така и не бе успяла да си обясни механизма на тази трансформация. Нуждата бе принудила Джон да поеме ресторанта и след няколко месеца в ролята на Гъс той не само бе започнал да вижда някои неща през неговите очи, но и бе осъзнал колко труден е бил животът му. Джон ѝ се бе обаждал няколко пъти по своя инициатива и винаги я бе изненадвало ожесточението, с което бе говорил за убиеца на баща си. Няколко пъти дори ѝ бе минавало през ума, че той мрази убиеца, защото е станал причина за онзи срамен момент, когато Джон едва ли не се бе радвал на смъртта на баща си. Но каквато и да бе причината, тя усещаше, че болката и шокът от убийството — както и фактът, че то бе унищожило всякакъв шанс отношенията между баща и син някога да се оправят — по някакъв начин са се насложили върху други, по-стари наслоения в рода на Леонидис, така че за Джон вече бе трудно да разбере първопричината на каквото и да било.

Джон подхвана нова тирада благодарности и накрая Лари не издържа и сложи край на неловката ситуация, като го хвана дружелюбно за врата и му каза, че двамата с Мюриъл просто са дошли

да хапнат за сметка на заведението. Разтреперан от благодарност, Джон хукна към кухнята.

Тръгнаха към масите. И понеже не бяха случайни хора, а именно Лари и Мюриъл, поспряха при сепарето, в което беше убита Луиза Ремарди. Спогледаха се за миг, после влязоха вътре и седнаха от двете страни на масата. Мюриъл трябваше да сведе поглед, за да не се разсмее. Макар да пушеше само по време на процес, този път носеше в чантичката си цигари. Лари протегна ръка и дръпна веднъж, преди да ѝ върне цигарата.

— Надявам се, забеляза, че не споменах Талмадж?

— До момента.

Лари я погледна изпод вежди, за да изглежда по-страшен.

— Ти май наистина искаш да се омъжиш за този човек, а?

Беше два през нощта. И Лари, въпреки всичките му недостатъци, заслужаваше да чуе истината. Истината бе, че тя излизаше с мъже вече деветнайсет години, пробваше ги като рокли и през цялото време се надяваше, че една сутрин ще се погледне в огледалото и ще се познае. Само че този живот бе започнал да ѝ писва. Искаше ѝ се да вкуси и от другата страна — деца, стабилност, усещането, че е достатъчно добра, та избраникът ѝ да държи на нея. Талмадж я... възбуждаше. Той водеше живот, който тя бленуваше да сподели. Споделяше неговата нужда да постъпва по начин, от който нещо произтича. Беше забавен. Беше богат. И беше човек, с когото другите се съобразяваха. И още как.

Тя вдигна очи. Винаги я бе изненадвало, че държи толкова много на Лари и че между двамата съществува не само плътското, а има още и съгласие, и усещане за връзка. Както и знание. Повече от всичко останало двамата имаха една и съща интуиция, сякаш ги бяха програмирали по един и същи начин във фабриката. Мюриъл почувства, че след години ще си спомня този момент като мига, в който е взела решение.

— Така мисля.

Лари се облегна на черните дъски на ламперията. Макар сам да бе казал как ще постъпи тя, изглеждаше изумен.

— Хм... да — каза накрая след дълго мълчание. — Богатите момчета винаги получават хубавите мацета.

— Това ли е според теб, което ни привлича?

— Е, говоря за всичко в тази връзка: богатство, слава, власт. Талмадж може да направи много неща за теб. — Разговорът беше тръгнал зле от самото начало. Мюриъл отмести поглед, за да не отговаря. — Не ми казвай, че не е така.

— Не е — отговори тя.

По лицето на Лари минаха няколко многозначителни гримаси. Личеше си, че полага усилия да се сдържи, но въпреки това щеше да изтърси нещо, ако Джон не се бе появил в този миг с две пържоли и пържени яйца. Като попита дали може, Джон си открадна цигара от оставената на масата кутия на Мюриъл и я изпуши, докато те ядяха. През цялото време беше неспокоен — дърпаше си обещата, гризеше си ноктите и не спря да задава въпроси. Личеше си, че още не е свикнал с мисълта, че убиецът на баща му най-сетне е заловен. Изглежда, най-много го безпокоеше мисълта, че това не е някакъв изверг, изпъзлял от канализацията, а човек, когото самият той често бе виждал в заведението.

— Аз още... ама наистина... татко мислеше, че той е забавен. Е, досадник, разбира се. Но на татко му беше весело да го гони. Веднъж го подгони с нож в едната ръка и сандвич в другата. Даде му сандвича и после му каза, че ще го убие, ако посмее да влезе пак. Беше нещо като... съревнование. И за двамата. Този... как беше?... Гандолф, надникваше през витрината, за да види дали татко е вътре, после влизаше бавно и спокойно, сякаш той е собственикът, а след това, когато татко излезеше от кухнята, побягваше през глава. И това се случваше поне веднъж седмично.

Джон продължаваше да си спомня подробности, а Лари и Мюриъл се опитваха да му обяснят абсолютно случайния характер на трагедията.

— Виж, не вярвам, че това ще ти донесе облекчение — каза Лари, — но аз мисля, че баща ти може би посвоему го е обичал. И ако Катерицата не е бил взел голяма доза и може би ако не е бил видял онази жена, тогава нещата вероятно са щели да свършат кротко, както дотогава. Само че онази нощ ситуацията е била по-различна. Онази нощ Катерицата е почувствал с особена сила всичко, което е искал през целия си живот, но до което никога не е могъл дори да се докосне, и нещо в него е избухнало. Със същата сила, с която би гръмнала газовата инсталация под този ресторант. Знам, тъпо е, но такава е

жестоката истина, Джон... такъв е животът. Нещата невинаги свършват добре. — Мюриъл забеляза, че Лари я поглежда крадешком, докато го казваше.

Когато си тръгнаха от „Парадайз“, беше почти четири. Лари беше толкова скапан, че имаше чувството, че се разпада. В съзнанието му се въртяха тревожни образи от кошмарни сънища. От другата страна на улицата се чуваше вечният шум на магистралата. Да излезеш в четири сутринта на магистралата. Какво, по дяволите, можеше де те накара да го направиш? Шофьори на тирове, надяващи се по това време на денонощието да прекосят града по-бързо, брокери, хвърлили око на презокеански борси, любовници, напуснали чуждо легло посред нощ, за да се доберат у дома преди съмване. Цяла вселена от специални нужди се носеше забързана нанякъде.

В ресторанта Лари се бе опитал да утеши сина на Гъс не заради него, а повече, за да намери сам утеха. Не се бе получило. Джон не бе спрял да дърдори за всичките корави типове, срещу които баща му някога се бе изправял — мафиоти, изнудвали го да купи от тях покривки за масите, и гангстери, натрапвали му „протекцията“ си, — и сега, докато стоеше до Мюриъл, Лари имаше чувството, че сърцето му се е скъсало.

— Мюриъл — обади се той със същия умолителен глас, който бе чул да излиза от устата му още докато бяха пред затвора, — трябва да поговорим.

— За?

— За Талмадж... — Той безпомощно вдигна ръка във въздуха. — За всичко.

— Не искам да говоря за Талмадж.

— Не... изслушай ме.

Беше толкова изморен, че му се виеше свят, а на всичко отгоре и стомахът му не беше съвсем наред... и беше отвратен от себе си. От няколко дни бе разбрал защо налива в този проклет случай енергия като лекар, който се опитва да съживи мъртво тяло. Но бе успял. Правеше го заради Мюриъл, тя беше първопричината. Но макар да бе прозрял това, не бе разбрал всичко. Нещата бяха по-дълбоки: той не искаше само да бъде до нея. Дори мисълта за евентуалното чукане не

го вълнуваше чак толкова. Не, в закърнелия му тийнейджърски мозък само допреди малко бе звучала една нелепа опера. Той щеше да залови „лошия“, а Мюриъл щеше да се осъзнае и да види в него най-добрия мъж на света. Щеше да тегли една майна на Талмадж и щеше да зареже идеите си за марш към славата. Но в един момент тази комична мотивация се бе разкрила пред него в пълния си блясък — толкова късно и толкова кристално ясно — и сега той се чувстваше унижен и смазан. „Голям детектив съм, няма що.“

— Искам да ме изслушаш — повтори той. Колите им бяха на паркинга, близо до мястото, където колите на Гъс, Луиза и Пол се биха пекли под слънцето цял юлски ден, докато телата им бяха вкочанени във фризера. Хондата на Мюриъл беше по-близо и двамата седнаха един до друг на предните седалки. Тя използваше пода отзад вместо плик за боклук — опаковки от закуски, пластмасови кутии от неща, които бе разопаковала в колата, лична поща, донесена от прокуратурата. — Нали знаеш как когато си млад, хората вечно ти казват: „Вземи най-сетне да пораснеш“? — започна Лари. — Слушаш ги и дори понякога им вярваш, но после си казваш: „А бе защо не го духате? Какво толкова искате от мен?“. С две думи: хората ти казват да се държиш сериозно, а ти нямаш представа какво искаш изобщо. — Лари гледаше тухления калкан пред тях. Преди години някой бе нарисувал върху него реклама на безалкохолна напитка и сега, под нощното осветление на паркинга, се виждаха избелелите призрачни очертания на красива млада жена с чаша в ръка. — Нямаш представа колко пъти съм се питал как, по дяволите, ще ми дойде умът в главата. Искам да кажа, че някои хора... Ето, ги например, винаги си знаела какво искаш и си го преследвала, откакто те познавам. Ти знаеш точно: „Искам да видя името си изписано в небето“. Но аз съм от другите... не знам какво искам, може би докато не осъзная, че го нямам. Също като Нанси, когато ми каже: „Искаш ли да си отида с момчетата?“. Ама, Господи боже мой, слез на земята бе! — При мисълта за синовете му гласът му се задави. Видя ги в съзнанието си как го следват като кученца, докато реди камъните на зида, докато слага плочки и изобщо докато оправя поредната къща за продан. Те обожаваха да са с него. Дарел имаше трион, с който режеше дъските на прашните подове, Майкъл, хванал чука с двете си ръчички, обичаше да забива пирони под всевъзможни ъгли. Лари не смееше да ги изпусне от очите си и

често се изправяше посред нощ в леглото, разцепен надве от страх като дърво от мълния, събуден от кошмара, че не е внимавал достатъчно и на едно от момчетата се е случило нещо лошо... Той стисна носа си, надмогвайки болката, изплашен, че може да се разреве като жена. Това щеше да е ужасно, понеже Лари изпитваше дълбоко подозрение към онзи нов тип служители, които напоследък се бяха навъдили из полицията, повечето мъже, но сред тях и жени, дете бяха корави като камък на улицата, но бяха способни да се предадат пред всяка по-сентиментална емоция и можеха да изплачат кофи сълзи, защото папагалчето им вкъщи умряло, а само минути пред това дори не биха поклатили глава при гледката на седемгодишно дете, пометено от кола. Защото кредитът на Лари бе, че трябва да гледаш на нещата философски и да можеш да кажеш, както се бе опитал да обясни на Джон, че може да боли, но такъв е животът. — Та ето, такъв съм аз: тъп, да не разбере какво съм имал, докато не го загубя. Има такива хора, разбираш ли? — каза той. — Не съм единственият.

В полумрака не можеше да види ясно лицето на Мюриъл, а само отблясъка в очите ѝ и силуета на профила ѝ. Тя се беше облегла на лявата врата, но държеше главата си изправена — поза, която издаваше, че е разтревожена.

— Накъде биеш? — За нея бе невъзможно да престане да е Мюриъл. Тя просто изпитваше нужда да излиза от завоя в момента, когато другите влизат в него. Доколкото Лари знаеше, Мюриъл бе израсла в нормално семейство на средно заможни. Но беше пресметлива още от малка — сигурно бе пресмятала дори различни начини на излизане от утробата на майка си. Също като кравите, които винаги знаят най-късия път до мястото, където искат да отидат, Мюриъл разполагаше със собствена навигационна система, позволяваща ѝ безпогрешно да освети пътя към най-добрия за нея вариант на развитие на нещата. Дори когато бе мила, а тя често бе именно такава, в поведението ѝ се долавяше лека дистанцираност, както и известно забавяне на реакциите, сякаш винаги ѝ бе необходима една допълнителна секунда, за да пресметне кое е най-доброто за нея.

Докато мислеше как да отговори, той погледна ноктите си и с изненада забеляза, че са мръсни. Беше прекарал вчерашния ден в една малка къща в Пойнт — текущия му проект и бе садил цветя — есента все още го позволяваше. Майка му не бе спирала да му натяква колко е

важно ръцете му да са чисти и той се изуми, че едва сега забелязва ноктите си знак колко силно се е ангажирал с Катерицата вече... почти двайсет и четири часа, откакто се бе събудил.

— Как да ти го обясня? Може би като ти кажа, че и на мен най-после ми писна от собствените ми изпълнения — каза той. — Писна ми да търся живот, по-добър от живота. Може би трябва да ти кажа, че започнах да мисля с главата си. — Той ѝ показа ноктите си. — Занимавам се с градинарство.

— С градинарство?

— Искам да кажа, че ми харесва. Обичам да отглеждам неща, които растат. Това има ли някакво значение за теб?

— Лари... — само каза тя.

— Мисля, че знам от какво имам нужда в тоя живот. А онова, което съществува между нас... мисля, че и двамата не сме били много честни. Има много...

— Има. — Тя го докосна по ръката. — Но, Лари... — Сега тя бе затруднената. Помръдна на седалката, лицето ѝ изплува в светлината и той видя, че очите ѝ са затворени, а клепачите и потрепват от напрежение. — Не мисля, че трябва да продължаваме. Аз поне не мога. Вече ме няма.

Думите ѝ го нараниха дълбоко, много по-лошо, отколкото в ресторанта, и той усети въздуха в гърдите му да го изгаря. „Господи — мина през главата му, — какво прецакано същество съм! Да опитвам да сваля жена, която ми казва, че се жени за друг.“

— Ще се чувствам като пълен идиот, ако взема да се разплача.

Тя посегна и го погали по тила.

— Стига, Лари... Боже господи, никога не сме се заклевали, че това е завинаги. Недей така...

— Нали точно това се опитах да ти кажа. Трябваше да бъде.

— Беше много хубаво, Лари. Беше хубаво във всичко, което можеш да си помислиш. Но беше само заради тръпката, Лар. Нали сами пожелахме да е така? Искяхме да е тайно. Да се чукаме като зайци. Само че не можем да се преструваме, че това е нормален живот. Да, на мен много ми харесваше. Беше страхотно... — Тя се засмя и звънкият ѝ глас прозвуча странно в колата — смях, говорещ колко весел е споменът за нея. После го стисна през раменете и доближи лицето си до неговото: — Имахме невероятни мигове — продължи тя

и сложи ръка върху бедрото му, за да покаже какво има предвид. Той бутна ръката ѝ, но тя я върна. Направиха го няколко пъти. Смееха се. И двамата изпитваха удоволствие от физическия допир и от облекчението, което им носеше. Накрая той я хвана здраво за китката, а тя свали другата си ръка от раменете му и смъкна ципа му. Той обаче я отблъсна.

— Нямам нужда от последна тръпка, Мюриъл.

— Но аз имам — отговори тя по обичайния си безстрашен начин и отново сложи ръката си, където беше. За миг Лари си помисли, че е неспособен да изпита възбуда, но не се оказа прав. Тя зарови лице в скута му и за миг той беше готов да се предаде, но после внимателно я отмести.

— На паркинг сме, за бога!

Тя запали, подкара и зави зад ъгъла, без да сваля ръка от втвърдения му член. Когато спря, се захвана с него съвсем сериозно. Лари гледаше пред себе си. Разбираше, че се намират в правилния за тези неща квартал — зад тези сгради, под тези увиснали телефонни кабели, сред разхвърляните отпадъци и ръждясалите контейнери за боклук миговете удоволствие често се купуваха за няколко долара и се предлагаха крадешком. Но Мюриъл се постара, без да се притеснява и без да бърза: езикът ѝ галеше главичката, гъделичкаше ръба, устните ѝ смучеха, спускаха се надолу, плъзваха се нагоре и пак, и пак... Тя внимателно следеше реакциите му и знаеше във всеки момент какво да изпробва. Такава беше истинската Мюриъл — смела. Наслаждаваше се на силата, която една жена получава от това, че е желана. „Господи, защо правим това, защо съм такъв кретен?“ — въртеше се в главата му. А когато дойде моментът на върховната наслада, имаше чувството, че не е спирал да плаче...

13.

22 май 2001

Нормална

— Ей, май просто не можеш да се откъснеш от мен — пошегува се Рути — надзирателката, която бе придружила Джилиан първия път. Държеше масивната врата полуотворена, скрила едрото си тяло зад нея, и викаше с пръст Джилиан като стара приятелка, а на Артър само кимна. — Не каза ли, че двамата с Ерно сте приключили? — попита Рути, докато я следваха по мрачния тухлен коридор. Артър обясни, че лейтенантът е настоял Джилиан да присъства, и Рути се изсмя: — Има едни хора, дето не им стигат всичките правила, с които трябва да се съобразяваме, и само измислят нови. — Джилиан беше на същото мнение. Затворническата управа беше ненадмината, опреше ли до безусловно спазване на реда. На всичко отгоре сред тях имаше и отявлени садисти, които изпитваха върховно удоволствие да виждат хора зад решетките. Но в Алдерсън Джилиан беше срещнала много надзирателки като Рути, състрадателни създания, приели затвора просто като най-добре платената работа, която са успели да намерят, или защото се чувстваха щастливи сред хора, които нямат моралното право да ги гледат надменно.

Докато стигнат в лазарета, Рути вече бе успяла да предложи на Джилиан да я върне веднага след като Артър се види с Ердай, защото според нея лейтенантът никога нямало да разбере какво е станало. Джилиан, разбира се, беше любопитна да научи какво има да каже Ердай, но времето, когато изслушваше свидетели и сравняваше историите им с веществените доказателства, отдавна бе отминало. Най-безопасно за нея щеше да е да не присъства.

Междувременно в типичен за него стил Артър отново се бе възбудил от мисълта за предстоящото, така че без да се сбогува с нея, изчезна във входа на лазарета. След няколко минути Рути се върна и за пореден път поведе Джилиан през плетеницата от коридори и решетки към изхода.

В главната сграда срещнаха облечен в доверие затворник на облекчен режим — тикаше желязна количка. Когато Джилиан мина покрай него, той се обърна. Тя почувства погледа му, но не му обърна внимание: мислеше, че просто я оглежда. Но в следващия миг чу името си.

— Ти не си ли съдия Съливан?

Рути мигом настръхна, очаквайки някаква заплаха, но Джилиан спокойно отговори:

— Бях някога.

— Това е Ралф — обясни Рути. — Той е наред. Обикновено.

Рути явно се шегуваше и Ралф се усмихна, но не откъсна поглед от Джилиан.

— Даде ми шейсет — каза той. — За побой с тежки телесни повреди. — Едва сега й хрумна, че тук сигурно излежават присъдите си много хора, които е осъдила. Досега бе разсъждавала основно върху собствените си реакции, но дали не трябваше да се замисли за риска да се намира сред тези хора? Конкретната ситуация като че ли не представляваше заплаха. Ралф бе висок, с брада, но беше на възраст, когато бе малко вероятно да създаде някому проблеми.

— Застрелял си някого? — поинтересува се тя.

— Един приятел, дето беше с мен. Отидохме да оберем магазин за алкохол. Само че продавачът бръкна за револвер и аз прострелях моя човек вместо него. Мамка му... А после ме обвиниха и за това, и за въоръжения обир. Нямам нищо против да ме съдят за обир, но как така излеждам присъда, че съм стрелял в някой, дето не съм имал намерение да убивам?

— Защото си имал намерение да убиеш продавача — обясни Джилиан.

— Не, няма такава работа. Просто реагирах.

— Но си могъл да убиеш някого.

— Да, но не го направих. Виждаш ли, това е, което не мога да разбера.

Само че разбираше. Просто искаше да си побъбри с някой за себе си. Изглежда, промяната на целия му живот само за миг все още не му даваше покой.

— Това вече е само минало, Ралф — обади се Рути.

— Да бе. И докато се опитвам да го забравя, остарях — съгласи се Ралф с усмивка.

— Как е партньорът ти? — попита Джилиан.

— Добре е. Е, стомахът му не е както преди, ама иначе нищо му няма. На него ти му даде само трийсет. Излиза от кафеза през две хиляди и трета.

— Революерът не е бил у него.

Победен от силата на този аргумент, Ралф отново хвана количката. Изглеждаше убеден, но беше повече от сигурно, че само след ден-два съмненията, че е станал жертва, отново ще го налегнат.

По целия път до караулката Рути не спря да говори за него. Разказа на Джилиан за проблемите на Ралф със семейството му. Изглежда, дефиницията на Рути за тайна бе нещо, което не е споделила с повече от една четвърт от жителите на земята. Но беше симпатяга. Помогна на Джилиан да извади чантичката си от шкафчето, където ѝ бяха наредили да я остави, и като истинска добра домакиня я изпрати до най-външната врата от другата страна на караулката, където махна с ръка на дежурния — бяха се сменили — да я пусне да мине.

Джилиан дръпна тежкото крило на вратата и погледна от полумрака на затвора към яркия пролетен ден. Беше време за разходката в двора и тя чуваше гълчавата на мъжете, които говореха и се разправяха някъде съвсем наблизо. Затворът Алдерсън граничеше с железопътна линия. Повечето от влаковете бяха с по над сто вагона и превозваха лъскави каменни въглища, но от време на време минаваше и още по-лъскавият влак на „Амтрак“ по линията Вашингтон — Чикаго и вагоните бяха толкова близко, че се виждаха лицата на пътниците. Винаги, когато това се случеше, Джилиан не можеше да откъсне поглед от тях. С изгаряща завист изучаваше пътуващите, които, без да съзнават това, бяха свободни да ходят там, където пожелаят. „Нормалните“, така ги наричаше тя за себе си.

Обърна се към Рути.

— Забравих нещо. Не вписах в пропуска часа на излизане.

— Няма страшно, ние ще го оправим — успокои я Рути.

— Искам да го направя аз. — Не че наистина искаше. Просто ѝ се искаше да влезе още веднъж, да махне с ръка и електронната ключалка на вратата отново да щракне послушно и да я пусне навън.

Когато чу щракването, то отекна право в сърцето ѝ. Да, наистина беше „нормална“.

Седна да си почине на някаква пейка под едно дърво, по средата между затвора и паркинга. Загледа се в хората, които влизаха и излизаха... все нормални. Като нея. След малко извади от чантичката си книгата, която четеше. Тукидид. Дъфи, който обожаваше класиката, бе настоял да я прочете и за своя изненада тя бе намерила голяма утеха в историята и в припомнянето на уроците на далечното минало и безразсъдствата на вече забравени хора. Според нея тази утеха идваше от осъзнаването, че един ден и тя щеше да е забравена, а греховете ѝ ще бъдат измити от приливите на времето, което едва ли щеше да прояви снизходителност към повече от един-двама от нейните съвременници — може би някой учен или някой художник — и всички останали щяха да бъдат стрити заедно с нея в нещо по-незначително и от пясъка. Но днес тя можеше да ходи, където си поиска. Можеше да потегли към забравата. „Свърши се“, каза си тя. И щом можеше да го каже, значи наистина бе така.

Артур се появи чак след час и половина. Джилиан бе ожадняла и вече мислеше да отиде пеша до града за нещо студено — деляха ги само няколко преки, — когато той излезе от затвора.

— Съжалявам, че се задържах толкова дълго. Искях да се видя и с Роми, докато съм тук.

Тя му каза, че няма значение. Денят бил много по-добър, отколкото очаквала.

— Как мина при Ердай?

— Чудесно — ентусиазирано отговори той. — Не би могло да бъде по-добре. — Обаче нещо с Артур не беше наред. Изглеждаше странно разсеян. Вдигна брадичка за миг, почти като куче, което се опитва да улови миризма. Не каза нищо повече и накрая тя бе принудена да го попита какво мисли за онова, което му е казал Ердай. — О... повярвах му. Точно затова се наложи да се видя и с Роми. Искях сам да му разкажа за случилото се. Наложих се да поспорим с капитана, преди да се съгласи да го доведе за няколко минути. — Артур неочаквано се усмихна. — Всъщност той не можа да разбере защо съм толкова развълнуван. Държеше се, сякаш всичко е съвсем нормално. „Нали ти казах, че нямам нищо общо с тая работа“. Все пак се въодушеви, че може да излезе от тук. Но това, че е невинен, не беше

новина за него. Онази, която няма да спре да ми го повтаря, е Памела. „Роми е невинен“! — Артър се загледа в чакъла край дънера на дървото, после го повтори: — Роми е невинен.

— Мога ли да попитам... Даде ли Ерно алиби на Гандолф? Или каза, че знае кой е убиецът?

— О, знае — съобщи Артър. — Той е убиецът. Историята е направо невероятна. Но фактите съвпадат. При това в подробности. И няма как да не е истина. Защо ще ме лъже един умиращ човек? Той ги е убил всичките... Сам... Ердай... — И сякаш изморен от тежестта на онова, което току-що бе изрекъл, Артър се свлече на пейката до нея.

Джилиан изчака. Не беше сигурна дали иска да научи повече. Колкото и да искаше да се изолира от миналото и колкото и да се мъчеше да престане да преценява хората, чутото ѝ се стори абсолютно неправдоподобно. Беше невъзможно да е просто съвпадение, че умиращ затворник, изживяващ последните си дни в затвора, в който се намира и Гандолф, решава на смъртния си одър да поеме вината за престъплението.

От странното му поведение в началото ѝ се бе сторило, че въпреки твърденията му в обратен смисъл, Артър споделя нейните съмнения. Но сега подозираше, че реакцията му е антипод на скептицизма. Преди години първият ѝ шеф в прокуратурата, Реймънд Хорган, който сега по стечение на обстоятелствата бе старши съдружник на Артър, ѝ бе казал, че преди избирането му — тогава той поддържал частна практика — имал навика да държи в едно от чекмеджетата на бюрото си лист хартия, но който била калиграфски изписана молитвата — така я нарече той — на защитника: „Боже, опази ме от невинен клиент“.

Тя изведнъж прозря какво се е случило: убеден от Ердай, Артър се виждаше на най-високия връх в кариерата си. Животът на Роми Гандолф, животът на един невинен, лежеше в ръцете му. И възтържествуването на справедливостта, основният принцип на правораздаването — възможността да направим малко по-справедливи няколкото останали под човешки контрол елементи на съществуването — сега зависеше от него. Той беше главната променлива на уравнението: неговата работа, неговата съобразителност, неговата способност да подхване и спечели най-значимата битка в едно

гражданско общество. Объркаността, плуваща в тъмните като кафе очи на Артър беше... ужас.

ВТОРА ЧАСТ

СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАНИЯ

12 юни 2001

Главният заместник

Мюриъл Уин, главен заместник областен прокурор за околия Киндъл, седеше зад бюрото си и подреждаше документите върху него. Откакто бе започнала тази работа, бе открила у себе си склонност към порядък, за чието съществуване преди не бе подозирала. Дрешникът на спалнята ѝ и списъците за пазар продължаваха да бъдат функция на хаоса, но на работа тя бе образец за подражание. Писалището ѝ, дълго близо два метра и половина, бе подредено с прецизност, достойна за военна база. Крепостни валове от купчинки хартия — дела, чакащи оформяне на обвинението, вътрешни паметни бележки, служебна поща — бяха с подравнени ръбове и на равни разстояния. Кореспонденцията, отнасяща се до изборната кампания за главен прокурор следващата година, която предстоеше скоро да започне, бе отделена надлежно в горния ляв ъгъл, за да бъде прибрана в края на деня и отнесена у дома с идеята предстоящите ходове да бъдат обмислени на спокойствие.

Приглушен звън я извести за появата на екрана на компютъра ѝ на новопостъпило съобщение: „12:02 — Детектив-лейтенант Старчек е пристигнал за слушане по дело“. Тя излезе да посрещне Лари в голямото помещение пред кабинета ѝ, където шестима помощници се трудеха зад бюрата си, а посетителите чакаха зад перила от стар махагон. От другата страна, окомплектован по същия начин със секретари, се намираше кабинетът на областния прокурор, който нейният шеф през последните десет години, Нед Холси, се готвеше да сдаде в ръцете ѝ веднага след като избирателите кажеха своето „да“ следващата година.

За пред съда Лари се бе облякъл в ленено спортно сако и дори си бе сложил вратовръзка и трябваше да му се признае, че изборът му е доста стилин. Всъщност той винаги бе харесвал хубавите дрехи, бедата

бе, че напоследък те не пасваха на тялото му. Беше наедрял и някак омекнал, а остатъците от косата му — копринена и бяла — бяха грижливо сресани. Въпреки всичко осанката му излъчваше силата на човек, който си знае цената. В мига, в който я видя, той се усмихна широко и тя почувства искреността му: усмивката му беше приятна, някак гъделичкаща, изразяваща удовлетвореност от това, че макар животът да е непредсказуем, човек може да оцелее, като взема правилни решения.

— Здравсти... — каза тя.

— Здравсти — отговорим въодушевено Лари.

Попита го дали има нещо против да се отбият някъде да хапнат:

— Мисля, че можем да намерим нещо на път за Федералната сграда и да поговорим насаме за това тъпо слушане.

— Жестоко — одобри Лари. Използваше младежкия жаргон на синовете си и тя се усмихна и се поинтересува как са момчетата. — Не съм сигурен, че са мои. Почвам да си мисля, че са издънка на Сатаната, докато е бил надрусан със спийд^[1]. — Носеше снимки в портфейла си. Майкъл бе на дваисет, първокурсник в Мичиганския университет. Помалкият, Дарел, беше гимназист, училищен герой, по подобие на баща си и брат си, макар да играеше европейски вместо американски футбол. Лари обясни, че както вървели нещата, със сигурност щял получи стипендия. — Ако не го убия преди това, разбира се. Нямах представа как ми се зъби. Родителите ми, които са още живи и здрави, ни гледат и казват, че сме като в старите семейни филми. Щели сме да ги уморим от смях.

Мюриъл го въведе в кабинета си за секунда, за да му покаже снимки на Тео, първия внук на Талмадж. Макар да бе само на три години, нямаше никакво съмнение, че се е метнал на дядо си — също така едър и набит. Беше страхотно хлапе, мила душа, най-хубавото нещо в живота ѝ.

— Нали не е на двама ви с Талмадж? — подметна Лари. Беше най-омразният въпрос, който можеше да ѝ бъде зададен, и тя мразеше да отговаря на него, но беше ясно, че Лари няма предвид нищо повече от това просто да освежи паметта си.

— Така и не можахме — отговори му тя и тръгна към вратата.

Докато слизаха с асансьора, Лари я помоли да му обясни смисъла на предстоящото слушане.

— Рейвън е подал молба за депозиране показанията на някой си Ерно Ердай, когото ти би трябвало да познаваш — обясни късо тя.

— Вярно е, познавам го — потвърди Лари.

— Хубаво. Значи Артър иска официално снемане на показанията в присъствието на съдия, за да може съдията да удостовери истинността на показанията, тъй като Ердай няма да може да присъства на делото, ако има такова. Той умира от рак.

— Умира?! Господи, не може да се каже, че му вървеше през последните години. Знаеш ли цялата история? — Като завеждаща сектор „Престъпления с използване на насилие“ тя се бе запознала със случая на Ердай преди четири години. Бивш полицейски кадет, висш служител на Ти Ен и уважаван гражданин изпада в амок в бар за полицаи. Мел Тули го бе защитавал и бе направил чудеса, за да му издейства условна присъда, дори бе успял да убеди адвоката на жертвата, Джексън Ейърс, да потвърди, че не би имал възражения. Уви, нямаше никакъв начин тя да покаже снизходителност по отношение на някой само защото той живеел в предградието. В края на краищата седмично изпращаха зад решетките поне двайсетина чернокожи, защото са застреляли някого. Така че Ерно трябваше да влезе зад решетките. — Между другото, на колко години е Артър? — попита Лари.

— Все още е способен да се бори със зъби и нокти, сякаш се спасява от удавяне. Много е свестен.

— Знаеш ли, винаги ми е било приятно да нося дела на Артър. Може да е като работен кон, а не състезателен, но си върши работата много съвестно.

— Ами да, точно това прави. Върши си работата. Изпипва нещата. Вярно, че не му стана приятно, когато Апелативният съд му набута това дело, но сега проявява голяма изобретателност. Тази седмица например твърди, че Ердай е ключов свидетел.

— Да бе, „ключов“! — Лари се усмихна. — „Ключов“ за кого?

— Схващаш нещата. — Тя също се усмихна. — Ще ти се наложи да дадеш някои обяснения. В молбата се споменава, че Ердай се е опитал да те уведоми за съществуването на оневиняващи улики, които ти си укрil.

— Ако знаеш как мразя да се занимавам с тези глупости — въздъхна Лари и набързо окачестви цялата акция като дивотия. —

Ерно ми написа от затвора две писма. Само че същото направи и с половината полицаи на служба: търсеше помощ, когато го опандизиха. И как, по дяволите, трябваше да постъпя? Да му пратя поздравителна картичка ли? Мен ако питаш, Ерно се е сдушил с мафията вътре. Измислил е нещо, така ли?

— Сигурно. Преди седмица исках да говоря с него, но той отказа. В Ръдърд не знаят какво е намислил. — Наближаваха сградата на съда и Мюриъл спря и попита: — Ядеш ли още китайска храна?

— Естествено. Стига да не е много люто.

Ресторантът беше в стар стил. На входа висеше бамбукова завеса, а вътре имаше маси с пластмасови плотове. Стелеше се специфичната миризма на фъстъчено олио и ферментиращи чуждоземни подправки. Мюриъл открай време изпитваше съмнения дали нейната дефиниция на месо съвпада с тази в кухнята на подобни места, така че се придържаше към вегетарианските блюда. Понеже бе редовна посетителка, ги посрещна лично собственикът, Лойд Ву, и тя му представи Лари.

Предвид направените в молбата обвинения тя нямаше избор и беше принудена да повика Лари да се яви на слушането, макар през последните десет години двамата да се бяха виждали рядко и за не повече от десет минути, обикновено когато му се налагаше да дойде в прокуратурата във връзка с някое дело. Разменяха по някоя дума за неговите деца, за полицията, за прокуратурата, смееха се. После той си тръгваше и всеки път през главата ѝ минаваше мисълта, че прани голяма грешка, като бърби с него. Не заради самия Лари на сегашната си възраст той беше много по-нормален от човека, с когото се бе запознала в юридическия факултет преди седемнайсет години. Само че той беше минало, с което тя подсъзнателно се бе разделила, и ѝ напомняше за младата, загубила посоката в живота Мюриъл — една по-гадна, по-кокетираща и по-нещастна жена от настоящия модел.

Но днес Лари ѝ трябваше. Ченгетата никога не забравяха уликите по даден случай. Керъл Кийни, адвокат по апелативните дела, движила досега това дело по пътя към екзекуцията, не бе срещнала упоменаване на Ердай в документацията, но Лари бързо бе припомнил на Мюриъл как бе започнато всичко: Ерно ги бе довел до Колинс, а Колинс им бе дал Катерицата. Само че навремето тя така и не бе разбрала, че първоначалната информация е дошла от Ердай. Сега седеше, затворила

очи, в очакване на онова усещане, когато парчетата на мозайката започват да се наместват, само че този път не се случи нищо подобно. След малко тя се наведе през масата.

— Заради добрите стари времена, Лари... Питам неофициално и няма да кажа никому. Има ли нещо, заради което трябва да се тревожим? Нали разбираш... искам да пофантазираме каква може да е тяхната игра.

— Имаш предвид, че Ерно може да знае нещо?

— Във връзка с какво?

— Не ми се прави на девственица, Мюриъл — каза Лари: приближаваше се опасно близо до онази граница, за съществуването на която и двамата знаеха, макар да не го бяха казвали на глас. Имаше улична истина, но имаше и истина за пред съда, и всеки добър полицай — например такъв като Лари — знаеше как да помири двете, без да поема ненужни рискове. Така че тя остави подмятането му без коментар. — За какви оневиняващи улики се говори, че съм укрил? — попита Лари.

— Артър не уточнява, а ние не знаем. Истината е, че когато молбата беше заведена, изпратих Керъл, само че тя успяла да подразни с нещо съдията и той дал ход на молбата. — Лари простена. — Знаеш как стават нещата, Лари. Харлоу е от онези, дето смятат, че служебно назначеният защитник има право на всякакви процесуални отстъпки, особено когато става дума за смъртна присъда. На всичко отгоре според мен той харесва Артър. Нека не забравяме, че неговата фирма прави голям оборот във федералните съдилища.

— О, това вече е върхът — въздъхна Лари. — Обожавам федералния съд. Напомня ми за клуб към Лигата на юнионистите. Всички си говорят тихо и се усмихват един на друг, защото не са селяни.

Мюриъл се изсмя. Беше забравила колко забавен може да е Лари и колко точни са сравненията му. Като главен заместник областен прокурор и кандидат без конкуренция за длъжността, тя се радваше на добро отношение в редките напоследък случаи, когато ѝ се наложеше да пристъпи прага на съдебната зала. Съдиите към Върховния съд се избираха, а това означаваше, че рано или късно повечето от тях щяха да бъдат в нейното положение. Федералният съд обаче беше съвсем друга вселена и неговите съдии се назначаваха пожизнено. През цялата

си кариера в системата Мюриъл бе идвала тук само няколко пъти и отношението ѝ към федералната система до голяма степен съвпаднаше с това на Лари.

— Мисля, че Харлоу ще остави Артър да избере най-добрия си ход, Лар. Но накрая всичко ще бъде наред.

Лари кимна, видимо успокоен. В студентските им години той се бе оказал първото човешко същество, повярвало безрезервно в таланта ѝ на юрист. Така че за него мнението ѝ по правните въпроси бе като откровение свише.

— Искаш да кажеш, че няма да ми се наложи да правя компания на Ерно? — попита той шеговито и продължи сериозно: — Защото все повече ми се иска да зарежа тоя занаят.

— Ти никога няма да напуснеш полицията.

— Така ли мислиш? Само че аз вече си събирам документите, Мюриъл. Ако си забравила, правя петдесет и пет през ноември и на първи януари две хиляди и втора си тръгвам. А хората винаги ще се убиват едни други. И аз зная по този въпрос всичко, което има да се знае. Освен това догодина избираме нов командир на детективите и това ще бъде или аз, което е нелепо, или някой друг... което е още по-смешно. Остаряваме... И знаеш ли, онази история с ремонта на старите къщи — вече имам шестима работници. Петдесет и четири години са много за две дини под една мишница.

— Шестима?

— Миналата година завъртяхме осем къщи.

— Божичко, Лари. Ти сигурно си богат.

— Е, не като теб и Талмадж, но не се оплаквам. Даже бих казал, че съм съвсем добре. Много по-добре, отколкото е очаквал някой в рода ми. Има ни дори на борсата. На хартия струваме един бог знае колко, но на практика се държим на косъм. Засега. — Той се усмихна, сякаш малко изненадан от думите си, после я попита как са нещата при нея.

— Добре — отговори тя и не навлезе в подробности. Истината бе, че водеше надпревара с времето, която започваше още на разсъмване с постоянната тревога ще намери ли време за всичко — страх, който за разлика от много други, имаше съвсем реални основания. Но от друга страна, водеше разнообразен живот: радваше се на прекрасна работа, разполагаше с пари и имаше едно чудесно

малко момче. Така че съсредоточаваше вниманието си върху тези неща и не обръщаше голямо внимание на разочарованията.

— Как е бракът ти? — осмели се да попита той.

Тя се изсмя отново, този път високо.

— Ние, възрастните, не се разпитваме за браковете си, Лари.

— Че защо не?

— Окей, как тогава е твоят? Ти май така и не намери кураж да си тръгнеш, а? Да не би двамата с Нанси да сте подписали мирно споразумение?

— Е, на теб ли да обяснявам как се получава? — каза Лари. — След като ти ми отказа, така и не намерих жената, която да те замести. — Фразата прозвуча фалшиво, но той се усмихваше невъзмутимо. — Искам да кажа, че всичко е наред. Нанси е свестен човек. Наистина... Можеш ли да кажеш нещо лошо за жена, която приема децата ти? Трябва да не си на ред. Но животът, уви, не е идеален.

— Така изглежда.

— Казвам ти, все по-често се замислям за баба ми и дядо ми. По майчина линия имам предвид. Когато станал на шестнайсет, родителите на дядо ми го дали да чиракува за майстор колар — тогава това било професия с бъдеще — и му намерили жена. Видял баба за пръв път две години по-късно... три дни преди да се оженят. Но като прелистиш книгата шейсет и пет години напред, се оказва, че те са пак заедно. И знаеш ли кое е удивителното? Няма да се сетиш. Не са си казали една сопната дума през цялото това време. Иди ги разбери. — Докато говореше, пръстите му машинално си играеха с топчето на капака на евтиния алуминиев чайник. Мюриъл го слушаше и ѝ беше приятно. Изглежда, между хората съществуваша връзка, които просто не можеха да бъдат скъсани. И може би да спиш с някого беше именно такава връзка. Поне за нея. А сигурно и за много други. Знаеше, че до края на живота си ще носи в себе си късче от Лари. — Окей, така че сега е твой ред — сепна се Лари. — Трудно ли ти е? Гледам понякога Талмадж, когато го показват по телевизията, и честно ти казвам, мисля си, че не е лесно вечно да се преструваш.

— Да си омъжена за Талмадж не изисква нищо повече от чувство за хумор и официална черна рокля. — Тя се засмя на думите си, но почувства смътна тревога от подтекста. Беше прекарала всичките тези години с мисълта, че никога няма да се предаде пред дребните неща,

както правеха останалите. Нормално. Средно. Горе-долу. От самото споменаване на тези думи коленете ѝ отмаляваха. — Талмадж си е Талмадж, Лари. Това е като да се возиш в една карета с бога — слънце. Винаги ти е топло от сиянието. — Съпругът ѝ водеше живот, достоен за третото хилядолетие: на самолет по три-четири пъти в седмицата. Клиентите му бяха пръснати по целия свят и сред тях фигурираха няколко правителства. За Талмадж понятието „дом“ означаваше най-общо място, където да изостави блестящата публична персона и да се усамоти в изненадващо тъмната си интимна същност. Оставаше буден до късно, пиеше уиски, седеше умислен и лекуваше нанесените му рани, останали незабелязани заради изливания се във вените му адреналин. И макар нормалното му състояние да бе на замайване от размера на съпътстващия го успех, изпаднеше ли в мрачно настроение, вярваше, че светът го е обсипал с облаги единствено за да го унизи и да докаже, че той не е достоен за онова, което има. И от нея се очакваше да го утешава, което понякога не бе леко и продължаваше дълго. — Той ме уважава — продължи тя — и за мен това означава много. Изслушваме се. Съветваме се взаимно. Прекарваме маса време в разговори. Хубаво е...

— Бракът на титаните — обади се той. — Суперадвокатът и областната прокурорка.

Но Мюриъл продължаваше да се дразни, че амбициозната жена е много по-добре приета в обществото, когато е омъжена за амбициозен мъж. Всъщност може би бе разбрала тази истина едва след като се бе омъжила за Талмадж.

— Още не са ме избрали, Лари.

— Е, не си представям как можеш да се разминеш. Че кой, по дяволите, ще се изправи срещу теб? В гилдията до един са подредени зад гърба ти. Спечелила си всички жени до една, да не говорим колко полезни ще ти бъдат приятелите на Талмадж с чековите си книжки. Вестниците предсказват, че не след дълго ще станеш и сенатор.

Сенатор. Кмет. И двете ѝ харесваха. Но понеже съзнаваше, че издигането до тези постове е съпроводено и от удачно стечение на ред обстоятелства, тя отказваше да гледа на подобни предсказания като на нещо повече от забавно четиво.

— Това е работата, която желая, Лари. Честно казано, кандидатирам се, понеже се оказа много лесно. Нед излиза от играта.

Талмадж ще натиска бутоните отдалеч. Но дори и при това положение понякога спирам и се замислям къде се навирам.

— Глупости. Та ти никога не си имала друга мечта.

— Не знам, Лари. — Тя се поколеба — наистина се опитваше да разбере накъде я влачи инерцията, после се отказа, както впрочем винаги бе постъпвал Лари. — Само преди година ми минаваха мисли, че ще трябва добре да преценя дали да се кандидатирам. Но вече приех факта, че никога няма да забременея. А това беше основният ми приоритет. Зная толкова много за безплодието... — Тя спря. Никога не бе изпитвала съжаление към себе си, но когато се замислеше за годините изследвания, вземане на лекарства, промивките, дебненето на часовника, броенето на дните, меренето на температурата, надеждите... Понякога тези спомени се оказваха по-силни от нея. Докато беше млада, никога не се бе питала докъде ще я доведе волята да бъде някой в този свят. Само че тази дадена някога клетва, че ще направи всичко, за да остави следа за вечността, сега поета от ръцете на природата, водеше до изгарящо желание да се възпроизведе, да отгледа живот, да предаде наученото, да обича. И никакво друго чувство, изпитвано досега, нито вихърът на либидото, нито гладът, още по-малко амбицията, не можеше да се сравни със силата на онова, което бе надникнало в душата на Мюриъл, след като се бе омъжила. Сякаш самото ѝ сърце бе влачено напред от грамадно колело... под което, с течение на времето, се бе оказало смазано. И оттогава Мюриъл бе заживяла с чувство на обреченост и знаеше, че това ще продължи до последния ѝ ден.

Лари я слушаше загрижено, но погледът в сините му очи бе неподвижен. Накрая каза:

— Е, можеш да разчиташ на гласа ми, Мюриъл. Искам да станеш областен прокурор. За мен е важно да постигнеш онова, което си искала. — Каза го твърдо и на нея ѝ стана приятно, че продължава да цени толкова високо приятелството им.

Донесоха сметката и двамата заспориха кой да плати, но накрая Лари надделя. Напомни ѝ, че е богат. След това продължиха пеша през обедното задръстване към старата сграда на федералния съд.

Кентон Харлоу, главен съдия на областния съд, вместо да разпорежи на съдия на магистратурата да присъства на снемането на показанията, бе решил да направи това лично. Процесуалната страна

на казуса бе доста необичайна, но от друга страна, бе естествен резултат от усилията на Конгреса да сложи край на безконечните обжалвания, позволяващи екзекуциите да се отлагат с години. Апелативният съд, където по правило никога не се изслушваха свидетели, все пак разполагаше с правото да прецени уликите, открити през краткия интервал, разрешен за допълнителни следствени действия, и да реши сам дали делото следва да продължи — функция, традиционно запазена за съдиите, слушащи дела и съдебната зала на областния съд. Никой от тези, с които Мюриъл бе разговаряла, не бе минавал някога през подобна процедура.

Главният съдия председателстваше в така наречената Церемониална съдебна зала. Количеството кафяв мрамор зад гърба му беше достойно за църковен храм. Но вниманието на Мюриъл скоро бе привлечено от нещо друго. На първата редица седалки от орехово дърво, върху аленочервени възглавнички, седяха представители на пресата, но не само обичайните репортери, лъскащи седалките години наред в отразяване на поредния работен ден на съда. Освен тях се виждаха няколко добре познати от екрана лица на телевизионни репортери: Стенли Розенбърг от „Канал 5“, Джил Джоунс, няколко други... както и двама художници за скици на участниците. Единственото обяснение за присъствието им можеше да е, ако Артър ги бе предупредил, че предстоят големи събития.

Тя хвана ръката на Лари и му прошепна думите, които той ѝ бе споменал от дните си във Виетнам — думи, предназначени да предадат сериозността на ситуацията:

— Започва се.

[1] Синтетичен наркотик от групата на амфетамините. — Б.пр. ↑

15.

12 юни 2001

Показанията на Ерно

— Моля, кажете за протокола името си и произнесете по букви фамилното си име.

— Ерно Ердай — каза той и произнесе всяка буква.

От креслото си високо над скамейката за свидетелите съдия Харлоу повтори името на Ерно, за да се увери, че го е чул правилно:

— Еър-дай? — попита той.

„Много характерно за него — помисли си Артър. — Готов е да прояви към всекиго учтивостта да го нарича както трябва, макар да знае, че Ерно е стрелял срещу петима души в живота си и е убил четирима от тях.“

Съдия Кентън Харлоу бе най-често оприличаван като „подобен на Линкълн“. Беше слаб, висок над метър и деветдесет, имаше тясна брада и едри, властни черти. Стилът му бе пряк и се отличаваше с ревностна вяра в конституционните идеали. Но сравненията с Линкълн не идваха само благодарение на външната прилика. Той бе модел в живота на Харлоу. Апартаментът на съдията зад залата бе украсен с най-различни вещи, напомнящи за живота на неговия идол, като се започнеше от първите издания на биографията му от Карл Сандбърг и се стигнеше до многобройните бюстове, маски и бронзови статуетки на Честния Ейб. Като правист, преподавател и известен специалист по конституционно право, както и като заместник главен прокурор на Съединените щати, отговарял за гражданските права в администрацията на президента Картър, Харлоу на практика самолично изпълняваше кредото, което приписваше на Линкълн — вяра в закона като цвете на хуманизма.

Ердай беше отслабнал забележимо през трите седмици, откакто Артър го бе посетил в затвора. Освен това вече имаше и проблеми с дробовете. Съдебните шерифи бяха докарали на количка бутилка кислород и я бяха оставили в краката му. Прозрачна тръба излизаше от бутилката и раздвоеният ѝ крайник свършваше в носа на Ерно.

Въпреки това той изглеждаше в добро настроение. Макар Артър да се бе опитал да го разубеди, Ердай бе настоял да облече костюм.

— Ваша чест, за протокола. — Мюриъл Уин се бе изправила зад прокурорската маса, за да поднови възраженията си по повод пренията. Артър ѝ бе телефонира няколко пъти във връзка с делото на Роми, но иначе не се бяха виждали от няколко години. Направи му впечатление, че тя остарява, но запазва чара си. „Изглежда, така е със слабите хора“, мина му през ума. В гъстата ѝ черна коса се виждаха бели косми, но за сметка на това си беше сложила грим — не толкова отстъпка пред възрастта, предположи той, колкото съобразяване с факта, че като видна публична фигура я снимат често.

Двамата с Мюриъл се познаваха от времето, когато бяха старши служители в прокуратурата и Артър държеше на коректността в отношенията си с нея, както впрочем и с повечето от бившите си колеги там. Неприятна му беше мисълта, че след днешния ден тя ще започне да гледа на него по начина, по който повечето прокурори гледаха на защитниците: поредният невинен простосмъртен, чиято душа е била изсмукана от вампирите, които защитава. И все пак задълженията му към Роми не му оставяха почти никакъв избор. Не можеше да сподели с нея какво предстои да се случи, без да рискува, че тя ще поиска отлагане формално, с цел да бъдат разследвани твърденията на Ердай, но всъщност с надеждата, че междувременно Ерно ще отслабне до степен да не може да свидетелства или че евентуално ще може да му бъде оказан натиск да се откаже.

С жизненост, която за Артър се обясняваше единствено с дребничката ѝ фигура, Мюриъл заяви пред Харлоу, че според нея Гандолф е изчерпал възможностите, предоставяни му от закона да предотврати екзекуцията си.

— Значи вие смятате — попита съдията, — че макар полицията да е в известност на факти, установяващи невинността на господин Гандолф, конституцията — нашата конституция, федералната — уточни Харлоу, намеквайки иронично, че щатът живее съгласно закони, еквивалентни на тези на джунглата — повелява, че времето, през което аз съм могъл да ги анализирам, е изтекло?

— Да, мисля, че това казва законът — заяви Мюриъл.

— Ако сте права — отговори съдията, — тогава почти няма какво да загубите, като изслушате онова, което има да каже господин

Ердай. — И свикнал да е най-добрият адвокат в залата, Харлоу благо се усмихна, нареди на Мюриъл да седне на мястото си и разреши на Артър да зададе следващия си въпрос.

Въпросът беше къде живее Ердай в момента.

— В момента съм в лазарета към щатския затвор в Ръдърд — каза Ерно.

— И по каква причина сте там?

— Имам люспещ се карцином на белия дроб четвърта фаза — отговори Ерно и се обърна към съдията. — Остават ми най-много три месеца.

— Много ми е неприятно да чуя това, господин Ердай — каза Харлоу. По навик той рядко вдигаше поглед от бележките пред себе си и дори в този рядък миг на загриженост не направи изключение. Артър бе защитавал няколко дела пред него и съдията неизменно бе одобрявал непретенциозния стил и усърдието му. От своя страна, Артър боготвореше Харлоу, чийто сборник избрани дела бе изучавал в юридическия факултет. Съдията беше велик мъж. Но едновременно с това беше и пълен с изненади. Харлоу можеше да бъде ексцентричен, опак, дори избухлив. Беше старомоден либерал и гледаше на всеки, който не изповядва неговия демократичен комунализъм, като на неблагодарник или в най-добрия случай — алчно дете. От няколко години Харлоу водеше несекваща борба с много по-консервативния Апелативен съд — осъждаше честите им решения за обръщане на присъдите и маневрираше по най-разнообразни начини в стремеж да ги надхитри. Артър се бе възползвал от тази борба в полза на Гандолф. Харлоу не се бе опитал да скрие неодобрението си на промените в съдебната система, които даваха на Апелативния съд, вместо на съдии от неговия ранг, правото да слага край на поредицата процедурни хватки от типа *habeas corpus*, за да се протака изпълнението на смъртна присъда. В резултат съдията незабавно бе приел предложението на Артър именно той да прецени доколко може да се вярва на Ерно, защото по стара традиция Апелативният съд не можеше да игнорира неговите решения. На практика това връщаше в ръцете на Харлоу значителна част от властта да преценява кои дела да продължават и кои не.

— Били ли сте осъждан и преди, господин Ердай? — попита Артър.

— Да. И преди четири години в един бар влязох в спор с един тип, когото бях разследвал, и работата свърши, като го прострелях в гърба. Вярно, че той пръв извади оръжие срещу мен, но въпреки това не трябваше да стрелям в него. Както и да е, за щастие той се възстанови, но аз въпреки това се признах за виновен в нанасяне на тежки телесни повреди, за което бях осъден на десет години затвор. — Ерно бе придърпал приличащия на почернял бурен микрофон до самите си устни. Гласът му беше пресипнал и той говореше, като използваше целия запас от въздух в гърдите си, от което се задъхваше и често спираше. Но изглеждаше напълно спокоен.

Артър продължи да уточнява миналото на Ерно, като започна с раждането му в Унгария и стигна до работата му в Ти Ен. Харлоу съвестно си водеше бележки. Готов да започне с важните неща, Артър погледна към Памела, която седеше на адвокатската маса, за да се увери, че не е пропуснал някоя подробност. Сияеща в очакване на звездния им час, Памела едва забележимо поклати глава. Артър изпита извратено чувство на съжаление към нея. Още през първата година на стажа си Памела щеше да изживее триумф, който може би нямаше да се повтори в живота ѝ. След това дело тя най-вероятно никога нямаше да е доволна от онова, което е достатъчно за другите адвокати. От друга страна, сети се Артър със закъснение, същото можеше да се каже и за него. Изпита приятен гъдел от мисълта, че следващият въпрос може да промени живота му. И го зададе:

— Сега ще ви попитам за четвърти юли хиляда деветстотин деветдесет и първа година, господин Ердай. Бихте ли ни казали какво правихте в първите часове на този ден.

Ерно нагласи очилата на носа си и отговори невъзмутимо:

— Убих Луиза Ремарди, Огъстас Леонидис и Пол Джъдсън.

Артър бе очаквал в съдебната зала да настане суматоха, но вместо това настъпи продължителна мъртва тишина. Харлоу, който разполагаше с монитор, на който да следи стенограмата на протокола, вдигна поглед и изглежда как думите изтичат пред очите му. След това остави химикалката и подръпна брадичката си. Погледът му се впи в Артър иззад гнездото на преплетените му побелели вежди. Съдията не си позволи нищо друго, но напрежението в погледа му изразяваше адмирация. Да излезеш с подобно свидетелско показание в

навечерието на екзекуция според Харлоу бе олицетворение на смисъла в адвокатската професия.

— Можете да преминете на следващия въпрос — каза той на Артър.

Следващият въпрос можеше да бъде само един.

— Има ли Ромео Гандолф някаква роля в някое от тези убийства?

— Не — все така спокойно отговори Ердай.

— Присъстваше ли на местопрестъплението?

— Не.

— Имаше ли план да ви помага в извършването им?

— Не.

— Помогна ли ви по някакъв начин да прикриете престъплението?

— Не.

Тук Артър си позволи нова драматична пауза. Най-сетне в дъното на залата настъпи раздвижване — двама от репортерите изхвъркнаха в коридора, където беше позволено да използват клетъчните си телефони. Артър се поколеба дали да не провери реакцията на Мюриъл, после сметна, че това може да се възприеме като злорадство, и се въздържа да погледне към нея.

— Господин Ердай — продължи той, — искам да ви помоля да разкажете със собствени думи историята на случилото се на четвърти юли хиляда деветстотин деветдесет и първа година, на събитията, прехождащи трагедията, и какво точно е станало в ресторант „Парадайз“. Моля ви, не бързайте. Просто разкажете всичко пред съдията така, както го помните.

Видимо отслабнал, Ердай сложи едната си ръка върху перилата, за да може да се извърне към Харлоу. Сивият му костюм, твърде плътен за сезона, почти не се набръчка.

— Имаше една жена — започна той, — която работеше на летището. Луиза Ремарди. Продавачка на билети. Не искам да говоря лошо за покойните, но тя беше лека жена. А аз допуснах грешката да се забъркам с нея. Нали разбирате, ваша чест, първоначално го правех заради тръпката, но малко по малко тя ми влезе под кожата. Само че точно когато го забелязах, тя започна да се отдръпва. И това вече ме побърка. Признавам го... — Ердай докосна възела на вратовръзката си, за да го поразхлаби; Харлоу, седнал на високия си съдийски стол,

сложи очилата си върху бележника, за да може да наблюдава Ердай, без нищо да го отвлича. Ерно пое дълбоко дъх и продължи: — Така че започнах да я държа под око. И естествено една нощ видях онова, което бях заподозрял. Беше вечерта на трети юли. Луиза се срещна с някакъв тип на паркинга на летището зад един тъмен ъгъл и както можете да се досетите, скочи при него в колата. Сега ще разберете колко ненормален съм бил, защото изгледах всичко отначало докрай. Всяко помръдване. Близко четиридесет минути.

Ерно беше набрал инерция и Артър не искаше да го прекъсва, но някои процедурни формалности трябваше да се спазят.

— Можете ли да идентифицирате мъжа, който беше с госпожица Ремарди?

— Нямам никаква представа кой беше. А и това не ме интересуваше. Важното за мен бе, че тя лъска нечий бастун. — Чу се прихване и Ерно отмести поглед към седалките. — Съжалявам, ваша чест.

Харлоу, който бе известен с пиперливия си език, му махна с ръка да продължи.

— Та значи, насити му се тя накрая, тръгна си, а аз я последвах. Стигна до Гъс. Говоря за ресторанта му. „Парадайз“. Влязох след нея. Стана голям скандал, признавам. Казвам ѝ, че е курва, а тя ми крещи, че не я притежавам, че съм женен и че не мога да ѝ налагам различни от моите правила на поведение. Не знам дали си представяте... — Ерно поклати жълтеникавото си лице и сведе очи към ореховия парапет на банката за свидетели, погълнат от спомена. — Естествено скандалът привлече вниманието на Гъс. Беше пуснал персонала да си ходи за празника, така че беше останал самичък. С две думи: дойде, каза ми да се пръждосвам, а аз му препоръчах да си го начука. И хванах Луиза, за да я изведа с мен. Тя пак се разкрещя, започна да ме удря, и в този миг отново се появи Гъс, този път с револвер. Само че беше сбъркал човека. Аз съм преживял какво ли не, а освен това познавах Гъс. Той просто не можеше да застреля никого. Казах му го в очите. Но тогава Луиза посегна и сграбчи револвера. „Да, ама аз мога“, така каза. Мисля, че наистина би могла. Така че се хвърлих да взема оръжието. Опитах се да ѝ го издърпам от ръцете и изведнъж... „бум“. Точно като в някой шибан филм. Кълна се, че когато го държеше Гъс, беше на предпазител, но може би докато сме се боричкали... Както и

да е, изведнъж видях в тялото ѝ дупка. Точно в средата на тялото ѝ. Не стига това, ами оттам излизаше дим. Тя погледна натам... изненадана, сякаш искаше да каже: „Ама какво е това, по дяволите“, а димът продължаваше да излиза. И после потече кръв, все повече и повече... Гъс тръгна към телефона, явно за да повика линейка, но аз му викнах „Чакай“... „Чакай? Какво да чакам? Да умре?“ Само че аз имах нужда от минутка, за да обмисля нещата, ваша чест. Да осъзная случилото се. Защото много добре си представях как могат да се развият нещата. Двайсет години бях работил за компанията, но ако той вдигнеше телефона... Направо виждах заглавията във вестниците. „Директор убива служителка“, „Шеф на сигурността дърпа спусъка“. Адиос работа. Край на щастливите вечери насаме с жена ми. Но не това беше най-лошото. Бедата бе, че имах зад гърба си друго случайно застрелване преди много време. Така че попаднеше ли делото ми в ръцете на някой по-строг прокурор, отивах в затвора като нищо... Та, значи, трябваше ми минутка, една-единствена минутка, за да дойда на себе си, или честно казано, за да спра да треперя от страх. Нищо друго не исках от него, само някакви си шейсет секунди. Но Гъс... Гъс се беше вбесил. Стрелба в неговото заведение. С неговия револвер. Така че, когато му повторих: „Чакай“, той не спря, а отиде при телефона и вдигна слушалката. А аз не бях на себе си. Единственото, което исках, бе да овладее ситуацията. Пак му казах да спре. Предупредих го, че ще го убия. Не спря. И го застрелях. Добър изстрел, много добър... — повтори Ерно скръбно. — В главата... Връщам се значи в сепарето. Виждам, че Луиза е пътник. Ясно беше, че ще загуби много кръв и ще умре. Но какво да направя аз? Най-сетне имам минутка за размисъл. И осъзнавам, че единственият ми избор е някак да се измъкна. Не мога да променя нещата. Най-лошото, което можеше да ми се случи, бе да ме хванат. Но поне щях да опитам... С две думи, реших да го направя да изглежда като обир. Върнах се и извадих всичко от касата. Свалих часовника на Гъс, пръстените му. Избърсах масата, на която бе седяла Луиза, така че да няма отпечатъци. И в този миг с периферното си зрение виждам нещо в другия край на ресторанта. Не съм съвсем сигурен, но се сещам, че може да е имало някой в друго сепаре, когато съм влетял след Луиза. Решавам да разгледам по-добре за всеки случай и... ето ти на, в далечния ъгъл виждам един тип да се крие под масата. Някакъв напълно непознат. Като мен. С костюм и вратовръзка.

Осъзнавам, че не е могъл да опита да избяга, защото аз съм бил през цялото време между него и вратата, така че е проявил съобразителността да се скрие, но не стана. Лош късмет. Това е. Липса на шанс. Намерих го... Измъкнах го изпод масата. Започна да бърбори нещо, не че му разбирах, но знам какво ми казваше. Същото, което щях да моля и аз: „Не ме убивай, няма да кажа на никого“. Бръкна се за портфейла и ми извади снимка на семейството си. Сигурно е видял някой да го прави по телевизията. И аз му казвам истината: „Не искам да те убивам, приятел. Недей да мислиш, че искам да те убия“. Казвам му да издърпа Гъс долу до фризера. Луиза вече беше хвърлила топа, така че му наредих да направи същото и с нея. После го завързах там... Пол, мисля, прочетох някъде по-късно, че се казвал Пол. И през цялото време се питам възможно ли е да не го убия. Мисля си има ли начин да ослепее, да кажем да му мушна вилица в очите или нещо подобно, и да го оставя да си живее. Само че, Господи, това ми се видя по-трудно, отколкото да му тегля куршума... Не знаех, наистина дотогава не знаех дали мога да убия човек просто така. Да, знам, че лесно кипвам, избухлив съм, малко ми трябва. Знам... Както стана с Гъс. Но да убия някого ей така... хладнокръвно... просто защото трябва да избирам между него и мен?... Когато бях малък и още живеехме в Унгария, убиха баща ми, защото един от съседите го издал на тайната полиция. Това ми остана за урок. Никога не съм очаквал нищо от никой друг, освен от моето семейство. Дотогава... някак предполагах, че понякога нямаш избор и правиш каквото трябва да се направи. Но не съм вярвал, че ще се случи на мен. И не знаех ще мога ли. Сега знам. Защото го убих. Застрелях го в тила и видях, че животът го напусна в мига, в който той рухна по очи на пода. После свалих от Луиза бижутата ѝ и ѝ оправих дрехите. Сетих се за срещата ѝ на паркинга. Не бях сигурен какво ще покаже аутопсията... — Той отново направи пауза, за да възстанови дишането си. В огромната съдебна зала се чуваше само съскането на кислорода от бутилката. Артър бе единственият, който стоеше прав. Струваше му се, че никой сред останалите не може да намери сили да застане на крака. Върху лицата в галерията бе изписано страхопочитание... може би пред изключителността на стореното зло или от неправдоподобността на това, че с най-обикновени думи могат да се опишат действия, на които нормалните хора са неспособни. Всъщност дали наистина беше така?

Защото въпреки смайването всички чакаха в захлас следващите думи на Ерно.

— През цялото време, докато бях във фризера, се чувствах като зомби. Но после... после не знаех какво да мисля. По улиците ги има всякакви... скитници, бандити, малоумници... все такива, които по правило не забелязваме. Но си мислех, че никой от тях не е правил нещо като това, което току-що бях извършил аз. И те всички ме държаха в ръцете си. Знаеха какво съм направил. Чаках да ме заловят. Просто се бях подготвил психически, че един ден на вратата ми ще почукат полицаи. Но се оказа, че бях свършил добра работа. Полицаята само се лутаха и си пречеха...

Ерно пак спря и Артър огледа съдебната зала, за да провери какъв е ефектът. Памела бе прехапала устна и като че ли не смее да си поеме дъх, за да не наруши по някакъв начин перфектния ритъм на този изключителен момент. Той ѝ намигна, после най-сетне се осмели да хвърли поглед към прокурорската маса, първо към Лари Старчек, когото не бе виждал от години. Бе обмислил идеята да поиска изключване на Лари от залата, защото Ерно щеше да даде свидетелски показания срещу него, но в крайна сметка прецени, че Ердай ще направи по-добро впечатление, ако се изправи срещу Лари очи в очи. И тази преценка се оказваше правилна. Лари се държеше по начин, който едва ли щеше да направи благоприятно впечатление на Кентън Харлоу — едва се сдържаше да не избухне в смях. Изглежда, за него цялата тази история бе толкова нелепа, че можеше да бъде възприета единствено като комична.

Но седящата до него Мюриъл бе замислена. Довърши започнатата бележка и погледите им се срещнаха. Артър очакваше, че ще е бясна. Тя естествено веднага щеше да разбере, че той използва деликатното ѝ положение на човек, влизащ в избирателна кампания, при това като основен кандидат. Да осъдиш невинен и да го екзекутираш не беше сред постиженията, които гласоподавателите очакват да видят в трудовата характеристика на „своя“ кандидат, още повече когато става дума за бъдещия областен прокурор, и намерението на Артър бе да подтикне обществеността да нададе възмутен вой, който да принуди Мюриъл да потули скандала, за да смени заглавията на челните страници на вестниците. Само че тя винаги бе обичала тази игра, така че просто леко му кимна. Кдва

забележимо, само за него. „Не е зле“, сякаш му казваше. Не че бе повярвала на разказаната история, нищо подобно. Нито за секунда. Но като адвокат отдаваше дължимото на Артър за изобретателността. Артър ѝ кимна в отговор — надяваше се, че го е направил с всичкото дължимо уважение — после отново се обърна към Ерно.

— Господин Ердай, не ви попитах преди. Познавахте ли Ромео Гандолф към датата, за която говорим, а именно юли деветдесет и първа?

— Да го познавам? Би могло да се каже, че бях чувал за него.

— Какво по-точно?

— Че е напаст божия. — В залата отекна гръмък смях. Всички се размърдаха с облекчение. Дори Харлоу си позволи лека усмивка. — Катерицата, Роми, какъвто и да е там... живееше на улицата. Навърташе се на летище „Дюсейбъл“ през зимата, за да се спаси от студа, и постепенно забелязах, че винаги когато е там, нещо изчезва. Така че моите момчета и лично аз редовно му... как да се изразя... помагахме да махне. Така го познавах.

— Известно ли ви е по какъв начин Ромео Гандолф е бил обвинен в извършване на въпросното престъпление?

— Да.

— Моля ви, разкажете на съда със свои думи какво се случи.

— Какво се случи, казвате? — повтори въпроса Ерно. Подиша известно време кислород от бутилката. — Ами, прав беше свещеникът в Ръдърд. Оказа се, че съм имал някаква съвест. Имам един племенник. Казва се Колинс. Колинс Фаруел. Опитвах се да му помогна. Винаги съм го правил. Да се опитвам, искам да кажа. През целия си живот съм се безпокоил за него. А трябва да ви кажа, че той ми е давал много поводи да се тревожа... Както и да е, няколко месеца след като убих онези хора, го заловиха. За наркотици. Троен хикс. Доживотна присъда. Това ми действа силно. Казах си: „Ето ме, гаден убиец на свобода, а Колинс, който не е направил нищо повече от това да продава на хората онова, което те и без това търсят, ще прекара целия си живот зад решетките“. Не знам... стори ми се някак... нередно. Но една друго ъгълче в съзнанието ми казваше, че никога няма да намеря спокойствие, ако не хванат най-сетне някой за убийствата. Сега знам, че това беше глупава мисъл. Защото каквото и да се случеше, аз никога нямаше да намеря спокойствие. Но тогава си помислих: „Ако успея да

накисна друг, тогава и аз ще съм по-добре, и Колинс, тъй като той ще може да даде на прокурорите нещо, за да отърве доживотната присъда“.

Артър зададе очевидния въпрос:

— Защо Роми?

— Ами, господин Рейвън, истинският отговор е: „Защото знаех, че мога успешно да натопя именно него“. Виждате ли, на практика всичко се свеждаше до онзи медальон, който намериха в него. Беше на Луиза. И аз знаех, че е у Катерицата.

— Катерицата, това е Роми?

— Да, така го наричат.

— Можете ли да ми обясните как научихте, че медальонът е у него?

— Мога, но историята е дълга. Една-две седмици преди Луиза да умре... — Ерно изправи гръб и се поправи: — преди да я убия, аз вече я следях редовно, проверявах я през цялото време и това си беше чиста проба шпиониране. Но една сутрин отидох на работа по-рано и тя се захвана с мен, че съм позволявал на всякакви крадци да се шляят из летището. В крайна сметка се оказа, че била свалила медальона, понеже се оплел в телефонния кабел, и го оставила на бюрото си. Напуснала работното си място едва ли не за секунда, а когато се върнала, Катерицата се измъквал като сянка, а медальона го нямало. Та тя ме наруга за това, а после се разплака, понеже бижутото било семейна скъпоценност от два века... Е, вие какво бихте направили на мое място? Ясно какво: тръгнах да търся Катерицата. Отне ми цял ден, но накрая го спипах в едно свърталище в Норт Енд. Той, разбира се, каза, че не знаел за какво му говоря, но аз му заявих: „Слушай, глупи, това бижу струва за жената много повече, отколкото някой ще ти даде. Върни й го и ще направим така, че да не съжаляваш, а освен това никой нищо няма да те пита“... Когато я убих, разбира се, вече бях забравил за това, но забелязах, че вестниците споменават медальона в списъка на откраднатите вещи, а аз знаех, че това не е вярно. Реших, че Луиза не е посмяла да признае вкъщи за загубата на семейното съкровище. Знаете ли, винаги има маса неща, за които полицаите мислят, че са истина, само че не са, но това е друга история. — Ерно хвърли бърз поглед към Лари, после посегна към крайника с кислорода. Личеше му, че започва да се изморява. — Както и да е,

трябва да беше през септември, когато отново срещнах Катерицата на летището. Не мисля, че можеше да ме назове по име, но помнеше много добре, че му бях обещал пари. „Оная работа е още в мен“, каза ми той и извади медальона от джоба си. Ей така, направо наред терминала. Помислих си, че сърцето ми ще изскочи от гърдите и ще тупне в краката ми — толкова силен бе шокът, — защото за убийствата още се говореше из вестниците и аз исках да бъда колкото се може по-далеч от всичко, свързано с тях. Казах му, че ще поработя по въпроса, и побързах да се махна от него, сякаш бе прокажен... По-късно обаче се замислих и се изплаших, че може да съм се издал с начина, по който избягах. Може би трябваше да организирам да го арестуват и да го заподозрат, че той е извършителят. Идеята ми хареса и започнах да проучвам нещата. Приказвах с полицаи приятели, преструвах се, че се интересувам от Катерицата, защото създава проблеми на летището. Когато научих, че си имали „закачка“ с Гъс, вече сериозно започнах да мисля как да го натопя. Дори и при това положение не знам дали щях да направя нещо, но точно тогава прибраха Колинс, така че Роми беше като пратен от бога, може да се каже по поръчка... Колинс не знаеше как стоят нещата и за него Роми беше точно който трябва. Разказах му, че просто съм събирал информация за Роми, предложих му да я фризира и поукраси и после да я разкаже, за да отърве затвора. Предупредих го, че ще му пратя полицаи и че ще трябва да се представи в най-добра светлина, с други думи, да разиграе убедително нежелание да „пропее“, и настоях да се постарее колкото може повече, защото никак не бях сигурен колко добре ще се представи, ако се изправи на скамейката за свидетели. После изчаках удобния момент да подхвърля новината пред някой полицаи и това се оказа Лари Старчек, който се появи по някакъв повод на летището два дни по-късно... — Ерно вдигна ръка, за да посочи Лари, който, чул как е бил изработен, най-сетне се беше замислил за сериозността на ставащото. — Останалото е история — завърши Ерно.

В залата се разнесе нестроен шум на едновременно говорещи хора и Артър прегледа записките си. Готвеше се да отвори темата за изпратените от Ерно писма до Лари и Джилиан, но в този момент Ерно вдигна ръка; по някаква причина — изневеряващото му здраве или напрежението — тя леко трепереше. — Мога ли да кажа още нещо, ваша чест? — Той отново се изкашля и кашлицата му изкънтя остро в

смълчаната зала. — Вероятно не е много важно, но бих искал да го знаете, понеже е нещо, което не ми излиза от главата. Става дума за моя племенник. Той се отърва с пет години. Понеже издаде Катерицата. Вече е пораснал. Прие Исус, нещо, което не съм се и надявал, че някога може да стане, има жена, две деца, малък бизнес. Дадох му шанс... всъщност няколко пъти даже, и този път той се възползва. Най-сетне! Така че в ужасната каша, която забърках, има поне едно хубаво нещо. И аз винаги ще си мисля за него. Винаги...

Харлоу изслуша думите му с безизразно лице, както беше изслушал целия разказ. Артър знаеше, че ще минат часове преди съдията да може да се оправи с масата дребни подробности. Но имаше един въпрос, който трябваше да бъде зададен сега. Харлоу се обърна първо към Мюриъл, за да я попита възразява ли съдът да зададе въпрос. Отговорът ѝ беше, че самата тя има няколко въпроса, но с удоволствие ще предостави на съда да зададе пръв своя. Този вид процесуални дебати Харлоу възприемаше като форма на изящните изкусиш. Той ѝ благодари с лека усмивка и се обърна към Ерно:

— Преди да тръгнете от тук, искам да се уверя, че съм разбрал правилно показанията ви, господин Ердай. Затова питам: правилно ли ви разбирам, че твърдите, че сте се надявали да натопите господин Гандолф?

— За съжаление точно такива бяха намеренията ми, ваша чест — отговори Ерно. — Искам да кажа, че това беше просто опит, ваша чест. Опитвах се да направя каквото ми бе по силите за хлапето, но знаех, че не мога да гарантирам успешен изход. Имах добра представа за процедурната страна на нещата и съзнавах, че Колинс няма да намаже нищо, ако Роми не бъде обвинен и осъден.

— Точно този пункт буди моите недоумения. Вашата идея е била да постигнете целта си, като накарате племенника си да отведе полицията до медальона в джоба на Гандолф. Така ли е? Само че не е ли много плитко скроено? Ами какво щеше да стане, ако се окажеше, че Гандолф има алиби? Или дадеше правдоподобно обяснение откъде има медальона?

— Това, предполагам, би било напълно възможно. Но вие се досещате, че аз никога не бих потвърдил неговата версия за медальона. И не забравяйте за спречкванията му с Гъс. Освен това имаш доста ясна представа какво точно щеше да се случи.

— И какво е то?

— Бях готов да се обзаложа, че рано или късно Роми ще си признае.

— Да си признае престъпление, което не е извършил?

— Ваша чест, нека се замислим... — Ерно отново млъкна и дълбоко пое въздух няколко пъти. — Ваша чест, аз съм врял и кипял в тези неща. Каква е ситуацията: убийства, явно дело на луд, и един ненормалник с улика в джоба си и мотив. Но, ваша чест — Ерно вдигна измъченото си изпито лице към стола на Харлоу, — все пак не живеем в рая, нали?

16.

12 юни 2001

Отново В съда

Старата сграда на Федералния съд, пред която имаше колонада от източени коринтски колони, беше част от оригиналния градоустройствен план на Сентър Сити в Дюсейбъл — фокалната точка на широк площад, известен като Федералния площад. Докато Джилиан тичаше по гранитните пътеки, накацалите пред нея гълъби лениво се вдигаха във въздуха, колкото да ѝ направят път. Както в повечето случаи, когато ставаше дума за обществения транспорт на околия Киндъл, автобусът ѝ беше закъснял.

Преди два дни ѝ бе позвънил Артър Рейвън в характерния за него извинителен стил. Съобщи ѝ, че двамата с помощничката му били решили, че ако е възможно, Джилиан трябва да присъства в съда. Искаха да разчитат на нея в случай, че се наложи някой да удостовери истинността на изпратеното до нея писмо на Ердай или да потвърди, че го е получила в края на март, преди да се разбере за назначаването на Артър — събитие, което несъмнено би могло да внуши на Ердай идеята да пофантазира. Искането на Артър я поставяше до известна степен в неловко положение, но тя се бе съгласила да приеме призовката му с неочаквана дори за самата нея готовност.

И сега бързаше по красивото централно стълбище на съда — фина спирала от алабастр — и напразно се мъчеше да прогони от мислите си спомена за последния път, когато бе идвала тук. Датата се бе запечатала в съзнанието ѝ: 6 март 1995. Всички процеси срещу други корумпирани адвокати и съдии, в които бе взела участие като потенциален свидетел, бяха приключили, без да се наложи да дава показания. Помощта ѝ за правителството беше факт. При прочитането на присъдата срещу нея няколко млади заместник-прокурори бяха гарантирали, че е трезва и че доброволно се е съгласила да окаже сътрудничество, след което личният ѝ адвокат бе помолил за снизходителност. Мойра Уинчел, главен съдия тук преди назначаването на Кентън Харлоу, бе предпочела да остане ужасена от

престъплението и бе осъдила Джилиан на седемдесет месеца затвор. Присъдата бе поне една, а може би дори две години по-сурова, отколкото бе очаквала предвид указанията към федералния съд за определяне размера на наказанието, особено с оглед на помощта, оказана на прокурорите. Самата Джилиан бе произнесла хиляди присъди и съвсем рядко бе имала абсолютната увереност, че е претеглила точно важността на всички взаимосвързани фактори. Беше се изненадала от нуждата да каже една дума на съдията, след като Уинчел бе свършила с нея. „Разбирам“, бе изрекла Джилиан.

Най-сетне стигна на последния етаж и надникна крадешком през малките прозорчета в тапицираните с кожа въртящи се врати на огромната зала на главния съдия. Видя вътре Ерно, с накрайник за кислород в носа, хванал се здраво за перилата около мястото за даване на свидетелски показания. Настанил се на стол, който сред мраморните колони изглеждаше като купол за кръщаване, Кентън Харлоу изучаващо разглеждаше Ердай и попипваше с пръст забележителния си нос. Първоначалният ѝ импулс бе да отвори вратата и да седне, но тя бързо го овладя. Само че мястото на потенциалните свидетели не беше в съдебната зала. Още по-малко нейното. Резултатът от пътуването до Ръдърд с Артър обаче бяха няколко нощи със странни сънища. След преживените вълнения тя бе признала на Дъфи, че ѝ става все по-интересно какво има да каже Ерно, както и какво ще е въздействието от показанията му из Триградието и в частност върху нея самата.

Близо час прекара в малката стаичка за свидетели, зачетена в перипетиите на Пелопонеската война, когато шумът в коридора ѝ показва, че заседанието е приключило. По навик тя се изправи, за да използва малкото огледало на стената, оправи подпльнките на тъмния си костюм и центрира едрата перла върху високата си яка. Десет минути по-късно при нея влезе Артър Рейвън. Изглеждаше сериозен както винаги, но в очите му светеше светлина, която накара Джилиан да му завиди. Беше очевидно, че Артър тържествува.

Той започна с извинения. Мюриъл бе изнесла цяло представление пред съдия Харлоу, заявявайки, че е била изненадана от събитията, и бе поискала двацет и четири часа, за да се подготви за кръстосания разпит на Ердай.

— Да не искаш да кажеш, че трябва да дойда и утре? — попита Джилиан.

— Опасявам се. Бих попитал Мюриъл дали смята, че ще има нужда от теб, но честно казано, не мисля, че е подходящо. Нали знаеш, каквото повикало, такова се обадило. — Рани от битките. Джилиан помнеше. — Мога да ти дам друга призовка, ако ти е необходимо извинение в работата — предложи Артър.

— Не е нужно, шефът проявява разбиране. — Ралф Подолски, мениджърът, който лично я бе наел, беше по-младият брат на Лоуъл Подолски, бивш частен детектив и адвокат, който се бе опарил в същия скандал, сложил край на кариерата на Джилиан. Ралф не бе споменал връзката си с Лоуъл до първия ѝ ден на работа, а след това никога не бе отварял дума по въпроса.

Джилиан прибра чантичката си. Артър ѝ предложи да ѝ покаже как да се измъкне от сградата незабелязано от репортерите, които — побърза да уточни той — в момента били заети с разпъването на Мюриъл. Докато слизаха с асансьора, тя го попита как е протекъл разпитът на Ерно Ердай.

— Смайващо — отговори ѝ Артър.

— Справи ли се Ерно?

— Мисля, че да.

— Ти ликуваш.

— Аз ли? — Самата мисъл, че това е възможно, го смая. — Единственото, което чувствам, е бремето. Нали разбираш, убият ли клиента ти, това не е просто като да загубиш. Ще ти призная, че има нощи, когато се будя по три пъти. Това дело е единственото, за което мисля. Знаеш ли... бил съм, така да се каже, „в окопите“, години наред съм се борил за всеки долар, бяхтил съм се в корпоративното право, където големите компании се боричкат за сделки, от които светът се тресе. Харесвам повечето от клиентите си, искам да спечелят, но честно казано, отвъд това залогът не е голям. Докато ако в случая стане издънка, ще се чувствам сякаш някои е изсмукал светлината от вселената.

Асансьорът спря и вратата се отвори. Артър ѝ показва тясно коридорче, което никога не би могла да открие сама, и я последва до улицата, обезпокоен да не бъдат забелязани от някой зорък репортер.

Съобщи ѝ, че се е съгласил да даде за два водещи телевизионни канала първите си интервюта в своя офис.

„Мортън“ се намираше на три преки от съдебната палата, по път за кантората на Артър в сградата на Ай Би Ем, и той я придружи.

— Имаш ли някаква представа какво впечатление си е съставил съдията за Ерно? — попита тя.

— Мисля, че му повярва. Стори ми се, че това просто беше неизбежно.

— Неизбежно?

— В един момент нещо влезе и се настани в залата — замислено обясни Артър. — Скръб, печал? Не че Ерно се опитваше да предизвика състрадание към себе си. Нищо подобно — той просто не е човекът, който ще накара някой да го съжалява, защото е извършил ужасни неща. Но във всяка негова дума се долавяше... тъга.

— Да, печал — съгласи се Джилиан. Може би точно това беше причината, поради която ѝ се искаше да чуе Ерно. По тротоарите имаше малко пешеходци. Все още бе рано за края на работния ден, когато на улиците щеше да се изсипе тълпа. Денят беше мек, слънцето — ярко и те минаваха от слънце на сянка, докато вървяха покрай високите сгради по Гранд Авеню. Джилиан извади слънчевите си очила от чантичката. Артър я наблюдаваше.

— Ти не си направила онова, което е извършил той. Говоря за убийствата.

— Да, понякога си го повтарям за успокоение.

— Но си платила цената.

— Сега ще ти кажа ужасната истина — предупреди го тя. Прекрасно съзнаваше, че отново поема пред Артър онзи път надолу, който отказваше да извърви с другите, но човек не можеше да отклони Артър Рейвън с деликатност или увъртане. Той плачеше, когато му бе тъжно, а във всички останали настроения се смееше като дете. Беше обикновен, добротата му бе обикновена и общуването с него изискваше същите семпли реакции. Не че това беше една от силните черти на Джилиан, но в Ръдърд тя бе открила, че в негово присъствие подобни емоции — особено дълбокото чувство на загуба — някак се оказват на една ръка разстояние. И все пак засега този човек се оказваше напълно достоен за доверието ѝ. — Не това, което съм направила, е нещото, за което най-много съжалявам, Артър —

продължи тя. — Предполагам сега ще ме разбереш неправилно и не бих те обвинила за това, но не мисля, че парите са променили изхода на което и да било от онези дела. Разбира се, никой не може да е сигурен в това, най-малко от всички аз, и точно това е коварството на моето деяние. Но това е система, Артър, може да се каже почти като данъчната. Адвокатите забогатяват, значи съдиите имат право на своя дял. Лично аз никога не съм вземала подкуп по дело, но не защото съм толкова принципна или почтена, а защото никой не ми е предлагал. Никой от нас не искаше да рискува да бъде заподозрян. Срам ме е, че съм работила в тези условия толкова дълго. Срам ме е, че не съм се оказала достойна за гласуваното ми огромно доверие. Но ти си прав, годините зад решетките изглеждат като справедливо възмездие за това. Това, което ме яде отвътре, е прахосването.

— Прахосване?

— Говоря за различните шансове, които са се откривали пред мен, а аз съм ги прахосала.

— Виж... пред теб има достатъчно години, за да започнеш нов живот. Стига да пожелаеш да го имаш. Защото всеки живее в собствен часови пояс.

Сполучливото му сравнение я накара да се засмее. Тя обитаваше вселена може би паралелна, но не съвсем същата като на останалите. Нейното време, както бе предположил Артър, се движеше малко по-бързо. Беше завършила колеж на деветнайсет, беше работила една година, за да събере пари за таксите за юридическия факултет, беше се дипломирала в Харвард на двайсет и три и се беше върнала в околия Киндъл. В известен смисъл сякаш изобщо не беше напускала, а бе прекарала трите години при братовчедите на баща си в Кеймбридж. Можеше да отиде на Уолстрийт, в столицата, дори в Холивуд. Но за дъщерята на един полицай прокуратурата на околия Киндъл бе единствено възможният избор.

Във всичко това обаче определящият елемент бе нейната воля. Винаги бе гледала на себе си като на екзистенциалист: набележи си цел и я преследвай. Беше шокиращо да установи колко демоде е волята в днешните времена. Съвременните американци гледаха на себе си като на безсилни същества, безмилостно моделирани още по време на ранното си детство. Но може би така беше най-добре. В нейния случай, след като бе започнала да приема наркотици, тя бе възвеличила

силата на волята си до степен да гледа на себе си като на ницшеанска фигура, супер жена, притежаваща куража да се постави извън ограниченията на конвенционалността. Едва години по-късно, в затворническата килия, бе осъзнала, че страхът е подхранвал отвращението ѝ от моралните норми на средната класа, усещането по какъв смазващ начин тя би могла да приложи стриктните ѝ оценки по отношение на самата нея.

— Хората преживяват какви ли не премеждия, Джилиан. В моето семейство има такива, които се оцелели след Дахау. Но са продължили нататък. Дошли са тук, захванали са се с живота си и са започнали да гледат внуци. Искам да кажа... трябва да вървиш напред.

— Само че аз сама си направих това, Артър. Не става дума за преживяване на природна катастрофа или някакво упражнение в човешко вероломство.

— Станала си жертва на обстоятелствата. За Бога, какво изобщо правиш тук, защо си се върнала? Страдаш или се самонаказваш, или се опитваш да изживееш отново онази психологическа дивотия, която те е докарала до това положение. Само че това свърши! Вече си различна.

— Дали? — Тя наистина трябваше да намери отговора на този въпрос.

— Спряла си да пиеш. Нямах представа с какво притеснение очаквах да те видя при първата ни среща... опасявах се, че ще дойдеш натръскана до козирката. Но нищо подобно, ти си трезва. Бъди смела. Давай напред. Поне три пъти седмично ми се случва да отворя вестника и да видя името на някой, срещу когото съм предявявал обвинение, докато бях във „Финансови престъпления“, и обикновено става дума за хора, които са в центъра на важна сделка.

— И си мислиш, че не са наред.

— Нищо подобно, мисля си, че правят онова, което имат право да правят. А именно... да продължават живота си. Е, надявам се, че са помъдрели. Някои са, други — не. Но ако повторят грешката си, тогава вече наистина ще смятам, че не са наред.

Тя не беше напълно убедена, но оценяваше усилията му.

— Споменавала ли съм, че си много мил с мен, Артър?

Той я гледаше примижал, защото следобедното слънце се бе спуснало зад главата ѝ.

— Това забранено ли е?

— Малко ми е... непознато.

— А може би смятам, че имаме нещо общо.

Винаги когато се видеше с Артър, нещата се връщаха по някакъв начин до онази тяхна среща, когато го бе направила на нищо в кафето. Макар да бе нормално да се предположи, че това би затръшнало всички врати, се бе случило точно обратното — беше се отворило нещо. Той продължаваше да настоява, че двамата са сродни души, докато тя все така беше изпълнена със съмнения, че между тях има някаква прилика. Но Артър ѝ доставяше удоволствие. С изключение на Дъфи, който впрочем така и не бе получил пълни права, тя бе скъсала всякакви връзки с прокурори и адвокати. Но душата ѝ жадуваше за истински разговор между адвокати, за пълноценни контакти с професионалисти, за сериозно обсъждане на мотиви и смисъл, за анализи, стигащи до същината на проблемите.

Вече стояха пред вратата на „Мортън“. Сградата, дело на известен архитект, учител на Франк Лойд Райт, беше пример за онова, което бе тласнало ученика в обратната посока. Екстериорът беше натруфен, в желязната фасада имаше дълбоки вдлъбнатини, а шестметровата стъклена врата беше в рамка от месинг. Дръжките бяха набраздени, излъскани от хилядите докосвания ежедневно и блестяха под силната слънчева светлина. Щандът за козметика беше близо до входа.

— Моят пост — посочи му мястото си тя. Дълго беше избягвала работата в магазина в Сентър Сити, където клиентите често я познаваха, но със започване на сезона на отпуските Лоуъл ѝ бе завил, че има нужда от нея тук два дни седмично.

— Доставя ли ти тази работа удоволствие?

— Да, щастлива съм, че работя. В затвора това се смяташе за привилегия. И наистина си беше така. Видях обявата и реших, че мястото не е лошо.

Работата действително ѝ се струваше забавна, макар в интереса ѝ към модата да нямаше никакъв елемент на игра. С годините тя се бе наслушала на хиляди фрази, доста, от които ѝ бяха направили силно впечатление, като сентенции от Евангелието или цитати от Шекспир. „Модата докосва най-чувствителното място на душата“. „Модата е част от живота, в същата степен като секса“. За нея нещата стояха съвсем просто: поне се опитвай да изглеждаш добре. Ставаше дума за

малко маскарад, малко детска игра, малко уязвимост пред преценката на другите и, повече от всичко останало, наслаждението, което идва от формирането на чуждото мнение. Това, разбира се, нямаше смисъл — не повече от детинските играчки с топчета и стикове, в които се захласваха възрастни мъже — но толкова много жени, дали подвластни на култура, или на инстинкт, копнееха за красота и се оценяваха взаимно в зависимост от положените усилия. Напоследък тя се бе оттеглила от съревнованието. В сравнение с младите хубавици, които заставаха пред щанда ѝ, като идваха направо от фитнес зали и салони за красота, Джилиан вече беше в категорията „бивши красавици“ — тъжни думи, напомнящи за „бивши спортисти“. Но като се занимаваше с клиентите, тя изпитваше облекчение, че суетността вече не е толкова важна за нея — факт, който свързваше с депресията, в която бе изпаднала.

— Това май ти се струва повърхностно, Артър.

— Ами...

— Спокойно можеш да го кажеш. Това е думата, мисля.

— Предполагам, проблемът при мен е, че нищо не разбирам. Според мен дори непривлекателните хора имат инстинкти, но човек трябва да се примири с това как изглежда.

— О, Артър, я остави това! — Тя често намираше ниското мнение на Артър за външността му за прекалено болезнено.

— Привлекателността на един мъж след определена възраст няма нищо общо със същото понятие, докато е тийнейджър. Успех, висока заплата, хубава кола. Знаем какви са критериите. Няма такова нещо като зле изглеждащ мъж с дебел портфейл.

— Това не се отнася до мен.

— Съмнявам се.

— Може би защото съм толкова незрял — каза той, а когато тя се засмя, допълни: — Такъв съм. Все още желая да се сбъднат нещата, които си фантазирам.

— Например?

— Хубава и умна... глупаво, нали? Искам някоя, която е всичко онова, което аз не съм.

— Млада красавица от корицата на списание?

— Нее, не съм чак толкова зелен. Зряла жена би ме устроила напълно. — Артър извърна лице. За миг изглеждаше, че е заслепен от

слънцето, после добави приглушено: — Някоя като теб.

— Като мен?! — Тя панически погледна право пред себе си: надяваше се разговорът да не е тръгнал в посоката, от която се страхуваше. — Може би някоя по-близко до твоята възраст? — На четиридесет и пет, тя смяташе, че е поне с десет години по-голяма от Артър.

Артър се изсмя късо:

— О, ти ставаш прекрасно.

— Но аз съм достатъчно стара, за да ти бъда майка.

— Моля те.

— Добре, леля.

— Едно просто „не“ ще е напълно достатъчно, Джилиан — меко каза той. — Свикнал съм да го чувам.

— Артър — въздъхна тя. — Артър, аз съм развалина, която никой не би могъл, а според мен и не би трябвало да иска да разчисти. Такава е истината. Честно казано, не казвам „да“ на никого — това вече не е част от моя живот.

Насмешливостта още не го бе напуснала, но той се намръщи и за миг сведе глава; слънцето се отрази в плешивината на темето му. След това се насили да се усмихне.

— Няма нищо, Джилиан. Просто се опитвах да илюстрирам гледната си точка.

Сестринска целувка по бузата вероятно щеше да бъде съвсем уместна, но това не беше стилът ѝ. Вместо това тя се опита да се усмихне по възможно най-приятелски начин и му обеща да се видят на следващия ден. Рейвън също се усмихна, но тръгна, като си влачеше краката, а ръката му с куфарчето бе безсилно отпусната. За пореден път почувства да я обхваща чувство на вина. Ликуващият мъж, който може би току-що бе проявил нехарактерна за него смелост, беше изчезнал. С няколко думи тя го бе унищожила и Артър отново се бе превърнал в онова, което беше бил винаги.

13 юни 2001

История

Ерно Ердай прекара нощта заключен в специално отделение към общата болница на околия Киндъл. Когато съдебните шерифи го докараха в инвалидна количка — Ерно не изглеждаше никак доволен, че се налага да я използва — Лари дойде да види може ли да помогне с нещо. Напрягайки силите си до краен предел като старец, Ерно се надигна, след което Лари и заместник-шерифите го съпроводиха внимателно до свидетелската банка и донесоха кислородната бутилка. Предстоеше кръстосаният разпит. Макар Ерно категорично да бе отказал разговор с Мюриъл преди разпита, Лари предполагаше, че няма да има нищо против да поговори с него като с колега, както Ерно, изглежда, все още предпочиташе да гледа на полицаите. Когато шерифите се оттеглиха и Ерно нагласи накрайниците на кислородния апарат в носа си, Лари се позабави край него, сложил ръка върху потъмнелия от времето орехов парапет. Възхищаваше се на Церемониалната зала, запазена за ритуалите по официалното встъпване в длъжност на висши съдебни лица, както и за слушане на граждански дела, и се наслаждаваше на вече забравеното умение, съхранено за поколенията в старата съдебна палата, макар да оставаше враждебно настроен към всичко останало, свързано с федералната система.

— Значи рак на белите дробове? Пушиш ли, Ерно?

— Като хлапе. И във Виетнам.

— И откога знаеш, че си болен?

— Стига, Лари. Знам прекрасно, че вече си изчел цялото ми досие.

Папката беше изнесена тихомълком от Ръдърд още миналата нощ и докарана тук. Поне половината персонал в дирекцията на затвора и прокуратурата щеше да загуби работата си, ако Лари признаеше това. На всичко отгоре, задължението да се прегледа медицинската документация беше на Мюриъл. Дватамата с нея бяха останали почти до

три през нощта — търсеха в живота на Ерно нещо, за което да се захванат.

Лари попита Ерно как се справя семейството му.

— Е, жената е виждала и по-добри дни, особено след тазсутрешните вестници.

— Децата?

— Нямаме деца, Лари. Така и не успяхме да си направим. Имам само племенник. Как са твоите деца, Лари? Две момчета, така ли беше?

— Така — потвърди Лари и описа изпълненията на Майкъл и Дарел. После си спомни нещо, извади от джоба си клечка за зъби и я предложи на Ерно. Ердай не скри удоволствието си и веднага я сложи в ъгъла на устата си.

— Вътре не ни гледат с такива неща. Обзалагам се, че не си се замислял за възможностите на клечката за зъби като смъртоносно оръжие, Лари.

— Вътре може и да е.

— Вътре винаги ще се намери някой, който да ти изчовърка окото с нея.

— Какъв е животът на едно бяло ченге в затвора с всичките игри и забавления там?

— Какъвто си го направиш, Лари. Наистина... просто нямаш друг избор. Гледам да не се навирам в очите на никого. Имам едно голямо предимство пред повечето съкафезници: знам, че мога да оцелея и в най-дълбокото блато — доказал съм го още като малък. Хората в тази страна, Лари, се чувстват прекалено сигурни. Само че човек никога не е в пълна безопасност. Мястото, където в момента се намираме, има за задача да ни доказва именно това.

Лари реши да запомни тази мисъл. Всъщност разговорът досега вече му беше дал няколко ценни указания, които щеше да сподели с Мюриъл в мига, в който тя се появеше. Ердай го попита как е.

— Какво да ти кажа, Ерно, снощи не успях да се наспя. И знаеш ли защо?

— Мисля, че се досещам.

— Това, което все още не схващам, е каква тръпка ти носи цялата тази разправия.

Ерно премести с език клечката от другата страна на устата си.

— Разбирам те, Лари, но ако се бе отзовал на писмото ми, което ти написах, щях да ти кажа точно както казах на тях. Работата е сериозна, Лари. Съжалявам, ако онова, което казвам, ви направи да изглеждате зле — говоря за теб и твоята приятелка, — но не съм първият, който иска да си отиде от този свят с чиста съвест.

„Ти и твоята приятелка“. Лари реши да запомни и това. С годините Ерно бе чул маса неща, докато висеше с полицаите по барове като „При Айк“ например. Провокиран в известна степен, Лари реши да изостави маската на добронамереност и впи мрачен поглед в Ердай. Той като че ли го очакваше и загадъчен и невъзмутим, отказа да сведе очи. Лари почувства, че макар да го познава отдавна, така и не е разбрал що за човек е. Нямаше никаква представа за размера на подводната част на айсберга. При всички положения, впечатлението му за Ерно бе, че не е някой, който ще си изпусне ей така нервите в бар или ще лъже заради едното удоволствие. Но мъглата като че ли започваше да се разсейва. Светът бе пълен със сърдити хора като Ерно, решени да си разчистят сметките с когото могат, преди да легнат в ковчега.

Мюриъл забързана влезе в залата. Томи Молто, участник заедно с нея в процеса преди десет години — по онова време неин началник, днес неин помощник — вървеше зад нея, както и Керъл Кийни, апелативният адвокат, останала съпричастна към делото, докато то се бе влачило из системата. Томи беше надебелял и изглеждаше угрижен, което бе типичното му изражение. Бузите му се бяха свлекли и беше започнал да заприличва на булдог, но Лари винаги го бе харесвал, защото според него този човек през целия си живот се бе старал да дава най-доброто от себе си. От друга страна, Керъл беше объркана и абсолютно изплашена — и здраво стискаше тънките си устни. Беше слабичка блондинка, адвокатка от три или може би четири години, и би трябвало да се досети какво може да последва, след като Артър бе завел молбата си, но вместо това просто бе хвърлила папката на бюрото на Мюриъл с мнението, че назначаването на съдия Харлоу за слушащ делото е по-скоро в тяхна полза. Всеки в прокуратурата би й казал, че това са пълни глупости, но от друга страна, за Лари самото присъствие на Керъл в прокуратурата беше мистерия.

Рейвън, който бе дошъл в компанията на русата си помощничка, спря пред масата на Мюриъл, като изпревари Лари с една-две крачки.

Докато Мюриъл изпразваше съдържанието на куфарчето си, Артър замънка нещо за свидетел на защитата, който чакал в стаичката. Мюриъл беше спала не повече от един-два часа, но изглеждаше оживена от предстоящото предизвикателство, независимо от факта, че както сутрешните вестници, така и телевизията я бяха направили на нищо. Преподобният доктор Карнелиън Блайт от Саут Енд, за когото, изглежда, всяка обида срещу американски чернокож беше равностойна на поробване, вече бе заявил, че взема Катерицата под опеката си, и се бе захванал с организирането на протестни маршове и даване на пресконференции на стълбището на съдебната палата още в зори, използвайки Гандолф като претекст, за да поднови вече омръзналите на всички жалби за бруталния характер на обединената полиция в околия Киндъл. Нищо, че до вчера вероятно дори не бе чувал за Роми.

— Не ме интересува, Артър — отговори Мюриъл. — Няма да оспорваме, че е получила тъпото писмо. Така че няма нужда да я призоваваш.

Когато Артър се обърна, Лари му подаде ръката си и той с радост я стисна. Някогашните прокурори по правило гледаха на прекараните в прокуратурата дни като на славни времена, може би защото с носталгия си спомняха за тях като за момента, преди да започнат да се продават за пари.

— Предполагам, след вчера сте затрупани с предложения от Холивуд? — попита шеговито Лари. В интерес на истината лицето на Артър не бе слизало от телевизионните екрани цялата вечер. Той не бе спрял да повтаря, че очаква Мюриъл да се появи на следващия ден и да моли Роми Гандолф да ѝ прости. Шегата допадна на Артър. След като той отиде да намери свидетеля си, Лари попита Мюриъл: — Какво искаше?

— Става дума за Джилиан Съливан. Призовал я е, за да удостовери автентичността на писмото на Ерно в случай, че му бъде необходимо при повторния разпит.

— Тя ли е била! — всъщност Лари бе зърнал Джилиан в коридора, но понеже не я бе виждал бог знае от колко години, само регистрира, че лицето му е познато отнякъде. Не изглеждаше никак зле, особено като се имаше предвид къде е била — беше все още стройна, бледа и студено привлекателна. В прокуратурата хората винаги сравняваха Джилиан и Мюриъл — звездите на две поколения,

— но според Лари за никакво съревнование не можеше да става и дума. Джилиан беше интелектуална и дистанцирана, тя властваше над останалите, макар да познаваха нея или баща ѝ още от времето, когато бе ходила в енорийското училище. На свой ред Мюриъл беше непосредствена, имаше чувство за хумор и намираше време за хората. Колко поучително, че Джилиан трябваше да залезе, а Мюриъл да изгрее.

А той беше уверен, че Мюриъл за пореден път ще оправдае вярата му в нея. Тя разположи прецизно папките по масата. Сигурно обмисляше последните подробности по онова, което предстоеше да се случи. Вярно, че напоследък не идваше в съда толкова често, но за Лари си оставаше най-добрия адвокат. Най-добрата в съда. Най-добрата в офиса. Може би най-добрата свалка в неговия живот и вероятно единствената жена, която познаваше, способна да чуе и почувства същия ритъм, който чувстваше и чуваше той в света на съдилищата, полицаите и престъпленията — неговия свят. Краят на връзката им със сигурност бе най-ниската точка в цялото му съществуване като зрял мъж. Гледаше я и не можеше да си представи, че тази жена е била щастлива да му позвъни по телефона, а той се е радвал по детински да чуе гласа ѝ. Онова, което не бе разбрал в младите си години, бе красотата на улегналия живот.

Артур не страдаше от големи илюзии относно таланта си в съдебната зала. Беше организиран и честен, понякога убедителен, но рядко биваше взривяващ. Само че не можеше да си представи друг начин на живот. Суматохата около големите дела никога не го уморяваше. Не обръщаше внимание на напрежението, което други адвокати усещаха като струна, стягаща топките им, докато в залата възбудено се говори, а съдията удря с чукчето. Никъде другаде събитията, способни да променят живота на едно общество, не се формираха и определяха така бързо и толкова открито, както в съдебната зала. Всички — адвокати, ищци и ответници, обвинители и защитници, наблюдатели и кибици — разбираха еднакво добре, че пред очите им се твори история.

Колкото и да се наслаждаваше на това, той с облекчение излезе навън и мина по пустия коридор до малката стаичка за свидетели.

Чукна на вратата и влезе. Джилиан бе седнала до прозореца, замислена както обикновено и загледана навън. Чантичката ѝ беше в скута, а краката ѝ, обути в бял чорапогащник, бяха деликатно кръстосани при глезените. Вниманието ѝ вероятно бе привлечено от преподобния Блайт, който говореше през мегафон на площадчето долу. Артър имаше уговорена среща с Блайт вечерта. Преподобният, плешив и изключително умен, човек с големи постижения и още по-голямо его, несъмнено щеше да се опита да манипулира по някакъв начин случая Гандолф за свои цели. Артър очакваше срещата с тревожно чувство, но не тя го вълнуваше в момента.

Когато видя Джилиан, нещо в него се раздвижи. През дните след пътуването им до Ръдърд с БМВ-то той сядаше в колата и възбудено се опитваше да долови следа от парфюма ѝ. Въпреки че пак бе оплескал нещата вчера пред входа на „Мортън“, продължаваше да усеща, че е навлязъл в някаква връзка с тази жена, та макар и това да се дължеше само на съпричастността им към делото Гандолф. Джилиан Съливан!

— Здравей, Артър — Тя се усмихна и стана.

Той ѝ обясни, че Мюриъл се е съгласила да признае, че Джилиан е получила писмо от Ерно. При това положение не се налагаше да я призовава, понеже показанията ѝ ставаха излишни.

— Това е всичко — каза той. — Не знам как бих могъл да ти благодаря за помощта. И за смелостта.

— Нищо особено, Артър.

— Наистина съжалявам за това, което е написано в днешните вестници за теб. — Както „Трибюн“, така и „Бюгъл“ — водещите ежедневници — бяха надушили осъждането на Джилиан и алкохолизма ѝ, за да хвърлят съмнение върху присъдата на Роми. Макар през последния месец Артър да бе имал същите съмнения, прекараното в нейната компания време ги бе разсеяло до степен да се почувства засегнат от нейно име от атаката в пресата.

— Само няколко реда, Артър. Очаквах нещо по-лошо.

— Чувствам се, като че ли аз съм те натопил — каза той. — И искам да знаеш, че никога не съм се съмнявал.

— Би било много нетипично за теб да се възползваш, Артър. Не бих си го и помислила.

— Благодаря ти.

Двамата се усмихнаха неуверено. После той ѝ подаде ръка. Беше му болно, че я оставя да излезе от живота му, но нямаше избор. Вместо да поеме ръката му, Джилиан разглеждаше чантичката си, сякаш в нея се съдържаха не нужните на една жена неща, а решението на някакво ужасно предсказание.

— Артър, мога ли да кажа няколко думи за случилото се между нас снощи?

— Не — моментално отговори той. Снощи за момент бе загубил разсъдъка си и бе дал воля на фантазиите си. Но днес не искаше да си спомня за това. Най-дивите му надежди се крепяха единствено на абсолютната им интимност. — Говорих, без да мисля. Държах се крайно непрофесионално. Надявам се да ме разбереш... аз съм просто недодялан. Или както там се нарича. Това е истината. Нали разбираш, Джилиан, трябва да има някакво обяснение, когато един мъж е ерген на трийсет и осем години.

— Артър, аз самата не бях омъжена на трийсет и осем. И едва ли ще бъда на четиридесет и осем. Не бъди толкова жесток към себе си.

— Но ти си сама, защото така желаеш.

— Не е съвсем така, Артър. Може да се каже, че и аз съм непохватна по свой начин.

— Спри, Джилиан. Аз съм обречен. Знам, че съм. Светът е пълен с такива като мен, които просто не умеят да общуват. Няма начин да се променя. Така че не се опитвай. — Той отново ѝ подаде ръка, но тя се намръщи. Той обясни, че съдията всеки момент ще открие заседанието, и двамата излязоха от стаичката за свидетели. В коридора Джилиан го попита дали Ерно е готов. — Вложихме всичко, за да го подготвим, но ще се разбере, когато застане под прожекторите. Знаеш как е.

Тя надникна за секунда през малките прозорчета на вратата към залата.

— Сигурно ще е много драматично.

— Защо не влезеш? — предложи ѝ той. — Стига да имаш време, разбира се.

Тя се замисли.

— Честно казано, любопитна съм, Артър. Наистина съжалявам, че не чух Ерно в Ръдърд. Не знам дали е заради вестниците, или нещо

друго, но все по-силно чувствам, че не ми е безразлично. Но няма ли да е... необичайно, ако сега вляза там?

— Ще попитам дали някой има нещо против — обеща той, отвори тапицираната с кожа врата и повика пристава, за да му съобщи, че Джилиан е с него, така че трябва да ѝ се намери място.

Както бе очаквал, Мюриъл нямаше нищо против Джилиан да присъства. В крайна сметка елемент на нейното поведение в залата бе да се преструва, че не я е грижа дали в съда са дошли Господ и всичките му ангели, за да проследят начина, по който ще проведе кръстосания разпит. Когато съдия Харлоу се възкачи на престола си, Артър помоли да се приближат. Харлоу беше достатъчно върлинест, за да придърпа стола си и да се надвеси през писалището, а Артър попита дали съдът би имал нещо против присъствието на госпожица Съливан — съдията, произнесла присъдата над Роми Гандолф — и накратко обясни как се е стигнало до идването ѝ тук.

— Джилиан Съливан значи? — попита Харлоу. Погледна я, присвил очи зад дебелия лещи на очилата си. — Онази същата?

Артър кимна. Съдията попита Мюриъл дали има възражения.

— Възразявам срещу факта, че не сме били информирани, когато е получила писмото, но ми е безразлично дали е тук, или не. Тя няма роля в слушането на това дело.

— Предполагам, тя би искала да се увери, че е така — коментира Харлоу и допълни: — Не бих казал, че мога да я обвиня. Добре, да почваме.

Съдията отпрати адвокатите по местата им, но докато се връщаха, Артър забеляза, че всички — Мюриъл, Томи Молто, Керъл Кийни, Лари, дори самият съдия и естествено Артър — гледат Джилиан, която седеше перфектно облечена и абсолютно невъзмутима на последния ред до пътеката. В този миг Артър осъзна, че тя е права. Джилиан имаше свой залог в това дело, при това може би по-истински от този на повечето от останалите. Защото в известен смисъл тя бе обвиняемата тук. Важното сега бе дали преди десет години, по една или друга причина, тя бе произнесла присъда, повлияна от обратими — и фатални — грешки. Джилиан изтърпя погледите им, без да мигне, макар всички те да се нуждаеха от отговор.

18.

13 юни 2001

Кръстосаният разпит на Ерно

— Въпросът, господин Ердай — каза Мюриъл, — истинският въпрос е тогава ли сте лъгали, или лъжете сега? — Още преди Харлоу да ѝ даде думата, Мюриъл бе заела мястото си пред Ерно; напомняше на Лари за боксьор, скочил от столчето си, преди гонгът да е обявил началото на рунда. Но после бе направила малка пауза — драматичният ефект бе подсилен от дребничката ѝ, но гъвкава фигура, фокусирала върху себе си вниманието на цялата съдебна зала, — преди да зададе първия си въпрос.

— Тогава — късо отговори Ерно.

— Това лъжа ли е?

— Не.

— Но вие лъжете, господин Ердай, нали така?

— Както всеки друг.

— През хиляда деветстотин деветдесет и първа излъгахте детектив Старчек, нали?

— Да, мадам.

— Излъгахте и метнахте примката на врата на друг човек. Това ли искате да ни кажете?

Клечката за зъби се премести от единия ъгъл на устата на Ерно в другия, преди той да каже „да“.

— Поведение, заслужаващо презрение, нали така?

— Не е нещо, с което човек може да се гордее.

— Но макар да сте презрян лъжец, сега искате от нас да ви повярваме. Правилно ли съм ви разбрала?

— Защо не?

— Ще стигнем и до това, господин Ердай. Между другото, представих ли ви се?

— Знам коя сте.

— Но отказахте да се срещнем, нали?

— Защото това само щеше да засили впечатлението, че лъжа, а аз казвам истината.

Разположен на стола си, Харлоу леко се поусмихна. На Лари започваше да му се струва, че съдията се наслаждава на размяната на удари.

— Добре, нека се уверя, че съм разбрала какво се опитвате да ни кажете, господин Ердай. Вие ни казвате, че сте убили трима души през юли деветдесет и първа година. И в продължение на три месеца полицията не е успяла да ви разкрие, така ли е?

— Така е.

— А вие искахте ли да ви хванат?

— Как мислите?

— Мисля, че бихте направили всичко по силите си, да не бъдете заловен. Правилно ли разсъждавам?

— Горе-долу.

— Вие имате много приятели в полицията, вярно ли е?

— Доста.

— Значи знаехте, че следствието е мъртвородено, предполагам?

— Това означава ли мъртво?

— Да кажем, умиращо.

— Умиращо ми звучи добре.

— Значи, ако наистина бяхте убили онези трима души, би следвало да имате всички основания да вярвате, че може да ви се размине?

— Практически погледнато, да. Но се безпокоях.

— Вярно. Безпокоили сте се. Но въпреки това, и макар да сте били наясно, че следствието тъпче на място, сте решили да предоставите информация, която е щяла да го съживи. Това ли ни казвате?

— Наложил се заради племенника ми.

— Само че вместо да направите анонимно обаждане... сте отишли право при детектив Старчек, нали така?

— По-скоро той дойде при мен. Не че разликата е съществена.

— Не е съществена — съгласи се Мюриъл. Беше неспокойна и вървеше напред-назад. Пръстите на ръцете ѝ бяха разперени, сякаш се готвеше да хване Ерно, ако той опита да ѝ се измъкне. Беше облечена в — според Лари — момичешка рокля: от щампован плат, с панделка на

кръста и голяма папийонка на гърлото — ефект, търсен както за телевизионните зрители, така и за съдията. За пред камерата би си сложила и значка за членство в асоциацията „Учители — родители“, ако се наложеше. Но всеки, който бе виждал Мюриъл в съда, знаеше отлично, че тя е опасна като пантера. — Той добър детектив ли е?

— Един от най-добрите.

— Ще се съгласите ли, че добрите детективи обикновено надушват, когато някой ги разиграва?

— Ако се усъмнят, едва ли някой може да ги разиграва. Но никой не стои нащрек двацет и четири часа, седем дни в седмицата.

— Но вие не само вдъхнахте живот на умиращото разследване, ами го направихте, излъгвайки човек, за когото сте знаели, че не е лесно да бъде излъган, вярно ли е?

— Може да се резюмира и по този начин — съгласи се Ерно.

— След което сте оставили племенника си да отведе, образно казано, полицията при медальона, съзнавайки, че ако Гандолф каже истината, името ви може да бъде замесено. Така ли е?

— По-скоро бих казал, че след като всеки знаеше колко му е умът, ако той бе споменал името ми, това щеше да се възприеме като отмъщение, че съм го издал, защото не би могло да се изключи, че е научил отнякъде за моята роля. Имах предвид този възможен ход на събитията, преди да взема решение.

— И решихте, че лъжата ви ще бъде убедителна.

— Разбира се.

— Защото знаете как да лъжете убедително, нали, господин Ердай? — Харлоу подкрепи възражението на Артър, преди Ерно да отговори, но съдията се усмихваше на умелия начин, по който Мюриъл водеше разпита. — Такаа... значи вчера вие ни разказахте, че сте разбрали, че племенникът ви няма да получи нищо от полицията или прокурора, ако Гандолф не бъде осъден, нали? Но по никакъв начин не е било възможно да сте сигурен, че Гандолф няма да има алиби, вярно ли е?

— Знаех, че се е навъртал из летището, когато е откраднал медальона на Луиза.

— През лятото? Мислех, че Гандолф ходи на летището през зимата, за да бъде на топло. — Ерно неволно изкриви лице. Беше се опитал да се промъкне покрай Мюриъл, но тя го бе спряла. След

известно увъртане той призна, че предния ден е казал на съдията, че Гандолф е ходел на летището през зимата и че не е бил сигурен дали Катерицата е без алиби. Признанието не му достави удоволствие. — Нека резюмираме установеното досега, господин Ердай — каза Мюриъл и започна да брои на пръсти: — Макар да не сте искали да ви хванат, сте вдъхнали нов живот на вече мъртвото следствие. Направили сте това, като сте излъгали разследващ детектив, за когото сте знаели, че е добър и е много вероятно да се усъмни. След това сте го насочили към човек, който като нищо може да ви свърже с една от жертвите. И сте направили всичко това, без дори да сте сигурен, че човекът, когото сте се опитвали да накиснете, няма желязно алиби. Схващате ли сега защо не би трябвало да ви вярваме?

Артур възрази енергично за пръв път и съдията каза:

— Приема се.

Но подразненият Ерно неблагоприятно реши да отговори:

— На вас може да ви изглежда нелогично, но именно така се случи. Длъжен бях да направя нещо за моя племенник. Хората невинаги постъпват логично.

— Но това не е логично, нали, господин Ердай. Което ни разказахте, имам предвид. В цялата тази история нещата не се връзват. — Артур отново възрази. Без да вдига поглед от бележките си, съдията подкани Мюриъл да води разпита по същество. Тя се обърна за миг и малките ѝ тъмни очи потърсиха Лари, за да провери как изглеждат нещата отстрани. Той сложи ръка върху устата си и вдигна одобрително пръст покрай бузата си. Мюриъл кимна незабележимо. И нейното усещане бе такова. — Ще ви изненада ли, господин Ердай, да научите, че компютърната проверка на пръстовите отпечатъци от сцената на местопрестъплението не показва ваши сред снетите?

— Избърсах всичко. Бях много внимателен. Мисля, вече го разказах.

— Отсъствие на ДНК. На кръв. На слюнка. Сперма. От вас не бе намерена ни най-малка следа.

— Вярно. Но не беше намерена никаква следа и от присъствието на Гандолф, нали?

— Вие май сте доста добре запознат с нашите улики срещу господин Гандолф, господин Ердай?

— Следях развитието на случая отблизо. Мисля, причините са очевидни.

— А револверът? Какво ще кажете за него?

— Хвърлих го в реката. Заедно с останалото.

Мюриъл се усмихна разбиращо. Лицето ѝ изразяваше досадата на онези ветерани, които са виждали много типове, дето си мислят, че имат отговор на всичко. Тя се върна при подиума, за да направи справка с бележките си, после мълчаливо изгледа Ерно.

— Вярно ли е, че умирате?

— Така казват лекарите.

— Вярват ли им?

— През повечето време. Понякога ми се иска да си мисля, че са сбъркали, защото... защото лекарите бъркат понякога, нали така... но това е за кратко.

— Значи от ваша гледна точка вие не можете да загубите каквото и да ни кажете днес, господин Ердай. Вярно ли е?

— Не ви разбирам.

— Така ли? Можете ли да посочите нещо, което ви е страх да загубите?

— Душата си — отговори Ерно. — Ако имам душа.

— Ако имате душа — повтори Мюриъл. — По-добре да останем на земята. Има ли нещо тук, което не бихте искали да загубите?

— Семейството си — каза Ерно. — Много ги обичам.

— Е, мисля, че и те ви обичат, господин Ердай. Нещо друго?

— Не бих искал да загубя пенсията си от авиокомпанията. Все пак работих дълго за тях и искам да съм сигурен, че жена ми ще има нещо сигурно.

— Но вие няма да загубите пенсията си заради убийство, не е ли така?

— Ако престъплението не е срещу интересите на компанията.

— В смисъл?

— Само ако Луиза беше мениджър.

В галерията изкънтя мощен смях. Този ден залата бе препълнена. Съвсем предсказуемо, репортажите във вестниците бяха докарали тук много хора.

— Значи няма да я загубите. От друга страна, едва ли ще живеете достатъчно дълго, за да ви съдят за лъжесвидетелстване, вярно ли е?

— Такава опасност не ме застрашава.

— Добре, значи каквото и да се случи, не сте застрашен да ви увеличат присъдата, която излежавате, предполагам?

— И аз така предполагам.

— А как стоят нещата с вашия племенник, Колинс Фаруел? Той е излъгал детектив Старчек, че е разговарял с Роми Гандолф, ако не ме лъже паметта.

— Да, но той мислеше, че Катерицата е виновният.

— И къде е Колинс сега?

— Има адвокат, казва се Джексън Ейърс. Можете да му се обедите.

— Адвокат? За да му бъде оказана помощ в тази конкретна ситуация?

— Общо взето, да. Естествено, разноските са за моя сметка, понеже аз съм виновен за неприятностите, които му създадох.

— Известно ли ви е дали този адвокат е информирал Колинс, че поради давност той не може да бъде съден за лъжите, които е наприказвал през деветдесет и първа?

— Това не би ли трябвало да е конфиденциална информация?

— Нека ви го кажа по друг начин, господин Ердай: на вас ви е известно, че в резултат от свидетелските ви показания на Колинс не може да се случи нищо лошо, нали така?

— Надявам се наистина да не му се случи нищо.

— И къде е той?

Ерно погледна към съдията, който твърдо му кимна да отговаря.

— В Атланта. Както казах, живее там примерен живот.

— Моите поздравления — каза Мюриъл. — Сега, нека погледнем и към другата страна, господин Ердай. Какво можете да спечелите вие с готовността си да дадете показания?

— Чиста съвест.

— Чиста съвест — замислено повтори Мюриъл. — Вие, господин Ердай, сте стреляли срещу петима души в живота си: тримата убити, тъща ви и пети човек, които ви е досаждал в бар. И това, което правите сега, може да ви помогне да се чувствате по-добре?

Няколко души зад Лари се изсмяха. Стори му се, че дочува смеха на Керъл, която би следвало да се отнася по-професионално. Харлоу

заплашително повдигна вежди и в залата мигновено се възцари гробна тишина.

— Аз не мога да променя нищо за тях, Мюриъл. Опитвам се да направя най-доброто.

Да се обърне към Мюриъл на малко име беше в стила на Ерно. Доколкото Лари знаеше, двамата дори не си кимаха при среща, но Ерно винаги бе смятал, че е кръвен брат едва ли не на всеки, който работи в силите на реда и закона.

— Не подадохте ли преди няколко седмици молба да бъдете пуснат в отпуск по семейни причини? И когато ви бе отказано, не внесохте ли нова молба за доизлежаване на времето, което ви остава, в домашни условия? За да бъдете по-близко до съпругата си?

— Така е.

— Която също бе отхвърлена?

— Да.

— За жена ви не е никак лесно да идва всеки ден в Ръдърд, предполагам.

— Щеше да ѝ е по-лесно, ако бях тук.

— Къде спяхте снощи?

— В окръжната болница.

— Видяхте ли се днес с жена си?

— Преди заседанието.

Мюриъл продължи в същия дух. Беше виждал жена си и вчерашния ден. И завчерашния. Артър бе внесъл молба в съда, предлагайки Ерно да не бъде връщан в Ръдърд, докато делото продължава.

— Важно ли е за вас да виждате жена си всеки ден? На тази фаза?

— В сегашния момент? О, точно сега това за мен означава много. Последните няколко години ѝ донесох много неприятности. Тя не ги е заслужила... нито ден. — Гласът му се пречупи и съвсем неочаквано Ерно почервения. Дръпна крайниците от носа си и покри лицето си в ръка. Харлоу имаше кутия салфетки на писалището и я подаде с клинична ефективност. Мюриъл изчака, без да проявява нетърпение, защото Ерно трудно би могъл да направи нещо повече, за да подчертае онова, което тя се опитваше да извади наяве. Когато той възстанови дишането си, тя смени темата:

— Нека поговорим за престъплението, заради което сте в затвора, господин Ердай.

— Какво общо има това с ланския сняг? — раздразнено се осведоми Ерно. Артър послушно се изправи, за да възрази. Настоящата присъда, изтъкна той, има отношение към това слушане само дотолкова, доколкото по нея може да се съди за степента, в която на Ерно може да се вярва. Самите обстоятелства са без значение.

— Ще се опитам да я свържа — обеща Мюриъл. Този трик бе адвокатският вариант на номера с „изпратил съм чека с пощата“, но Харлоу, който слушаше без жури, каза, че е склонен да отпусне на Мюриъл известна свобода, още повече че настоящото заседание на съда е за снемане на показания, а не по обвинение.

— И нека напомня, че не позволявам на адвокатите да нарушават дадената дума два пъти — сурово допълни той.

— Не бих го и очаквала — отговори Мюриъл, преди да се обърне пак към Ерно, който според Лари сепнато се дръпна, когато тя отново се приближи до него. Разпитът явно бе изцедил силите му и той вече не изглеждаше така свеж. — Всъщност, господин Ердай, вие сте в затвора единствено защото приятелите ви в полицията не са ви подкрепили, не е ли така?

— Аз съм в затвора, защото прострелях човек.

— Но вие сте казали на полицаите, които са били в онази таверна, „При Айк“, където е станала престрелката... казали сте им, че сте дръпнали спусъка при самозащита, нали така?

— За мен беше точно така.

— И много от полицаите, станали свидетели на стрелбата и чули заявлението ви, че сте стреляли при самозащита, са били ваши приятели, ако не се лъжа? Хора, с които сте пиели заедно.

— Разбира се.

— Не бяхте ли разочарован, господин Ердай, когато никой от тях не ви подкрепи в твърдението ви, че е било самозащита?

— Не, особено след като имах възможността да обмисля нещата на хладна глава.

— А първоначално?

— Не знам какво съм очаквал.

— Но нямаше да ви е неприятно, ако бяха подкрепили вашата версия?

— Предполагам не.

— Известни ли са ви случаи, когато полицаи защитават колегите си?

— Мисля, че се е случвало.

— Но не се случи с вас, нали? — За пръв път от началото Ерно показва обратната си страна и в погледа му проблесна зъл пламък. Но той веднага се овладя и каза „не“. — И тогава се признахте за виновен, вярно ли е?

— Точно така стана.

— Да поговорим сега за детектив Старчек. — Щом чу името си, Лари автоматично се поизправи на мястото си. — И той ли е един от приятелите ви сред полицаите?

— Лари? Познавам го от трийсет години. Бяхме заедно кадети.

— И писмата, които сте писали до детектив Старчек... — Внезапно Мюриъл се върна при Лари на прокурорската маса и прошепна, без да мърда с устни: — Бръкни в куфарчето ми и извади пощата в първата преграда. — Той неуверено потрепна, но когато ѝ подаде трите плика със стандартен размер, вече се бе овладял. Обратният адрес издаваше, че се баланси от пенсионния ѝ фонд и две съобщения за дължими суми по кредитни карти. С писмата в ръка тя отново се обърна към свидетеля: — Вие не сте споменали в писмата си до детектив Старчек, че сте убили някого, нали така?

— Писах му, че трябва да говоря с него.

— Не му ли казахте в открит текст за какво се нуждаете от помощта му?

— Може би. Доколкото си спомням, търсих го по телефона един-два пъти, но него все го нямаше, а по правило никой не приема разговор за чужда сметка, когато те търсят от затвора, така че му написах две-три писма, на които той не отговори.

Артър стана и посочи пликовете в ръката на Мюриъл.

— Ваша чест, аз не съм виждал тези писма.

— Ваша чест, аз пък не получих протокол от предварителните свидетелски показания на господин Ердай. И освен това аз не показах пощата на свидетеля. Господин Рейвън има правото да се запознае само с онова, което покажа на свидетеля.

Артър продължи да възразява и накрая Харлоу ги привика при себе си, та Ерно да не чуе разговора. Лари се присъедини към тримата.

— Каква е тази история с писмата? — прошепна Харлоу.

— Нямам никакви писма — отговори му Мюриъл.

Лари очакваше съдията да избухне, но вместо това той широко се усмихна.

— Блъф? — попита Харлоу.

— Имам право на това — защити се тя.

— Имате — съгласи се той и ги отпрати по местата им. Мюриъл накара стенографката да прочете последните два въпроса и отговорите на тях.

Лари наблюдаваше Артър: опасяваше се, че той може да се опита да подсказе на Ерно, че Мюриъл блъфира. Човек никога не знае в какъв измет може да се превърне един адвокат, но единственото, което Артър направи, бе с лице на покерджия и длан върху устата да обясни на помощничката си какво е станало.

— Нека продължим... По времето, когато писахте на детектив Старчек, вие искахте да бъдете прехвърлен в затвор с умерен режим, така ли е?

— Ами... моят адвокат се опитваше да организира това. И понеже не успя, попитах някои от момчетата могат ли да помогнат.

— Нима се опитвате да ни кажете, господин Ердай, че сте се надявали да попаднете в затвор с умерен режим, като информирате детектив Старчек, че сте извършителят на брутално тройно убийство?

Въпреки застрашителното изражение върху лицето на Харлоу неколцина в залата прихнаха.

— Когато писах на Лари, вече се бях отказал от тази идея. Съгласно правилника, при извършване на престъпление с огнестрелно оръжие се полага излежаване на присъдата при строги условия. Точка.

— Можете ли да ни дадете името на поне един служител на полицията, който е ходатайствал за вас пред Управлението на затворите?

Ерно извади клечката от устата си. Въпросът беше неприятен, понеже той знаеше, че никой няма да се яви пред съда, за да потвърди думите му. Затова отговори на Мюриъл, че не си спомня.

— И без значение защо сте писали на детектив Старчек, мисля, съгласни сме, че не сте споменали в писмата си за убийствата, нали така?

— Да, казах му само, че трябва да говоря с него за нещо сериозно.

— И детектив Старчек не ви отговори?

— Да.

— Вероятно сте си мислили, че не желае да се занимава вече с вас, понеже не можете да сте му от полза?

— Нее... не бих казал това.

Мюриъл се върна при Лари за копие от писмото, което Ерно бе написал до Джилиан, и се отправи обратно към свидетеля. На три метра вляво от Лари Артър Рейвън скочи.

— Ваша чест, не съм видял това — каза той. С невинно изражение Мюриъл показва писмото на Ерно първо на Рейвън, после на Харлоу. Пред Лари лежеше друго копие. Думите бяха в текста, макар обърканият поглед на Артър да издаваше, че е пропуснал значението им. Докато Мюриъл се връщаше при подиума, Лари я забеляза да поглежда Артър с онази мила колегиална усмивка, която казваше: „Падна ли ми“, сякаш играеха на тенис и тя бе замахнала с ракетата за победния удар. После се обърна към Ерно и му подаде писмото.

— Писахте ли на съдия Съливан, че детективът по случая не се интересува от вас, защото вече не можете да сте му от полза?

Ерно прочете собственото си писмо няколко пъти.

— Тук пише така.

— Бихте ли казали, че тонът е на възмущение? — попита Мюриъл.

— Наречете го както желаете.

— В такъв случай ще го нарека възмутен — каза Мюриъл. Съдията подкрепи възражението, но отново се усмихна. Лари вече започваше да схваща що за човек е той. Кентън Харлоу харесваше адвокатите и се възхищаваше на работата им. Той вярваше, че истината може да изплува в резултат на тежки схватки в съдебната зала и явно стилът на Мюриъл му допаднаше. — Добре, нека се изразим по този начин — продължи Мюриъл. — Вие сте съобщили на Старчек информация по случай, за който се е знаело, че е голям, нали?

— Окей — съгласи се Ерно.

— И приятелят ви детектив Старчек е разплел случая. И е пожънал славата за това.

— Той и вие — напомни Ерно.

— Той и аз. Но и полицията като цяло заслужи похвала, нали?

— Да.

— Полицията, нито един служител на която не пожела да подкрепи молбата ви за прехвърляне в затвор с по-лек режим.

— Окей.

— Същата полиция, нито един служител на която не подкрепи вашата версия по стрелбата в „При Айк“ отпреди четири години, когато сте действали в условия на самоотбрана.

— Да, мисля, че може да се каже така.

— И с вашите показания вие по същество отнемате на детектив Старчек и полицията онова, което сте им дали преди години. Да?

— Казвам истината.

— Истина или не, вие се опитвате да коригирате ефекта на информацията, което сте предоставили по-рано. Така ли е?

— Защото беше лъжа.

Последният отговор Ерно даде едва след като съдията го принуди. Всъщност дори да не беше отговорил нещата изглеждаха ясни и сред редиците на изпратените да отразят слушането репортери премина вълна. Те вече разполагаха със заглавие на материалите си.

Мюриъл започна да разпитва Ерно за отношенията му с „Гангстери извън закона“ — една от уличните банди, чиито членове доминираха в затвора Ръдърд. Това бе информация, получена от Лари късно миналата нощ, и Мюриъл я използва много ефективно. Ерно бе установил добри отношения с един затворник, член на ГИЗ, и в крайна сметка бе попаднал под опеката на бандата. Намекът беше, че като човек с връзки сред представителите на закона, той е обещал да бъде полезен понякога с информация, получена от приятелите си. Ерно естествено не беше склонен да признае последната част.

— Знаете ли, господин Ердай, че е имало няколко случая, при които членове на ГИЗ, вече излежаващи присъди, са правили фалшиви признания по други случаи, по които са били отправени обвинения срещу други членове на ГИЗ, дотогава на свобода?

— Протестирам — обади се Артър. — Няма никакви указания, че господин Гандолф е член на каквато и да е банда.

— Въпросът е — напомни Мюриъл — дали господин Ердай знае това?

— Това няма връзка — възрази Артър.

— Склонен съм да чуя отговора — реши спора съдията.

— Чувал съм това — каза Ерно.

— А чували ли сте, освен това, господин Ердай, че ГИЗ контролира реда на изпълнение на смъртните присъди в Ръдърд?

— Знам, че много от членовете им очакват такива.

— Включително господин Гандолф?

— Това не ми е известно. Опитайте се да разберете... смъртниците, или както им казват „жълтите“, са съвсем отделно. Те не се срещат с никой от останалите. През цялото време, което съм прекарал в Ръдърд, не съм разменил и дума с Гандолф.

— Господин Ердай, нима искате да ни кажете, че при вашия „стаж“ в затвора, ако някой от ГИЗ — които ви защитават — поиска от вас да разкажете история, особено такава история, което няма да ви навреди с нищо, но ще zlepостави детектив Старчек и полицията, които, от своя страна, са ви изоставили в труден за вас момент, история, която дори може да ви помогне да прекарате известно време със съпругата си, преди да умрете, та казвам, нима искате да ни кажете, че следва да вярваме на тази история?

Артър се бе изправил дълго преди тя да е завършила изречението си. Тихо каза: „Възразявам“ и Харлоу веднага реагира с: „Подкрепям“. Но Мюриъл вече бе изпратила посланието си до пресата. Свършила работата, за която бе дошла, тя тръгна към прокурорската маса, но внезапно спря.

— О... — каза тя, сякаш мисълта наистина ѝ бе хрумнала в последния миг. — След като завлякохте трупове във фризера, господин Ердай, какво казахте, че сте направили с тялото на Луиза Ремарди?

— Вдигнах ѝ полата и ѝ смъкнах бикините до глезените.

— И после?

— После... нищо.

— Вие... какво, разголихте я само от любопитство?

— Направих го, понеже знаех, че е правила любов само преди час и исках това да не бъде пропуснато при аутопсията. Исках да изглежда, като че ли е била насилена. Това е идеята от другите два трупа, при които исках да внуша грабеж. Димна завеса...

— Да не би случайно да сте осъществили сношение с трупа?

— Няма такова нещо.

— Предполагам знаете, че според полицейския патолог, доктор Кумагаи — нещо, което той спомена при даване на показания по време на процеса — трупът е бил подложен на гавра?

— Зная, че Пейнлес Кумагаи е направил доста грешки в практиката си.

— А знаете ли защо в ануса ѝ е бил открит лубрикант за презервативи?

— Мисля, че този въпрос следва да го зададете на господина, с когото е прекарала времето си на паркинга.

— Това според вас обяснява ли защо аналният ѝ сфинктер е останал разтеглен след смъртта ѝ?

— Не съм патолог.

— Но ще се съгласите, предполагам, господин Ердай, че вашите показания не дават отговор на този въпрос, нали?

— Не мога да го обясня.

— Благодаря ви — любезно завърши Мюриъл.

После седна до Лари и съвсем неочаквано за него удари тържествуващо с юмрук по неговия под масата.

Кръстосаният разпит на Мюриъл бе протекъл изцяло по начина, по който Артър се бе опитвал да подготви Ерно още в затвора. Единственото изключение бе фразата от писмото му, че Лари вече няма полза от него — Артър не се бе досетил за възможните изводи, които можеха да се направят на базата на тази изпълнена с горчивина бележка. Без този малък пропуск, Ерно бе добре подготвен. Голямата разлика се наричаше „Мюриъл“. Тя печелеше съревнованието благодарение на точките за стил.

Когато тя приключи, съдия Харлоу седеше изправен на високия си стол и буквално се държеше максимално далеч от Ердай. Артър стана за полагащия му се по право уточняващ разпит — съзнаваше, че има работа, която се налага да свърши. Закопча сакото си, провери повторно подготвения от Памела конспект и се залови да направи онова, което на адвокатски жаргон се наричаше „реабилитация на свидетеля“.

— Господин Ердай, госпожица Уин ви запитва защо сте поели такъв голям личен риск, заради племенника си. Бихте ли обяснили това на негова чест съдия Харлоу?

Ерно замислено огледа парапета на банката за свидетели, преди да отговори:

— Семейството... моето семейство, е изживяло какво ли не. Родителите ми са минали през ада на Втората световна война, а после през петдесет и шеста, баща ми взе участие в бунта... — Ерно се почеса по бузата. — Убиха го... беше застрелян и после обесен с главата надолу на стълба на уличното осветление пред нашия дом, казвам това без никакво преувеличение. Съседите ни го предадоха на тайната полиция. След това майка ми, сестра ми и аз... дори не знам мога ли да ви разкажа всички перипетии на бягството ни оттам и пътя ни дотук. После се роди Колинс, племенникът ми, и той беше единственото дете за мен и сестра ми. Чувствах, че тикнат ли го в затвора до живот, това ще е краят. Не знам дали можете да ме разберете — аз не можех да извадя от главата си обесения ни баща... те го оставиха там няколко дни и не ни позволиха да го свалим, защото това беше предупреждение към останалите. — Ерно постави ръка върху устата си, сякаш се готвеше да повърне, но вместо това се пречупи и се разплака като дете. След минута избърса цялото си лице със салфетките на съдията и както предния път му трябваша няколко минути, за да възстанови дишането си през накрайниците. — Вярвах, че от Колинс все може да излезе нещо. Беше умно момче, но просто нямаше късмет — все се забъркваше в разни истории. Мислех, че дължа на баща си, на майка ми... на цялото семейство, да се опитам да му дам още един шанс. Трябваше да направя това, което направих.

Артър изчака да види дали Ерно ще каже още нещо, но той бе изрецитирал текста на ролята си. Артър и Памела вече бяха прекарвали часове в компанията му и един от големите проблеми на Артър бе, че той не го харесваше. Не го харесваше не защото Ерно бе престъпник, не дори заради изключителната сериозност на злодеянието му. В своята практика Артър, като всички останали в системата, бе срещал абсолютни изверги, умни като гении и дори в известна степен занимателни. Но у Ерно бе забелязал някаква непоклатима студенина. Той беше душевно загрубял, а не просто индиферентен към чувствата, но като че ли се гордееше с този факт. И не държеше да бъде харесван. Може би именно тази закоравялост оставяше у Артър твърдото убеждение, че Ерно казва истината, а това пък на свой ред носеше възхищението от готовността на Ерно да даде показания, без да иска да

го възприемат като светец или мъченик. Сигурно защото много добре знаеше, че не е нито едно от двете.

— Добре. Нека се спрем на нещо друго. Госпожица Уин повдигна въпроси, свързани с мотивите за решението ви да дадете показания. Ще ни кажете ли защо се съгласихте да разговаряте със съдия Съливан и мен и защо решихте да кажете истината за случилото се на четвърти юли деветдесет и първа година?

Както можеше да се очаква, Мюриъл стана, за да възрази срещу предположението, че Ерно казва истината. Съдията обаче отклони възражението по същия начин, по който бе пренебрегнал на няколко пъти тези на Артър.

— Нека се опитаме да разберем каква е истината. Не бих желал да се съобразяваме кой ни слуша от галерията — каза Харлоу, намеквайки за журналистите от пресата. — Окей, господин Ердай, обяснете ни. Защо чуваме за това сега?

— Първо искам да кажа, че когато натопих Гандолф, не се безпокоях много за него. Смятах, че ако се съберат едно до друго всички неща, за които заслужава наказание, ще му се събере достатъчно, за да полежи дълго... Както вече споменах, ако Лари бе дошъл да разговаряме, щях да му разкажа всичко. Не искам сега да лъжа, че съм имал ясна представа как точно щях да го направя, но зная със сигурност, че щях да намеря начин. Защото му дължах истината. Но сега... сега осъзнавам, че я дължа на Гандолф... Вижте, нищо друго в живота не може да се сравни с умирането, с приближаването към неотвратимата смърт. Може да си мислите, че осъзнавате, че сме на този свят само временно, но когато чуете присъдата от докторите... не знам, може старите хора да възприемат това по различен начин. Майка ми например беше щастлива да умре, защото стигна до осемдесет и шест. Само че когато смъртта подрани... както е при мен... ще ви призная, че през по-голямата част от деня съвсем откровено ме е страх. Наближава. Знаете, че идва. И няма абсолютно нищо, което да направите. Приближава се. Това е страшно. Живееш живота си, преминал си през какво ли не, а крайт ти ще е толкова жесток... Може би сте чували, че момчетата, дето очакват екзекуция... те преоткриват вярата. И аз преоткрих моята вяра. Слушам проповедника. И мисля, мисля много. Правил съм ужасни неща. Не зная дали Бог ми е пратил тази болест като наказание, или ми се случи

просто защото такива неща се случват. Не очаквам от него телеграма с обяснение. Но изведнъж в мозъка ти се загнездва мисълта, че имаш властта да промениш нещата, да ги направиш по-добри. Точно така се замислих за Гандолф. Той е в затвора вече над девет години и всеки ден от тези девет години той знае също като мен, че тя идва. Идва и той е безсилен да направи нещо. Като мен. С голямата разлика, че той не го заслужава. И ако аз разкажа истината, той ще излезе на бял свят. Той преживява това, което преживявам и аз, само че това не е справедливо. Ето такива мисли ми минават през главата. За себе си вече не мога да променя нищо. Но мога да променя всичко за него. И единственото, което се налага да направя, е да постъпя както е правилно.

По време на монолога си Ерно не бе погледнал към никого. Беше говорил със сведен поглед и безизразен глас, малко дрезгав и напълно безтелесен, същия, с който бе говорил през целия ден. Но когато свърши, вдигна глава и решително кимна на съдията.

Подпрял внушителния си нос с дългия си пръст, Харлоу видимо се колебаеше какво да мисли за Ерно. Артър и Памела бяха прекарвали голяма част от времето в терзания върху същия въпрос. Въпреки обикновените думи, които използваше, у Ерно се долавяше някаква уклончивост, обяснението на която, според теорията на Артър, бе в това, че Ерно не бе сигурен в себе си. Артър нямаше никакво съмнение, че Ерно вярва на всяка своя току-що изречена дума, но в разсъжденията, които бе споделил, имаше нещо абсолютно чуждо на обикновената човешка природа. Понякога Ерно напомняше на Артър за шизофреничната му сестра Сюзан, която често твърдеше, че изпълнява командите на гласове, идещи от космоса. Ерно бе споменал, че застрелвайки Пол Джъдсън, е научил нещо неприятно за себе си. Но дори то бе несравнимо по значимост със силата, принудила го в края на живота му да се опита да поправи поне малко от злото, което злодеят в него е причинил. Ерно бе приел, че трябва да постъпи правилно. Но все още изглеждаше напълно объркан какво се надява да извлече за себе си.

Накрая съдията попита Мюриъл дали има да зададе допълнителни въпроси. Тя се посъветва с Лари и отклони поканата.

— Господин Ердай — каза съдията, — можете да се оттеглите. — Харлоу го изгледа за момент и допълни с безизразен глас: — Желая ви

късмет, сър. — И без да поглежда назад, се прибра в офиса си.

19.

13 юни 2001

Все още жертви

Когато заседанието приключи, Мюриъл, все още под въздействие на адреналина, се обърна към галерията, където присъстващите рамо до рамо се изправяха от местата си. Имаше поне десетина специално акредитирани репортери, както и десетки любопитни, привлечени от заглавията в медиите през последните двайсет и четири часа.

Същата сутрин Нед Холси съвсем галантно бе предложил на Мюриъл да остави на него делото с цялата му полемичност. Но на репортерите бе добре известно, че именно процесът срещу Гандолф бе изиграл ключова роля в нейната кариера, и ако Артър успееше по някакъв начин да докаже, че не Катерицата е престъпникът, тогава пресата щеше — образно казано — да я обеси, независимо дали е в съдебната зала, или далеч от нея. Освен това възможно ли бе да се лиши съзнателно от такова предизвикателство? Тя бленуваше за моментите на върховна отговорност, независимо от сериозността на породилите ги обстоятелства, когато светът напираше към нея като разбушувало се море. Рейвън се приближаваше с куп нови молби. Следващите им ходове трябваше да бъдат разяснени на Молто и Керъл. Лари очакваше нареждане в каква посока да задвижи по-нататъшното разследване на Ердай. А и журналистите се блъскаха към тях с желанието да изкопчат някакъв предварителен коментар от нея. Точно това бе съдбата, за която тя мечтаеше от детството си. „Арената“ — терминът бе на Талмадж, но на нея не ѝ допадаше гладиаторският подтекст в тази дума. За нея по-скоро ставаше дума за пълно себераздаване, при което всяка клетка на тялото трябва да даде своя принос за извоюване на място в историята.

С инстинктивната кристална яснота, с която бе свикнала да възприема подобни събития, тя изведнъж осъзна какво трябва да направи. В залата присъстваше Джон Леонидис, седнал назад, както бе постъпвал през изминалите над девет години винаги, когато бе имало съдебни заседания, които по някакъв начин го засягаха. Без да обръща

внимание на останалите, следвана по петите от напиралите репортери, тя сложи ръка върху рамото на Джон и го поведе през залата към стаичката за свидетели. От опит знаеше, че пресата няма да се махне, докато не направи изявление.

Джон не бе дошъл сам. Представи й един смугъл мъж, Пан — може би филипинец, — който изглеждаше значително по-млад от него. Дори след като Мюриъл затвори вратата на малката стаичка, гълчавата на тълпата отвън продължаваше да прониква. Джон отгризна парче нокът, докато разпалено обясняваше на Мюриъл — сякаш тя не знаеше това по-добре от всеки друг, — че Ердай лъже, за да си отмъсти на кендълската полиция, и че е бил специално запознат с всички подробности по случая.

— Искам да разкажа на идиотите отвън какъв фарс се разиграва — каза Джон; имаше предвид чакащите репортери. За Мюриъл най-добрият вариант бе да получи защита именно от жертвите. Въпреки това тя заяви на Джон, че трябва да говори само ако наистина държи на това. — Повярвай ми, искам — настоя Джон. — Мисля за този лайнар всеки ден. Гандолф? Всеки ден, Мюриъл, аз осъзнавам, че заради него съм загубил още нещо. Напоследък, през последните няколко месеца, се питам все по-често дали баща ми щеше да се гордее с мен. — Джон имаше сериозни основания да вярва, че Гъс щеше да е много доволен от своя син, защото Джон не само бе осигурил с работата си съществуването на „Парадайз“, чийто просперитет бе станал възможен заради развитието на квартала, но освен това в партньорство със собственик на местен хотел бе основал верига гръцки ресторанти от средна категория. По покана на Джон Мюриъл обядваше в едно заведение в Сентър Сити на име „Таверна ГГ“ — ГГ бе съкращение от Готиния Гъс — няколко пъти годишно. Самият Джон бе запазил навика да сяда на нейната маса, да пуши и да предъква подробностите по случая с убийството на баща си, които явно оставаха все така живи в съзнанието му, като че ли всичко се бе случило предния ден. — Мисля, знаеш, че Гъс щеше да има известни проблеми с някои неща в живота ми — продължи Джон и погледна към мъжа до себе си — така, както ги имаше мама, но вярвам, че и той щеше да ги приеме, както свикна тя. Наистина вярвам. Но все пак имам право да искам да зная със сигурност. Нали така. Всеки би искал. Този

нещастник Гандолф... той не е Бог. Но в моя живот той се превърна точно в Бог.

За Джон, както за повечето близки на жертви, убийството на баща му и наказанието на убиеца винаги щяха да останат изпълнени с дълбок личен смисъл. Но въпреки това основната причина, поради която Джон не можеше да сложи точка на този период от живота си, бе, че случаят изобщо не бе приключил. Защото Джон Леонидис вече от десет години чакаше затаил дъх, надявайки се към трагедията със загубата на баща му да не се прибави и несправедливостта Роми Гандолф по някаква прищявка на съдбата да се изплъзне от наказанието, което скърцащата съдебна машина бе постановила, че заслужава.

Още преди години Джон се бе оказал най-непреклонният сред близките на жертвите в желанието си да чуе смъртна присъда за Гандолф. След процеса съпругата на Пол Джъдсън, Дайна, се бе преместила в Боулдър и се бе постарала да направи всичко възможно, за да започне нов живот, в резултат на което никой не бе чувал за нея от години. Майката на Луиза, чиято неприязън Лари бе успял да си навлече още по време на следствието, се бе появила в съда и бе поискала смъртно наказание за убиеца, но после се бе укротила. Но Джон... Джон щеше да е щастлив, ако имаше възможност да следва право само и само за да може да проведе съдебния процес лично. В началото Мюриъл си бе мислила, че го прави заради майка си. Само че когато му бяха дали думата преди произнасяне на присъдата, Джон се бе изправил и бе заявил пред всички, че според него самият му баща би желал да бъде произнесена смъртна присъда.

„Той би дал шанс на всеки“, бе казал синът за баща си. „Би му дал шанс пет пъти, ако вярваше, че той полага някакви усилия. Само че в края на краищата той си бе човек от старата школа. Беше корав. Рано или късно щеше да каже: дотук. Баща ми се отнасяше добре с Гандолф. Но за добротата си получи само куршум в главата. Така че щеше да иска да види този човек мъртъв. Затова и аз искам същото“. Още тогава Мюриъл бе имала съмнения дали представата на Джон за баща му е съвсем правилна, но коя бе тя, че да се обажда? Само че си спомняше съвсем ясно настроението в съдебната зала след изказването на Джон, спомняше си сериозността, с която седящата на съдийския стол Джилиан Съливан бе изслушала думите му. Идеалистите можеха

да си се пенят за унизителността на екзекуцията, само че това решение бе много по-добро, отколкото гражданите да бъдат оставени да поемат правосъдието в своите ръце, нещо, което хора като Джон бяха не само способни, но и готови да направят, хора скърбящи, хора с дълг към убитите, хора, желаещи да видят действия, вместо думи. За Джон смъртта на Роми Гандолф се бе превърнала в приоритет номер едно — част от ролята на дубльор на баща си, роля, която той бе поел още когато Гъс бе умрял.

Мюриъл отвори вратата и направи на Керъл знак да придружи Джон и приятеля му до фоайето на съдебната палата, където чакаха монтираните телевизионни камери. Няколко репортери извикаха името ѝ и тя им обеща да бъде на тяхно разположение след няколко минути. Лари обаче веднага въведе две девойки, приятно изглеждаща жена към четиридесетте и накрая по-възрастна дама, боядисала косата си в безжизнено черно. Тя бе и единствената от четирите, която Мюриъл веднага позна.

— О, госпожо Салвино — поздрави Мюриъл майката на Луиза Ремарди. Възрастната жена бе корава и пряма и Мюриъл винаги бе приемала като даденост, че е замесена от по-друго тесто. Лицата на девойките си приличаха като на близначки, но двете години разлика във възрастта им водеше до значителен контраст във външния им вид. Втората си бе сложила грим и бе една стъпка по-висока от сестра си. Но и двете бяха слаби и мургави, с дълги челюсти, черна коса и огромни тъмни очи. И двете бяха посвоему много красиви. Мюриъл веднага се досети, че това са дъщерите на Луиза.

Вярна на обичайния си делови маниер, госпожа Салвино прекъсна поздравите на Мюриъл.

— Тази работа... — започна тя и се запъна, — защо най-сетне не сложите край на тази работа?

— Нуча! — сгълча я четвъртата жена.

— Мюриъл — обади се Лари с несвойствен за него глас на церемониалмайстор, — спомняш си Женевиев Кариер, нали? Тя беше близка приятелка на Луиза. — Оказа се, че Женевиев е дошла в смесената роля на шофьор и съпроводителна. Госпожа Салвино бе една от онези стари италианки, жителки на Кийуаний, които стигаха до Сентър Сити не по-често от две-три пъти годишно и винаги с боязън.

— Изобщо не исках да идвам тук — продължи госпожа Салвино.
— Само че Дарла чула по телевизията. И реши, че ще дойде, което при нея е само извинение да не ходи на училище.

— Много ми е притрябвало извинение — обади се по-голямата ѝ внучка. Малката са срамуваше, може би заради шините на зъбите си, и подпираше вратата. Но Дарла бе нахапана и за двете. Вече шестнайсетгодишна, тя се бе облякла в онова оскъдно облекло и бе сложила онзи тежък грим, които Мюриъл виждаше по улиците. Фигурата ѝ бе доста налята за тясната камизолка, която не покриваше пъпа ѝ. Мюриъл често се надсмиваше на стряскането, с което възприема сексуалната безочливост на тези момичета, може би защото съзнаваше, че тя самата при всички положения щеше да се възползва в максимална степен от подобна свобода, стига да я бе имала в своята младост.

— Не беше нужно да слушаш всичко това — сопна се баба ѝ.

— Стига, бабо! Ако не си разбрала, всичко го дават по телевизията. Освен това става дума за майка ни, а ти не искаш да ни разкажеш нищо. Само че така няма да стане!

Намеси се Лари:

— Не вярвам да си научила нещо за случилото се, Дарла. Защото два дни слушахме само измислиците на един огорчен от живота умиращ мъж, решил да се позабавлява на смъртния си одър.

— Само че имаше моменти, в които аз му вярвах — отговори тя със заядливи маниер на хора на нейната възраст. — Защото онзи, за когото казват, че го е направил... Не знам, струва ми се, че не е способен на това. А и не виждам как един пич, болен колкото е този, може да събере енергията да измисли всичко това.

— Е, ти поне си силна по измислиците — въздъхна баба ѝ.

Дарла я погледна с унищожителен поглед.

— Единственото, което не ми харесва у този, е скапаният му външен вид — заяви тя. Мюриъл и Лари, все още под въздействието на конфронтационната атмосфера от съдебната зала, се разсмяха едновременно, развеселени от жестокостта към Ерно. — Ама наистина — настоя Дарла. — Разбирам, че е болен и така нататък, само че на него не му личи някога да е изглеждал дори малко по-добре. Мама беше точно обратната. На всичките ѝ снимки с други мъже — дори и с татко — изглежда страхотно. — Момичето говореше с жар и Мюриъл

бе поразена от неугасналото с времето възхищение към майка му. Колкото повече остаряваше Мюриъл, толкова по-отчетливо усещаше товара болка, с който влизаха в съда хората. Когато беше по-млада, усещаше нещо по-различно — гнева на жертви и обвиняеми, чувстващи се измамени, макар и по различен начин. А понякога, вярно, доста по-рядко, усещаше и нуждата да унищожи злото. От всичко това в момента бе останало само чувството на засегнатост — от името на Дарла, дори от името на престъпниците, които на свой ред често съжаляваха за стореното от тях, и във всички случаи от името на техните семейства, които по правило се оказваха абсолютно невинни, както бяха невинни неволните странични наблюдатели, и чиято единствена грешка бе, че са обичали някой, който не е заслужавал обичта им. За Дарла обаче явно беше важно оценката на майка ѝ да бъде споделена и от други. Тя се обърна към Женевиев, която бе проследила схватката между баба и внучка с едва забележима усмивка. — Не е ли така, лельо Женевиев? Няма начин мама да е излизала с човек като този.

— Никога — заяви Женевиев. — Майка ти винаги го е мразила. — И Женевиев докосна съчувствено рамото на момичето, като пропусна да забележи многозначителните погледи, които си размениха Мюриъл и Лари.

— Защо го е мразила? — попита Мюриъл.

Помещението бе тясно за шестима, понеже освен тях в стаичката имаше още стар диван, казионна маса и столове. Осъзнала грешката си, Женевиев погледна един от сантименталните горски пейзажи на стената, за да избяга по някакъв начин от фокусираното върху нея внимание на останалите.

— Това беше просто стара неприязън — каза тя и неопределено завъртя грижливо поддържаната си ръка във въздуха, сякаш ставаше дума за нещо прекалено аморфно, за да може да се изрази с думи. Косата ѝ бе преждевременно побеляла, което бе доста странно, тъй като иначе беше съвсем запазена и с опъната кожа на лицето. Като цяло Женевиев оставяше впечатление на жена, която не е материално затруднена — все пак след цяло десетилетие все още се грижеше за възрастната майка и двете дъщери на приятелката си. Мюриъл често си се представяше в компанията на подобни жени, майки по инстинкт — може би най-добрите същества на планетата.

— Може би е по-добре момичетата да изчакат навън — предложи Мюриъл. Предполагаше, че неохотата на Женевиер е предизвикана от тяхното присъствие.

— Да-да — заплашително се обади Дарла. — Ние какво, да не сме бебета? Тя ни беше майка.

Изненадващо за себе си, Мюриъл се усмихна, защото си спомни, че на шестнайсет години беше точно толкова безцеремонна и своеволна. И тръпката да стигне колкото може по-далеч, да навлезе в забранени територии, изобщо не я бе напускала. Андреа, по-малката от сестрите, не беше така сигурна дали трябва да остане, или не, но в крайна сметка реши да не мърда. Междувременно Лари се бе заловил с Женевиер:

— Значи не ви е известно някога Ердай и Луиза да са излизали заедно?

Женевиер погледна демонстративно часовника си и направи приканващ жест към момичетата, но изглежда, все пак бе склонна да сподели нещо.

— По-скоро съм склонна наистина да повярвам, че той я е убил, отколкото това — каза тя.

Мюриъл вдигна ръка, за да спре госпожа Салвино, и попита:

— Говорила ли е някога с вас Луиза за Ерно?

— Откъде да знам? — свадливо отвърна старата жена. — Кой я слушаше?

— А споменавала ли е други мъже?

— За бога — въздъхна госпожа Салвино. — Да не мислите, че съм я разпитвала за тези неща?

— Струва ми се, че точно ти би я питала — отбеляза Дарла.

Госпожа Салвино изсумтя презрително, но Дарла контрира с не по-малко презрение и направи физиономия явно заимствана от баба й. Но се усмихваше. Беше съвсем ясно, че обича Нуча Салвино повече, отколкото е готова да признае.

— Нямам какво повече да кажа.

— Само че те ще искат да знаят какво мислите — напомни й Мюриъл. — И дали вярвате, че Ердай може да я е убил.

— Може би — каза госпожа Салвино. — Кой знае дали двамата с другия не са го направили заедно? Не зная. Тя е мъртва — това зная.

— Нямаме коментар — съобщи Женевиер.

Мюриъл се сбогува с групата. Женевиерв излезе последна и Лари докосна с пръсти ръкава ѝ.

— Бихме желали да разговаряме с вас по-подробно.

Но Женевиерв поклати глава отрицателно. Дори имаше готово извинение — семейна ваканция. Всяка година, веднага след като децата свършили училище, всички заминавали за месец до Скейджиън.

— Кога тръгвате? — поинтересува се Мюриъл.

— Утре — отговори Женевиерв и побърза да уточни: — Рано сутринта.

— Е, в такъв случай може да се разходим и ние дотам — подхвърли Лари. Женевиерв го погледна убийствено.

Мюриъл си спомни за пресата долу и понеже разбираше безполезността на заяжданията на Лари, отвори вратата и пусна Женевиерв навън. Сега двамата с Лари най-после бяха сами, което им подеждава успокоително въпреки продължаващата зад вратата шумотевица.

— Мисля, че трябва да отидем и да снемем показания от нея — обади се Лари. — Тя ще се гърчи и извива, но не я виждам да лъже под клетва. За нещастие и не си я представям да ни каже нещо, без да я призовем официално.

— Честно казано, не бих възразила да разполагам с документ, в който се говори за омразата на Луиза към Ерно. Трябва да покажем, че е лъжец, каквото и да ни струва това.

— Ти днес доста се постара.

Тя прие комплимента с усмивка, но отдавна знаеше, че спечелването в съдебната зала не е възможно само с показна пиротехника. Повечето случаи се предрешаваха още с назначаването на съдията или избора на журито и Кентън Харлоу определено я безпокоеше.

— Ако той реши, че показанията на Ерно заслужават доверие — призна тя на Лари, — няма да мога да се отърва от това дело не знам докога. А Талмадж смята, че ако нещата се проточат, преподобният Блайт може да уговори някой да се яви на първичните избори.

— Някой чернокож — не се сдържа Лари.

— Естествено — потвърди тя, но поклати глава пред перспективата. Нямаше никакво желание да води такава борба,

особено след като бе повече от ясно, че щеше да бъде обрисувана като прокурор — расист.

— И каква е алтернативата? — попита Лари.

— Знаеш алтернативата, Лари. Да решим казуса бързо. Или да разпердушим Ерно, или да си признаем, че сме оплескали нещата, и да спрем кръвотечението колкото можем по-скоро.

— Нищо не сме оплескали. Побърканите на тема „спрете екзекуциите“ винаги опяват едно и също. Само че нашият човек си е виновен, Мюриъл, и ти го знаеш прекрасно. Не съм го бил, за да изтръгна признание. Така че Ерно да го духа.

— Просто направих предложение.

— Освен това при цялото ми уважение към Талмадж, ако признаем, че сме се издънили, Блайт няма да пропусне да ти направи още една дупка в анатомията. И може да се наложи да спреш чека за афишите.

— Ако трябва — веднага отговори тя. Тонът ѝ беше прекалено предизвикателен, даже надменен, и тя видя, че го е наранила. Кое то ѝ напомни нещо, което мислеше, че е загърбила завинаги — чувството на вина. Освен това вероятно не бе казала истината. Само преди няколко дни бе споделила с Лари, че е била готова да забрави за кариерата на областен прокурор срещу възможността да стане майка, и думите ѝ бяха дошли от сърцето. Но да не получи нито едно от нещата, към които се стремеше, откакто се помнеше? Познаваше себе си достатъчно добре, за да знае, че не би могла да се раздели ей така с възможността за професионално издигане.

— Не сме сбъркали, Лари — той е нашият човек. Но нека пробием в няколко места кануто на Ерно. Аз поемам Джексън Ейърс и ще се опитам да поговоря с племенника на Ерно. Ти продължаваш с гангстерската връзка. Не знаем дали ГИЗ не са обещали на Ерно нещо, за което още не се досещаме. И виж дали не би могъл да издириш онзи, по когото Ерно е стрелял в „При Айк“. Нещо ми подсказва, че на него няма да му се иска да се изтъпани на свидетелската банка и да подкрепи онези дивотии на Ерно за самозащитата. — Идеите допаднаха на Лари. Още повече му допадаше, че отново се сработват както някога. — Сега е време за пресконференцията — каза Мюриъл. — Дали изглеждам корава, но справедлива?

Той събра в кръг палците и показалците на ръцете си, имитирайки обектив на камера.

— Нещо такова.

Мюриъл отвори вратата. На прага стоеше Дарла.

— Забравих да попитам нещо — каза тя. — Има ли някакъв шанс най-после да си го получим?

— Кое?

Дарла изгледа Мюриъл с един от онези младежки погледи, показващи колко е тъп събеседникът.

— Медальонът, естествено. Медальонът на мама. Той е улика, нали? Господин Молто ни каза, че не можем да си го искаме, преди всичко да е приключило. Само че ние чакаме, нали разбирате, толкова дълго и си помислих, че... — На колкото и наперена да се правеше Дарла, изведнъж не можеше да намери думи.

Но Мюриъл нямаше нужда от повече обяснения. Дарла искаше медальона, понеже ѝ се полагаше по право, тъй като бе най-голямата дъщеря, защото той символизираше връзката с майка ѝ и защото в него се съхраняваше снимка на Дарла, направена в особено важен момент от нейното съществуване — снимка, която Луиза в буквалния смисъл на думата бе носила на сърцето си. Изведнъж Мюриъл изпита гняв и безсилие. Цяло десетилетие по-късно, въпреки добрите си намерения, правосъдието се бе оказало безсилно, ако не друго, то поне да достави миг утеха на едно сираче, като му върне най-скъпоценната вещ в семейството.

Мюриъл прегърна за миг Дарла и се закле пред нея да уреди този въпрос максимално бързо. После тръгна към асансьорите, като се опитваше да си възвърне хладнокръвието. Гневът никога не излизаше добре пред камерите. И все пак беше доволна от споделената с Дарла емоция, от възможността да изживее наново силата на решимостта си и дълбочината на съпричастността си. Стига играчки. Стига адвокати, изскачащи от горите с виковете: „Помощ!“. Стига пречки пред правосъдието и пред душевното спокойствие, което заслужават невинните. Тази история трябваше най-сетне да приключи... заради съдебната система, заради адвокатурата, и най-сетне заради самия Роми Гандолф.

20.

13 юни 2001

Сюзан

Джилиан Съливан се измъкна към вратата от мястото си на последния ред веднага след като съдията закри заседанието. Вече вървеше по коридора и токетата ѝ звънко отекваха по мраморните плочи, когато някой зад нея я извика. Стю Дубински — дългогодишен криминален репортер на „Трибюн“ — я настигна задъхан от усилието. Малко бяха хората по земята, които желаше да види по-малко и от него.

Знаеше естествено, че като влиза в залата, рискува подобна конфронтация, и на няколко пъти си бе казвала, че трябва да стане и да си тръгне, докато не е станало късно. Но вместо това остана като прикована на мястото си, жадна да чуе и последната дума на Ерно. Какво я бе накарало да стои и да слуша, след като разумът ѝ казваше да се измъкне? Беше направила толкова много грешки, за които имаше всички основания да изпитва съжаление. Може би хиляди. Кое я караше да се съсредоточава точно върху тази? Беше прегледала жадно сутрешния вестник и дори бе стояла до късно пред телевизора на Дъфи — слушаше новините през ужасното му хъркане. Вниманието ѝ бе приковано още от деня, когато заедно с Артър бяха посетили Ръдърд. Дали тези крайности бяха нов вопъл на гузната ѝ съвест? Нямаше вече защо да се заблуждава. Каквато и да бе истината, по някакъв трудно обясним начин това бе истина за самата нея.

През времето, откакто го бе видяла за последен път, Дубински от дебел бе станал гротескно затлъстял. Някои черти, което познаваше, още можеха да се различат, но се бяха вдълбали дълбоко в увисналата по лицето му плът. Всъщност Стю не беше сред любимците ѝ. Беше ненадежден в практически всеки смисъл на тази дума, отнасяше се прекалено свободно с фактите и доста често ги събираше с непочтени средства. Преди няколко години го бяха заловили опрял ухо на вратата на стаята, в която заседаваха съдебните заседатели, и в резултат му бяха отнели за известно време пропуска за достъп в съдебната палата.

Тя с няколко думи обясни на Дубински защо е решила да присъства. Беше повече от очевидно обаче, че той гледа на нея от ъгъл, за който никой от колегите му журналисти не би помислил. Той извади касетофона си. Инстинктът ѝ подсказваше, че ако допусне да остане основен обект на публикациите в пресата, както тази сутрин, работата ѝ ще е сериозно застрашена. Проблемът бе, че се опасяваше да отблъсне Дубински, защото това можеше да го настърви още повече. Каза няколко пъти, че няма време и трябва да си тръгне, но Стю продължаваше да я лъже, че има само още един въпрос. Вече бе изоставил въпросите за Роми Гандолф, за да се прехвърли на още по-неприятни за настоящия ѝ живот.

— Ето къде сте била — каза някой и здраво я хвана за лакътя. Беше Артър. — Трябва да тръгваме веднага, съдия, ако държите да ви върна. Току-що ме потърсиха на пейджъра. Моя клиентка е била арестувана и се налага веднага да я извадя под гаранция. — Докато ѝ говореше, Артър внимателно я избутваше напред по коридора.

Дубински вървеше по петите им, но присъствието на Артър го накара да смени фокуса си. Журналистът се интересуваеше от мнението на Артър по практически всеки повдигнат от Мюриъл въпрос. В един момент Артър спря, за да види има ли нещо, което би извадило този досадник от равновесие, но Дубински продължи да се мъкне след тях до малкия паркинг от другата страна на улицата, където Артър бе оставил новата си кола.

— Частната практика явно върви — отбеляза Дубински и докосна предния капак.

— Не си мислете, че е благодарение на този случай — увери го Артър, после помогна на Джилиан да влезе и бързо се изнесе по рампата.

— Ти си моят герой — въздъхна Джилиан със затворени очи и ръка върху гърдите. — Само не можах да разбера дали Стю е станал още по-нетърпим, или аз съм забравила как да се държа. Предполагам, няма никаква арестувана клиентка, нали?

— Уви, за нещастие има. Само че е сестра ми.

— Сестра ти!

— При нея това е практика, Джилиан. Но въпреки това трябва да отида.

— Естествено, няма какво да ми обясняваш. Просто ме остави на ъгъла.

— А ти накъде си?

— Моля те, Артър, остави това. Погрижи се за сестра си. Тази вечер работя в магазина в Ниъринг. Ще взема автобуса.

— Ами... аз отивам на Уест Банк номер две. Спокойно можеш да останеш с мен до края. А оттам вече ще си вземеш автобуса, ако желаеш.

За нея наистина не беше проблем да стигне с него до полицейския участък, а освен това имаше някои неща, които трябваше да уточнят. Все още се надяваше, че биха могли да изгладят неловката ситуация от предната вечер, а освен това бе любопитна по повод някои негови реакции по време на днешното заседание. Стана обаче така, че той пръв я попита какво мисли за Ерно.

— Мисля, че Мюриъл е много добър адвокат — отговори Джилиан. — И вдигна много пушилка.

— А ти повярва ли му?

Не се бе замисляла дълбоко по този въпрос. Дали да вярва, или не по някакъв начин ѝ се бе сторило не най-важното. На първо място не бе най-важното дали точно тя ще му повярва. Но за сметка на това усещаше, че спектакълът приковава вниманието ѝ все по-силно. Не беше стъпвала в съдебна зала от деня, в който бе чула своята присъда. Но днес бе почувствала радостна възбуда, за която нямаше обяснение. Адвокатите, съдиите, дори начинът, по който се разпространяваше звукът... тръпката на емоцията бе по-силна дори от онова, което човек изпитва в театъра, може би защото тук всичко бе така оглушително реално. Когато Ерно бе заговорил за приближаващата си смърт, бе изпитала усещане като от безкрайна светкавица. В един миг дори очакваше в залата да замирише на озон.

Джилиан не се изненада, че бе почувствала лека завист. Всъщност тя винаги бе обожавала атмосферата в съдебната зала. Шокирало я бе само колко пресни са спомените, които бе съхранила — пресметливостта и разчета, влизаци във всеки въпрос, усилието да разгадаеш мистериозните реакции на съдията. Едва сега си даде сметка, че бе сънувала всичко в подробности всяка нощ.

— Съвсем честно казано, Артър, не съм съвсем уверена, че искам да му повярвам. Но мисля, че твоят повторен разпит бе гениално

проведен и на практика също толкова ефективен, колкото кръстосания на Мюриъл.

— Едва ли чак в такава степен — каза Артър, макар да не успя да сдържи доволната си усмивка. Не че Джилиан беше само вежлива. Всъщност Артър открай време си беше първокласен адвокат. Кръстосаните разпити изискваха елемент на театралност, понеже разпитваният трябваше да се превърне за журито и съдията в олицетворение на съмнението. Повторният пряк разпит изискваше друг вид артистичност, много по-тънка и деликатна, и при него адвокатът, подобно на родител, опитващ се внимателно да въздейства на непокорно дете, трябваше незабележимо за останалите да върне своя свидетел под благоприятната светлина на прожекторите.

— На тази фаза още не съм решила какво да мисля за Ерно — каза тя. — Няма ли някакъв независим начин да се проверят твърденията му?

— Засега не мога да се сетя как. Не и с помощта на веществените доказателства. Ако беше признал, че я е насилил, можехме да разчитаме на косъм, ДНК или нещо друго, само че няма нищо подобно.

— Защо мислиш, че отрича това? За секса говоря.

— Още от деня, когато двамата с теб отидохме при него, той настоява, че Пейнлес се е объркал. Според мен обаче това говори в негова полза. Ако се опитваше да натъкми показанията си към веществените доказателства, щеше да си го признае.

Колата едва си пробиваше път през натоварения следобеден трафик. Джилиан размишляваше. На тази напреднала фаза простото повдигане на съмнения относно правилността на присъдата нямаше да е достатъчно, за да спасят Гандолф от екзекуцията. След десет години обжалвания и протакане вече бе прекалено късно за това. Но съществуваше шансът Мюриъл да поиска да изтегли съдебния спор от светлината на прожекторите.

— Мюриъл може да пожелае да разговаряте за извънсъдебно споразумение — предупреди тя Артър.

— Искаш да кажеш смяна с доживотна присъда? Дори ако е невинен?

— Какво би казал клиентът ти?

— Та това е юридическият еквивалент на изпитание чрез божия съд! Предложи му живот. Ако е виновен, ще се вкопчи в тази възможност. Ако е невинен, също може да каже „да“, само и само за да живее.

— Изборът е негов, не е ли така? — попита Джилиан, но Артър поклати глава.

— Искам да бъда невинен. Вече съм заразен с бацила на Памела. — Той я погледна срамежливо като малко момче. — Това е много по-добре, отколкото да си прокурор. Вярно, и прокурорите се борят за правата кауза. Но не по този начин. Защото аз сега трябва да убедя целия свят. Не знам дали ще повярваш, но за пръв път от години не се чувствам победен още със ставането ми сутрин. — Неспособен както обикновено да скрие чувствата си, Артър просто излъчваше възбуда.

Джилиан се усмихна, но отново почувства, че навлиза във води, до които няма право да се приближава. Вместо да задълбочава тази тема, тя попита Артър за сестра му и той накратко ѝ разказа историята ѝ с онзи лишен от всякаква емоция глас, който подсказваше ако не пълно дистанциране, то най-малкото, че всякаква надежда вече е удавена от болката. Въпросната история всъщност бе възможно най-банална: периоди на относително стабилизиране, последвани от отчайващи сринове и хоспитализация. Сюзан бе изчезвала на няколко пъти и Артър и баща му бяха обикаляли улиците. Последния път например я бяха открили не къде да е, а чак във Финикс, надрусана със спийд — възможно най-лошото нещо, което може да се случи на един шизофреник — и бременна в третия месец. Тази цикличност бе смазала бащата на Артър, неспособен да загуби надеждата, че красивото момиче, на което бе предстояло блясково бъдеще, някога ще се върне при него.

— Не ѝ ли помагат лекарствата? — попита Джилиан.

— Помагат, и то много. Но тя рано или късно отказва повече да ги взема.

— Защо?

— Защото страничните ефекти при някои от тях са ужасяващи. Започва цялата да се тресе. Получава тахикардия. Вратът ѝ се парализира и главата ѝ се килва на една страна. Една от причините да е в общезитие е, че само така можем да сме сигурни, че ще ѝ бъде направена задължителната седмична инжекция проликсин. Всъщност

риспердалът ѝ действа по-добре, но той трябва да се взема всеки ден, а това при нея е немислимо. Тези две лекарства я укротяват. Само че тя ги мрази. Проблемът с лекарствата, предполагам, е в това, че под тяхно въздействие животът ѝ изглежда сив и безинтересен в сравнение с вихрушката в главата ѝ, когато не взема нищо. Имай предвид, че говорим за човек с коефициент на интелигентност сто шейсет и пет. Даже не мога да си представя всичко, което става там. Едно знам със сигурност — каквото и да е, то е ярко, живо и възбуждащо. Та тя все още е гений. За нея външният свят има същото значение както Средните векове, което не ѝ пречи да чете по три вестника всяка сутрин и да не забравя нито дума от тях.

Артур разказа, че вече от няколко години една приятелка на Сюзан от детските години и сега вицепрезидент на взаимоспомагателния фонд „Фокс Уорън“ редовно я урежда на някаква работа: събиране на информация, сортиране на анализи за промишлеността и така нататък. И Сюзан действително демонстрирала талант на аналитик. Така че ако не се налагало да седи сама в стая или да бъде хоспитализирана два пъти годишно, според Артур би могла да заработва поне четвърт милион годишно. Вместо това поведението ѝ я държало по правило на ръба на уволнението. В резултат Артур бе сключил споразумение с работодателя ѝ — винаги когато сестра му изпадне в параноична криза, просто да повикат полицията да я изведе. Артур имаше стар приятел на Уест Банк номер две, Йоги Марвин, сержант, който бе поел ангажимент в такива случаи да изпраща патрулна кола със специални инструкции. В повечето случаи Сюзан приветствала пристигането на полицията — въображавявала си, че ченгетата идват, за да се справят с онзи, който е постъпил лошо с нея.

— По дяволите — каза Артур, докато приближаваха по Уест Банк към полицейското. — Ето я. — Сградата бе съвременна функционална тухлена постройка с формата на подкова. Точно пред стъклени врати спореха две жени, а униформен полицаи ги наблюдаваше отблизо. Артур паркира до групата и изскочи от колата. Джилиан също слезе и застана да изчака до блестящия преден капак, неуверена кое е по-невежливо: да остане или да се измъкне крадешком.

— Трябват ми цигарите — настояваше Сюзан. — Знаеш, че цигарите ми трябват, Валери.

— Знам, че цигарите ти трябват — отговори Валери, — и Ролф също го знае. Точно затова не ги взехме. — Джилиан схвана, че Валери по всяка вероятност е социален работник в общежитието, където бе настанена Сюзан. На идване Артър бе подхвърлил, че един от тези хора е също на път за полицейското. От житейски опит Джилиан предполагаше, че Валери по всяка вероятност е монахиня. Търпението ѝ, докато се опитваше да вразуми Сюзан, бе просто извънземно, а облеклото ѝ бе само малко по-шик от монахински одежди — безформен джемпер и обувки с дебели подметки. Лицето ѝ бе кръгло и приятно и оставяше впечатлението, че не е било докосвано от никаква козметична химия, дори крем.

— Ти ми каза да не пуша на работа — каза Сюзан, — но си въобрази, че не те слушам, и ми ги взе.

— Сюзан, знаеш, че не идвам на работата ти с теб. Казах ти просто, че понеже Ролф е астматик и му се налага да работи в непосредствено съседство с теб, трябва да спазваш техните правила и да пушиш само във фойето. Това не означава, че бих ти отнела цигарите. Нито че Ролф би го направил.

— Знам, че Ролф ми ги взе. — В този момент Артър попита дали ще помогне, ако отскочи до магазина и купи на Сюзан нови цигари. — Но защо не искат да накарат Ролф да ми върне цигарите, които е взел? Аз искам да запаля веднага.

Артър отчаяно погледна Джилиан. Тя бе напуснала Алдерсън с надеждата повече да не ѝ се налага да става свидетел на поредната схватка за цигари — ежедневие за затвора — и импулсивно бръкна в чантичката си.

— Ето, аз имам.

Сюзан отскочи и вдигна ръце, за да се защити. Макар Джилиан да бе поне на няколко крачки от нея, изглежда, Сюзан досега не ѝ бе обърнала внимание. Артър представи Джилиан като своя приятелка. Надеждата на Джилиан да сложи край на притеснителния спор за цигарите бързо се оправда. Само че сега подозрителността на Сюзан получи нов обект — Джилиан.

— Ти нямаш приятели, които пушат — каза Сюзан. Говореше на брат си, но гледаше към Валери, за да не е обърната към Джилиан.

- Е, нали видя, че Джилиан има цигари — меко възрази Артър.
- Ти не обичаш да ме запознаваш с приятелите си.
- По-скоро не ми харесва, когато някои от тях не са мили с теб.
- Мислиш, че не знам, че съм шизо.
- Знам, че това ти е известно, Сюзан.

Тя взе цигарата, все така извърната от Джилиан, но измърмори притеснено: „Благодаря“. Джилиан се бе нагледала от височината на съдийския стол на всякакви шизофреници, включително такива в криза. Освен това няколко жени в Алдерсън също страдаха от това заболяване и беше по-редно да бъдат хоспитализирани, вместо да са зад решетките. На база на този личен опит външният вид на Сюзан направо я изненада. Тя спокойно можеше да мине за провинциална домакиня на път за пазара, облечена в джинси и тениска. Беше пълничка, бледа и удивително спретната. В късо подстриганата ѝ коса се забелязваха доста бели косми. Беше по-възрастна от Артър, вероятно малко над четиридесет, впечатляващо красива и с правилни черти. Но духът ѝ бе напълно отделен от външността. Пушеше цигарата, отдалечавайки ръката си на максимално разстояние като робот. В погледа ѝ отсъстваше живот, а лицето ѝ бе застинало, сякаш принадлежеше на човек, осъзнал по някаква причина, че проявата на емоции е ненужен риск.

- Психиатър ли е? — попита Сюзан брат си.
- Не.

Сюзан примигна накъсано и направи болезнена гримаса, след което си позволи възможно най-късия директен поглед към Джилиан.

- Отстъпчива си, нали?

— Моля? — Джилиан се обърна към Артър, който явно се чудеше къде да се завре. Той обясни, че тази дума била измислица на Сюзан. Шизофрениците, отказващи лекарствена терапия, били наричани неотстъпчиви. На Джилиан ѝ бяха нужни няколко секунди, за да схване какво иска да каже Сюзан.

— Вие с Валери винаги се опитвате да ме запознаете с хора, които са се излекували — обвинително изрече Сюзан.

- Надяваме се това да ти помогне. Но Джилиан не е такава.

Сюзан, която от известно време бе спряла да пуши, запали повторно цигарата си с кибрит от джоба и замижа с едно око от дима.

Въпреки декларативната интонация в късите ѝ изречения по време на паузите между тях Сюзан мигаше често и беше изплашена.

— Знам, че не си Джилиан Съливан.

— Не съм ли? — попита Джилиан, преди да помисли.

— Джилиан Съливан беше съдия и е в затвора.

Сега ѝ стана ясно какво бе имал предвид Артър, като спомена за феноменалната памет на Сюзан.

— Излязох от затвора преди няколко месеца.

Вместо отговор Сюзан скъси дистанцията между двете с една крачка и завъртя лице като лъч на прожектор, за да оглежда Джилиан отблизо.

— На какви лекарства си?

Артър посегна към ръката на Сюзан, но те се дръпна.

— Паксил — автоматично отговори Джилиан.

— И аз — съобщи Сюзан. — А какво мислиш за невролептиците? Антихалюциногените? — И когато Джилиан се поколеба какво да отговори, Сюзан многозначително поклати глава. — Знаеш за какво говоря.

Онези, които се преструват, че не разбират лудите, правят точно това — преструват се. Сюзан беше права — в миналото си Джилиан беше луда. Не по начина на Сюзан. Сюзан бе неспособна да прекоси долината, която повечето от нас прекосяват още през детството си, разделяйки се със собствената си измислена митология в полза на всеобщо споделяната. Но Джилиан се бе опитвала да избяга от реалността. Знаеше добре това. Тя бе имала контакт с един свят на злодеяния и тежки последици, наблюдавала бе този свят от съдийския си стол, след което в състояние на хероинов ступор бе опитвала да си върне своя фантастичен свят на доблест и неуязвимост. Преди да го напусне завинаги, се бе чувствала царствена и доминираща по същия начин, по който се бе чувствала като малка, когато си бе играла с куклите. Не, тя с нищо не бе по-добра от Сюзан и никога нямаше да помисли, че някога е била.

— Да, знам за какво говориш — отговори Джилиан.

— Винаги познавам — каза Сюзан и издуха мощна струя дим във въздуха с безпardonната невъзмутимост и чувство на превъзходство на Бет Дейвис. — Но не разбирам защо казваш, че си Джилиан Съливан.

— Опитва се да покаже превъзходство — каза Артър и напомни на сестра си, че преди години е бил в съдийския състав на съдия Джилиан Съливан.

— Помня — призна Сюзан, — помня. Ти беше влюбен в нея. Ти се влюбваш в някоя през три седмици.

— Благодаря ти, Сюзан.

— Така е. Само че никоя от тях не те е обичала. — Артър, който изглеждаше изморен още преди да бяха пристигнали пред управлението, за миг се почувства до такава степен нокаутиран, че просто не намери сили да отговори. — Вината не е моя, Артър.

— Никога не съм те обвинявал.

— Само че си мислиш, че ако не ти се налагаше да се грижиш за побърканата си сестра, всичко щеше да е тип-топ, нали?

— Сюзан, повярвай ми, чувствам се много по-добре, когато не се опитваш да се заяждаш с мен. Обичам те, искам да ти помогна и ти много добре знаеш това. Сега се налага да се върна в офиса. Имам процес. Мисля, казах ти за делото. Онзи, дето го очаква екзекуция.

— Ще го извадиш ли от затвора?

— Надявам се.

— Нея от затвора ли я извади?

— Тя си е излежала присъдата, Сюзан.

— Извадил си я от затвора, за да ми я покажеш, нали? Какво взема тя?

— Всъщност — намеси се Джилиан, — в моя конкретен случай нещата се подобриха, когато престанах да вземам нещо.

Окуражена от успеха си досега, Джилиан бе решила, че тази забележка може да бъде от полза, но всъщност направи голяма грешка. За пръв път от началото на разговора Сюзан показва агресивност и вдигна късичките си ръце във въздуха.

— Но нали само това им говоря! Ако ми позволят да спра, ще се оправя, сигурна съм, че ще се оправя! Ето, тя се е оправила и не взема нищо.

— Сюзан, Джилиан е била в затвор, а не в болница. Излежала е присъдата си. Сега се опитва да заживее нов живот.

— Нали искаш и аз да направя същото.

На това Артър бе затруднен да отговори. Не че съгласяването с нея щеше да бъде голям компромис, но с течение на годините той бе

разбрал, че да признаеш правотата на Сюзан в нещо само засилва упоритостта ѝ.

— Наистина искам, Сюзан, но трябва да постъпваш разумно.

— Искам да стана по-добре, нали знаеш това, Артър.

— Знам, че искаш.

— Тогава доведи я.

— Джилиан?

— Която и да е. Доведи я във вторник. Ако сме трима, ще е по-добре.

Тази идея явно обезпокои Артър.

— Не мисля, че тя е свободна във вторник вечерта. Нали тогава си на работа?

Джалиан погледна Артър, за да разбере какво очаква да му отговори, но въпросът му изглеждаше невинен. Тя поклати глава неопределено.

— Ясно, не искаш да се срещам с нея — заяви Сюзан.

— Сюзан, попитай се дали наистина според теб полагаш усилия да не усложняваш нещата.

— Защо не ѝ дадеш да дойде във вторник? Ти не искаш да ми помогнеш. Искаш от мен само да гълтам онези боклуци, но понеже тя не иска, не желаеш да ме оставиш да си говоря с нея.

— Сюзан, обичам те още повече, когато не се държиш така. Защо не се прибереш с Валери?

Но Сюзан продължаваше да е възбудена и настояваше, че той прави всичко възможно, за да я отдели от Джилиан. Което си беше истината — това бе ясно и за Джилиан, макар тя да разбираше още, че Артър прави това заради нея, а не за да нарани Сюзан. Тя вече изпитваше желание да предложи доброволно услугите си за вторник, каквото и да означаваше това, и единственото, което я караше да се въздържи, бе непредсказуемата реакция на Сюзан при последния ѝ непредизвикан коментар.

Но Артър отговори уклончиво — обеща на сестра си, че ще видят какво може да се направи. Сюзан за кратко утихна, после показа, че душевното ѝ равновесие далеч не се е възстановило.

— Знам, че няма да дойде.

— Достатъчно, Сюзан — сръза я Артър. — Повече от достатъчно. Получи си цигарата, която искаше. Аз обещах, че ще

видим какво може да се направи за Джилиан. Сега върви с Валери.

Това не стана веднага, а едва след още няколко минути уговаряне, но накрая Сюзан и Валери се качиха на белия микробус на „Франц Сентър“, както бе известно общежитието. Сюзан замина, заклевайки се да разбере коя всъщност е Джилиан. В мига, в който колата се скри от погледите им, Артър започна да се извинява, първо пред полицаия, който бе останал до тях, без да проговори, после на Джилиан. Обясни, че винаги когато със Сюзан се случело нещо непредвидено — в този случай цигарите, — цялата сграда на изглажданата стабилност мигновено се срутва.

— Артър, просто няма за какво да се извиняваш. Мен по-скоро ме интересува защо вторникът е толкова важен.

— О... Тогава ѝ бият инжекцията. После отиваме в апартамента. Апартаментът беше на баща ми, но сега там живея аз... най-вече заради нея. Вечеряме. Събитието придоби особена важност след смъртта на татко. Мисля, че тя имаше предвид това, като каза, че ако сме трима, ще е по-добре.

— А... Е, няма да ме затрудни особено да дойда, в случай че за нея наистина е важно.

— Не бих си позволил да искам от теб това. И честно казано, според мен Сюзан няма да ти обърне голямо внимание, когато дойдеш. Знам го от опит. Не се заблуждавай, че ще бъде както сега. При нея нищо не е както преди... освен параноята.

Артър настоя да откара Джилиан до магазина, макар да бяха наблизко. Тя се опита да откаже, но после се съгласи, защото приближаваше пет. По пътя се поинтересува какви са шансовете на Сюзан да се излекува.

— Във всеки разговор с нея винаги става дума за това излекуване. И това продължава вече трийсет години. — Трийсет години. А колко усилия изискваше общуването със сестрата на Артър... Джилиан почувства нова вълна на възхищение към него. Знаеше, че тя самата отдавна щеше да се е предала. — Знам, че ти е трудно да го повярваш — продължи той, — но според мен ти наистина ѝ хареса. Тази история с излизането от затвора... няма нужда да обяснявам. Сигурен съм, че е силно заинтригувана. Но все пак се извинявам за обидното ѝ държане.

— Тя беше много точна, за да бъде оскърбителна. — Артър не знаеше как да интерпретира тази забележка и за миг в колата се чуваше само музиката от радиото. Намерила най-сетне няколко секунди, за да обмисли нещата, Джилиан установи, че ѝ е смешно. Въпреки честите декларации на Артър за общата кауза, която го свързвала с Джилиан, не той, а неговата сестра се бе оказала сродната душа — жена, надарена с нетипична красота и интелигентност, разкъсвана от мистериозни вътрешни импулси. — Наистина Сюзан е поне толкова умна, колкото ми разказа — увери го Джилиан. — Малко неща могат да ѝ убегнат.

— Е, с мен поне определено се разправи — съгласи се Артър. После тежко въздъхна и докосна мястото над сърцето си. Нямаше нужда да пита кой коментар го е засегнал най-тежко. „Само че никоя от тях не те е обичала“. За пореден път се удиви от тайните, които се криеха в душата на Артър Рейвън.

Стигнаха пазарния комплекс и Артър обиколи, за да може да спре точно на входа на „Мортън“, но на нея не ѝ се слизаше. Беше решена този път да не стане причина за пореден вътрешен дискомфорт и ѝ се искаше да му каже няколко утешителни думи, които бе приготвила специално за него след раздялата пред магазина в Сентър Сити вчерашния ден.

— Артър, не бих искала да човъркам раната, но трябва да ти кажа нещо с няколко думи. Онова, което ме засегна вчера, бе, че ти се чувстваш толкова отхвърлен. Уверявам те, от моя страна нямаше нищо лично.

Артър направи гримаса.

— Разбира се, че е лично. Това е възможно най-личното нещо от всички. Как иначе би го нарекла?

— Артър, ти не се замисляш за реалностите.

— Виж — каза ѝ той, — имаш пълното право да ми откажеш. Не се чувствай неудобно, че си го направила. В крайна сметка светът е пълен с жени, които биха предпочели да не бъдат забелязвани заедно с мен.

— Артър! Изобщо не става дума за това. — Изненада се от убедеността в думите си. Не, Артър в никакъв случай не бе Прекрасния принц, но тя се придържаше към старомодния възглед, че красотата е привилегия на жените. В интерес на истината, външният

му вид не я безпокоеше толкова, колкото ръстът му... все пак той беше десетина сантиметра по-нисък от нея дори когато тя бе на нисък ток. Но ѝ беше приятно да бъде в компанията му. Този мъж бе роб на собствените си страсти. Той просто не можеше да се владее. Но съзнаваше този си недостатък. За сметка на това беше проникателен и непреклонен в отстояването си на правата кауза. Всъщност именно точно праволинейността му и отказът да се огъне пред лудостта на сестра си го издигаха допълнително в очите на Джилиан. Проблемът не бе в Артър, а в нея самата.

— Артър, струва ми се, че ти си този, който не би следвало да иска да бъде видян с мен.

— Заради ролята ти по делото?

— Защото това ще те опетни в очите на цялото съсловие, чието уважение е ключово условие за цялата ти кариера. — Тя го изглежда. — Как си мислиш, Артър? Я си представи вечеря с танци. Или коктейл, даван от фирмата ти. Как ще възприемат партньорите ти факта, че си в компанията на бивша затворничка, опозорила професията ти?

— Представям си кино — усмихна се той. — Тъмно е. Никой нищо не вижда. — Въпреки усмивката се долавяше, че разговорът започва да му става неприятен. — Джилиан, каза ми поне десет пъти, че съм мил с теб, и ето, сега ми връщаш услугата. Но разбираш ли, и за двама ни е ясно, че тук става дума за инстинкт. И аз виждам кристално ясно какво ти казва твоят инстинкт.

— Нищо подобно, Артър, и нека ти го заявя за последен път: няма такова нещо. Ти наистина си мил. А в моя свят любезността не е често срещана стока. Но ако се подам, това би означавало да се възползвам от теб, Артър. Само че ти няма да получиш онова, което заслужаваш. Защото никой никога не получава това, което заслужава.

— Приемам това за „не“. Не ме обиждаш. Повече на тази тема няма да говорим. Оставаме приятели. — Той натисна бутона до ръката си, за да ѝ отключи вратата, и се постара да се усмихне широко. После пак подаде ръка. Беше успял да я вбеси и тя отказа да я поеме. Знаеше, че той ще възприеме това по възможно най-обидния за себе си начин.

— Значи договаряме се за вторник вечерта, нали така? — напомни тя. — По кое време? Къде ще се срещнем?

Устните му помръднаха, преди да ѝ отговори:

— Не е нужно, Джилиан. На Сюзан ще ѝ мине. И освен това за нея самата няма да е добре, ако я оставим да ни се качи на главата. Поне доколкото зависи от мен.

— Глупости — сръза го тя и слезе на тротоара. После се наведе през вратата и изчака Артър да я погледне озадачено.

— Оставаме приятели. — А след това си достави удоволствието да затръшне вратата.

21.

15-19 юни 2001

Колинс

Джексън Ейърс, адвокатът, нает от Ерно, за да защитава интересите на племенника му, се оказа труден човек. На четири очи бе склонен да нарича клиентите си „главорези“, но мнението му за полицаите и прокурорите беше още по-ниско. Единственото, което харесваше при тях, бе конкуренцията. За Ейърс в правото съществуваше един-единствен нерешен проблем — расовият. Всичко на този свят се свеждаше до противопоставянето между бели и черни. Преди няколко години, по време на процес, той бе нарекъл Мюриъл „робовладелка“ пред очите на цялото жури. Имаше кичур бяла коса в стил „Мандела“ — и изобщо външната му прилика с този човек не изглеждаше случайна. Подобно на всички адвокати — защитници, той не бе свикнал да има предимство, независимо от ситуацията, и когато разполагаше с такова — а точно такъв бе конкретният случай, — ставаше абсолютно непоносим. Томи Молто, тъмен и рошав, седеше до Джексън от другата страна на необятното писалище на Мюриъл и полагаше неимоверни усилия да не избухне.

— И-му-ни-тет — каза на срички Ейърс, когато Мюриъл му съобщи, че искат да разговарят с Колинс.

— Имунитет? — не разбра Мюриъл. — Че за какво му е на него имунитет? В неговия случай давността изтече преди години, дори ако ни е лъгал през деветдесет и първа.

— Причината е нещо, което ще запазя за нас двамата с него, Мюриъл. Но без имунитет ви гарантирам, че той ще се позове на конституционните си права съгласно Петата поправка^[1].

— Дай ни някакви сведения за онова, което той евентуално би казал — предложи Мюриъл.

— От къде на къде? — удиви се Ейърс. — Моят човек е чак в Атланта, Джорджия, и се наслаждава на прекрасен живот. И не го гони никаква нужда да разговаря точно с теб, Мюриъл.

— Джексън, защо имам усещането, че сте си говорили с Артър? Аз просто откликнах на неговата молба, като настоях пред съдия Харлоу да ме принуди да дам имунитет на твоя човек. — И Джексън, и Артър отлично знаеха, че властта да дава имунитет е в прерогативите на прокурора и че никога няма да го направи, ако не е сигурна, че евентуалните показания ще подпомогнат тезата на обвинението, а не на защитата.

— Така иска Артър, Мюриъл. Мен ако питаш, най-добре е да забравиш, че си чувала името на Колинс. Мога само да те уверя, че моят човек няма да говори нито с теб, нито с Артър, без да разполага с пълна защита, гарантирана му от закона.

— Може да постъпва както пожелае, Джексън — сви рамене Мюриъл, — но аз искам в протокола да се запише, че сме направили усилие да научим какво има да ни каже той. Ще приемеш ли да му връчиш призовката?

— И каква ще е изгодата за моя клиент?

— Безплатно пътуване в двете посоки.

— Та той е пътнически агент! Пътува си безплатно, когато му скимне. Освен това habeas предполага снемане на показания по граждански иск. Така че, ако искате да го разпитате, разходите се сами при него. Само че ми се струва, че на господин американския данъкоплатец няма много да му хареса, ако научи, че сте пътували два пъти до Джорджия за сметка на хазната, просто за да чуете моя човек да заяви, че няма да отговори на нито един от тъпите ви въпроси.

— Две пътувания? — не разбра Молто. Мюриъл не искаше да доставя удоволствие на Джексън с този въпрос, макар че и тя не разбра думите му. В случая ставаше дума за гражданския процесуален кодекс, а тази книга отсъстваше от лавиците в кабинета ѝ.

Получил възможност да демонстрира злорадството си, Джексън с наслаждение се усмихна. Зъбите му бяха пожълтели от цигарен дим, но малко хора в съдебната зала можеха да се похвалят, че са ги виждали, защото единственото му изражение там бе маската на възмущение. Ейърс обясни, че за да призват Колинс, ще трябва първо да се обърнат към федералния съд в Атланта, за да им бъде издадена там призовката, както повелявали законите на щата.

— Може и да го направим — каза Мюриъл. — А може да свършим двете неща с един полет. Ще те уведомя за датата.

— Да не си мислиш, че пред мен блъфовеите ти могат да минат? Мюриъл, на стената си държа окачена диплома, толкова стара, че овците, от чиято кожа е пергаментът, върху който е написана, са пътували на Ноевия ковчег. Не го ли знаеше? Много съм стар, за да блъфираш пред мен, Мюриъл.

Молто изведе Джексън. Когато се върна, тя поговори няколко минути с него, после остави съобщение на телефонния секретар на Лари. Малко след пет той се появи и почтително застана пред прага на разтворената ѝ врата. Както винаги тялото му изпълни рамката. Този човек можеше да бъде внушителен, без да полага усилия. Като всички едри мъже.

— Заета ли си?

— За теб, Лари, съм винаги на разположение.

Голямата приемна пред нейния офис беше празна — помощниците ѝ вече си бяха тръгнали. Телефоните бяха превключени на гласова поща, но нито един от тях не звънеше. Лари продължаваше да държи ръката си върху рамката на вратата. Беше го вкаменила интонацията ѝ. И тя я бе доловила. Ако някой ги слушаше сега, или ако ги беше слушал онзи ден, в стаичката за свидетели, щеше да реши, че тя флиртува. „Силата на навика — помисли си тя. — Старата Мюриъл на мястото на новата.“ Човекът пред нея може вече да беше мъж на средна възраст с голям корем, но нещо в нея още помнеше чисто мъжката му привлекателност. Беше забавно, разбира се, да се почувстваш по-млада и по-жизнена и да усетиш соковете на младостта още веднъж в жилите си. Но беше и глупаво.

Разказа му как е протекла срещата ѝ с Джексън. Лари също нямаше представа защо Колинс има нужда от имунитет.

— Предполагам — каза Мюриъл, — единствено защото се досеща, че няма да му го дам. Според мен Колинс и вуйчо му просто не са на една честота. Заплашвайки с Петата, той само иска да си гарантира, че няма да влязат в противоречие. Коеио е причината да отидем в Атланта.

— Ще отидем ли?

— Да, отиваме. Ще изискам призовка и ти ще я връчиш на Колинс веднага след като я издадат.

— А мога ли да разговарям с Колинс, след като адвокатът му изрично забранява това?

— Аз не мога да разговарям с лице, което се представя от адвокат. Но Джексън отказа да я връчи самолично. При това положение се налага служител на закона да посети Колинс и да му обясни призовката и естеството на съдебния спор. Ако той реши да разговаря с теб, въпреки съветите на адвоката си... е, вината няма да е твоя. — Мюриъл предвкусваше реакцията на Ейърс. Много добре знаеше как крещи след собствените си гафове.

Във вторник сутринта Лари бе на изхода за самолета и вече се чудеше какво да прави, когато Мюриъл се появи задъхана. За нея хващането на самолет, подобно на много други неща в живота ѝ, се бе превърнало в съревнование. Ако стюардесата не затваряше вратата в мига, в който тя се появеше, Мюриъл бе убедена, че е загубила безценни минути.

— Как издържаш, по дяволите? — попита недоволно Лари, докато се наместваха на седалките. — Сякаш не ти стига стресът на летенето. — И двамата носеха по една пътна чанта, но багажниците над главите им бяха запълнени. Съдебното министерство на Джорджия, което им съдействаше в случая, бе обещало, че издаването на призовката няма да отнеме повече от час, само че Лари нямаше да може да се добере до Колинс преди края на деня. И понеже това съвпаднаше с пиковия час, имаше сериозна опасност да се наложи да пренощуват. Лари натика чантата си под своята седалка и се оплака, че сега през целия полет ще има усещането, че се е наместил в къщичката на седемте джуджета.

— Съжалявам, Лар. Не можах да се свържа навреме с Клеър — дъщерята на Талмадж, сещаш ли се? Бях обещала да изведа внучето тази вечер.

— Надявам се да го приемеш като комплимент, но когато в главата ми зазвучи „през горичка по пътечка“, не бих казал, че виждам и твоето лице.

— Чувствам се много добре, Лари. Това е най-добрият шанс, отреден в живота ми, и аз просто се възползвам от него. — Дори само споменаването на момченцето ѝ носеше сладостната тръпка, която тя винаги свързваше единствено с него... независимо дали беше около нея, или далеч. Лицето ѝ ясно разкриваше мислите ѝ.

— Осиновяване? — тихо попита Лари.

— Какво?

— Не ти ли е минавало през ума?

— О... — Тя спря и сложи ръка на сърцето си. — Преди три години едва не осиновихме едно момче. Негърче. Майка наркоманка. И всичко останало... знаеш как е. Но работата се провали. Едва не умрях от мъка. После... нали знаеш, както се казва, „Всяко зло за добро“. Истината е, че никоя от дъщерите на Талмадж не желае да му даде оценка по-добра от „среден“ като баща. Но дори и при това положение от време на време ми минават мисли пак да опитаме.

— Талмадж ли се дърпа?

— Е, не бих казала, че в него блика ентусиазъм. С неговите пътувания... ще се наложи да се справям сама. Сложно е.

— А сега, след като дъщерите му са пораснали, по-добре ли се отнася с тях?

— Те го приемат какъвто си е. По-важното е, че харесват мен. — И двамата се разсмяха. Точно отсъствията на Талмадж бяха обяснението на добрите ѝ отношения с дъщерите му. Всички те разбираха, че Талмадж принадлежи на света, а не само на тях. На свой ред Мюриъл проявяваше разбиране и дори уважаваше ангажираността му, но не толкова в резултат на някакво възхищение, а защото в крайна сметка самата тя не бе много по-различна. Милите интимни моменти, на които се радваха много обикновени семейства — разходки в парка, избор на тапети, дори сексът — при тях бяха много по-редки. Най-тежко за Мюриъл бе понасянето на самотните мигове, когато стремежът ѝ я разяждаше отвътре.

Само че подобни угнетяващи мисли не бяха добре дошли, както впрочем и целият този разговор. Ревът на двигателите им гарантираше само относително уединение. А и благодарение на някакъв атавистичен инстинкт тя усещаше, че има нещо дълбоко нередно в това да обсъжда Талмадж точно с Лари. Така че се върна обратно към работата.

— Добре — почувствал мислите ѝ, каза той, — спирам.

Без да вдига поглед от масичката пред себе си, върху която бяха разстлани няколко чернови на различни присъди, тя каза:

— Ще се радвам, ако го направиш.

— Само...

— Какво пък сега?

— Знам, че не ми е работа — оправда се той.

— Нека това не те спира, Лари. Поне до момента не съм забелязала точно това съображение да е отравяло живота ти.

Той тежко издиша.

— Добре.

— Давай, Лари, довърши. И после край. Така че за последно... слушам те.

— Просто... когато те слушам да бърбриш с умиление за стария Талмадж, това ми напомня за начина, по който говореше за... как му беше името?

— Но кого?

— На бившия ти.

— Род? — Тя се засмя достатъчно високо, за да я чуят през пътеката, и един от пътниците на тяхната редица недоволно се размърда. Но наистина не можеше да има никакво сравнение. Талмадж беше титан, той беше институция. Род... Род си беше затъпял пияница. — Благодаря ти, Лари, че сподели с мен — каза тя и отвори следващата папка. Само че за нея разговорът не бе приключил, защото изведнъж си спомни как бе изглеждал Род по времето, когато го бе преследвала — бликащ от енергия и очарователен, а не някаква развалина, смачкана от леда в чашата си. Така че за секунда продължи мисълта на Лари и направи съпоставка: и двамата по-възрастни и разсеяни, и двамата нейни учители, и двамата светили в своята област, най-сетне и двамата с чувство за собственото си величие, което — така й казваше женската интуиция само скриваше язвите на вътрешните им съмнения. Студен юмрук се сви около сърцето ѝ. Какво означаваше всичко това? Всичко? Нищо? Тя беше на четиридесет и четири и вече бе избрала пътя си, бе изградила живота си. Философът в нея ѝ бе разкрил една фундаментална истина: животът не е идеален... Тя се облегна в седалката си, прогони по навик тези мисли и се съсредоточи върху работата.

Понякога на Лари му се налагаше да се качи на самолет, за да разпита свидетел или да докара екстрадиран убиец. Истината бе, че след Виетнам откъсванията от дома бяха престанали да му харесват. Преди да започне спортният сезон — за да не се налага да пропуска интересуващите го мачове — той завеждаше Нанси и децата във

Флорида. Към това следваше да бъдат прибавени и мартенските пътувания на детективите до Вегас, където в продължение на четири дни всички се държаха като малолетни. Напиваха се, пръскаха пари на ротативните, обаждаха се на всяка служба за компаньонки в града, за да се интересуват за цените, а после се връщаха всеки към своя предишен живот и се чувстваха като избягали през оградата кучета, щастливи да видят пак познатата копанка храна. Но общо взето пътуването до Атланта не го радваше. Въздухът тук беше толкова гъст, че в него можеше да се плува. А и не се чувстваше уютно толкова близо до Мюриъл.

Приключиха в съдебната палата в два и половина, излязоха и почнаха да планират остатъка от следобеда с помощник областния прокурор Тейн и един следовател от прокуратурата на околия Фултън, който им бе придаден в помощ. Централата на Си Ен Ен и стадионът „Джорджия Доум“ се виждаха през каньона от подлези и надлези.

Четиримата бяха единодушни в мнението, че Лари и следователят, Уилтън Морли, ще връчат призовката на Колинс. Мюриъл щеше да чака в един кабинет в Съдебното министерство, без да изпуска клетъчния си телефон. Ако Колинс изведнъж изпиташе желание да поговори в отсъствието на своя адвокат, Мюриъл искаше да е подръка, за да документира показанията му, както предвиждаше редът. Ако Лари не ѝ се обадеше, уговорката бе да се срещнат на летището за обратния полет.

Морли разполагаше с адреса на Колинс — предградие в северната част на града. Телефонът и шибаният южняшки акцент не бяха позволили на Лари да се досети за расовата му принадлежност, но Морли се оказа черен като въглен и лесен за общуване. Черно и бяло тук имаха много по-различен смисъл, отколкото на север. Лари бе забелязал тази особеност още преди десетилетия и това продължаваше да е истина. Тук, надолу, черните бяха спечелили по-убедително. Първо бяха ликвидирали робството, а след това и сегрегацията. И всички естествено бяха щастливи, когато можеха да обявят някого за мъртъв, след като разполагаха с трупа му.

В колата Морли показва на Лари документите, които бе успял да събере. Кредитното досие на Колинс разкриваше, че е собственик на пътническата агенция „Колинс Травъл“. Както бе споменал и Ерно, криминалните му досиета — местно и национално — не съдържаха

информация за арести след излизането му от затвора преди пет години. Седемдесет и осем процента от някогашните затворници отново попадаха зад решетките. Понякога Лари си мислеше за останалата част. Онколозите сигурно щяха да бъдат щастливи с 22% лечимост. Е, вярно, че не всички от поелите по правия път бяха напълно трансформирани — част от тях просто се бяха научили как да не бъдат залавяни, но Лари не знаеше към коя категория спада Колинс. При всички положения бе малко странно да чуеш, че човек, излязъл от затвора само преди няколко години, разполага с материалните възможности, нужни за откриване на собствен бизнес, а от друга страна, една пътническа агенция изглеждаше идеалното прикритие при пране на пари. Но Морли бе чувал само добри неща за Колинс.

— Един от моите приятели ходи на църква с Колинс — каза Морли — и дори си купува самолетни билети от агенцията му. Според него, се справял много добре. Каквото и да означава това.

За Лари Атланта беше южната част на Лос Анджелис, красив терен — хълмист и с дръвчета, — насечен от магистрали и пазарни комплекси. Колинс живееше и работеше на половин час път в североизточна посока от административния център на Атланта, недалеч от булевард „Джими Картър“, в някакъв стар град, вече погълнат от разпростиращия се във всички посоки мегаполис. За една-две мили по междущатска магистрала 85 минаха покрай ресторанти от всички вериги, за които Лари бе чувал, и покрай няколко църкви, които приличаха по-скоро на магазини.

Морли мина покрай агенцията веднъж, без да спира. Намираше се в края на редица залепени един за друг магазини с плоски покриви и беше заклещена между пункт за химическо чистене и магазин за домашни любимци. В този момент Лари реши, че е по-добре да отиде при Колинс сам.

— Не забравяй, че си на юг — напомни му Морли, когато Лари му предложи да го изчака в колата. — Нещата тук нямат нищо общо с там, откъдето идваш.

Лари нямаше представа за какво точно му говори Морли. Да не би да предполагаше, че един полицаи северняк ще нахлуе в офиса на Колинс и ще му забие юмрук в лицето?

— Разбирам — успокои го Лари. — Виж, искам да ме чуваш и виждаш. Просто ми се струва, че имам по-голям шанс да изкопча нещо

от него, ако не го стряскаме двамата.

Без повече възражения Морли паркира от другата страна на оживената улица. Докато наблюдаваха агенцията, от нея излязоха двама души: мъж, достатъчно едър, за да е Колинс, с модна риза и с вратовръзка, и по-възрастна жена, чиято ръка той сърдечно раздруса. След като се раздели с нея, мъжът отиде до близкия автосервиз. Вратите на сервиза бяха вдигнати и Лари чуваше пронизителния звук на високооборотни инструменти и долавяше противната миризма на смазочни масла. Мъжът заговори някакъв човек, който работеше по една стара кола, вдигната на крик. Лари се огледа в двете посоки и претича през платното.

Беше познал Колинс и се приближи усмихнат. Колинс го погледна за миг, обърна се и тръгна към агенцията. Докато Лари го настигне, вече излизаше през една малка странична врата и явно бързаше. След секунда побягна.

„Шибан случай, господи боже мой, много шибан случай!“ — помисли Лари и скръцна със зъби.

После се спусна след Колинс, който изчезваше в близката уличка. Разбираше, че това, което прави, в никакъв случай не може да се нарече умно, понеже гледката на бял, преследващ чернокож в този квартал, като нищо можеше да накара някои да извади пушкало и да стреля направо през прозореца. Някога, като хлапак, страшно бе обичал риска, но Виетнам го бе изцерил от тази болест. Опасността, бе научил той, те прави мъртъв, а не по-добър, и това го накара да се затича още по-бързо, за да догони Колинс, преди нещата да загрубеят. Когато го наближи, извика обичайната тъпа фраза:

— Чакай, искам само да поговорим.

Уличката свърши и Колинс затича нагоре по склона на някакъв хълм. След стотина метра обаче се отказа: може би беше чул Лари, но по-вероятното беше да е капнал. Все пак по тялото му имаше над двайсет килограма повече в сравнение с отпреди десет години, така че той спря и задиша тежко, подпрял се с ръце на коленете си.

— Какво правиш, да ти го начукам? — попита Лари. Не че очакваше отговор. През рамо видя, че към тях на пълна пара се носи Морли, при това с изваден пистолет. Лари му направи знак с две ръце да спре. Морли се подчини, но остана да наблюдава отблизо.

Фаруел най-после успя да проговори и каза:

— Майната ти, не ща да говоря с теб. — В непоносимата жегата се бе изпотил и дрехите му бяха залепнали за него. Ризата му прозираше и през нея се виждаше потникът му.

— Който бяга, го гонят.

Хапливата забележка накара Колинс да се озъби:

— Само че мен няма за какво да ме гониш. Аз живея праведен живот. Вземи и провери. Чист съм като сълза. — Лицето му беше доста кръгло и бе започнал да оплешивява, но въпреки това си оставаше необичайно красив, може би благодарение на невероятните си очи.

— Виж — обясни му Лари, — дошъл съм от на майната си, за да ти връча една шибана призовка, защото твоят адвокат отказа да я вземе от нас, хитреца му с хитрец. Това е. Но съм доволен, че си чист. Бога ми, радвам се да го чуя. Свършил си чудесна работа.

— Прав си, дявол да те вземе — съгласи се Колинс. — Получих Божията помощ. Онези времена, когато познавах такива като теб, отдавна съм ги забравил. Бог ми довери, че може да направи от мен нов човек, и аз му повярвах. Нали се сещаш. Направи ми предложение, на което не можех да откажа. Кръстиха ме и се пречистих от греховете си.

— Добре — каза Лари, — добре, добре... — Искаше му се да си бе сложил една от онези значки, които църквите раздават на децата. Това сигурно щеше да се хареса на Колинс.

Денят ставаше все по-приятен, понеже горещината малко по малко започваше да отслабва. Около тях имаше няколко малки къщи. Стените на повечето бяха от застъпващи се дъски, а покривите бяха със зелени цигли и на верандите на няколко имаше мрежи против комари. Гъсто засадени борове хвърляха плътна сянка. Колинс въздъхна, явно и той почувствал облекчение. След това, без да си кажат и дума, двамата се обърнаха и тръгнаха заедно надолу по склона. Морли мълчаливо ги съпровождаше на пет-шест метра зад тях, без да ги изпуска от поглед дори за миг.

— Помощник? — попита Колинс.

— Да.

Колинс поклати глава.

— Ха! Взел си си помощник за всеки случай, макар че аз си живея мирно и кротко.

— Нали затова го оставих в колата, Колинс. Единственото, което ме интересува, е да ти връча призовката.

— Виж сега, можеш да ми връчваш всякакви призовки, но аз няма да говоря. Така ми нареди адвокатът. Петата поправка, чат ли си?

— Е, рано или късно ще се наложи да се разходиш до Триградието и да кажеш същото в очите на съдията. Освен ако не решиш да отговориш на няколко въпроса сега.

Колинс се изсмя. Явно подобни номера не му бяха непознати.

— Ще говоря, когато ми разреши адвокатът. Защото от Петата поправка има полза само ако човек си държи устата затворена. Той казва, че почнеш ли да говориш, няма начин сам да се усетиш и да спреш навреме. А ти много добре знаеш, че навремето съм правил маса неща, за които не искам никой никога да чува. И най-малко от всичко искам пак да ме приберат. Защото ми отне доста дълго да се изкатеря нагоре, нали разбираш.

— А ти нали виждаш, че нищо не записвам? Тук сме само двамата с теб. И честно казано, въпросът ми е един. Вуйчо ти казва, че си ме излъгал, когато дойдохме при теб в затвора преди десет години и когато ме пусна след Роми. Твърди, че си ме изиграл.

Колинс разглеждаше тротоара, по който вървяха.

— Вуйчо е добър човек.

— Ще му го напишем на табелка и ще му го връчим тържествено, Колинс. Искam само да знам истината ли казва. Говорим си като мъже. Изработи ли ме тогава?

— Виж сега... — Колинс спря. — Та аз не бих си спомнил името ти, дори ако това би ми спасило живота.

— Старчек.

— Аха... Старчек. Старчек, нали знаеш стария лаф: можеш да повярваш само на един от отговорите, пич. Знаеш, че е така. Ако ти кажа сега: „Да, тогава те излъгах“, ти ще си помислиш: „Този само подкрепя вуйчо си“. Защото на теб, пич, ти се иска да чуеш, че вуйчо ми е лъжец. Само че той не е. Съвсем определено не е.

Бяха стигнали агенцията. Влязоха през страничната врата, през която бе изхвъркнал Колинс, в малка задна стая, в която имаше канцеларска техника и кочани със самолетни билети. В предната половина имаше две бюра, едното за Колинс и друго, зад параван, което може би бе за секретарка или нещо подобно. Друг човек не се

виждаше. Колинс седна зад бюрото си и направи знак на Лари да се разположи в креслото срещу него. На стената зад Колинс висеше огромен календар, изобразяващ религиозна сцена, а до него бе окачен дървен кръст в цвета на ламперията.

— Как върви бизнесът?

— Не се оплаквам. Макар че проклетите агенции са ни стиснали за гушата и не дават да спечелим и един долар в повече. Напоследък се ориентирах към туризма по маршрути. Много църковни групи пътуват за най-различни места.

— Всичко това твое ли е, Колинс?

— Аха.

— Браво. — Лари се огледа одобрително, сякаш наистина му пукаше.

— Вуйчо ми зае парите, за да започна. Изплатих му дълга си миналата година.

— Вуйчо ти Ерно?

— Единственият, който си имам. Този човек ми го изпрати сам Бог. Отне ми маса време, докато го разбере, но той наистина бе като ръката на Исус за мен през целия ми живот. Честно. Никога няма да кажа и дума против него. Той е добър човек. И вече сам се присъедини към Бога.

— Не може да бъде — изтърси Лари, без да помисли. Винаги бе изпитвал подозрение към истински вярващите, хората, които смятаха, че имат ключ към по-висша истина — независимо дали ставаше дума за религия, йога или вегетарианска храна — от тази, към която се придържат слепците.

— Не се присмивай, Старчек, когато говоря за Бога и Спасителя наш. Защото това е най-сериозното нещо в живота ми.

— Извинявай, Колинс. Но вуйчо ти лъже и ти го знаеш.

— Щом така мислиш. Можеш да си вървиш. Вече ти казах. Ти си мислиш, че човек, комуто предстои да се изправи пред трона божи, ако не утре, то вдругиден, ще се захване да лъже? Аз пък не мисля така. Аз мисля, че той ще каже на Господ истината.

— Добре де, щом така или иначе ще му каже истината, защо не дойдеш при нас и не го подкрепиш?

— Защото той не иска да го правя. Той вече е направил каквото е трябвало да се направи. А ако аз цъфна там чисто гол, без имунитет и

без нищо, знаеш много добре, че ще ме изкарате лъжец и ще се захванете с мен. Защо да си търся белята? Какъв е смисълът?

Нямаше никакво съмнение, че това бяха думите, с които Ейърс бе обяснил на Колинс ситуацията. Не че не беше прав.

— Добре де, ако Ерно казва истината, не мислиш ли, че дължиш нещо на Гандолф?

Колинс се навъси. И дори се сви в креслото си.

— Едно нещо ще ти кажа за Гандолф и никога няма да го повторя. Когато всяка вечер се моля за божията прошка, първото име, което споменавам, е това на Гандолф. Първото. Моля Вог да ми прости всеки ден за онова, което сторих на бедния нещастник. — Колинс гледаше безстрашно от другата страна на бюрото, отворил широко очи. Помълча малко, после твърдо кимна.

Каквото и да бяха замислили тези хора, то беше прекалено заплетено за Лари. Той бръкна в джоба си и извади две копия на призовката. Попълни обратната разписка на копието, описвайки къде, при какви обстоятелства и на кого е била връчена призовката, и подаде първия екземпляр. Колинс почна да го чете най-внимателно, а Лари се загледа в снимките върху бюрото. На повечето се виждаше едра руса сладурана в компанията на две момиченца близначки.

— Мои са — обади се Колинс. — В случай, че се интересуваш.

— Децата ли?

— Да. Бели са като теб. Когато тръгнах да излизам от болницата с бебенцата, охраната отказа да ме пусне с тях. Беше жена, чернокожа. Ан-Мари, жена ми, обаче ѝ се разкреця в лицето. Оказа се подкачлива и от мен, когато се ядосам, ако някой започне да ми се прави на расист. Но тези деца са мои. Имаше едно време... не знам, не исках да познавам нито един бял. Но човек не може да избяга от истината. А тя е, че всеки мой роднина, когото познавам, е бял. Нищо, че съм черен. Иди го разбери. Единственото ми обяснение е, че Исус сигурно е имал нещо предвид. — Този път Лари реши да се въздържа от коментар за божия план, но изглежда, не се постара достатъчно, защото Колинс долови сянка на съмнение. — Сигурно си мислиш, че съм някакъв хахо. Но това е истината на моя живот, човече. Когато ме пуснаха от Ръдърд, не беше минал и месец и аз пак се бях заловил за старото. Глупак бях... Няма грях, който да не съм извършил. И знаеш ли какво се случи? Простреляха ме, човече! Но оживях, сякаш не бе

станало нищо особено. Измъкнах се. И ето ме пред теб: две ръце, два крака. Лекарите в Окръжната не искаха да повярват. Куршумът беше като ракета. С насочване. Ето го тук гръбнака на момчето, нее, няма да го ударя, а сега тук лекичко ще завия, за да мина покрай бъбрека, после малко надясно, за да не разкъсам нито една от вените и артериите. Чудо! И знаеш ли защо?

— Не.

— Защото Исус ми прошепна нещо, човече. Каза ми: „Аз ти давах ли и давах знаци, а ти се правиш на глупак. Затова сега ще ти направя едно истинско чудо. И ако след него не признаеш, че съм тук и че бдя над теб, и че искам само най-доброто за теб, тогава просто няма да мога да направя нищо повече. Искаш да бъдеш глупак? Добре, бъди глупак. Но никой човек не може да се качи на небето без Мен. А ти можеш да си седиш в някоя килия и да обещаваши: няма повече, няма повече, но докато не ме приемеш в живота си, за теб няма да има спасение. Но приемеш ли ме, край на проблемите ти...“ Така и стана... Така че, ако е дошло време да проговоря, Старчек, Исус ще ми каже. И след като се закълна в него, можеш да знаеш, че всяка моя дума ще бъде най-чистата истина. Само че точно в момента Исус ме иска, където съм в момента — тук. И аз оставам тук. Петата поправка, човече.

Колинс изпрати Лари до вратата, стисна му ръката за довиждане и му пожела всичко най-добро. Дори вдигна два пръста до челото си, за да поздрави търпеливо чакащия на другата страна на улицата Морли.

[1] Петата поправка към Конституцията на Съединените щати гарантира на всички граждани правото на справедлив съдебен процес, правото на парична компенсация за земите, иззети от правителството, привилегията да не се дават самоинкриминиращи показания и свободата от повторен съд за едно и също приписвано престъпление. Бележка: Първите десет поправки са били ратифицирани през 1791 (три години след Конституцията) и съставляват т.н. „Харта на праната“. — Б.пр. ↑

22.

19 юни 2001

Семейство Рейвън

Рано във вторник съдия Харлоу излезе с кратко писмено разпореждане относно няколкото подадени от Артър искания за допълнително събиране на факти. Всички те практически бяха отхвърлени, но интересни бяха мотивите на Харлоу. Съдията обясняваше, че исканията можели да бъдат удовлетворени по-късно в случай, че „Съдът намери показанията на Ерно Ердай за достатъчно достоверни, за да сметне за възможно даването на ход на искането за преразглеждане“. Властта да определи дали да бъде удовлетворена молбата на Гандолф за нов habeas corpus оставаше в Апелативния съд, но решението на Харлоу всъщност бе едно рамо в подкрепа на каузата на Роми. Ако Апелативният съд отсъдеше, както можеше да се очаква, Роми Гандолф щеше да получи още няколко години живот — време, достатъчно за Артър и Памела да докажат невинността му. Това беше повод за празнуване и те се обадиха на своя клиент. Едва по-късно Артър осъзна, че това на практика означаваше неопределено дълъг период на работа в полза на Роми. Малко по малко Роми се превръщаше в неговата кауза и... неговата съдба.

Тези новини бяха удобен повод да забрави, макар и за кратко предстоящата вечер, когато Джилиан Съливан трябваше да им гостува. Артър бе почти убеден, че Джилиан ще намери в последния момент уместно извинение да не дойде, но за негова изненада следобеда секретарката му остави листче с прието съобщение по телефона, в което се казваше, че „Госпожица Съливан ще чака във фойайето в пет часа“.

Джилиан Съливан в ужасния му малък апартамент! За секунда тази перспектива го парализира с мисълта за предстоящия ужас и срам.

Тя естествено дойде както беше обещала. На път за „Франц Сентър“, откъдето щяха да вземат Сюзан, Артър се постара, доколкото бе възможно, да подготви Джилиан за предстоящата среща със сестра му. Единственият проблем беше, че дори след почти трийсет години

той намираше поведението на Сюзан за практически непредсказуемо. Шизофренията често бе болест на умните хора и изобретателността, с която Сюзан измисляше най-различни основания за подозренията и страховете си, бе неизчерпаема. Каквото и да се случеше обаче, търпението на Артър бе безгранично, защото отдавна бе разбрал, че заплахите или бурните реакции само влошават нещата. Всъщност той си позволяваше да реагира само когато бе сам. Сюзан му пращаше по няколко имейла дневно и когато нямаше какво да я разсейва, кратките ѝ послания бяха кристално ясни. А понякога дори бяха изпълнени с хумор, остроумност и верни наблюдения, достойни за водещ на вестникарска колона.

— Понякога — разказваше Артър, докато приближаваха, — когато получа някой от тези имейли, сърцето ми се къса. Седя си в офиса и плача. Но знаеш ли, баща ми полудя, защото не преставаше да мисли какво е могло да бъде. Освен това мисля, че би било нелоялно пред Сюзан да не приемам болестта ѝ като част от самата нея.

Кварталът около „Франц Сентър“ беше основно от стари къщи, сред които все пак се издигаха и няколко видимо по-нови постройки. Артър отби, спря пред голяма очукана тухлена сграда и за миг се загледа в улицата. Няколко бездомни деца, повечето въпреки горещината облечени с копринените якета, предпочитани от различните улични банди, се навъртаха на пресечката.

— По-добре е да влезеш — посъветва я той, — защото не знам колко е разумно бяла дама да чака в кола. — Когато Джилиан слезе и той заключи вратите с дистанционното, звукът привлече вниманието на групичката. — Ще те помоля да наблюдаваш колата от прозореца и да водиш списък на частите, които се разграбват.

Животът на Сюзан се водеше „живот под наблюдение“. Всеки от осемте обитатели на общежитието разполагаше с отделен апартамент-студио, а Валери или някоя от другите като нея бяха на денонощно разположение в случай на нужда. Когато Сюзан беше в ремисия и работеше, можеше да покрива голяма част от разноските сама, но това беше възможно само благодарение на значителната субсидия от страна на щата и на спонсорството от страна на „Фондация Франц“. Всъщност помощта на щата винаги висеше на косъм и Артър непрестанно пишеше писма до тукашния конгресмен, за да предотврати закриването на Центъра. Състоянието на баща му — което

благодарение на нечовешката спестовност на Харви Рейвън бе значително по-голямо, отколкото човек с неговите доходи би могъл да натрупа — бе блокирано в тръст като последен ресурс.

Апартаментът на Сюзан бе малък и в момента подреден. Имаше периоди, когато личната ѝ хигиена бе под всякаква критика, а и тя по принцип не се вълнуваше особено от външния си вид, но все пак се съобразяваше с исканията на социалните работници за редовно почистване. На стената нямаше нито картини, нито дори календар, отсъстваха и всякакви електронни устройства, понеже рано или късно щяха да станат причина за някоя от нейните фикс идеи. По правило кризите започваха с гласа на майка ѝ, която я предупреждаваше за невидима за околните атака.

Сестрата, която слагаше инжекцията проликсин, вече беше дошла и когато Артър влезе, всичко бе приключило. Сюзан бе готова за път. Артър отново ѝ напомни за Джилиан — знаеше, че и Валери го бе правила на няколко пъти през седмицата, — но Сюзан не показва, че схваща за какво ѝ се говори, докато не седна на предната седалка на колата.

Когато обаче потеглиха, изобщо без предупреждение попита брат си:

— Означава ли това, че се чукате?

Рейвън пламна, но отговорът му както винаги бе добре премерен:

— Сюзан, много по-добре се получава, когато се стараете да бъдеш малко по-деликатна.

— Чукате се значи... Е, аз знам всичко за ебането. Артър не е много осведомен. — Този коментар очевидно бе насочен към Джилиан, макар Сюзан да продължаваше да гледа право напред.

— Не мисля, че за това дават дипломи — тихо отговори Джилиан. Артър вече я бе инструктирал да не позволява на сестра му да я сплашва и забележката, въпреки пестеливостта си, се оказа достатъчна, за да запуши устата на Сюзан. Артър погледна в огледалцето за обратно виждане и се увери, че Джилиан изглежда абсолютно невъзмутима.

Когато баща му почина, Артър се върна в апартамента им. В известен смисъл той беше удобен. Няколко години преди това Артър бе живял в комфорта на луксозен жилищен блок, където един поглед от терасата бе достатъчен, за да му развали настроението с гледката към

света на модата и съблазните, към който той никога нямаше да може да се присъедини. Но въпреки облекчението, с което го бе направил, връщането към повече от скромното апартаментче на баща му — от което той впрочем винаги бе искал синът му да избяга — бе своеобразно отстъпление. Всъщност той нямаше избор. Сюзан бе понесла много тежко смъртта на баща им и лекарите бяха потвърдили, че апартаментът е много важен за нея. Това бе единственият дом, в който Сюзан помнеше, че е била здрава. Така че за нея той бе оазис в изплъзващата ѝ се реалност. Раздялата с него бе равносилна на затръшване на една врата завинаги.

Артур посочи на Джилиан едно старо метално кухненско столче със стъпало, после със сестра си се зае с онова, което правеха всеки вторник. Кухнята бе с бели шкафчета и бе тясна, но те работеха един до друг. Сюзан почна да прави картофено пюре — нейния специалитет. Смръщена и съсредоточена, тя мачкаше картофите с такова ожесточение, сякаш ликвидираше бунтовническа съпротива. Единственото ѝ признание на съществуването на Джилиан се състоеше в това, че вместо от своите, пушеше от нейните цигари.

Ястието, говеждо задушено, дойде от голяма пластмасова кутия, която Артур се бе погрижил да извади от хладилника още сутринта. Сега изсипа съдържанието ѝ в голяма тенджерка и добави най-различни неща. Количеството бе достатъчно поне за дванайсет порции. След като приключе с вечерята, остатъците пак щяха да бъдат замразени. Артур бе казал, че във фризера можело да се намери говеждо, размразявано и замразявано всяка седмица от началото на деветдесетте. Джилиан дори не искаше да мисли каква опасност за здравето представлява това. Но така бе постъпвал пестеливият им баща — „не прахосвай“ — и Сюзан не искаше и да чуе за промени.

Тя нареди масата за трима — първото ѝ признание за присъствието на Джилиан, а Артур сервира. Сюзан веднага си взе чинията, отнесе я в дневната и се намести пред телевизора.

— Какво сбърках? — попита шепнешком Джилиан.

— Това е част от упражнението.

— Не се ли храните заедно?

Артур поклати глава.

— Дават любимото ѝ предаване. Това е единственото, което може да гледа, без да откачи.

— Кое?

— Само не се смей... „Стар Трек“.

Джилиан трябваше да захапе юмрук, за да не прихне. После, в търсене на по-безопасна тема, попита как вървят нещата с Роми. Не беше чула за отсъждането на Харлоу и като научи новините, се зарадва за Артър.

— Какъв е следващият ти ход?

— Не мога да се сетя за нищо. Подадох молби за всичко, за което се сетих, написах призовки до всеки, който има някакво отношение. В архива към случая няма никакви следи кой е бил в затвора в нощта на убийствата. Джексън Ейърс не дава и да се спомене някой да говори с племенника на Ерно, Мюриъл отказва да му даде имунитет, а съдията не може да я принуди. На двацет и девети юни изтича срокът за предварително събиране на факти. Не ми остава нищо, освен да чакам. След отсъждането на Харлоу натискът е върху Мюриъл — сега тя трябва да направи нещо, за да подкопае вярата в Ерно, преди да се върнем в Апелативния съд, който да реши дали да даде ход на процедурата. — Най-голямото предизвикателство пред Артър се оформяше от страна на преподобния Блайт. Както бе очаквал, взаимоотношенията с преподобния започваха да приличат на нещо от рода на еднопосочна улица. След първата им среща Блайт не бе направил опит да се свърже с Артър директно. Вместо това бе наредил на свой помощник да се обаждат всеки ден и да изисква подробен отчет за случилото се — информация, която Артър бе задължен да им предоставя, понеже така бе пожелал Роми, който бе останал захласнат след посещението на Блайт в затвора. Ответна любезност не бе демонстрирана. Макар Блайт вече да се наричаше съветник на Роми по духовните въпроси и да тръбеше, че двамата с Артър действат в екип, всъщност игнорираше усилията на Артър да го накара да смекчи риториката или поне да го информира кога ще е следващото му изригване. — Изплашен съм до смърт — призна Артър, — че целият бълвоч за „расистките потисници“ само ще вбеси Апелативния съд.

— Не мислиш ли, че трябва да те оставят да продължиш? Не може да игнорират Ерно, без да е бил изслушан по пълната процедура. Не казва ли на практика това и Харлоу?

Артър бе на същото мнение, но бе преживявал достатъчно неуспехи в кариерата си, опитвайки да се досети какво ще решат

съдиите.

Когато епизодът свърши, Сюзан дойде за десерта. Оказа се, че обожава тестените сладкиши. После измиха чиниите и прибраха всичко по полиците. Преди да излязат от апартамента, Артър отвори фризера и сложи в него остатъците от задушеното.

Тръгнаха надолу по тъмното стълбище: Артър водеше, Джилиан беше последна. Тези стари блокове бяха масивни като бомбоубежища, но бе явно, че отдавна никой не ги поддържа. На места мокетът беше протрит до скъсване, а стените бяха нашарени от амебоидни петна по местата, където някой някога бе измазвал с гипс, без да се главоболи и да боядисва.

Понеже, с изключение на работата и вижданията със сестрите си Джилиан рядко намираше повод да излиза, бе очаквала с известно нетърпение тази вечер и не беше разочарована. Беше ѝ доставило голямо удоволствие, впрочем, както и предния път, да наблюдава умелия начин, по който Артър се справяше със сестра си, търпението му и явната му обич към нея.

По обратния път Сюзан разказа в максимални подробности събитията от епизода на „Стар Трек“. Като всички затворнички, Джилиан бе гледала достатъчно телевизия, така че зададе няколко внимателно формулирани въпроса за Кърк, Спок и Скоти, на които Сюзан отговори с готовност. Когато стигнаха „Франц Сентър“, Джилиан слезе от колата, за да се сбогува и да заеме мястото на Сюзан отпред. И в този кратък миг, на тротоара, за кратко се запозна с другата Сюзан Рейвън. Тя подаде неуверено ръка и здраво, даже прекалено силно, стисна ръката на Джилиан. И я погледна без притеснение и без да отмества поглед и Джилиан почувства, че този път я оценяват по съвсем различен начин.

— Беше ми приятно да те видя пак — каза Сюзан. — Доволна съм, че Артър има толкова мила приятелка.

Артър влезе със Сюзан, а Джилиан остана пред входа и запали цигара. Беше трогната и странно развълнувана. Когато Артър излезе, Джилиан, която не помнеше някога да е плакала, трябваше да положи усилия, за да сдържи сълзите си. Артър, разбира се, забеляза това и докато пътуваха към дома на Дъфи, Джилиан трябваше да обясни, че

най-сетне е видяла в Сюзан онова, което тя е могла да стане. Каза, че за момент е зърнала две очи, които надничат към нея от гъста гора. Артър обмисля думите ѝ в продължение на няколко преки и накрая каза:

— Истината е, че за мен тя... тя винаги си е била... как да го кажа... в сянката на момичето, с което съм израснал.

— Имаше ли здравословни проблеми като дете?

— При шизофрениците винаги... просто един ден се случва. Ей така, изневиделица. Беше на четиринайсет. Беше невъзможно човек да се досети. Тя и без това си беше ексцентрична. Събираше оловни войничета и разиграваше битки. Събираше и камъни, донесени от реката, и държеше да разбере на колко години е всеки. Всички си мислехме, че това са типичните прояви на гениалното дете. Защото тя си беше невероятно умна. Един ден я намерихме гола, свита в ъгъла на стаята. Отказваше да излезе. Беше се оплескала цялата със собствените си изпражнения. Каза ни, че баба, майката на майка ми, се била върнала от оня свят, за да ѝ съобщи, че родителите ни говорят за нея с кодирани фрази... Тази сцена — продължи Артър с въздишка, — тази сцена е още в главата ми като киноафиш. Нали се сещаш, в рамка до входа на киното. Защото бе един от онези мигове, когато осъзнаваш, че всичко в живота ти — всичко, без изключение — вече е съвсем различно.

— Сигурно е било истинска катастрофа.

— Да. Особено за родителите ни. Искам да кажа, че веднага след като чуа думата „шизофреник“, те разбраха, че надежда няма. И бяха прави. Майка ми ни напусна две години по-късно. Бях на девет, когато Сюзан се разболя, и не знаех какво да мисля. Истината, грозната истина, е, че си спомням, че бях щастлив.

— Щастлив? — Джилиан помисли, че не е чула правилно.

— Тя беше толкова умна... Беше толкова красива! Беше атракцията, където и да се появеше. Великата Сюзан. Винаги бях мислил за нея по този начин. И изведнъж я видях пометена от съдбата. И сега се сгърчвам, като се сетя. Не заради детинщината. А защото изобщо не бях прав. Най-тъпото, най-смешното и едновременно с това най-тъжното е, че продължавам да я обожавам. Може би просто се чувствам задължен да го правя, така че някой друг да може да разбере величината на трагедията. Великата Сюзан... — повтори Артър.

— Да — обади се Джилиан. Артър спря пред входа на Дъфи и тя погледна ниското бунгало. Но не искаше да слага точка на разговора. — Аз имах такъв брат — сподели тя. — Брат, когото боготворях.

— Така ли?

— Да... Карл, Моят любимец. Карл беше четири години по-голям от мен. О... — въздъхна тя, поддавайки се на спомена, — той беше страхотен. И неудържим. Обожавах го.

— Къде е сега.

— Умря при катастрофа с мотоциклет. На деветнайсет. — Тя преглътна. — Беше първият ми мъж... — След няколко секунди гробна тишина намери сили да се обърне към Артър. Той я гледаше, без да мига, но погледът му беше тежък и замислен. Личеше му, че полага усилия да разбере какво означава това за нея. Както и преди, беше дошъл моментът за нея да види какво представлява порасналият Артър Рейвън. Установи, че е запалила цигара, без дори да се замисли, че обезчестява идеалната чистота в колата му. — Шокирах те, нали? — заключи тя накрая.

— Естествено — отговори той след кратко мълчание.

— Да... — Тя затвори чантичката си, посегна да изхвърли цигарата навън, после размисли и дръпна още веднъж. Последното всмукване, най-сладкото. — Разбира се, че е шокиращо. Аз самата така и не успях да схвана какво съм направила, така че, честно казано, вече не мисля за това. Но тогава жадувах това да се случи. Объркването дойде след години. Но тогава... тогава ми беше много приятно.

За едно четиринайсетгодишно момиче наистина беше зашеметяващо, но без зловещи последствия. Като съдия тя често бе осъждала мъже — бащи, истински и доведени — за сексуално насилие над децата им и смяташе това престъпление за непростимо. Но собственото ѝ изживяване се намираше в категория извън нормите на закона. Беше изгаряла от желание и го бе прелъстила. И обичаше Карл толкова много, че и през ум не ѝ минаваше да го обрече с обвинение дори в мислите си. Двамата наистина се обичаха най-много от всички деца в семейството. Още от ранна възраст бяха започнали да се споглеждат многозначително. Той не пропускаше да я защити при караниците с родителите им. Една нощ се бе прибрал у дома пиян. Беше я прегърнал, тя се бе сгушила в него. После природата бе взела нещата в ръцете си. На следващата сутрин ѝ каза: „Аз съм по-голям

изрод, отколкото съм си представял“. „Няма нищо, на мен ми хареса“, успокои го тя. Направиха го още два пъти. Тя го чакаше да се прибере и сама отиваше при него. Сама. След това той започна да заключва стаята си и сърдито я отпъждаше, когато събираше смелост да го попита защо. „Понякога разбирам какво сме направили и ми се иска да си отпоря ушите, за да не го чувам. Това е лудост, Джил, истинска лудост“. Вместо да го привлече, беше успяла да го отблъсне. И това именно бе най-ужасното. През месеците преди смъртта му почти не си бяха говорили.

— Когато той умря, исках и аз да умра. Мислех си да се самоубия. Разработвах най-различни схеми, начини, варианти. Обсъждах го с приятели. Обесване. Огън. Удавяне. Исках да скоча под влак... бях прочела „Ана Каренина“. След това почнах да се горя с цигари... на места, които не се виждаха. Но ми мина. Спрях да се държа като ненормална. Спрях да мисля като такава и дори спрях да си задавам въпроса защо се чувствам толкова ужасно. Хората правят необясними неща, докато израстват. Всички — без изключение. После ги надживяваме. Но нищо в преживяното от мен нямаше нищо общо с онова, което хората си представят, като казват „насилие над деца“. — Тя погледна ръката си и разбра, че е запалила втора цигара. Ръката със запалката не трепваше, но другата, с цигарата, се тресеше като листо, брулено от вятър. — Не съм разказвала това на никого, Артър — тихо каза тя. — На никого. — Беше седяла часове на групова терапия, беше чула какви ли не житейски истории и бе споделила всичко с Дъфи. Или й се струваше, че го е направила. Най-сетне намери куража да погледне Артър. Той я разглеждаше изучаващо.

— Ти нямаш представа какво става с теб, нали?

— Никаква — отговори тя. Най-после се бе сетил.

Той хвана волана и се намести по-удобно в седалката. Лицето му бе на сантиметри от нейното.

— Когато съдбата ти е отредила да израснеш край човек, толкова неспокоен, колкото беше баща ми, прекарваш значителна част от времето си в мислене кое от всички неща на света е най-страшното. Искam да кажа... от кое си струва да се страхуваш. — Той се протегна през нея, за да й отвори вратата, но погледът му не се откъсна от нея дори за миг. — И мога да ти кажа, че от теб не ме е страх.

23.

19 юни 2001

Телефонът на доктор Кеворкян

Когато Лари се обади на Мюриъл и двамата се разбраха да тръгнат за летището поотделно, минаваше 17:30. Отначало Морли и Лари пътуваха срещу трафика прибиращи се в края на деня и се движеха бързо. Проблемът се появи, след малко — по радиото съобщиха, че недалеч от Търнър Фийлд имало завъртял се напърно на платното тежък камион. Спряха. В седем без петнайсет клетъчният телефон на Лари иззвъня. Беше Мюриъл — обаждаше му се от нейното такси. Макар да бе тръгнала половин час по-рано от тях, в момента беше само на няколко километра по-близо до летище „Хартсфийлд“.

— Няма да стане — каза тя. В типичен за нея стил, вече бе изследвала всички възможности и бе съставила план. За полета на „Делта“ в 20:10 нямаше места, а в списъка на чакащите имаше осемнайсет души преди тях; смяна на компанията бе невъзможна, понеже билетите им бяха служебни, а специалните цени се поддържаха само от „Делта“. Така че Мюриъл бе поела нещата в ръцете си, беше резервирала места за един от първите полети на следващата сутрин и бе запазила две стаи в хотел до летището.

Лари стигна там петдесет минути след нея. Мюриъл беше във фойето с багажа си и решаваше най-неотложните дела в офиса си от хиляда и петстотин километра разстояние. В случая с някакво гангстерско убийство, както можеше да се очаква, се бяха появили проблеми — всички свидетели, включително онези, които се охраняваха под ключ, за да дадат показания пред голямото жури, сега твърдяха, че погрешно са посочили обвиняемия. Съдията Харисън, изглежда, останал с впечатлението, че след напускането му на прокуратурата преди четирийсет години в наказателно-процесуалния кодекс не са настъпили никакви промени, се държеше невъзможно. Това изискваше специалното внимание на Мюриъл и когато тя най-после затвори клетъчния си телефон, бе разпоредила завеждането на

специално искане до щатския апелативен съд, за да изяснят на Харисън каква е истината.

— Всеки ден нов клоун в цирка — каза тя. Вече беше регистрирала Лари и направо му даде ключа за стаята. Понеже и двамата не бяха намерили време да обядват, се разбраха да отидат направо в ресторанта. Лари едва не падна на колене и не се примоли, когато сервитьорката им предложи да пийнат нещо. Дрехите лепнеха по тялото му, затова съблече лекото си спортно сако и го метна на един от свободните столове. Ако изобщо имаше универсална мярка, индексът на дискомфорт за този град вероятно щеше да се измерва в четирицифрено число. А и преследването на Колинс го беше скапало. Той разказа на Мюриъл какво е станало и тя се изсмя, когато стигна до частта, където Колинс бе казал, че вуйчо му казва божията истина и че той всяка нощ се моли на Исус да му прости за стореното на Гандолф.

— Уф — каза накрая Мюриъл. — Това не е хубаво. Дали ти е хвърлял прах в очите, а?

— Вероятно. Всъщност беше доста притеснен. Заяви ми в прав текст, че никога няма да свидетелства срещу Ерно. И няма да признае нищо. — На масата имаше питки и Лари си намаза едната. — Да ти кажа право, той оставя добро впечатление на пораснал. Казва, че се бил преродил. На стената в офиса му има кръст колкото щата Кливланд и ми наду главата с религиозни дивотии.

Мюриъл погали чашата си и се намръщи.

— Не се дръж пренебрежително към Бог, Лари. — И когато той я погледна изненадано, добави: — Той съществува. Нещо... Той, Тя, То. Има го. Честно казано, с нетърпение чакам да отида на църква. И този час, когато съм там, е най-изпълващият за цялата ми седмица.

Не му казваше нищо неизвестно. Картината му бе ясна.

— Католицизмът уби религията за мен — каза Лари. — Свещеникът в енорията беше страхотен. Канехме го на вечеря. Момчетата го обожаваха. Можех да си приказвам с него цял ден и да не забележа кога се е стъмнило. Но в църква не стъпвам. Моля се в градината. И това е единственият момент, когато усещам, че мога да питам.

Той се усмихна неуверено и тя му отговори с подобна усмивка. Все пак Лари беше в известна степен изваден от релси от откритието, че тя се е променила. Някои от нещата, за които я бе чул да говори

напоследък — Бог, бебета — го караха да се пита дали не са ѝ трансплантирали нов мозък през последните десетина години. Много забавни неща ставаха с хората след четиридесетте, когато осъзнаеха, че мястото им на земята им е дадено назаем и не се притежава. Имаше някаква опасност... опасност, която той се затрудняваше да формулира, в откритието, че Мюриъл в някои отношения е омекнала.

Вместо да ѝ възразява, Лари огледа ресторанта. Беше наполовина празен, с интериор в невероятна тропическа тема: палми, бамбукови парапети и така нататък. Всички посетители изглеждаха изморени. Просто им личеше. Само че кой можеше да нарече чистото легло и собствената стая лишение? И въпреки това да се откъснеш от дома и да се запилеееш из места, където никога не си бил, изглеждаше тежка работа. „Има нещо дълбоко нездраво в това да загубиш връзката със земята, където си се родил“, мислеше си той. Някак, по някакъв необясним начин, всичко в живота му го дърпаше назад към градината.

Реши да потърси телефонен автомат. Безплатните му минути за междуградски разговори бяха на привършване, а полицията не плащаше никакви преразходи. От друга страна, налагаше се да предупреди у дома, че няма начин да се прибере тази нощ. На път за фойето се замисли за Мюриъл. Беше се зачудил дали и Талмадж ходи с нея на църква, но не я попита, защото това щеше да наруши даденото в самолета обещание да не говори за него. Но и без да пита, знаеше вече достатъчно. Както и при другите, животът на Мюриъл бе, меко казано, сложен. Но все пак изпита мрачно задоволство: Мюриъл вярваше, че зад реда във Вселената стои Бог. В най-тежките моменти от живота си Лари вярваше, че това е възмездието.

— Имаме проблем — каза Мюриъл, когато Лари се върна. — Бомбата падна: Харлоу вярва на Ерно.

— Мамка му! — изруга Лари. Тя му разтълкува решението, което Керъл ѝ бе прочела по телефона. — Мамка му — повтори Лари. — А другите съдии... те нали не са длъжни да се съобразяват с това?

— Апелативния ли имаш предвид? Не теория не са. Но те не са го видели да дава показания. Докато Харлоу го е видял с очите си. Това не им оставя друг избор, освен да приемат мнението му, освен ако не излезем с нещо, което да изкара Ерно лъжец. Само че днешната

история с Колинс като че ли не ни помага особено. В мига, в който кажа на Артър, той ще се просне в краката ми и ще започне да ме умолява незабавно да дам на Колинс имунитет.

— И?

— Не му се отваря парашутът. Даването на имунитет е прерогатив стриктно на прокуратурата. На него това само би му помогнало да предостави на Апелативния съд нова информация.

— Няма да казваш на Артър нищо. Обещах на Колинс, че говорим стриктно извън протокола. За Артър или който и да било друг този разговор изобщо не се е състоял.

— Това означава, че не можем да го използваме срещу Колинс. Но сме длъжни да съобщим за него на Артър.

— Защо?

Беше сложно. Започна да обяснява логиката на глас. В правен аспект, стриктно погледнато, задължението да се съобщава за откриването на благоприятни за защитата обстоятелства се отнасяше само до процеса. Но понеже Колинс отказваше да даде показания, изявленията му пред Лари попадаха в категорията „неприемливи слухове“.

— Е? — попита Лари. — Какъв тогава е проблемът?

— По дяволите, Лари. Проблемът е, че той е умен. Това първо. Колинс ще се обади на Джексън. И ако се разбере, че не сме съобщили за това, ще изглеждаме ужасно.

— Колинс ще се похвали на Джексън: „Не казах на ченгето нищо“. Едва ли ще иска да даде на Джексън основание да го направи на нищо, че си е отворил устата. И освен това той наистина не ми каза нищо особено. Защо да си усложнява живота?

— Лари, ами ако Колинс казва истината? Ами ако наистина вуйчо му е натопил Роми и той всяка вечер пада на колене пред Исус и моли за прошка?

— Глупости.

— Глупости казваш? Невъзможно, а? Да не искаш да ми кажеш, че макар и за секунда не ти е минавала мисълта, че Ерно може и да казва истината?

Той махна с ръка във въздуха, за да прогони демона на абсурда.

— Тоя тъп задник си призна, Мюриъл. И го направи пред очите ти.

— Лари, този човек е толкова тъп, че не може да си намери гъза с две ръце.

— Какво означава това, по дяволите?

За щастие в този момент сервитьорката пристигна с вечерята, сложи чиниите на масата и се забави, за да си побъбри с тях. Беше момиче от селска Джорджия, а акцентът ѝ бе като изваден от „Отнесени от вихъра“. Когато отиде да им донесе още по едно, Лари вече беше омел половината си пържола и отказваше да погледне Мюриъл. Тя знаеше, че не е проблем да изясни нещата с него, но имаше задължителен ред или по-скоро служебна йерархия. Полицайте мразеха, когато прокурорите вземат решения, които те трябва да изпълняват. За адвокатите всичко бе думи: думите, които произнасяха в съда, пишеха в бележниците си или четяха в полицейските сводки. Но за полицайте това бе животът. Тяхната работа се вършеше с пистолет на кръста и пот, стичаща се чак до гащите им под бронежилетките. Свидетелите, които в съда изглеждаха смирени и готови да отговорят на всички въпроси на прокурора, биваха измъквани от такива свърталища, че полицайте не знаеха кое за тях е по-важно: да мислят за куршума или да се пазят от СПИН. Полицията живееше в гаден свят и играеше по гадните му правила, защото иначе нямаше как. За прокурорите да отстъпиш дори пред свястно ченге като Лари означаваше да се стимулира непокорството.

— Искам да ми обещаеш, че няма да превръщаме това в бункера на Хитлер — каза тя след малко.

— В смисъл?

— В смисъл, че държа да не сме предубедени. Поне в известна степен. Лари, длъжни сме да допуснем вероятността, колкото и малка да е тя, че може да сме сбъркали. Никой не е гарантиран. Светът е лош. Животът е скапан. Системата не е идеална. А най-малко сме идеални ние.

Този начин на разсъждение не му допаднаше.

— Не сме направили никакви шибани грешки.

— Не те атакувам, Лари. В тази професия от нас се очаква да сме безгрешни. Такъв е стандартът. Извън допустимото съмнение. Сигурност от правна гледна точка. Но дори ако правим всичко по силите си и преценяваме по най-добрия начин, на който сме способни,

резултатът не е гарантирано идеален. Нали разбираш, всичко е възможно.

— Не е възможно. — Въпреки че бе надебелял, вените по якия му врат бяха изпъкнали до пръсване. — Той е виновният. Познавал е две от жертвите. Има мотив за тях. Знаел е къде се намира оръжието на престъплението, преди ние да научим. Закопчяхме го с медальона на Луиза в джоба му. Той е нашият човек и няма да ти позволя да ми се държиш като Дева Мария. Ще се провалиш по този начин, но ще провалиш и мен.

— Лари, пет пари не давам за шума, който вдига Артър, а честно казано, и съдията не ме плаши. Нима мислиш, че ще се дистанцирам от тройно убийство? Че ще обърна гръб на Джон Леонидис или на онези две момичета? Погледни ме в очите и ми кажи, че вярваш, че мога да постъпя така!

Той взе чашката уиски в секундата, в която сервитьорката я донесе, и пресуши половината на един дъх. Алкохолът не му помагаше. Беше му трудно да се овладее. Но по-важното бе, че по принцип лесно се ядосваше. И тя отлично знаеше това.

— Не искам да чувам повече нито дума от тези дивотии, че сме направили грешка — твърдо заяви той.

— Не съм казала, че е грешка. Просто искам да мога да кажа, че изпълнявайки професионалните си задължения, съм обмислила и тази възможност.

— Виж, аз работих по този случай. Работих сам. Цялата полиция спря да се интересува, когато заглавията из вестниците оредяха. Единствен аз продължавах да оказвам някакъв натиск. Аз направих този случай. И го направих с теб. И, ако те интересува самата истина, направих го заради теб. Така че не ми дърдори сега, че било скапана грешка.

— Заради мен?

Яростта буквално пулсираше в него. Дори очите му бяха изпъкнали. И сякаш беше станал дори още по-голям.

— Не се преструвай, че не разбираш, дявол да го вземе! Всичко е едно цяло, Мюриъл, не е ли така? Случаят. Твоето издигане до областен. Намерението ти да бъдеш велика. Решението да се омъжиш за Талмадж. Отказът от мен. Така че, моля те, не ми повтаряй думата „грешка“. Твърде късно е за шибани грешки! Аз се примирих с жалкия

си живот, ти пое по стълбата нагоре. Не се преструвай, че не се сещаш каква е играта, защото правилата ги измисли ти. — Той захвърли зелената платнена салфетка в чинията си и изхвъркна навън така стремително, че щеше да помете всеки евентуално изпречил се на пътя му. Малката му пътна чанта подскачаше на рамото му като копринено шалче от вятър.

Докато се надигаше след него, тя усети, че адамовата ѝ ябълка мъчително се движи нагоре-надолу. Беше се случило нещо изключително важно. Първоначалното ѝ впечатление бе, че е смаяна от силата на избухването му. Но след секунда осъзна, че голямата новина за нея е, че след десет години раните на Лари са още отворени. Досега си бе мислила, че той е единственият човек, който е абсолютно естествен — достатъчно голям егоист, за да не получава никакви рани. В една или друга степен бе мислила, че и тя е такава.

Един от приятелите ѝ казваше, че още в прогимназията човек научава всичко, което има да се знае за начините, по които любовта пламва и умира. Необятният спектър между тези две крайни състояния — спектърът на по-трайните връзки — се овладяваше едва през зрелостта. Но ядрената експлозия на началото на любовта бе същата като в нейния край, независимо от възрастта. Така че сигурно още в момическата тоалетна приятелките ѝ щяха да дадат вярната диагноза на избухването на Лари: той все още не беше безразличен към нея. Само че този извод означаваше, че тя не е в безопасност.

Беше забравил самото си метнато върху стола. Тя го последна, помисли малко, после го взе и мина през бара — предполагаше, че е избягал там. Нямаше го. Качи се на техния етаж и почука на вратата на стаята му.

— Лари, отвори. Донесох ти самото. — Той вече бе успял да си разкопчае ризата и държеше миниатюрна бутилчица от минибара. Беше пълна до половината. Взе самото от ръцете ѝ и го хвърли на леглото си, без да събере смелост да я погледне. — Лари, искам да се сдобрим. Чака ни още маса работа по този случай.

— Ти не си сърдита. Аз съм сърдитият. — Той погледна бутилчицата в ръката си, зави капачката и я хвърли от няколко метра в кошчето за боклук, което се разлюля от удара. — Само че в момента съм по-скоро смутен, отколкото ядосан.

— Може би трябва да поговорим.

— За какво?

— Не ме карай да стоя така, Лари. — И двете й ръце бяха заети: издутото с документация куфарче в едната и малката пътна чанта в другата. Той прецени ситуацията, покани я да влезе и тръгна напред. От алкохола плешивото петно на темето му бе порозовяло.

— Мюриъл, просто не знам какво ми стана.

— Майната му, Лари.

— Не, не искам да кажа, че не съм си го помислял. Като казах, че съм смутен, притеснява ме финалът. Онова, което казах за себе си. Изобщо не мисля, че животът ми е за оплакване. Напротив, добър е. Повече от добър. Просто аз съм като повечето хора, нали разбираш. Само че опре ли до любовта, никой не получава, което очаква от нея.

Думите му — по-скоро точността в тях — я поразиха, защото с едно изречение той бе изразил най-дълбокото й убеждение, нещо, което рядко бе събирала куража да признае пред себе си. Отново се сети за мината, която бе изстрелял към нея в самолета: мисълта, че и в двата си брака преследва една и съща невъзможна мечта. Тази идея я бе преследвала през целия ден като лошо ястие, чийто неприятен вкус не можеш да прогониш от устата си. Щеше да я обмисли по-подробно в неделя. Защото по време на онези скъпоценни мигове в църквата тя се молеше именно за любовта, независимо дали наистина вярваше в Бог, или не. Сега се замисли за пътя към любовта и странния начин, по който този път извежда човек към нещастие и горчивина, при това — каква ирония — най-често именно тогава, когато си въобрази, че я е намерил. Всичко останало в живота — професионални постижения, изкуство или идеи — беше само кожа и пера по тялото на вечно гладния звяр на любовта.

— Това означаваше за мен много — каза той и направи кръг с показалец в пространството между двамата. — След това за известно време мислех да се самоубия. Дори да се обадя на доктор Кеворкян. Както знаеш, на мен фитилът ми е къс. — Мъже като Лари и Талмадж бяха готови на всичко, само и само да не изглеждат слаби. Но бяха крехки и миговете, когато това излизаше на показ, прерастваха в опасни кризи.

— Не искам да казваш на Артър — отново настоя той. — Имам предвид за Колинс.

— Лари...

— Ти самата каза, че законът не изисква да го информираш. Не искам да правим благотворителност, колкото да му дадем инструмента да ни хвърля димни завеси. — Дори след цялата сцена тя все още инстинктивно не желаше да каже „да“. Затова седна на стола до вратата и се замисли. Лари я наблюдаваше тревожно, започваше отново да губи търпение.

— Господи, Мюриъл. Направи ми тая шибана услуга, дявол да го вземе! Какво толкова? — Беше на път отново да изригне, но се усети навреме и макар и с мъка се овладя. Отпусна се на леглото срещу нея, видимо изтощен. В коридора машината за лед автоматично изсипа няколко килограма кубчета в легенчето.

Рано или късно щеше да се наложи да информира Артър, но засега това можеше да почака, докато Лари се успокои. Моментът не изглеждаше подходящ да му нанася нов удар.

— Добре, сега е моментът да запеем за старите добри времена, нали така? — обади се тя след дълго мълчание. — Аз, ти, хотелска стая и спор.

— Тези спорове не означават нищо, Мюриъл.

— Така ли? Значи току-що съм ти казала нещо, което няма смисъл?

— Това е само любовна игра. — Само че тя не намери смелостта да възрази. — Нали обичаше сексът да е под формата на съперничество — предизвика я той.

— Благодаря, докторе.

— Само че това действаше, Мюриъл. Действаше безотказно. Не ми кавай, че не помниш. — Беше събрал в себе си куража да я погледне. Тя разбра, че за него историята на случилото се между тях е като изписана върху глинени плочки, често препрочитана, напълно анализирана и завинаги разбрана. Отричането дори на най-дребния елемент от нея бе откровено оскърбление.

— Моят алцхаймер е едва в начален стадий, Лари. Помня, разбира се.

След това признание миналото, неговите страсти и удоволствия, се просна пред тях като труп при бдение. Само че тялото не беше съвсем мъртво. Страстта, която едно време ги бе изгаряла, отново се бе появила. Тя усещаше напрегнатостта му, докато той обмисляше нюансите в отговора ѝ. Като се имаше предвид откровеното му

любопитство по отношение на Талмадж, тя се досещаше какво иска да я попита, но дори Лари разбираше, че това вече би било непростимо. Не че имаше някакъв смисъл от сравнения — бракът не беше като кръшване с колега и светът добре знаеше това. Милиарди хора преди нея се бяха наслаждавали на секса преди брака повече, отколкото след това, макар че искрено казано тя не бе предполагала, че ще е така. Да скочиш с някой в леглото никога не ѝ бе изглеждало като предизвикателство. Понякога бе важно. Друг път — забавно. Но никога трудно. Винаги бе предполагала, че двамата с Талмадж ще напипат свой ритъм. Но не се бе получило. Никога не бе мислила, че ще може да живее без това, но дали от умора, или от възрастта, тези мисли бяха престанали да я вълнуват. Когато се събудеше с желание — случваше се няколко пъти месечно, — вече бе започнала да се изненадва.

И в този миг изненада самата себе си.

— Помня, Лари — повтори тя тихо. Вдигна поглед, колкото да му покаже, че говори сериозно, но желанието ѝ бе толкова силно, че вероятно го излъчваше като фар във всички посоки. Не беше точно покана. Но беше достатъчно силно, за да му подсказе, че ако направи опит, тя няма да намери сили да му откаже. Но бе невъзможно тя първа да направи ход. Искаше ѝ се, ако опита, да бъде царствена. Но вместо това се чувстваше като задъхана кокетка, срамежлива и безпомощна, докато той размишляваше — усещане, което винаги се бе старала да избягва. Вслушваше се за някакво помръдване, за да стане и да се сгуши в него. Но изгарящата го горчивина явно му пречеше. Моментът мъчително се източваше. И изведнъж възможността някой от тях да посегне към другия изчезна, сякаш не бе съществувала.

— Скапан съм — промърмори той.

— Да, разбира се — прошепна тя. Стана и му напомни, че ще го чака в 6:30 във фойето. После тръгна по коридора — мина покрай бог знае колко чужди врати, за да се добере накрая до своята самотна стая, предоставена ѝ за нощта. Носеше багажа си, поглеждаше номерата и се питаше колко ли трудно ще ѝ е от тук нататък до края на живота.

24.

25-28 юни 2001

Показанията на Женевиев Кариер

Артър прегледа пощата си — кой знае защо, лошите новини като че ли пристигаха винаги в понеделник сутринта — и намери уведомително писмо от Мюриъл Уин. В него се предлагаше след три дни, в четвъртък, представителите на държавата — разбери прокуратурата — да снимат официално показанията на някоя си Женевиев Кариер в офиса на наетите от нея адвокати Сенди и Марта Стърн.

— Коя е тайнствената гостенка? — попита Артър, когато след няколко опита успя да се свърже с Мюриъл по телефона. При няколкото случая през годините, когато на Артър се бе налагало да контактува професионално с Мюриъл, двамата си бяха разменяли добронамерени шеги, съвсем уместни за бивши колеги. Но противопоставянето в рамките на настоящия случай бе довело до значително охлаждане в поведението на Мюриъл към него. Артър, за когото конфронтацията винаги беше повод за трагедия, беше готов на нова доза дистанцираност, но завари Мюриъл в добро настроение. Това веднага го накара да заподозре, че се е случило нещо, което ѝ е дало предимство.

— Артър — отговори му тя, — нека ти прошепна две думи: Ерно Ердай. — Мюриъл, подобно на много прокурори в практиката на Артър, живееше, придържайки се към един-единствен принцип в отношенията си с адвокатите на защитата: не се ядосвай, върни си го.

— Трябваше да го направя, Мюриъл.

— Защото не искаше да ни дадеш шанс да разследваме.

— Защото не исках да ви позволя да изнудите Ерно в Ръдърд. Или да протакате, докато той не умре или не започне да бърбори несвързано. Той казва истината и ти знаеш това, Мюриъл.

— Едва ли. Твоят човек си е признал сам, Артър.

— Моят човек има коефициент на интелигентност седемдесет и три. При това съзнава, че другите са по-умни от него. Свикнал е да не

разбира повечето неща и се е примирал да приема каквото му се каже. И аз мисля, че Лари го е стимулирал допълнително в това отношение. В повечето случаи, когато възрастен човек оплеска гащите, причината е, че нещо го е изплашило до смърт, а не това, че има гузна съвест. Не живеем в рая, Мюриъл — нито ти, нито аз.

Подхвърлянето за рая, което бе прозвучало с такава сила от устата на Ерно в съда, болезнено убодеше Мюриъл. Когато проговори, в гласа ѝ звучеше повече страст:

— Артър, аз бях там. По твоя човек нямаше и следа. Той ме гледаше в очите, когато заяви, че е добре.

— Защото е бил толкова сащисан, че не е знаел какво друго да каже. Роми никога не е бил свързан с насилие. Докато Ерно е застрелял двама други, без дори да ги включва в сметката си. Какво ще кажеш за това, Мюриъл?

Малко странно за себе си, Артър чувстваше, че взема надмощие в този спор. Смяташе, че защитава тезата си с повече аргументи. Единственият му проблем бе, че Роми така и не му бе обяснил признанието си по логичен за нормалните човешки същества начин. Наистина не твърдеше, че онова, което е казал, е изтръгвано от него със сила или други методи на убеждение. Най-сетне, никой от предишните му адвокати, с които Артър засега не бе говорил обстойно, в нито един момент от защитата му дори не бе намеквал за подобна възможност.

Както обикновено, когато усетеше, че губи спора, Мюриъл ставаше лаконична.

— До четвъртък — бе единственото, което каза в слушалката, преди да затвори.

Следващият ход на Артър бе да опита късмета си с адвокатите на госпожа Кариер. Сенди, винаги вежлив, започна с похвала към Артър за начина, по който води делото.

— Следя действията ти от пресата, Артър. Много добре. — Уважаван от всички, доайен на криминалната адвокатура в околия Киндъл, Стърн не беше разточителен на комплименти и щом приключи с любезностите, прехвърли разговора на дъщеря си Марта, с която бяха партньори от поне десетилетие. Всъщност тя бе онази, която представляваше госпожа Кариер.

Марта бе започнала стажа си в прокуратурата по времето, когато Артър все още бе там. По онова време тя олицетворяваше пълната противоположност на баща си: агресивна към другите дори тогава, когато не се налагаше, непохватна в обноските си и доста небрежна към външния си вид. Но още тогава бе дяволски умна, а и с годините баща ѝ бе оказал възпиращото си влияние върху нея. Обикновено защитниците по наказателни дела са хора, склонни към сътрудничество. В крайна сметка те имат общ „враг“ в лицето на държавата и обща кауза в борбата срещу нарушаването или по-точно ограничаването на правата на клиентите си. Но Марта се държи хладно с Артър по телефона, може би заради схватките си с него отпреди години. Не пожела да разкрие практически нищо, освен факта, че Женевиер е била добра приятелка и колежка на Луиза Ремарди.

— Женевиер ни забрани да разгласяваме предварително подробности по делото и пред двете страни — съобщи Марта. — Тя не желае да бъде намесвана по какъвто и да било начин в това дело. Всъщност ѝ се наложи да прекъсне почивката си, за да дойде да даде показания.

— Ще навреди ли на моя клиент онова, което има да каже?

Марта се поколеба. Протоколът между адвокатите изискваше поне предупреждение.

— Ако Мюриъл се придържа към заявените си въпроси, може да има някои рани, но нищо фатално. Просто върви по нейните стъпки при кръстосания. Не импровизирай и не отваряй нови насоки.

Разговорът накара Артър да се замисли над дадения му съвет. Стърн имаха репутацията на честни адвокати, но ако клиентката им се държеше като враждебен свидетел или ако дадеше показанията си неохотно, адвокатът несъмнено щеше да се постарее да избегне прекомерно дългия разпит.

В четвъртък, малко преди два следобед, Артър пристигна в Морган Тауърс — най-високата сграда на града. Сенди Стърн можеше и да е имигрант, но офисът му бе мебелиран така, сякаш предците му се бяха сражавали в Революцията. В преддверието, където помолиха Артър да седне и да почака, имаше мебели в стил „Чипъндейл“, инкрустирани със сребро и украсени с китайски фигурки. Мюриъл пристигна със стандартните си десет минути закъснение, естествено следвана от вездесъщия Лари. Появи се Марта и ги въведе в малка

заседателна зала. Госпожа Кариер седеше видимо напрегната до овалната орехова маса със стъклен плот. Беше облечена официално, в тъмен костюм с жакет без яка. Леко пълна, определено симпатична, с големи широко отворени очи. Преждевременно прошарената коса ѝ придаваше вид на пряма жена. Мюриъл я поздрави, но в отговор получи само сухо кимване.

Съдебният секретар нагласи стенографската си машина зад свидетелката, после помоли госпожа Кариер да вдигне ръка и да се закълне. В началото въпросите на Мюриъл не излизаха от рамките на очакванията на Артър, изградени благодарение на както винаги съвестното проучване на Памела. След години работа за „Транснешънал Еър“ като пътнически агент и по-конкретно продавачка на билети, госпожа Кариер вече беше пенсионерка. Съпругът ѝ, Матю, беше интернист в предградията в околия Грийнуд. Имаха четири деца. Женевиер отговаряше демонстративно прецизно, видимо огорчена, че е принудена да го прави. Марта я бе подготвила добре. Клиентката ѝ обмисляше въпросите, а отговорите ѝ съдържаха минимума искана информация. Ако трябваше да се явява на изпит „Основи на даването на показания под клетва“, щеше да го вземе с отличен и особена похвала.

Когато Мюриъл най-сетне спомена Ерно, Женевиер призна, че го е познавала като началник на охраната към Ти Ен на летище „Дюсейбъл“.

— Говорила ли е Луиза Ремарди някога за Ерно Ердай с вас? — попита Мюриъл.

Артър веднага възрази, че въпросът предполага свидетелката да се позове на нещо чуто от друг. Дватамата с Мюриъл кръстосаха шпаги за момент, но при снемането на показания по федералната процедура съдията щеше да се произнесе по-късно. Засега от госпожа Кариер се искаше само да отговаря и Марта се съгласи и кимна на свидетелката. Марта бе понаедряла, но и бе започнала да ходи по-спретнато. Личеше ѝ, че посещава редовно фризьор, а голямата изненада за Артър бе венчалната халка на пръста ѝ. Да, всички се устройваха. Всички, освен него.

— Да — съгласи се Женевиер.

— Обсъждала ли е някога с вас естеството на връзката си с Ерно Ердай?

Женевиев каза, че не разбира въпроса.

— Изказвала ли се е някога в отрицателен смисъл по отношение на Ерно Ердай?

— Да.

— Имало ли е случаи, когато е правила това в състояние на силна възбуда?

— Би могло да се каже и така.

Правилото за изключване на слуховите като приемливи показания си имаше изключение: така наречените „възбудени бележки“, за които се смяташе, че са допустими — изхождаше се от теорията, че в състояние на емоционална възбуда е по-малко вероятно съзнателно да се изрече неистина. Изключението, подобно на многото други правила, имащи отношение към показанията, бе прието в практиката от векове и като такова не отчиташе съвременните заключения относно приемливостта на онова, което хората казват или забелязват под стрес. При това положение Артър знаеше, че показанията на Женевиев, каквито и да са, ще бъдат разгледани в съда.

— Госпожо Кариер — продължи Мюриъл, — бих искала сега да се върнете в мислите си към случая, когато госпожица Ремарди е била най-възбудена и ви е говорила за Ерно Ердай. Можете ли да си спомните този момент?

— Помня такъв случай. Не знам дали точно тогава беше най-разстроена, но определено не беше на себе си.

— Добре... Кога се случи това?

— Около месец и половина преди Луиза да бъде убита.

— Къде бяхте?

— На гишето за билети на летище „Дюсейбъл“. Имахме обща каса. Смените ни се застъпваха около час. По това време нямаше навалица, така че бе възможно да засечем касата и да поговорим на воля.

— От онова, което ви е известно, какво събитие бе разстроило госпожица Ремарди?

— Ако ме питате какво е било станало, отговорът е „не знам“.

— Описа ли Луиза събитието?

Артър възрази на базата на продължаващо приемане на слухове за показания. Ясно му бе, че Мюриъл разбира защо го прави — идеята

му беше да наруши ритъма на разпита, защото тя дори не погледна към него, когато настоя госпожа Кариер да отговори.

— Луиза каза, че е била претърсена за наркотици. Не съблечена, а само с потупване по тялото.

— Обясни ли ви какво в претърсването я е разстроило толкова?

— Нямаше нужда да обяснява. Очевидно е, че не е приятно да си на работа и да те опипат. Но тя беше най-ядосана на начина, по който го бяха направили. Описа ми го с доста остри фрази.

— И какво точно ви каза?

— Каза, че я претърсили да не крие нещо под дрехите си, но се престарали... подметна нещо в смисъл, че е правила секс с мъже, които не били имали шанса да я опипат на всички тези места.

Секретарят, чиято длъжностна характеристика изискваше да бъде незабележим като статуя, наруши правилника и се изсмя от сърце. Адвокатите около масата също не се сдържаха и се усмихнаха, но госпожа Кариер остана сериозна както досега.

— И по кое време след обиска разговаряхте с нея?

— Беше изминал по-малко от час. Бяха го направили веднага след края на смяната ѝ. Аз току-що бях дошла.

— Какво ви каза тя за Ерно Ердай?

— Дословно?

— Моля ви...

— Тези думи не са в речника ми. Прекалено са цветисти.

— Би ли било точно да се изразим, че е изразила омраза към господин Ердай?

— Съвсем точно. Тя спомена, че той е знаел, че тя няма нищо общо с наркотиците, и че е излъгал, за да я претърсят.

Последното явно изненада Мюриъл. До момента между разпитващ и свидетел бе имало добър синхрон. Артър вярваше на Марта, която бе заявила, че не е разрешавала на Мюриъл да разпитва госпожа Кариер преди, но от друга страна, Марта и Мюриъл се познаваха отлично и за Марта бе важно да измъкне клиентката си от разпита колкото е възможно по-рано.

Лари се наведе и прошепна нещо в ухото на Мюриъл. Беше облечен в трикотажна риза с разкопчана яка и поплинено сако в цвят каки, толкова намачкано от лятната горещина, че приличаше на смачкан хартиен плик за пазар. Неофициалното облекло бе типично за

Лари и много други детективи, които по правило искаха да останат колкото може по-далеч от формалностите на правните процедури. За разлика от съдебния секретар, Лари държеше малко бележничке със спирала и от време на време записваше нещо.

— Обясни ли ви откъде знае, че точно Ерно Ердай е излъгал, за да бъде претърсена? — попита Мюриъл.

— Не.

— Но смяташе така?

Артър възрази, че се допуска госпожа Кариер да свидетелства за предположенията на Луиза, и Мюриъл оттегли въпроса си. Лари отново наведе глава над ухото ѝ и прошепна нещо, скри устни зад черните ѝ къдрици.

— Обясни ли тя какво според нея се е опитвал да постигне с това претърсване господин Ердай?

— Не, само спомена факта.

Черните очи на Мюриъл оставаха впити в свидетелката.

— Когато направи тези осъдителни бележки по отношение на господин Ердай, това ли беше първият път, когато я чухте да говори за него?

— Не.

— При някои от предишните ви разговори тя споменавала ли е нещо за Ерно Ердай извън ролята му на колега и началник на сигурността на летище „Дюсейбъл“?

— Не — отговори Женевиер след дълго замисляне.

— А правила ли беше преди това забележки, които да показват, че не го харесва?

— Не си спомням да е казвала преди претърсването, че не го е харесвала.

Макар да владееше лицето си като професионален покерджия, Мюриъл не можа да скрие разочарованието си.

— А демонстрирала ли е положителни чувства към него?

— Не си спомням нищо подобно... Не.

— Би ли било точно, ако кажем, че преди споменатия случай общият тон на нейните коментари е бил по-скоро в негативната гама? — настоя Мюриъл.

Артър възрази срещу формулировката на въпроса. Инструктирана от Мюриъл да отговори, госпожа Кариер каза:

— Може би може да се каже и така.

Мюриъл погледна в бележника си, явно готова да отвори нова тема.

— Госпожо Кариер, вие повторихте бележка, направена пред вас от госпожица Ремарди във връзка с любовния й живот. — Женевиер леко се нацупи и на брадичката й се появи трапчинка. Беше съвсем ясно, че безкомпромисният тон на разпита не й допада. — Обсъждаше ли често госпожица Ремарди интимните си проблеми с вас?

— Често?

— Може ли да се каже, че ви е държала в течение на връзките си с различни мъже?

Артър за пореден път се обади: „Слухове“, на което Мюриъл отново отговори, че смята да се пребори с тези възражения в съдебната зала, и настоя съдебния секретар да прочете отново въпроса.

— Вероятно не съм слушала особено внимателно нещата, които ми е говорила — оправда се госпожа Кариер, позволявайки си за пръв път намек за усмивка. — Но все пак аз се омъжих на деветнайсет.

— Виждали ли сте някога госпожица Ремарди в компанията на мъже?

— Понякога.

— Сега... на база близките ви отношения с Луиза Ремарди, многото ви разговори с нея и вашите наблюдения, съставихте ли си мнение дали Луиза Ремарди е имала, или не интимна връзка с Ернест Ердай?

Артър си позволи обстойно възражение: мотивира се, че това е неподходяща тема при снемане на показания. Когато приключи, Мюриъл отново изиска отговор на въпроса си.

Госпожа Кариер отвърна:

— Не вярвам да са имали интимни отношения. Познавах Ернест. Щеше да е много нехарактерно за Луиза да не сподели с мен, че излиза с човек, когото познавам.

Мюриъл кимна, стиснала тънките си устни, за да не се извият в триумфална усмивка. Това беше последният й въпрос и тя предаде свидетелката на Артър.

Без да бърза, той се замисли най-напред върху това каква тежест Харлоу или апелативният съд ще придадат на показанията на госпожа Кариер. Вероятно доста голяма. Съдиите вярваха на хора като

Женевиев, понеже такива като нея олицетворяваха трудолюбивите съвестни граждани, благодарение на които светът се върти в правилната посока. Като цяло бе съгласен с предварителната интерпретация на Марта: беше ранен, но не фатално. Мненията, изказани от госпожа Кариер, не бяха достатъчни, за да надделеят над становището на съдия Харлоу, че на Ерно може да се има доверие. Артър си напомни да бъде максимално предпазлив в предстоящата акция по минимизиране на щетите.

Започна с очевидното, като я помоли да потвърди — нещо, което тя направи с готовност, — че не съществува никакъв начин да се намерят доказателства за верността на разкритията на Луиза Ремарди за личния ѝ живот. Нещо повече, тя не знаеше дали Луиза ѝ е казвала всичко, нито дали е криела някакви тайни. Госпожа Кариер оставаше все така официална, макар да изглеждаше малко по-податлива към въпросите на Артър, може би защото не той бе човекът, докарал я насила тук. На поредния му въпрос тя отговори:

— Сигурна съм, че е имало неща, които не ми е казвала, понеже понякога изразявах неодобрението си.

Отговорът предоставяше на Артър удобна възможност да се опита да реабилитира други аспекти в показанията на Ерно.

— И като се има предвид, че в живота на госпожица Ремарди може да е имало различни неща, за които не ви е било известно, помните ли случаи, когато тя е намеквала, че се вижда с повече от един мъж?

Женевиев сви устни и замислено сведе поглед.

— За да отговоря точно, се налага да обясня нещо — започна тя след малко и Артър ѝ направи знак да продължи. — След развода си Луиза беше доста разочарована от мъжете. И не ѝ беше до връзки. Понякога имаше нужда от компания. Понякога ѝ се искаше нещо повече. И подгонеше ли я хормонът, не беше особено придиричива. Още по-малко дискретна. От друга страна, между подобни случаи можеше да има месеци. Друг път дни. Можеше да се види с някого веднъж. С друг — няколко пъти. Беше... не знам каква е точната дума. Прагматична? Мисля, бих могла да кажа, че когато опреше до мъжете, Луиза можеше да бъде много прагматична. Така че понякога съм чувала от нея за повече от един мъж по едно и също време.

Артър просто се бе надявал лекичко да тласне Женевиер в посока към признание, че е възможно Луиза да е работила едновременно в няколко посоки. Това беше малък триумф. Замисли се да я попита ли при това положение дали е чувала госпожица Ренарди да е правила някои от срещите си на паркинга на летището, но отговорът за госпожа Кариер за практичния подход на Луиза по въпросите на любовта му даваше достатъчно основание да използва в своя изгода този момент в съда.

Вместо това той се върна към мнението на госпожа Кариер, че Луиза и Ерно никога не са имали връзка, което донякъде се омаловажаваше от направеното впоследствие признание от Женевиер, че Луиза може да не е споделяла с нея всичко.

— Знаете ли — попита той, — от това, което госпожица Ренарди ви е казвала, дали между Ерно Ердай и нея е съществувала вражда?

— Вражда?

— Нека го кажа по друг начин. Знаели сте, че около месец и половина преди смъртта ѝ тя е била много ядосана на господин Ердай, нали така?

— Да.

— И тя е смятала, че той е измислил претекст да ѝ направи нещо отвратително и физически отблъскващо, вярно ли е?

— Да.

— Кое то тя е свързала с интимен акт?

Женевиер се усмихна леко: явно изпитваше удоволствие от словесната еквилибристика на адвокатите.

— Да — потвърди тя.

— И е факт, както вече заявихте, че всъщност тя никога не ви е казвала какво е накарало господин Ердай да предприеме това претърсване?

Веднага усети, че е отишъл една крачка по-напред, отколкото трябва. Женевиер го погледна многозначително, сякаш искаше да го предупреди, после прехапа устни.

— Както казах, тя не ми обясни какво смята, че се опитва да постигне Ердай.

Обезпокоен от мисълта, че нещо му убягва, Артър ѝ се усмихна мило, като че ли точно този отговор най-много го устройваше.

— Нямам повече въпроси — обяви той. Не смееше да погледне към Мюриъл и затова написа няколко безсмислени реда в бележника си. Ако се бе намирал от другата страна на масата, нюансите в отговорите не Женевиер може би щяха да му убегнат. Мюриъл обаче сякаш притежаваше някакъв необикновен сонар или може би бе способна на свръхсетивно възприятие. Така че той изобщо не се изненада, когато тя поиска от секретаря да прочете последния въпрос на Артър.

— Каза ли ви тя защо Ерно Ердай е предприел претърсването? — попита Мюриъл след това.

— Не ми обясни какво мисли, че се опитва да постигне той.

— Това не беше моят въпрос. Не съм ви питала какво си мисли, че иска да постигне той. Попитах казвала ли е какво е накарало според нея господин Ердай да организира претърсването й.

Женевиер изчака и понеже не стана нищо особено, отговори:

— Да.

Мюриъл се обърна към Лари. Артър видя Лари да обръща длан в жест, който означаваше „какво пък, по дяволите“.

— И защо? — изстреля въпроса Мюриъл.

Госпожа Кариер отново заби поглед в скута си и въздъхна дълбоко.

— Заради нещо, което бях казала на Ерно предишната седмица.

— Вие сте казали? Нека върнем лентата...

Женевиер вдигна ръка. На китката й висеше верижка и сред другите миниатюрни фигурки, които се клатеха на нея, се виждаха и четири златни силуета — несъмнено представляващи децата й.

— След като я претърсиха, Луиза страшно се ядоса на Ерно. Но се разсърди и не мен. Защото аз бях казала на Ерно нещо и тя мислеше, че това е причината, поради която той е решил да я претърси. Искаше да ми намекне, че всичко е станало, защото съм си отворила устата.

— И какво бяхте казали на господин Ердай?

Женевиер отново не отговори веднага. След дълга пауза неохотно обясни:

— Веднъж бях поела нощната смяна. Това обикновено бе смяната на Луиза. И дойде един човек, който я търсеше.

— Човек? Каза ли ви името си?

— Не, не ми каза името си.

— Можете ли да го опишете?

— В какъв смисъл?

— Как изглеждаше? От каква раса беше?

— Изглеждаше мургав. Може и да беше чернокож, но не съм сигурна. А може да бе латино.

— Възраст?

— Не бих могла да преценя. Не стар, но не и млад.

— Телосложение?

— По-скоро слаб.

— Добре... Това ли казахте на Ерно седмицата преди Луиза Ремарди да бъде претърсена: че е дошъл някакъв мъж?

— Да.

— Проведохте ли някакъв разговор с мъжа?

— Да. И това разказах на Ерно.

— И какво ви каза мъжът?

— Господинът ме попита къде е Луиза и ми поръча да ѝ предам, че се е срещнал с Фараона.

— Фараона?

— Да.

Видимо озадачена, Мюриъл изгледа изучаващо госпожа Кариер.

— Каза ли ви мъжът нещо повече от това, че се е видял с Фараона?

— Каза ми, че се е видял с Фараона и че Луиза не можело да постъпва така с него.

— И кой е Фараона?

— Не знаех.

Мюриъл кимна. Беше чула нещо, което Артър не бе успял да долови.

— А знаете ли сега кой е Фараона?

— Всичко, което знам, е онова, което ми каза Луиза.

— Кога беше този разговор?

— На следващия ден. След като се появи онзи мъж.

— Разкажете ни какво ви каза тя и какво ѝ казахте вие за Фараона.

— Аз ѝ казах, че е идвал един мъж, и ѝ споменах какво ми е казал за Фараона и че съм разказала за случилото се на Ерно. Тя се

разстрои. От това, че съм казала на Ерно. И понеже едното води до другото, ми разказа кой е Фараона.

— И какво точно ви разказа?

Госпожа Карьер гледаше Мюриъл със същото вълнение, с което я гледаше тя. После сложи ръка върху устата си и започна да клати глава.

— Няма да кажа — заяви накрая тя, но въпреки решимостта гласът ѝ леко потрепна. — Знам само каквото ми е казала тя. Кое то, според моя адвокат, не може да се използва в съда. И поради това не разбирам защо трябва да търпя всичко това.

— Извън протокола — обади се Марта и повика Мюриъл и Артър в офиса си от другата страна на коридора. Беше обзаведен като библиотека в дом на аристократ от отдавна забравена епоха, с дълбоки дивани и книги с еднакви корици с надписи в златно, подредени идеално по дългите лавици. От съседната врата се просмукваше ароматът от пурата на Стърн. Върху малки масички бяха подредени семейни снимки на Марта и съпруга ѝ — той изглеждаше латино — заедно с двете им деца. Имаше и няколко снимки на родителите ѝ на млади години. В днешния си тоалет, благодарение на изборния за случая костюм с панталон и двуредното сако, Марта беше lika-прилика с баща си от онези времена.

— Хипотетично казано — започна Марта, — нека си представим, че госпожица Ремарди е присвоила определена собственост на Ти Ен. — Марта внимаваше във формулировките. „Присвоила“ бе синоним на „откраднала“.

— За каква „определена собственост“ говорим? — поинтересува се Мюриъл.

— Самолетни билети.

— Самолетни билети?

Лари, който ги бе последвал, първи схвана за какво става дума.

— И ги е продавала чрез Фараона, нали?

— Хипотетично. Както е известно, Ти Ен са безмилостни в преследването на свои нечестни служители. Има си термин: „нулева толерантност“. Опарили са се преди години, опитвайки се да сметат под килима нещо, което си е позволил един от високопоставените им служители. Един от адвокатите, който уж разследвал кражба, в крайна сметка избягал с четири милиона долара.

— Помня — обади се Мюриъл.

— Днес присъдата не се разминава на никого. Предявява се обвинение, ако е възможно следва граждански иск, та компанията да си върне отнетото. Няма значение кой или какво е. Нюансът е, че децата на Ремарди се издържат благодарение на пенсията от Ти Ен.

— Ти Ен едва ли ще съди сираци.

— Ще рискувате ли, ако са деца на най-добрия ви приятел? — Марта разпери късите си ръце. — Не бихте искали стореното от Луиза да стане част от официалния протокол, нали?

— Точно в този момент ще кажа „не“ — съгласи се Мюриъл. — Но не желая да преследвам вашия клиент с тояга в ръката, за да получа откровен отговор.

Марта кимна, после се обърна към Артър. Неочакваният развой на събитията го бе изненадал и сега той не знаеше какво да мисли. За момента сметна за разумно да напомни на Марта, че става въпрос за смъртна присъда. Спомена, че ще се постарее да забрави наученото, докогато му е възможно, но си запазва правото да преразгледа решението си, ако анализът покаже, че разкриването на истината би могло да облагодетелства по съществен начин Роми.

— Разбира се — каза Марта.

След като се споразумяха, се върнаха в заседателната зала и Марта повика клиентката си отвън. Когато се върна, Женевиер седна до протоколиращия и прошепна на двамата адвокати: „Благодаря“. Изглеждаше разстроена. Държеше кърпичка.

Само че Мюриъл не изглеждаше особено умилована от благодарността на Женевиер. Всъщност малко по малко тя бе започнала да губи търпение и да става все по-раздразнителна. Докато бяха чакали връщането на Женевиер, на няколко пъти дори бе крачила из стаята, за да се успокои.

— Подновяваме протокола — обяви Мюриъл. — Мъж, чието име не знаете, е дошъл при вас през май хиляда деветстотин деветдесет и първа година, като е търсел Луиза Ремарди... правилно ли се досещам, че е било тогава?

— Да.

— И този мъж е споменал нещо за „фараон“ или „Фараона“. Вие сте разказали на Ерно Ердай онова, което ви е казал мъжът, а Луиза

Ремарди се е ядосала, че сте го направили, след което ви е обяснила кой е Фараона и естеството на тяхната връзка. Така ли е в общи черти?

— Напълно вярно.

— Каза ли ви двете имена на Фараона?

— Не.

— Каза ли ви къде живее или работи Фараона?

— Не знам нищо повече за него. Щом Луиза ми каза какво са правили, отказах да научавам каквото и да било повече за него. Честно казано, единственото, което ми беше донякъде интересно, бе как досега не са ги хванали. Никога не бях чувала подобна схема да работи толкова дълго. Но накрая реших, че дори това не ме интересува.

— И този мъж, който е дошъл при вас... Луиза обясни ли ви каква е връзката му с Фараона или с нея?

— Той ги е запознал.

— Разбирам. А имал ли е той някакъв дял в онова, с което са се занимавали те двамата?

— Луиза спомена, че е искал дял, но не го е получил.

— Хм... — измърмори Мюриъл. Тя естествено вече се бе досетила за това. Артър си повтори наум наученото: този трети мъж е бил свързката. Той е запознал Луиза с Фараона, който е продавал крадените билети, и е искал дял от печалбата, който му е бил отказан.

— Такаа... сега искам да се уверя, че съм разбрала правилно. Нямали сте представа кой е Фараона и каква е била връзката му с госпожица Ремарди, докато тя не ви е обяснила на следващия ден след появата на мъжа. Вярно ли е, или бъркам?

— Абсолютно вярно.

— Но ако не сте разбирали естеството на връзката между госпожица Ремарди и Фараона, защо сте споделили с Ерно Ердай онова, което ви е казал мъжът?

— Защото Ерно беше началник на службата за сигурност. — Марта едва доловимо помръдна и Женевиер побърза да уточни: — Защото той отправи заплахи срещу Луиза.

— Конкретни заплахи? За конкретни действия?

— Да.

— И с какво по-конкретно я заплаши?

— Каза, че ще я убие.

Артър имаше чувството, че гледа филм, в който липсват кадри. Дори невъзмутимата Мюриъл забрави да затвори устата си.

— Ерно Ердай ли каза това?

— Не. Мъжът, който дойде онази нощ.

Мюриъл си пое дъх, намести се по-удобно на стола, разкърши рамене и завъртя глава. После изгледа Женевиер сурово и с леден глас каза:

— Сега ще ви задам един въпрос, госпожо Карьер, и очаквам от вас да ми отговорите, без да забравяте, че сте под клетва, което означава, че трябва да казвате цялата истина. Разбрахте ли ме?

— Да.

— Кажете ми абсолютно всичко, което ви каза онзи мъж.

— Попита за Луиза и аз му казах, че я няма. Това го разстрои. После каза нещо от рода на: „Кажи й, че току-що се видях с Фараона, че тя не може да постъпва така с мен и че когато я намеря, ще я убия“. Аз естествено се изплаших за Луиза. Когато смяната ми свърши, отидох при Ерно, защото смятах, че като шеф на сигурността той трябва да знае за това. Така че му разказах за случилото се.

Стенографската машина спря да трака и в залата се възцари мъртвешка тишина. Артър постепенно осъзнаваше огромната важност на току-що случилото се. Луиза е била замесена в някакъв мръсен бизнес с Фараона и някакъв трети мъж. Третият е казал, че ще я убие. Това представляваше един цял външен кръг от действащи лица и събития по отношение на делото — кръг, в който имаше престъпление и може би конспирация, нямащи нищо общо с Роми и дори може би и с Ерно. Кое като цяло бе добра новина за Роми Гандолф. При това умножаване на възможните заподозрени никой не можеше със сигурност да посочи с пръст точно бедния Роми и да го обрече на смърт.

Мюриъл също съзнаваше поражението, което сама си бе нанесла. Малкото й лице се изкриви в неприятна гримаса. Мюриъл можеше да бъде и лоша.

— Даа... Значи този човек е заплашил, че ще убие Луиза Ремарди около два месеца преди тя наистина да бъде убита, така ли е?

— Да.

— И след като Луиза Ремарди е била убита, детектив Старчек — ето, този човек до мен — е дошъл при вас и ви е разпитал. При това

два пъти. Спомняте ли си?

— Да.

— И вие изобщо не сте му споменали, нали така, че има някакъв мъж, който е дошъл на летище „Дюсейбъл“ и е заплашил да убие Луиза Ремарди?

— Но той не ме попита. А и аз не смятах, че това има нещо общо със смъртта ѝ. Защото, когато разказах на Луиза, тя само се изсмя. Беше сигурна, че това са само приказки.

— Ама, разбира се, как не се сетих — с ирония каза Мюриъл. — От къде на къде ще си мислите, че имало нещо общо с нейното убийство. Някакъв си мъж заявява, че ще я убие, и тя е убита. За каква връзка изобщо може да става дума?

— Протестирам срещу този тон — обади се Марта.

— Ти протестираш? — недоверчиво попита Мюриъл. После се обърна към Лари: — Я излез да видим в коридора. Там може да има още шест-седем души, готови да ни уверят, че те са ги убили и тримата.

— А срещу това вече съвсем решително протестирам — заяви Марта.

— Трябва да спра — въздъхна Мюриъл. — Толкова съм бясна, че не мога да продължа. — Главата ѝ се клатеше като шамандура при вълнение.

Винаги лесно избухлива, Марта не се сдържа. Напомни, че двете с Мюриъл са се споразумели за двучасово снемане на показанията. Заплаши, че Женевиер повече няма да отговаря на въпроси. Жените се караха, а Артър ги наблюдаваше. За Марта разпитът беше приключил.

Артър се опитваше да се изолира от препирнята и да обмисли случилото се. Срокът за събиране на допълнителни сведения, отпуснат от Апелативния съд, изтичаше утре. Беше очевидно, че Мюриъл ще се опита да го удължи. Артър определено не беше заинтересован да ѝ позволява това. За него бе най-изгодно Апелативният съд да позволи откриването на процедурата по habeas corpus на Роми на базата на натрупаните до момента доказателства. При това положение, особено в светлината на последните разкрития, Кентън Харлоу — имащ властта да реши казуса — можеше бързо да даде зелена светлина за нов процес срещу Роми Гандолф на база на показанията на Ерно и Женевиер.

Артър се опита да изиграе ролята на умиротворител, с надежда да сложи край на разпита на Женевиев.

— Какво искаш да разследваш? — попита той Мюриъл.

— Ами... естествено силно бих желала да науча повече за мистериозния мъж, който се е появил изневиделица и е заплашил да убие Луиза.

— Какво още би могла да добави госпожа Кариер? Вече ти даде физическото му описание и съобщи, че не му знае името. — Секретарят се намеси, за да запита дали и този разговор е част от протокола. Артър каза „да“, Мюриъл каза „не“. — О, щом толкова ни е грижа за публичността — каза Артър, — за протокола: госпожо Кариер, съществува ли нещо, което бихте могли да ни кажете днес и което би могло да ни помогне да идентифицираме мъжа, заплашил да убие госпожица Ремарди?

Зададе въпроса си с възможно най-мек тон, но Женевиев го изгледа с поглед, изпълнен със съжаление.

— По-добре е да спра сега — каза тя. — Не мога да ви опиша колко дълбоко ме разстройва тази история. Всичко това е истинска лудост. — Изглеждаше готова да използва кърпичката си.

— Може би ще е достатъчно да отговорите с просто „да“ или „не“ на моя въпрос — предложи Артър. — Тогава ще можем да приключим. — Това, което проблесна в очите на Женевиев, спокойно можеше да бъде възприето като омраза. Подобен поглед бе съвсем нетипичен за нея, но в него се четеше толкова голяма уязвимост, че Артър моментално се плесна с ръце по бедрата и заяви: — Добре, съгласен съм да приключваме.

Следващият глас, който се чу, изненада всички:

— Мисля, че тя трябва да отговори на този въпрос.

Беше Лари. Всички се обърнаха към него. Ръцете на секретаря застинаха над стенографската машина — той не знаеше дали е редно да включва в протокола прекъсване от страна на лице, което не е адвокат. Междувременно Мюриъл изгледа Лари с такава ярост, че Артър се зачуди как още не го е ударила. — Накарай я да отговори — настоя Лари. За миг между двамата припламна нещо... проверка на доверието или друго, Артър така и не можа да разбере. След това Мюриъл неохотно отстъпи.

— Добре — въздъхна тя. — Отговорете.

Вместо да се подчини, Женевиер се обърна към Марта.

Марта придърпа стола си малко по-близо до клиентката си и сложи ръка върху нейната, за да я успокои.

— Мисля, че всичко това няма смисъл — каза Женевиер. — Това, което правим, няма да помогне с нищо на момичетата. И доколкото познавам Ерно, от този момент нататък никой няма да знае нищо със сигурност.

— Предлагам да се впише, че свидетелят отказва да сътрудничи — обади се Мюриъл. — Отговорете на въпроса. Известно ли ви е нещо, което може да помогне да бъде идентифициран мъжът, който е заявил, че ще убие Луиза Ремарди?

— Въпросът беше мой — намеси се Артър. — Оттеглям го. — Нямаше представа какво прави. Единственото му съображение беше да опита всичко възможно в посока обратна на тази, в която вървеше Мюриъл.

— Тогава аз го поставям отново — заяви Мюриъл.

— Не е твой ред — възрази Артър. — И вече се съгласихме да прекратим.

— Ами да свършваме — каза Мюриъл. По време на тази размяна на реплики не бе отмествала погледа си от Женевиер, която изглеждаше безсилна да направи каквото и да било друго, освен също да я гледа, макар и с пълни със сълзи очи.

— Вие не ме попитахте дали го познавам — отговори тя на Мюриъл. — Интересувахте се дали ми е казал името си. Не ми го каза. Но аз го бях виждала. Из летището. И вече знам името му. — Тя се обърна към Артър и под измъчения ѝ поглед той изведнъж прозря какво следва и осъзна дълбочината на собствената си глупост. — Беше вашият клиент — съобщи му тя. — Господин Гандолф. Той е мъжът, който каза, че ще убие Луиза.

ТРЕТА ЧАСТ

РЕШЕНИЕТО

25.

29 юни 2001

Той го е направил

Артър направи всичко възможно да избяга от кантората на Стърн сам, но Мюриъл и Лари го настигнаха, докато чакаше на асансьора. Тримата стояха в неловко мълчание пред излъсканите месингови врати. Накрая Мюриъл подхвърли, че ще предложи пред Апелативния съд молбата на Роми за преразглеждане да бъде отхвърлена, но Артър нямаше нито волята, нито силите да я слуша. Когато асансьорът дойде, той ги пусна да слязат преди него.

След няколко минути беше пред входа на небостъргача. Ветрило от стомана и стъкло над главите на посетителите предлагаше защита срещу внезапния летен дъжд. Артър надникна навън, после тръгна под дъжда и измина цяла пряка, преди да усети, че е вир-вода. Мушна се във входа на друга сграда, замисли се за случилото се и отново, без да забележи, тръгна под дъжда. Трябваше да се върне в офиса. Трябваше да разкаже на Памела. В този момент усети, че е гладен, изморен и му се пикае. Но докато дъждът го шибаше, единствената мисъл в главата му бе финалната фраза на госпожа Кариер: „Вашият клиент. Господин Гандолф“. Думите се въртяха и въртяха, докато не се превърнаха в жалка останка и той се видя принуден да приеме очевидното и да потърси твърда почва под краката си. Минута по-късно Артър отново бързаше, тласкан напред от отчаянието, сякаш ако попаднеш на друго място, показанията й щяха да получат друг смисъл.

До този момент Роми бе съществувал в съзнанието му като злочест невинен... и по-важното, той бе гледан на себе си като на доблестен защитник на справедлива кауза. Само че ако Роми беше виновен, тогава светът на Артър ставаше по-различен, по-мрачен — място, което той бе убедил себе си, че повече не се налага да обитава. Животът отново щеше да се превърне в тежка работа и задължения.

В един момент Артър се озова пред витрината на „Мортън“. Изпълнен с отчаяние, той влезе с единственото намерение да потърси мъжката тоалетна, но в този момент се сети за Джилиан, може би

защото зърна с периферното си зрение ефектната ѝ червеникава коса. Приблужи до щанда за козметика, но нея я нямаше. Беше сигурен, че му се е привидяло, когато тя се внезапно се материализира пред него. Явно се беше навела да прибере нещо под щанда.

— Артър! — Джилиан отстъпи крачка назад, с ръка пред гърдите.

— Той го е направил — каза без предисловие Артър. — Реших, че трябва да знаеш. И без това Мюриъл ще го разтръби пред всички. Скоро щеше да го чуеш. Но го е направил той.

— Кой?

— Моят клиент. Роми. Той е виновен.

Джилиан излезе, като сложи преградата на щанда. Приблужи се до него и го хвана за лакътя, както би постъпила с изгубено дете.

— Какво искаш да кажеш с това „Той е виновен“?

Артър описа случилото се по време на снемането на показанията.

— В момента просто не ми го побира главата — призна той.

— Имам усещането, че мозъкът ми е бил в микровълнова фурна или нещо подобно. Къде е тоалетната?

Тя се обади на колегка, че взема почивката си, и го поведе към тоалетните. Предложи да му държи куфарчето. Обясни му, че надолу по ескалаторите има кафе и ще го чака там.

След няколко минути, надявайки се най-сетне да се успокои, Артър се разглеждаше в огледалото над умивалниците в мъжката тоалетна. Косата му беше залепнала и под ярката светлина на флуоресцентните лампи изглеждаше като разлято мастилено петно. Подгизналият му сив костюм изглеждаше черен. Сега разбра защо Джилиан бе подскочила, когато се бе появил така изненадващо пред нея. Та той приличаше на току-що изтърколил се от канавката бездомник.

Излезе, обади се на Памела и я увери, че новините са точно толкова лоши, колкото звучат, после взе ескалатора надолу към малкото кафе, което „Мортън“ бяха отворили неотдавна в пореден опит да задържат клиентите си в магазина колкото се може по-дълго. Днес идеята работеше. Макар обедната почивка отдавна да бе отминала, повечето от малките бели масички бяха заети от жени, дошли да изчакат тук преминаването на бурята. Пликовете с покупки стояха при краката им.

Джилиан седеше недалеч с гръб към него и довършваше цигарата си. Кой знае благодарение на какъв механизъм това премахна част от шока след думите на госпожа Кариер. Въпреки че му ставаше все по-студено и независимо от пълното му объркване, Джилиан, като личност, продължаваше да му внушава едновременно глад и възбуда. Но не можеше да се преструва, че тя не бе постигнала това с разкритията си при последната им среща. Защото той осъзнаваше, че е преследван от образа на горящата тялото си с цигари демонизирана тийнейджърка. Можеше да я види съвсем ясно в съзнанието си: смъртно бледа и слаба, как опира огънчето до вътрешната страна на ръката си, запазвайки тържествения си израз въпреки болката и противната остра миризма на собствената ѝ изгоряла плът.

Образът го накара да застине. Артър знаеше, че е човек на безкрайните неудовлетворени мечти. Но върху картината на вечния страдащ младеж се бе наложила втора — тази на мъжа на трийсет, в който се бе превърнал, и този мъж не беше нито дете, нито глупак, а някой, започнал да се учи от грешките си, вместо да ги повтаря до втръсване, човек, способен не само да овладее копнежите си, но дори да ги загърби. През последната седмица и половина, откакто бе спрял да ходи в кантората, бе мислил често за Джилиан. Да, сърцето му се изпълваше, да, той бе анализирал до затъпяване всичките си разговори с нея и дори ги бе украсявал с лукави забележки от своя страна, забележки, породени от работещия на високи обороти мотор на неговите фантазии. Но пулсът му бе забавил хода си, защото Артър бе осъзнал рисковете. Познаваше страстта добре, но не бе така свикнал с мъката.

Разводът го бе оставил безутешен. Но истината бе, че се бе оженил за Маря просто защото тя се бе съгласила да го допусне до себе си. Беше много симпатична. А Артър бе изненадал дори себе си с похотливостта си. И въпреки това през нито един от около четиридесетте дни съвместен живот не бе имал нито за миг чувството, че започва да я разбира. Не можа да я накара да затваря вратата на тоалетната, както и да се наслаждава на американската храна. Защо никой не му бе казал колко е трудно да обясниш себе си на човек, израсъл без телевизор, който има само смътна представа кой е Ричард Никсън, да не говорим за Фара Фосет или куба на Рубик? Всеки миг бе изненада, особено последният, когато тя му бе съобщила, че го

изоставя заради някакъв провинциалист, при това не какъв да е, а... плочкаджия!

„Как можеш да ме изоставиш? — беше я попитал той. — Мен и нашия живот?“

— Тва? — бе отговорила тя. — Тва е нищо.

Беше отвратително. Но Джилиан — жена, към която се домогваше по толкова възвишен, макар и несъмнено глупав начин — представляваше много по-голяма опасност. В този свят той не притежаваше почти нищо. Но не бе съвсем така — притежаваше Душата си, своята крехка и лесно ранима душа. Човек, толкова смачкан и компрометиран, колкото бе Джилиан, човек, оставил се да бъде победен от собствените си демони до такава степен, че да падне до пиянство, престъпност, кръвосмешение и Бог знае още какво... подобен човек можеше да бъде непредсказуем като Сюзан. Беше казал на Джилиан, че не се страхува от нея. Смело... и дръзко. Само че след това бе осъзнал, че не е съвсем вярно. В късните следобеди, когато се откъсваше от бюрото си, обръщаше поглед към реката и оставяше съзнанието си да полети по пламналата в оранжево вода, мисълта за Джилиан бе водила след себе си и съвсем ялната представа за начина, по който любовта може да се превърне в катастрофа.

Застанал в сутерена на „Мортън“, той премисли всичко за пореден път. След това направи крачката напред. Можеше да бъде само себе си, а това означаваше да преследва докрай шанса да бъде с някой, за когото е мечтал, и да прескочи някак непреодолимата дистанция между образа в съзнанието си и действителния човек. Защото Артър твърдо вярваше, че също както на храна, здраве и подслон, всеки има право на това.

Джилан запали трета цигара. Напоследък ги бе намалила до кутия на ден, но последните няколко срещи с Артър я бяха изнервили и сега пушеше повече. Не че това беше толкова лошо, неприятното бе, че имаше нужда от подкрепата на никотина. Беше ги отказала още в училище, а после бе пропушила наново в Хейзълдън, когато я бяха хоспитализирали. На срещите за груповата терапия „Анонимни наркомани“ пък всеки държеше цигара. Тя знаеше, че сменя една пристрастеност с друга и че новата е почти също толкова смъртоносна,

а на всичко отгоре и не така забавна, но такива бяха условията на живота, когато го живееш ден за ден.

Обърна се и видя Артър да идва. Беше дълбоко умислен. Имаше да му казва нещо важно и затова дори не го изчака да седне.

— Не трябва да се отказваш, Артър. — Но угълчетата на устата му бяха увиснали. Той седна до нея видимо обезсърчен. — Нямам правото да ти давам съвет — продължи тя, — но все пак те моля да ми позволиш. До момента си свършил много добра работа. Щом досега е имало един неоткрит свидетел, възможно е да има и още.

Докато го бе чакала, отначало се беше разтревожила за него. След като го бе посетила у дома му, след като се бе запознала със Сюзан, след като бе изслушала изпълнените му с възхищение разкази за баща му, бе пожелала да му се случи нещо хубаво, не заради друго, а просто защото той го заслужаваше. Провалът в делото Гандолф щеше да е незаслужен удар.

Но онова, което я изправи отново очи в очи с онази Джилиан, така често шокираща самата себе си, бе остро и разочарование при новината, донесена от Артър. Всички, някога вадели си хляба с правораздаване, знаеха старата максима, че обвиняемите най-често заслужават наказанието си. Но въпреки това, докато бе седяла и пушила, а пепелта в пепелника се бе увеличавала, тя постепенно — и изненадващо спокойно — бе разбрала, че иска освобождаването на Роми Гандолф. Искаше нейната присъда — подобно на много други нейни преценки от онзи период — да се окаже грешка. И да бъде поправена. Защото най-сетне бе разбрала окончателно: за нея новият живот за Гандолф се отъждествяваше със собственото ѝ възраждане. Така че тя зависеше от Артър, този нов рицар на честността... нейния рицар. Защото такъв бе Артър. Човек, на когото можеш да разчиташ. Непорочен. А може би най-изненадващото във всичко бе това, че тя не искаше да вдигне ръце и да се откаже. Не се чувстваше задължена, но бе решена да го върне към живот.

— Проблемът е — обади се той, — че вярвам на Женевиер. Аз просто ѝ изтръгнах думите от устата.

— Но ти вярваше и на Ерно. Мислиш ли сега, че той е лъгал? — Изглежда, не се бе замислял върху това. — Трябва ти време, Артър. За да говориш с клиента си. И с Ерно.

— Така е.

— Не се отказвай. — Тя хвана двете му ръце върху масата. Усмихна му се окуражително и малко неуверено, по детински, и той отговори на усмивката ѝ. Кимна ѝ, после пъкна ръце дълбоко под мишниците си. Каза ѝ, че умира от студ и че трябва да се прибере, за да се преоблече. Не беше трудно да му повярва — ръцете му бяха като лед.

— Извини ме, Артър, но като те гледам, се чудя дали можеш да мислиш за работа в това състояние. Или се държа като грижовната баба?

— Няма нищо... ще взема такси.

— Ще бъде голям късмет да намериш в такова време. Къде ти е колата? Не е проблем да си взема почивката. — Артър се колебаеше, затова тя се обади по вътрешния телефон на Ралф и той ѝ разреши да излезе. По време на бурята едва ли щяха да се изсипят навалици точно на щанда за козметика. — Хайде, Артър — повика го тя. — Сигурна съм, че безпокойствата какво ще се случи на хубавата ти кола в моите ръце ще те отвлекат от грижите.

Мястото, където паркираше Артър — плащаше месечен абонамент, — беше на половин пряка. Стигнаха дотам по свързаните подземни пасажи с магазини, съединяващи сградите в тази част на Сентър Сити. Самият паркинг бе под един от по-новите небостъргачи и от него се излизаше на Лоуър Ривър, крайбрежната улица, минаваща под Ривър Драйв. Новодошлите в града не можеха да разберат смисъла от този път, както и Джилиан, която не бе идвала тук поне от десетилетие. Всъщност Лоуър Ривър бе замислена като алтернативен път за отбиване на камионите от централните улици на Сентър Сити, понеже даваше достъп до товарните рампи на големите сгради. Идеята бе добра и работеше, но самият път криволичеше, а местата, през които минаваше, изглеждаха сюрреалистично. Мъждиви улични лампи светеха тук по двайсет и четири часа в денонощието, а с годините бездомниците бяха направили от тези места свое основно убежище. Разкапани кашони и мръсни изтърбушени матраци бяха струпани между бетонните подпори, поддържащи естакадите на Ривър Драйв. През пукнатините между отделните елементи на пътното платно се стичаше дъжд, мръсни хора в окъсани дрехи се шляеха между колоните — изглеждаха като извадени от „Клетниците“.

Артър не можеше да се отърси от днешната катастрофа.

— Чувстваш ли се реабилитирана? — поинтересува се той.

В никакъв случай, Артър. Абсолютно не.

— Така ли? След вниманието, което ти отделиха в пресата, ми се струваше, че имаш право да изпитваш известна горчивина.

— В такъв случай беше много мъжествено от твоя страна да дойдеш и лично да ми съобщиш за случилото се. Честно казано, по-скоро бих очаквала ти да си последният, от когото вих го чула.

Джилиан шофираше с неувереността на възрастна жена — въртеше волана силно, използваше спирачките често и следеше лъсналата под дъжда пътна настилка, сякаш наблюдаваше минно поле. Въпреки това, когато спираха на светофар, скришом погледаше към Артър. В сегашното му състояние му трябваше известно време, за да се досети, че тя намеква за случилото се между нея и брат ѝ, за което му бе разказала последния път.

— Точно обратното — побърза да каже той, когато разбра подтекста на думите ѝ. — Мислех си, че може аз да съм те обидил с онова, което ти казах, като слезе от колата.

— О, сигурна съм, че беше прав, Артър. Може би просто аз се опитвах да коригирам високото ти мнение за мен.

— Ти правиш така, че никой да няма шанс за успех с теб. Знаеш го, нали?

Едва сега тя осъзна колко силно е стиснала волана.

— Чувала съм това и преди. Това не означава, че предупрежденията ми не са били за твое добро, Артър. Всъщност по-скоро ги оправдава.

— Така е — съгласи се той. — Чух всичките ти предупреждения. Но аз никога не съм си представял, че си безпогрешна, Джилиан. Само те намирах за силно привлекателна.

— Привлекателна? От къде на къде?

Усещаше го, че я гледа втренчено. Приближаваха се към апартамента му и Артър ѝ даде указания, видимо раздразнен. Причината, изглежда, бе в това, че отново го поставя под лъча на прожектора. Все пак ѝ отговори:

— Мисля, че ти си много умна и много красива, което с нищо не се различава от онова, което всички останали мислят за теб, Джилиан. Знаеш какви мисли събуждаш у мъжете, така че поне не се преструвай.

— Искаш да кажеш сексуално привлекателна? — поиска да се увери тя. По някаква причина фактът, че седи зад волана, я предразполагаше към прямота. Или може би беше заради безпогрешния ѝ инстинкт да държи всички на разстояние? Все пак смяташе, че донякъде е права.

— Казваш го, сякаш не го одобряваш. Само че това е факт от живота, нали?

Артър посочи без думи блока, в който бе апартаментът му, и Джилиан отби с облекчение. Вече можеше да се обърне и да го погледне.

— Това е в основата на всичко, нали? Сексът?

Наранен, той направи гримаса. Вече съжаляваше за всичко. Тя го виждаше върху лицето му. Този разговор... И всичко друго, което бе казал досега и което го бе направило мишена за грубия ѝ език.

— Почакай малко — обади се той. — Не виждам какво нередно би имало да кажа сега „да“. Искаш да разложим всичко на основните компоненти? Добре, аз бих искал да правя любов с теб. Не веднага... някога. Ти си много привлекателна жена. Аз пък съм мъж. Това са първични инстинкти. Разбери, не искам да кажа, че това ще стане днес, утре или в близко бъдеще. Искам да те опозная. И ти да опознаеш мен. Искам да ме разбереш и харесаш в такава степен, че сама да го пожелаеш. А сега можеш да се надсмееш и над това, Джилиан. — Той отвори вратата на колата, но тя посегна и го спря.

— Няма да се надсмивам над нищо, Артър. Но и в моите думи има логика.

— В какъв смисъл?

— Какъв беше изразът? „Влюбване“? Ти се ловиш за образи, които сам си си създал, Артър. Образи отпреди не знам кога. Ти не ме виждаш такава, каквато съм.

— А може би те виждам по-ясно, отколкото ти самата можеш да видиш себе си.

— Има много неща, които не знаеш, Артър. — Тя погледна към улицата, сгушена под раззеленилите се извити клони на големи стари брястове. Листата почти не позволяваха на дъжда да проникне под тях. На устните ѝ бе думата „хероин“, но ако разкажеше тази история сега, Артър щеше да заподозре, че го прави както предишния път, когато

драматичното споменаване на Карл моментално го бе отблъснало. — Много... — повтори тя. — И това ме плаши.

— Защото?

— Защото е неизбежно да се разочароваш. Аз ще се чувствам като истински злодей, а ти ще бъдеш много по-охладнал, отколкото изобщо можеш да си представиш.

— Добре де, нека това бъде мой проблем — каза той. После бутна вратата да се разтвори по-широко. — Виж, писна ми от тези разговори. Писна ми да ми обясняваш какво искам. Имаш право да кажеш „не“. Чуval съм го и преди и още не съм скочил от никой мост. Така че кажи „не“ — веднъж и завинаги — и да приключваме. Но престани да ме дразниш.

— Но аз не искам да казвам „не“ — отговори тя. Думите смразиха сърцето ѝ. Артър изглеждаше смаян. Джилиан гледаше право пред себе си през намокреното от дъжда стъкло. Беше смутена и изплашена и докато се чудеше какво да каже, го попита дали е паркирала колата добре.

— Прекрасно — каза той. — Ела горе. Ще ти дам списание и нещо студено за пиене, докато се преоблека.

Вероятно следвайки примера на баща си, Артър държеше щорите на южните прозорци пуснати през лятото, така че старият апартамент изглеждаше потънал в полумрак, пропит с миризма на старо и готвено, покрит с прах. Също като нея, Артър бе объркан от току-що проведения разговор, така че неспокойно се разходи и включи всички климатици. Попита я какво иска да пие и веднага се поправи:

— Имах предвид нещо безалкохолно. Проблемът е, че не зная какво е останало в хладилника. — Тръгна натам, но тя му каза, че не иска нищо. — Добре — поколеба се той, — дай ми минутка. — Тръгна към спалнята без повече думи и затвори вратата зад себе си.

Джилиан остана сама в дневната. От спалнята се чуваше тракане от отваряне и затваряне на чекмеджета. Накрая тя отиде до прозореца и вдигна щората. Облаците в небето се разкъсваха и дори изглеждаше, че може да се покаже слънце. „Артър Рейвън — помисли си тя. — Кой би могъл да си представи?“ Но в тялото ѝ вибрираше тръпка на наслада. Това бе причината човек да се събужда всеки ден. Защото животът винаги може да поднесе всякакви изненади. Тя бързо се отдръпна от прозореца и решително почука на вратата на спалнята.

— Мога ли да вляза, Артър?

Той откrehна вратата и надникна навън. Попита я какво е казала и тя повтори.

— Защо? — Тя само го погледна. — О, моля те, сигурно искаш да ми докажеш, че цялата драма не си струва емоциите.

В думите му може би се съдържаше някаква истина. Джилиан усещаше, че се е подала на един от онези подтици, които ѝ бяха навлекли толкова неприятности през изтеклите години. Но беше права да смята, че тази връзка не може да просъществува под светлината на деня. Единственото място, където можеше да бъде реализирана, бе потънал в мрак будоар.

— Артър, само не се прави сега на непристъпен. Съмнявам, се, че бих събрала още веднъж куража да опитам това. — Тя се промъкна през откrehнатата врата и го целуна. Целувката се получи суха, студена и невпечатляваща дори като първи опит. Но доказваше правотата ѝ. Когато той отстъпи, тя видя, че е само по мокри чорапи. — Как ще го направим, Артър?

— Бавно — беше отговорът... Сега я целуна той. Не беше различно от първата целувка. Хвана я за ръка и я отведе при леглото. Спусна щорите плътно и в спалнята се възцари полумрак. — Сега се съблечи — каза той, без да я поглежда. — После седни до мен. Нищо повече, нека само поседим.

Тя се съблече с гръб към него. Сгъна дрехите си, сложи ги на седалката на един стол и седна. Матракът подаде под тежестта им. Седяха достатъчно близо и тя усещаше дебелилото му бедро да се трие в нея. Свали поглед и видя, че членът му вече стърчи между краката му. Знаеше, че в Артър се борят нежност и алчност. Нямаше представа кое от двете ще надделее. По-скоро очакваше да бъде груб. Но вече бе взела решение и бе скочила в тъмното.

В началото не стана нищо. Беше късен следобед и дневната светлина сякаш приглушаваше проникващите отвън звуци. Наближаваше края на деня, в далечината изхърка автобус.

След няколко минути тя усети връхчетата на пръстите му върху бедрото си. Докосваше я бавно. Докосна коляното и. Едва-едва докосна гърба ѝ, раменете ѝ. Докосна шията ѝ. Както бе обещал, правеше го бавно. Когато докосна гърдите и, зърната ѝ вече се бяха втвърдили. Целуна ги — раменете, гърдите. Целуна я за миг по устните, след това

продължи надолу. Разтвори коленете ѝ и бавно стигна с уста между тях. Погали я с език наоколо, после го вкара вътре.

За миг тя отвори очи и видя пред себе си блестящото му теме. Няколко непокорни косъмчета стърчаха едно до друго и тя с мъка потисна фаталния импулс да се засмее. Отклони погледа си... искаше да се получи, насили се да изживее само усещането и бавно се отпусна върху вълната на наслаждението. Няколко пъти дисциплинирано ѝ съзнание се опитваше да поеме контрола, но всеки път тя успешно се преборваше с него и всеки следващ път се получаваше все по-лесно, така че към момента, когато го почувства в себе си, вече можеше да сподели удоволствието. „Това е животът“, помисли си тя. Тези забравени удоволствия бяха реката, напояваща онова забравено нещо на име живот. Тя се понесе нагоре по сребърното течение и дори не забеляза момента, в който бе посегнала към него, но вече бяха съединени, страната ѝ бе долепена до рамото му, краката ѝ бяха закопчани на гърба му, а тялото ѝ реагираше на неговия ритъм.

По-късно той вдигна щорите, за да пусне светлина. Тя заслони очите си, но видя, че стои изправен пред нея и я разглежда.

— Наистина си много красива — прошепна той.

— Аз съм една от онези жени, Артър, които изглеждат най-добре облечени. — Беше прекарала часове в критични самооценки пред огледалото и знаеше какво виждат очите му. Беше покрита с лунички и толкова бяла, че краката ѝ буквално синееха, имаше дълги крайници и малки гърди.

Любопитното при Артър бе, че той изглеждаше доста по-различен. Вярно, около корема му имаше излишна плът, но си личеше, че прекарва част от свободното си време в салона. Издутото му тяло бе по-скоро резултат на изпъкналия му гръден кош. Имаше тесни бедра, тънки като на птица крака и хубави здрави ръце. Освен това беше най-косматият мъж, когото бе виждала. Без дрехи изглеждаше енергичен и бърз. Органът му, загубил ерекцията си, блестеше сред окосмението като крушка. Беше в стила на останалото от Артър: по-дебел от средното, но не особено дълъг. Артър легна на леглото до нея и продължи да я разглежда. Тя протегна ръка, наведе се и лапна цялото „нещо“. След секунди то се уголеми.

— Не още — тихо каза той.

Но тя не го пусна. Вместо това се зае с него с подчертана нежност, нежността, която той ѝ бе показал, и след малко ерекцията му бе пълна; после тя хвана пениса му като пръчка и започна да гали с него лицето си, очите, бузите, устата... и отново го пое. Когато го пусна, той падна до нея и заспа.

Тя вдигна падналото до леглото одеяло и се зави. Загледа се в стария полилей на тавана. Гледаше го, без да го вижда, защото се вслушваше в собствените си усещания. Времето течеше. Когато Артър проговори, разбра, че се е събудил, без да го е усетила.

— В Библията е казано добре.

— Библията? Това ли е, за което си мислиш, Артър?

— Да. — Тя затвори очи. Щеше да е ужасно, ако този скъпоценен момент се опорочеше от тирада или се изродеше в проповед. Той продължи: — Да... Мисля си за онази фраза: „И той я позна“.

— Това е заради гръцкия.

— Така ли? Е, вярна е. Нали?

— Познаваш ли ме, Артър?

— Понякога да. Познавам нещо съществено в теб.

Тя се замисли и намери идеята за нелепа. Никой не я познаваше. Тя самата не се познаваше.

— Какво тогава знаеш за мен?

— Зная, че си страдала през целия си живот, също като мен. Зная, че ти е писнало да бъдеш сама. Така ли е?

— Нямам представа — призна тя.

— Искаш уважението, което заслужаваш — продължи той. — Нуждаеш се от това.

Тя седна в леглото. Разговорът я караше да се чувства неловко.

— Не мисли. — И го целуна. — Можеш ли да го направиш още веднъж?

— Имам големи резерви — отвърна ѝ той. — Събирал съм ги цял живот.

— Защото искам да го направим пак.

Когато свършиха, тя отиде в малката баня на Артър. Този път той се бе представил много по-добре. Всеки път, когато бе помръдвал, в тялото ѝ се бяха развихряли забравени усещания. Беше пышкала, беше викала, стенала, а накрая я бе помел оргазъм със сила, достойна за

скалата на Рихтер. Беше се разлюляла на върха като гнездо на дърво, беше загубила представа за времето и само бе се молила това да не свършва, а когато го бе пуснала, го бе направила само защото знаеше, че в следващия миг ще припадне.

Краката ѝ трепереха така, че се питаше дали ще може да стои на тях. „А колко обикновен изглежда“ — помисли си тя. Колата му ставаше за Бевърли Хилс, но банята му беше като в блок, даван под наем. Умивалникът се крепеше на хромирани крака. Кой знае кога някой бе монтирал над казанчето завеска и губер по перваза на чинията и тя седна на него, спомняйки си миговете на екстаза. За своя изненада се разплака. Беше смаяна... смаяна от емоцията, която бе разтърсила тялото ѝ, и от думите, излезли от устата ѝ.

Тя изви. Затисна устата си с ръце, но не можеше да спре. Артър я чу, почука настойчиво на вратата няколко пъти и когато не му отговори, влезе със сила. Тя седеше гола на чинията, вдигнала поглед към него.

— Толкова силно го исках — каза тя, сякаш говореше на себе си. Нямахте представа какво точно е то, но определено не бе актът. Разнообразието на едно мимолетно удоволствие в един свят на нещастие? Уважението, както бе казал той? Лудостта на това безименно желание, лежало заровено в душата ѝ като древно съкровище, я зашемети. О, колко силно го бе желала наистина!

Остана да седи и да плаче, изливаше сълзите си и повтаряше отново и отново колко силно го е искала. Артър клекна до нея на студеният плочки, прегърна я и каза:

— Вече го имаш, имаш го.

26.

28 юни 2001

Умен

— О, господи! — възкликна Мюриъл веднага след като вратите на асансьора се затвориха и Артър Рейвън остана отвън. Сложи ръка на гърдите си и се облегна на Лари, намести тясното си рамо върху лакътя му. — Кога се усети?

— Преди Артър — отговори Лари и поклати глава със съжаление. Артър продължаваше да му харесва, въпреки че го бяха прекарвали. Там горе, пред асансьора, когато въздухът между тримата бе чуплив като стъкло, Артър изглеждаше на ръба на припадъка, а тежкото му дипломатическо куфарче — като воденичен камък, овесен на шията му. — В един момент се замислих дали да не извикам бърза помощ. Какво ли ще предприеме сега?

— Вероятно ще отиде в Ръдърд, за да види как ще реагира клиентът му, или в околната болница, за да направи същото с Ерно, ако той още е жив. Чух, че положението му се е влошило.

Лари направи саркастична бележка по повод здравето на Ерно, а после зададе интересуващия го от самото начало въпрос, а именно дали Артър е изчерпал възможностите си за маневриране в съда. Мюриъл сви рамене. В момента много повече я интересуваше да разбере как Лари се бе сетил, че именно Роми е заплашвал да убие Луиза.

— Ами... непрекъснато се питах каква е историята на тази жена — обясни Лари. — Женевиер е свестен човек. Обикновено свестните хора трябва да имат основателна причина да крият истината. Докато я слушах, в съзнанието ми се оформи следната картина за логиката ѝ: „Луиза е мъртва и това не може да се промени. При това положение нека направя най-доброто за дъщерите ѝ“. А това означаваше да не се разгласява истинската история, но не просто защото Ти Ен може да насъска кучетата подир наследничките, а защото това е като да се изтакваш на гроба ѝ. Нали разбираш, кажеш ли веднъж, че Роми е

заплашвал Луиза, трябва да обясниш и защо. Така целият свят ще научи за билетите, включително момичетата на Луиза.

Излязоха във фоайето. Мюриъл имаше хубав летен загар, но Лари можеше да види, че е озарена и от победата. Когато бе щастлива и се отпуснеше, Мюриъл можеше да е най-веселото момиче на света. А в момента бе щастлива, особено да бъде с него.

— Ти си моят мъж, Лари — усмихна му се тя и се видя тясната пролука между предните ѝ зъби. Поиска му се тази фраза да не му действа толкова възбуждащо, колкото се получи. Може би ако двамата с Мюриъл се бяха разбрали преди десетина години, сега щяха да бъдат щастливо възрастно семейство. Но човек винаги иска онова, което не може да получи, и след срина в Атланта той се бе примирил: нямаше да прежали Мюриъл до края на дните си.

Мислите му за нея както винаги имаха отношение към онова, което хората наричаха съдба. С всяка фибра от тялото си тя бе човек, който вярва, че съществува Планът — план, към който държеше да бъде съпричастна, и когато беше с нея, Лари неизменно се намираше под въздействието на тази магия. И обратно, когато я загубеше, губеше и вярата, че му предстоят велики дела.

Валеше проливен дъжд, но Мюриъл успя да спре такси. Лари бе оставил нещата си в нейния кабинет и затова се качиха двамата. По пътя Мюриъл го попита за мнението му на кой от репортерите да даде сензацията. Все още имаше време да ги включат в телевизионните новини. Обади се по телефона си на Стенли Розенбърг в „Канал 5“.

— Стю? Имам заглавието за утрешните новини. Искаш ли да го чуеш: „Свидетел: Гандолф заплаши, че ще убие една от жертвите от Четвърти юли“.

Лари обаче не виждаше повод за чак такова ликуване. Настроението му бе скапано, което вероятно се дължеше на факта, че бе до Мюриъл. Но той избута встрани многото въпроси по снемането на показанията, които го тревожеха. Първо, беше бесен на себе си, че не бе заподозрял продавачка на билети в кражбата на билети. После се сети кое го бе подвело.

— Знаеш ли — обади се той, когато Мюриъл заговори, — преглеждал съм бележките си от разговора с Ерно през октомври деветдесет и първа поне стотина пъти. Не, двеста. Когато го попитах как така Луиза печати пари, той — забележи, той сам — отвори темата

за крадените билети и заяви, че не са имали проблем от години. Може би не е бил наясно как точно го е правила. Онова, което Женевиев е чула от Катерицата — „Видях Фараона и ще я убия“ — това може да е прозвучало на Ерно като индикация, че Луиза го изоставя.

— Заради Роми? Освен това защо Ерно ще нареди да претърсят Луиза, ако не е знаел за билетите?

Мюриъл беше твърде възбудена, за да се безпокои, но той настоя.

— Има и нещо друго. В бележките ми пише, че Ерно ме е посъветвал да призовем Женевиев пред голямото жури.

— Предполагал е, че тя ще натопи Роми?

— Очевидно. Само че защо толкова хитро? Защо да не ми каже направо, че Катерицата е заплашвал да убие Луиза, вместо да се прави на тъп?

Когато слязоха от таксито, дъждът плющеше с всичка сила. Мюриъл вдигна куфарчето си над главата и забърза напред, тракайки с токчета по гранитните стъпала на сградата на кметството. Постройката вече бе на един век — тухлена сграда, построена в стила на потискащите фабрики от онази епоха. Дори в слънчево време светлината вътре бе оцветена в шеллак. Тук Мюриъл бе като кралица. Приставите при металните детектори на входа я поздравиха почтително, а нямаше минаване през фойето, без да бъде спряна през няколко метра. Двама заместник главни прокурори, разпитали деветгодишно дете във връзка с убийството на друго дете, изтичаха след нея, за да поискат разрешение за сключване на извънсъдебно споразумение. Тя им каза, че още е твърде рано, после поздрави десетина души по име и ги заговори. Правеше го по много поестествен начин, отколкото преди години, когато за Лари беше немислимо да си я представи като ловък политик: изглеждаше искрено заинтересувана от оправянето на нечия баба след счупване на таза и държеше на всяка цена да научи как се справя някаква третокласничка в старото ѝ училище. Единствено онези, които познаваха Мюриъл добре, можеха да разберат, че това е поза, понеже Мюриъл рядко споделяше важни неща за себе си.

Лари избърза напред и я изчака пред асансьорите. Ерно продължаваше да не му дава мира.

— Ами това? — каза на Мюриъл, когато се озоваха сами в асансьора: — Ерно чува за Катерицата и Луиза от Женевиев.

Катерицата е крадец, а от друга страна, по думите на самия Ерно, най-удобното нещо за крадене там са билетите, и на всичко отгоре Луиза е пътнически агент. Така че той нарежда да я претърсят под някакъв претекст.

— Така.

— Но не намира билети. Тогава избира врата номер две: просто някакъв влюбен ненормалник, който говори глупости. Но след това тя е убита. И ето че той вдига чинно ръка и ни информира: аз знаех за какво става дума.

— Защото?

— Защото е оплескал нещата. Защото трябва да признае, че е нарушил споразумението със синдиката и я е претърсил под претекст. И изобщо не е информирал полицията за Катерицата. Някой добър адвокат би могъл да издои и Ерно, и компанията до дупка, а пък шефовете са щели да го обвинят, че е спал и не си е гледал работата... Но в този момент племенникът му е арестуван и той обмисля нещата още веднъж, защото наистина иска по някакъв начин да спаси Колинс. Нямам представа кой от двамата е разбрал, че медальонът е у Катерицата — дали Колинс го е видял наистина, или Ерно е провел малко детективско разследване и е съобщил наученото на Колинс, — но Ерно ми казва същността на части, за да не си изцапа случайно обувките. „Иди при Колинс. А, и между другото призови Женевиер“. Не мислиш ли, че мозайката се намества, а?

Влязоха в огромната приемна пред кабинетите на областния прокурор и главния му заместник. Мюриъл спря при едно от секретарските бюра, за да вземе дошлите за нея обаждания и купчина поща. Когато влязоха в кабинета ѝ, затвори вратата и накара Лари да възпроизведе още веднъж логиката на събитията, както той я виждаше.

— Било е истината — заключи Лари. — Онова, което Ерно ни е казал тогава. Винаги си е било истината. Просто сега нервите му не издържаха, понеже тогава ни е дал ключовата улика, а сега умира в затвора.

Той спря и я загледа. Тя обмисляше чутото и със свити устни оценяваше скритите възможности.

— Окей — каза Мюриъл накрая. — Да извикаме сега глашатаите. И няколко свидетели.

— Защо?

— Щом толкова настояваш да го чуеш, ще ти кажа. — Тя сложи ръка на рамото му. — Ти беше прав. Или поне беше доста близо. Не, прав си. — Тъмните ѝ очи блестяха като диаманти. — Ти си винаги прав, Лари. — Настъпи неловка пауза и тя свали ръката си от рамото му. — Прав си — повтори тя решително и хвърли пощата на писалището си. — Е, сега щастлив ли си най-после?

Лари установи, че не е напълно щастлив.

— Нещо ме човърка за онзи, дето е продавал билетите. Фараона.

— Какво?

— Не знам. Но много ми се иска да мога да му прочета правата. Ако Фараона е голяма клечка, може да отрече всичко, което ни каза Женевиер, особено ако Артър се добере до него преди мен и го осветли как стоят нещата.

— Тогава да го намерим.

— Предполагам, че Фараона е някакъв гангстерски прякор, нали така? — Мюриъл бе на същото мнение. — Ще се обадя на момчетата в „Организирана престъпност“ — замислено продължи Лари. — Те вече ми помогнаха за връзката на Ерно с ГИЗ.

— Ти да не си вземал хапчета за поумняване напоследък?

— Ако бях толкова умен, щях да се сетя да сложа колелца на куфарите. Сещам се за това само когато тръгвам за летището.

Мюриъл се засмя, съблече жакета си и остана по рокля без ръкави. През лятото в прокуратурата рядко ставаше под двайсет и седем градуса и не помагаша никакви климатици. Раменете ѝ се белеха. Когато отново погледна Лари, лицето ѝ бе съвсем сериозно.

— Не, Лари, ти си умен — тихо каза тя и добави: — Ти просто разби света ми в Атланта. — Не бяха говорили за Атланта — нито в самолета на връщане, нито през дните после и Лари нямаше никакво желание да говори за това точно сега. Ако се наложеше, щеше да се оправдае с пиенето и толкоз. Когато тя продължи, той изпита облекчение, че темата е съвсем различна: — Онзи знак на равенство, който постави между Род и Талмадж... Не мога да избия това от главата си.

— Не трябваше да го казвам.

— Вярно е — съгласи се тя. — Прав си, не трябваше да го казваш. Но онова, което се питам, е защо изобщо ми го каза, а не дали

е трябвало, или не. Идваш значи и ми заявяваш: „Не ти завиждам“. Какво беше това, Лари?

— Не съм сигурен, Мюриъл. Мисля... смятах, че съм прав.

— Добре де, какво спечели от това? Или какво спечелих аз, да кажем?

Изведнъж Лари се почувства адски гузен.

— Съжалявам, Мюриъл. Честно... Трябваше да си държа устата затворена.

Но това очевидно не беше отговорът, който ѝ трябваше. Тя го изгледа продължително, после погледът ѝ омекна и съвсем нетипично за нея в него се появи тъга.

— Ама наистина, Лари — прошепна тя, — кога стана толкова умен?

— Просто те познавам, Мюриъл. Не зная много. Но теб те познавам.

— Сигурно е заради това — съгласи се тя.

Имаше в Атланта един момент, когато Лари си бе помислил, че и на нея ѝ се иска колкото на него, и от начина, по който го гледаше сега, започваше да усеща същото. Какво ли означаваше това, по дяволите? Нищо хубаво, реши той. Взе нещата си от шкафа, в който ги бе оставил, прибра си папката и демонстрирайки отчайваща синоптична непрозорливост, извади сгъваемия си чадър. Беше с размера на полицейска палка и той ѝ го показва.

— Както виждаш, не съм толкова умен, колкото си мислиш.

Тя седна зад писалището и се залови за работа, но решително поклати глава, за да изрази несъгласието си.

29 юни 2001

Врагът

— Той ще ни обясни — каза Памела на Артър, когато той я взе в шест сутринта за поредната експедиция до Ръдърд. Беше успяла да убеди себе си през нощта, но Артър подозираше, че дори тя не вярва напълно в това. След девет месеца стаж в големия град в нея вече започваха да се долавят наченки на скептицизъм. Противници я бяха лъгали, съдии бяха отсъждали несправедливо... няколко пъти дори бе изпуснала горчиви подмятания по отношение на мъжете.

Но тази сутрин той не беше в настроение да се кара с никого на тема какво е възможно и какво не. Подкара колата. Сърцето му летеше. Точно в тази секунда една красива жена с ръждивочервена коса спеше в леглото му, жена със стройни рамене и златни лунички по гърба. Той, Артър Рейвън, се бе докарал до пълно физическо изтощение от любов с жената, която желаше, не... жената, която бе желал от толкова време, че самият ѝ образ се бе превърнал в олицетворение на желанието. Двамата с Памела започнаха разговор за случая, но мислите му непрестанно се връщаха към Джилиан и трябваше да полага върховно усилие, за да спре щастливия смях да не избълбука нагоре в гърдите му.

Да, тя несъмнено беше осъдена. Духът му се рееше по планинско плато, от двете страни на което се спускаха урви. На преден план бе Роми, който след месеци упорит труд се бе оказал виновен. А понякога мислите му се помрачаваха от гадната мъгла на безчестие, увиснала над Джилиан. В тези моменти си спомняше за предупрежденията ѝ, че скоро той ще се разочарова от нея. Но тогава, едва ли не насилвайки себе си, си позволяваше отново да се потопи в лепкаво сладкия сироп на блаженството.

Когато пристигнаха в затвора, както винаги се наложи да изчакат. През това време Артър позвъни в кантората и му съобщи, че същата сутрин Мюриъл е завела молба в Апелативния съд с искане да се прекратят всички съдебни действия по случая Гандолф. Беше

приложила преписи на двата протокола със снети показания — на Женевиер и Ерн — и като мотив бе изтъкнала същото, което и Артър би направил на нейно място: че проблемът не е Ердай, а Роми. Държавата не бе задължена да проверява дали Ерн е натрупал в себе си горчивина чужда, решил да си достави удоволствието на път за онзи свят да обърне още една каруца, или е напълно честен, макар и заблуждаващ се гражданин. Единственият въпрос пред съда бе да прецени има ли достатъчно основания да се приеме, че досега Роми Гандолф не е разполагал с истинска възможност да обжалва обвиненията срещу него. Колкото и неохотно да бе говорила Женевиер, показанията ѝ само увеличаваха сумата от улики за вината на Гандолф. В тази светлина съдебният процес бе продължил повече от достатъчно. Като се обръщаше към Апелативния съд вместо към Харлоу, Мюриъл все едно бе надписала молбата си „Опит да се предотвратят бъдещи отсъждания на един милослив съдия“, но адресатът бе правилно избран и поне даваше възможност на апелативните съдии да защитят правомощията си в неспиращата борба с Кентън Харлоу. Налагаше се Артър и Памела да започнат работа върху черновата на контра-молба. Очертаваше се дълъг уикенд — особено дълъг, ако Роми не предложеше някакъв отговор на онова, което бе заявила Женевиер.

Понеже случаят на Роми набираше известност, персоналят в Ръдърд реагираше на честите посещения на Артър и Памела по два очевидни начина. Повечето от служителите — а те се идентифицираха с правоохранителните органи — бяха започнали да се държат с адвокатите подчертано хладно. Директорът например бе отказал да разреши свиждането днес, оправдавайки се със стандартния мотив за недостиг на персонал, и бе отстъпил едва когато Артър се обади на главния юрист в Главното управление на затворите. За щастие имаше и други служители, които се отнасяха с повече съчувствие. Те отдавна бяха приели като житейска истина, че някакъв процент от затворниците не са чак толкова лоши и че има поне един-двама, които са си направо невинни. Благодарение на ежедневния си контакт с Роми в течение на цяло десетилетие, имаше надзиратели, които го харесваха, а няколко бяха намекнали пред Артър, че мисълта Роми да е убиец е направо чудовищна. Докато чакаха седнали до караулката, Артър долови погледа на една жена — лейтенант, — която от седмици се държеше подчертано топло към каузата на Роми. Тя несъмнено се бе

почувствала измамена, след като бе прочела заглавията във вестниците през последните двайсет и четири часа. Верен на себе си, Артър изпита неудобство, че е подвел и нея, и толкова много други хора.

Беше нормално да очакват, че Роми ще знае защо адвокатите му се появяват в толкова необичаен час. Затворниците бяха заклет телевизомани, а и фабриката за слухове — основен разпространител на новините от външния свят — работеше със скоростта на интернет. Въпреки това, окован за ръцете и краката, Роми се дотътри до стола от другата страна на разделителната стъклена преграда отслабнал и объркан, но буквално бликащ от жизнерадост.

— Хей, здрасти... как я карате? — поздрави ги той и както всеки път досега попита Памела носи ли венчалната си рокля. Това беше може би десетата им визита и двамата все още не знаеха как да се отнасят към този въпрос. — Та как сте значи? — поинтересува се той. За Роми, изглежда, посещението им беше, за да си побъбрят. В интерес на истината той бе започнал да се радва на повишен брой посетители. Преподобният Блайт и сподвижниците му наминаваха често — факт, за който Артър съдеше по регулярността, с която клиентът му декламираше острата риторика на Блайт.

— Имаме препятствие — съобщи Артър и осъзна, че думата вероятно е извън оскъдния речник на Роми, който изпитваше големи затруднения с нюансировката. Вместо да му обяснява, Артър направо го попита дали помни Женевиев Кариер от летището.

— Черна ли беше?

— Бяла.

— Пълна?

— Да.

— И винаги носи златно кръстче с малък сапфир?

Артър си спомни бижутото едва сега, когато Роми го спомена. Окото на крадеца беше безпогрешно. Гърлото му се сви, преди да зададе следващия си въпрос.

— Добре... казвал ли си й някога, че си искал да убиеш Луиза Ремарди?

— Това ли казва тя?

— Да.

Роми сбърчи лице в дълбок размисъл, сякаш това не беше предмет на обсъждане в цялото крило на затвора през последните

часове.

— Мисля, че не съм. Нее... — Той завъртя глава със засилващо се вътрешно убеждение. Артър погледна към Памела — тя държеше телефонната слушалка между двамата — и видя, че лицето ѝ е възвърнало част от лъчезарността си. — Не — повтори Роми, — мисля, че само другият говореше такива неща. А него никой не го е виждал от години.

— Какви неща?

— Ами... нали знаеш? Убиване и разни такива. Нея. Жената.

— Ти каза ли го на някого?

— А бе нали ти казвам, че него го няма. Хванаха го още преди ченгетата да ме сбарат. Май е яко загази. Онези пичове, с които се дърлеше... не знам, не ми се вярва някога да излезе. Но тук не съм го виждал. Или излежава федерална присъда, или е гушнал букета, вярвай ми.

— За кого говорим?

— За онзи тип, дето вземаше самолетните билети от жената.

Артър погледна жълтия си адвокатски бележник. Имаше навика ожесточено да чеше няколкото останали му островчета коса по черепа си, сякаш за да се отърве най-сетне и от тях, и сега установи, че прави точно това. Двамата с Памела бяха разговаряли с Роми безброй пъти и досега той не беше споменавал за никакви самолетни билети. Когато Артър бе започнал работа в юридическата кантора, Реймънд Хорган му бе казал: „Едно помни: клиентът ти е не само най-големият враг на самия себе си, той е и твоят най-голям враг“.

— За Фараона ли говориш? — направо попита Артър.

Роми се усмихна:

— За него. Той сам се нарича така. Все не можех да му запомня името. — Памела тъкмо питаше дали Роми не помни фамилното име на Фараона. — Може и да съм знаел някакво друго име; но сега помня само Фараона — Фаро.

— А как се запозна с него? — намеси се Артър.

— Не съм съвсем сигурен. Познавахме се отдавна. Май той ме забърса. Но не го бях виждал много време. И изведнъж се видяхме в един клуб. Правех нещо там и хоп... те ти го и него, само дето не си спомних името му, ама той ме позна. И се хванахме заедно. Измислил беше нещо ново. Как се казваше бе? — запита се Роми.

— Кражба — опита се да помогне Артър. Памела до него трепна и го изгледа остро, но той не ѝ обърна внимание. Работата отиваше все по на зле. Клиентът му обаче, свикнал да не се конфронтира с хората, а по-скоро да ги предразполага, се усмихна невинно.

— Нее... тази дума я знам. А бе въртеше там една работа и ми каза, че можел да продава самолетни билети и никой нямало да го хване. Пускал ги през някаква компания. Та ме попита мога ли да му намеря някакви билети, че и двамата да намажем. Така вкарах жената в работата.

— Луиза? Защо не ми напомниш откъде познаваш Луиза? — помоли Артър и крадешком погледна Памела. Предупредително. Не искаше тя да се намеси и да помогне на Роми да разплете предишните си лъжи.

— Тя вземаше някои неща от мен.

— „Неща“? Крадена стока ли имаш предвид?

— „Крадена“? — контрира на свой ред Роми. — Никога не съм питал никой с какво се занимава. Мен ме интересуваше да изчукам някой долар, толкоз.

— Значи Луиза е купувала от теб, така ли?

— Е... нищо работа. Имаше един доставчик, с камион беше. Двамата пускахме по нещо на улицата. Тя веднъж взе радио, помня. Така започнахме. Много ѝ се говореше. Ами то посред нощ каква работа на летището? Ако не бях аз, щеше да изкукурига от скука. А другата, как каза, че се казвала?

— Женевиер.

— Аха... Тя седеше и си четеше, ако нямаше самолети. Никога не съм говорил с нея много. Мен да питаш, не ми знае даже името. Сега сигурно казва, че ме познава, защото полицаят я е изработил, както изработи мен. Не е ли така? — И Роми надникна над ръката със слушалката, за да провери как се възприема тази линия на защита, несъмнено разработена за него от „мозъците“ в затвора. Артър сви рамене и му кимна да продължава: — Ами... то това е всичко. Попитах една нощ другата, Лиза... казах ѝ, че познавам човек, дето може да купува излишни билети. В началото не искаше да слуша, но аз продължих да питам... щото Фараона беше казал, че в това има много пари, и накрая тя каза, че ще се види с него, само и само да сложи край на тая работа. Видяха се при Гъс, а аз минах пред витрината, ама как

да вляза, като Гъс беше там? Не мога. Тя клатеше глава, не се съгласяваше, но Фараона сигурно ѝ е казал нещо, щото след седмица тя ми даде хубава шепа гущери — моя дял... И толкова, повече не се чу нищо. Та един ден се мотам по улиците и ей го на, Фараона, заговорихме си и стана ясно, че двамата с Лиза правят нещо всеки месец. А за мен — ядец. Фараона ми вика: „А бе, пич, мислех, че ти киха нещо, щото се разбрахме да го прави“. Казвам му, че като я видя, ще я убия, дето ми върти тия номера. Щото не е хубаво така, не е. И тя го е знаела, нищо че не си го е признала. Видях я, развикахме се, скарахме се, накрая тя ми даде гердана, за да си трая.

— Медальона?

— Да бе. Даде ми го, та да си трая, щото аз се бях ядосал много и я беше страх да не чуе някой, че щеше да си загуби работата. Каза, че герданът ѝ бил най-скъпото нещо, щото в него имало снимки на дъщерите ѝ като малки и че така съм щял да съм сигурен, че ще ми даде пари. Ама не се стигна дотам.

— И ти я уби — напомни Артър.

Роми се изправи на стола си. После се намръщи — и го направи съвсем естествено, въпреки съмненията на Артър.

— Сега и ти ли мислиш така? Сдушил си се с полицията.

— Не ми отговори, Роми. Попитах те дали ти си убил Луиза.

— Не, по дяволите, не. Аз не мога да убивам. Само се ядосах, че ме беше изложила пред моя човек, Фараона, нали се сещаш.

Роми опита всички нескопосани малки номера, които бе научил през объркания си живот, за да ги подмами да му вярват. Усмихна се плахо, помахаше с тънката си ръка, но понеже Артър продължаваше да го гледа изучаващо, накрая се върна към сепнатото си изплашено изражение. Докато разглеждаше клиента си със съсредоточеност, достойна за разшифроването на криптограма, Артър изведнъж се сети за Джилиан... не толкова за молбата ѝ да се лови и за последната сламка надежда, колкото как бяха правили любов. И изведнъж почувства, че да защитава Ромитата от неприятностите, които ги спохождаха, е част от това. Тези хора бяха неговите хора, защото, ако не беше баща му, той спокойно можеше да бъде Роми. Сюзан беше Роми. Планетата гъмжеше от същества в нужда, неспособни да се защитят, и бе прекрасно, че законът повеляваше да се зачита достойнството им. Артър усещаше, че се нуждае от тези две неща в

живота си: любов и цел. И сега, след като бе намерил благодарение на някакво чудо и двете, не знаеше дали някога ще ги изпусне.

И затова искаше да повярва на Роми със същото отчаяние, с което бе искал любовта. Но не можеше. Роми бе разполагал с мотив да убие Луиза. И бе заплашил, че ще го направи. И после, когато го бяха заловили с медальона в джоба, беше признал, че го е направил. Всичко това просто нямаше как да е случайно стечение на обстоятелства.

Докато Артър размишляваше, Памела го наблюдаваше със свито сърце, сякаш имаше нужда от неговото разрешение да се надява. Той леко помръдна брадичка, за да ѝ покаже до какъв извод е стигнал. Погледът, който тя му върна, беше изпълнен с примирение. И именно тя зададе важния въпрос на техния клиент:

— Защо не ни каза това, Роми? Защо не ни разказа всичко? Разговаряли сме с теб за случая един бог знае колко пъти.

— Но вие не ме попитайте. Аз казвам на адвокатите, само к'вото ме питат.

Това беше стандартното извинение на Роми винаги, когато вярата в простодушието му се изпаряваше или по-точно, когато биваше свалена поредната от многото му маски. Той можеше и наистина да е с коефициент на интелигентност седемдесет и пет, но знаеше как да мами. Изглежда, още в началото бе почувствал как ще се отрази на ентузиазма на Артър и Памела истината за Луиза. Знаеше това, защото се беше убедил на собствен гръб какъв е ефектът, след като беше споделил с предишните си адвокати за препродажбата на крадени самолетни билети, за изваждането му от играта и за заплахата да убие Луиза. Когато бе поел делото, Артър бе взел решение да не се опитва да разбули тайната на взаимоотношенията на Роми с който и да било от предишните му адвокати: изхождаше от мотото, което бе споделил с Памела още първия ден, когато се бяха срещнали с Роми: „Нов адвокат, нова история“. Само че вече нямаше никаква мистерия и това защо съдебният защитник на Роми бе пледирал за невменяемост, както и защо никой от последващите служебно назначени защитници не се бе опитал да подложи на съмнение вината му. С натрупаното по неволя „затворническо образование“ за Роми не беше никакъв проблем да прочете какво е изписано върху лицата на сегашните му адвокати.

— Никой не съм убивал — повтори той. — Аз не съм такъв човек. — После, изглежда, се примири с безсмислеността на протеста

си. Раменете му се отпуснаха и той отмести поглед встрани. — Ама това не значи, че няма да ме убият, нали?

Артър щеше да изпълни дълга си да се бори до последния момент. Щеше да напомни на Апелативния съд показанията на Ерно и щеше да наблегне на мудността, с която Женевиер бе разказала за заплахата на Роми. Но нямаше нищо, което да потвърди думите на Ерно, докато показанията на Женевиер се връзваха с всички известни факти. И тяхната достоверност се подсилваше от неохотата, с които тя ги бе дала. А най-лошо от всичко бе — и Артър току-що бе получил потвърждение на това, — че казаното от нея беше самата истина.

— Не — каза той, — не означава това.

— Да — въздъхна Роми. — Знаех го, щото снощи отново сънувах онзи сън.

— Кой сън — не се стърпя Памела.

— Как идват да ме отведат. Как става време. Когато ме вкараха при смъртниците, сънувах това непрекъснато. Събуждам се потен, воня ужасно, дори на мен си, кълна се. Понякога си мисля, че няма да се сетят за мен. Кой ще се занимава? Ние, жълтите, все за това си мислим. Понякога чуваш нощем някой да плаче на глас и знаеш, че сънува онзи сън. Ама не е хубаво да правиш така с хората. Ако някога ме пуснат от тук — каза той, — никога няма да се оправя. — Нито Артър, нито Памела можеха да отговорят нещо на това. — Знаеш ли, човече, бях тук, когато дойдоха да отведат един. Преди два дни... откараха го там, където го правят. Откарват те, когато още се надяваш, за да не почнеш да се бориш или нещо такова. Но последния, дето го взеха, Руфъс Тайрън... той беше в съседната килия. И не искаше да им се даде. Каза, че ще вземе със себе си някой от тях. Пребиха го здравата. Ама дори и така, казват, пак ги преебал... поискал последно ядене и повърнал върху себе си... май му счупили някакви кости, докато го връзвали, ама на него нали вече не му пукало. Как мислиш — дали да се биеш, за да те упоят, или да отидеш сам, а?

Памела беше червена като домат. Измънка някакво утешение и му каза, че най-добре е изобщо да не те вкарват зад решетките. Роми, който имаше чувство за хумор, се усмихна като тиква с изрязани очи и уста.

— Да бе, това е най-добре, ама не мога да не си мисля другото. Някак... не ми излиза от главата. Как да им се оставя да го направят?

Повечето време си мисля да вляза в стаята с вдигната глава, щото... щото не съм направил нищо, за което да ме убиват. Е, крал съм това-онова, ама не могат да те убият заради кражби, нали? Само че точно това ще ми се случи, а?

Докарана отвъд точката на професионалното достойнство, Памела се срина до точката, в която можеше да даде неизпълнимо обещание.

— Не, няма.

— Има, има. Свикнах с тази мисъл. То човек често си мисли, че ще го убият, нали... Гледаш значи коридора и си казваш: „Оттам ще мина за последно“, „Това е последното нещо, което ще видят очите ми“ и... не можеш нищо да направиш, за да го спреш. Все някога ще стане. Ама като погледна нататък... почвам да се треса. — Роми сви глава между раменете си и се замисли над очакващия го ужас. — Вижте сега, не знам какво правите навън, ама аз още съм си тук. И нищо не се е променило за мен. — Роми не беше човек, способен да излее гнева си пред друг, но несъмнено под влияние на преподобния Блайт се беше променил в това отношение. Надигна се от стола, доближи лице до разделящата ги преграда и погледна с кафеникавите си очи Артър право в лицето: — Разбери, пич, невинен съм. Никого не съм убивал.

28.

5 юли 2001

Тайните на фараона

Вечер в офиса. Седнала зад огромното си писалище, Мюриъл преглеждаше документите, които цял ден бяха чакали да им обърне внимание. В редките случаи, когато двамата с Талмадж бяха у дома едновременно, тя щеше да събере чернови за обвинения, пощата и всякакви паметни бележки в куфарчето си и след вечеря щеше да прегледа всичко в леглото, докато телевизорът цепи въздуха, овчарката и котката се борят за място върху постелките, а Талмадж — той просто физически не можеше да говори шепнешком — води с цяло гърло поредния си международен разговор, неспособен да повярва, че не се налага да реве през океана.

И все пак тя предпочиташе самотния покой на офиса след шест. Когато приключеше, както повечето вечери, можеше да се появи на някое благотворително мероприятие в името на една или друга кауза, трупайки политически капитал за кампанията си. Къде точно? Това щеше да разбере на излизане, когато вземеше тънката папчица, подготвена ѝ за случая от помощничката ѝ и оставена на масичката пред вратата.

В момента обаче я интересуваха отговорите на серия вътрешни докладни, които бе разпратила миналата седмица, предлагайки пилотна програма за заловените с наркотици за пръв път. Главният съдия се бе измъкнал с плах коментар, предназначен да го опази от обвинения, ако стане някаква издънка. Юристът на полицията бе на противоположно мнение — полицията естествено искаше да вкара всички нарушители в затвора. Нед бе направил коментар с единствената дума — „Моментът?“. Той, разбира се, нямаше да остави черно на бяло нищо повече, но бе загрижен за политическите последици от това през годината на изборите наркопласъори те на улицата да бъдат пуснати, та макар да ставаше дума само за възможно най-дребните риби. Но Мюриъл бе склонна да рискува. Консултирането и придобиването на трудова квалификация бяха много

по-евтини от съдебния процес и излежаването на присъда в затвора и тя бе готова да защити публично инициативата си, като щеше да приведе икономии за данъкоплатеца. Хубавото бе, че по този начин щеше да се попречи на намеренията на Блайт и последователите му от кварталите на малцинствата. Но най-важното бе, че постъпваше правилно. Деца, достатъчно хитри и енергични, за да пласират наркотици, все още можеха да си намерят място в рамките на закона, ако някой им подадеше навреме ръка.

„Омръзна ми да използвам системата на правосъдието, за да оправям бъркотията на други“, написа тя в отговор на Нед. „Други“ за нея бяха училищата, системата на социалните служби, икономическите институции и така нататък, но Нед нямаше нужда от лекции. Въпреки това тя чу силен глас да произнася думите на тази бележка — гласът на баща ѝ. Том Уин си бе отишъл преди дванайсет години, но напоследък доста често го чуваше да я напътства с някоя от любимите си лейбъристски мъдрости и което бе най-странното, не ѝ беше неприятно, дори точно обратното — слушаше го с повече удоволствие, отколкото някога бе смятала, че може да е възможно. Процесуалните драми, колкото и да ѝ бяха харесвали, вече отстъпваха в миналото... всъщност Ерно Ердай спокойно можеше да се окаже последният човек в живота ѝ, когото е подлагала на кръстосан разпит. Това за нея вече бе недостатъчно — искаше ѝ се да въздейства едновременно върху повече от един човешки живот. А и жестоката истина на прокурорската дейност бе, че рядко можеш да направиш нечий живот много по-добър. Да, спираш кръвотечението. Да, предотвратяваш болката. Но излизаш от съдебната зала и не очакваш да видиш отвън посадени от теб дръвчета.

Телефонът иззвъня. Беше вътрешна линия. Първата ѝ мисъл бе за Талмадж, но после индикацията показа, че е клетъчният на Лари.

— Окъснял си — отбеляза тя.

— Не аз, а ти. Обаждам ти се от вкъщи. Току-що се сетих за нещо. И имах предчувствието, че ще те намеря на работа. Обаждам се, за да ти съобща за себе си.

— Да не си се държал невъзпитано, Лари?

— Просто съм тъп. Онзи ден ти на мен ли ми казваше, че съм бил адски умен?

— Доколкото си спомням.

— Е, може да ти се наложи да размислиш.

Мюриъл се питаше дали този разговор не продължава от мястото, където го бяха прекъснали. Каквато и да бе, знаеше, че не е интроспективна. През целия си живот се бе стремяла да живее в света навън, да прави нещо, така че бе склонна да загуби представа за себе си и да се изненада, че например умира от глад или че трябва да се изкъпе. И точно затова се чувстваше доста некомфортно през седмиците след Атланта, защото се улавяше, че прекарва значителна част от времето си с пръст върху собствения си пулс. И един от главните въпроси, които изскачаха от храстите на подсъзнанието ѝ, бе какво точно става между нея и Лари. За нея не беше новина казаното от Лари в самолета, че се е примирила с малкото в брака си. Нямаше нужда от особена самовгълбеност, за да осъзнае това. Убягнал ѝ бе повторяемият характер на грешката. Омъжила се бе за идоли, макар да знаеше, че са истукани с глинени крака. И както бе тръгнало, сигурно след още един-два века щеше да осмисли какво означава това за нея.

В настоящия момент обаче загадката се казваше „Лари“. Беше доволна, че онзи ден го бе накарала да се изпоти, настоявайки да научи защо толкова държи да ѝ налива ум в главата. Отмъщаваше ли си, или просто искаше да предложи алтернатива? Беше станало очевидно, че самият Лари няма представа кое от двете е, и това беше добре, защото тя не бе сигурна дали сама е наясно коя от двете възможности може да я направи щастлива.

Гласът в слушалката продължаваше да говори и тя осъзна, че не става дума за ничии лични проблеми.

— Днес сутринта отидох да посетя Роки Мадафи в „Организирана престъпност“ — разказваше Лари. — Казах му, че искам да го помоля да намерим гангстер с прякор Фараона и... изведнъж ме осени светлина. Помниш ли, че ми нареди да издиря онзи, дето Ерно го е прострелял в „При Айк“ преди четири години?

— Да.

— А спомняш ли си името му?

Тя се замисли и след дълга пауза каза:

— Кол.

— А първото му име?

Този път паметта ѝ изневери.

— Ф-а-р-о-у — произнесе по букви Лари. Трябваше ѝ цяла секунда, за да направи връзката в произношението, но първата ѝ реакция беше скептична. — Е, има един добър начин да научим дали става дума за същия човек — продължи Лари.

— Искам да кажа, че може да има. Точно това току-що ми хрумна.

За слушането пред Харлоу двамата с Лари бяха събрали цял кашон документи, който сега лежеше под френския прозорец зад писалището на Мюриъл. Сред материалите в него имаше фотокопие на бележника с адреси, който криминолозите бяха намерили в чантичката на Луиза в „Парадайз“ преди десет години. Мюриъл бе имала идеята да засече Ердай с въпрос защо името му не фигурира там, но после се бе отказала, защото Артър вероятно щеше да контрира с възражението, че жена, която поддържа любовна връзка, едва ли ще се обажда в дома на женения си любим. Мюриъл свали телефона на мокета до себе си и продължи да разговаря с Лари, докато ровеше из документите. Накрая намери копието.

— Тук няма „Кол“ — съобщи тя.

— Потърси на „Ф“.

Вярно. „Фароу“ бе написано с химикалка с прецизния почерк на Луиза и буквите бяха идеално подравнени, сякаш изписани с използване на линейка, а „Кол“ бе добавено с молив, явно известно време по-късно.

— Мамка му! — прошепна Лари.

— Таймаут — каза Мюриъл. Прехвърли лентата на събитията назад и се опита да я анализира, както я виждаше. — Ерно застрелва купувача на Луиза шест години по-късно? Може ли това да е случайност? Знаем ли със сигурност за съществуването на връзка между Ердай и него?

— Когато са арестували Ерно в „При Айк“ — напомни Лари, — веднага след стрелбата Ерно е заявил, че Кол е изпуснал нервите си, защото Ердай го е разследвал преди време за някаква билетна злоупотреба. Дали не става дума за измамата, която Фароу е въртял задно с Катерицата и Луиза? — Лари явно бе мислил над тези неща цял ден и беше съвсем естествено да е напред във вариантите. Тя го попита защо мисли така. — Защото миналата седмица решихме, че Ердай вероятно малко по малко се е досетил какво правят тримата.

Затова е наредил да претърсят Луиза. Освен това Женевиер каза, че е споменала името на Фароу пред Ерно. И той сигурно го е издирил.

— А защо Фароу е бил ядосан на Ерно шест години по-късно и го е нападнал с оръжие?

— Не зная, или по-точно казано, не съм напълно сигурен, но в докладите от стрелбата полицаите съобщават, че Фароу е крещял в лицето на Ерно, че трябвало да му плати, защото бил объркал живота му. Кой знае, може да го е извадил от бизнеса по някакъв начин. Това би било в стила на Ерно, нали така? Дали Луиза е мъртва, или не, това е без значение — той все още е бил „шерифът“ в града. Нещата се подреждат точно както си ги представих онзи ден: Ердая иска лошите да си платят. Предполагам не може да си прости, че е могъл да спаси живота на Луиза.

— Това добра новина ли е, или лоша?

— Господи... — въздъхна Лари и се замисли. — Ами трябва да е добра. Мисля, че е страхотна. Спомняш ли си как Ерно едва не изскочи от банката за свидетели, когато го попита за стрелбата? Не искаше да става дума за това. Обзалагам се, че причината е, защото е знаел, че Фароу може да ти разкаже какви глупости е надрънкал Ерно на банката. Мен ако питаш, този Фароу е в състояние да ти изиграе пълната версия на филма „Катерицата — тъпият убиец“. Широкоекранен. — Много бяха нещата, които трябваше да премисли, но в думите на Лари имаше много логика. — За нещастие има проблем — продължаваше междувременно Лари. — Прекарах цяла седмица да издирвам този Фароу, но от него няма и следа. Изпарил се е. — От онова, което бе изровил за него, излизаше, че Фароу Кол се е появил на местната сцена през 1990, когато е подал документи за шофьорска книжка. Оставил телефон и домашен адрес, но година по-късно заминал, за да се върне през 1996 и да отседне в друг апартамент. След като през 1997 го изписали от болницата, отново се запилял дявол знае къде.

Лари се бе обадил на десетки хора и бе разпитал с Дан Липранзер живущите и на двата адреса, но това не бе добавило практически нищо към вече известната информация, с изключение на физическото описание на Кол: метър и деветдесет, сто килограма и роден през 1965. Всички възможни документи: кредитно досие и трудов стаж, които телефонната компания или хазаите несъмнено бяха

изискали, бяха унищожени преди много време, а държавата бе архивирала само нищо неозначаващите данни от шофьорската му книжка. Фароу Кол не беше арестуван нито тук, нито никъде другаде според базата данни на ФБР. Това беше доста необичайно за човек, прехранващ се с изкупуване на крадена стока, но Лари бе проверил в няколко полицейски участъка и никой никъде не бе чувал за Фароу Кол. Доведен едва ли не до отчаяние, Лари се бе обадил на едно малко птиченце във ведомството, издаващо номерата за социална осигуровка, което понякога му нашепваше в ушенцето дали лице с един или друг номер е плащало данъците си върху получаваните доходи, но без резултат: Кол беше или умрял, или без работа, или ползваше друго име.

— Като си помислиш, все трябва да има някакви обвинения срещу човек, нахлул в бар с оръжие в ръка — завърши разказа си Лари, — но предполагам, като са го видели целия в кръв и проснат на пода, никой не се е сетил за това. И да са си мислели нещо, то е било погребален агент ли да викат, или линейка. Както и да е, колкото и да е странно, няма нито снимка, нито отпечатыци. Единственото запазено оттогава е револверът на Фароу и ризата, която са съблекли от него в болницата — пазят ги като веществени доказателства. Мисля си все пак да пратя револвера на Мо Дикерман. Да видим дали няма да изчовърка някой отпечатък от него. Ако нещо излезе, ще имаме сламка да търсим Фароу под друго име. — Дикерман бе главен експерт по пръстовите отпечатыци и беше сред най-опитните в страната. Идеята допадна на Мюриъл. — А ако намериш някой скрит долар в бюджета на прокуратурата, можем да направим и ДНК анализ на кръвта по ризата.

И да видим дали го няма в другата база данни. — Това щеше да струва пет хилядарки. Лари явно искаше да разбере всичко, което можеше да се научи, и тя не му възрази.

— Щастлив ли си? — зададе му тя същия въпрос, който му бе задала миналата седмица.

— Все още нещо ми се губи — отговори той.

— Може да ти се губя аз, Лари. — Фразата й се стори убийствено забавна, но тя затвори и не изчака да се увери, че и на него му е толкова весело.

29.

Юли 2001

Заедно

Бяха заедно винаги, когато не бяха на работа. За Джилиан, която още в прогимназията се бе преборила с инстинктивното желание да е винаги с някого, изживяването бе абсолютно непознато. Артър стоеше в офиса си, докато смяната ѝ в магазина не свършеше, после — към осем или девет — я вземаше с колата. Тя вече беше напазарувала в „Мортън“ и когато колата на Артър се появи, го чакаше с препълнен с деликатеси плик. Отиваха в апартамента, любеха се, хапваха и отново се любеха. Повечето нощи тя оставаше при него и се връщаше в стаята си при Дъфи само за няколко часа, след като Артър излезеше, за да отиде на работа.

Всепоглъщащата физическа страст бе нещо непознато за нея от предишните ѝ връзки. Но сега Артър и предстоящият секс бяха в, подсъзнанието ѝ през целия ден. Час по час някаква странична асоциация, която тя дори не можеше да определи, изпращаше сладостна тръпка през слабините и в гърдите ѝ. Двамата с Артър бяха в плен на сетивните удоволствия. Здравият му член сякаш притежаваше свой загадъчен живот. Озовяха ли се в неговия апартамент, това бе началото на истинския живот. Тъмните стаи бяха като влажното подземие, където се пази истината за човешкото съществуване. Ако тя или Артър се бяха спускали преди в тези неизбродни дълбини, може би щяха да имат представа как да изплуват на повърхността поне от време на време, но засега изглеждаха като споени в самата сърцевина на наслаждението.

— Пристрастена съм — каза тя една нощ и моментално млъкна, притеснена от глупостта на изтърваното признание. В нея се кръстосваха хиляди мисли, които предпочиташе да не изследва.

Тази унесеност бе подхранвана от нежеланието на Джилиан да извади връзката им наяве, извън спалнята на Артър. Струваше ѝ се немислимо, че тези взаимоотношения могат да продължат, ако двамата започнат да се срещат и общуват с други хора, ако посмееха да се

вмъкнат в контекста на някаква история, очаквания, оценка и клюки. Подобно на магия, съществуващото между тях можеше да изчезне под светлината на деня.

От своя страна, Артър изглеждаше готов да публикува на първа страница във вестниците обява за своята преданост и често бе разстроен от нежеланието ѝ да се появят някъде заедно, та дори и само за да посетят домовете на негови приятели от гимназията или колежа, които според него щели да бъдат дискретни и готови да ги приемат. Вместо това единствената редовна компания, която приемаха, бе тази на сестра му. Всеки вторник двамата поемаха към „Франц Сентър“, изчакваха инжекцията ѝ, вземаха я и следваше обратното пътуване към апартамента. По пътя Артър разказваше какво е правил през деня, като се преструваше, че Сюзан се интересува. Когато спираха на червено, Сюзан винаги поглеждаше към задната седалка, сякаш за да се убеди, че Джилиан още е там.

Вечерите в апартамента протичаха идентично на първия вторник. Джилиан оставаше настрана, докато Артър и Сюзан готвеха, после Сюзан се оттегляше с чинията си пред телевизора. Понякога, но рядко, завързваше разговор с Джилиан. Когато го правеше, на повърхността излизаше истинската Сюзан, дълбоко скритата личност, астероидът в пояса от прах и камъни. Тази Сюзан никога не противопоставяше лудостта си на Джилиан.

Една вечер се наложи Артър да смени бушон в мазето. Хванала поредната цигара, Сюзан се приближи до Джилиан в кухнята — вечен се доверяваше до степен да ѝ позволи да ѝ запали. Първото ѝ всмукване винаги беше жадно, като че ли искаше да унищожи цялата цигара с едно-единствено дръпване.

— Не те разбирам — обади се Сюзан и скрита зад синята димна пелена между двете, плахо погледна Джилиан с големите си зелени очи.

— Така ли?

— Непрестанно си сменям мнението. Ти Нормална ли си, или Отстъпчива?

Джилиан бе объркана, но не от това, което намекваше въпросът, а защото Сюзан без външна помощ бе възприела същия подход, който Джилиан бе прилагала по отношение на пътниците във влака, минаващ по насипа покрай затвора Алдерсън. Те бяха Нормални за Джилиан не

заради някакво присъщо им превъзходство, а защото бяха чисти от петното на затвора. И Сюзан, изглежда, гледаше по същия начин на онези, които за нея бяха с всичкия си.

— Опитвам се да бъда Нормална — обясни Джилиан. — Понякога ми се струва, че съм. Особено когато съм с Артър. Но още не съм сигурна.

С това разговорът приключи, но няколко нощи по-късно Артър възбудено извика Джилиан. Тя го намери във втората спалня на апартамента, където единствената светлина беше студеното сияние на неговия лаптоп, който той мъкнеше у дома всяка вечер.

— Сюзан ти е изпратила имейл! — показва ѝ той.

Джилиан предпазливо се приближи до компютъра. Зачете и докато четеше, бавно се отпускате на колене до коляното на Артър:

„Артър, дай това на Джилиан. НЕ ГО ЧЕТИ. Не е за теб.“

„Здравей, Джилиан.

Само, моля те, не се вълнувай по отношение на това. Работих над този имейл три дни поред, а и Валери ми помогна. Обикновено не съм в състояние да съставя повече от две смислени изречения. Малко са моментите в даден ден, когато запомням думите достатъчно дълго, за да ги напиша, особено ако се отнасят до мен. Иначе или не мога да запомня думата за дадено чувство, или самото чувство се изпарява от мен, преди да си спомня думата. През повечето време в мозъка ми се въртят несвързани фрагменти на разни мисли. Нормалните, изглежда, не разбират това, но при мен обичайното състояние на съзнанието е когато в главата ми се въртят различни образи, които изчезват като пламъците на догарящо дърво.

Но напоследък се радвам на добри дни, а и от известно време има някои неща, които така и не можах да ти кажа очи в очи. Разговорът е нещо, което ми се удава трудно. Не мога да се оправям с много неща едновременно. Дори само погледът в нечие лице ме обърква. Да не говорим за усмихването или шегуването. Въпросите. Една

фраза може да ме извади от релсите за няколко минути, независимо за какво се отнася. Затова този начин ми е по-лесен.

Какво исках да ти кажа?

Харесвам те. Мисля, знаеш това. Ти не гледаш на мен снизходително. Но колкото повече те гледам, толкова по-добре осъзнавам, че не сме еднакви, макар да ми се иска да бяхме. Много ми се иска да мога да се справя по начина, по който си се справила ти. Бих искала да знаеш, че много се старая. Според мен за Нормалните изглежда, като че ли съм се предала. Но истината е, че се държа за реалния свят с цената на много усилия. Страх ме е, когато видя или чуя радио. Слизам на улицата и си казвам: «Не слушай, не слушай!». Но само гледката на хора в автобуса със слушалки на ушите може да ме извади от релси. Видя ли някой с тези неща върху ушите, започвам да чувам нежелани гласове. Дори в момента, докато въвеждам тези думи, аз буквално усещам клавиатурата да излъчва електричество и по никакъв начин не мога да блокирам сигурността, че някой, например Вълшебникът от Оз, се е наместил някъде там, в центъра на Мрежата, и чака сгоден момент да ме хване. Цялата ми сила отива в съпротивата. Аз съм като онези хора във филмите, които помня от моето детство, където става корабокрушение, огромни вълни заливат потъващия кораб, а оцелелите отчаяно гребат във водата, уловени за спасителен пояс или някаква отломка, и това е единственото, което не им позволява да потънат.

Разбирам, че и ти всеки ден опитваш. Мъчиш се. Стараеш се. За мен ще е изключително трудно, ако видя такава като теб да се предаде. Ти правиш Артър щастлив. На мен ми е по-лесно, когато той е щастлив. Тогава не трябва да мисля, че съм погубила живота му. Моля те, прави всичко нужно, за да бъде той щастлив. Не само заради мен. Заради него самия. Той заслужава да бъде щастлив. Ще е ужасно, ако не си с него. Когато сме трима, е по-добре.

Твоя приятелка:

Джилиан беше потресена. Беше като да получиш писмо от заложник, някой, който знаеш, че никога няма да бъде освободен. Когато позволи на Артър да прочете пощата, той както можеше да се предвиди, се разплака. Писмата, които досега бе получавал от Сюзан, не бяха надвишавали десет-двайсет думи и бяха продукт на онези редки моменти на свързано мислене, в които Сюзан изпадаше за кратко всеки ден, сякаш под влиянието на някаква магия. Той не завиждаше на Джилиан, по-скоро беше трогнат от загрижеността на сестра си за него, но също — или поне така се стори на Джилиан — изведнъж се беше изплашил.

— За какво се безпокои тя? — попита Артър. Джилиан отказа да отговори. Но изпитваше тревога. Вечен оптимист като Артър трябваше да се замисли за опасността, очевидна дори за една луда.

По-късно, докато се любеха, между тях се бе настанило някакво отсъствие — все още едва доловимо, но пуснало корени в земята. А след това, когато Джилиан посегна към нощната масичка за цигара, Артър зададе въпроса, който досега никой от двамата не бе посмял да зададе на глас:

— Какво мислиш, че ще стане с нас?

Още когато се бе съгласила връзката между тях да продължи, Джилиан бе изказала предвиждането си и колкото и да ѝ се искаше мнението ѝ да се бе променило, то си оставаше същото.

— Мисля, че след време ти, Артър, ще продължиш напред. Може би ще се опиташ да надстроиш над онова, което ще си научил за себе си благодарение на мен, и ще намериш някоя на твоята възраст. Ще се ожениш. Ще ви се народят деца. Ще имаш свой живот. — Беше изненадана от образното описание на края на връзката между тях. Артър естествено се сепна и се надигна на лакът, готов да се възмути. — Не се преструвай, че не разбираш, Артър. Това, което сега става с нас, щеше да е много по-добре за теб при други обстоятелства.

— Какви обстоятелства?

— Ако беше на двајсет и пет или петдесет и пет, разликата във възрастите ни нямаше да е толкова съществена. Но ти трябва да имаш деца, Артър. Не искаш ли деца? Повечето хора искат.

— А ти?

— Много е късно, Артър. — Това беше най-голямото й нещастие, свързано със затвора: той й бе отнел последните години за възпроизводство. Но дори тази мисъл вече беше долу, в долината с натрошените кости на хиляди съжаления.

— Защо да е много късно? Биологически ли имаш предвид? Светът е пълен с деца, които имат нужда някой да ги обича. — Артър често страдаше от прибързаност. Преди години, когато го бе познавала само отдалеч, не бе забелязала тази му страна. Но сега, отблизо, бе видяла друг Артър — човек, който се въодушевява. Имаше ли сред човешките същества по-голяма разлика от тази между смачкания от живота окаян фаталист и човека, решил да оформи живота си в контурите на една голяма идея? Тя беше неговата идея. О, тя искаше да го откаже, да сложи ръце връз лицето си и да му забрани това въодушевление в нейна компания, така както навремето баща й бе забранявал да се богохулства в негово присъствие. Но всичко бе толкова прекрасно и толкова близко до онова, което бе решила, че вече никога няма да има. Той още не я виждаше. Но в мига, в който изплуваше във фокуса на зрението му, щеше да се махне. Въпреки това тя бе решила да се наслади на мига. Така че го пое в прегръдките си, преди да възобнови бавния марш към истината.

— Не виждаш ли, Артър, че ти вече се опитваш да намериш начин да получиш всичко, което искаш в живота си с мен. Това за теб е като... приключение. Но когато дойде краят, няма да можеш да изоставиш онова, което винаги си си въобразявал.

— Да не искаш да ми кажеш, че никога не си искала да бъдеш родител?

Беше немислимо.

— Това би било огромна промяна, Артър.

— Но не е ли именно в това смисълът на живота? В промяната? Да си по-щастлив, по-близко до идеала. Виж колко силно се промени самата ти. Нали вярваш, че си се променила към по-добро?

Не се беше замисляла върху тази страна на нещата.

— Наистина не зная. Искан ми се да вярвам, че съм. Искан ми се да вярвам, освен това, че никога няма да объркам живота си по стария начин. Но не съм сигурна.

— Аз съм. Ти си трезва.

— Вярно е.

— И го правиш без никакво затруднение, нали?

Изпита суеверен страх да се съгласи. Но Артър беше прав.

Тя бе решила да се придържа към мантрата „Живей ден за ден“. Но с изключение на редките мигове на абсолютна паника, не бе почувствала влечението дори за секунда. Основният ѝ проблем бе друг — ясният поглед върху нещата. Пълното ѝ освобождаване от пристрастеността понякога я тревожеше, защото ѝ се струваше невъзможно на фона на съобщенията за други хора, които водеха истинска война със зависимостта. Една вечер бе попитала Дъфи дали не се самозаблуждава. Той я изгледа продължително и после каза: „Не, Джил. Мисля, че вече си постигнала всичко, което си искала“.

Тя повтори отговора на Дъфи сега, пред Артър, но той бе твърде развълнуван от собствените си разсъждения, за да обърне внимание на смисъла му.

— В такъв случай ти си освободена.

Не. Думата беше друга — тя бе различна. Но не и освободена.

— А ти, Артър, променил ли си се?

— Ти шегуваш ли се? Та аз никога в живота си не съм бил щастлив. Даже и за сравнение не може да става дума.

— Само че, Артър, не би ли бил по-щастлив с някоя друга, на твоята възраст?

— Не, никога. Виж, аз съм откровено старомоден. Обичам нещата, които са малко вероятни. Любовта като съдба. Няма да повярваш, но обожавам да гледам филми от трийсетте и да плача след тях.

— Не съм чак толкова стара, Артър.

Той я мушна с пръст, но продължи настойчиво:

— Щастлив съм. Няма как нещата между нас да бъдат по-добре, Джилиан. Просто ми иде да запая. — Тя простена наум. Почувствал се предизвикан, Артър се изправи чисто гол в центъра на леглото и запя:

*„Мечтаех за жена като теб,
но ти си прекалено чудесна, за да си истина.“*

Вторият ред я промуши в сърцето. Но той продължи. Типично за способността му да изненадва хората около себе си, имаше добър глас и явно бе прекарал много време, слушайки сърцераздирателни бавни мелодии. С всичка сила, без се стеснява ни най-малко, той изпя песента докрай, заедно с всички припеви, и накрая Джилиан, за пръв път от много години, се разсмя от сърце.

30.

24 юли 2001

Лошо за мен

За Ерно Ердай бе започнало финалното отброяване. Макар да бе затворник, му бяха предоставени всички последни постижения на съвременната наука, достъпни в университетската болница, в това число не само хирургически процедури, но също алфа интерферон и разнообразни форми на експериментална химиотерапия. Само че един вечен враг го удари в незащитено място. По средата на нова сесия химиотерапевтични процедури Ерно хвана пневмония и въпреки чудовищните дози антибиотици дробовете му, вече отслабени от рака, не бяха достатъчно силни, за да се възстановят. Лекарите, с които контактуваха Артър и Памела, започваха да губят надежда.

Ерно бе върнат в затворническото крило на окръжната болница. За да се види с него, Артър имаше нужда от съгласието едновременно на директора на затвора и на семейството на Ерно и или едната страна, или другата му създаваха спънки от седмици. Накрая Артър заплаши да се обърне към съдия Харлоу. Харлоу нямаше как да заповяда на Ерно да говори, но забрани създаването на пречки от онези, които или изпълняваха нарежданията на Мюриъл, или мислеха, че по този начин защитават нейните интереси. Вече на два пъти Артър бе извоювал удължаване на процедурата чрез завеждане на обжалване срещу исканията на Мюриъл да се прекрати habeas-a на Роми с мотивите, че е нужно време за по-нататъшното разследване, което на практика се свеждаше до нова среща с Ерно. Съдът му бе отпуснал краен срок до петък тази седмица, а това внасяше допълнителна нотка на изнервяне в борбата за достъп до Ерно.

След поне час висене в чакалнята на затвора Артър най-сетне бе пуснат да влезе. Претърсиха го, без да влагат особено старание, и го придружиха по застланите с линолеум вътрешни коридори, облени от ярка флуоресцентна светлина.

Прикрепеният към Ерно надзорник обясни, че семейството на затворника възроптало срещу прекъсването на тяхното посещение, за

да се освободи време за Артър. Когато наближиха стаята, той видя в коридора две жени. Едната беше нисичка и изглеждаше по-старомодна. Оказа се, че това е госпожа Ердай. Носът ѝ бе зачервен, а в ръката си стискаше топка хартиени салфетки. Другата, облечена в права и прекалено къса за жена на нейната възраст пола, беше Илона — сестрата на Ерно, майката на Колинс, човека, когото Ерно бе решил да спаси. Беше висока и здраво сложена, с дълги ръце и светла коса, загубила вече естествения си цвят, и като цяло беше по-добра версия на Ерно — същото слабо лице и същата твърдост, пробиваща в чертите. Макар да не бяха разменени много приказки, двете жени показаха пределно ясно, че не харесват в Артър нищо, особено натрапването му и най-вече унижението, което бе донесъл на Ерно и което те несъмнено щяха да запомнят дълго след кончината му. Илона, която имаше светлите пронизващи очи на брат си, излъчваше надменност и неодобрение. Артър обеща да не са бави много.

Още докато бе договарял посещението си по телефона, сестрата му бе казала, че Ерно има треска, но е в съзнание. Състоянието му се усложняваше от факта, че ракът бе стигнал до костите, което му причиняваше силни болки. В този момент основният проблем при него бе точният баланс на болкоуспокояващите при неговата дихателна система, едва крепяща се на ръба на колапса.

Когато Артър влезе, Ерно беше заспал и изглеждаше точно като човек, комуто предстои да умре. Беше загубил доста тегло след показанията в съда. Поредната сесия химиотерапия бе довела до окапване на поне половината му коса и бе оставила малки отделни гнезда по черепа му. Във вените на ръцете му бяха сложени системи, а накрайникът за носа му бе сменен от пластмасова кислородна маска, която се замъгляваше отвътре при всяко негово плитко вдишване. Кожата му имаше цвета на жълтия адвокатски бележник на Артър. „Поредният «жълт»!“, помисли си Артър.

Той дръпна един стол, седна и зачака Ерно да се събуди. Беше превъртял в главата си стотина сценария в надежда, че Ерно ще спечели отново доверието му, но при всички тях не бе успял да примири в една версия показанията на Ерно и Женевиев. Мюриъл, която предния ден се бе обадила на Артър, за да го увери, че ще се противопостави на всеки негов опит да издейства нови удължавания на

процедурата в отговор на ходовете ѝ, насочени към нейното прекратяване, му бе съобщила новата си теория защо Ерно лъже.

— Той се противопоставя на смъртното наказание — каза тя. — Понеже е докарал на Роми екзекуция, а сега е във фаза, когато отново вярва в католическите ценности и не иска да умре в смъртен грях, той се опитва да я предотврати по единствения достъпен му начин. — Теорията не изглеждаше особено убедителна, но Артър я разглеждаше като подобрение спрямо предишния подход на Мюриъл, защото поне не се опитваше да изкара Ерно чудовище. Всъщност, докато седеше до леглото на Ерно, Артър изпита прилив на топлина към него. В началото му бе трудно да разбере защо, но с напредване на времето и заобиколен от долитащите от коридора звуци на болницата, той осъзна, че Ерно изглежда в доста голяма степен, както бе изглеждал Харви Рейвън в последните си дни. Мисълта за баща му и споменът за доблестта на привидно най-обикновеното му съществуване, както винаги изпълни Артър с емоции, но пропадта, пред която се оказваше в такива мигове сега, след като разполагаше с Джилиан, му изглеждаше не така дълбока.

Върна се към настоящето и видя, че Ерно го наблюдава през хоризонталните пръчки в страничната преграда на леглото. Бяха помолили Артър да си сложи хартиена маска и сега той я дръпна надолу, за да даде на Ердай възможност да го познае. Разочарованието върху лицето на смъртника бе повече от очевидно.

— Стори ми се... че си... моят племенник — с мъка каза Ерно. Гласът му бе дрезгав до неразбираемост, а въздухът не му стигаше. Въпреки това споменът за Колинс го накара да се усмихне. — Идва довечера — каза той. — Добро момче. Оказа се свестен. Трудни времена. Но свестен. Красиви деца... — И Ерно затвори очи, доволен от тази мисъл.

Артър му даде минутка и после го попита дали е чул за Женевиев. Той кимна. Неочаквано за себе си, след седмици на подготовка за тази среща, Артър не можеше да измисли следващия въпрос.

— Добре де... по дяволите — запъна се той. — Вярно ли е?

— Разбира се — прошепна с труд Ерно. — Нали затова... обвиних... Катерицата.

— Защото си знаел, че е заплашил да убие Луиза?

— Да. — Ерно говореше с такова усилие, че напругаше цялото си тяло, но мисълта му бе логична. Той потвърди, че е приписал убийството на Луиза на Катерицата, защото е знаел за заплахата. Ерно бе убил Луиза по свои си причини, но Катерицата услужливо бе станал изкупителната жертва. — Казвах му на Лари... призови Женевиер, но... — Ерно бавно премести брадичката си отляво надясно, за да изрази огорчението си от глупостта на Лари. — Щеше да е разплел случая... още преди десет години.

— Имаш предвид билетите, така ли?

— Не билетите. За мен не беше... добре.

— Защото си бил началник на сигурността ли?

Ерно кимна и безпомощно помръдна ръка. Историята несъмнено бе сложна, но Артър бе достатъчно досетлив за нуждите на един човек, останал без дъх.

— Женевиер... — Той слабо се изкашля, преглътна и затвори очи, за да се пребори с внезапния пристъп на болка. Когато си пое дъх, изглеждаше объркан.

— Женевиер? — опита се да му помогне Артър.

— Не мислех, че тя знае... за билетите.

— Защо?

— Нямаше да ми каже за... Катерицата. Щеше да се получи зле... за нейната приятелка. — Артър разбра, че Ерно е бил прав. Женевиер не бе знаела за далаверата с билетите, когато бе съобщила за заплахата на Роми. Бе научила цялата история по-късно, когато Луиза ѝ се бе накарала, че е замесила Ердай.

— Такаа... — замислено каза Артър. — И за какво е трябвало Лари да се досети сам?

— Луиза... Катерицата... заплахата. — Ерно събра ръце и сплете пръсти. — Останалото... — Той сви устни, за да покаже, че то няма значение. Най-вероятният извод, ако Женевиер бе съобщила на Лари само за заплахата на Роми, щеше да е, че смахнатият мошеник е бил разочарован от любовта. Което вършеше добра работа като мотив.

— Господи, Ерно! Защо не ми каза всичко това по-рано?

— Сложно... — Ерно изчака да премине някакъв спазъм. — Лошо за Катерицата. — И в това беше прав. Една история, започваща с това как Катерицата заплашва да убие Луиза, никога нямаше да се развие нормално. Но дори да разбираше с разума си добрите

намерения, Артър се ядоса на дяволската хитрост, с която Ерно бе манипулирал истината.

Ерно лежеше със затворени очи. По лицето му бяха изписани всички следи от тежката му болест — плетеницата от венички, нездравият цвят, отоците. Миглите му бяха окапали, а клепачите му изглеждаха възпалени.

— И за мен... — неочаквано се обади той.

— И за теб какво? — не разбра Артър. — Щеше да се получи зле и за теб, така ли? — Ерно успя да вдигне ръката си навреме, за да се изкашля в нея, и докато се давеше, кимна утвърдително. — Но защо? — настоя да разбере Артър. — Защо е щяло да бъде лошо и за теб?

— Билетите — обясни Ерно. — Крал съм и аз.

— И ти? — Ерно пак кимна. — По дяволите, Ерно, защо си го правил?

Той уморено обърна ръка и погледна към тавана.

— Глупаво... Заради парите... Семейни проблеми. Беше две години преди това.

— Преди да го направи Луиза?

— Да. Спрях. От страх.

— Било те е страх?

— Хванат ли нея... хващат и мен. — Ерно за миг спря да диша. — Затова отидох в ресторанта... Да я спра. Сбихме се. Гъс извади пистолет. — Ерно затвори очи. Останалото нямаше нужда от повторение.

— Значи никога не е имало любовна връзка. — Ерно само леко се усмихна на самото предположение за това. — Господи... — възкликна Артър. Испита върховно отчаяние — онова чувство, което често го спохождаше, когато нещата придобиваха катастрофален обрат, чувството, че вината е изцяло негова, и в резултат от това изпитваше неудържимото желание да изскочи от собствената си кожа, да я смачка или ако трябва дори да я обели от себе си. — Божичко, Ерно... Защо не каза това?

— Пенсия — обясни той. — Двайсет и три години. Сега е за жена ми. По-добре беше така. За всички.

По-добре за Роми, по-добре и за него — това искаше да каже. С тънката разлика, че всяка лъжа е заплашена да изпълзи наяве по разломите над истината. Артър започна да пресмята наум. Първият му

инстинкт бе да извика незабавно съдебен секретар — някой, който да запише всичко това. Само че... само че така щеше да получи потвърждение твърдението на Мюриъл, че Ерно е нагласил историята си за своите собствени цели. Още по-лошо: щеше да се разбере, че Ерно е лъжесвидетелствал пред съдия Харлоу. В очите на закона това означаваше, че той е абсолютно недостоверен източник на информация. Към това щеше да се прибави и самопризнанието, че е бил крадец, лъгал в продължение на повече от двайсет години своя оказал му пълното си доверие работодател.

— Това ли е всичко, Ерно? — Ерно събра сили за решително кимване. — Ами Фараона? — сети се Артър. — Можем ли да го намерим?

— Никой... Дребен мошеник... Няма го от години.

— Има ли той нещо общо с убийството?

Ерно издаде някакъв звук, който Артър със закъснение интерпретира като смях. Изглежда, мисълта за нов заподозрян му се виждаше забавна. Той бавно завъртя лице — жест, който бе използвал неколkokратно досега. Триенето във възглавницата бе довело до образуване на плешиво петно на врата му.

— Аз... само аз. — Той се пресегна през решетката на предпазната преграда и стисна в горещата си длан пръстите на Артър. — Твоят човек... нищо... не... съвсем невинен. — Ерно отново се загърчи в спазъма на разтърсваща кашлица, последван от притихването пред връхлитащата го болка. Но не забрави докъде е стигнал: — Съвсем! — Макар това да му костваше титанично усилие, Ерно се извъртя в леглото така, че да доближи лицето си по-близо до това на Артър. — Очите му бяха хлътнали още по-дълбоко в орбитите, но може би само така изглеждаше на фона на жълтеникавия му тен. — Лари няма да повярва — прошепна той. — Много е горд.

— Вероятно.

— Убих ги всичките. — Усилието да го каже и движенията го изтощиха напълно и той падна по гръб, все така вкопчен в ръката на Артър. Впи в тавана непомръдващ поглед и след няколко секунди Артър се обезпокои дали не е загубил съзнание, но някакво трепване в ръката на Ерно му показва, че той още е на себе си. — Помисли добре — настоя Ерно. — Много добре... Разбери ме... Разбери... Искан да е различно... накрая.

С развитието на разговора Артър чувстваше как вътре в него се образува вакуум. Светът, нарисуван от Ерно — Луиза на паркинга, скарването на двамата любовници, сцени, които Артър бе извикал в съзнанието си с такава отчетливост, че му се струваха видени на филм, — беше безмилостно изтрит. Когато излезеше от болницата, онова, което щеше да остане, бе фактът, безмилостният, неопровержим факт, че Ерно е лъжец, чиито мотиви може би не са по-добри от това да изживее неповторимото удоволствие от забъркване на всички и всичко в една неописуема каша. Последната версия била разпердушинена? Хе, какво от това, ето ви нова. Но тук и сега, в присъствието на Ерно, Артър не можеше да се съмнява в него. Може би просто отдаваше дължимото на Ерно като измамник от висша категория. Но противно на всякакъв разум, той му вярваше.

Времето бавно минаваше.

— Винаги съм го знаел — обади се Ерно.

— Кое?

Ерно отново се напъна да се обърне и Артър посегна да му помогне. Рамото на Ерно беше само кости.

— Аз — каза Ерно и изкриви лице в гримаса.

— Какво ти?

— Лош... — поясни Ерно. — Лош живот. Защо?

Артър си помисли, че става дума за въпрос от философски или религиозен характер, но Ерно го бе задал в чисто риторична форма, защото разполагаше с отговора: — Винаги съм знаел — обясни той. — Много е трудно...

— Какво е трудно?

Ерно го изгледа продължително с лишените си от мигли очи и отговори:

— Много е трудно... да си... добър.

31.

2 август 2001

Съдът отсъди

— Спечелихме. — Томи Молто с лице, подобно на ванилов пудинг, сграбчи Мюриъл за ръката, когато тя излезе от офиса на Нед Холси след сутрешната оперативна. Апелативният съд бе оповестил решението си: молбата на Гандолф бе отхвърлена и временното отлагане на екзекуцията му бе отменено. — Спечелихме — повтори Томи Молто. Томи беше странен случай. Той рядко можеше да види гората, но беше точно онзи, от когото човек има нужда, ако иска да отсече дърво. Преди десетилетие, когато бяха съдили Катерицата, точно Томи бе голямата клечка, а Мюриъл бе чиракът, който се учеше. Само че Томи изобщо не бе израсъл с годините, а тя малко по малко го бе застигнала и в крайна сметка бе номинирана за главен заместник — пост, за който Томи бе бленувал. Томи си беше Томи — лишен от чувство за хумор, упорит и верен на жертвите, на полицията, на околията и на факта, че светът е по-добро място за живот без онези, които той стръвно преследваше и безмилостно обвиняваше. Мюриъл го прегърна. — Никога не съм се съмнявал — каза Томи. После ѝ обеща да ѝ прати копие от решението веднага след като Керъл се върне от съда, и си тръгна засмян.

В момента Нед бе на среща със сенатор Малвойн, така че тя му остави бележка. Когато стигна от другата страна на големия салон, разделящ офиса на Холси от нейния, Мюриъл прегледа получените съобщения — бяха се обадили четирима репортери — и се прибра в кабинета си. Седна зад голямото си писалище до високия прозорец и затвори очи, изненадана от облекчението, което изпитваше. С работа като нейната, човек се научаваше да хваща големите вълни. В много случаи пътят към брега се оказваше приятен и се случваха маса вълнуващи неща, но тя винаги помнеше, че ако се озовеш под вълната, докато тя се стоварва върху теб, ще те гложди една-единствена мисъл: какъв глупак бях и как можах да рискувам всичко? Защото тя не бе заложила само резултата от избора срещу изхода на случая Роми

Гандолф. Реалната заплаха бе да бъде отписана като човек, чиято цялостна кариера е била изградена върху гнила основа.

Но изживяното — възкачванията и сривовете — си бе заслужавало. По изключение за пръв път в живота си тя бе наясно в нещо: държеше да стане следващият областен прокурор на околия Киндъл. Моментното разколебаване в преследваната цел ѝ бе дало възможност да осъзнае колко силно държи да я постигне — както наградата, така и последствията, които щяха да дойдат с новата длъжност. Но заедно с това не бе загубила увереността си, че ако по делото Гандолф се бе случила някаква издънка и блайтовците на този свят бяха блокирали пътя ѝ към креслото в съседния офис, тя самата щеше да се измъкне без особени поражения. Тя не вярваше в Бог, който седи там горе и дава сигнали или прави ходове с фигурите. Но ако не станеше областен прокурор, това сигурно щеше да е за добро. През последните месеци на два пъти се бе събуждала с мисъл за училище по теология. По-късно през деня мисълта изглеждаше смехотворна, но тя бе започнала да гледа на нея все по-често като на сериозна алтернатива. Може би от амвона щеше да постигне повече важни неща.

На вратата се почука. Влезе Керъл Кийни, крехка блондинка с перманентно червен връх на носа, и донесе съдебното решение. Мюриъл го прегледа, главно за да не разочарова Керъл. Истината бе, че самата тя никога не се бе отнасяла сериозно към странната формулировка, характерна за апелативните съдилища. Конфликтите в закона, които я интересуваха, бяха изписани с главни букви: виновен или невинен, правата на индивида срещу правата на обществото, правилната употреба на властта. Възприемаше еквилибристиките, използвани при формулирането на решенията в думи, главно като словесна декорация.

— Добра работа — похвали я Мюриъл. Керъл бе съставила петициите, довели до този резултат, и дори бе вложила цяла нощ в усърден труд след показанията на Женевиер. Но и двете знаеха, че провалът на Керъл да се сети какво бе имал предвид Артър с извикването на Ерно пред съда щеше да се отрази фатално на шансовете ѝ да стане съдебен прокурор. В своята работа Мюриъл ставаше източник на голям брой лоши новини, при това не само по отношение на адвокатите и техните клиенти, но също така и в

прокуратурата, където само малцина заместници получаваха назначение по дела и явявания в съда, с които идваха повишенията и увеличението на заплатата. И Мюриъл със соломоновско хладнокръвие решаваше кой ще спечели. Керъл, която нямаше инстинктите за работа в съда, беше загубила.

— Местните се неспокойни — съобщи Йоланда, една от няколкото ѝ помощнички, която надникна през вратата след като Керъл си тръгна, и размаха още няколко бележки на телефонни обаждания на репортери. Мюриъл се обади на Донтел Бенет — говорителя на прокуратурата — и той я поздрави.

— Обади се в пресрума, че ще получа жалките им извинения по обяд — отвърна тя.

Той се засмя и попита кого ще избере да бъде с нея на подиума. Молто и Керъл от едната ѝ страна. Харолд Гриър вече беше директор на полицията и заслужаваше да присъства по много причини.

— Старчек? — напомни ѝ Донтел.

— Абсолютно — каза Мюриъл. — Сама ще му кажа.

Преди да свършат разговора, Донтел каза:

— И без злорадство, момичето ми. Просто помни. Скептицизмът е задължителна част в работата на пресата.

— Той кога идва, преди или след продаване на мястото за реклами?

Тя се обади на още няколко души, преди да открие Лари зад бюрото — нещо, което напоследък му се случваше все по-рядко.

— Поздравления, детектив. Апелативният съд смята, че си заловил, когото трябва.

— Без майтап?

Тя му прочете по-разбираемите части на съдебното решение. В края на всеки ред той се размиваше като лакомо дете.

— Сега е време да се срещнем с пресата — обясни му тя. — Ще можеш ли да се издокараш за обяд?

— Ще видя дали пластичният ми хирург ще може да ме впише в графика си за днес. Означава ли това, че мога да оттегля телеграфното си искане до Интерпол за информация относно Фароу?

— Така изглежда. — Разследването, подновено във връзка с показанията на Ерно, беше официално закрито. През следващите година — две папката с делото сигурно щеше да бъде прехвърляна от

едно адвокатско бюро на друго и хора като Артър щяха да измислят различни причини с единствената цел да отложат екзекуцията. Но работата ѝ с Лари бе приключена.

Тя затвори телефона и със забравена яснота осъзна, че няма абсолютно никакво намерение да го пусне.

Главният секретар на Апелативния съд се обади в девет сутринта да уведоми Артър, че ще обявят решението по „Петицията на Роми Гандолф до директора на затвора Ръдърд“ до един час. Когато Артър съобщи новината на Памела, тя предложи да вземе писменото решение, за да има Артър повече време за подготовка за срещата с репортерите, и когато тръгна за съда, се отби в кабинета му.

— Губим — късо я предупреди той.

Преди да се запознае с Роми Гандолф, Памела Таунс вероятно щеше да влезе в спор. Днес обаче борбеността я бе напуснала и тя също така късо отговори:

— Зная.

След двацет минути позвъни на Артър от Федералната сграда. Униинето ѝ пролича още с първата дума:

— Мъртви сме — съобщи Памела по клетъчния си телефон. — Или по-скоро, той е мъртъв... при това в буквалния смисъл. А ние сме мъртви само в правния. — И прочете на Артър същественият момент от решението: „Във връзка с усилието му да заведе втора петиция habeas corpus, на господин Гандолф бе отпуснат кратък период, за да приведе доказателства за действителната си невинност, останали неоткрити преди. Макар служебно назначеният от съда защитник на господин Гандолф...“, това сме ние — поясни Памела, сякаш Артър след тринайсет години стаж в правосъдната система можеше да не знае. — „Макар служебно назначеният от съда защитник на господин Гандолф да призова нов свидетел на невинността на господин Гандолф, показанията на господин Ерно Ердай остават непотвърдени от каквито и да било веществени доказателства...“ Странно е, че не ги е грижа за потвърждението на база криминалогична експертиза, когато се касае за случая срещу Роми.

— Продължавай — каза ѝ Артър.

— „В допълнение към горното, господин Ердай е осъден за углавно престъпление и разполага с ясен мотив да се опита да накаже същите правозащитни органи, които са го наказали, а освен това признава, че преди десет години е дал свидетелски показания, които влизат в пълно противоречие с неговата настояща версия на събитията. Трябва да се вземе предвид, че държавата откри друг свидетел срещу господин Гандолф, Женевиер Кариер, която съобщи за свързано със случая инкриминиращо изявление на молителя Гандолф и даде нови доказателства за мотив у господин Гандолф да убие една от жертвите. Разказът на госпожа Кариер не влиза в противоречие с досега събраните веществени доказателства. Ние съзнаваме, че уважаемият областен съдия...“ изненадана съм, че не са сложили „уважаемият“ в кавички — вметна Памела, намеквайки за неодобрението, което апелативните съдии хранеха към съдия Харлоу. Този път Артър не направи опит да скрие нетърпението си, когато я подкани да продължи. — Такаа... — каза Памела. — Значи: „Уважаемият областен съдия е постановил ограничена достоверност, що се отнася до господин Ердай, но това се отнася до периода, преди да станат известни показанията на госпожа Кариер, което обезценява до известна степен валидността на това постановление. Господин Гандолф е изчакал почти десетилетие, преди да потърси невинността си по съдебен път. Макар това очевидно да хвърля сянка на съмнение върху правдоподобността на сегашните му твърдения, за закона е важно, че молителят навремето е имал възможността да заяви невинността си и че не се е възползвал от нея нито по време на процеса, нито при някое от следващите си оспорвания на присъдата. Петиция от типа на habeas corpus, особено заведена повторно, има ограничена сфера на приложение, отнасяща се до нарушението на конституционни права на обвиняемия, като например съдебна грешка. В случая няма основания да се вярва, че става дума за нещо подобно. Съгласни сме с държавата, че преките улики за виновността на господин Гандолф, на които е основал присъдата си първоинстанционният съд, остават неопровергани. Нещо повече: сумата от улики срещу молителя с течение на времето се е увеличила. В съответствие с това ние постановяваме, че няма законови основания да се разреши втора петиция за habeas corpus. Независимо от степента, в която предишното ни постановление, допускащо кратък период на събиране на показания, може да бъде разглеждано като

разрешение за горното, нашето заключение е, че подобно разрешение би било дадено без основание. С настоящото се прекратява служебната съдебна помощ, дадена на господин Гандолф по тази процедура, и се изказват благодарности на неговия защитник. Временната забрана върху екзекуцията се вдига и Върховният съд на околия Киндъл вече може да насрочи дата за нейното изпълнение“.

След като затвори, Артър се обърна към прозореца и се загледа в реката. Имаше усещането, че се дави в тъмните ѝ води. Екзекуция. Мислите му се насочиха към последиците за Роми, но сърцето му остава потънало в скръб за него самия. Медиите едва ли щяха да уловят този нюанс, но той разбра посланието на съда. Съдиите смятаха, че е раздухал историята на Ерно, без да прояви задължителната доза здрав скептицизъм. От един служебен защитник се очакваше умереност, която, изглежда, смятаха, че е пропуснал да прояви. И той осъзна, че това е така. Много добре разбираше, че в последно време се е оставил да бъде тласкан от страстите си. Роми Гандолф бе успял да му покаже, че тези страсти имат място и в закона. Но появилият се за миг лъч светлина предстоеше да бъде угасен окончателно.

Лари мразеше журналистиката. Вярно, имаше няколко репортери, с които се разбираше добре, но се отнасяше с подозрение към тяхната професия. Тези хора не виждаха пламъците, не усещаха горещината, но се напъваха да разкажат на всекиго за пожара. Точно затова му достави огромно удоволствие да види как Мюриъл се разправя с тях днес.

Пресрумът на прокуратурата бе някогашна зала за съвещания на съдебното жури. Стената в дъното бе боядисана в електриково синьо — предпочитан фон за снимки — и имаше издигнат подиум. Точно под микрофона бе поставен гербът на околията, изработен от пластмаса вместо от месинг, за да се избегне дразнещото очите отражение от инсталираните високо под тавана мощни осветителни тела. Застанала под ярката им светлина, Мюриъл изглеждаше спокойна и любезна, но едновременно с това властна. Тя представи хората, с които бе дошла, споменавайки специално Лари, после сдържано похвали постановлението на Апелативния съд на Съединените щати и възхвали

може би бавния, но прецизен ход на съдебния процес. След което заяви, че както била споменавала от месеци, било крайно време да се отиде към екзекуцията на Роми Гандолф. Няколко от репортерите пожелаха да коментира разказа на Ерно, но тя ги препрати към постановлението на съда. Напомни, че проблемът е Гандолф, а не Ерно. Катерицата беше осъден и сега съдът недвусмислено бе заявил, че присъдата е справедлива. Трима анонимни съдии на няколко преки от тук се бяха превърнали в най-добрите нейни защитници.

Когато прожекторите над главите им угаснаха, Лари разхлаби вратовръзката си. Шефът му стисна ръка, после Лари размени няколко шеговити фрази с Керъл и Молто. Мюриъл го чакаше да излязат заедно и рамо до рамо двамата прекосиха мраморното фоайе на кметството, където по това време на деня не можеше да се разминеш. В тълпата изглеждаше съвсем естествено, когато тя го хвана под ръка.

— Лари, ти свърши голяма работа по този случай. Съжалявам, че той ни причини толкова киселини това лято, но това е положението.

Той я попита какво следва нататък и тя му описа различните юридически гранати, които Артър или приемникът му можеха да опитат. Всички те нямало да избухнат.

— Артър оттегля ли се от случая? — поинтересува се Лари.

— Това зависи само от него. Съдът определено му дава възможност за това.

— Артър не е такъв. Той никога няма да се примири.

— Може би — съгласи се тя.

— Е... — каза Лари и се обърна към нея, задавен от напиралите в него емоции. Тълпи хаотично носещи се адвокати, забързани да заведат различни документи, и групи излизачи да обядват служители ги заобикаляха от всички посоки.

— Мисля, време е да се сбогуваме.

— Едва ли, Лари — засмя се тя.

— Така ли?

— Ще трябва доста да се потрудиш, за да избягаш отново от живота ми, моето момче. Обади ми се. Трябва да го отпразнуваме. Наистина... — Тя вдигна ръце и го прегърна. Като майстор в показната страна на нещата — умение задължително за хора, явяващи се в съдебна зала, — го направи с нужната доза стерилна сдържаност. За хората край тях жестът едва ли щеше да изглежда като нещо повече от

довиждане между уважаващи се колеги. Но докосналото се за миг до него тяло разказваше друга история. — Ще чакам да ми звъннеш — прошепна тя и го пусна. После се отдалечи и дори кокетно махна с ръка през рамо — първият и единствен жест, който някой би могъл да интерпретира като флирт. Лари бе получавал сигналите ѝ от известно време, но това бе първият миг, когато се убеди, че ги разчита вярно.

Все още замаян, той мина покрай високите колони на входа на кметството. Инстинктивно избра сенчестата страна, но когато вдигна поглед, видя, че небето е притъмняло. Във въздуха се носеше миризмата на задаващ се дъжд.

Спомни си онова време, когато пак бе част от това дело и когато бе смятал, че всичко е приключило веднъж и завинаги. Беше седял цели две седмици до Мюриъл по време на процеса срещу Катерицата в началото на 92-ра, когато го бяха осъдили. Тогава връзката му с Мюриъл се бе разпаднала и тя се готвеше да се омъжи за Талмадж. През седмиците на подготовка за процеса Лари бе живял с юношеските терзания преди първа среща и си бе въобразявал, че самото допиране на телата им на скамейката в съда ще върне Мюриъл на земята и при него. А когато не се случи нищо подобно, това до такава степен го вкисна, че накрая не беше сигурен за кого точно журито е решило, че трябва да умре.

Независимо дали играеше, или наистина флиртуваше, преди две седмици Мюриъл бе подметнала, че му липсва, и ако не бе затворила така бързо, той сигурно щеше да измънка нещо тъпо от рода на: „Сигурно“. Само че не му се извървяваше отново тази Голгота, макар за него усещането да бе по-близко до падане от четиридесетия етаж. Иронично, все пак. От старта до финала две неща се бяха оказали синоними: краят на Роми и краят с Мюриъл.

Застанал на тротоара, той погледна назад към красивата сграда на кметството и видя отново думите, издълбани във варовика над колоните: Veritas. Justicia. Ministerium. Ако можеше да разчита още на училищния си латински, това трябваше да означава нещо от рода на „истина, справедливост, служба“. Усети по кожата му да пролазват тръпки. За него това продължаваха да са правилните думи, това продължаваше да е неговото верую — онова, което го бе крепяло по време на целия процес, въпреки дивотиите и изобретателните ходове

на защитата на Роми. Но докато стоеше и гледаше, у него се затвърди едно усещане.

Той още не беше щастлив.

Джилиан разбра за постановлението чак късно следобед. Беше в магазина в Сентър Сити и Аржентина Рохас, която дойде да я смени, ѝ каза какво е научила от радиото в колата си. Аржентина за пръв път показваше, че знае за миналия живот на Джилиан, и бе повече от ясно, че нарушава собственото си табу, убедена, че носи на Джилиан добри новини, особено след написаното по неин адрес през дните след показанията на Ердай. Джилиан ѝ благодари, но при първа възможност отиде в стаята на продавачките, за да позвъни на Артър.

— Жив съм — отговори той на въпроса ѝ как се чувства. — Донякъде. — После ѝ предаде смисъла на постановлението. — Не очаквах това.

— Искам да те поканя на вечеря, Артър. — Каза го, без да го бе планирала, но изпитваше силно желание да го утеши и се досещаше, че точно сега не му се ходи в апартамента. Колкото и да бе разочарован, предложението ѝ го зарадва. Тя му каза да се срещнат в „Меч бук“, заведение в Сентър Сити, където Артър можеше да си поръча пържола и печени картофи — любимата си храна. Когато пристигна там след осем, той вече седеше край масата и изглеждаше съсипан.

— Поръчай си нещо за пиене — предложи му тя. Винаги, когато бяха заедно, той се отказваше от алкохола заради нея, но ако някой някога се бе нуждаел от глътка уиски, това бе Артър в момента.

Артър ѝ бе донесъл копие от постановлението, но не ѝ даде да прочете голяма част от него, преди да се разтовари: напомни ѝ, че ѝ бе казвал, че ще загубят; но сега, когато това се бе случило, реалността бе доста по-трудно поносима, отколкото бе изглеждало. Как бяха паднали толкова ниско съдиите?

— Артър, като съдия научих някои неща. Адвокатите гледат един на друг с много повече колегиалност и разбиране, отколкото гледат на съдиите. Колко пъти например си прощавал на друг адвокат — нека да е Мюриъл например — и си си казвал, че тя само си гледа работата? Но опрат ли нещата до съдиите, адвокатите не пропускат да се

възмутят. Само че и съдиите просто си вършат работата. Не разбираш ли, някой трябва да отсъди, и, да речем, отсъждаш ти. Вземаш решение, макар вътре в себе си да си уверен, че някои от хората, с които се разминаваш по улиците на път за работа, биха могли да се представят по-добре по един или друг въпрос. Само че отсъждаш. В началото си ужасен, че може да допуснеш грешка. Знаеш, че това е неминуемо, нещо повече — това се очаква, иначе, ако съдиите бяха безгрешни, щеше ли да има преглед на решенията? Така че... отсъждаш. Смирено. Хуманно. Вършиш си работата. Те са преценили, Артър. Но това не означава, че са прави.

— Успокоителна мисъл. За съжаление, това е последната дума. — В процесуален смисъл оставаха още някои по-дребни схватки, но от гледна точка на Артър, само божи пръст на стената в килията на Роми можеше да начертае съдбата му по-сигурно. — Но не мога да повярвам, че са имали безочливостта да ме освободят — допълни той.

— С благодарности, Артър.

— Ако уточня „изказани през зъби“, това сигурно ще преувеличи ентусиазма им. Много гнусна история. Те просто не желаят да допуснат човек с възможности да се посвети на проблемите по това дело.

— Артър, те просто се опитват да освободят теб и партньорите ти в кантората от бремето. Нищо не може да ти попречи да продължиш да представяш Роми пряко на рго вопо основа. Може той да те наеме, вместо да те назначава съдът.

— Да бе... Точно за каквото си мечтаят съдружниците ми. Да се надпикаваме с Апелативния съд.

Тя разбираше, че никакви думи не могат да го утешат, и се присъедини към мрачното му настроение. Беше уверена, че онова, което съществува между нея и него, е крехко. Имаше хиляди причини за това... сега виждаше една повече. Победеният Артър не би могъл да поддържа тази връзка. А нещастният Артър щеше да вижда у себе си все по-малко, а в резултат — по-малко и у нея.

През няколкото часа, които прекарваше в стаята си при Дъфи всеки ден, Джилиан често си бе задавала въпроса, срещу който Артър засега не бе събрал куража да се изправи. Обичаше ли го тя? Нямахме спор — той бе най-страшният любовник в живота ѝ. Но имаше ли и любов? Беше изненадана с каква лекота бе приела, че отговорът на

този въпрос е „да“. Неговата компания ѝ носеше нещо обновяващо, вечно, съществено. Тя желаше да бъде с Артър. И с все по-засилваща се тъга осъзнаваше отново и отново, че това няма да продължи завинаги. Седмици наред се бе питала дали да се бори, когато се появят първите признаци на разрива, или кротко да приеме съдбата си. Но не, нямаше да се остави покорно отново да бъде смачкана. Нали Артър имаше друго мнение за нея. Така че бе длъжна и заради двамата да покаже някаква сила на характера.

— Артър, мога ли да те попитам нещо?

— Да. Все още имам желание да се любим тази нощ.

Тя се пресегна през масата и го плесна по ръката. Но ѝ стана приятно, че либидото му е по-силно от разочарованието.

— Не, Артър. Прав ли е съдът?

— В юридическия смисъл на думата?

— Невинен ли е клиентът ти, Артър? Наистина? Какво мислиш?

Бяха му донесли уискито и той с възделение погледна чашата, но не я докосна.

— А ти какво мислиш, Джил?

Контрата бе изкусно нанесена... и бе дошла неочаквано за нея. Не си беше задавала този въпрос от седмици. Междувременно се бяха умножили причините да не вярва на Ерно, към когото се бе отнесла с подозрение още в самото начало. Но въпреки това за нея фактите по случая оставаха блато: някои документални следи, подсказващи, че Гандолф би могъл да има алиби, защото е бил по това време в затвора, показанията на Ерно, кражбите на Луиза, въпросът дали Гандолф изобщо е способен на убийство. Така че днес, въпреки усилието ѝ да гледа трезво и безпристрастно на нещата, съществуваха доста основателни съмнения, а следователно, на база на съществуващите веществени доказателства, тя не само не би могла да прати Гандолф на смърт, но дори и в затвора. Не беше наясно как Артър бе успял да я убеди в това, макар тя да не бе дорасла дотам да гарантира за невинността на Гандолф или да критикува собственото си решение, направено на база на предоставените ѝ по онова време доказателства.

— Какво мисля аз вече е без значение, Артър — каза тя, след като обясни хода на мислите си. — По-интересно е твоето мнение.

— Аз вярвам на Женевиер. Дори Ерно призна, че тя му е споменала за заплахата на Роми да убие Луиза. И всеки път, когато

прехвърлям всичко в главата си, виждам, че Ерно е лъгал за още нещо. Но имам нуждата да вярвам, че Роми е невинен. И затова вярвам в това. — Той нещастно поклати глава, съзнавайки абсурда в собствените си думи.

— Тогава трябва да продължиш. Не е ли така? Като адвокат? Ще можеш ли наистина да се погледнеш в огледалото, ако изоставиш на тази фаза клиент, в чиято невинност вярваш? Направи каквото можеш, Артър. Или поне се опитай — настоя тя.

— Какво да опитам? Аз имам нужда от факти. Нови факти.

Винаги когато Артър заговореше за случая — а той не пропускаше възможност за това, — тя го изслушваше с интерес, но ограничаваше коментара си до окуражаване. За самата нея бе по-добре, ако приемеше факта, че повече няма роля в този свят. Това обаче не ѝ пречеше да си състави собствено мнение, което вече изглеждаше безпредметно да държи само за себе си.

— Знаеш с каква неохота правя предложения — започна тя, но той само махна с ръка: отхвърляше извиненията ѝ и ѝ даваше знак да продължи. — Ти не си казал на Мюриъл, че Ерно също е крал билети, нали? — поиска да се увери тя.

— Господи, разбира се, не — въздъхна Артър. — Това само допълнително ще очерни Ерно. Защо питаш?

— Обаче Ерно казва, че заради това е влязъл в „Парадайз“ — защото го е било страх да не би заради нея да стигнат до него. Така ли е?

— Е?

— Но още преди това Ерно е организиран претърсването ѝ и не е намерил нищо. Защо все пак е останал толкова сигурен в естеството на нейната далавера? И ако наистина не е имал любовна връзка с нея, какво го е извело в полунощ, и то по време на национален празник, и го е подтикнало да се кара с нея?

— Ето, това ме притеснява в Ерно — призна Артър. — Не мога да се оправя в лабиринта на неговите лъжи.

— Е, аз може би мога да предложа алтернативен поглед, Артър. Смятам, че Ерно е наблюдавал Луиза — сам, защото не е било възможно да сподели подозренията си с подчинените си от страх да не издаде нещо за собствените си кражби. И докато я е следял, може да я е забелязал да краде.

— Това звучи логично. Каза, че е отишъл в „Парадайз“, за да я спре.

— Но защо не я е спрял още на летището?

— Вероятно е искал да разбере с кого се среща и на кого дава билетите. Нали в това е смисълът от следенето?

— Коего те връща обратно на нейния купувач. Фараона.

— Фараона? Защо?

— Ами той също може да е бил там, Артър — в „Парадайз“. По някое време.

Макар и с вътрешно нежелание, Артър се връщаше към живот пред очите ѝ. Той изправи гръб, лицето му просветна, но в следващата секунда отново помръкна.

— Не можем да го намерим. Роми спомена, че Фараона е получил тежка присъда, но Памела не успя да намери нищо в съдебните архиви. Дори Ерно каза, че е изчезнал.

— Зная, но едно нещо привлече вниманието ми. Женевиер казва, че не е могла да измисли как така Луиза и Фараона са останали незабелязани толкова време. Така ли е?

— Да, точно така каза.

— Значи Фараона е разполагал с много по-добър начин да пласира билетите от това — образно казано, разбира се — да ги предлага на улицата.

— Роми каза, че ги пробутвал през някаква компания. — На Артър му трябваха няколко секунди, за да анализира казаното от нея. — Какво мислиш? Отдел „Командировки“ в някоя компания?

— Нещо подобно.

Започнаха да разработват възможните варианти и подходите към тях и Артър все по-заприличваше на себе си, съживен от надеждата за почти невероятното. После внезапно, без никакво предупреждение, пак посърна и впи малките си очи в нея.

— Какво има пък сега? — попита тя, опасявайки се, че е открил някакъв недостатък в логическата верига на разсъжденията им.

Той я хвана за ръката.

— Страшно си добра в това.

7-8 август 2001

Очевидно

Малко след полунощ в петък Ерно Ердай почина. Артър научи новината от Стю Дубински, който му се обади у дома рано в събота сутринта и поиска коментар. Артър изказа съболезнованията си, после си спомни задължението си като адвокат и похвали Ерно като човек, намерил в последните дни на живота си куража да се опита да поправи стореното от него зло в миналото. Рядко бе изричал думи, в чиято истинност да е по-малко уверен.

Въпреки това ролята му на представител на Роми изискваше от него във вторник сутринта да посети опелото на Ерно в катедралата „Сейнт Мери“. Лятото, особено тази година, бе сезон, беден на новини, така че смъртта на Ерно се настани на централно място в местната преса въпреки показанията на Женевиев и постановлението на Апелативния съд. При това положение едва ли бе изненадващо, че по някакъв останал неизвестен начин преподобният Блайт бе получил задачата да произнесе надгробно слово. Цялата епархия се изсипа на погребението, а монсеньор Войчик, енорийският пастор в „Сейнт Мери“, пое службата. Звездата, разбира се, бе Блайт, абсолютно магнетичен в ролята на проповедник, изстреляла го на небосклона още преди четиридесет години.

Преподобният Блайт бе гений в много отношения. Повечето бели в околия Киндъл в един или друг момент му се бяха присмивали, развеселени от острата му риторика и перманентното му състояние на бушуваща ярост. Артър не правеше изключение. Но, за разлика от другите, той помнеше и многото постижения на Блайт, а не само митичните му изпълнения, сред които походите редом с Мартин Лутър Кинг, извоюването на десегрегация в училищата на околията и по-малко акламираните завоевания като програмата „Безплатна закуска за бедните деца“ и няколкото благоустройствени проекта, променили облика на кварталите. Онова, което най-силно възхищаваше Артър, бе гласът на надежда, който Блайт отдавна бе предоставил на своята

общност. Артър все още помнеше как на единайсет-дванайсет години бе включвал радиото на неделните излъчвания на преподобния Блайт, за да чуе проповедите му пред многохилядната тълпа, повтаряща в забвение неговите думи:

„АЗ СЪМ
Човек.
АЗ СЪМ
Някой.“

И докато разтърсващият глас на Блайт изригваше от тялото му, младият Артър се чувстваше точно толкова въодушевен, както всяка друга овца от стадото на преподобния.

Способността на Блайт да привлича върху себе си фокуса на пресата бе най-шлифованото му умение. Където беше Блайт, там бяха и камерите и той бе винаги добър за поне петнайсет секунди във всяка вечерна емисия, стига да си отвореше устата. Не че Артър имаше никакви възражения. Благодарение на преподобния, Роми се бе задържал на предните страници, при положение че медиите със сигурност щяха да са забравили името му, ако с него се бе захванал някой друг. Кое то не пречеше на Артър да вярва, че интересите на клиента му изискват той да се държи на по-голямо разстояние от сипещия огън и жупел Блайт.

След последния псалм Блайт последва монсеньор Войчик и опечалените извън катедралата, склонил смирено глава, докато изнасяха към катафалката обсипания с бели цветя ковчег на Ерно. Фотографите, лишени от всякакво чувство за благоприличие, се тълпяха най-отпред. Колинс, племенникът, когото Артър позна от снимката, беше първият от шестимата носачи. С костюм и с вратовръзка изглеждаше съвсем примерен гражданин, какъвто се твърдеше, че бил станал. Той вдигна ръка, докато избутваха ковчега в катафалката — беше със сиви ръкавици, — после отиде да утеша вуйна си и майка си, и двете облечени в черно. Тримата заедно тръгнаха към лимузината, която щеше да съпроводи тленните останки на Ерно до гробището.

Щом семейството пое натам, Блайт започна да повтаря хвалебствията от надгробното си слово пред наобиколилите го на стъпалата на катедралата камери. Артър опита да се измъкне незабелязан, но беше спрял от единствената познала го репортерка — Мира Амир от „Бюгъл“, която изпреварваше Стю Дубински в почти всяка история, заслужаваща да бъде отразена. Докато отговаряше на въпросите ѝ, Артър я увери, че Гандолф ще заведе нова молба за преразглеждане решението на Апелативния съд. Дори предсказа успех, но не пожела да се разпростира върху конкретните мотиви, които смяташе да използва.

Прибра се в кантората мрачен, потиснат от развитието на делото. Памела бе оставила на бюрото му двацетсантиметрова купчина документи и обяснителна записка. През последните два дни, разработвайки хипотезата на Джилиан, тя се бе опитала да идентифицира всички в околията, които имаха някакво отношение към пътуванията на хора, и търсеше „Фараона“ или име, наподобяващо това. Беше прекарала вчерашния следобед на телефона без никакъв успех, след което, по предложение на Артър, бе отишла до публичния регистър, за да проучи списъка на пътническите агенти в щата.

Извадените данни бяха внимателно групирани в две категории: списъци на фирмените отдели за командироване, членовете на местната асоциация на пътническите агенти и копия от регистрациите на четирима пътнически агенти. За разлика от повечето други щати, пътническите агенти тук трябваше да имат лиценз, за поучаването на който се изискваше диплом, оценка от явяване на валиден в рамките на щата изпит и удостоверение за примерно поведение и здрави морални устои, които общо взето се свеждаха до свидетелство за чисто съдебно минало и липса на улики за измами на клиенти. Според живото описание в бележката на Памела, за да идентифицира лицензираните през 1991 година агенти, ѝ се бе наложило да се върне в доцифровата ера, съхранена на хартиен носител, където едва не се бе задушила от миризмата на мухъл, а четецът на микрофишове я бе оставил с главоболие.

Артър взе копията от регистрациите, които бе разпечата. Ферд О'Фалон („Ферд О?“, се четеше на бележката на Памела в полето на документа). Пиа Феро. Ник Фарос.

И Фароу Кол.

Трябваше му само секунда, за да се сети откъде знае това име и да изтича по стълбите до стаичката на Памела. Тя говореше по телефона и той възбудено започна да обикаля около нея, кършейки ръце, докато не я накара да прекъсне разговора.

— Това е човекът, по когото е стрелял Ерно!

За да се увери, накара Памела да открие забутаните в чекмеджетата в коридора отвън копия от полицейските доклади. Когато ги изрови, двамата седнаха в клаустрофобичната ѝ стаичка, където всяка равна повърхност бе използвана за натрупване на купчини чернови, постановления и преписки по разни дела. В ъгъла се мъдреше люлеещ се стол, покрит с яркочервено одеяло, носещо извезания върху него герб на университета в Уисконсин. Тя използваше стола вместо закачалка за палтото си и като временна спирка за документите, взети от библиотеката на фирмата. Артър го разчисти, свали с очакваното от Памела благоговение одеялото и го метна връз металните кантонерки. Седна на стола, а Памела се намести на своя стол и подпря краката си на едно изтеглено навън чекмедже на бюрото. После двамата се отдадоха на онова, което вече бяха правили стотици часове. Беше Фароу, тоест Фаро — Фараона. Пътнически агент.

— Къде да го търсим? — попита Артър.

Отвратена от лазенето из празни подземия, Памела предложи да направят търсене в интернет с някоя от специализираните за тази цел програми. Имаха платен достъп до грижливо поддържаната от години база данни, съдържаща информация от обществено достъпните архиви на всичките петдесет щата. Партньорите му вече бяха изказали загрижеността си от ескалиращите разходи по дело, което се оформяше като загубено, но Артър бе по-нетърпелив и от Памела. Онова, което получиха, след като въведоха името на Фароу Кол и платиха с кредитна карта поисканата им сума от сто и петдесет долара, не изглеждаше да си заслужава парите. Резултатът се свеждаше до кратко кредитно досие, в което единственото по-интересно бе адрес от 1990 и актуализираните за последен път през 1996 данни от шофьорската книжка на Фароу. Въпреки че „Куик Трек“ бе преровила бог знае колко милиарда записи, във всичките петдесет щата не бе намерено нито едно упоменаване на това име. Фароу повече не беше лицензиран като пътнически агент в този щат, както и в останалите

тринайсет отделни юрисдикции, където се изискваше такова лицензиране. Фароу Кол никога не се бе явявал пред съда — не беше съден, не беше банкрутирал, не се беше развеждал, дори не беше обвиняван. Още по-удивителното бе, че не бе имал ипотека, не бе притежавал недвижима собственост. И не се беше женил. Всъщност, ако можеше да се вярва на „Куик Трек“, той даже не се бе раждал, а при това положение не беше и умираш... поне не на територията на Съединените щати.

— Но как е възможно това? — смаяно попита Памела, когато получи отговора и на последната заявка — тази за търсене в издадените актове за раждане.

Артър замислено гледаше екрана. Както винаги, когато знаеш отговора, решението става очевидно.

— Това е измислено име — каза той. — Фароу Кол е измислено име. Този, когото търсим, се казва иначе. — От което следваше ново очевидно заключение: бяха се върнали на изходна позиция.

Сряда бе почивен ден за Лари — той ползваше компенсация за часовете извънреден труд по делото Гандолф, положени основно нощем. С момчетата му довършваха новата къща на върха на Форт Хил, но днес един от работниците не се бе появил, така че се наложи Лари да сложи маската, да хване пескоструйката и да се занимава цял ден с тази мръсна и уморителна работа, при която финият прах се набива във всичките ти пори.

Някъде по обяд усети, че пейджърът в джоба му вибрира. Номерът беше в Макграт Хол — търсеха го значи полицейските началници. Ако се бе захванал с нещо по-достойно, щеше да се направи на ударен, но понеже започваше да му омръзва, реши да си вземе почивка. Когато позвъни, гласът от другия край съобщи: „Кабинетът на заместник полицейски началник Еймъс“. Уилма Еймъс, някогашната партньорка на Лари по случая с убийствата от четвърти юли, сега бе заместник-началник по кадровите въпроси. Мнението на Лари бе, че Уилма е родена точно за тази работа, но тя бе запазила жив интерес към делото Гандолф и му се бе обаждала няколко пъти след разпита на Ерно с явното желание да научи нещо отвътре. Лари си помисли, че ще започне да го хвали за решението на Апелативния съд,

но тя му съобщи, че разполага с новини, които може да го заинтересуват.

— Сестра ми Роуз работи в „Публичния регистър“ — каза му Уилма. — Вчера там се появила една новичка. Казала, че е адвокат във фирмата на Артър Рейвън. Търсела информация за пътническите агенти от деветдесет и първа.

— Хиляда деветстотин деветдесет и първа означава Гандолф, нали?

— Нали точно затова те търся, Лари.

— И знае ли сестра ти до какво се е добрала помощничката на Артър?

— Роуз ѝ е помогнала да разпечати копия от формулярите за регистрация. После е направила второ копие, което смятах да ти пратя, но разбрах, че почиваш, така че реших първо да ти се обадя.

— Благодаря ти, Уилма.

Тя почна да му чете имената от формулярите и Лари взе молив от Пако — главния дърводелец, — но спря да пише в секундата, в която чу името на Фароу Кол.

— Мамка му! — каза той и обясни на Уилма кой е Фароу.

— Означава ли това, че е пътнически агент?

— Означава, че съм пропуснал нещо.

Възбуден, той се върна на работа. Отначало мислеше, че е разстроен от това, че е пропуснал очевидния факт, че Фароу може да е пътнически агент. И понеже нищо друго не можеше да задържи вниманието му, продължи да разсъждава на тази тема, докато минаваше сглобките с шкурка. Но към края на следобеда стигна до една идея, която никак не му харесваше.

Към четири Пако и двамата му работници си тръгнаха и Лари реши да извърви пеша няколкото преки до таверната „При Айк“ — полицейската кръчма, където Ерно бе прострелял Фароу Кол. Може би ако „При Айк“ не беше толкова наблизо, нямаше да се престарава. Но го бяха спохождали и по-лоши идеи от тази да пие нещо студено в такъв горещ ден и да престане да се безпокои.

Направи каквото можа, за да се приведе в по-приличен вид, но когато тръгна надолу по склона, в косата и по дрехите му още имаше набит фин бял прах. Районът бързо се юпизираше. Голяма част от местните бързаха да се приберат по-рано, за да се възползват в

максимална степен от остатъка на деня, но имаше такива с дипломатически куфарчета — изглеждаха, като че ли идват от голф игрища, а не офиси на компании. Специалността на Лари от колежа беше бизнес. От време на време, когато в главата му неволно се прокраднеше мисълта за парите, които може би щеше да е натрупал, едно от успокоенията му беше, че поне не се бе налагало да се беси всяка сутрин с вратовръзка. Какъв свят! Човек вече не нищо не можеше да разчита.

Думата „таверна“ можеше да се използва по отношение на „При Айк“ само с някои условности. Вътре нямаше нито папрати, нито паркет. Представляваше дълга полутъмна стая с лоша акустика и съвсем отчетливата миризма на разлята бира. Имаше бар с огледала и плот от черешово дърво, сепаретата покрай стената бяха със седалки, тапицирани с червена кожа, а в центъра на салона бяха кукнати няколко маси за пикник. Айк Минок, собственикът, бивше ченге, се бе пенсионира по инвалидност още през шейсетте, заради прострелване в главата. Момчетата от Шести участък бяха започнали да идват тук, за да го подпомогнат финансово. Днес „При Айк“ беше място, задължително за всеки на полицейска служба в околия Киндъл. През седмицата тук се появяваха две групи хора: полицаи и жени, които ги харесваха. Когато за пръв път доведоха Лари тук — беше през седемдесет и пета — един от старите полицаи му каза: „В тази професия получаваш две неща, които повечето от останалите не могат да ти дадат — револвер... и момичета. Давам ти безплатен съвет, който се отнася и до двете: дръж го в кобура“. Лари не го послуша. Застреля двама, макар и при изпълнение на служебните задължения. Що се отнасяше до второто... там нямаше никакво извинение.

Съществуваше едно неписано правило, съгласно което никой никога и пред никого не разказваше за случилото се в „При Айк“ — нито за какво се е говорило, нито кой с кого си е тръгнал. В резултат тук можеха да се научат неща, които просто нямаше как да ти бъдат казани в Академията. Момчетата лъжеха без капка свян — всеки искаше да се изкара най-големия герой. Но се чуваха и много признания на пияна глава — от хора, неприкрили партньора си, до такива, които така се изплашили, че направо се напикали. Тук можеше да видиш разплакани за жестоки издънки и умиращи от смях за

тъпотата на нещастниците отвън, които само чакаха някое ченге да излезе и да ги излови.

Когато влезе, няколко души го извикаха да седне при тях. Лари тръгна да стиска ръце, да говори и да слуша глупости, но малко по малко си пробиваше път към бара, където Айк наливаше бирата. На двата телевизора вървяха епизоди на „Ченгета“.

Айк, също като неколцина други, поздрави Лари за финала на делото Гандолф. Историята с Ерно беше подразнила доста хора, но така се случваше винаги, когато някой, наричащ себе си част от братството, кривнеше от пътя.

— Да — каза Лари, — не можах да пролея сълзи, когато Ерно потегли за ада. — На бар плота до него лежеше сутрешният вестник. В долната му половина имаше снимка на Колинс и останалите, в момента, когато вкарваха ковчега на Ерно в катафалката. Вчера Лари едва се бе сдържал да не отиде в „Сейнт Мери“ с плакат, на който да пише „Прав ти път“.

— И на мен не ми харесваше този кучи син — каза Айк. — Имаше нещо в начина, по който показваше, че работата му липсвала. Нали се сещаш, сякаш мама му е казала да си стои у дома, докато другите момчета отиват да си играят. Мисля, че той разбираше нещата по друг начин. Но пък изпи тук маса бира проклетникът.

Айк приличаше на стар битник. Косата по темето му си бе отишла, но отстрани не само беше останала, ами яката му бе скрита под гъсти кичури. Освен това имаше деликатно подстригана брадичка. Беше се препасал с дълга престилка, непрана поне от месец, а ослепялото му око беше млечнобяло и се движеше някак самостоятелно, сякаш живееше собствен живот.

— Ти беше ли тук, когато е прострелял онзи тип? — попита Лари.

— Какво значи бил ли съм? Естествено. Само че се занимавах със същото, което ме виждаш да правя и в момента, така че не видях нищо, докато не ми замириса на барут. Мамка му! — оплака се Айк. — Куршумът ми съсипа мазилката, обаче първото, за което си спомням, беше барутът. — Айк огледа салона. — Гейдж, ето го там, стоеше на метър и от двамата. Той видя всичко.

Лари взе бирата си и без да бърза, се отправи натам. Майк Гейдж работеше в отдел „Престъпления срещу собствеността“ на Шести

участък. Беше образец за „добро ченге“ — от онези чернокожи, сресани вечно на път, дето изглеждат, като че ли са издълбани с длето. Освен това беше кротък, в неделя ходеше на църква и имаше шест деца. Лари се придържаше към теорията, че кротките момчета са най-добрите полицаи. Самият той, особено на младини, беше доста избухлив. Майк обаче бе невъзмутим. В много от полицаите с времето се натрупва горчивина. Една от причините е, че полицейската работа по правило не се оказва приключението, което си очаквал. Дори децата ти израстват, като прекрасно разбират, че от теб не се е получила легендата, която си си въобразявал, че ще станеш. Защото работата се свежда главно до прехвърляне на папки, полудяване от скука, безпомощно наблюдение как те прескачат за повишенията в полза на връзкарите и осъзнаването, че правиш по-малко пари от подлещите, които прибиращ. А когато в един момент установиш, че ти е писнало, неочаквано за себе си разбираш, че вече не ставаш за нищо друго. Но Майк беше като Лари — все още изпитваше сладка тръпка сутрин, когато взимаше значката си. И продължаваше да вярва, че да помагаш на хората да бъдат добри, а не лоши, е страхотна работа.

Майк беше с няколко момчета от Шести, но му направи място на пейката до себе си. Един от компанията, Мал Родригес, протегна юмрук през масата за пикник и Лари го удари в стила на играчите, приемайки поредния поздрав за победата от миналата седмица. Беше шумно — колоните дънеха „Крийд“ — и за да се чуват, Лари се приближи още по-плътно до Майк. Двамата поговориха за делото около минута и установиха, че са на едно мнение — Ерно се бе оказал адски странна личност.

— Айк казва, че си бил до тях, когато Ерно гръмнал онзи тип — Фароу Кол.

— Лари, аз съм в полицията, откакто си и ти, но честно ти казвам, никога не съм се разминавал толкова близко с куршум. — Майк се усмихна над бирата си. — Онзи глупак, дето Ерно го простреля... Фароу казваш... Ами той крякаше като някаква иракчанка и тогава Ерно му издърпа пищова от ръката и го избута навън, само че изведнъж и двамата нахлуха обратно и — бам! На метър от мен! — Майк посочи страничната врата, до която бе седял.

Лари зададе един от въпросите, които го бяха измъчвали през цялото време:

— Защо Фароу не беше обвинен за заплаха срещу Ерно?

— Ами ние всички го бяхме отписали. А и Ерно не искаше да отправя обвинения срещу него. В мига, в който му взехме пицкова, започна да се вайка над тялото.

— Нали Ерно каза, че било самоотбрана?

— Така каза. Само че не спря да ни повтаря да сме оставели човека на мира.

— Не е много логично.

— Ти си от „Убийства“ и по ги разбираш тези неща, но мен ако питаш, онези, дето стрелят, не си падат по логиката.

Лари се замисли за секунда. Здравият разум му подсказваше да спре да пита, но на петдесет и четири години той още не беше научил как да се вслушва в гласа му.

— Виж, Майк... Става дума за това, че започнах да сънувам лоши сънища. Искам да намеря покой за едно нещо. Ти как мислиш, можеш ли да го разпознаеш? За Фароу ти говоря.

— Четири години, Лари. Може би Мал би могъл. Той му държа петнайсет минути главата в скута си, докато чакахме линейка.

— Момчета, я да ви черпя по една бира на бара. — Айк бе прибрал броя на „Трибюн“ и Лари го помоли да го извади пак. — Ей за този ви говоря — каза Лари и показа челната страница на Гейдж и Родригес. — Кажете ми само, че не ви прилича на онзи, дето Ерно го е застрелял.

Родригес надникна преди Майк, но на лицата и на двамата бе изписано едно и също. Лари им сочеше Колинс на снимката от погребението на Ерно.

— Господи — прошепна Лари. Но фактите продължаваха да се трупат и това продължаваше целия ден. Фароу бе пътнически агент, такъв бе и Колинс. Ръст, възраст, расова принадлежност — всичко съвпаднаше. И Колинс, и Фароу се представяха от Джексън Ейърс. „Фароу Кол“ звучеше като „Колинс Фаруел“, което бе добре известен подход при избор на измислено име. И не беше ли съвсем разбираемо за човек, току-що излязъл от затвора, да си избере фалшива самоличност, за да е сигурен, че няма да даде на полицаите летящ старт, ако му се случи пак да оплете конците по един или друг повод? Но онова, което най-силно безпокоеше Лари, бе същото, което го бе

осенило, докато бе почиствал с пескоструйката: разказът на Колинс как Исус бил влязъл в живота му с куршум в гърба.

Родригес се опитваше да го успокои, но Лари излезе навън, за да се обади по клетъчния си телефон. Високите облаци в небето бяха започнали да потъмняват и приличаха на гневен жребец, изправил се на задните си крака. „Тази нощ ще има буря“, мина през ума на Лари. После настоящето отново го налегна.

Адски шибан случай!

33.

8 август 2001

На море

— Имаш ли време да излезеш от офиса?

Беше след края на работното време и Мюриъл сама бе вдигнала телефона. Гласът на Лари звучеше топло и познато. Беше чакала това обаждане от няколко дни и затова много се разочарова, когато той добави: — Тук има няколко момчета, с които трябва да поговориш. — Трябваша й няколко секунди, за да скрие объркването си, преди да го попита къде, по дяволите, се намира. Според звуците май беше в някоя кръчма.

— Какво има? — предпазливо попита тя.

— Отворихме буркана с червеите — отговори Лари. — Не... Змии. Гърмящи. — Значи имаха проблем. — И ако не възразяваш — допълни Лари, — донеси, моля те, старото досие на Колинс, което събрахме за него, преди да го посетим в затвора. — После й каза къде да го потърси в купа документи, складирани в офиса й.

След половин час Мюриъл бутна дъбовата врата на таверната и веднага почувства настроението вътре. Общо взето, сред полицаите в околия Киндъл имаше две школи по отношение на нея: едните я харесваха, другите я мразеха от дън душа. Принадлежащите към втората група не размахваха мнението си по време на работа, но в извънработно време не се смятаха задължени да се държат благовъзпитано. Светът, в който живееха, беше прекалено мъжки, за да могат да понесат с разбиране амбициите на една жена. Тя можеше да се съгласи, че твърде често си позволява да бъде твърдоглава и че понякога се държи дори оскърбително, но в дъното на душата си бе убедена, че големият проблем на мъжете, гледащи я в момента без особена симпатия, е предубедеността.

Лари беше на бара. Беше по работен комбинезон и изглеждаше овъргалян в брашно. И дрехите, и косата му бяха посипани с бял прах.

— Решил си да се маскираш като поничка със захар за Хелоуин, така ли? — Той не схвана шегата, докато не се погледна в огледалото

над бара, но дори и тогава не му стана смешно. Обясни й какво е правил целия ден, но беше ясно, че го вълнува не външният му вид, а по-други неща. — Какво става? — попита накрая тя. Той й разказа, сглобявайки историята парче по парче. Само защото стоеше близко до него, не се наложи да му изкрещи: — Искаш да кажеш, че Ерно Ердай е стрелял по собствения си племенник?

— Казвам, че е възможно. Донесе ли досието?

Лари махна с ръка на Майк Гейдж да дойде да погледне направената в ареста снимка на Колинс от 1991. Майк само го изгледа, без да каже нищо. Обади се Родригес:

— Предполагам отговор „Определено“ няма да те задоволи, а?

— Кажи каквото мислиш.

— Очите, човече. — Родригес почука с пръст цветната снимка. — Почти са оранжеви. Тоя да не идва от Селото на прокълнатите или нещо такова?

— Аха — съгласи се Лари.

— Да си вървим — каза му Мюриъл. Това не бе мястото за дискусия. Дори полицаите, които я харесваха, не бяха надеждни съюзници, защото много от тях бяха по-лоялни по отношение на репортерите, отколкото към нея. Когато излязоха, предложи на Лари да го качи. Той отвори вратата и се поколеба да не изцапа седалките. Тя караше хондата от 1991 и колата й никога не се бе отличавала с чистота, дори докато още беше нова.

— Лари — каза Мюриъл, — едва ли има нещо, на което тази тапицерия да не е ставала свидетел. — И едва не се засмя, като се сети за някои моменти по-така. Потеглиха и той й каза накъде да кара. — Добре — обади се тя след малко. — Сега ми обясни.

— Не знам дали нещо ще се промени.

— Това вече е втора стъпка — обясни му Мюриъл. — Първо трябва да разберем какво точно е станало. Искам да се уверя, че съм разбрала правилно: ако майка ми иска да се сдобри със сестра си, трябва да се опита да я застреля в гръб, така ли?

За първи път тази вечер Лари се засмя.

— Има три хиляди комедианти без работа, а ти се майтапиш.

— Попитах сериозно. Това ли е последователността? Защото, доколкото схващам, след това Ерно и Колинс стават по-близки от всякога.

— Мамка му... — отговори Лари. — Нямам представа. И да ти кажа, не ми пука. Семейството на Ерно не е по-сбъркано от кое да е друго. И какво тогава? Ако питаш мен, това е ТМИ. — Така наричаха синдрома „твърде много информация“.

Лари посочи входа на алеята за коли. Къщата бе във викториански стил, в който той се смяташе за специалист. Цветовете бяха живи, яркото контрастираше със сенките, за да направи порелефна резбата по дървените плоскости. Мюриъл се наведе над волана, за да разгледа всичко по-добре.

— Господи, Лари... каква красота!

— Нали? Тази обаче е специална. Понякога се разхождам из нея и ме е яд, че не можех да си позволя нещо подобно за себе си, когато момчетата още бяха малки. Кое то, разбира се, е обичайната история: никога не можеш да имаш онова, което искаш, когато ти е най-нужно. — Той, изглежда, осмисли думите си едва след като ги каза — тялото му се напрегна и тя забеляза, че той съзнателно не поглежда към нея. За да го извади от неловкото положение, му предложи да я разведе из къщата.

Започнаха от градината. Вече се стъмваше и насекомите атакуваха, но Лари не им обръщаше внимание, докато ѝ показваше съвсем скоро насадените растения. Цялото това наследство от цвят и красота, което щеше да остави за бъдещия собственик, той първо бе видял в главата си, така че сега с удоволствие се залови да обяснява как различните цветя — минзухари, божури и хортензии — ще разцъфнат и ще радват окото през цялата година. Беше вече тъмно, когато свърши, и то само благодарение на забележката на Мюриъл, че ако останат още малко навън, ще бъдат изядени живи.

Вътре Лари не бе така обстоятелствен. Стените се шпакловаха и изглаждаха и на касите на вратите беше опънат полиетилен. Предизвикателството на къща като тази, обясни Лари, било в това да знаеш кои неща да оставиш, за да запазиш духа на мястото, и кои да пожертваш в името на пазарното търсене. Например осветлението. Когато къщата била нова, стаите били тъмни като обори и се осветявали с настенни газови аплици. Днешните собственици обаче по правило са ненаситни консуматори на електроенергия. Лари обясни, че с времето се е научил, че купувачите ценят силното осветление и изобилието от електрически ключове.

Беше интересно да се наблюдава Лари в другия му живот. Той я забавляваше, както винаги, и тя нямаше никакви затруднения да си го представи като предприемач. Дори нежността на Лари към градината бе нещо, с което постепенно бе започнала да се съобразява. Мъжът, когото познаваше още от юридическия факултет, обичаше да се преструва, че единствената уместна употреба на думата „чувствителен“ е върху опаковката на презервативите. Но вътре в него се спотайваше друг Лари — винаги бе знаела това — и тя се възхищаваше на стария си приятел, че от време на време му позволява да се покаже.

— Работи ли вече канализацията? — попита тя и Лари ѝ показва къде да отиде. На стената до умивалника имаше прозорче и сред рояка светлини долу Мюриъл видя квартала, в който бе израсла — на половин километър от Форт Хил, пояс от бунгала, построени сред лабиринт от железопътни депа и гаражи за камиони. Даже днес кварталът си оставаше терен за безкрайни паркинги, осветени ярко, за да се предотвратят кражбите, и километрови отсечки, по които колони тежкотоварни камиони, нови фордове и контейнери чакаха реда си да застанат на рампите. Хубаво място. Хората се трудеха усилено, бяха свестни и мили и желаеха за децата си само най-доброто. Но както винаги се случва с трудовите хора, те много добре усещаха дълбочината на пропастта, отделяща ги от онези, които ги командват. Но не и от нея, беше се заклела тя. Не и от нея.

Вече нямаше илюзии. Знаеше, че щеше да полудее, ако беше изживяла живота си изолирана от властта. Но докато гледаше надолу към стария си квартал, продължаваше да живее с най-доброто на онези времена, със знанието, че просто трябва да живееш живота си, да се опитваш да направиш поне половин крачка напред, да сториш повече добро, отколкото зло, и да обичаш някого. Точно желанието да установи повторно контакт с тези ценности бе в основата на онзи един час, който прекарваше всеки седмица в църквата, когато сърцето ѝ излиташе от тялото ѝ и се устремяваше към Бог. Бебетата, които така и не бе могла да има, също бяха в църквата, неизвестни непознати, също като любимия, за когото си въобразяваш, че те чака някъде по света... когато си на тринайсет. Бъдещето. Животът на нейния дух. В молитвата си тя продължаваше да протяга ръце към тях със същата любов, с която го бе правила в мечтите си. Помисли си за Лари и

изведнъж усети, че любовта на един мъж може би ще запълни живота ѝ.

Той я чакаше в пристроената обща стая в задната част на къщата. В първоначалния си вариант изпълнението било евтино и Лари обясни, че се опитал да я поукраси с хубав мокет. За да отблъсне емоцията на онова, което едва не я задавяше, тя насочи разговора към работата.

— Лари, според мен е време да хвърлим на масата всичко, което знаем за Ерно и Колинс. Утре ще напиша на Артър писмо.

— Защо?

Очакваше да я попита.

— Защото е ясно, че те отчаяно се мъчат да издирят Фароу. Става дума за смъртна присъда, Лари, и не бива да крия от тях неща, които могат да са съществени.

— Съществени?

— Лари, аз нямам представа какво означава всичко това, както впрочем и ти. Но нещата се свеждат до това, че Колинс е крал билети с помощта на Луиза, така ли е? Според теб това нищо общо ли няма с обяснението откъде е знаел достатъчно, за да накисне Гандолф?

— Мюриъл, направо виждам как Артър ще се изправи в съда и ще се опита да отвори всички възможни линии на интерпретация едновременно. Знаеш, че е така. И ще се разкрещи, че трябва да дадем на Колинс имунитет.

— Това му е работата, Лари. Кое не означава, че ще стане, както на него му се иска. Апелативният съд никога няма да ме принуди да дам имунитет на Колинс. Но аз бих искала Артър да е наясно с нещата — за това, че Колинс е Фароу, за стрелбата. Както и за онова, което Колинс ни разказа в Атланта. Трябваше да разкрия това още преди време, но мога да се престоря, че истината едва сега ме е осенила.

Лари стисна очи, вбесен от глупостта на закона.

— Но ние не сме сто процента сигурни, че Колинс е Фароу — напомни накрая той.

— Стига, Лари...

— Съвсем сериозно. Нека се свържа с Дикерман и да проверя успял ли е да снее отпечатък от револвера. Това вече би означавало, че със сигурност става дума за Колинс.

— Обади му се. Кажу му, че разследването отново е активирано и че имаме нужда от бързи отговори. Но не мога да чакам с Артър. Колкото повече се колебаем, толкова по-силно ще се размърди, че сме скрили ключови улики, благоприятни за защитата. Артър разполага с десет дни, за да обжалва постановлението на Апелативния съд, и аз искам да мога да кажа, че съм му предоставила информацията своевременно, веднага след като сме видели връзката между събитията около убийствата.

— За бога, Мюриъл.

— Това е последното препятствие, Лари.

— Господи — каза той, — колко пъти ще трябва да печелим това шибано дело? Понякога ми иде да отида в Ръдърд и да застрелям Роми, та цялата тази дивотия най-после да свърши.

— Може би вината е наша. Може би има нещо, което през цялото време ни пречи да сложим точката. — Тя, разбира се, знаеше какво е това „нещо“, знаеше го и той, но това бе част от „дивотиите“, с които му се искаше да приключи веднъж и завинаги. Тя сложи ръка на рамото му. — Лари, повярвай ми. Всичко ще завърши добре. — Кое е естествено доказваше неговата теза. Онова, в което той вярваше открай време. Че един случай никога не се отнася до жертвата, обвиняемия или какво точно се е случило. Изобщо не е това. И за полицаите, и за адвокатите, и за съдията случаят е важен за самите тях. А конкретният случай бе важен за всички едновременно. Извърнал лице от нея, Лари буквално трепереше от безсилие. — Наистина, Лари — каза тя. — Ако не си искал да продължаваш с този случай, защо отиде в „При Айк“? Защо изобщо ми се обади?

Той я погледна, после сложи ръката си върху нейната в знак на помирение. Контактът, колкото и да бе мимолетен, я запрати в прилива между двамата. Тя надникна плахо в очите му. После леко стисна рамото му и без никакво колебание го пусна. Погледна дланта си и лекичко се засмя.

— Какво?

Тя обърна дланта си към него. Беше побеляла от гипсовия прах.

— Остави белега си, Лари.

— Така ли?

— Колона от сол — поясни тя.

Той се смути. Явно не разбираше какво точно иска да му каже.

— Какво беше сбъркала жената на Лот?

— Погледнала назад — напомни Мюриъл с крива усмивка.

— Да, вярно.

Макар да си бе обещала, че няма да прекрачи граничната линия, усещаше, че този път не може да спре. Нямахме никакво значение дали става дума за тяхната младост, за мечтите или за най-обикновено либидо — тя желаше Лари. Той излъчваше нещо, което не бе почувствала у никой друг. Преди десет години не бе забелязала това, но тогава връзката им бе олтар пред нея, признание на нейната власт. Беше нещо уникално. Лари познаваше силата в нея и за разлика както от Род, така и от Талмадж, не я боготвореше за собствени цели. Той просто искаше мир на определени условия, пълноценно партньорство, и да бъдат двамата. Тя бе пропуснала тази невероятна възможност преди години и отлично съзнаваше това; днес обаче искаше да се увери, че шансът повече не съществува. Отново вдигна дланта си.

— Дали Бог не ми казва по този начин да стоя настрана от теб, Лари?

— Не разбирам тези неща, Мюриъл. Не поддържам пряка връзка с него.

— Но това ли искаш? Миналото, каквото е?

Лари дълбоко се замисли.

— Да ти кажа истината, Мюриъл, не знам какво точно искам. Но зная едно: не искам отново да мисля за самоубийство.

— Значи казваш „не“?

Той се подсмихна.

— Момчетата не могат да казват „не“.

— Това са само думи, Лари. — Тя отново погледна дланта си. Белият прах се бе полепил по изпъкналите места и линиите изпъкнаха с особена яснота. Линията на живота и линията на любовта, така любими на всички хироманти, изглеждаха като реки върху карта. Тя вдигна поглед и намери на рамото му мястото, където ръката ѝ бе оставила отпечатък.

Мисълта, че може да се противопостави, мина през главата на Лари като гола абстракция, без да остави следа. Излъчването на Мюриъл започваше да му действа. И както винаги, инициативата бе в нейните ръце. „Защо ми се обаждаш — изтъкнала бе тя, — ако искаш от мен да не предприемам нищо?“. Беше я довел тук. И сега тя

правеше нещата максимално лесни. Малка и безстрашна, тя се изправи на пръсти, постави едната си ръка върху рамото му, сложи другата върху бузата му и го притегли надолу към себе си.

След това нещата се развиха с отчаянието и скоростта на поставена в клетка птица, подскачаща, за да полети. С всичкото безполезно пърхане с крила и блъскането в клетката. От горещината плътта ѝ бе леко солена — вкус, който той асоциираше с този на кръвта. Сърцето му се блъскаше в гърдите и в резултат той приключи много по-бързо, отколкото му се бе искало. Неприятната изненада бе, че бяха оплескали всичко. Тя беше или в началото, или в края на цикъла си и бе пожелала да го направи в нея, сякаш изплашена, че ако му каже да вземе предпазни мерки, нещата ще се развалят.

Накрая тя се оказа отгоре и остана вкопчена в него така, сякаш той беше скала. Усещаше я да си почива и това му бе по-приятно дори от другото. Погали я с двете си ръце и споменът за тялото ѝ се върна със сладка болка: издутините на прешлените по гърба ѝ, ребрата, изпъкнали като клавиши на пиано, пищните извивки на дупето ѝ, което той винаги бе смятал за най-привлекателната част от анатомията ѝ. Откакто се бяха разделили, беше плакал само веднъж, когато дядо му, имигрантът майстор-колар, бе умрял на почти сто години. Лари често си спомняше с благодарност за него и мислеше колко по-тежък щеше да е животът за двайсет и трите деца и внуци на този човек, ако той не бе събрал куража да се пресели тук. Примерът за този така дълго продължил героизъм му пречеше да съжалява себе си в този момент. Спасението бе в хумора.

— И как сега да обясня на момчетата, че се налага да почистват чисто нов мокет?

— Давай — подкани го тя, — оплачи се. — Главата ѝ бе вирната закачливо. Беше с брошка, която в бързината не бяха успели да махнат, и сега разкопчаната ѝ рокля се развяваше около нея като пелерина: черната дантела на точки още стоеше върху раменете ѝ, но надолу беше гола. — Съжаляваш ли, че го направихме? — попита го тя.

— Още не зная. Възможно е. По-късно.

— Недей.

— Ти си по-корава от мен, Мюриъл.

— Вече не съм.

— Не, не е вярно. Поне знаеш как да вървиш напред. Защото аз май не зная.

— Лари... Не вярваш ли, че ми липсваше?

— Сериозно?

— Стига, Лари.

— Не, наистина. Ти не си позволяваш да се обърнеш и да видиш какво си оставила назад. Може би в този миг осъзнаваш...

— Кое?

— Че трябваше да се омъжиш за мен.

Черните ѝ очи застинаха, малкият ѝ обсипан със ситни лунички нос се разшири, когато пое дълбоко въздух през него. Те се изгледаха с лица на сантиметри едно от друго и той усети, че увереността му започва да я дразни. И разбра, че тя го знае. Но възможно ли беше да се прибереш у дома при семейството си, след като си казал нещо такова на глас пред друг? Той почувства едва доловимото признание в помръдването на тялото ѝ, в отместването на погледа, когато тя отново отпусна глава на гърдите му.

— Ти беше женен, Лари. И още си.

— И бях обикновен полицай — уточни той.

Никога не бе събирал куража да я уязви толкова силно и толкова отблизо. И тя никога не би го понесла. Но нещата се бяха променили.

— И беше обикновен полицай — призна накрая тя.

Не можеше да я види, но ръката му върху гърба ѝ усещаше пулса на емоцията. Възседналата го жена беше крехка и малка, върната за миг към истината на природата, и Лари, с цялото си грамадно тяло, я заобикаляше от всички страни. Легнал по гръб върху светлия мокет, той леко я залюля, сякаш бяха на борда на кораб, подхвърлян от вълните в ужасното море на живота.

34.

9 август 2001

Стар познат

8:00 Джилиан чакаше Артър в „Меч бук“ и пиеше сода. Артър със сигурност бе с Памела. Наближаваше времето да подадат жалбата до Апелативния съд за преразглеждане на постановлението.

През последната седмица, с изключение на обичайната вечеря във вторник със Сюзан, Джилиан и Артър бяха излизали всяка вечер — театър, симфоничен концерт, три филма. Артър беше като човек, свалил оковите. Излизанията бяха като освобождаване от тревогите по делото Гандолф, в което напоследък и двамата не виждаха големи основания за оптимизъм. Когато се разхождаше с нея, Артър дори бе започнал да демонстрира мъжко самочувствие. Както е да е... В него имаше много малко неща, които не й бяха мили.

Внезапно Джилиан почувства, че някой я гледа. Не че усещането й бе напълно непознато — все пак тя бе общоизвестната Джилиан Съливан, — но когато се вгледа, видя, че е обект на внимание от страна на красива тъмнокожа жена, малко по-млада от нея. Когато погледите им се срещнаха, жената се поусмихна. Не беше адвокат — Джилиан веднага забеляза това. Модният външен вид на жената например — копринената блуза с шал-яка струваше на техния щанд повече от триста долара — би могъл да заблуди някой друг, че е клиентка, но Джилиан веднага разбра, че не е. Споменът се връщаше на фрагменти... Тина. Джилиан положи всички усилия да не трепне, но единствено приближаването на Артър я спря да не избяга веднага.

Бяха се обръщали една към друга само на малко име. Така че тази жена беше просто Тина, нещастното малко богато момиче от скъпите блокове в Уест Бенк, което продаваше, за да може да си позволи скъпия навик. Когато Джилиан отиде, за да купи, й отвори камериерка. Така Джилиан попадна в уникално общество — това на наркоманите — професионалисти. Тук маниерите бяха по-добри, опасностите по-малко, но дори тази обществена среда бе шуплива като онази на улицата. Непрестанно се появяваха разни хора, други

изчезваха изведнъж и завинаги, трети бавно потъваха към дъното. Тина беше от първите. Бяха я заловили. Ужасена, че името ѝ ще изплува или че вече е била засечена от наблюдението над Тина, Джилиан се бе зарекла да се откаже. Но тялото ѝ отказа да се подчини, то жадуваше за наркотика. Като всички други дилъри, Тина не ѝ беше оставила алтернативен източник. Джилиан бе забелязала един актьор от местен театър да идва няколко пъти. Струваше ѝ се лудост да му се обади. Трийсет и шест часа след последната си доза тя метна на главата си шал, тръгна пеша на запад към Норт Енд и спря на една от пресечките. Ако я арестуваха, беше готова да каже, че е искала да почувства обстановката във връзка с предстоящо произнасяне на присъда или че е трябвало да се запознае от първа ръка с това как се вземат наркотици. Прояви достатъчно здрав разум да се обърне към една проститутка с мини пола и боти. „Потърси Леон“ — посъветва я момичето, но я огледа добре и се отдалечи, като клатеше глава със съжаление.

Значи Тина. Гледаха се от петнайсетина метра и се опитваха да преценят колко жестоко е постъпило времето с всяка от тях. Джилиан първа отмести поглед, осъзнала изведнъж мъдростта на инстинктивното си желание да не се показва на публични места.

В този момент до масата се приближи Артър и веднага усети, че нещо не е наред. Попита я и тя беше на ръба да му отговори, когато си представи как многозначителната му усмивка се стопява. Не тази вечер, реши тя. Не искаше да му разваля настроението точно тази вечер, а още по-малко искаше да го разсейва. Всъщност можеше ли да има подходяща вечер за подобно признание? На няколко пъти едва не му бе разказала истината, но в последния момент все нещо я възпираше. Така че тази тайна си оставаше само нейна.

— Изглеждаш, сякаш ти се е случило нещо хубаво — забеляза тя.

— Хубаво? Може и да се окаже хубаво. Засега само внася допълнително объркване. Намерили са Фароу.

— Шегуваш се!

— Това не е и половината. Мюриъл ми написа писмо.

— Може ли да го видя? — Беше протегнала ръка още преди Артър да е успял да извади плика от джоба си. Писмото носеше антетката на Мюриъл Д. Уин, Главен заместник областен прокурор,

Околийска прокуратура, Киндъл. В реда за тема на писмото беше вписано: „Народът срещу Гандолф“, последвано от стария номер в архивата на съда. Дори на тази късна фаза Мюриъл не искаше да признае, че се намира на нежеланата, от нея територия на федералния съд.

„Уважаеми господин Рейвън,

През последните два месеца, в резултат на продължаващите следствени действия по делото, в прокуратурата се събра разнообразна информация, отнасяща се до Колинс Фаруел. Както Ви е известно, господин Фаруел отказа да даде показания, позовавайки се на Петата поправка. В допълнение към гореказаното, получената информация не изглежда да има отношение към Вашия клиент. Въпреки това, в интерес на пълното разкриване на всички обстоятелства, бихме желали да Ви информираме за следното...”

Следваха осем номерирани точки. Мюриъл бе съчинила писмото си в неразбираем стил не заради Артър, който можеше да чете и между редовете, а по-скоро заради Апелативния съд, пред който това писмо несъмнено щеше да бъде показано. Но сред различните подробности за личността на Фароу Кол, извадени от базата данни, повечето от които Артър вече бе показал на Джилиан още миналата седмица, имаше две важни неща: преразказ на казаното от Колинс Фаруел, племенник на Ерно, през юни в Атланта, когато му е била връчена призовка. И признанието, че двама полицейски служители неотдавна са идентифицирали по снимка Колинс като Фароу.

— Господи! — извика Джилиан, когато стигна до изненадващото разкритие. Сърцето ѝ затуптя лудо. В следващия миг тя се замисли за реакцията си, която на практика означаваше, че вече гледа на себе си като част от делото. Попита Артър какво мисли.

— Не съм сигурен, че онова, което става в главата ми, може да се нарече мислене — призна си той. — Честно казано, с Памела блуждаехме без посока. Но едно нещо мога да ти кажа отсега: няма да стана член на избирателния комитет на Мюриъл. Много от това тук е

постигнато по недостоеен начин. — Артър подозираше, че Памела е била проследена при посещенията си в „Публичния регистър“. И беше бесен, че едва сега научава за казаното от Колинс в Атланта. — Вече депозирах искане да се даде на Колинс имунитет. В отговора си Мюриъл заявява, че няма никакви индикации Колинс да е в състояние да каже нещо от полза за Роми. — Но голямото разочарование на Артър отново се казваше Ерно, който му бе казал, че Фароу е евтин мошеник, изчезнал без следа още преди години. — Никога няма да стигнем дъното в лъжите на Ерно — горчиво каза той. — Те са като плаващи пясъци. Потъваме и потъваме в тях.

— Чудя се... — започна Джилиан и се запъна. После продължи: — Ерно спомена, че е искал да защити Колинс, когато съобщил на Лари през деветдесет и първа. Та, чудя се дали това не е била единствената му грижа през цялото време — да защитава Колинс.

— Като го прострелва? Голям защитник, няма що. На мястото на Колинс щях да съм по-доволен от най-обикновено подаръче.

Джилиан се засмя. Артър беше прав, разбира се. Но не напълно.

— Дори там, в „При Айк“, Ерно е предпочел да не се издава, че Фароу му е племенник. Запитвал ли си се защо?

— Мога да се досетя. Колинс влиза в таверната с револвер в ръка. Углавен престъпник с огнестрелно оръжие — това означава минимум две години, независимо от обстоятелствата.

— Значи Ерно все пак е защитил племенника си — подчерта Джилиан. Артър раздразнено помръдна рамо, признавайки, че в думите ѝ има някаква истина. — Питам се, Артър, дали в крайна сметка няма да се окаже, че Ерно не е бил посвоему последователен по отношение на теб. Ако помниш, инстинктът ти ти казваше, че Ерно винаги ти е казвал истината за едно нещо.

— И то е?

— Че Роми е невинен.

— О... — каза Артър. — Това ли?

— Нека значи приемем, че той е имал два доминиращи мотива: да оневини Роми и да защити Колинс.

Артър взе плика с писмото на Мюриъл и замислено почука с него ръката си. След малко кимна.

— Това би обяснило защо Ерно не спомена за билетите, преди Женевиер да даде показания — каза той. — Защищавал е по-скоро

Колинс, а не пенсията си. Ако авиокомпанията беше научила, че Колинс е крал билети в съучастие с Луиза и Роми, та ако ще да е било и преди милион години, сто на сто щяха да направят всичко, за да му бъде отнет лицензът, да не говорим, че щяха и да го съдят.

— Възможно е. Но аз си мисля, че може да става дума за нещо повече от това. Роми е бил сърдит на Луиза, че са го забравили. Дали не е възможно и Колинс да ѝ е имал зъб? Например, защото е застрашила тяхната схема на кражби? Или ако е разбрал, че и него го изолират по някакъв начин. Нали решихме, че Фароу също може да е бил в „Парадайз“ онази нощ.

Артър я гледаше, без да мига. Около тях дрънчаха чинии и прибори, звучеше тиха романтична музика, долитаха приглушени гласове. Но и двамата не чуваха нищо от това.

— Мислиш, че убиецът е Колинс?

— Не зная, Артър. Обменяме идеи. Но е повече от ясно, че Ерно е искал да постигне освобождаване на Роми, без да се разкрива участието на Колинс.

Артър обмисли хипотезата, после каза:

— Следващият ми ход трябва да е подновяване на искането ми да се даде на Колинс имунитет.

— Мисля, че е хубаво да чуем какво би могъл да ни каже.

— Какви според теб са шансовете Апелативният съд да преразгледа постановлението си и по този начин да ни даде време да стигнем до показания от страна на Колинс?

— Не са много големи. За тях искането ни е адвокатски трик да издействаме някаква отсрочка в последния час. Смятам, че те ще предпочетат да се придържат към вече взетото решение: това би било съвсем естествено. — Артър кимна намръщено. Очевидно и той бе на същото мнение. — Трябва ти някой по-благоприятно разположен, Артър. Някой склонен да повярва на Ерно.

— Харлоу?

— Защо не?

— Но той няма юрисдикция по случая. Делото е от компетентността на Апелативния съд.

Оказа се, че тя има идея и по този въпрос. Подобно на Мюриъл, и Джилиан бе изградила кариерата си изключително в съдебната зала. Преди влизането ѝ в Алдерсън познанията ѝ по процесуалните аспекти

на федералното право бяха нулеви, но след години на правни консултации за затворнички, прекарващи времето си в измисляне на мотиви за една или друга молба, бе набрала доста опит в тази сфера.

Тя започна да разказва и в един момент Артър бръкна в куфарчето си и извади бележник, за да си записва. После заедно започнаха да нахвърлят контурите на съответното искане. Всеки предлагаше фрази, после Артър четеше съставените изречения. Дори премести свещта на масата по-близо до себе си. Тя го гледаше и се радваше, че е щастлив, кипящ от енергия и доволен от нея и от себе си. Фокусът на загрижеността ѝ бе колкото Артър, толкова и Гандолф, но тя споделяше възбудата му, че е възможно да се намери лъч надежда за Роми в закона. Изведнъж почувства силата на закона, чиято скучна реалност не бе нищо повече от думи върху страницата — сила, способна да изиграе решаваща роля не само в живота на другите, но и в нейния. Законът бе нейната кариера, беше мястото на нейния триумф и заедно с това на нейното падение, а сега, благодарение на Артър, можеше да стане и извора, от който да почерпи силата да се върне. Думите му, дълги, витиевати и строго звучащи, съставляваха езика, който тя най-добре разбираше. Докато двамата с Артър обсъждаха какво да е следващото изречение, тя продължаваше да се чуди дали да приеме това признание с ликуване, или с мъка.

10 август 2001

Бога на отпечатъците

В петък по обяд Лари получи съобщение от Морис Дикерман, главен експерт по пръстовите отпечатъци и завеждащ криминологичната лаборатория към обединените полицейски сили на околия Киндъл, с което се искаше Лари да го посети в кабинета му в Макграт Хол. След като изчете внимателно листчето със запис на обаждането, Лари го сви на топче с размера на грахово зърно и го хвърли. Видеше ли Дикерман, трябваше задължително да се обади и на Мюриъл — нещо, което Лари старателно бе избягвал през последните два дни. Тази сутрин тя му бе оставила съобщение на гласовата поща за последното искане на Артър, заведено в Апелативния съд. Гласът ѝ бе закачлив и сладък и беше повече от явно, че е щастлива да има повод да го потърси. Той побърза да изтрие съобщението.

Някога беше бягал от нея след всяка среща, но го бе правил, защото искаше да убеди себе си, че не е хлътнал до уши, че все още въздухът не изглежда по-чист, когато тя е наблизо, и че още няма нужда да крачи в живота рамо до рамо с друг. Сега се криеше, защото не беше сигурен каква част от тези неща все още е готов да повтори.

Само че докато отбягваше Мюриъл, отбягваше и жена си. Смешна работа — беше убеден, че е приключил с онзи етап от живота, когато душеше дрехите си, преди да ги прибере в гардероба, за да се увери, че Нанси няма да долови миризмата на чужд одеколон или пудра. Преди десет години бе толкова смазан и победен, когато Мюриъл бе обявила края на връзката им, че дори не бе намерил сили да се преструва пред Нанси. Една вечер, след като се бе сринал в шезлонга и бе опукал набързо няколко бири, Нанси бе застанала пред него.

— Пак ли те сдъвкаха и те изплюха? Нека се сетя... пак са те зарязали. — Беше прекалено слаб, за да я лъже, но истината я смая. — И да не искаш сега от мен да те съжалявам?

— Ти сама ме попита.

— И сега трябва да се отнасям внимателно с теб, така ли?

Но го направи, защото беше Нанси и беше прекалено добра, за да се държи по друг начин. Без думи се бяха съгласили да посетят отново адвокатката, с която преди време бяха започнали да обсъждат безкръвна раздяла на имуществото. Отложиха го, докато Лари се оправи. След половин година все още имаха намерение да го направят. Дори две години по-късно Лари бе убеден, че и двамата само гледат да се появи нещо по-добро. Все пак Нанси държеше няколко коза. Тя никога нямаше да изостави момчетата му. Времето минаваше и благодарността му към нея за това отношение, както и преклонението му пред нейния характер, правещ я достойна за канонизиране, клонеше към безкрайността. А и малко по малко започваше да губи интерес към другите жени — те не бяха на нивото на Мюриъл; но по-важното бе, че дължеше уважение на Нанси, която не се бе възползвала от възможността да го изхвърли на улицата. Понякога Лари се замисляше за царящото между двамата разбирателство и се питаше дали просто бракът не е замислен да бъде такъв — спокоен и изпълнен с взаимно уважение. Но не. Не. Трябваше да има някакъв акорд, който те грабва, а не цял живот да слушаш хармония и припеви.

Именно последното заключение го бе върнало при Мюриъл. Беше убеден, че от това няма да излезе нищо хубаво. Майка му обичаше да му натяква тази фраза, изрече я в главата му и сега. Едва ли му се бяха събрали два час сън общо от сряда насам. Коремът му беше като изтърган с шкурка, а погледнеше ли се в огледалото, установяваше, че очите му изглеждат като кратери. Най-лошото бе, че самият той нямаше представа какво точно иска. Единственото, което му бе ясно, когато се изправи пред вратата на Дикерман, бе, че е оставил живота зад гърба си.

Морис Дикерман, кокалест нюйоркчанин, бе наричан Бога на отпечатъците от полицаи, прокурори и дори от голяма част от адвокатите. Често изнасяше лекции в различни университети и по конференции на правозащитните органи из страната, но освен това бе и изтъкнат учен, автор на важни статии върху пръстовите отпечатъци. При тази му известност беше по-вероятно да бъде открит да дава показания в някой съд в Аляска или Ню Делхи, отколкото да наглежда Криминологичната лаборатория, но като служител на една полицейска система, в която скандалите не бяха редки — само миналата година

бяха разкрити две престъпни групировки с участие на полицаи: едната за продажба на наркотици, другата за обири на бижута — Мо беше скъпоценен капитал и уникален източник на достоверна информация. В средата на 90-те беше заплашил да напусне и това най-сетне бе принудило кметството да намери парите за доставка на автоматизирана система за идентифициране на пръстови отпечатъци — нововъведение, закупено години по-рано от други управления със същия числен състав.

През 1991, когато бяха убити Гъс Леонидис, Пол Джъдсън и Луиза Ремарди, не беше възможно да се идентифицира непознат пръстов отпечатък, без да се разполага със заподозрения. Ако извършителят не бе оставил всичките си десет отпечатъка, които се съхраняваха на картата — а тя на свой ред се правеше, като натопените в специално мастило пръсти един по един се притискаха върху специален картон, — беше невъзможно да се установи от кой пръст е даден частичен отпечатък, а от тук бе невъзможно и да се издири неизвестен отпечатък в огромния каталог от пръстови отпечатъци, поддържан от местната полицейска служба и ФБР в национален мащаб. Компютърната обработка на изображения бе променила това състояние на нещата. АСИПО, автоматизирана система за идентифициране на пръстови отпечатъци, позволяваше на машината да сравни снет отпечатък с всеки въведен в базата данни. АСИПО например бе позволила на Мюриъл само за една нощ да установи, че нито един от отпечатъците, оставени в „Парадайз“, не е на Ерно.

Основният недостатък на АСИПО бе времето, което отнемаше една справка. Макар компютрите да ставаха все по-бързи, всяка справка блокираше системата за около час. По делото Гандолф, при което в ресторанта бяха намерени 700–800 отпечатъка, нямаше никакъв практически приложим начин да се идентифицират всички, защото полицията все пак работеше и по други дела. Но ако Мо бе успял да снее отпечатък от револвера, който Фароу Кол бе размахвал в „При Айк“, щеше да е само въпрос на минути да се потърси съответствие с местната база данни, където нямаше начин да не са въведени данните на често арестувано лице като Колинс Фаруел.

Мо току-що се бе върнал от двайсетдневна командировка в Париж, където бе запознавал жандармите с последните постижения в техниката за снемане и обработка на отпечатъци — отсъствие, което

съвсем естествено му бе попречило да реагира бързо на първоначалната молба на Лари за изследване на револвера на Фароу. Когато Лари влезе, той настоя да му покаже направените в Париж снимки, които се съхраняваха в компютъра му. Мо не бе от хората, които е лесно да прекъснеш. И не го наричаха Бог на отпечатъците само защото бе корифей. Той се изразяваше с точно формулирани и логически завършени мисли, които държеше да бъде оставен да изкаже докрай, така че докато си играеше небрежно с мишката, разказа на Лари много повече, отколкото полицаят държеше да научи за скулптурите в Тюйлери и античната площадка в Шести арондисман. Седнал на твърдия стол от другата страна на бюрото, Лари търпеливо чакаше удобна възможност да попита Мо направил ли е нещо с револвера.

Когато най-сетне успя да вмъкне въпроса си, Мо бавно се извърна от компютъра си и изду буза с език.

— Трябва ли да разбирам, Лари, че това има отношение към случая Гандолф? Същия, за който от известно време чета из вестниците?

Като имаше предвид византийските отношения, царящи в кметството, Лари не бе идентифицирал номера на делото в заявката до Мо. В Дикерман имаше нещо безплътено. Макграт Хол бе добро място да се преструваш, че не забелязваш някои неща, а за съзнанието на Мо се смяташе, че е ангажирано само с две неща на този свят: пръстовите отпечатъци и бейзбола, за който той, изглежда, също знаеше всичко.

— Доста правилно предположение, Мо.

— Аз не бих го нарекъл предположение, Лари. — Седнал невъзмутимо от другата страна на бюрото, където все още лежеше смачканият хартиен плик от обяда му, Мо съзерцаваше Лари, без да отмества поглед от него.

— Какво намекваш, Мо?

— Мисля, че е по-добре просто да ти покажа какво направих. А ти ще направиш заключенията си сам.

Мо се обърна и извади от металния шкаф зад себе си револвера и копията на различни формуляри, съпровождащи револвера като официално веществено доказателство. Беше запечатан в здрав найлонов плик, загубил еластичността си с времето и потъмнял на местата, където е бил сгъван. Личеше си, че това е пликът, в който е

било съхранявано оръжието, откакто през 1997 Ерно беше стрелял по Фароу. Всъщност Лари го виждаше за пръв път чак сега. Доколкото можеше да се прецени по външния му вид, бе 38-и калибър. При настоящите процедури, приети, за да се избегне станалата пословична способност на огнестрелни оръжия и наркотици да „изчезват“ от склада за веществени доказателства, без да разполага със съответната съдебна заповед, Лари имаше по-голям шанс да види диамантите на английската кралица. Когато разбра, че револверът не е върнат на собственика, той просто изиска предаването му в отдел „Пръстови отпечатьци“. След приключване на делото законният собственик на оръжие, използвано в престъпление, можеше да поиска то да му бъде върнато. Отдел „Веществени доказателства“ щеше да направи заявка в БАТИОО^[1] за проверка в базата данни за откраднати оръжия. Ако оръжието бе чисто, собственикът можеше да си го получи обратно. Но Фароу Кол така и не бе пожелал да си го върне, което не изненадваше Лари с оглед пълното изчезване на Фароу след инцидента.

В обичайния си изчерпателен стил Мо обясни колко трудно е да се снемат отпечатьци дълго след последния контакт с обекта. Понеже отпечатьците оставаха под формата на мастни отлагания, отделяни при изпотяването, с годините те се изпаряваха. Лари естествено знаеше всичко това и именно поради тази причина специално бе поискал изследването да бъде направено от Бога на отпечатьците. Въпреки лекцията идеята, изглежда, се бе оказала добра, защото Мо явно бе имал късмет.

— В конкретния случай единственият смет със стандартната техника отпечатък е бил взет от тук. — Мо избута очилата си нагоре и с гумата на един молив посочи през найлона няколко петна върху цевта, а след това показа на Лари цифровите им изображения на монитора. — Става дума за много, много непълни отпечатьци. АСИПО изведе като съмнителни шест карти. Визуалният оглед показва, че те са може би от палеца и дланта на нашия човек. Но това е само мнение, което не би имало тежест в съдебната зала. Всеки добър адвокат ще ме направи да изглеждам смешен, ако имам дързостта да дам твърдо заключение на базата на толкова лоши отпечатьци. — Той остави на бюрото си картата — картон 15x22 сантиметра, запълнен с добре познатите черни отпечатьци, по четири в две редици за пръстите, два по-големи блока за палците, а до тях — едновременно снетите

отпечатъци на петте пръста на двете ръце. За да бъде идентификацията максимално надеждна, в горния ляв ъгъл на картоната бе фиксирана с техниката на ламинирането снимка в анфас на лицето, на което принадлежаха отпечатъците. Симпатичният млад човек, гледащ право пред себе си с изпразнено от изражение лице, бе Колинс. Нещо бе подсказвало на Лари този изход, но изглежда, въпреки това бе хранил някакви надежди, защото от гърдите му неволно се изтръгна въздишка. Сега животът щеше да бъде по-прост. — Както изглежда, държал е револвера за дулото — поясни Мо.

— Така пише и в докладите — каза Лари. — Но все пак искам да съм сто процента сигурен, че това е нашият човек. — Той почука картата с пръст. Ако увереността не бе абсолютна, Артър щеше да има проблеми с използването на това вещественно доказателство.

— Разбирам. Аз също исках да потвърдя заключението си. Затова направих следващ експеримент на по-висше ниво. Забелязах нещо ето тук, долу, върху дръжката. На какво ти прилича? — Той сочеше малко цветно петно, почти в същия цвят както жълто-кафявата дръжка на револвера.

— Кръв?

— Ако вече не беше, щях да кажа, че имаш шанс да станеш детектив в отдел „Убийства“. Когато се стреля, обикновено има кръв. А кръвта е интересна среда за отпечатъци, защото изсъхва бързо. При това положение оставеният в кръв отпечатък е по-траен от оставения от мазнина. Само че когато идентифицираме кървави отпечатъци, химикалите, които нормално се използват за снемане на обикновените отпечатъци и които са разработени да полепват по остатъци от пот, не действат. Този отпечатък е буквално ецван в кръвта, но е толкова слаб, че е едва забележим. Нали не виждаш кървави отпечатъци по револвера? — Лари не виждаше. — Преди десет години това щеше да е край. Днес правим с цифров фотоапарат снимка в инфрачервения спектър, която подсилва кръвта и филтрира подложката, в случая кафявата дръжка. След това подложих получения образ на цифрова обработка, с цел да установя има ли наложени изображения. Тогава се оказа, че има четири кървави отпечатъка — три частични и един съвсем ясен палец. Два от частичните и палеца бяха на дръжката, а третият частичен — на спусъка.

Мо дръпна стола си назад, та Лари да разгледа по-добре образите на екрана на монитора. Лари кимна, за да не го разочарова, но започваше да губи търпение.

— Прекара ли ги през АСИПО?

— Естествено — спокойно отговори Мо.

Потърси в папката пред себе си и извади две карти, завъртя ги и ги остави пред Лари. Едната беше отпреди почти двацет и пет години и отпечатъците на нея бяха снети при приемането на Ерно Ердай в полицейската Академия, а другата беше от неговия арест по повод стрелбата срещу Колинс.

— Така си се сетил, че става дума за делото Гандолф — каза Лари. Мо кимна и Лари продължи: — Ето как стоят нещата... Ерно отнема револвера от човека, който го е държал за дулото — нека предположим, че това е бил Колинс — и го прострелва, за което го вкарват в затвора. Това обяснява отпечатъка върху спусъка.

— Тази информация можеше да ми бъде от полза — сухо коментира Мо, — ако бях разполагал с нея навреме. Но понеже я нямах, прегледах оръжието още веднъж, като се надявах някак да потвърдя идентификацията на Фаруел. Така, след известен размисъл, направих онова, с което може би следваше да започна, и проверих дали в барабана има патрони. С удоволствие установих, че ми бяха изпратили заредено оръжие, и с неудоволствие — че съм имал глупостта да работя върху спусъка, вместо да започна с барабана.

— Съжалявам — обади се Лари, — но се връзва с другите неща. Адвокатът на Ерно е казал, че клиентът му ще признае вината си веднага щом пристигнат в участъка. Поради тази причина револверът е престанал да бъде интересен, защото не е имал смисъл като улика.

— Сигурно. — Мо поклати глава пред колосалната всеобща глупост, в това число и собствената си. — Жена ми смята, че имам добра работа зад бюро. Според теб ще се сети ли някой, че е било самоубийство?

— Не и по време на бейзболния сезон, Мо. — Мо изкриви устни и кимна. За това не се бе сетил. — Колко патрона са останали? — попита Лари.

— Само един неизползван. Но в останалите гнезда имаше четири гилзи със следи от ударника. — Мо казваше, че с револвера е било стреляно четири пъти. Докладите бяха единодушни, че Ерно е стрелял

в Колинс само веднъж. С разрешение на Мо Лари дръпна към себе си плика и натисна найлона, за да разгледа револвера по-добре. Беше с барабан за пет патрона и определено бе 38-и калибър. — Във всеки случай — продължи Мо, — когато сърцето ми заби отново, се оказа, че ме очакват много приятни изживявания. Върху всяка гилза намерих съвсем ясни отпечатыци. Гнездата на барабана съхраняват влагата по-дълго, нали разбираш. — Мо щракна няколко пъти с бутоните на мишката, за да му покаже нови снимки, после посочи куршума и четирите гилзи в отделен по-малък плик в големия с револвера.

— И имаше ли някакъв успех с тези отпечатыци в базата данни?

— Аха. Двайсет и две годишен мъж, арестуван през петдесет и пета за мафиотска дейност. — В онези времена „мафиотска дейност“ бе общ термин, включващ сбиване в бар, така че обвиненията бяха свалени веднага. Мо извади и тази карта. Бяха минали десет години и Лари трябваше да се вгледа сериозно, още повече че лицето от снимката бе на по-млад човек от онзи, когото познаваше. Но накрая се сети. Младежът от черно-бялата снимка несъмнено бе Гъс Леонидис.

За миг Лари изпита задоволство, че го е познал. В следващата секунда осъзна смисъла и през тялото му премина тревожна тръпка.

Макграт Хол бе построен през годините на Първата световна война като оръжейна фабрика. Полицията се бе нанесла тук през 1921 и някои се шегуваха, че още имало чиновници от онези времена. Самата сграда представляваше мрачна, неподвластна на времето гробница. Кабинетът на Мо бе със северно изложение. Високите двойни прозорци гледаха към рушация се квартал Кийуаний, отделен с морава, желязна ограда и няколко дървета. Лари се загледа в подмятаната от вятъра опаковка на сандвич и я проследи с поглед, докато тя не се издигна над оградата.

„Скапан случай. Господи, адски скапан случай!“

Лари отново се наведе над оръжието. „Смит енд Уесън“, за който извън всякакво съмнение е доказано, че е револверът на Гъс. И револверът на Гъс имаше отпечатык на Ерно върху спусъка и един неизстрелян патрон в барабана. Друг куршум бе изваден от тялото на Колинс Фаруел. Това оставяше три куршума. „Не“, каза си Лари, повтори пак „не“ и довърши веригата заключения в главата си до логическия ѝ край.

— Мислиш, че това е оръжието, с което е било извършено убийството в моя случай, нали, Мо?

— Мисля, че балистичната експертиза ще даде отговор със сигурност. И подозирам, че момчетата, които се занимават с ДНК анализ, ще ти кажат чия е кръвта на ръката на Ердай. Сега трябва да върна револвера на мястото му в склада за веществени доказателства, за да могат и другите да си свършат работата. Но ще се постарая да проследя лично как някой ще дойде и ще се разпише за получаването му. Извиках те просто, за да ти кажа какво разбрах.

Мо му подаде плик с доклада от анализа. Лари го сложи машинално в джоба на самото си, но мислите му бяха другаде. В момента той не разполагаше с нищо друго, освен инстинкта, който толкова пъти го бе извеждал на вярна следа. Само че безстрастният механизъм на същия този инстинкт сега му казваше, че кръвта по ръката на Ерно няма да се окаже на Колинс. Сега, когато имаше време да помисли, Лари си спомни, че докладите за стрелбата в „При Айк“ казваха до един, че поне десетима полицаи са скочили върху Ерно, след като е стрелял. Револверът е бил изтръгнат от ръцете му преди Ерно да се приближи до ранения си племенник. Следователно кръвта на дръжката на револвера на Гъс Леонидис беше дошла от другаде. Като неумолимо работеща машина, Лари бавно прегледа възможностите: бореше се най-вече със себе си. Луиза Ремарди беше застреляна от упор. И ако пръстът на Ерно се бе запечатал върху спусъка в кръвта на Луиза, това означаваше, че Ерно е бил стрелецът от 4 юли 1991.

Ерно беше. А това беше оръдието на убийството. И по някаква игра на съдбата Колинс бе държал същия този револвер шест години по-късно. Върху него имаше отпечатыци и от Колинс. Единственият човек, чиито отпечатыци не бяха на револвера, се оказваше Катерицата. Който обаче си бе признал.

— Значи Ерно или Ерно и Колинс са го направили заедно с Катерицата — каза Лари. — Катерицата не ги е изпял, а Ерно му е върнал услугата, като е разбрал, че умира.

Мо обаче само поклати глава.

— Всичко, което аз мога да кажа, Лари, е чии са отпечатыците.

Лари разбираше това много добре. Просто се опитваше да обясни нещата на себе си. Катерицата си бе признал. Катерицата

знаеше за съществуването на този револвер. Катерицата бе задържан с медальона на Луиза в джоба. И пак Катерицата беше казал на Женевиер, че ще убие Луиза. Нищо не се бе променило. Поне дотолкова, доколкото ставаше дума за Катерицата.

Но как, по дяволите, стояха нещата с Колинс?

Когато Артър научеше за това, щеше да вдигне шум до бога. Случаят, който отказваше да приключи, щеше да подкара наново на максимални обороти. Докато Лари стоеше и в главата му цареше пълен хаос, Мо му посочи спортното сако, върху което бе оставил доклада.

— Ще разчитам на теб да бъдеш куриерът до Сентър Сити.

— Безкрайни благодарности — каза Лари. После погледна Мо и допълни: — Да му го начукам.

Навън, в парка пред кметството, имаше пейки — служителите седяха на тях през лятото да си изядат сандвичите. Свикнали да се угощават с нападалите трохи, там щъкаха катерици — и когато Лари тежко се отпусна, за да помисли, веднага го наобиколиха с надежда.

Нямаше дума, която да изрази душевното му състояние. „Разстроен“? Само че той винаги научаваше нещо в тези моменти на просветление. И онова, което научаваше сега и тук, бе, че изобщо не е изненадан за Ерно. Винаги бе допускал възможността Ерно да увърта. Ерно беше стрелецът. Повтори си го още няколко пъти. Потресен бе от последиците, а не от самия факт.

Онова, което го безпокоеше най-силно, докато минутите на този кошмарен ден изтичаха, имаше име и се казваше Мюриъл. Сега вече се налагаше да я види. Истински. Седеше на пейката и премисляше наново всички мисли, които му се бяха въртели из главата през последните два дни; изпита отново задушавашите го чувства, пулсът му отново се ускори, когато си спомни за нея и какво бяха правили. И в един миг на прозрение му се изясни още нещо: Мюриъл никога нямаше да напусне Талмадж. Тя просто бе неспособна да се изолира от сферата на влияние около Талмадж, особено преди изборите. Нямаше начин да се е променила толкова силно. А дори да не бяха изборите, Мюриъл щеше да предизвика скандал с признанието, че е спала със свидетел по продължаващо и толкова противоречиво дело. Онази Мюриъл с коравата душа и чистия поглед, което така силно бе привличала Лари, нямаше да зарече цялата си кариера заради него. Оставаше онова, което той добре познаваше: тайни срещи, въргалие

из хотелски стаи, молби да не се избързва. А Нанси... Нанси беше жена, при това от онези, които обръщат внимание на дребните подробности, и щеше да забележи. Но онова, което наистина го убиваше, бе животът, който бе съумял да изгради без Мюриъл. Не можеше да се примири с факта не че бе готов, а дори само че обмисляше да захвърли този живот, за да улови нещо неуловимо. Беше изпълнен с горчивина към самия себе си, а сърцето му сякаш помпаше отровна киселина.

Усещаше плика с доклада във вътрешния си джоб. Не беше готов за подобен развой на събитията. Нито беше готов за среща с Мюриъл. Още по-малко бе готов да чете във вестниците за поредния пробив в един случай, който беше решил преди десет години. Беше готов Роми Гандолф да си отиде и в живота му да настане мир.

Дали наистина беше? Подобни шансове в живота на човек идваха много рядко: да си върнеш загубеното, за което не си спирал да съжаляваш. Да поправиш грешката на глупака в теб. Можеше ли да остави подобна възможност да му се изплъзне? Седеше замаян и изпълнен със съмнения, готов да изкрещи просто ей така. После извади доклада, скъса го на малки парчета и го хвърли в кошчето за боклук. Катериците ентусиазирано изтичаха да проверят, но и тях, както и останалите, ги чакаше само разочарование.

[1] Бюро по алкохола, тютюневите изделия и огнестрелните оръжия (ATF — Alcohol, Tobacco and Firearms Bureau) — създаден през 1972 г. орган на американското финансово министерство, натоварен с регулативни функции и такива по събиране на данъците и опазване на закона; структурата му е децентрализирана, а агентите и инспекторите му участват в разследване на най-жестоките престъпления и в регулирането на най-деликатните сфери на различните индустрии (напр. Бюрото има разработки в съвременни средства за автоматизиране на идентификацията на оръжия и използваните амуниции, на ускорители, използвани при палежи, анализ на експлозиви и т.н.). — Б.пр. ↑

17 август 2001

Земята на Линкълн

Очакването на драма в съдебната зала на съдия Кентън Харлоу се бе изпарило. В галерията нямаше никакви посетители, а присъствието на пресата се бе редуцирало до обичайния кортеж: Стю Дубински, Мира Амир и един репортер за местната телевизионна станция, пресен випускник от факултета по журналистика, който — даже в очите на Артър — дори не се бе научил как да се облича. Артър се бе държал особено внимателно с представителите на медиите по отношение правните последици на исканията, които бе завел. Каквито и да бяха надеждите му в Харлоу, нямаше да има никаква полза, ако съдията сметнеше, че Мюриъл вече е достатъчно наказана от пресата за пропуските си.

Не бе спал добре. Не беше съвсем наясно в каква посока върви делото на Роми. Писмото на Мюриъл за Колинс му отваряше вратичка за известно протакане и дори може би му даваше възможност леко да надигне капака на ковчега, нещо повече — за известно време го бе накарало да фантазира, че вижда Колинс зад свидетелската банка и показанията му установяват по някакъв начин невинността на Роми. Само че напоследък Артър все по-често се замисляше за бъдещето. Защото рано или късно всичко това щеше да приключи. И както преди време се бе изразила Джилиан, животът отново щеше да стане живот, а не приключение. Понеже бе човек, свикнал да разполага винаги с дългосрочен план, Артър изведнъж бе загубил способността си да вижда ясно нещата. Тази неувереност отравяше сънищата му и ги правеше бурни и тревожни. Някъде към пет сутринта бе изпъзлял в кухнята и се бе изправил пред източния прозорец, за да проследи как изгарящият слънчев диск си прорязва път в небето. „Всичко ще се оправи“, каза си той. И дори си повярва, още повече когато, без да каже нито дума, в кухнята дойде Джилиан, дръпна стола си до него, седна в тънкия си бял халат, хвана ръката му и не я пусна, докато

слънцето не захвърли розовата си дегизировка и не заблестя ослепително в пълното си царствено великолепие.

В залата с решителни крачки влезе Мюриъл, следвана от Керъл Кийни. Беше облечена в пригладен костюм с панталон и както винаги приличаше на мършава котка, готова за бой. Остави папките си на една от свободните маси, прекоси съдебната зала и седна до Артър на предната скамейка, където той и още няколко адвокати очакваха началото на съдебното заседание.

— Е — каза тя, — колко е дълбока фокусническата ти шапка? Има ли в нея още останали зайчета?

— Надявам се това да е достатъчно.

— Беше наистина много умно, Артър. Признавам ти го.

Артър бе извоювал от Апелативния съд още едно удължение с мотива да му бъде предоставена възможност да разследва обстоятелствата около Колинс, за когото Мюриъл го бе информирала писмено. Това се очакваше. Но следващият му ход, замислен с помощта на Джилиан, беше наистина изненадващ. Позовавайки се на Правило 11 от Федералните правила на гражданско-процесуалния кодекс, Артър бе поискал от съдия Харлоу да санкционира прокуратурата на околия Киндъл за пропуски да направи достояние казаното от Колинс на Лари в Атланта. По същество Артър заявяваше, че даденият преди месеци от Мюриъл отговор на искането му да се даде на Колинс имунитет е бил функционално неверен. За наказание той настояваше съдия Харлоу да разпорежи на Мюриъл да даде имунитет на Колинс и да позволи на Артър да снесе показанията му. Теоретично погледнато, съдия Харлоу вече нямаше власт по делото. Но от друга страна, първоначалният съдия би следвало да е в най-добра позиция да прецени дали е бил излъган, така че подобни въпроси следваше да бъдат отправени най-напред до него. И законът щеше да се съобрази с наложените от него санкции, ако той сметнеше, че една от страните е действала недобросъвестно.

— Апелативният съд ще прозре намеренията ти, Артър. Колкото и да е умен този ход, той е обречен.

— Не мисля, че е обречен, Мюриъл. Мисля, че съдия Харлоу ще повярва, че си скрила съществена информация.

— Нищо не съм скривала, Артър. Ако някой нещо е крил, това беше Ерно... не само крил, но и лъгал.

— Той защитаваше племенника си.

— Като е стрелял в него? Освен това не съм чувала мотивите да са извинение за лъжесвидетелстване. Думите на Ерно са без стойност, Артър. И винаги е било така.

— Особено ако не разкриеш обстоятелства, които биха ги подкрепили.

— Нищо не би ги подкрепило, Артър.

— А какво ще кажеш за това, че Колинс — според собственото му признание — се е молил всяка вечер на Бог да му прости за онова, което Ерно и той са сторили на Роми? Как е позволила съвестта ти да премълчиш това?

— Това са дивотии, Артър. Колинс се опитва да подкрепи вуйчо си по най-елементарния възможен начин и пуска димна завеса пред Лари, без да рискува да бъде уловен в лъжесвидетелстване. А ти, Артър, получи тази информация в мига, в който тя придоби някакъв смисъл по отношение на другите факти.

— Какво още има, Мюриъл, което според теб още не е придобило смисъл по отношение на други факти?

— Артър, заявих пред теб и пред съдията в моя отговор, че ти разполагаш с всичко, което може да бъде тълкувано благоприятно за Гандолф.

— С изключение показанията на Колинс. Наистина ли си вярвала, че съдът ще ти позволи да криеш Колинс в килера, докато не екзекутират Роми?

— Колинс е страничен проблем, Артър. Няма нищо, което да го свързва с тези убийства. Ти си много добър, когато опре до създаване на странични атракции. Такава ти е работата. Признавам ти го. И дори ще ти кажа, че има още една странична атракция, която ми се струва интригуваща.

— Например?

— Една птичка ми пошепна, че Джилиан Съливан доста често се навърта в офиса ти. И че ви е видяла да се държите за ръце в „Меч бук“. За какво става въпрос? Някои любопитни хора биха искали да научат... — Мюриъл зададе въпроса си с малко зловеща усмивка.

Това, разбира се, го постави на мястото му, каквото всъщност бе желанието на Мюриъл. Истината беше, че както Джилиан бе предрекла

преди много време, Артър се притесняваше, когато чуваше злобните подхилвания, на които бе дал повод слухът за тяхната връзка.

— И какво общо има това, Мюриъл?

— Не зная, Артър. Малко е необичайно, не мислиш ли?

— Тук няма конфликт на интересите, Мюриъл. Още преди месец ти каза за протокола, че Джилиан няма роля в тази съдебна процедура.

— Опитвах се да проявя разбиране, Арт. Винаги съм харесвала Джилиан. Всеки заслужава втори шанс.

Според самата Джилиан Мюриъл не даваше пет пари за нея. Честите сравнения между двете им бяха дотегнали още преди време. Освен това Мюриъл не вярваше в предоставянето на втори шанс. Тя беше прокурор, чието кредо бе пределно ясно: наказания за всички грешки... с изключение на нейните естествено. Но бе постигнала целта си. Артър искаше да приключи с разговора. Мюриъл почувства това и стана.

Още преди няколко седмици Артър бе взел предпазната мярка да предупреди Роми писмено, че между него и Джилиан съществуват близки приятелски отношения. Но Мюриъл се бе опитала да го уязви не на тема дали е редно, а по-скоро да му покаже, че е уязвим. И бе дошла да го предупреди. Намекът бе, че ако Артър подхване кампания на очерняне на високия ѝ професионализъм, защото за известно време е укрила информация за Колинс, тя също разполага с известно количество кал, която с удоволствие би могла да запрати по него.

Артър разбираше, че не е приспособен за тази професия. Въпреки всичките му години в окопите на правото и въпреки онова, което му бе известно за Мюриъл, първата му мисъл, когато бе дошла да седне при него, бе, че иска да си попрिकाзват дружески, понеже го харесва.

— Всички да станат — обяви съдебният пристав.

Харлоу делово излезе от кабината си и се отправи към креслото; стискаше няколко папки под мишница. Обяви набързо решенията си по няколкото други случая, включени в графика преди тяхното дело, и когато стигна до „Гандолф срещу директора на Ръдърд“, усмихнато изчака Артър и Мюриъл да заемат местата си на подиума.

— Мислех, че вече няма да се видя с вас, приятели. Добре дошли. — И той покани Мюриъл да декларира реакцията си на молбата на Артър.

Тя започна с плам:

— Първо, Апелативният съд заяви, че повече не съществува дело, което очаква някакви решения. Второ, господин Рейвън вече не е адвокат на Гандолф. Трето, периодът за ограничено събиране на нови улики, разпореден от съда, изтече преди повече от месец. И четвърто, няма абсолютно никакви нередности в нищо, което е било заявявано пред този или друг съд.

Харлоу се поусмихна, явно развеселен от стила на Мюриъл. Може да бе метър и петдесет и под петдесет килограма, но удряше като боксьор тежка категория. Съдията се облегна на високия си стол и прекара пръсти през дългата си бяла коса.

— С всичкото уважение към моите приятели тук, които са очите и ушите на обществеността — каза той, поглеждайки към репортерите — мисля, че има някои неща, които е най-добре да намерят решение отзад в кабинета ми. Защо адвокатите не се присъединят към мен там?

Той ги преведе през външния си офис в Земята на Линкълн, както най-често наричаха помещенията зад гърба му. Тук, по стените и полиците, имаше поне петдесет портрета и статуетки на Линкълн от всички фази на живота му, включително няколко фотографии, направени от прочутия Матю Брейди. Из цялата стая се виждаха документи, носещи подписа на Линкълн. В една кутия бяха изложени едноцентови монети с нумизматична стойност с неговия лик.

Следваха ги секретарите на Харлоу — бял мъж и чернокожа жена, — дошли с жълтите си бележници. Съдията се приближи до бюрото си, съблече тогата и я закачи на закачалката. Усмихваше се.

— Приятели — каза той, — виждал съм какви ли не дела вече от четиридесет и повече години, но уверявам ви, това ще го запомня. Напомня ми за онези мачове в колежа, когато всички отбелязваха точки в допълнителното време. Отидеш да си купиш бира и като се върнеш, не можеш да разбереш кой води. — Той ги покани да седнат около ореховата заседателна маса. Формалностите на съдебната процедура задължаваха съдията първо да изслуша адвокатите, но извън съдебната зала Харлоу нямаше особен респект пред протокола. — Не обичам да се крия от пресата, но сме я докарали дотам, че трябва да сме откровени един с друг, за да стигнем донякъде. — В този момент се обадиха да съобщят, че в залата е дошла Памела, и съдията нареди на пристава да я доведе при тях. — Окей, край на майтапите — каза

Харлоу, когато и Памела зае мястото си край дългата маса. — Първо, госпожице Уин, вие не ме познавате много добре и аз също не ви познавам особено добре, но понеже сега си говорим насаме, смятам и двамата ще се съгласим, че беше редно да коригирате депозираните пред този съд улики веднага след разговора с господин Фаруел.

— Искане ми се да го бях направила, ваша чест.

— Чудесно. А вие, господин Рейвън, вероятно разбирате, че ако госпожица Уин бе искала да ви навреди, изобщо нямаше да разкрива нищо от това.

— Няма спор, съдия Харлоу. Но тя изчака до постановлението на Апелативния съд. Положението, в което се намира моят клиент сега, е да се опита да поправи практически *fait accompli*^[1].

— Значи става дума само за момента на разкриване на информацията, Артър, така ли е? — Артър разпери безпомощно ръце, изразявайки неохотно съгласие, но Харлоу продължи: — Не омаловажавам случилото се, Артър. А и всички знаем, че е от значение кой точно съд се произнася. Честно казано, госпожице Уин, ако бях чул, че племенникът на господин Ердай се моли всяка вечер на Бог да му прости за онова, което са причинили на Гандолф, щях да съм много любопитен какво би могъл да каже пред съда Колинс Фаруел.

— При цялото ми уважение, ваша чест — каза Мюриъл, — прокуратурата никога не дава имунитет по желание на обвиняемите или на която и да било от страните в съдебен процес, най-сетне и на съдилища, които искат да получат достъп до показания. Ако законодателната власт е смятала, че тези лица трябва да имат властта да дават имунитет, тя е щяла да им я даде. Но не го е направила. Ние нямаше да дадем имунитет на господин Фаруел тогава, няма да го направим и сега.

Съдията я гледа с присвити очи няколко секунди.

— Не мисля, че верният подход тук сега, госпожице Уин, е да си броим снарядите в арсенала. Всеки от нас разполага с различна власт. Вие имате властта да не давате имунитет. Аз пък имам властта да взема някои съдебни решения, които може да не ви допаднат. А господин Рейвън пък има властта да направи така, че те да бъдат чути нашир и надлъж. Така че вместо да говорим за власт, предпочитам да поразмишляваме кое е справедливо. За всички нас е очевидно, че Колинс Фаруел знае нещо за обстоятелствата, съпътствали това

престъпление — нещо, което не е съобщил преди години. Господин Рейвън казва, че ние трябва да знаем всичко, преди да ексекутираме клиента му, и на мен това ми се струва доста разумно желание. Сега, след казаното от Женевиер Кариер за поведението на господин Гандолф през юли деветдесет и първа, никой от нас няма да се изненада, ако господин Рейвън получи повод да съжали за желанието си да разпита господин Фаруел. Но всички ние ще бъдем с чиста съвест за онова, което ще последва за него и неговия клиент. В това число вие. Уверявам ви — и аз също. Така че предлагам да отделим един-два дни на размисъл кое е справедливо, а не да мислим за дадената ни власт, понеже последното може да ни отведе по път, в края на който няма да ни очаква нищо приятно.

Съдията гледаше Мюриъл изпод гъстите си прошарени вежди. Тя не отговори нищо, но беше очевидно, че обмисля възможните последици. Резултатът бе онова, което Артър ѝ бе казал в залата: Кентън Харлоу нямаше да допусне ексекуцията на Роми Гандолф, без да е чул разказа на Колинс. Това, че показанията на Колинс Фаруел можеха да покажат преждевременността в постановлението на Апелативния съд за приключване на случая, допълнително мотивираше Харлоу. Но той предоставяше на Мюриъл няколко възможности. Под лупата на пресата тя можеше благородно да даде имунитет на Колинс, като обясни това с верността си пред истината, или можеше да избере да се дуелира срещу един федерален съдия, на когото окото му нямаше да мигне да я засили в изборителната кампания, жигосана като лъжкиня.

— Защо не помислим за тези неща? — отново предложи Харлоу. После продиктува на секретаря, който водеше протокола, кратко решение, в което се казваше, че се дава ход на искането на Артър. След което ги отпрати. Мюриъл избърза да си тръгне първа, без да скрива възмущението си. Щом се скри от погледите им, Памела не се сдържа, прегърна Артър и се засмя.

— Това беше гениално! — За момента Артър бе нейният герой.

Той отклони приписваните му заслуги и я прати в кантората, за да изготви кратка паметна бележка за случилото се днес, която да заведат в Апелативния съд.

[1] Свършен факт (фр.). — Б.пр. ↑

17 август 2001

Те знаят

Щом се прибра в офиса си, Мюриъл позвъни на пейджъра на Лари — остави му съобщение веднага да се яви при нея. Обади се и на началника на детективите, за да е по-сигурна. Иmunитетът на Колинс бе решение на прокуратурата, но за неговото вземане можеше и трябваше да се вземе мнението и на работещите по случая детективи. Освен това беше повече от ясно, че е крайно време Лари да се покаже. Раздразнена от сблъсъка с Харлоу и обзета от безпомощност, тя не искаше да търпи повече детинските му номера.

Когато след около час той дойде, донякъде ѝ беше минало. Лари изглеждаше измъчен, а тя се чувстваше горе-долу по същия начин, по който се бе чувствала през последните няколко дни. В миналото Лари често бе бягал от нея. Беше се надявала и двамата вече да са по-различни, но нищо подобно — бяха дошли до повратната точка и нищо не се бе променило. Цялата история с всичките ѝ усложнения, дължащи се основно на неразбиране, я натъжаваше, а на моменти я караше да се чувства унижена. Но в неделя си бе тръгнала от църквата готова да повярва, че може би е за добро, че нещата между нея и Лари няма да потръгнат.

Нед Холси, енергичният главен прокурор с криви като на кавалерист крака и бяла коса, бе пожелал да се намеси лично. Нед бе пословично миролюбив, но в този момент търпението му бе на изчерпване. Той направи знак на Лари да затвори вратата, после продължи да говори с Мюриъл, която седеше зад необятното си писалище на фона на пейзажа в огромния прозорец.

— Кени Харлоу беше тъпанар още когато бяхме състуденти преди четиридесет и пет години — тъкмо казваше Нед. — Но откакто му дадоха съдийската тога, стана направо непоносим. А точно сега е толкова голям дивак, че заслужава собствена слънчева система. Така че ако ме питаш дали наистина ще се държи като тъпанар, отговорът е „да“.

— Продължавам да не вярвам, че Апелативният съд ще допусне той да ни натъпче имунитета в гърлата, Нед — отговори Мюриъл. В живота ѝ гневът винаги бе водил до непоколебимост. Изправи гръб. Отвърни на удара. Такива бяха девизите на баща ѝ за противодействие срещу арогантна сила.

— Той ще ти изгложга костите още преди това, Мюриъл — въздъхна Нед. — „Съдия казва, че заместник областният прокурор е лъгала“. Но забрави за себе си и за това, че той ще те унищожи завинаги. Би ли желала да поставиш прокуратурата пред подобно изпитание? Аз на твоє място не бих.

— Какво има? — не издържа Лари. Тя му обясни с няколко думи какво се е случило в съда и Лари реагира със засегнато честолюбие: — Господи, Нед, не можеш да му дадеш имунитет! Един бог знае какви ще ги надрънка Колинс. Толкова време е минало след убийствата... та той просто ще си измисля на момента. Никога няма да можем да приключим с този случай.

— Лари — обърна се към него главният прокурор, — ние можем да си говорим колкото си щем за политиката на прокуратурата. Само че изглежда, че крием истината. Та този човек едва ли не в прав текст ти е казал, че се смята за виновен в натопяването на Гандолф.

— Ами ако се окаже, че е замесен? — попита Лари.

— Лари — възрази Мюриъл, — няма никакви улики, че Колинс е свързан по какъвто и да било начин с убийствата. Не съществуват нито веществени доказателства, нито има свидетелски показания. Освен това как би могла държавата да споменава, че може да има друг замесен в убийствата, в момент, когато се опитваме да екзекутираме Гандолф за това? Боже, само да обелим дума за това и можем сами да си сковавем ковчезите и да скочим в тях.

Нед, понеже си беше Нед, потупа окуражително Лари по рамото и тръгна да излиза. Когато стигна вратата, се обърна и посочи с пръст главната си заместничка:

— Това е твой случай, Мюриъл. Ще те подкрепя, каквото и да решиш. Но аз бих потърсил извънсъдебно споразумение с Артър. Предлагаме имунитет срещу обещание да спре с обжалванията, ако се окаже, че показанията на Колинс не им помагат.

— Артър едва ли ще се хване на това.

— Е, тогава поне ще имаш политическо покритие, ако решиш да се конфронтираш с Кени.

Нед беше добър и мъдър. Предложението му й допаднаше.

— Такаа... — започна Мюриъл, щом той излезе. — Нещо лошо ли направих или казах? Няма картички? Няма обаждания? Няма цветя? — Само допреди секунди смяташе да не казва нищо и дори допреди миг бе уверена, че като отвори уста, ще е в състояние да говори безгрижно. Обаче сега направо кипеше. Опря двете си ръце на писалището и пое дълбоко дъх. — Не се безпокой, Лари. Не ти се обадох заради това.

— Не съм си го и помислял.

— Искях да чуя мнението ти за Колинс.

— Не можеш да му дадеш имунитет, Мюриъл. Дикерман най-сетне ми се обади във връзка с револвера.

— Кога?

— Миналата седмица.

— Миналата седмица?! По дяволите, Лари, няма ли някъде из полицейските устави записано, че прокурорът трябва да знае за всички улики по делото? Известно ли ти е, че още във вторник заведох отговор на поредното искане на Артър, в който декларирам, че сме предали всичко, свързано с Колинс? И кога смяташе да ме уведомиш?

— Веднага след като измислех какво да кажа във връзка с останалото.

— „Останалото“? За личните ни отношения ли става дума?

— Може и така да се каже.

Тук, в кабинета й, можеха да разговарят по-спокойно. Седнала зад писалището точно срещу него, тя скръсти ръце и го попита дали мисли, че случилото се миналата седмица в ремонтираната къща е грешка.

— Ако знаех какво да мисля, Мюриъл, щях да дойда и да ти го кажа. Това е истината. А ти какво мислиш?

Тя се потопи за миг в мътилката на собствените си чувства, после отговори тихо:

— Мисля, че беше прекрасно да съм с теб. Няколко дни се реех в небесата от щастие. Докато не разбрах, че няма да ми се обадиш. Какво стана?

— Не мога повече това — измъчено каза той.

— „Това“?

— Да се чукаме като малолетни — отговори ѝ той. — Аз и ти, сещаш ли се? Или ще го правим както трябва, или го забравяме. Много съм стар за половинчати решения.

— И аз не искам нищо половинчато, Лари. Искам те в моя живот.

— Като?

— Като някой, с когото съм свързана. Близко свързана.

— Понякога? През цялото време?

— Господи, Лари! Говоря ти за нужда, а не за боен план.

— Вече няма да се крия, Мюриъл. Или го правим както трябва, или го забравяме завинаги.

— Какво правим или забравяме?

— Говоря ти за това ти да напуснеш Талмадж, а аз Нанси. Говоря ти, че трябва да си кажем, поне веднъж да го изречем с думи, че сме направили грешка... голяма грешка, и че ще се опитаме да спасим каквото е останало.

— Уф... — каза Мюриъл, после докосна гърдите си: сърцето ѝ беше на път да изхвъркне. — Господи!... — В мислите си не бе стигала по-далеч от идеята за нова връзка, която само допреди няколко минути вече бе отписала като невъзможна.

— Говоря сериозно.

— Виждам.

— И не съм абсолютно убеден, че го искам. Но съм по-сигурен, че ако ти поставя нещата по този начин, за мен няма да остане какво да решавам.

— Говориш съвсем сериозно, нали, Лари?

— Опитвам се.

Беше ядосан, както толкова често напоследък, и дори вече изживяваше болката на отхвърлянето, което бе приел. Тя знаеше, че миналата седмица го бе оставила объркан, тъжен за много неща и със сигурност чувстващ се много виновен. Но въпреки всичко това от дълбините на душата ѝ започваше да блика щастие. Беше се освободила от нещо. След всичко опасно, глупаво и егоистично, което беше правила, сега гледаше с надежда напред.

— Доволна съм, че го каза... Наистина. — Говореше спокойно, но усещаше надигащата се в нея паника. Толкова много неща изведнъж се бяха натрупали застрашително едно върху друго. Бракът ѝ. Работата

й. Бъдещето й. Коя беше тя? По дяволите... Заслужаваше ли любовта да пожертваш заради нея живота, който си искала? Беше ли любовта — истинската, буйна, непокорна любов на четиридесет и четири години — достатъчна компенсация за всички останали неща, към които се бе стремилa? Стихотворенията и романите бяха категорични, че единственият възможен отговор е „да“. Но тя още не беше сигурна какво отговарят зрелите хора в реалния живот. Или поне не бе сигурна за себе си. — Трябва да обмисля това, Лари. И то много сериозно. — Видя, че това е първата изречена от нея фраза, която му достави удоволствие.

— Добре — съгласи се той. — Помисли сериозно. — За момент млъкна, после добави: — Но вероятно няма да искаш да говориш с мен.

— И защо?

Гневът, който досега го бе крепил на крака, се беше изпарил и той тежко се отпусна на дъбовия стол до писалището й.

— Защото още не знаеш какво ми разказа Мо за револвера.

Лари бе прекарал повечето дни през последните двацет и четири години от живота си в издирване на най-опасните екземпляри в града. Беше ги преследвал из потънали в мрак строителни площадки, беше ги гонил по тъмните улички, дори беше предвождал специален отряд, облечен от глава до пети в защитен костюм, когато отидоха да заловят Кан-Ел, водача на „Нощните светци“, който се бе окопал в някаква дупка, въоръжен с цял арсенал огнестрелно оръжие, закупено бог знае как от либийската армия. И във всички тези случаи бе изпитвал някакво опиянение, някакъв гъдел. Никога не се бе страхувал от опасността и никога не бе усещал толкова отчетливо надигащите се в гърлото му киселини, както сега. Осъзна, че единственият човек на света, който най-откровено го плаши, седи пред него. Изведнъж просто не можа да се сети какво го бе накарало да не й каже миналата седмица за револвера. Истината, поне доколкото можеше да си спомни за това сега, когато в главата му се въртеше вихрушка от несвързани мисли, бе, че му беше омръзнало да позволява на Мюриъл винаги тя да определя правилата.

Той заговори, а Мюриъл ставаше все по-сериозна и непроницаема. Лицето ѝ бе като камък.

— И какво направи с доклада на Дикерман? — попита тя, когато видя, че е свършил.

— Нека кажем, че... го загубих.

— Да кажем значи. — Тя отпусна чело върху ръцете си.

— Мюриъл, това е без значение. Катерицата го е направил. Знаеш, че го е направил той. Дори да го е направил заедно с Ерно и Колинс, пак е той.

— Това е само теория, Лари. Твоята теория. Може би нашата теория. Но тяхната теория е, че Ерно го е направил сам. И тяхната теория става мъъъничко по-убедителна, когато добавим, че е оставил кървави отпечатыци върху оръжието на престъплението.

— Не сме сигурни, че е такава.

— Аз залагам сто долара, че е, Лари. Имаш ли стотачка, за да заложиш на обратното? — Погледът ѝ го пронизваше. — Поне петдесет цента, а?

— Окей, Мюриъл.

— Господи — каза тя, без да спира удивено да върти глава. — Какво си мислил, Лари?

— Просто кофти ден — изтърси той.

— Спести ми глупостите си, Лари. Искam този револвер още днес в балистиката. Кажи им, когато приключат, веднага да го предадат в серологията. И се свържи с БАТИОО да проследят фабричния му номер.

— Слушам.

— Смятай се за късметлия, че нещата се развиват по този начин. Ако Артър беше надушил какво си направил, щеше да свършиш в Ръдйард. Разбираш ли това?

— Спести ми мелодрамата, Мюриъл.

— Не се шегувам.

— Я заеби това най-сетне, Мюриъл. Казах ти го сега. Само няколко дни по-късно. Прокурорът никога не знае всичко. Ти просто не искаш да знаеш всичко.

— В смисъл?

— Стига, Мюриъл. Знаеш отлично как стават нещата. Нали не ходиш при месаря да му искаш рецептата за страшния салам, който ти

продава? Това си е салам и ти знаеш, че е салам. В него няма нищо, което да те убие.

— Какво още не знам, Лари?

— Карай...

— Без тия номера, Лари. Край на игричките.

— Истината ли казваш, или се опитваш да ме предизвикаш?

— Приеми го както искаш.

Както беше предполагал, беше си изпитание на нервите и той щеше да загуби.

— Добре... Вярваш ли, че медальонът наистина е бил в джоба на Катерицата?

Това ѝ запуши устата. В погледа на Мюриъл Безстрашната проблесна страх.

— До днес вярвах.

— Е... беше.

— Майната ти — с видимо облекчение каза тя.

— Но не и в деня, когато го арестувах. Бил е там предната нощ и някакъв скапан полицаи решил да го прибере. Аз само го... върнах на мястото му. Това е, за което ти говорех. Сега само да не ми кажеш, че си шокирана.

Не беше. Това се виждаше.

— Лари, да скриеш отпечатъци по оръдието на убийството не е съвсем същото, както да оправиш някои разплетени конци по делото. Дано съзнаваш това. — Тя завъртя стола си и се обърна към прозореца. — Боже, каква каша... — Лари я гледаше как почуква с нокът междината между предните си зъби и обмисля решението. Малко по малко здравият разум в нея надделя и подобно на спасителен пояс я върна на повърхността. — Ще дам на Колинс имунитет — заяви тя накрая.

— Какво?!

— Ако Артър получи онова, за което се бори, няма да пита защо. А ако имаме късмет, Джексън ще ни остави да изслушаме първо разказа на Колинс на четири очи.

— Не можеш да му дадеш имунитет. Този тип е нахлул в заведение с револвер!

— Нямам избор, Лари. Ти ми отне избора. Не мога да се боря с това. Просто няма как да призная, че Колинс може да е убиецът, и да

продължавам да искам Гандолф да бъде екзекутиран. Или едното, или другото. Майната ти, Лари, не схващаш ли, че с отпечатъците на Ерно на спусъка, ние се връщаме в самото начало? При това положение Колинс може да се окаже най-добрият ни шанс. Харлоу беше прав. Колинс може да довърши Роми веднъж и завинаги.

— Не — възрази Лари. Не че имаше предвид нещо конкретно, направи го по принцип. Беше бесен за всичко. — Пак са изборите, нали? Ти беше решила да му дадеш имунитета така или иначе. Нед те накара да си промениш мнението. Аз съм само извинението. Изобщо не си искала да си мериш силите с Харлоу.

— О, я си го начукай, Лари! — Тя взе един молив от писалището си и го запрати в прозореца. — Дявол да те вземе, толкова ли не можеш да разбереш! Изборите са последната ми грижа. Пред тях стои законът. Има си правила. И има една такава дума, Лари, дето се казва справедливост. За Бога, десет години минаха оттогава, но като те слушам сега, направо се питам какво ли наистина се е случило там. Схващаш ли? — Беше се навела настръхнала над писалището и изглеждаше готова да скочи и да го удуши.

— О... схващам отчасти — отговори той и тръгна към вратата. — Все пак съм само полицай.

В ранната лятна вечер Джилиан стоеше пред входа на „Мортън“ в центъра на града и чакаше Артър. И последните окъснели на работа вече си бяха тръгнали, така че движението по улиците бе оредяло. На няколко метра от нея две измъчени жени с натъпкани пазарни пликове седяха на пейката в остъклената автобусна спирка.

Джилиан вече се бе научила да измерва продължителността на връзката между нея и Артър с дневната светлина. Започваше да се стъмва все по-рано. Слънцето, което двамата бяха видели да се изкачва в небето рано сутринта, сега се гмурваше в реката и горещото му сияние прелиташе като сянка на ястреб по светлите облаци на хоризонта. Вечерният ветрец сменяше често посоката си — още един предвестник на приближаващата есен. Макар многократно да ѝ бяха обяснявали, че това е характерно за депресивните натури, тя така и не се бе избавила от навика си да гледа на природните явления —

спускането на тъмнината, изтичането на лятото — със суеверен страх. Животът беше хубав. Но това нямаше да продължи много.

Артър закъсняваше. Когато колата му най-сетне се появи, той бе превъзбуден.

— Ново послание от Мюриъл — съобщи той без предисловие в мига, в който Джилиан седна до него. Извади две копия на нейните къси искания до съда, които прокуратурата бе завела късно следобеда едновременно пред Областния съд на Съединените щати и Околийския апелативен съд. Признавайки получаването на „нова и съществена информация относно естеството и обстоятелствата на престъплението“, Мюриъл искаше спиране на всички съдебни процедури за период от четиринайсет дни, за да може държавата да проведе допълнително разследване.

— Но как... — запъна се Джилиан. — Ти обади ли ѝ се?

— Естествено. Поисках да ми бъде предоставена незабавно новата информация, но тя не отстъпи и милиметър. Дуелирахме се така известно време и накрая се споразумяхме, ако аз ѝ дам две седмици, тя да отстъпи по моята петиция да се преразгледа постановлението на Апелативния съд и да отвори отново случая. По същество, от нейна страна това е съгласие да ѝ бъдат отнети точки от таблицата за класиране.

— Господи! — Макар Артър да караше, тя се примъкна по-близо до него и го прегърна. — Но какво се е случило? Дали ще даде имунитет на Колинс?

— Не мога да повярвам, че веднага ще отстъпи и ще признае, че на него може да му се вярва до степен да отворим наново делото. Ако не хареса онова, което има да каже Колинс, ще го обяви за лъжец. Значи става дума за нещо повече. Нещо наистина голямо.

От месеци Артър имаше невъзможната фантазия, че един ден Мюриъл ще види светлината относно Роми. Джилиан имаше много пониско мнение за нея, но Артър просто отказваше да гледа в неблагоприятна светлина на човек, с когото е работил толкова години. Но и тя като него бе склонна да вярва, че се е случило нещо драматично.

— Значи прекрасен ден за теб, нали? — поиска да се увери тя.

— Да де — уклончиво отговори той.

— Случило ли се е нещо лошо?

— Не по делото. И не точно лошо. Мюриъл направи коментар за нас. Те знаят.

— Разбирам. И как приемаш и това?

— Неловко ми е. — Той сви рамене.

Острият език на майка ѝ в този миг щеше да изсъска: „Нали ти казвах“ — ако беше жива. Цялата съзнателно култивирана сдържаност на Джилиан беше само средство да потиска този глас, който така и не бе успяла да прогони от главата си. Но бедният Артър искаше толкова силно всички да го харесват. Както бе предсказвала, че ще се случи един ден, той трудно понасяше да бъде принизяван и подиграван за избора на приятелката си. В шест сутринта го бе намерила дълбоко замислен да гледа с невиждащ поглед слънцето.

— Сигурно едва се сдържаш да не ми кажеш, че си ме предупреждавала? — попита я той.

— Толкова ли съм прозрачна?

— Ще го преживеем. — Тя се усмихна и посегна към ръката му. — Не, наистина. Онова, което ме завари да си мисля тази сутрин, бе, че трябва да избягаме.

— О, така ли?

— Сериозно ти казвам. Събираме си багажа и намираме някое местенце. Започваме от нулата. И двамата. Вече се обадох тук-там, Джил. Има щати, където след няколко години, ако всичко е наред, ще имаш добри шансове в случай, че подадеш молба за възстановяване.

— В професията? — Той я погледна и стоически кимна, преди да се влее в трафика. Самата идея бе смайваща. Никога не се бе замисляла, че един ден може да се върне от изгнанието си. — А твоята практика, Артър?

— Какво моята практика?

— След всичките тези години, които си чакал да станеш съдружник.

— Това е просто страх от отблъскване. Искал съм да стана, защото едва ли щях да се понасям, ако не бях станал. Освен това, ако инстинктът ми не ме лъже за Роми, аз ще стана богат. Защото ако го измъкнем, Роми ще заведе грандиозен граждански иск. А аз ще мога да напусна кантората и ще се заломя с делото. Той ще си получи милионите, а аз — моя дял. Обмислил съм го.

— Явно.

— Не, не е както звучи. Аз никога не съм се чувствал добре в частната практика. Аз съм работна пчеличка. Нямам фасон, за да привличам богати клиенти. Моята мечта е да намеря добър случай и да работя къртовски по него. За предпочитане нещо, в което вярвам.

Преди години, от разстояние, Джилиан бе възприемала Артър като родил се възрастен още с първия си ден на този свят. Това, разбира се, бе функция на външния му вид и фатализма, който той бе приел от баща си. Делото Гандолф му бе помогнало да разбере себе си по-добре и да осъзнае, че е най-щастлив, когато се бори за идеали, та макар и неосъществими.

— А какво ще стане със сестра ти? — попита Джилиан.

Толкова характерно за него. Начинът на разсъждение на Артър вече й бе така ясен, сякаш го прожектираше на широк екран. Тя забеляза как реалността пронизва сърцето му.

— Може да останем в Средния запад. И без това, ако се захвана с гражданския иск на Роми, няма да мога да отида твърде далеч, понеже ще трябва да идвам тук поне два пъти седмично. Но дали да не се обадя на майка ми? Ще й кажа, че вече е неин ред. И без това изчезна от живота ни за трийсет години. Май аз съм родителят, а тя — детето. Защо просто не й кажа: „Време е да пораснеш“?

Джилиан се усмихна, защото Артър, изглежда, наистина обмисляше тази възможност. Тя така и не бе имала ненаситната му способност да се отдава на мечти за невъзможното, което впрочем бе и една от причините да потърси спасение в наркотиците. Но обичаше да го наблюдава, когато се рее в свободен полет. А напоследък се улавяше, че и тя лети с него. Това продължаваше не по-дълго, отколкото бе животът на някой от новите изотопи, създавани в реактори, чието съществуване беше повече на теория, но тя се засмя в полумрака, затвори очи и за миг повярва заедно с Артър в идеалното бъдеще.

22 август 2001

Друга история

Джексън Ейърс изпитваше огромно удоволствие да дразни хората. Първоначално се бе съгласил Колинс да бъде интервюиран, преди да даде официално показания, стига срещата да се проведе в Атланта и прокуратурата да плати на Джексън самолетния билет дотам и обратно. После се оказа, че Колинс се е върнал в града, за да оправи нещата с имуществото на Ерно. Но, обясни Джексън, клиентът му бил взел решение да говори само след като се закълне пред Бога, че ще казва единствено истината. Мюриъл разполагаше с възможността да свика голямо жури, за да продължи разследването за убийствата от 4 юли, понеже при убийство нямаше давност, и предпочете този вариант пред снемането на показанията пред съдия. По този начин можеше да се занимава с Колинс, без Артър да ѝ наднича над рамото или да пусне за медиите само онази информация, която му изнася, а освен това щеше да избегне нарушаването на принципа на прокуратурата да не дава имунитет по граждански дела. Дори Джексън предпочиташе голямото жури, понеже така показанията на Колинс щяха да останат тайна.

На 22 август Колинс пристигна в чакалнята пред залата, където се събираше голямото жури. Беше в същия тъмен стilen костюм, в който се бе появил на погребението на вуйчо си. Държеше Библия, около която имаше броеница от дървени мъниста със закачен на нея кръст. Книгата изглеждаше прелиствана толкова често, че бе омекнала като булеварден роман. Редом с Ейърс до Колинс седеше едрата му русокока жена.

Мюриъл представи попълнения формуляр за даване на имунитет и Джексън го прочете дума по дума, сякаш не бе виждал подобни десетки пъти в живота си, после Мюриъл отвори вратата към залата на голямото жури. Джексън се опита да се вмъкне, макар прекрасно да знаеше, че е забранено. В тази зала можеха да присъстват само

свидетелят, прокурорът, съдебният секретар и членовете на голямото жури.

— Трябва да присъствам — каза Ейърс. — Няма начин да стане иначе.

След половин час преговори се споразумяха Колинс да се закълне, после процедурата да бъде прекъсната. Същия следобед в кантората на Джексън щеше да се проведе разговорът, който щеше да бъде записан, а записът щеше да бъде предоставен по-късно на голямото жури. Мюриъл беше доволна да се изнесат от съдебната палата, където някой досаден журналист можеше да надуши нещо.

Джексън имаше няколко офиса — един в Сентър Сити и друг в Кийуаний, — но основното му място бе в Норт Енд, недалеч от летище „Дюсейбъл“. Също като Гъс Леонидис, Джексън бе отказал да се раздели с квартала, в който бе израсъл. Този му офис се намиреше в едноетажен пазарен комплекс, собственост на Джексън. В единия край бе най-големият му наемател — клон на верига денонощни магазини, в които се предлагаха и лекарства. В другия край, зад ограден със стъклени стени вестибюл, бяха помещенията, заемани от Джексън.

Мюриъл дойде отделно от Лари и Томи Молто. През цялата седмица бе жестока жегата, съпроводвана с изгарящи кожата пориви на вятъра от юг, а слънцето жулеше като с камшик. Отначало Мюриъл реши да ги изчака отвън, но само след няколко минути на открито потърси спасение при климатиците.

В крайна сметка се събраха в големия вътрешен кабинет на Ейърс. Като познаваше суетността му, Мюриъл очакваше стените да бъдат музей на неговата личност, но вместо това повечето пространство бе отделено на семейството му — три деца, все адвокати в различни градове, и ако Мюриъл можеше да брое вярно, девет внуци. Жена му беше починала преди няколко години. Мюриъл гледаше модерния офис и се питаше дали този човек би казал, че Америка е велика страна, или че не е трябвало да се мъчи толкова за онова, което си заслужава по право. Защото и двете бяха истина.

— Мюриъл, моля те, седни тук. — В пристъп на неочаквана галантност Джексън ѝ предлагаше големия стол зад бюрото си. Мебелировката бе измамно семпла и функционална — датски модернизъм, закупен от магазин за офис оборудване с намаление. Междувременно Ейърс седна в креслото до своя клиент. Подобно на

хористи, съпругата на Колинс, Лари и Молто се настаниха зад тях. Верен на себе си, Джексън извади собствен лентов магнетофон и го сложи на бюрото до касетофона на Мюриъл.

След като изпробваха изправността на двете записващи устройства, Колинс погледна Ейърс и попита:

— Мога ли вече да говоря?

— Защо не оставиш дамата да ти зададе въпрос, а? — отговори му Джексън. — Това тук не ти е урок по актьорско майсторство. Няма нужда от монолози.

— Има едно-единствено нещо, което си заслужава да се каже — каза Колинс.

— И то е? — поинтересува се Мюриъл.

— Вуйчо Ерно уби онези хора и Гандолф няма нищо общо с това.

Тя попита Колинс откъде е толкова сигурен. Той погледна Ейърс, който му кимна, че може да отговори.

— Добре, след като си започнал, няма как сега да спреш — обясни му Джексън.

Колинс притвори за миг изумителните си кехлибарени очи и обясни:

— Защото, и нека Исус ми прости, аз бях там и го видях.

Столът на Ейърс бе прекалено висок за Мюриъл. Високите ѝ токчета висяха от краката ѝ и тя трябваше да ритне един-два пъти в мокета, за да се завърти, та да вижда Колинс по-добре. Косата му бе пооредяла, а самият той бе понаедриял, но си оставаше все така неземно красив. Лицето му бе вдървено, сякаш се опитваше да покаже кураж пред лицето на истината.

— Не искам никога повече да разказвам пак тази история — започна Колинс. — Затова пожелах сега да я чуе и Ан-Мари, така че да приключим днес. Моят Бог и Спасител знае, че съм роден в грях, но е тъжно дори само да се мисли за онзи човек, в който щях да се превърна без него.

Мюриъл погледна към Лари, който се бе настанил до климатика. Заради неистовата горещина си беше съблякъл спортното сако и внимателно сгънато го бе метнал през коляното си. Лари гледаше съсредоточено собствения си крак, който нетърпеливо потропваше по мокета. Бяха в самото начало, но Лари явно вече бе чул предостатъчно

за Исус. През годините се бе наслушал на подобни излияния от хора, способни да изрежат с нож герба на бандата си върху корема на жертвата, а после, трийсет секунди преди да чуят присъдата си, намираха Бог и го приемаха в душата си. Тези неща обаче никога не бяха безпокоили Мюриъл. Тя вярваше, че Бог ще се ориентира за какво става дума. Може би заради това някои смятаха нея за бог. Работата на Мюриъл бе да възложи отговорностите тук, на Земята.

Реши да се върне в миналото за кратко, съобщи за протокола датата и часа, обясни естеството на процедурата и помоли всички в офиса да кажат няколко думи, за да запечати лентата образец от всеки глас.

— Нека започнем с вашето име — обърна се тя към Колинс. След като той го съобщи, тя го попита за другите имена, с които е бил наричан като възрастен. Той изрецитира поне дузина. — А Фароу Кол? Използвали ли сте това име?

— Да.

— Като другите? За да се укриете?

— По-скоро за да започна нов живот — обясни той и се усмихна с горчивина. — Аз съм като много хора: все се опитвам да започна нов живот — и най-сетне го намерих. — Той хвърли поглед на адвоката си. — Мога ли да разкажа това, както аз искам? — Ейърс посочи безмълвно Мюриъл. — Съхранявам това в главата си в определен ред — каза ѝ Колинс. — Можете да ме питате каквото пожелаете, но нека първо ви го кажа, както си го знам.

Щеше да го направи така или иначе. Мюриъл добре познаваше човешката природа. Колинс можеше да нагласи нещата както му хрумнеше — като разкажал се грешник, като един от обезправените или като човек, с когото са злоупотребили. В крайна сметка нейната задача щеше да е да разположи всичко в малките неподатливи кутийки на закона. Затова му каза да постъпи както намери за добре.

Колинс спечели малко време, като ненужно оправяше костюма си. Беше облякъл бяла риза и бе избрал модна вратовръзка. Личеше си, че продължава да държи на външността си.

— В крайна сметка — най-сетне започна той, — това наистина е история за мен и вуйчо ми. Не че в нея не са намесени и много други хора, които може би трябваше да бъдат важни. Само че не станаха. Това е първото, което е добре да разберете... Двамата с вуйчо Ерно

извървяхме дълъг път. Може би на земята не е имало други двама, които да са се мразили толкова силно, колкото ние двамата понякога. Мисля, че това беше, защото за всеки от нас другият бе най-скъпото нещо, което имаше. Аз бях всичко, което той имаше като заместител на дете, а той за мен бе най-близкото, което имах вместо баща, и нито един от двама ни не смяташе, че е късметлия. Ето ме пред вас, виждате ме, чернокож съм за всеки, който има очи, а онзи дългоноско искаше от мен да се държа като него, сякаш имаше начин да го направя. — Колинс погледна към кръста и Библията в скута си. — Бях на тринайсет-четиринайсет години, когато сложих кръст на всички в стария квартал. Дали щяха да ми го кажат в очите, или не, бях си черен и бях най-гадната чернилка, която можеше да се намери. Само че както ви казах... вуйчо Ерно не се отказваше от мен. Аз обикалях улиците, правех глупостите, които правех, продавах най-вече крек и сам го пушех, а вуйчо... вуйчо се преструваше на полицай — той много обичаше да се прави на полицай, — идваше, изваждаше ме от дупките и ми казваше, че си провалям живота. Животът си е мой, отвързвах му аз, и пак се връщах към него. Само че винаги, когато полицията ме прибереше, се обаждах на вуйчо, а той идваше, изкарваше ме навън и ме предупреждаваше: „Никога повече“... Първото ми осъждане като пълнолетен бе през осемдесет и седма. Ерно ми издейства да лежа при облекчен режим. А когато излязох, наистина, ама наистина исках да започна нов живот. Ако се държиш прилично, реабилитират те напълно, задраскват черното ти минало и ти дават шанс. Ерно и мама ме изпратиха в Унгария, за да ме отдалечат от лошата ми среда тук, а аз на своя глава заминах за Африка. Когато се прибрах, помолих вуйчо да ми помогне да вляза в бизнеса с пътническите агенции... Осемдесет и осма бе най-щастливата година на Ерно с мен. Правех всичко, което ми бе казвал да правя. Ходих на училище, учих, взех си изпитите, получих работа в „Тайм ту травъл“ и се явявах всяка сутрин точно навреме. Минавах покрай братята, с които бях движил преди това, сякаш не ги познавах. Не беше лесно, казвам ви. Беше си направо трудно. Ерно и мама все ми разправяха колко трудно им е било в Унгария — яли катерици и врабчета, — само че аз бачках и бачках, и нямах никакви пари. Бяха на двайсет и не знам колко си години, а още живеех при майка си. Повишиха ме в агент и започнах да работя на пряка комисиона в „Тайм ту травъл“, само че нито една от големите

корпорации не искаше да има нищо общо с някаква млада чернилка. Накрая отидох при него и му казах: „Вуйчо Ерно, няма да изплувам, казвам ти, опитвах и опитвах, но просто виждам, че нищо няма да стане“.

Колинс погледна да види как възприемат разказа му. Молто се възползва от паузата, за да стане и да провери дали касетофонът работи както трябва. Джексън естествено провери магнетофона.

— Ерно, разбира се, виждаше, че отивам към нанадолнището, и беше направо отчаян. В един момент реши да ми прехвърли малко бизнес. Все луди идеи, една след друга. Така започна онази работа с билетите. В началото се преструваше, че това са билети, загубени по някакъв начин. Никакво въображение — пълна глупост. Естествено, че веднага се сетих за какво става дума.

Лари се обади:

— Имаш ли нещо против да те попитам някои неща? — Гласът му не звучеше особено приятелски. На Колинс, захласнат в собствения си разказ, му трябваха няколко секунди, за да се върне към реалността.

— Не, Старчек.

Първият въпрос на Лари бе прост:

— Откъде идваха билетите?

— По онова време — обясни Колинс — билетите вече бяха започнали да се разпечатват от компютри. Само че принтерите вечно не работеха — задръстваха се, разместваха полетата. Половината от времето агентите издаваха билетите на ръка и ги прекарваха през валидираща машина, в която се регистрираха с личен ключ — карта, която плъзгаха през специален четец. Ако направиш грешка, докато пишеш билета, го анулираш и вписваш номера му в дневник на сгрешените билети. Това бяха билетите, които Ерно ми даваше — ставаше дума за непопълнени валидирани билети, включени в дневника, така че никой не ги търсеше.

— Авиокомпаниите се опитаха да ми внушат — каза Лари, — че рано или късно хората, летящи с такива билети, е щяло да бъдат хванати.

— Вероятно — съгласи се Колинс. — Само че никой никога не е летял с такъв билет. Аз връщах тези билети, за да покрия стойността на другите, които издавах. — Мюриъл погледна Лари, за да се увери, че не е пропуснала нещо, но и той изглеждаше объркан. Колинс

обясни: — Да предположим, че съм имал клиент, който е платил с налични за пътуване до Ню Йорк. Вземах билет, от тези, дето ми ги даваше Ерно, и го изписвах като билет до Ню Йорк за по-ранна дата. Сложената валидация го правеше да изглежда като издаден на ръка на гише на Ти Ен. Тогава вписвах като върнат билета на Ерно, за да покрия цената на билета на моя клиент — нали става дума за равностойна замяна. Слагах наличните на клиента в джоба си, вместо в касата на „Тайм ту травъл“. Така, вместо малък процент от цената на билета — това е комисиона — прибирах цялата му парична стойност. Авиокомпанията сравняваше купона с валидирания билет и повече не се интересуваеше.

— Умно — призна Мюриъл.

— Не съм го измислил аз — увери я Колинс. — Ерно се беше сетил как да го прави. Той беше виждал всички възможни измами с билети. Предполагам в един момент се е сетил за начин, който да сработи. Може би за него това е било нещо като предизвикателство. Ерно беше голяма работа.

— Така... — пак се обади Лари. — Точно за това се чудех... Ерно. Защо не е направил онова, което би направил всеки полунормален човек: да ти даде пари.

Колинс поклати глава, сякаш се опитваше да прецени най-точния отговор.

— Знаеш ли, Ерно беше много странен човек.

— Без майтап — ехидно отговори Лари и Колинс стисна неодобрително устни. Ясно беше, че не му харесва нито езикът, нито идеята някой да осквернява паметта на Ерно. Мюриъл пак погледна Лари. Като се имаше предвид как се бяха разделили миналата седмица, тя очакваше Лари да я изгледа предизвикателно, но той само меко кимна.

— Първо на първо, Ерно беше дребнав — каза племенникът му. — Това е истината. Паднеше ли му долар в ръката, никога не го изпускаше. Освен това от време на време започваше да мърмори как авиокомпанията можело да се отнася по-добре с него за едно или друго. И още нещо... животът извън закона може да бъде много възбуждащ, питайте всеки, който знае. Ерно не спря да се оплаква какво е загубил, след като го изхвърлиха от Академията. Но знаете ли, когато аз гушна моите малки, винаги им казвам едно и също: „Ще

направя всичко за вас“. Казвам им го, защото си го мисля, и ми се струва, че Ерно ми казваше горе-долу същото: опитай се да направиш нещо от себе си и няма да има нищо, което да не направя, за да ти помогна.

Колинс се наведе напред, за да види дали Старчек е удовлетворен. Лари изкриви лице в гримаса, изразяваща „Можеш ли ги разбра мошениците“. Колинс се върна към разказа си:

— Както и да е, аз продължавах да се чувствам като че ли съм кукла на конците. Отидох на почивка в Европа, попаднах в Амстердам, ударих няколко дози и... започнах наново. Когато ме прибраха за втори път, Ерно ме заряза. Каза, че заложил всичко на мен, и ето как съм му се отплатил. Точно така каза. Този път ме вкараха в пандиз с умерен режим в Дженсенвил и той не ме посети нито веднъж... Разбрах колко е зле, когато излязох през деветдесета. Честно казано, знаех две неща: как да пласирам наркотици и как да бъда пътнически агент. Черно и бяло — така ги виждах. Само че не можех да упражнявам и двете. Още едно олепване с наркотици и ставах троен хикс и влизах с доживотна. А с осъждането ми през осемдесет и девета си загубих лиценза. Сигурно трябваше да се преместя, само че младите... нали знаете, винаги се смятат за по-умни от системата. Измислих си името Фароу Кол, фалшифицирах дипломата си и отново се явих на изпит.

— Аха — обади се Мюриъл. Колинс реагира с горчива усмивка.

— Намерих работа в „Менса Травъл“ — работа изцяло на комисиона — и всичко започна както преди: къртовска работа за без пари. Е, онзи номер с ръчно издадените билети веднъж бе сработил. Оставаше просто да намеря някой, който да ги обработва както трябва. Нямах как да отида в Ти Ен, защото Ерно щеше да ме изрита на улицата, но една вечер се замотах в едно заведение, „Лемплайт“, и се появи Гандолф — опитваше се да пробута нещо някому. Знаех кой е. Бях „работил“ около два месеца на летището веднага след гимназията. Купуваше от мен трева. Само че този път дори не можа да си спомни името ми, но аз реших, че след като е винаги наясно как нещо е „загубило“ собственика си, може да познава на „Дюсейбъл“ пътнически агент, готов да заработи нещо отгоре. Обещах му, че станат ли нещата, ще се погрижим за него. Така ме свърза с Луиза... В началото тя не искаше и да чуе. Убедих я едва когато й казах, че Ерно е правил същото.

Това, изглежда, я впечатли. Изглежда, не искаше да бъде по-долу от Ерно.

Мюриъл попита кога е било това.

— О... май започнахме през януари деветдесет и първа. Нали тогава бяха убити, през деветдесет и първа? Значи е било януари. И всичко вървеше добре, докато един ден не се натъкнах на Гандолф пак на същото място. Разбрах, че тя не му е давала нищо от своята част. Може да не беше разбрала, че задължението да го покрива е нейно. Сигурен съм, че й казах, но тя не го беше направила. Та значи той отишъл на летището и се развивал там, докато накрая не му дала медальона си, само и само за да го накара да млъкне, докато тя събере каквото му дължала.

— Казвате, че Луиза на практика му е дала медальона в залог? — уточни Мюриъл.

— Точно това казах — потвърди Колинс. — Някаква семейна скъпоценност. Само че вече беше късно, защото Катерицата се бе раздрънkal и Ерно беше надушил. Достатъчно му било да чуе името ми и веднага схванал какво става. Откри ме. Развика се, че нямало да ме остави да крада зад гърба му, в неговия „магазин“, и най-малко по начина, по който той ме е научил. Нареди ми да спра, защото иначе сам щял да се погрижи за това. Следващото, което чух, бе, че са претърсили Луиза под измислен претекст...

— За наркотици — поясни Лари.

— Именно — потвърди Колинс. — Наркотици. Подхвърлил, че носи наркотици. Не знам, може да си е помислил, че след като се е забъркала с мен, правим и това. Само че тя не беше от жените, които ще позволят да бъдат третирани по този начин. Не спяхме. Тя имаше нужда от повече пари, за да се разплати с Гандолф и да си прибере медальона... Обади ми се в началото на юли. Каза, че била особено предпазлива, но имала няколко скътани билета. Не се боеше от Ерно. Увери ме, че е скрила билетите така, че никой не би могъл да ги намери. Уговорихме се за четвърти юли, понеже беше празник и нямало да има никой, значи беше удобно да се видим... Та на трети юли, по-точно през нощта на четвърти, веднага след полунощ, се срещнахме в „Парадайз“. Едва беше влязла в заведението и Ерно нахлу след нея. Разкрещя се, че бил контролирал дневника за сгрешените билети, бил я наблюдавал, следял я. „Свършена си, малката — заплаши

я той, — но ще ти дам един шанс“. Погледна ме и ми нареди: „Махай се от тук. А ти — каза ѝ на нея, — дай ми билетите, които си напъхала в бельото си, и си напиши оставката веднага или ще извикам полиция“... Луиза... казвам ви, ако щете вярвайте, беше корава. На нея никой не можеше да ѝ нарежда. „Я се таковай — кресна му тя. — Полиция щял да ми вика. Само я извикай и ще им кажа, че си правил същото“.

Колинс повдигна леко ръка и се премести. Слънцето грееше право в очите му. Джексън стана да оправи щорите. Дали защото си спомняше особено картинно онова, което разказваше, но Колинс седеше като застинал. После продължи:

— Значи... когато му каза това, настъпи повратният момент. Защото Ерно до този момент не бе допускал, че мога да го изпортя пред някого. Веднага схвана, че съм разказал на Луиза. Но и през ум не му бе минавало, че подобна тайна може да се сподели с друг. Още повече с човек извън семейството... Ерно... Ерно беше кибритлия. Почервения, ококори едни очи. Веднага стана ясно, че е готов да убие човек. Наистина. Само че не Луиза смяташе да похарчи, а мен. Знам, че имаше ли в този миг пистолет в ръката, щеше да ме опука, без да се замисли. Но нямаше. Не още. Просто се нахвърли срещу нас, викаше, кряскаше и какво ли още не, така че в един момент се появи Гъс и му каза да се измита, но Ерно не му обърна внимание. Това продължи още малко и в един момент Гъс се върна с револвер... След това нещата са както вуйчо ги е разказал в съда. Ерно се присмя на Гъс, че той нямало да застреля никого, но изведнъж Луиза грабна револвера от ръката му и Ерно се хвърли върху нея. На мен застрелването не ми се стори чак толкова случайно, колкото се е опитал да го предаде. Стори ми се, че беше успял да издърпа револвера от ръцете ѝ. Но всичко стана съвсем бързо. Бум! Така изтрещя, че пет минути по-късно ми се струваше, че ресторантът още се тресе. Луиза погледна към дупката в средата на тялото си, а от нея излизаше дим, дим излизаше ви казвам, като от цигара. За секунда никой от нас не знаеше какво да направи, така че само стояхме и я гледахме, и беше толкова странно... Накрая Гъс се измъкна от вцепенението и тръгна към телефона. Ерно му викна да спре, но Гъс не го послуша и Ерно го гръмна, сякаш убиваше кон.

— А ти? — попита Лари.

— Какво аз?

— Ти какво направи?

— Виж сега, аз съм чувал какви ли не страхотии, но истината е, че дотогава не бях виждал с очите си застрелян. Беше ужасно. Наистина ужасно. Единственото, което ми се въртеше в главата, беше: „Ами сега как ще оправим нещата?“. Беше толкова ненормално, че не можех да се насиля да повярвам, че ще продължи. Струваше ми се, че в един миг всичко ще щракне и ще се намести обратно както си е било. И после изведнъж осъзнаваш, че няма начин да стане... След като Ерно застреля Гъс, се разплаках и вуйчо изрева: „Чия е вината, Колинс? Чия е вината?“. Тогава реших, че съм следващият, и дори погледнах към прозореца: вече два пъти се беше стреляло, някой сигурно беше чул, значи скоро можеше да се появи полиция. Но беше Четвърти юли и никой в нищо нямаше да се усъмни, най-много да си помислеха, че са фойерверки... Тогава Ерно видя последния. Криеше се. Беше с костюм... под масата. Ерно насочи револвера и му нареди да тръгва надолу към фризера. После чух изстрел. По някаква причина не прозвуча като първите два. Ерно се качи. Погледна ме и видях, че гневът му се е изпарил. Седна смазан и ми каза какво да направя. Щяхме да го нагласим да изглежда като обир. „Вземи това“, „Избърши там“ — направих всичко, което ми нареди.

— Заплашваше ли ви? — попита Мюриъл.

— Револверът още беше в него, ако имате предвид това. Но от поведението му не изглеждаше като че ли смята да ме застреля. Честно казано, предполагам, че и за секунда не му е минало през ума, че ще откажа да направя каквото ми казва, защото и на мен не ми хрумна. Наля бяхме едно семейство... — допълни Колинс. Той спря, пое си тежко дъх и се замисли над последното си изречение.

— Ти ли свали труповете долу? — попита Лари.

— Да, влачех ги и плачех. — Колинс се обърна към Лари. — Да не си мислиш за кървавите отпечатыци?

— И за тях. — Криминолозите бяха установили, че отпечатыците сред кървавите следи, оставени от влачените трупове, са от обувките на Пол Джъдсън.

— Когато се качих за последен път, Ерно видя, че обувките ми са напоени в кръв. Каза ми: „Не можеш да излезеш на улицата така. Слез долу и виж чии обувки ще ти станат“. Тогава за пръв път ми идеше да му кажа: „Не“. Казах му, че няма да обувам обувки на мъртвец. Можете

ли да си представите? Спорихме не знам колко време. Накрая направих каквото ми каза, както и преди. — Колинс посочи с пръст Лари: — Можеш да провериш, че обувките бяха на третия, бизнесмена. Хубави мокасини, италиански. Моделът беше май... „Фачоне“. Бяха му малко големи. Перленосиви. Сигурно всички са го гледали само в краката... кой бизнесмен ходи с перленосиви обувки?

Мюриъл видя нещо да трепва в лицето на Лари — обяснението за обувките, изглежда, съвпаднаше с нещо. Лари започваше да вярва, че Колинс може би разказва голяма част от истината. Тя самата вече нямаше никакви съмнения.

— Готвехме се вече да си тръгнем, когато на изхода Ерно щракна с пръсти. „Поддръж това“, каза ми той. Вече бяхме извадили всичко — портфейли, бижута, карти, револвера — и го бяхме опаковали в една от престилките на Гъс. Той слезе за малко на пръсти долу и като се върна, го видях да носи капут.

— Презерватив ли искате да кажете? — прекъсна го Мюриъл.

— Точно така. При това използван. След всичко станало... — Колинс завъртя глава. — Както и да е, Ерно ми каза: „Онази кучка беше натъпкала билетите в задника си. Нямаше да ги открия и с миньорска лампа, ако не бях видял края на капута“. Беше навила поне петнайсет билета в него.

Колинс за пръв път погледна назад към Ан-Мари. Тя бе подпряла брадичка на дланта си и досега на Мюриъл се струваше, че полага максимални усилия да не избухне. Но когато Колинс се обърна към нея, тя веднага протегна ръка и хвана неговата. Постояха така няколко секунди.

— Добре ли си? — попита Ейърс клиента си.

Колинс поиска вода. Направиха почивка — всички имаха нужда от минутка отдых. Мюриъл потърси с поглед Лари, но той изглеждаше затворен в себе си. Докато чакаше пред тоалетната в коридора, Мюриъл попита Молто какво мисли. Молто почисти с нокът петно доматен сос от ризата си, после второ върху вратовръзката си и накрая призна, че не знае какво да мисли. И Мюриъл не беше сигурна.

Когато се върнаха, Ан-Мари държеше едната ръка на Колинс. С другата той продължаваше да стиска Библията. Последваха минута — две занимания със записващите устройства и бяха готови да продължат. Мюриъл отново съобщи датата и часа, после, за да направи

връзка с последната част от разказа, попита Колинс какво се е случило след „Парадайз“.

— Онази нощ Ерно бе променен. Аз също. В „Парадайз“ се бе държал, какъвто го познавахме — ядоса ли се, не мисли, — но после бе изчерпан и потиснат. А сега беше най-откровено изплашен — опитваше се да измисли как да не го заловят. Започна да ми чете лекции: непременно спомени пред някои твои приятели как двамата сме отишли да пием по едно тази вечер, никога не се напивай, за да не започнеш да дрънкаш за това у дома или пред някоя жена. Но най-важното за него тогава бе как да се отърве от престилката в багажника, от револвера, портфейлите и бижутата... от всичко. Вече минаваше три, бяхме изморени и не ни се занимаваше точно с това. Аз специално не исках да имам повече нищо общо. А Ерно пък трепереше, че някой ни е видял. Единствената мисъл в главата му бе, че няма начин да не ни хванат, ако се опитаме да хвърлим вързопа в реката, да напалим огън, за да го изгорим, или да го заровим в гората. Но в задния му двор имаше навес за инструменти с дъсчен под, под който имаше пръст — ако изкопаехме дупка там, нямаше начин да ни видят. Почнахме, изкопахме яма на половината път до Китай и хвърлихме вързопа вътре. Той обеща да измисли по-добър план, като се успокои, но аз знаех, че и двамата не искаме никога вече да видим тази престилка. После ме изпрати до колата и на улицата ме хвана и здраво ме прегърна. Последния път, когато го беше правил, трябва да съм бил на десет. Не знам, при цялата тази лудост, най-лудото нещо може би бе колко приятно ми стана. Този човек уби трима и ме прегърна. Потеглих. Плачех като дете... След онази нощ не можех да намеря душевен покой. Престанах за известно време да бъда Фароу Кол, в случай че полицията откриеше нещо за билетите. Не беше изминала и седмица и отново се хванах с наркотиците. Ерно направи всичко възможно, за да ме спре, но аз вече бях имал време да премисля и не исках да имам нищо общо с него. Един ден отидох в „Лемплайт“ и ей ти на, пак Гандолф. Трябва да беше два месеца след онази история. Около нас сигурно имаше двайсетина души, а той бръкна в джоба си и извади медальона на Луиза. Беше го увил в скъсана хартиена салфетка. Веднага го познах. Бях го виждал на шията й... „Фаро — каза ми, той така ме наричаше, «Фаро» — Фаро, човече, какво да правя с това сега? Ми то май никой няма да се интересува от него“. Отговарям му нещо

от рода на: „Чувам, чернилко, че те търсят. Най-добре се отърви от това. Полицията казва, че ти си я гръмнал“. А той: „Ма как така, аз не съм направил нищо. Ще потърся някой от нейните хора. Ще ми платят добре, нали вече я няма. Те ми дължат, тя не ми плати“. „Брат ми, прави каквото искаш — казвам му, — но май трябва да поизчакаш, докато не приберат някой друг, задето я е пратил на метър под земята. И още нещо — повече за онези билети не искам и дума да чуя“. „Не бой се, брат ми“ — обеща ми той... Вуйчо Ерно само дето не откачи, като му разказах. След това започна да търси Гандолф, искаше да му вземе медальона, преди да е оплескал нещата окончателно, обаче така и не успя да го открие. Още не беше зима и Гандолф не ходеше на летището.

Мюриъл неволно изпъшка. Зимата. Макар Ерно да бе подготвил ролята на Колинс много внимателно, той самият бе пропуснал тази подробност, когато им разказа епизода за срещата с Гандолф и медальона и тя го бе заковала на свидетелската скамейка. Тогава бе почувствала, че ги лъже.

— Скоро вече бяха нагазил дълбоко — продължи Колинс. — На втори октомври ме заловиха по време на голяма акция. Бяха ме снимали и така нататък. Полицаяте ми казаха, че този път няма отърване, още докато ме вкарваха в колата. „Трети път ти е, момче. Гледай хубаво през прозорците, защото до края на живота си повече няма да видиш улица“. Не им пукаше. Но си вършеха работата. Щях да пропея веднага, още на път за участъка, ако не ме беше страх, че онези Гангстери извън закона, дето можех без да искам да натопя, ще ме убият още първата нощ в затвора... Както и да е, на втория час в пандиза ми хрумна, че всичко това е по вина на вуйчо Ерно. Ако не беше изпозастрелял онези хора, нямаше да съм зад решетките. И ако натопах вуйчо, никой нямаше да ме убие за това. Само че Ерно беше умен. Много добре знаеше какво ми се върти из главата и беше първият, който ме посети... „Каза ли им нещо?“, бе първото, което ме попита, като се видяхме. Престорих се, че не го разбирам, но на него такива не му минаваха. „Слушай, недей на мен тия. Знам какво си мислиш. И няма да ти кажа да не го правиш заради мен. Но помисли за себе си. Кажеш ли им истината, работата става много сериозна. Защото чии обувки са на краката на онзи? И кой крадеше билети заедно с момичето? Сега те чака доживотен. За убийство дават петдесет-шейсет

и ще ти ги лепнат всичките. Не искаш това, нали?“. Разбира се, че не исках. И изобщо не се чувствах готов да изпортя вуйчо, особено както стоеше пред мен. А и донякъде беше прав. Ерно знаеше как действат полицаите... Каза, че имал по-добра идея. Да хвърлим вината на бедния нещастен Гандолф. И без това беше издрънкал, че ще убива Луиза. Така да се каже, сам се бе направил заподозрян номер едно. Стигаше само леко да насочим полицията накъдето трябва. Не бях сигурен, че Катерицата е имал глупостта да задържи медальона след онова, което му казах, но Ерно ми каза да не се безпокоя, нали сме имали онзи вързоп под склада му, щял да го изкопае, да вземе нещо от него и да го подхвърли на Гандолф, за да остави отпечатъци върху него. Не се наложи обаче, понеже онзи хахо все още стискал медальона, когато сте го заловили. Щял да си получи парите, дето му ги дължали. Мозъкът му бе толкова мек, че вкараш ли идея в него, няма излизане. — Колинс със съжаление поклати глава. — Едно нещо не ми е ясно и досега: как е възможно да погледнеш този мършав човек и да видиш в него убиец? Ерно веднъж ми каза: „Кучето го прави с всяка кучка, стига да я подуши разгонена“. Вуйчо познаваше душата на полицаия.

Мюриъл провери как Лари приема това наблюдение, но той отново се бе разсеял и гледаше през щорите към паркинга. Истината, поне доколкото Мюриъл можеше да прецени, бе, че Ерно беше пресметнал нещата доста добре. Най-големият му риск беше, че когато арестуваха Катерицата, той щеше проговори за билетите, за да обясни откъде има медальона. Но изглежда, дори Гандолф бе съобразил, че тази история ще го замеси твърде много. Да заплашиш Луиза бе твърде близко до това да я убиеш. Но дори Катерицата да бе изпял всичко това, Ерно и Колинс знаеха, че полицията ще има голям проблем да открие Фароу.

— Затова ли през деветдесет и първа в затвора казахте, че никога няма да свидетелствате? — попита тя. — Когато ни разказахте за медальона?

— Да — потвърди Колинс. — Не можех да се явя. Роми веднага щеше да ме познае като Фароу. И тогава нищо нямаше да попречи на цялата история да излезе наяве. Но се получи, както искахме. На мен ми дадоха десет години, а вуйчо Ерно продължи, сякаш беше подминал пътен инцидент по магистралата... Вуйчо се държа добре с

мен през цялото време, докато бях на топло, идваше да ме посещава, носеше рани неща, напътстваше ме да се възползвам от шанса, когато изляза. Това стана в края на деветдесет и шеста. Понеже никой не бе научил за Фароу, той отново се появи на бял свят, готов да се върне към бизнеса, но истината бе, че хванах лулата по-малко от две денонощия след като стъпих на улицата. Всичко бе постарому. Бях провален човек. Ерно не желаше да ме погледне. Не искаше да каже името ми. Но все пак ме беше страх да се заловя с наркотиците както преди. Хванеха ли ме, този път влизах до живот, и толкоз. А и не можех да се отърва с вуйчо, защото вече бях вкарал Гандолф и никой нямаше да повярва на нова история... Една нощ се почувствах особено зле. Трябваше да взема нещо, а джобовете ми бяха празни. Тогава в съзнанието ми изплуваха думите на Ерно, че разполагаме с онези неща, които изнесохме от „Парадайз“ и които сигурно още бяха закопани под пода. Отидох там с лопата и започнах да копая. Намерих вързоп. Престилката беше изядена от червеите, но всичко друго си беше на място. Идеята ми беше да взема каквото мога и да го продам — говоря за часовниците и пръстените, — но видях револвера и ми мина мисълта, че с него може да изтръскам вуйчо с по-голяма сума. Неговите отпечатыци все още бяха на револвера, така че нямаше да има избор и щеше да ми даде каквото ми дължеше. Отново се бях върнал на това. Че той ми дължи. Дължи ми, и толкова... Вуйна се прибра и спомена, че го била видяла в „При Айк“. Отидох там и влязох — държах револвера за цевта, за да не изтрия отпечатыците му върху дръжката. Разкрещях се, че ми е объркал живота и че трябва да плати за това. Няма спор, не мислех с главата си. Половината хора в бара бяха полицаи и въоръжени, така че секунда след първата ми дума всички бяха насочили срещу мен кой каквото имаше... „Я ми дай това“, каза Ерно и издърпа револвера от ръцете ми, избута ме навън, опита се да ме вразуми, каза ми, че щели да ме убият, и ми обясни, че не мога да го накусна за онези убийства, след като вече съм натопил Гандолф. „Ей, по този револвер сигурно има твои отпечатыци“, казах му. „Е, и какво? — вика ми той. — Двайсет полицаи са свидетели как току-що ти го издърпах от ръцете“. Прав беше, разбира се, но на мен ми беше писнало все той да е добрият и белият, и все аз — лошият и черният. „Да — напомних му, — само че аз имам останалото от вързоп и мога да покажа дупката, от която съм го извадил, а тя е у

дома ти, така че този път ще си платиш, защото сега влизам пак там и ще разкажа на всички що за страхлив убиец си“... Само че Ерно, както вече казах, никак не обичаше изненадите. Ама никак. Бях тръгнал към вратата, а той извика: „Недей, не го прави“. Ако бях наред, сигурно щях да си спомня сцената с Гъс. Само че не бях. Последното, което помня, беше, че влязох през вратата. Дори не съм чул изстрела. Само светлината. Онази нощ видях лицето на Исус. Наистина. Чух гласа Му. Мисля, лежах проснат на пода и умирах, но където и да съм бил, знаех, че вече всичко е наред... Така и стана. Малко след като ме изписаха от болницата заминах за Атланта. Оттогава съм там. И най-сетне тръгнах по правия път... В един момент обаче нещата се обърнаха. Този път бяха прибрали Ерно, а аз бях навън. Аз бях онзи, който го посещаваше и му разказваше, че Исус иска да спаси душата му. Може и да ме е чул, не зная. Но като разбра, че е болен, нещо в него се пречупи. Не искаше да си тръгне от този свят с всички тези грехове. Отидох да го видя малко преди Нова година... той току-що бе научил колко лошо е състоянието му. Опитах се да го утеша, но той ме погледна и каза: „Скоро ще екзекутират онзи дребен смотаняк“. Знаех какво иска да ми каже. Не говорехме за пръв път по този въпрос. „Не можем да ги оставим да го направят“, каза ми Ерно... „Направи тогава каквото трябва“, съгласих се аз. „Не — възрази той, — не те прострелях и не спасих по този начин живота и на двама ни, за да те вкарам обратно там. Все още е както ти казах — полицията никога няма да повярва, че не си участвал в стрелбата. Ще ти обясня какво трябва да се каже. Само не съм сигурен, че ще намеря някой, който да пожелае да ме изслуша. Но ще опитам. Ти само си дръж устата затворена. Обади се на адвокат Ейърс. И им казвай само едно: Петата поправка“.

Колинс вдигна поглед от скута си и светлите му очи намериха Мюриъл със същата прямота, с която я бе погледнал, когато бе започнал.

— Това е всъщност всичко — каза ѝ той.

Беше един от онези дни, когато става все по-топло и по-топло, докато слънцето не залезе. Дори в четири следобед, докато стоеше с Лари и Молто на паркинга пред офиса на Ейърс, Мюриъл усещаше асфалта под краката ѝ да поддава. Беше оставила слънчевите си очила

в колата и сега гледаше примижала към двамата мъже. С лице към изпепеляващото слънце не ѝ бе никак трудно да си представи защо хората винаги са го боготворели.

— Е? — попита тя.

Всички бяха потиснати.

— Трябва ми време да си помисля — отговори с нежелание Молто. — И искам да прегледам делото. Дай ми двацет и четири часа. Нека го обсъдим в петък.

Лари и Молто тръгнаха към колите си, за да се спасят от жегата. Преди Лари да потегли, Мюриъл се приближи до конкорда му. Той свали прозореца и я лъхна хладен въздух от климатика.

— Така и не поговорихме — напомни му тя.

— Вярно, не поговорихме. — Беше сложил любимите си слънчеви очила „Оукли“ и очите му не се виждаха, което може би беше добре. — Има ли смисъл?

— Имам да ти кажа някои неща.

Той сви рамене:

— Утре вечер ще бъда пак в онази къща. Трябва да направя списък за банката, който смятам да дам на момчетата. Отбий се за по бира, ако искаш.

— Ще дойда — обеща тя.

Лари тръгна, без да я погледне повече.

Тя отвори вратата на колата си и още беше на паркинга, когато Джексън излезе през стъклени врати на офиса си и се запъти към своя кадилак, стиснал куфарчето си под мишница. Бързаше.

— На среща ли? — поинтересува се Мюриъл.

Пъргав и енергичен, Джексън отговори с неочакван подем:

— Всъщност да. Отивам с една приятна дама на симфоничен концерт в парка. — Беше вдовец от вече три-четири години.

Мюриъл попита как се справя Колинс. Когато излизаха, жена му го беше прегърнала.

— Там е вътре, моли се, както и би следвало да прави. Ще му трябва малко време, но ще се оправи. Това, което чухте, Мюриъл, беше светата истина. Надявам се да си достатъчно умна, за да си го разбрала.

— Ако Господ иска работата ми, Джексън, дори няма да се опитвам да си я задържа. Но в противен случай ще трябва сама да

реша.

— Не си играй с мен, Мюриъл. От устата на този човек не излезе нито една фалшива дума. Но ако ти си на различно мнение, твоя си работа. Едно нещо обаче трябва да знаеш. Представявам този човек, откакто беше непълнолетен. Беше си хулиган като останалите, но Ерно, лека му пръст, не спираше да казва: „Той е добър, добър е и ще се оправи“. Мюриъл, повярвай ми, никой не знае кой от тях ще се върне на правия път. В наши дни вие дори не се опитвате да им помогнете. Заклучвате ги за колкото може по-дълго и дори ги убивате, ако ви се отвори възможност.

— Правилно ли чух думата „хулиган“ от устата ти, Джексън?

— Хулиган или не, никой няма право да губи надежда в човешко същество, Мюриъл — каза Джексън. — И знаеш ли защо? Защото в това няма никакъв смисъл. Изобщо няма смисъл да се занимаваме с това, което правим, ако ще се отказваме от хората.

Ако Джексън станеше областен прокурор, щеше да осъди половината от собствените си клиенти по-бързо, отколкото можеше да убива мухи с мухобойката. Но срещу прокурор бе готов да защити всякаква теза.

— Приятна вечер, Джексън.

— Надявам се. — Джексън си позволи многозначително засмиване, после седна на червената кожена седалка на кадилака си. Изглежда, гърбът му създаваше проблеми, но каквито и да бяха болестите му, Джексън в никакъв случай не изглеждаше прекалено стар за любов. Никой не беше. Той настъпи с ентусиазъм педала на газта и двигателят изръмжа одобрително. Лари си беше заминал и Мюриъл отново бе обхваната от съмнения. Преди няколко дни се бе питала готова ли е да зареже всичко заради любовта. Изведнъж я прониза ироничният начин, по който този случай отиваше към развързка. Нещата се развиваха така, че победителят щеше да спечели всичко. Джексън и Артър щяха да отърват клиентите си, а Мюриъл нямаше да получи нищо.

— Чу ли последните клюки по случая? — попита тя Джексън, който бе започнал да вдига прозореца.

— Какви?

— Артър Рейвън и Джилиан Съливан в храма на любовта.

— Не — призна Джексън. После се изсмя остро, както го бе направил преди малко. — И откога продължава това? — Мюриъл сви рамене. — Е, не е ли това върхът? — попита Джексън: — Артър Рейвън и съдийката наркоманка.

— Коя?

— О, не ме ли чу? Наркоманка. Имах няколко клиенти, които се кълнях, че са я виждали да обикаля по улиците, докато още беше на стола.

— Крек?

— Хероин. Така ми казаха.

— Сигурен ли си, Джексън?

— Това са улични слухове, но се знаеше от много хора. Изненадвам се, че ни си чула. Но казвам ти, много хора не можеха да се помирят, че точно тя трябва да ги съди. Дори бандитът, Мюриъл, има чувство за справедливост.

Не беше сигурна дали е изненадана, или развеселена. Но идеята определено бе забавна.

— Наркоманка — замислено повтори Мюриъл.

— Била е. Днес вече не е. Днес е в храма на любовта. — Джексън включи на скорост, но ѝ се усмихна с видимо удоволствие. — Видя ли — каза той, преди да потегли — потвърди се, което ти казах.

— Кое?

— Никога не губи вяра в човека.

39.

23 август 2001

Първи

Първо правиха любов. Изчукаха се нетърпеливо. На паркинга пред Ейърс беше споменала за говорене, но той се досещаше какво ще последва. Не бяха изминали и трийсет секунди след като влезе, и двамата бяха вплетени един в друг, а той не беше сигурен кой е започнал пръв. Нямаше никакъв смисъл човек да се съпротивлява на това. Нямаше да е нито за по-добро, нито за по-лошо.

Но и двамата не изглеждаха шокирани, напротив, чувстваха се много уютно. Стигнаха докрай, до това извечно място, където удоволствието се превръща в смисъл от съществуването ни на земята. На самия финал в един момент, когато си разменяха местата, нейната ръка беше върху него, неговата — в нея, и всеки държеше пръст върху бутона на другия, а когато очите ѝ за миг се отвориха, тя го погледна с усмивка, която бликаше от екстаз.

След това останаха да лежат на мокета, който той още не бе сменил. Голи и мълчаливи.

— О... — обади се първа Мюриъл. — Това беше върхът.

Той повтори думите ѝ, после стана и отиде в кухнята за по бира. Когато се върна, седна на едно от стъпалата на стълбата, оставена от бояджиите.

— Та... — започна той, — аз разбирам това като *au revoir*.

— Това ли мислиш, че съм дошла да ти кажа?

— Не е ли така?

— Не съвсем.

— Окей, кажи ми тогава онова, за което си дошла.

Все още гола, тя седна и се подпря с ръце отзад. Лари се запита какво е станало с гърдите ѝ. Никога не бе имала с какво да се похвали, но сега виждаше бобени зърна в чиния. Не че той самият можеше да предложи нещо забележително с провисналия си корем, отпуснат върху поомекналия му член. Животът беше жесток.

— Лари, аз мислих много. Искам неща, които взаимно си пречат.

— Например?

— Нали се кандидатирам за областен прокурор.

— Кандидатираш се. Кое е следващото в списъка?

Тя го изглежда.

— Мислиш ли, че нещата щяха да бъдат кристално ясни, ако ставаше дума за твоя живот?

— Щеше да е моят живот.

— Лари, как е възможно да ме чукаш с такава страст и десет минути по-късно да ме мразиш толкова силно?

— Обяснението е, че никога повече няма да те обичам с такава страст. Нали?

— Защо не се отпуснеш малко и не дойдеш да седнеш до мен и да направиш нещо глупаво, като да ме хванеш за ръка, и защо не ми заговориш, сякаш сме двама души, които се обичат, вместо да се държим като палестинци и израелци?

Не бяха от онези, които щяха да се държат за ръцете. Двамата с Мюриъл така и не бяха намерили златната среда. Бяха или напълно съединени, или тотално откъснати. Но той седна до нея на мокета, а тя мушна ръка под дебелия му бицепс.

— Прав си, Лари. Искам да успея в тази кампания. Но не съм сигурна, че финалът на онова дело ще ми позволи да спечеля. Както и да е, не мога днес да напусна дома на Талмадж... и причините за това са всякакви. Не мога да победа без него... това е жестоката истина. Лари, той просто не заслужава това от мен. Разбираш ли, трябва да се изправа пред него и да му заявя в очите, че бракът ни не се развива добре. Но никога досега дори не съм му намеквала за това.

— И мислиш, че това ще оправи нещата?

— Виж, когато се омъжих за Талмадж, нещата изглеждаха на кантар. Нямам предвид, защото и двамата бяхме амбициозни — истината е, че точно това се получи и никога няма да е проблем. Говоря по-скоро за начина, по който виждам себе си и гледам на него. Ти си този, който ми отвори очите. Но аз ще се преборя с това заедно със съпруга ми, а не с теб. Докъдето и да ни доведе това.

Той изведнъж осъзна, че тя му предлага да чака в готовност. Казваше му, че все още могат да имат шанс.

— А аз какво да правя междуременно? Казах ти, че не мога да живея по средата.

— Чух те. И изобщо не ти предлагам живот в тайно обожание. И за двама ни е най-добре това да спре. Споделям с теб какви мисли ми се въртят в главата. Но не съм ясновидка и не мога да предположа какво ще се случи в крайна сметка. Ти преди десет години ми каза, че слагаш край на брака си, а адресът ти е все още същият.

— Става дума за различни неща.

— Разбираш ме какво искам да ти кажа.

Наистина я разбираше. Погледът му бе забит в мокета. Членът му, който винаги го бе забърквал в какви ли не неприятности, се бе спаружил. Но не това беше болката му. Отчаяно искаше да остане ядосан, защото това щеше да удържи другото, което напираше в него. Междувременно ръката ѝ го стисна още по-силно.

— Виж... трябва да ти кажа още нещо. За случилото се по онова дело... на Гандолф. Какво беше разкрито и какво не беше. Голяма част от всичко това е по моя вина. Вече го разбрах. Ти ми каза, че не си като мен, но аз не те чух. Има основателна причина хората да казват да не сереш, където ядеш, и да не чукаш на работа. Но аз го направих. Защото исках да знам как е извън брака. Исках да изживея усещането.

— И как беше?

Тя го изгледа продължително.

— Дяволски приятно. — Помълча малко и допълни: — Но едновременно с това егоистично и глупаво. И непрофесионално. Така че ако има някой виновен по делото Гандолф, нека да съм аз. Както и да се отрази това на плановите ми. — Това му харесваше. Харесваха му много от нещата, които бе казала през последните няколко минути. В думите ѝ звучеше честност. Обикновено Мюриъл можеше да се отнася жестоко с всеки друг, освен себе си. — Между другото — допълни тя, — като говорим за делото, готов ли си за най-смешното?

— Малко хумор няма да ми се отрази никак зле в момента. — Но когато му разказа за Джилиан, която била купувала наркотици по улицата, не повярва: — Няма начин.

— Днес реших да проверя клюката. Обадих се на Глория Мингам в Агенцията за борба с наркотиците. Технически погледнато, това не са неща за пред голямо жури, но въпреки това на Глория никак не ѝ се говореше. Така че ми го пошушна на ухото.

— Имаш предвид буквално пошушна или говориш образно?

— Буквално.

— И какво беше?

— Пуф-паф.

Лари се изсмя.

— Джилиан е пафкала? Хероин?

— Очевидно.

— Има логика. Не можеш да вкараш игла в айсберг, нали?

— Глория призна, че е имало обвинения, но нищо не се е доказало. Защото всички свидетели били наркомани.

— Господи, какви лицемери! — въздъхна Лари.

— Федералните?

— Артър...

— Ами ако Джилиан не му е казала?

— Чудесно. И това ли трябва да му поднесем на тепсия?

— Не мисля — засмя се Мюриъл. — Според мен съдът ще намери, че Артър е имал възможност сам да се добере до тази информация. — Тя се усмихна злобничко, после подпря брадичката си. Мислите й се бяха отклонили в друга посока.

— Нова идея? — попита той.

— Може би. Нещо, свързано със случая. Ще трябва да го обмисля.

— И накъде отива този случай? Как го виждат отвисоко?

Тя помисли за секунда, след това го попита какво му е мнението за разказа на Колинс.

— Забележително изпълнение — призна Лари. — Абсолютно в стила на вуйчо му. Сигурно в рода им всички са родени артисти.

— Мислиш ли, че е бил там? В „Парадайз“?

— Колинс? Но аз знам, че е бил там.

— Така ли?

— Извадих обувките на Джъдсън от склада за веществени доказателства. Колинс беше прав. Цял ден висях на главата на момчетата, дето правят ДНК анализ. Те вече разполагаха с профил на Колинс от окървавената риза на Фароу и намериха достатъчно количество остатъчен материал в обувките. Виж, шест години е много време и те не могат да са съвсем категорични. От друга страна, не може да се прави съпоставка между ДНК в потта и в кръвта. И все пак намериха същите алели като от ризата. С две думи — обувките са на Колинс, не че ДНК анализът на нивото на деветдесет и първа е могъл

да се произнесе по този въпрос. — Погледна я. Тя пиеше бира и обмисляше чутото. — Това променя ли нещо за теб?

— Нищо.

Значи и тя бе повярвала, че Колинс е бил на местопрестъплението.

— Добре, сега ще ти кажа нещо, в което не вярвам — каза той. — Не вярвам в историята за невинния наблюдател. Ерно е бил напълно прав, като го е заплашвал, че полицията ще се усъмни, че той е замесен в убийствата. Ти би ли влачила насам-натам трупове, ако нямаш нищо общо с убийствата?

— Странна история — призна Мюриъл. — Но семейните отношения понякога са необясними. Ти например знаеш, че Колинс е влачил телата, защото самият той ти съобщи това. Впрочем същото се отнася и до обувките.

— С други думи, не мислиш, че е бил пряко замесен?

— На дръжката и спусъка има само отпечатыци на Ерно и те са с кръвта на Луиза, така ли е, Лари?

— Нека бъдем по-точни — кръвта е нейната група. Не посмях да притеснявам момчетата и за кръвта... представяш си колко им бях омръзнал, а серологията беше дала достатъчно категоричен отговор. — Кръвта по револвера беше В-отрицателна. Само два процента от хората имаха такава кръвна група и Луиза беше сред тях. Джъдсън, Гъс и Колинс бяха все от нулева. Лари бе хранил голямата надежда, че тази на Ерно е В-отрицателна, но от болницата го бяха разочаровали. Но за Лари фактът, че Ерно бе стрелял, не изчерпваше всичко.

— Аз продължавам да не вярвам, че Роми не е имал нищо общо. Може би Ерно и Роми са се скарали с Колинс и Луиза. А сега Колинс само довършва започнатото от вуйчо му: да измъкне Роми, който е опрал пешкира.

— Вярваш ли, че Роми е от онези, които биха се пожертвали, Лари? Та той себе си не може да защити. И освен това няма никакви преки вещественни доказателства, които да подкрепят тази теза.

Лари обаче имаше идея. Вече си бе осигурил помощта на неколцина кадети за утре. Беше издействал съдебна заповед за претърсване и се надяваше да открият под навеса на Ерно нещо взето от жертвите в „Парадайз“ в нощта на убийствата. Колинс бе споменал, че напоследък Ерно се е блазил от идеята да изкопаят сами вързопа,

но после е съобразил, че върху някои от нещата може да са останали отпечатъци на Колинс. Надеждата на Лари бе, че там могат да намерят и отпечатъци на Катерицата или негова ДНК.

— Ще имаш заповедта още преди десет часа и ти стискам палци, Лари, повярвай ми. Но ако не намерим нищо, което да уличава Катерицата, това ще означава още една голяма точка за тях. Засега всички криминалогически анализи подкрепят Ерно и Колинс. Ако онези неща са там, както ни разказа Колинс, и ако на тях открием само негови и на Ерно отпечатъци, това е краят за нас. Нали се сещаш какво ще означава, Лари: нов процес.

— Нов процес?

— Е, можем да си правим оглушки пред Харлоу още година — година и половина, но ако погледнеш в резюме: показанията, отпечатъците, ДНК-то, и на всичко отгоре дневникът от архива, доказващ, че Катерицата е бил в ареста по време на убийствата... — Тя поспря, замислена за мащаба на онова, което бе казала. — Гандолф просто ще получи своя habeas. — Може и да имаше право за юридическата страна на закона, но той виждаше, че не й се иска всички тези лоши новини да стигнат с неудобни заглавия до челните страници на вестниците и да носят предимство на противника й. — И това не е най-лошото — допълни тя.

— Кое е лошото в такъв случай?

— Не можем да проведем същия процес наново.

— Заради Колинс ли?

— Колинс ни разказа две различни истории, по същество обвинявайки и оневинявайки един и същи човек. Той е наркопласьор и измамник и има в досието си три присъди по углавни престъпления. Може да възхвалява Исус на воля. Но яви ли се на свидетелската банка, заседателите ще си запушат носа. Проблемът ми е как да вкараме медальона като веществено доказателство.

— А защо не го направим по стария начин? Аз ще свидетелствам.

— Няма начин, Лари. Съдебната зала е място, където могат да станат много странни неща. Не ми се иска да си го признавам, но е имало случаи, когато ме е напушвало да прихна при показанията на моите собствени свидетели. И все пак досега не съм призовавала

съзнателно на банката някой, за когото знам, че ще лъжесвидетелства. И няма да започна да го правя тепърва.

— Лъжесвидетелство?

— Ами така му казват, Лари, когато измисляш под клетва. — Тя го гледаше право в очите, но не както преди малко. Сега пред него бе Мюриъл Безстрашната.

— Би ли се съгласила да станеш обвинител, Мюриъл?

Тя се погледна — все още беше чисто гола — и отговори:

— Мисля, че ще трябва да се самоотстраня.

— Не, сериозно — каза той. — Би ли нарекла това престъпление?

— Мисля, че не е редно, Лари. Нещо повече, смятам, че е дълбоко нередно. И няма да допусна да свидетелстваш, че си намерил медальона джоба на Катерицата, при положение че не си.

Макар да я познаваше отдавна, Лари така и не бе успял да се убеди на практика колко силно вярва Мюриъл в принципа. Сега му се струваше, че казва каквото мисли. Само че тя никога не бе елиминирала собствения си интерес от сметките. Оставеше ли го да излъже, той щеше да разполага с лост срещу нея.

Лари се замисли над вариантите. Със съгласието на Артър те бяха върнали медальона на дъщерите на Луиза още през юни, така че нямаше никакъв шанс по него да се открият отпечатыци, доказващи, че е бил в ръцете на Катерицата.

— Ами ако призная, че по-рано съм излъгал? — попита той.

— Това е еквивалентно на низост при изпълнение на служебните задължения, Лари. Ще те уволнят на секундата. И ще можеш да се сбогуваш с пенсията си. И ще продължиш да нямаш никакви улики, поставящи медальона в джоба на Катерицата, освен ако полицаят, дето го е откраднал, не се яви и не си признае, а нали и двамата знаете, че това никога няма да се случи, освен ако и той не дава пет пари за пенсията си. Само че за нас вече ще е без значение.

— От къде на къде?

— Ти ще си признал, че си излъгал, за да осъдиш човек, нали така?

— За да осъдя убиец.

— Но кой ще гарантира, че не би го направил пак? Не забравяй, ти си единственият свидетел за много неща, случили се между теб и

Роми, докато последният е бил под арест през октомври деветдесет и първа. Бъди сигурен, че при следващата ни среща в съда Артър ще се разплаче, че признанието е изтръгнато със сила... по някакъв начин. Единственият начин да го опровергаем, е да извикаме на банката полицаи, за когото вече се знае, че лъжесвидетелства.

— И ще загубим самопризнанието на Катерицата?

— Най-вероятно. Както и медальона. И ще сме ти сложили кръста. Лари, трябва да знаеш, че в най-лошият случай, ако признаем, че си излъгал за медальона, и ако се разбере по някакъв начин, че си унищожил доклада на Дикерман, от Главната прокуратура на Съединените щати като нищо могат да те подведат под отговорност за затрудняване на правосъдието.

— Федералните?

— Ние сме във федерален съд, Лари, ако не си забравил.

— Мамка му... — Тези хора съдеха ченгета за развлечение и това беше част от несекващата борба между институциите на федералното и щатско правораздаване.

— Така че не можем да проведем процеса отначало, Лари.

Лари мразеше всички тези процесуални дивотии... и Мюриъл, когато се правеше на рупор на закона. Обгърна коленете си с ръце и се поинтересува не могат ли да се споразумеят с Гандолф, заменяйки смъртната присъда с дългосрочен затвор.

— Това е най-добрият вариант — съгласи се Мюриъл. — Но нали познаваш Артър. Кръстоносец на справедливостта. Та кръстоносецът вярва, че клиентът му е невинен. Кръстоносецът вероятно ще иска нов процес.

— И какво ще стане тогава? — Тя не отговори и Лари припъзля на четири крака и я стисна за ръката. — Не искам да чувам за затвори, Мюриъл. Не искам да ми се налага да се срещам с този тип на улицата. По-скоро бих поел риска да се явя в съда, да загубя пенсията си, да ме съдят за затрудняване и така нататък... Мюриъл, говоря ти сериозно. Обещай ми, че ще се явиш.

— Лари...

— Обещай ми, дявол да го вземе! Как беше името на онзи грък, дето влачил камъка нагоре и все не стигал до върха на планината? Сизиф? Аз не съм Сизиф, Мюриъл. Онова е било проклетие. И точно това ще ми сториш ти.

— Искам да те спася, Лари.

— Така ли му казваш? — извика той и сграбчи дрехите си.

Но тя не му обръщаше внимание. Мислите й отново бяха скочили в друга посока. Трябваше му секунда, за да разбере, че е намерила изход от ситуацията.

24 август 2001

Хероин

В приемната на „О’Грейди, Стайнбърг, Маркони и Хорган“ вече познаваха Джилиан. Тя влезе, поздрави присъстващите с махване на ръка и мина по коридорите на кантората; получаваше вяли усмивки както от онези, които не я познаваха, така и от другите — които я познаваха прекалено добре. Както бе предсказала, Артър не бе очаровал съдружниците си с избора на приятелка. За да не реагира неволно по някакъв начин, Джилиан вървеше, забила поглед във верижката на глезена си, която бе купила тази сутрин. През целия си живот не бе могла да оформи твърдо мнение към този женски аксесоар. Майка ѝ бе заявила, че верижките за глезен са кич, което бе довело дотам, че Джилиан бе носила верижки като тийнейджърка, а после ги бе зарязала като хлапашки глупости. Но в края на лятото, когато вече беше хванала някакъв тен и можеше да ходи без чорапогачи, тънката верижка докосваше кожата ѝ по много чувствен начин. Означаваше ли това нещо? Може би ѝ напомняше за нелогичните понякога съображения на Артър. Тя почука на стъклената врата на офиса му и надникна.

— Не е ли време за вечеря?

Той седеше в стола си с гръб към нея. Беше свел глава. Помисли си, че може би чете, но когато се извъртя към нея, разбра, че е плакал. Артър беше верен на себе си. Плачеше, когато си поиска. Разтревожи се едва когато той изрече една-единствена дума:

— Хероин? — Повтори я още няколко пъти, а тя все не можеше да отвори уста. — Тази сутрин — поясни той — Мюриъл е завела искане пред Харлоу да отвори процедурата по събиране на доказателствен материал и да те разпита.

— Мен?

— Теб. Искането е мотивирано с това, че има основания да се вярва, че ти разполагаш с информация, благоприятна за защитата. Толкова е нелепо и низко, че отказах да те безпокоя с тези глупости.

Влетях в залата възмутен: „Евтино“, „Театрално“, „Нечистоплътно“. Думи, които не бях използвал пред хора по отношение на друг адвокат. Самата идея да свържат процеса с интимните ни отношения... Накрая, когато се изчерпах, Мюриъл поиска от съдията десет минути прекъсване и ми показа шест клетвени декларации все от хора, които са ти продавали хероин или са те виждали да си купуваш. Дори при това положение аз отказах да повярвам на проститутки и всякакви такива... Но днес следобед се срещнах с двама от свидетелите, Джилиан, срещнах се на четири очи. И те ме убедиха. Единият беше консултант. Помага на хората да се откажат и да не посягат пак. Не им беше приятно да говорят за това. И нямаха нищо против теб... едната от тях сподели, че се е явявала пред твоя съдебен състав и ти си й дала условна присъда. Намекна, че се е досетила защо. Искам да кажа... те не ме излъгаха. Казаха ми истината. Истината за теб. Можеш ли да си представиш как се почувствах? Господи, Джилиан... хероин?

Нямаше уместни думи за такава ситуация. Беше седнала в едно от креслата, но не помнеше кога го е направила. Чувстваше се сякаш бе пътувала с асансьор, полетял надолу от десет етажа и заковал се неочаквано малко преди да се разбие. Защото беше като смазана. За един миг й мина мисълта да отрече, което само засили отчаянието й.

— Артър — каза тя, — това само допълнително разваля нещата.

— Права си, разваля ги.

— За мен. Прави всичко да изглежда така пошло. На мен и без това ми беше трудно, Артър. Знаеш това. Надявам се, разбрал си го.

— Джилиан, аз помня, че това беше първото, което те попитах. Ти ми отговори, че си била трезва по време на процеса срещу Катерицата.

— Отговорих на въпроса ти. Казах ти, че не съм злоупотребявала с пиенето. Бях като свидетел, Артър, образован свидетел. Отговорих на въпроса ти.

— А после? През следващите четири месеца... не помисли ли... Още ли не осъзнаваш какъв шибан проблем е това в правен смисъл?

— Правен смисъл?

— По отношение на Роми. Той е бил съден от наркоманка, пристрастена към хероина.

— И не е бил първият обвиняем, чийто съдия е бил с разклатено здраве. Не забравяй, че присъдата беше обжалвана, Артър. Два пъти

при това. Имало е безброй процесуални възможности за постигане на справедлива присъда. И нито един съд не е намерил основания за обратими грешки.

— А Конституцията?

Не можеше да разбере в какъв контекст я споменава.

— Конституцията?

— Конституцията, Джилиан, гарантира на всеки подсъдим справедлив процес. Мислиш ли, че това се отнася до процес пред съдия, който ежедневно извършва углавно престъпление? Не просто съдия, чиято мисъл не е била чиста, но такъв, който е обикалял улиците и следователно е имал силен мотив да не настройва срещу себе си нито прокуратурата, нито полицията?

За това не се бе сетила. Беше обмислила ситуацията още първия път, когато се бяха видели с Артър на кафе, беше споделила опасенията си с Дъфи и бе отложила решението си за после. В момента я вълнуваше справедливостта по отношение на нея. Но дисциплинираният ѝ мозък веднага бе прозрял последиците за Гандолф и тя разбираше позицията на Артър. Беше виновна и Артър я бе уличил в това.

— Мюриъл вече се обади да ми каже какво очаква да направя.

— И?

— И аз ѝ отговорих, че ще внесе искане, с което коригирам искането за habeas corpus в жалба, че твоята пристрастеност е нарушила правото на Роми на справедлив процес.

— И ще ме призовеш на свидетелската банка?

— Ако се наложи.

Беше готова да му каже, че е прекалява с превземките си или че се държи непоносимо импулсивно. Беше ли възможно да разпитва жената, с която спи? Но отговорът беше много прост. Изглежда, вече не можеше да разсъждава така бързо, както някога. Очевидно за Артър тя вече не беше жената, с която спи.

— Господи, Джилиан. Самата мисъл за това ме убива. Не мога да си представя как си се крила из входове и си купувала от проститутки... и после си сядала на стола си и си осъждала други хора! Не, не мога да си го представя. А ти? Коя, за Бога, си ти?

Да, ясно. Знаеше, че рано или късно той щеше да ѝ зададе този въпрос.

— Очакваш ли да победиш, Артър, с тази си нова тактика? —
Беше я страх, че това може да прозвучи като молба за милост. После
осъзна, че може би е именно това.

— Искаш да кажеш, очаквам ли да се разплатя с теб, Джилиан?
Не... Не! Памела вече започна проучване. Нов процес не може да има.
Но моята позиция е, че повторен процес е невъзможен, защото не може
един човек да бъде съден два пъти за едно и също престъпление.
Държавата е в невъзможност да изпълни фундаменталното си
задължение да обезпечи компетентен форум. И Мюриъл изглежда
склонна да се вслуша в това съображение.

За секунда Джилиан си представи как Мюриъл посреща това.
Макар и победена, последна щеше да се смее тя. Каква рядка
възможност при съдебните процеси — да пречупиш своя опонент.

— Нека проверя дали съм разбрала — обади се Джилиан. — Аз
съм изкупителната жертва. Един троен убиец ще се измъкне, понеже аз
съм била пристрастена към хероина. Така ли ще бъде изнесено пред
пресата?

Артър предпочете да не отговори, защото нямаше смисъл да
отрича. Досега в очите на обществото тя бе окаян човек, разочаровала
всички. Сега обаче щеше да мине в категорията на чудовищата. Тя
осъзна, че Артър вече я вижда като чудовище. Благодарение на
малкото разстояние, което ги разделяше, тя четеше в зачервените му
очи неща, които се бе надявала никога да не види...

— Вината е моя, Джилиан. Ти ме предупреди. Каза ми какво си
направила с мъжете в живота си. Дори ми разказа историята на целия
си живот. А аз въпреки това се реших да скоча с двата крака.

Въпреки че се чувстваше мизерно, думите му я нараниха
допълнително и тя се почувства, сякаш някой е изтръгнал мускул
близо до сърцето ѝ. Вече беше кристално ясно, че за нея и Артър това е
краят. Никога досега той не ѝ бе говорил толкова жестоко.

Без да вижда накъде върви, тя излезе от офиса му, извървя
обратния път по светлите коридори и се добра до асансьора. Когато се
озова на улицата, спря на тротоара. „Хероин?“ чу го да изрича. И пак:
„Хероин?“. Как бе могла да стори това със себе си? Трябваше да си
спомни и така, за пръв път от години, се сети за сладкото забвение,
което ѝ носеше наркотикът.

41.

27 август 2001

По средата

Мюриъл и Лари вървяха под разлистените дъбове и брястове на алеята. И двамата носеха сандвичи от „Събуей“ в хартиени пликове и яркочервени чаши с безалкохолни напитки. Този тесен участък, дълъг няколко километра, бе изравнен и впоследствие залесен малко след Гражданската война и навремето бе представлявал градска градина по средата на път, от двете страни на която бяха чаткали конски копита. Днес ивицата бе заградена от четири ленти трафик — две на изток и две на запад — и шумът от колите правеше невъзможен всякакъв разговор, освен ако не седнеха един до друг на циментовите пейки с дървени седалки.

— Тук? — предложи Мюриъл.

— Където и да е. — От самото начало Лари не бе имал настроение за тази разходка.

— Мислех си за нас, Лари, и осъзнах, че всичкото ни време заедно е все в затворени пространства. Не е ли така? Ти не спиращ да ми говориш за градини, а се срещаме между четири стени. В съда... в офиса... в хотелска стая.

В този момент наблизко мина огромен автобус, шофьорът даде газ и ги обгърнаха облаци отровна миризма.

— Много идилично — коментира Лари. — Защо ли имам чувството, Мюриъл, че времето ми изтича?

Тя опита да се усмихне, но не се получи. Беше разопаковала сандвича си, но го остави на пейката. Кой знае защо, за следващото изречение ѝ трябваша и двете ръце.

— Реших да оттегля обвиненията срещу Роми Гандолф — каза тя. Анализът не беше особено труден. Експедицията на Лари в двора на Ерно бе довела до изваждането на шест предмета с отпечатъците на Ерно или Колинс и нито един с тези на Катерицата. Но кой знае защо, се беше страхувала да произнесе тези думи. Лари бе отхапал голяма хапка от своя сандвич и мрачно я дъвчеше. Възелът на вратовръзката

му беше — свален петнайсет сантиметра под яката. Вятърът я подхвана и я вдигна хоризонтално. — Ти си първият, на когото казвам — допълни Мюриъл. — След Нед, разбира се.

Той преглътна тежко и каза:

— И ме доведе тук, за да не ме чуе никой да крещя? Така ли? — Не се беше замисляла над това. Но както винаги, инстинктът ѝ бе имал някакви основания, за да ѝ подсказе да постъпи така. — Сигурно се шегуваш, Мюриъл. Та ти си в идеална ситуация. Сама каза, че Артър няма да влезе в извънсъдебно споразумение, но сега той няма избор, ако не иска да убие приятелката си в съда.

От толкова време бяха заедно, а тя така и не се бе замисляла за разликите в световите, в които живееха. Лари беше един от най-умните хора, които познаваше. Четеше книги. Можеше да мисли абстрактно. Но за него законът се свеждаше само до тактика. За разлика от адвокатите, той дори не се бе опитвал да приеме принципите и последователността му. Виждаше само голямата картина, където практикуващите измислят логични причини, за да направят каквото им хрумне.

— Съмнявам се, че ще постъпи така — каза Мюриъл. — Той ще продаде своя клиент, за да спаси Джилиан.

— Заслужава си да се опита.

— Няма да е етично и за двамата ни, Лари. Искам да кажа, че няма да е етично и за него, и за мен да го предложим.

— На кого разправяш това, Мюриъл?

— Лари, аз не съм по-добра от другите и също правя фалове, но поне полагам усилия. И вярвам на принципа, че не можеш да наложиш правилата, ако сам не ги спазваш. Освен това — тя усети, че сърцето ѝ се свива — вече не вярвам, че Катерицата е виновен.

Още преди да бе изрекла думите — тя естествено знаеше какво ще каже, — знаеше, че ще го нарани, но начинът, по който той се сви и се отдръпна от нея, можеше да ѝ скъса сърцето. Лицето и гърбът му се втвърдиха като камък. Това беше единственият човек на земята, който я бе обичал по избрания от нея начин, а тя бе на път да го превърне в свой враг.

— Той си призна — тихо каза Лари. Това беше квинтесенцията. В крайна сметка тя би могла да каже, че Лари я е заблудил. Но Лари, детектив с над двайсетгодишен стаж, никога не би признал, че се е

заблудил. За него възможностите бяха две: или професионална непочтеност, или некомпетентност. Или по малко и от двете. Но в момента той не бе готов да признае, че е допуснал грешката, за да й достави удоволствие.

Преди няколко дни си бе помислила, че се държи мелодраматично, когато й бе заявил, че тя не може да постъпва с него по този начин. Но с честота, недостижима за никой друг, Лари я бе изпреварвал на финалната права и тогава бе направил същото. Да приеме нейната преценка, означаваше да плюе сам на себе си. Ничия обич не стигаше толкова далеч.

— Лари, както се развиват нещата, ударът поема Джилиан. Не Дикерман. Нито Колинс. Няма съмнения в разследването. Неофициално нашата история е, че не можем да рискуваме отказ от съдебно преследване по едно и също обвинение, защото това може да доведе до обжалване на всички съдени от Джилиан в течение на няколко години. И ако трябва да водим тази битка, не можем да си го позволим по дело, завършило със смъртна присъда, заради строгостта на процедурата в тези случаи.

Докато обясняваше, сините очи на Лари не се отместваха от нея. Накрая той стана, извървя няколкото метра до теленото кошче за боклук и с яд запрати остатъка от сандвича си в него. После се върна по напуканата настилка, където тревата не бе успяла да се прихване както трябва.

— Знаеш колко лицемерно е всичко това, нали? Да стовариш всичко върху Джилиан... това, разбира се, защитава теб много по-добре, отколкото защитава мен.

— Моето разбиране е, че помага и на двама ни.

— Когато освободят Роми, първото, което ще предприеме Артър, е да заведе огромен граждански иск... и всички тези неща за Дикерман и Колинс ще изплуват по време на снемането на показанията.

— Няма да има такова, Лари. Те няма да поемат риска Роми да бъде разпитан, защото той може да каже всичко. Случаят ще се реши бързо и под масата.

— Веднага след първичните избори.

Усещаше, че в неговото съзнание вече е загубила всички положителни качества. Но кимна утвърдително. Беше такава, каквато беше. И картината невинаги беше красива. Запита се струва ли си

усилието да му каже колко голяма ще е болката ѝ за него. Очаквах я ужасни нощи. Но работата щеше да я погълне. А и най-лошото сигурно щеше да дойде след много години.

Вчерашния ден се бе молила горещо в църквата. Беше благодарила на Бог за всичко, което ѝ бе дал. Живот, изпълнен със смисъл. Внучето на Талмадж. Никой не притежаваше всичко. Вярно, нямаше любов, но причината вероятно бе в това, че я бе желала по-малко от някои други хора. И все пак, когато стана от пейката, се чувстваше леко замаяна. За един кратък миг ѝ се прииска да изпъзни по корем до него. Но бе избрала самотата. Лари стоеше наведен напред, подпрял брадичка с ръка и почервенял от гняв. Тя знаеше, че отсега нататък винаги, когато се сети за нея, тя ще е жената, провалила живота му.

— Трябва да се видя с Джон Леонидис — съобщи тя. — Казах му, че ще отида в „Парадайз“.

— Обратно към сцената на местопрестъплението — прошепна Лари.

— Да.

— Не ме карай да те прикривам и в това. Говоря за отношенията ти с него. Няма да лъжа момчетата. Просто няма, Мюриъл. Ще казвам истината за теб на всеки, които ме попита.

Врагът ѝ. Неговата истина. Тя го изглежда за последен път и се обърна, за да спре такси.

Плака тихо през половината от пътя до ресторанта. Когато наближиха, започна да мисли какво да каже на Джон. Щеше да му разкаже всичко с подробностите. Джон не беше от хората, които щяха да се раздрънкат, а дори да го направеше... майната му. Опита се да измисли нещо, с което да го утеша. Джон Леонидис бе чакал цяло десетилетие някой да плати с живота си за смъртта на баща му. Дори ако успееше да го убеди, че Ерно е убил Гъс — а тя вече бе приела, че истината е точно такава — Джон щеше да се подразни от мисълта, че Ердай е напуснал живота при свои условия. В крайна сметка след цяло десетилетие в съдебната зала и след безброй разговори със семействата на жертвите, Мюриъл бе стигнала до убеждението, че повечето хора приемат с някакво ъгълче на съзнанието си — там, където е скрит страхът от тъмното и силния шум, — че когато бъдат премахнати истинските виновници, хората и техните близки ще се

върнат към живот. Това беше жалката логика на отмъщението, усвоена още от проходилката, логиката на жертвения олтар, където се осъществява една сделка: живот за живот.

Беше присъствала като наблюдаващо лице на три екзекуции. При първата, бащата на жертвата — майка на две деца, застреляна при обир в бензиностанция — си бе тръгнал огорчен, защото онова, което се бе надявал да му донесе душевен покой, само го бе накарало да се чувства още по-зле. Но при следващите два пъти семействата бяха казали, че са получили нещо като удовлетворение от зловещата церемония по отнемане на човешки живот — усещане за слагане на точка, чувство за възстановяване на някакъв ужасен баланс в света, утехата, че злодеят вече няма да може да почерни живота на никой друг. Но при болката, която изпитваше в момента, тя не можеше да разбере защо причиняването на допълнителна болка може да направи живота на земята по-щастлив за някого.

Накара таксито да спре пред масивната стъклена врата на „Парадайз“. Спомняше си съвсем ясно лятната жегата преди десет години, когато двамата с Лари бяха влезли през същата тази врата — хладният въздух бе обгърнал голите й крака, които все още помнеха тялото на Лари между тях час преди това. Това беше минало. Той бе минало. Факт, който трябваше да приеме. Може би точно мисълта за Лари и онова, в което той вярваше така упорито — за Мюриъл то вече бе измислица, — я върна за момент към Роми Гандолф. Като насън тя пак го видя. Образът беше нелеп — Роми стоеше изправен в полумрак в подземие, от тавана на което капеше вода. Беше готова да се разсмее, но по необясним начин слабата светлина в подземиято започна да се засилва, а с това и болката, която усещаше. Сигурно трябваше да минат десетилетия, а може би и до края на живота си нямаше да може да се помири с онова, което му бяха причинили, и с причините, поради които го бяха направили.

Верен на себе си, Джон я посрещна топло. Прегърна я, заведе я в офиса си отзад... офиса, който някога бе принадлежал на баща му. Фотографиите на Гъс все още висяха по стените.

— Новините не са добри, предполагам? — започна Джон. Беше чел вестниците през уикенда и знаеше за Джилиан. Фразата на Ейърс за „съдийката наркоманка“ се бе оказала много удачно заглавие за първа страница.

— Не знам, Джон. Не знам как да го нарека.

Той я изслуша, без да говори. Единствената му реакция бе гризането на нокътя на палеца. В един момент Мюриъл си помисли, че може да му потече кръв. Едва се сдържа да не му каже да спре. Но не й влизаше в работата да го съветва как да приеме истината. Но Джон бе разумен човек. Разбра неоспоримостта на кървавите отпечатьци и с готовност прие заключението й, че Гандолф няма пръст в убийствата. Независимо дали тя го заслужаваше, или не, Джон имаше вяра в нея като адвокат. Единствената утеха, която все още искаше, бе онова, което тя бе очаквала.

— Ти щеше ли да поискаш смърт за онзи... Ердай? Например, след като разкажеше всичко, ако по някакво чудо беше оживял?

— Щяхме да се опитаме, Джон.

— А щяха ли да го осъдят?

— Предполагам, че не.

— Защото е бял?

Дори сега на езика й бе да каже „не“. Заседателите преценяваха тежестта на престъплението по ценността на отнетия живот. В това уравнение фактори като раса и социален статус оставаха неразличими. Хората щяха да отдадат голямо значение на факта, че жертвите на Ерно са трудещи се семейни хора. На другата везна щеше да бъде сложена оценката на убиеца и тук съображение като цвят на кожата щеше да бъде оставено без внимание.

— В крайна сметка заседателите отсъждат смърт само когато сметнат, че подсъдимият е опасен и напълно безполезен за обществото. В случая щеше да има значение, че Ерно се е опитал да направи едно добро — обясни тя на Джон. — Той не искаше да остави един невинен да умре вместо него. Всъщност две добри дела: безпокоеше се за племенника си. — Плът от плътта ми. Кръв от кръвта ми. А може би щеше да е от значение това, че Мюриъл разбираше страстите, които го движеха.

— Не мога да го разбера — оплака се Джон. — Ама честно. Какъв е смисълът, къде е логиката? Хората са мъртви: баща ми, Луиза и Джъдсън. От онова, което ми разказа, ми е ясно, че този Ерно е пълен боклук. Убиец. Лъжец. Лъжец под клетва. Крадец. Измет. Отрепка. Два пъти по-лош, отколкото си мислехме, че е Гандолф. И той щеше да живее?

С това не можеше да се спори. Ерно беше лош, и то по-лош от средното.

— Така е с делата, когато се търси смъртна присъда, Джон. При тях всичко е крайно: престъплението, залогът, чувствата у всички. Правилата са добри, но много често никое от тях не само не е приложимо, а изобщо няма логика.

Беше донесла протокола от разговора с Колинс. Джон прелисти няколко страници, после ѝ го върна.

— Това е — каза той и дълбоко въздъхна. — Край. Толкоз.

На излизане тя му се извини за собствената си роля в протакането на случая и за мъките, които бе донесло това на толкова хора. Но той я спря.

— Няма да позволя на никой дори само да намекне — заяви той със същата страст, с която бе заклеил безсмислеността на закона, — та макар и за секунда, че не си правила всичко по силите си. Ти и Лари. Томи. Всички. Никога.

Прегърна я със същата жар, с която я бе прегърнал на посрещане, и отиде да потърси бинт за палеца си.

Когато излезе навън, тя се обърна, за да хвърли поглед на ресторанта, където преди десет години трима души бяха намерили ужасната си смърт. Никога нямаше да може да погледне тази семпла ниска сграда, тухлените ѝ стени и големите ѝ витрини, без да изпита поне част от ужаса, който Луиза, Пол и Гъс бяха изпитали в последните мигове от живота си. Застанала на тротоара, тя се опита да си представи какво е минало през главите на всеки от тях, когато са осъзнали в онази последна частица от секундата, че животът и всичко, което са обичали от цялото си сърце, ще свършат по прищявката на друго човешко същество... край, пред който бяха безсилни логиката и човечността.

Останал вътре, Джон повтори нещо, което бе изричал често — че продължава да вижда кръвта по пода. Но все пак не бе затворил „Парадайз“. Ресторантът беше паметникът на Гъс, дом за неговия дух. Светъл подслон в тъмната нощ. Храна за гладните. Компания за самотните. Място, където кипи живот и където такива като Гъс се опитват да бъдат приятели на другите.

Тя щеше да се върне.

30 август 2001

Освобождаването

Дрехите, в които Роми Гандолф бе съден и в които бе предаден на затворническите власти, отдавна бяха загубени. Може би някой бе сметнал, че е безпредметно да се пазят дрехите на „жълт“. Малко преди да влязат в Ръдърд, Памела и Артър се отбиха в един супер и купиха за Роми три панталона и няколко ризи. След това щастливи продължиха пътя си на юг.

Когато пристигнаха в Ръдърд, на паркинга през затвора се бяха събрали много микробуси на новинарските програми. Преподобният Блайт даваше пресконференция. Както винаги, придружаваха го хиляди. Артър не можеше да разбере откъде се вземат всички тези хора около Блайт — някои бяха служители в църквата му, други осигуряваха охраната, но интересът на останалите оставаше за него истинска мистерия. Кохорта от поне трийсет души придружаваше доведения или заварен брат на Роми, за чието съществуване Артър бе разбрал едва предната седмица, когато във вестниците бяха започнали да обсъждат предстоящия граждански иск. Целият легион на Блайт ликуваше — всички очакваха с нетърпение предстоящото събитие и се радваха на факта, че благодарение на броя си и вниманието на пресата, са превзели една малка част от територията на затвора.

Блайт, изглежда, бе докарал сглобяема сцена — нещо от рода на висок подиум — в багажника на дългата лимузина, с която пътуваше и която бе кротко паркирана далеч от обективите. Бе имал благоприличието да се обади на Артър и да го поздрави, след като Мюриъл бе внесла искане за прекратяване на съдебното преследване срещу Роми, но оттогава не се бяха чували нито с преподобния, нито с някой от хората му. Артър естествено изобщо не бе изненадан да види Блайт тук. С лъщящата си плешива глава и големите си бели мустаци Блайт изглеждаше съвсем добродушно. Но само до момента, когато си отвори устата. Докато приближаваше тълпата, Артър можа да чуе жалбите му по повод несправедливостта на една съдебна система,

допуснала пристрастени към наркотиците съдии да осъждат на смърт невинни чернокожи. Имаше основание, но Артър знаеше, че отвътре нещата изглеждат по-различно.

Репортерите се устремиха към Артър, но преподобният го покани при себе си на подиума, енергично раздруса ръката му, потупа го одобрително по гърба и отново му каза, че се е справил добре. Именно Блайт бе информирал Артър при последния им разговор, че държавата е снела показанията на племенника на Ерно и че Мюриъл просто се спасява, като обвинява Джилиан. Джексън Ейърс, който в интерес на клиента си бе настоял за пълна секретност, бе скрил Колинс някъде в Атланта и бе отказал да потвърди пред Артър онова, което несъмнено бе споделил с Блайт. Бе казал само едно: „Твоят човек не го е направил. Не е бил там. Останалото е без значение. Страхотна работа, Рейвън. Никога не съм мислил, че ставаш за нещо като защитник, но явно много съм бъркал. Страхотна работа“.

Истината за Колинс можеше да изплува по време на слушането на гражданския иск, особено ако държавата се заинатеше и откажеше да влезе в споразумение. Артър се надяваше по обратния път да обсъди с Роми намеренията му да потърси компенсация. Предния ден бе информирал Рей Хорган, че очаква да поеме гражданския иск на Роми и че ако това стане, смята да напусне фирмата.

Артър и Памела влязоха в караулката и подадоха единия панталон и една риза на дежурния, който отказа да ги вземе.

— Ония отвън, с преподобния Блайт, донесоха костюм. Струва поне петстотин долара, ако не и повече. — Лейтенантът, който беше бял, се огледа тревожно: разбираше, че е най-разумно да си държи устата затворена.

След малко дойде и самият Блайт. Придружаваше го много впечатляващ мъж, висок и мъжествено красив, великолепно облечен, афроамериканец. Лицето му бе познато на Артър отнякъде. Не беше местен, в това Артър нямаше съмнения. Някакъв герой, беше всичко, което Артър можеше да си спомни, може би атлет.

Дежурният вдигна телефона и след няколко минути се появи директорът на затвора Хенри Маркър. Също чернокож, той се отнесе с видима симпатия към Блайт и покани цялата група да го придружи. След като минаха през първата врата, Артър и Памела завиха в посока, в която досега не бяха ходили, и влязоха заедно с всички в иззиданата с

оранжеви тухли сграда на администрацията. И тук имаше охрана и блиндирани врати, но целта беше различна: да се задържат затворниците отвън, а не вътре.

Качиха се на втория етаж и там Маркър ги въведе в офиса си, обширен, но икономично обзаведен. Ромео Гандолф неспокойно седеше зад писалището на директора в костюм и с вратовръзка. Когато влязоха, той смутено скочи: явно не знаеше какво се очаква от него в този момент. Най-сетне му бяха свалили белезниците. Неспособен да се сдържи и макар да бе плакал доста през изтеклата седмица, Артър веднага се разплака отново и видя, че по бузите на Памела също се стичат сълзи. Междувременно Блайт се хвърли върху Роми и го прегърна.

Директорът бе подготвил няколко документа за подпис. Артър и Памела ги прегледаха, докато Блайт дръпна Роми в другия край на стаята. Артър ги чу да се молят заедно, след което последва разгорещен разговор. След това Роми изписа с труд името си под документите и всички бяха готови да тръгват. Маркър ги придружи до входа. Електронната ключалка щракна и директорът като иконом отстъпи крачка встрани, за да им направи път. В същата секунда Блайт ловко се промуши между Артър и Памела и застана до Роми в мига, в който слънчевата светлина озари лицето му.

Операторите с камерите отпред се заблъскаха. Разнесоха се викове. Блайт подхвана Роми за лакътя и го насочи към подиума на паркинга. Покани Артър и Памела и ги настани на втория ред, зад себе си и Роми. Памела беше подготвила за Роми кратко изявление и му го даде в ръката, но Блайт го взе и му пхна друг лист. Роми послушно започна да чете, после спря и се огледа безпомощно. Брат му се качи и прочете няколко от думите. Едва сега Артър схвана какви усилия са били положени, за да може Роми да прочете преди десет години подготвеното от друг и записано на касета самопризнание. И както си стоеше на подиума, отново осъзна чудовищността на стореното на Роми Гандолф — това и върховното удовлетворение за него и Памела да знаят, че са насочили силата на закона в полза на Роми и че законът е поправил една несправедливост, която пак той бе причинил. В този миг Артър вярваше, че дори да го хване алцхаймер ще запомни този ден до края на старините си.

Гандолф вече се бе отказал от заявлението. Кавалкадата от репортери и оператори бе вдигнала облак прах от застлания с чакъл паркинг и Роми мигаше и триеше очите си.

— Не мога да кажа нищо, освен благодаря на всички — простичко изрече той.

Репортерите продължаваха да го обстрелват с едни и същи въпроси: как се чувства на свобода, какви са плановите му. Роми каза, че мечтае за голяма пържола. Блайт обяви планове за отпразнуване в църквата. Пресконференцията приключи.

Гандолф скочи от платформата и Артър си проби път напред, за да се добере до него. В предварителния разговор по телефона се бяха споразумели, че Роми ще пътува с тях по обратния път. Артър бе започнал да проучва перспективите Роми да си намери работа. Трябваше да обсъдят и гражданския иск. Но когато Артър го насочи към задния паркинг, Роми се дръпна.

— Аз май ще тръгна с тях — каза той. Дори да съзнаваше, че разочарова Артър, не му личеше. Но на лицето му бе изписано любопитство. — Каква ти е колата? — Артър се поусмихна и назова марката и модела. Роми обходи с поглед паркинга, но когато видя лимузината, очите му светнаха. — Нее... с тях съм — настоя той. Все пак изражението му оставаше неуверено. Хората на Блайт държаха няколко по-напористи репортери надалеч. — Искам да ти благодаря за всичко, което направи... наистина. — И му подаде ръка. Артър осъзна, че двамата с него за първи път се докосват. Ръката му бе странно мазолеста, макар и тясна като на дете. Гандолф я подаде и на Памела, а тя го прегърна. — Казвах ти да се държиш за мен — каза ѝ той. — Ще си намеря жена хубава като теб, обаче черна. Ще бъда богат. И ще си купя акции. — В този миг красивият мъж, който придружаваше Блайт, дойде да прибере Роми. Роми тръгна с него и не се обърна да погледне адвокатите си...

Вече напускаха Ръдърд, когато Памела каза на Артър кой е мъжът: Милър Дъглас, известен адвокат от Ню Йорк, специалист по защита на гражданските права. Вече нямаше съмнение кой ще поеме тегобите по гражданския иск на Роми. Роми щеше да подпише договор за наемане на услугите му още в лимузината, ако вече не го бяха направили в офиса на директора. Артър отби на банкетата, за да се окопоти от новината.

— Това е ужасно! — въздъхна той. Памела, все още достатъчно млада и далеч от бизнес страната на закона, сви рамене.

— Не мислиш ли, че това е правилният за него адвокат? — каза тя. — Нашата фирма никога не е поемала граждански дела.

Артур, който никога не се бе замислял над тази дреболия, продължи тихо да страда от иронията на развързката. Роми беше свободен. Артур не беше. Хорган сигурно щеше гръмогласно да се изсмее, когато вземеше Артур обратно на работа — а това щеше да стане на цена, която щеше да се плаща години наред. Добре че Рей го бе помолил да премисли. „Честно казано, Артур — бе му казал той, — може да се окаже, че ще има засуха до следващия ти невинен клиент. Да кажем, десет-двайсет години“. Артур се замисли как да формулира обяснението си пред Рей, после се отказа. Макар да беше разочарование, изборът на друг адвокат от Ню Йорк идваше на второ място. Въпреки водовъртежа, съпровождащ освобождаването на Роми, безкрайните обаждания от репортери и ликуването в кантората, където Артур изведнъж бе разбрал, че има много симпатизанти, имаше нещо, което го глождеше, една точка, в която духът му търсеше да намери почивка... както сега.

Джилиан. „Моя Джилиан, моя Джилиан“, помисли си той и отново заплака. Мюриъл бе свършила чудесна работа в очернянето ѝ. Два дни след като се бяха заловили с нея, „Трибюн“ се бе добрал до снимката на Джилиан след арестуването ѝ от ФБР, направена през 1993, и я бе публикувал на първа страница заедно с материал от няколко хиляди думи за историята на нейното падение, почерпана от многобройни източници, като се започне с агенти от борбата с наркотици, адвокати и наркомани от улицата. Разказът за съдийката наркоманка бе стигнал до много от националните вестници, особено специализираните в клюки за известните личности. Само тук-там бяха сметнали за справедливо да споменат, че Джилиан е била чиста, когато са я съдили, както и сега.

Като адвокат на Джилиан, за Артур бе неприемливо да ѝ се обажда и да я утешава. А и все още се чувстваше прекалено засегнат, за да го направи. На всичко отгоре, доколкото можеше да си спомни, тя дори не му се бе извинила. Може би, казваше си той, ако бе направила някакво усилие да изрази съжалението си за това, че го е измамил, може би тогава щеше да се намери някаква пътека през джунглата от

противоречиви задължения към неговия клиент. Дни наред той преглеждаше записаните обаждания на всеки половин час и дори излезе в понеделник по обяд, за да провери пощата у дома си. Може би бе изразил укорите си прекалено сурово, а язвителните думи на раздяла за „историята на нейния живот“ бяха излишни. Напълно възможно беше тя да се държи настрана заради юридическите тънкости на ситуацията. А най-вероятно просто се бе отказала, смазана от сбъдването на собствените си думи за обречеността на връзката им. Преди три нощи се бе събудил със студена пот на челото от кошмар, че отново е посегнала към бутилката. След това, секунда по-късно, се сети, че нейният проблем не беше в бутилката. Но това не бе сложило край на тревожащите го фантазии, в които я виждаше да изчезва под дъжда из тъмните входи бог знае къде.

Стигнаха в града и Артър паркира до сградата на Ай Би Ем, но когато двамата с Памела тръгнаха да влизат заедно, се поколеба. Изведнъж схвана, че вече не е адвокат на Роми Гандолф. Въпреки разочарованието си и след изпаряването на състоянието, до което като верен син на баща си той никога не бе вярвал, че ще се добере някога, той изживя миг на истинско освобождение. Беше носил дълго непосилно бреме, беше залитал под него понякога, но го бе извлачил до края и имаше много причини да чувства облекчение.

Артър целуна с чувство Памела по бузите пред високите въртящи се врати на сградата и я увери, че тя е велик адвокат. След това, обхванат от страх и мрачни опасения, извървя пеша четирите преки до „Мортън“. Джилиан не беше на щанда. Колежката й, Аржентина, се наведе внимателно, за да не остави следи от пръстите си по безукорно чистото стъкло, и тихо обясни, че Джилиан не е идвала на работа цяла седмица — нито тук, нито в магазина в Ниъринг.

— Репортерите са разбойници — прошепна тя. — Мисля, че е напуснала.

— Напуснала ли?

— Така чух да казват. Не я очакват да се върне. Казват, че щяла да заминава.

Артър си тръгна. Докато вървеше покрай огромните магазини, обмисляше възможностите. Нямаше абсолютно никакъв опит като стратег по сърдечните проблеми и дори сега продължаваше да се чувства прекалено наранен, за да е сигурен какво точно иска. Но в

крайна сметка не можеше да изневери на себе си. Артър Рейвън не можеше да бъде майстор на изящните ходове и не знаеше какво е това стил. Ако знаеше нещо, то бе как да върви напред с равно темпо.

В дома на Дъфи Мълдоър имаше поне един доволен да го види. Лицето на Дъфи се озари от радост още докато се бореше с веригата на вратата.

— Артър! — извика старецът и го прегърна, докато Артър влизаше в малкото антре. Не пусна ръката му и явно изгаряше от желание да чуе подробностите от последната седмица, готов да влезе в дружески разговор между защитници, които рядко имат повод за празнуване. Но погледът на Артър вече бе открил Джилиан, която в отговор на вдигнатия от Дъфи шум се бе появила на стълбището. Личеше си, че е чистила, защото бе облечена съвсем семпло с дрехи, каквито Артър изобщо не можеше да си представи, че има. Тънките ѝ бели крака се подаваха от протрити къси панталонки, а ризата ѝ беше с навити ръкави. Беше си сложила гумени ръкавици и — за пръв път, откакто Артър излизаше с нея — нямаше грим. Зад нея видя куфар.

— Свърши — обяви той. — Пуснаха го.

Джилиан го поздрави, погледна нагоре в слабата светлина на тясното стълбище и сложи крак на най-долното стъпало. Междувременно Дъфи се бе сетил, че е най-добре да изчезне.

— Мога ли да те прегърна? — попита тя.

Пуснаха се след най-малко минута и седнаха на стъпалата. Джилиан, която никога не бе проронвала сълза, заплака, а Артър, който почти не бе спирал, се наслаждаваше на изключителното удоволствие отново да е до нея. За свое притеснение и неудобство той установи, че има страхотна ерекция. И Джилиан бе почувствала прилив на желание, но бе възприела прегръдката му повече като братска. И двамата нямаха представа какво ще се случи сега.

— Добре ли си? — попита я той.

Тя уморено вдигна ръце.

— Не съм друсана, ако това те безпокои. Дъфи се погрижи да не стигна дотам.

— Заминаваш ли?

— Трябва, Артър. Пати Чонг, познаваме се от юридическия факултет, се съгласи да ме вземе като помощник във фирмата си в Милуоки. Ще правя разследване по делата. Може би след време, ако

всичко върви нормално, както ти сам ми подсказа, ще мога да кандидатствам да ми върнат правата. Но трябва да се махна от тук. — Тя поклати глава. — Дори аз, Артър, най-после реших, че съм изтърпяла достатъчно. Вчера стигнах дотам, че пратих Дъфи до магазина, за да ми вземе едно лекарство по рецепта. Онази снимка... — Тя стисна очи. Снимката бе направена, когато бе съкрушена, смазана от отчаяние и след безсънна нощ, преминала в разпити от агентите на ФБР, и Джилиан изглеждаше като смахната старица. Косата ѝ бе разчорлена. И разбира се, погледът в очите ѝ бе мъртъв.

— Щях да се зарадвам, ако се беше обадила — каза той. — Щеше да е ужасно да дойда и да разбера, че си заминала.

— Не можех да ти се обадя, Артър. Не можех да те моля за съчувствие, когато всеки удар с бича по мен беше от полза за Роми. Освен това — допълни тя — беше ме срам. И страх от това как ще реагираш. И бях объркана. Не можех да остана тук, Артър, а знаех, че ти никога няма да тръгнеш.

— Не мога — каза ѝ той. — Заради сестра ми.

— Разбира се — отговори тя.

Беше доволен, че го бе казал, защото благодарение на това в него нещо се отвори като шлюз. Естествено, че не беше истина. Той можеше да замине. Хората във „Франц Сентър“ щяха да се грижат за Сюзан. Майка му можеше най-сетне да намери начин да бъде полезна. И ако всичко друго се провалеше, можеше да вземе Сюзан там. Кантората дори имаше клон в Милуоки. Можеше нещо да се уреди. Всичко щеше да се уреди. Дори между тях двамата. В него отново вземаше връх по-добрата му страна.

— Не знам защо правя някои неща, Артър — призна му тя. — Опитвам се да се разбера от години... мисля, че ставам по-добра, но ми предстои дълъг път. И все пак мисля, че по някакъв начин съм се опитвала да се опазя. Както и да е... оказа се толкова лошо, колкото те предупреждавах. Трябва да ми го признаеш.

— Щеше да ти е много по-лесно с някой до теб, Джилиан.

— Този някой не можеше да си ти, Артър. Това бе част от проблема. — Това му прозвуча като извинение и тя го прочете в очите му. Но бе наясно със себе си. — Зная какво е да желаеш някого, Артър. Познавам това чувство много добре. И се кълна, че никога не съм искала да ти причиня болка.

— Вярвам ти.

— Наистина ли?

— Сигурен съм, че много по-силно си искала да нараниш себе си.

— Сега вече говориш като Дъфи.

— Говоря съвсем сериозно. Ти работиш срещу самата себе си. Просто е забележително.

— Моля те, Артър. Писна ми от анализи на характера ми. И не бих искала да се занимавам с това насаме. Този период, Артър, беше много, много труден за мен. Имаше вечери, когато съм стискала стола така, че кокалчетата на пръстите ми побеляваха. Бях забравила какво е да си в криза на абстиненция.

Артър се замисли. После каза:

— Искам да бъда с теб, Джилиан. Да замина с теб. Да живея с теб. Да те обичам. Искам това. Но трябва да осъзнаеш колко много усилия си положила да се унищожиш. За да не го направиш пак, когато сме заедно. Ако можеш да ми обещаеш, че ще разбереш това и ще се пребориш с него, заради двамата ни...

— Моля те, Артър. Не съм нито тъпа, нито сляпа. Съвсем ясно разбирам що за жалка донкихотщина е това да станеш, за да паднеш пак. Но е безнадеждно, Артър.

— Не е безнадеждно — каза ѝ той. — Изобщо не е. Мога да ти дам това, от което се нуждаеш.

— И то е? — Искаше в гласа ѝ да прозвучи скептицизъм, но понеже думите идваха от Артър, тя веднага му повярва.

— Себе си. Аз съм твоят човек. Аз мога да ти кажа нещо, което мисля, че не си чувала досега. — Той я хвана за ръцете. — Погледни ме сега и слушай. Само слушай...

Красивото ѝ лице се обърна към него и интелигентните ѝ очи го погледнаха.

— Прощавам ти — каза той.

Тя продължи да го гледа още известно време. После помоли:

— Каж ми го пак.

— Прощавам ти — повтори Артър, без да пуска ръцете ѝ. — Прощавам ти, прощавам ти, прощавам ти. — И после ѝ го каза още няколко пъти.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.